

XENOPHON'S CYROPAEDIA

GLEASON

not in IMS

THE
CYROPAEDIA OF XENOPHON

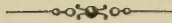
ABRIDGED FOR SCHOOLS

A. P. Duffauchel.

BY

C. W. GLEASON

ROXBURY LATIN SCHOOL

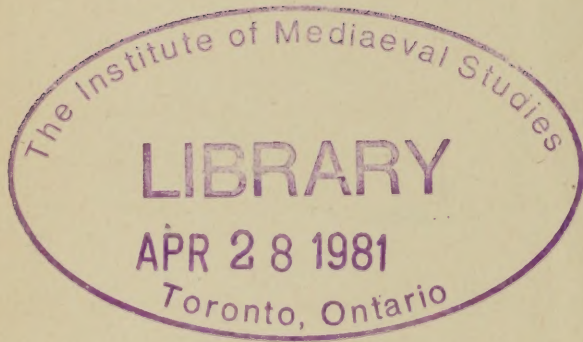

NEW YORK .: CINCINNATI .: CHICAGO
AMERICAN BOOK COMPANY

COPYRIGHT, 1897, BY
AMERICAN BOOK COMPANY.

—
CYROPAEDIA.

W. P. 5

PREFACE

AFTER meeting in college entrance examinations passages taken from Xenophon's *Cyropaedia*, pupils often ask, "Why do we not read something from the *Cyropaedia*, as well as from the *Anabasis* and *Hellenica*?" The teacher's answer is that the book is too long, or that he knows of no edition suitable for school use. Aside from these there appears to be no reason, as the *Cyropaedia* is not more difficult than the books of Xenophon commonly read, and certainly is not inferior to them in interest or literary value.

The aim of this volume is to offer an abridged edition of the *Cyropaedia* of Xenophon, which may alternate with, or perhaps in many cases be substituted for, the *Anabasis*, — too frequently the only book read in second year work in Greek.

In preparing the book the *Cyropaedia* has been shortened nearly one half, by the omission of passages of minor interest and importance. It has seemed best, however, not to interfere with the construction of sentences, except when rendered necessary by an occasional omission for the sake of brevity. The original division

into books has been disregarded, and the text divided according to the subject matter into seven chapters. The first chapter of Book I. is retained as an introduction, to make the book complete ; but if found too difficult, it may be omitted, or if desired may be taken after the other portions.

The text of Hug, with a few slight variations, has been followed.

BOSTON, June 1, 1897.

CONTENTS

	PAGE
PREFACE	3
INTRODUCTION	7
PART I. THE EARLY LIFE OF CYRUS	10
II. THE BEGINNING OF HIS MILITARY CAREER	36
III. THE CAMPAIGN AGAINST THE ARMENIANS	61
IV. THE CAMPAIGN AGAINST THE ASSYRIANS	84
V. THE EPISODES OF GOBRYAS AND GADATAS	110
VI. THE CAMPAIGN AGAINST SARDIS AND BABYLON	141
VII. THE GOVERNMENT AND LAST YEARS OF CYRUS	167
NOTES	205
VOCABULARY	235

THE CYROPAEDIA

INTRODUCTION

The instability of human governments — the government of man and the inferior animals.

Ἐννοιά ποθ' ἡμῖν ἐγένετο ὅσαι δημοκρατίαι κατε-
λύθησαν ὑπὸ τῶν ἄλλως πως βουλομένων πολιτεύε-
σθαι μᾶλλον ἢ ἐν δημοκρατία, ὅσαι τ' αὖ μοναρχίαι,
ὅσαι τε ὀλιγαρχίαι ἀνήρηνται ἤδη ὑπὸ δήμων, καὶ
5 ὅσοι τυραννεῖν ἐπιχειρήσαντες οἱ μὲν αὐτῶν καὶ ταχὺ
πάμπαν κατελύθησαν, οἱ δὲ καὶ ὅποσονοῦν χρόνον
ἄρχοντες διαγέωνται, θαυμάζονται ὡς σοφοί τε καὶ
εὐτυχεῖς ἄνδρες γεγενημένοι. πολλοὺς δ' ἔδοκοῦμεν
καταμεμαθηκένοι καὶ ἐν ἰδίῳ οἴκοις τοὺς μὲν ἔχον-
10 τας καὶ πλείονας οἰκέτας, τοὺς δὲ καὶ πάνυ ὀλίγους,
καὶ ὅμως οὐδὲ τοῖς ὀλίγοις τούτοις πάνυ τι δυναμέ-
νους χρῆσθαι πειθομένοις τοὺς δεσπότας. ἔτι δὲ
πρὸς τούτοις ἐνενοοῦμεν ὅτι ἄρχοντες μὲν εἰσι καὶ οἱ
βουκόλοι τῶν βοῶν καὶ οἱ ἵπποφορβοὶ τῶν ἵππων, καὶ
15 πάντες δὲ οἱ καλούμενοι νομεῖς ὧν ἂν ἐπιστατῶσι
ζώων εἰκότως ἂν ἄρχοντες τούτων νομίζοντο· πάσας
τοῖνν ταύτας τὰς ἀγέλας ἔδοκοῦμεν ὄραν μᾶλλον

ἐθελούσας πείθεσθαι τοῖς νομεῦσιν ἢ τοὺς ἀνθρώ-
 πους τοῖς ἄρχουσι. πορεύονται τε γὰρ αἱ ἀγέλαι ἢ
 ἂν αὐτὰς εὐθύνωσιν οἱ νομεῖς, νέμονταί τε χωρία
 ἐφ' ὅποια ἂν αὐτὰς ἐπάγωσιν, ἀπέχονταί τε ὧν ἂν
 5 αὐτὰς ἀπείργωσι· καὶ τοῖς καρποῖς τοίνυν τοῖς γιγνο-
 μένοις ἐξ αὐτῶν ἐῷσι τοὺς νομέας χρήσθαι οὕτως
 ὅπως ἂν αὐτοὶ βούλωνται. ἔτι τοίνυν οὐδεμίαν πώ-
 ποτε ἀγέλην ἠσθήμεθα συστᾶσαν ἐπὶ τὸν νομέα οὔτε
 ὡς μὴ πείθεσθαι οὔτε ὡς μὴ ἐπιτρέπειν τῷ καρπῷ
 10 χρήσθαι, ἀλλὰ καὶ χαλεπώτεραί εἰσιν αἱ ἀγέλαι
 πᾶσι τοῖς ἀλλοφύλοις ἢ τοῖς ἄρχουσί τε καὶ ὠφε-
 λουμένοις ἀπ' αὐτῶν.

The difficulty of ruling men — Cyrus a notable exception.

* Ἀνθρωποὶ δὲ ἐπ' οὐδένας μᾶλλον συνίστανται ἢ
 ἐπὶ τούτους οὓς ἂν αἰσθωνται ἄρχειν ἑαυτῶν ἐπιχει-
 15 ρούντας. ὅτε μὲν δὴ ταῦτα ἐνεθυμούμεθα, οὕτως
 ἐγιγνώσκομεν περὶ αὐτῶν, ὡς ἀνθρώπῳ πεφυκότι πάν-
 των τῶν ἄλλων ῥᾶον εἶη ζῶων ἢ ἀνθρώπων ἄρχειν.
 ἐπειδὴ δὲ ἐνενοήσαμεν ὅτι Κῦρος ἐγένετο Πέρσης,
 ὃς παμπόλλους μὲν ἀνθρώπους ἐκτήσατο πειθομένους
 20 ἑαυτῷ, παμπόλλας δὲ πόλεις, πάμπολλα δὲ ἔθνη, ἐκ
 τούτου δὴ ἠγαγκαζόμεθα μετανοεῖν μὴ οὔτε τῶν ἀδυ-
 νάτων οὔτε τῶν χαλεπῶν ἔργων ἢ τὸ ἀνθρώπων ἄρ-
 χειν, ἢν τις ἐπισταμένως τοῦτο πράττη. Κύρῳ γοῦν
 ἴσμεν ἐθελήσαντας πείθεσθαι τοὺς μὲν ἀπέχοντας
 25 παμπόλλων ἡμερῶν ὁδόν, τοὺς δὲ καὶ μηνῶν, τοὺς δὲ
 οὐδ' ἑωρακότας πώποτ' αὐτόν, τοὺς δὲ καὶ εὖ εἰδότας
 ὅτι οὐδ' ἂν ἴδοιεν, καὶ ὅμως ἠθελον αὐτῷ ὑπακούειν.

καὶ γάρ τοι τοσοῦτον διήνεγκε τῶν ἄλλων βασιλέων,
καὶ τῶν πατρίους ἀρχὰς παρειληφότων καὶ τῶν δι'
ἐαυτῶν κτησαμένων, ὥσθ' ὁ μὲν Σκύθης καίπερ παμ-
πόλλων ὄντων Σκυθῶν ἄλλου μὲν οὐδενὸς δύναιτ' ἂν
5 ἔθνους ἐπάρξαι, ἀγαπῶν δ' ἂν εἰ τοῦ ἑαυτοῦ ἔθνους
ἀρχῶν διαγένοιτο, καὶ ὁ Θραξ Ἰθακῶν καὶ ὁ Ἰλλυ-
ριὸς Ἰλλυριῶν, καὶ τᾶλλα δὲ ἔθνη ὡσαύτως ὅσα
ἀκούομεν· τὰ γοῦν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἔτι καὶ νῦν αὐτό-
νομα εἶναι λέγεται καὶ λελύσθαι ἀπ' ἀλλήλων.

Extent of Cyrus' dominion and his power as a ruler.

10 Κῦρος δὲ παραλαβὼν ὡσαύτως οὕτω καὶ τὰ ἐν τῇ
Ἀσίᾳ ἔθνη αὐτόνομα ὄντα ὀρμηθεὶς σὺν ὀλίγῃ Περ-
σῶν στρατιᾷ ἐκόντων μὲν ἠγήσατο Μήδων, ἐκόντων
δὲ Ἰρκανίων, κατεστρέψατο δὲ Σύρους, ἦρξε δὲ καὶ
ἄλλων παμπόλλων ἐθνῶν, ὧν οὐδ' ἂν τὰ ὀνόματα ἔχοι
15 τις εἰπεῖν, ἐπῆρξε δὲ καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ,
καταβὰς δ' ἐπὶ θάλατταν καὶ Κυπρίων καὶ Αἰγυ-
πτίων. καὶ τοίνυν τούτων τῶν ἐθνῶν ἦρξεν οὔτε
αὐτῷ ὁμογλώττων ὄντων οὔτε ἀλλήλοις, καὶ ὁμως
ἐδυνάσθη ἐφικέσθαι μὲν ἐπὶ τοσαύτην γῆν τῷ ἀφ'
20 ἑαυτοῦ φόβῳ, ὥστε καταπλήξαι πάντα καὶ μηδένα
ἐπιχειρεῖν αὐτῷ, ἐδυνάσθη δὲ ἐπιθυμίαν ἐμβαλεῖν
τοσαύτην τοῦ πάντα αὐτῷ χαρίζεσθαι ὥστε αἰεὶ τῇ
αὐτοῦ γνώμῃ ἀξιούν κυβερνᾶσθαι, ἀνηρτήσατο δὲ
τοσαῦτα φύλα ὅσα καὶ διελθεῖν ἔργον ἐστίν, ὅποι
25 ἂν ἀρξῆταί τις πορεύεσθαι ἀπὸ τῶν βασιλείων, ἢν
τε πρὸς ἕω ἢν τε πρὸς ἐσπέραν ἢν τε πρὸς ἄρκτον
ἢν τε πρὸς μεσημβρίαν.

PART I

THE EARLY LIFE OF CYRUS

Origin of Cyrus — his personal qualities and education according to Persian laws.

1. Πατρὸς μὲν δὴ ὁ Κῦρος λέγεται γενέσθαι Καμβύσου Περσῶν βασιλέως· ὁ δὲ Καμβύσης οὗτος τοῦ

Περσειδῶν γένους ἦν· οἱ δὲ Περσεῖδαι ἀπὸ Περσέως κλήζονται· μητρὸς δὲ ὁμολογεῖται Μανδάνης γενέσθαι· ἡ δὲ Μανδάνη αὕτη

Ἄστυάγους ἦν θυγάτηρ τοῦ

Μήδων γενομένου βασιλέως.

φῦναι δὲ ὁ Κῦρος λέγεται καὶ ἄδεται ἔτι

καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων εἶδος μὲν κάλλιστος,

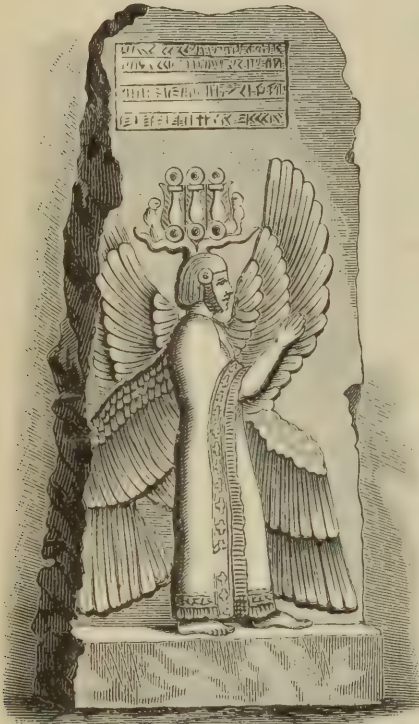
ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότατος καὶ φιλομαθέστατος

καὶ φιλοτιμώτατος, ὥστε πάντα μὲν πόνον ἀνατλήναι,

πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομένειν τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἕνεκα.

φύσιν μὲν δὴ

τῆς μορφῆς καὶ τῆς ψυχῆς τοιαύτην ἔχων διαμνημονεύεται· ἐπαιδεύθη γε μὴν ἐν Περσῶν νόμοις· οὗτοι

BAS-RELIEF OF CYRUS.

δὲ δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἄρχεσθαι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελόμενοι οὐκ ἔνθενπερ ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσιν ἄρχονται.

The Persian Constitution.

2. Οἱ γὰρ Περσικοὶ νόμοι προλαβόντες ἐπιμέλονται
 5 ὅπως τὴν ἀρχὴν μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται οἷοι πο-
 νηροῦ τινος ἢ αἰσχροῦ ἔργου ἐφίεσθαι. ἐπιμέλονται δὲ
 ὧδε. ἔστιν αὐτοῖς ἐλευθέρᾳ ἀγορὰ καλουμένη, ἔνθα τά
 τε βασιλεία καὶ τᾶλλα ἀρχεῖα πεποιήται. ἐντεῦθεν τὰ
 μὲν ὄνια καὶ οἱ ἀγοραῖοι καὶ αἱ τούτων φωναὶ καὶ ἀπει-
 10 ροκαλίαι ἀπελήλανται εἰς ἄλλον τόπον, ὡς μὴ μιγνύ-
 ηται ἢ τούτων τύρβη τῇ τῶν πεπαιδευμένων εὐκοσμία.
 διήρηται δὲ αὕτη ἢ ἀγορὰ ἢ περὶ τὰ ἀρχεῖα τέτταρα
 μέρη· τούτων δ' ἔστιν ἐν μὲν παισίν, ἐν δὲ ἐφήβοις,
 ἄλλο τελείοις ἀνδράσιν, ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ στρατεύ-
 15 σιμα ἔτη γεγονόσι. νόμῳ δ' εἰς τὰς ἑαυτῶν χώρας
 ἕκαστοι τούτων πάρειςιν, οἱ μὲν παῖδες ἅμα τῇ ἡμέρᾳ
 καὶ οἱ τέλειοι ἄνδρες, οἱ δὲ γεραίτεροι ἡνίκ' ἂν
 ἐκάστῳ προχωρῇ, πλὴν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις,
 ἐν αἷς αὐτοὺς δεῖ παρεῖναι. οἱ δὲ ἔφηβοι καὶ κοιμῶν-
 20 ται περὶ τὰ ἀρχεῖα σὺν τοῖς γυμνητικοῖς ὄπλοις πλὴν
 τῶν γεγαμηκότων· οὗτοι δὲ οὔτε ἐπιζητοῦνται, ἢν μὴ
 προρρηθῇ παρεῖναι, οὔτε πολλάκις ἀπεῖναι καλόν. ἄρ-
 χοντες δ' ἐφ' ἐκάστῳ τούτων τῶν μερῶν εἰσι δώδεκα·
 δώδεκα γὰρ καὶ Περσῶν φυλαὶ διήρηται. καὶ ἐπὶ
 25 μὲν τοῖς παισίν ἐκ τῶν γεραιτέρων ἡρημένοι εἰσὶν οἱ
 ἂν δοκῶσι τοὺς παῖδας βελτίστους ἀποδεικνύναι· ἐπὶ
 δὲ τοῖς ἐφήβοις ἐκ τῶν τελείων ἀνδρῶν οἱ ἂν αὖ τοὺς
 ἐφήβους βελτίστους δοκῶσι παρέχειν· ἐπὶ δὲ τοῖς τελεί-

οἰς ἀνδράσιν οἱ ἂν δοκῶσι παρέχειν αὐτοὺς μάλιστα τὰ τεταγμένα ποιούντας καὶ τὰ παραγγελόμενα ὑπὸ τῆς μεγίστης ἀρχῆς· εἰσὶ δὲ καὶ τῶν γεραιτέρων προστάται ἡρημένοι, ὅπως καὶ οὗτοι τὰ καθήκοντα ἀπο-
 5 τελῶσιν. ἃ δὲ ἐκάστη ἡλικία προστέτακται ποιεῖν διηγησόμεθα, ὡς μᾶλλον δῆλον γένηται ἢ ἐπιμέλονται ὡς βέλτιστοι εἶεν οἱ πολῖται.

The training of boys.

3. Οἱ μὲν δὴ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες διάγουσι μαθάνοντες δικαιοσύνην· καὶ λέγουσιν ὅτι
 10 ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται ὥσπερ παρ' ἡμῖν οἱ τὰ γράμματα μαθησόμενοι. οἱ δ' ἄρχοντες αὐτῶν διατελοῦσι τὸ πλείστον τῆς ἡμέρας δικάζοντες αὐτοῖς. γίγνεται γὰρ δὴ καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ ἀνδράσιν ἐγκλή-
 15 ματα καὶ κλοπῆς καὶ ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ ἀπάτης καὶ κακολογίας καὶ ἄλλων οἴων δὴ εἰκός. οὓς δ' ἂν γνῶσι τούτων τι ἀδικοῦντας, τιμωροῦνται. κολάζουσι δὲ καὶ ὃν ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντα εὐρίσκωσι. δικά-
 ζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος οὗ ἔνεκα ἄνθρωποι μισοῦσι μὲν ἀλλήλους μάλιστα, δικάζονται δὲ ἥκιστα, ἀχαρι-
 20 στίας, καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρῶς. οἴονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν μάλι-
 στα ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους. ἔπεσθαι δὲ δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀχαριστίᾳ ἢ
 25 ἀναισχυντία· καὶ γὰρ αὕτη μεγίστη δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα τὰ αἰσχυρὰ ἡγεμών. διδάσκουσι δὲ τοὺς παῖδας καὶ σωφροσύνην· μέγα δὲ συμβάλλεται εἰς τὸ μαν-

θάνειν σωφρονεῖν αὐτοὺς ὅτι καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὀρώσιν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν σωφρόνως διάγοντας. διδάσκουσι δὲ αὐτοὺς καὶ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται ὅτι ὀρώσιν τοὺς πρεσβυτέρους πειθομένους τοῖς ἄρχουσιν ἰσχυρῶς. διδάσκουσι δὲ καὶ ἐγκράτειαν γαστρὸς καὶ ποτοῦ· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται ὅτι ὀρώσιν τοὺς πρεσβυτέρους οὐ πρόσθεν ἀπιόντας γαστρὸς ἕνεκα πρὶν ἂν ἀφώσιν οἱ ἄρχοντες, καὶ ὅτι οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ, ὅταν οἱ ἄρχοντες σημήνωσι. φέρονται δὲ οἴκοθεν σίτον μὲν ἄρτον, ὄψον δὲ κάρδαμον, πιεῖν δέ, ἣν τις διψηῆ, κώθωνα, ὡς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀρύσασθαι. πρὸς δὲ τούτοις μανθάνουσι καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν. μέχρι μὲν δὴ ἕξ ἢ ἑπτακαίδεκα ἐτῶν ἀπὸ γενεᾶς οἱ παῖδες ταῦτα πράττουσιν, ἐκ τούτου δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐξέρχονται.

The employment of young men.

4. Οὗτοι δ' αὖ οἱ ἑφηβοὶ διάγουσιν ὧδε. δέκα ἔτη ἀφ' οὗ ἂν ἐκ παίδων ἐξέλθωσι κοιμῶνται μὲν περὶ τὰ ἀρχεῖα, ὥσπερ προειρήκαμεν, καὶ φυλακῆς ἕνεκα τῆς πόλεως καὶ σωφροσύνης· δοκεῖ γὰρ αὕτη ἡ ἡλικία μάλιστα ἐπιμελείας δεῖσθαι· παρέχουσι δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἑαυτοὺς τοῖς ἄρχουσι χρῆσθαι ἣν τι δέωνται ὑπὲρ τοῦ κοινού. καὶ ὅταν μὲν δέη, πάντες μένουσι περὶ τὰ ἀρχεῖα· ὅταν δὲ ἐξίη βασιλεὺς ἐπὶ θήραν, ἐξάγει τὴν ἡμίσειαν τῆς φυλακῆς· ποιεῖ δὲ τοῦτο πολλάκις τοῦ μηνός. ἔχειν δὲ δεῖ τοὺς ἐξιόντας τόξα καὶ παρὰ τὴν φαρέτραν ἐν κολεῷ κοπίδα ἢ σάγαριν, ἔτι

δὲ γέρρον καὶ παλτὰ δύο, ὥστε τὸ μὲν ἀφεῖναι, τῷ δ',
 εἰάν δέη, ἐκ χειρὸς χρῆσθαι. διὰ τοῦτο δὲ δημοσία
 τοῦ θηρᾶν ἐπιμέλονται, καὶ βασιλεὺς ὥσπερ καὶ ἐν
 πολέμῳ ἡγεμῶν ἐστὶν αὐτοῖς καὶ αὐτὸς τε θηρᾶ καὶ
 5 τῶν ἄλλων ἐπιμέλεται ὅπως ἂν θηρῶσιν, ὅτι ἀληθε-
 στάτη αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι αὕτη ἢ μελέτη τῶν πρὸς τὸν
 πόλεμον. καὶ γὰρ πρῶ ἀνίστασθαι ἐθίζει καὶ ψύχη
 καὶ θάλπη ἀνέχεσθαι, γυμνάζει δὲ καὶ ὁδοιπορίαις καὶ
 δρόμοις, ἀνάγκη δὲ καὶ τοξεῦσαι θηρίον καὶ ἀκουτί-
 10 σαι ὅπου ἂν παραπίπτῃ. καὶ τὴν ψυχὴν δὲ πολλάκις
 ἀνάγκη θήγεσθαι ὅταν τι τῶν ἀλκίμων θηρίων ἀντι-
 στήται· παίειν μὲν γὰρ δήπου δεῖ τὸ ὁμόσε γιγνόμε-
 νον, φυλάξασθαι δὲ τὸ ἐπιφερόμενον· ὥστε οὐ ῥάδιον
 εὐρεῖν τί ἐν τῇ θήρᾳ ἄπεστι τῶν ἐν πολέμῳ παρόντων.
 15 ἐξέρχονται δὲ ἐπὶ τὴν θήραν ἄριστον ἔχοντες πλείον
 μὲν, ὡς τὸ εἰκός, τῶν παίδων, τἄλλα δὲ ὅμοιον. καὶ
 θηρῶντες μὲν οὐκ ἂν ἀριστήσειαν, ἣν δέ τι δεήσῃ ἢ
 θηρίου ἔνεκα ἐπικαταμεῖναι ἢ ἄλλως ἐθελήσωσι δια-
 τρῦσαι περὶ τὴν θήραν, τὸ οὖν ἄριστον τοῦτο δειπνή-
 20 σαντες τὴν ὑστεραίαν αὐθιγῶσι μέχρι δείπνου, καὶ
 μίαν ἄμφω τούτῳ τῷ ἡμέρα λογίζονται, ὅτι μιᾶς ἡμέ-
 ρας σίτον δαπανῶσι. τοῦτο δὲ ποιοῦσι τοῦ ἐθίζεσθαι
 ἔνεκα, ἵν' εἰάν τι καὶ ἐν πολέμῳ δεήσῃ, δύνωνται τοῦτο
 ποιεῖν. καὶ ὅψον δὲ τοῦτο ἔχουσιν οἱ τηλικοῦτοι ὅτι
 25 ἂν θηράσωσιν· εἰ δὲ μή, τὸ κάρδαμον. εἰ δέ τις
 αὐτοὺς οἶεται ἢ ἐσθίειν ἀηδῶς, ὅταν κάρδαμον μόνον
 ἔχωσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ, ἢ πίνειν ἀηδῶς, ὅταν ὕδωρ πίνω-
 σιν, ἀναμνησθήτω πῶς μὲν ἡδὺ μᾶζα καὶ ἄρτος πει-
 νῶντι φαγεῖν, πῶς δὲ ἡδὺ ὕδωρ πιεῖν διψῶντι. αἰ

δ' αὖ μένουσαι φυλαὶ διατρίβουσι μελετῶσαι τὰ τε
 ἄλλα ἃ παῖδες ὄντες ἔμαθον καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν,
 καὶ διαγωνιζόμενοι ταῦτα πρὸς ἀλλήλους διατελοῦσιν.
 εἰσὶ δὲ καὶ δημόσιοι τούτων ἀγῶνες καὶ ἄθλα προτί-
 5 θεται· ἐν ἧ δ' ἂν τῶν φυλῶν πλείστοι ὦσι δαημονέ-
 στατοι καὶ ἀνδρικότατοι καὶ εὐπιστότατοι, ἐπαινοῦσιν
 οἱ πολῖται καὶ τιμῶσιν οὐ μόνον τὸν νῦν ἄρχοντα
 αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ὅστις αὐτοὺς παῖδας ὄντας ἐπαίδευσε.
 χρῶνται δὲ τοῖς μένουσι τῶν ἐφήβων αἱ ἀρχαί, ἣν τι
 10 ἢ φρουρῆσαι δεήσῃ ἢ κακούργους ἐρευνῆσαι ἢ ληστὰς
 ὑποδραμεῖν ἢ καὶ ἄλλο τι ὅσα ἰσχύος τε καὶ τάχους
 ἔργα ἐστί. ταῦτα μὲν δὴ οἱ ἔφηβοι πράττουσιν.

The employments of men — choice of magistrates.

5. Ἐπειδὴν δὲ τὰ δέκα ἔτη διατελέσωσιν, ἐξέρχον-
 ται εἰς τοὺς τελείους ἀνδρας. ἀφ' οὗ δ' ἂν ἐξέλθωσι
 15 χρόνου οὗτοι αὖ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διάγουσιν ὧδε.
 πρῶτον μὲν ὥσπερ οἱ ἔφηβοι παρέχουσιν ἑαυτοὺς ταῖς
 ἀρχαῖς χρῆσθαι, ἣν τι δέῃ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ, ὅσα φρο-
 νούντων τε ἤδη ἔργα ἐστί καὶ ἔτι δυναμένων. ἣν δέ
 ποι δέῃ στρατεύεσθαι, τόξα μὲν οἱ οὕτω πεπαιδευμένοι
 20 οὐκέτι ἔχοντες οὐδὲ παλτὰ στρατεύονται, τὰ δ' ἀγχέ-
 μαχα ὄπλα καλούμενα, θώρακά τε περὶ τοῖς στέρνοις
 καὶ γέρρον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, οἷόνπερ γράφονται οἱ Πέρ-
 σαι ἔχοντες, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ μάχαιραν ἢ κοπίδα. καὶ
 αἱ ἀρχαὶ δὲ πᾶσαι ἐκ τούτων καθίστανται πλὴν οἱ τῶν
 25 παίδων διδάσκαλοι. ἐπειδὴν δὲ τὰ πέντε καὶ εἴκοσιν
 ἔτη διατελέσωσιν, εἴησαν μὲν ἂν οὗτοι πλείον τι γεγο-
 νότες ἢ τὰ πεντήκοντα ἔτη ἀπὸ γενεᾶς· ἐξέρχονται δὲ

τηνικαῦτα εἰς τοὺς γεραιτέρους ὄντας τε καὶ καλουμένους. οἱ δ' αὖ γεραιτέροι οὗτοι στρατεύονται μὲν οὐκέτι ἔξω τῆς ἑαυτῶν, οἴκοι δὲ μένοντες δικάζουσι τὰ τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια πάντα. καὶ θανάτου δὲ οὗτοι
 5 κρῖνουσι, καὶ τὰς ἀρχὰς οὗτοι πάσας αἰροῦνται· καὶ ἦν τις ἢ ἐν ἐφήβοις ἢ ἐν τελείοις ἀνδράσιν ἐλλίπη τι τῶν νομίμων, φαίνουσι μὲν οἱ φύλαρχοι ἕκαστοι καὶ τῶν ἄλλων ὁ βουλόμενος, οἱ δὲ γεραιτέροι ἀκούσαντες ἐκκρῖνουσιν· ὁ δὲ ἐκκριθεὶς ἄτιμος διατελεῖ τὸν λοιπὸν
 10 βίον.

Promotion in the different classes.

6. Ἵνα δὲ σαφέστερον δηλωθῇ πᾶσα ἡ Περσῶν πολιτεία, μικρὸν ἐπάνειμι· νῦν γὰρ ἐν βραχυτάτῳ ἂν δηλωθεῖν διὰ τὰ προειρημένα. λέγονται μὲν γὰρ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι· τούτων δ' οὐδεὶς
 15 ἀπελήλαται νόμῳ τιμῶν καὶ ἀρχῶν, ἀλλ' ἔξεστι πᾶσι Πέρσαις πέμπειν τοὺς ἑαυτῶν παῖδας εἰς τὰ κοινὰ τῆς δικαιοσύνης διδασκαλεία. ἀλλ' οἱ μὲν δυνάμενοι τρέφειν τοὺς παῖδας ἀργοῦντας πέμπουσιν, οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι οὐ πέμπουσιν. οἱ δ' ἂν παιδευθῶσι παρὰ τοῖς
 20 δημοσίοις διδασκάλοις, ἔξεστιν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἐφήβοις νεανισκεύεσθαι, τοῖς δὲ μὴ διαπαιδευθεῖσιν οὕτως οὐκ ἔξεστιν. οἱ δ' ἂν αὖ ἐν τοῖς ἐφήβοις διατελέσωσι τὰ νόμιμα ποιοῦντες, ἔξεστι τούτοις εἰς τοὺς τελείους ἀνδρας συναλίζεσθαι καὶ ἀρχῶν καὶ τιμῶν μετέχειν,
 25 οἱ δ' ἂν μὴ διαγένωνται ἐν τοῖς ἐφήβοις, οὐκ εἰσέρχονται εἰς τοὺς τελείους. οἱ δ' ἂν αὖ ἐν τοῖς τελείοις διαγένωνται ἀνεπίληπτοι, οὗτοι τῶν γεραιτέρων γίνονται. οὕτω μὲν δὴ οἱ γεραιτέροι διὰ πάντων τῶν καλῶν

ἐληλυθότες καθίστανται· καὶ ἡ πολιτεία ἐστὶν ἡ Περσῶν καὶ ἡ ἐπιμέλεια αὕτη, ἣ οἴονται χρώμενοι βελτιστοὶ ἂν εἶναι.

Cyrus, at the age of twelve, goes to visit his grandfather Astyages.

7. Κῦρος γὰρ μέχρι μὲν δώδεκα ἐτῶν ἢ ὀλίγω
 5 πλείον ταύτῃ τῇ παιδείᾳ ἐπαιδεύθη, καὶ πάντων τῶν
 ἡλικίων διαφέρων ἐφαίνετο καὶ εἰς τὸ ταχὺ μανθάνειν
 ἃ δέοι καὶ εἰς τὸ καλῶς καὶ ἀνδρείως ἕκαστα ποιεῖν.
 ἐκ δὲ τούτου τοῦ χρόνου μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν
 ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς· ἰδεῖν γὰρ ἐπε-
 10 θύμει, ὅτι ἤκουεν αὐτὸν καλὸν κάγαθόν εἶναι. ἔρχεται
 δ' αὐτῇ τε ἡ Μανδάνη πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὸν Κῦρον
 τὸν υἱὸν ἔχουσα. ὡς δὲ ἀφίκετο τάχιστα καὶ ἔγνω ὁ
 Κῦρος τὸν Ἀστυάγην τῆς μητρὸς πατέρα ὄντα, εὐθὺς
 οἷα δὴ παῖς φύσει φιλόστοργος ὢν ἠσπάζετό τε αὐτὸν
 15 ὥσπερ ἂν εἴ τις πάλαι συντεθραμμέ-
 νος καὶ πάλαι φιλῶν ἀσπάζοιτο, καὶ
 ὀρῶν δὴ αὐτὸν κεκοσμημένον καὶ
 ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ καὶ χρώματος
 ἐντρίψει καὶ κόμαις προσθέτοις, ἃ δὴ
 20 νόμιμα ἦν ἐν Μήδοις· ταῦτα γὰρ
 πάντα Μηδικὰ ἐστὶ, καὶ οἱ πορφυροῖ
 χιτῶνες καὶ οἱ κἀνδρες καὶ οἱ στρε-
 πτοῖ οἱ περὶ τῇ δέρῃ καὶ τὰ ψέλια τὰ
 περὶ ταῖς χερσίν, ἐν Πέρσαις δὲ τοῖς
 25 οἴκοι καὶ νῦν ἔτι πολὺ καὶ ἐσθῆτες φαυλότεραι καὶ δι-
 αιται εὐτελέστεραι· ὀρῶν δὴ τὸν κόσμον τοῦ πάππου,
 ἐμβλέπων αὐτῷ ἔλεγεν, ὦ μητέρα, ὡς καλὸς μοι ὁ πάπ-

ORDINARY PERSIAN
COSTUME.

5 ποσ. ἐρωτώσης δὲ αὐτὸν τῆς μητρὸς πότερος καλλίων
 αὐτῷ δοκεῖ εἶναι, ὁ πατήρ ἢ οὗτος, ἀπεκρίνατο ἄρα ὁ
 Κῦρος, ὦ μήτερ, Περσῶν μὲν πολὺ κάλλιστος ὁ ἐμὸς
 πατήρ, Μήδων μέντοι ὄσων ἐώρακα ἐγὼ καὶ ἐν ταῖς
 10 ὁδοῖς καὶ ἐπὶ ταῖς θύραις πολὺ οὗτος ὁ ἐμὸς πάππος
 κάλλιστος. ἀντασπαζόμενος δὲ ὁ πάππος αὐτὸν καὶ
 στολὴν καλὴν ἐνέδυσσε καὶ στρεπτοῖς καὶ ψελίοις ἐτίμα
 καὶ ἐκόσμει, καὶ εἴ ποι ἐξελαύνοι, ἐφ' ἵππου χρυσοχα-
 λίνου περιῆγεν, ὥσπερ καὶ αὐτὸς εἰώθει πορεύεσθαι.
 15 ὁ δὲ Κῦρος ἄτε παῖς ὢν καὶ φιλόκαλος καὶ φιλότιμος
 ἤδeto τῇ στολῇ, καὶ ἱππεύειν μανθάνων ὑπερέχαιρεν.
 ἐν Πέρσαις γὰρ διὰ τὸ χαλεπὸν εἶναι καὶ τρέφειν
 ἵππους καὶ ἱππεύειν ἐν ὄρεινῇ οὔσῃ τῇ χώρᾳ καὶ ἰδεῖν
 ἵππον πάνυ σπάνιον ἦν.

*At table Cyrus compares the luxury of the Medes with the simple
 fare of the Persians.*

15 8. Δειπνῶν δὲ δὴ ὁ Ἀστυάγης σὺν τῇ θυγατρὶ καὶ
 τῷ Κύρῳ, βουλόμενος τὸν παῖδα ὡς ἡδιστα δειπνεῖν,
 ἵνα ἦπτον τὰ οἴκαδε ποθοίῃ, προσῆγεν αὐτῷ καὶ παρο-
 ψίδας καὶ παντοδαπὰ ἐμβάμματα καὶ βρώματα. τὸν
 δὲ Κῦρον ἔφασαν λέγειν, ὦ πάππε, ὅσα πράγματα
 20 ἔχεις ἐν τῷ δεῖπνῳ, εἰ ἀνάγκη σοι ἐπὶ πάντα τὰ λεκά-
 ρια ταῦτα διατείνειν τὰς χεῖρας καὶ ἀπογεύεσθαι τού-
 των τῶν παντοδαπῶν βρωμάτων. Τί δέ, φάναι τὸν
 Ἀστυάγην, οὐ γὰρ πολὺ σοι δοκεῖ εἶναι κάλλιον τόδε
 τὸ δεῖπνον τοῦ ἐν Πέρσαις; τὸν δὲ Κῦρον πρὸς ταῦτα
 25 ἀποκρίνασθαι λέγεται, Οὐκ, ὦ πάππε, ἀλλὰ πολὺ
 ἀπλουστέρα καὶ εὐθυτέρα παρ' ἡμῖν ἢ ὁδὸς ἐστὶν ἐπὶ

τὸ ἐμπλησθῆναι ἢ παρ' ὑμῶν · παρ' ἡμῶν μὲν γὰρ ἄρτος
καὶ κρέα εἰς τοῦτο ἄγει, ὑμεῖς δὲ εἰς μὲν τὸ αὐτὸ ἡμῶν
σπεύδετε, πολλοὺς δὲ τινὰς ἐλιγμοὺς ἄνω καὶ κάτω
πλανώμενοι μόλις ἀφικνεῖσθε ὅποι ἡμεῖς πάλαι ἤκο-
5 μεν. Ἄλλ', ὦ παῖ, φάναι τὸν Ἀστυάγην, οὐκ ἀχθό-
μενοι ταῦτα περιπλανώμεθα · γενόμενος δὲ καὶ σύ,
ἔφη, γνώσει ὅτι ἡδέα ἐστίν. Ἄλλὰ καὶ σέ, φάναι τὸν
Κῦρον, ὁρῶ, ὦ πάππε, μυσταττόμενον ταῦτα τὰ βρώ-
ματα. καὶ τὸν Ἀστυάγην ἐπερέσθαι, Καὶ τίνι δὴ σὺ
10 τεκμαιρόμενος, ὦ παῖ, λέγεις; Ὅτι σε, φάναι, ὁρῶ,
ὅταν μὲν τοῦ ἄρτου ἄψῃ, εἰς οὐδὲν τὴν χεῖρα ἀποψώμε-
νον, ὅταν δὲ τούτων τιτὸς θίγῃς, εὐθὺς ἀποκαθαίρει
τὴν χεῖρα εἰς τὰ χειρόμακτρα, ὡς πάνυ ἀχθόμενος
ὅτι πλέα σοι ἀπ' αὐτῶν ἐγένετο. πρὸς ταῦτα δὲ τὸν
15 Ἀστυάγην εἰπεῖν, Εἰ τοίνυν οὕτω γιγνώσκεις, ὦ παῖ,
ἀλλὰ κρέα γε εὐωχοῦ, ἵνα νεανίας οἴκαδε ἀπέλθῃς.
ἄμα δὲ ταῦτα λέγοντα πολλὰ αὐτῷ παραφέρειν καὶ
θήρεια καὶ τῶν ἡμέρων.

Cyrus' generosity—the Saccian an exception.

9. Καὶ τὸν Κῦρον, ἐπεὶ ἑώρα πολλὰ τὰ κρέα, εἰπεῖν,
20 Ἡ καὶ δίδως, φάναι, ὦ πάππε, πάντα ταῦτά μοι τὰ
κρέα ὅ τι βούλομαι αὐτοῖς χρῆσθαι; Νῆ Δία, φάναι,
ὦ παῖ, ἔγωγέ σοι. ἐνταῦθα δὲ τὸν Κῦρον λαβόντα τῶν
κρεῶν διαδιδόναι τοῖς ἀμφὶ τὸν πάππον θεραπευταῖς,
ἐπιλέγοντα ἐκάστω, Σοὶ μὲν τοῦτο ὅτι προθύμως με
25 ἵππεύειν διδάσκεις, σοὶ δ' ὅτι μοι παλτὸν ἔδωκας · νῦν
γὰρ τοῦτ' ἔχω · σοὶ δ' ὅτι τὸν πάππον καλῶς θεραπεύ-
εις, σοὶ δ' ὅτι μου τὴν μητέρα τιμᾶς · τοιαῦτα ἐποίει,

ἕως διεδίδου πάντα ἃ ἔλαβε κρέα. Σάκα δέ, φάναι τὸν Ἄστυάγην, τῷ οἰνοχόῳ, ὃν ἐγὼ μάλιστα τιμῶ, οὐδὲν δίδως; ὁ δὲ Σάκας ἄρα καλὸς τε ὢν ἐτύγχανε καὶ τιμὴν ἔχων προσάγειν τοὺς δεομένους Ἄστυάγους καὶ ἀποκωλύειν οὓς μὴ καιρὸς αὐτῷ δοκοίη εἶναι προσάγειν. καὶ τὸν Κῦρον ἐπερέσθαι προπετῶς ὡς ἂν παῖς μηδέπω ὑποπτήσων, Διὰ τί δή, ὦ πάππε, τοῦτον οὕτω τιμᾶς; καὶ τὸν Ἄστυάγην σκώψαντα εἰπεῖν, Οὐχ ὀρᾶς, φάναι, ὡς καλῶς οἰνοχοεῖ καὶ εὐσχημόνως; οἱ δὲ τῶν βασιλέων τούτων οἰνοχόοι κομψῶς τε οἰνοχοοῦσι καὶ καθαρείως ἐγχείουσι καὶ διδόασι τοῖς τρισὶ δακτύλοις ὀχοῦντες τὴν φιάλην καὶ προσφέρουσιν ὡς ἂν ἐνδοίεν τὸ ἔκπωμα εὐληπτότατα τῷ μέλλοντι πίνειν.

Cyrus his grandfather's cup bearer.

10. Κέλευσον δή, φάναι, ὦ πάππε, τὸν Σάκαν καὶ ἐμοὶ δοῦναι τὸ ἔκπωμα, ἵνα καγὼ καλῶς σοι πιεῖν ἐγχείας ἀνακτήσωμαί σε, ἣν δύνωμαι. καὶ τὸν κελευσσαι δοῦναι. λαβόντα δὲ τὸν Κῦρον οὕτω μὲν δὴ εὖ κλύσαι τὸ ἔκπωμα ὥσπερ τὸν Σάκαν ἑώρα, οὕτω δὲ στήσαντα τὸ πρόσωπον σπουδαίως καὶ εὐσχημόνως πῶς προσευγεκῆν καὶ ἐνδοῦναι τὴν φιάλην τῷ πάππῳ ὥστε τῇ μητρὶ καὶ τῷ Ἄστυάγει πολὺν γέλωτα παρασχέειν. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Κῦρον ἐγκελάσαντα ἀναπηδήσαι πρὸς τὸν πάππον καὶ φιλοῦντα ἅμα εἰπεῖν, ὦ Σάκα, ἀπόλωλας· ἐκβαλῶ σε ἐκ τῆς τιμῆς· τά τε γὰρ ἄλλα, φάναι, σοῦ κάλλιον οἰνοχοήσω καὶ οὐκ ἐκπίομαι αὐτὸς τὸν οἶνον. οἱ δ' ἄρα τῶν βασιλέων οἰνοχόοι, ἐπειδὴν διδῶσι τὴν φιάλην, ἀρύσαντες ἀπ' αὐτῆς τῷ

κνάθῳ εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐγχεάμενοι καταρρο-
 φοῦσι, τοῦ δὴ εἰ φάρμακα ἐγχείοιεν μὴ λυσιτελεῖν αὐ-
 τοῖς. ἐκ τούτου δὴ ὁ Ἀστυάγης ἐπισκώπτων, Καὶ τί
 δὴ, ἔφη, ὦ Κῦρε, τᾶλλα μιμούμενος τὸν Σάκαν οὐκ
 5 ἀπερρόφησας τοῦ οἴνου;

A lesson in temperance — Cyrus and the Sacian.

11. Ὅτι, ἔφη, νῆ Δία ἐδεδοίκειν μὴ ἐν τῷ κρατῆρι
 φάρμακα μεμιγμένα εἶη. καὶ γὰρ ὅτε εἰστίασας σὺ
 τοὺς φίλους ἐν τοῖς γενεθλίοις, σαφῶς κατέμαθον φάρ-
 μακα ὑμῖν αὐτὸν ἐγχεάντα. Καὶ πῶς δὴ σὺ τοῦτο,
 10 ἔφη, ὦ παῖ, κατέγνωσ; Ὅτι νῆ Δί' ὑμᾶς ἐώρων καὶ
 ταῖς γνώμαις καὶ τοῖς σώμασι σφαλλομένους. πρῶ-
 τον μὲν γὰρ ἃ οὐκ ἔατε ἡμᾶς τοὺς παῖδας ποιεῖν,
 ταῦτα αὐτοὶ ἐποιεῖτε. πάντες μὲν γὰρ ἅμα ἐκεκρά-
 γετε, ἐμανθάνετε δὲ οὐδὲν ἀλλήλων, ἤδετε δὲ καὶ
 15 μάλα γελοίως, οὐκ ἀκροώμενοι δὲ τοῦ ἄδοντος ὤμνυτε
 ἄριστα ἄδειν· λέγων δὲ ἕκαστος ὑμῶν τὴν ἑαυτοῦ
 ῥώμην, ἔπειτ' εἰ ἀνασταίητε ὀρχησόμενοι, μὴ ὅπως
 ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ, ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε.
 ἐπελέλησθε δὲ παντάπασιν σύ τε ὅτι βασιλεὺς ἦσθα,
 20 οἷ τε ἄλλοι ὅτι σὺ ἄρχων. τότε γὰρ δὴ ἔγωγε καὶ
 πρῶτον κατέμαθον ὅτι τοῦτ' ἄρ' ἦν ἡ ἰσηγορία ὃ ὑμεῖς
 τότε ἐποιεῖτε· οὐδέποτε γοῦν ἐσιωπάτε. καὶ ὁ Ἀστυά-
 γης λέγει, Ὁ δὲ σὸς πατήρ, ἔφη, ὦ παῖ, πίνων οὐ μεθύ-
 σκεται; Οὐ μὰ Δί', ἔφη. Ἀλλὰ πῶς ποιεῖ; Διψῶν
 25 παύεται, ἄλλο δὲ κακὸν οὐδὲν πάσχει· οὐ γὰρ οἶμαι,
 ὦ πάππε, Σάκας αὐτῷ οἰνοχοεῖ. καὶ ἡ μήτηρ εἶπεν,
 Ἀλλὰ τί ποτε σύ, ὦ παῖ, τῷ Σάκα οὕτω πολεμεῖς;

τὸν δὲ Κῦρον εἰπεῖν, Ὅτι νῆ Δία, φάναι, μισῶ αὐτόν·
 πολλάκις γάρ με πρὸς τὸν πάππον ἐπιθυμοῦντα προσ-
 δραμεῖν οὗτος ὁ μιαρώτατος ἀποκωλύει. ἀλλ' ἵκετεύω,
 φάναι, ὦ πάππε, δός μοι τρεῖς ἡμέρας ἄρξαι αὐτοῦ.
 5 καὶ τὸν Ἀστυάγην εἰπεῖν, Καὶ πῶς ἂν ἄρξαις αὐτοῦ;
 καὶ τὸν Κῦρον φάναι, Στὰς ἂν ὥσπερ οὗτος ἐπὶ τῇ
 εἰσόδῳ, ἔπειτα ὁπότε βούλοιο παριέναι ἐπ' ἄριστον,
 λέγοιμ' ἂν ὅτι οὐπὼ δυνατόν τῷ ἀρίστῳ ἐντυχεῖν·
 σπουδάζει γὰρ πρὸς τινὰς· εἴθ' ὁπότε ἦκοι ἐπὶ τὸ
 10 δεῖπνον, λέγοιμ' ἂν ὅτι λούται· εἰ δὲ πάνυ σπουδάζοι
 φαγεῖν, εἴποιμ' ἂν ὅτι παρὰ ταῖς γυναιξίν ἐστιν· ἔως
 παρατείναιμι τοῦτον ὥσπερ οὗτος ἐμὲ παρατείνει ἀπὸ
 σοῦ κωλύων.

Cyrus invited to remain at court—his reasons for accepting.

12. Ἐπεὶ δὲ ἡ Μανδάνη παρεσκευάζετο ὡς ἀπιούσα
 15 πάλιν πρὸς τὸν ἄνδρα, ἐδεῖτο αὐτῆς ὁ Ἀστυάγης κατα-
 λιπεῖν τὸν Κῦρον. ἡ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι βούλοιο μὲν
 ἅπαντα τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι, ἄκουτα μέντοι τὸν παῖδα
 χαλεπὸν εἶναι νομίζειν καταλιπεῖν. Κῦρος δὲ ταχὺ
 εἶπεν ὅτι μένειν βούλοιο. ἐπερωτηθεὶς δὲ πάλιν ὑπὸ
 20 τῆς μητρὸς διὰ τί εἰπεῖν λέγεται, Ὅτι οἴκοι μὲν τῶν
 ἡλικίων καὶ εἰμὶ καὶ δοκῶ κράτιστος εἶναι, ὦ μῆτερ, καὶ
 ἀκοντίζων καὶ τοξεύων, ἐνταῦθα δὲ οἶδ' ὅτι ἰππεύων
 ἥττων εἰμὶ τῶν ἡλικίων· καὶ τοῦτο εὖ ἴσθι, ὦ μῆτερ,
 ἔφη, ὅτι ἐμὲ πάνυ ἀνιᾶ. ἦν δέ με καταλίπης ἐνθάδε
 25 καὶ μάθω ἰππεύειν, ὅταν μὲν ἐν Πέρσαις ὦ, οἶμαί
 σοι ἐκείνους τοὺς ἀγαθοὺς τὰ πεζικὰ ραδίως νικῆ-
 σειν, ὅταν δ' εἰς Μήδους ἔλθω, ἐνθάδε πειράσομαι τῷ

πάππῳ ἀγαθῶν ἰππέων κράτιστος ὢν ἰππεὺς συμμα-
 χεῖν αὐτῷ. τὴν δὲ μητέρα εἰπεῖν, Τὴν δὲ δικαιοσύ-
 νην, ὦ παῖ, πῶς μαθήσει ἐνθάδε ἐκεῖ ὄντων σοι τῶν
 διδασκάλων; καὶ τὸν Κῦρον φάναι, Ἄλλ', ὦ μήτερ,
 5 ἀκριβῶ ταῦτά γε ἤδη. Πῶς σὺ οἶσθα; τὴν Μανδά-
 νην εἰπεῖν. Ὅτι, φάναι, ὁ διδάσκαλός με ὡς ἤδη
 ἀκριβοῦντα τὴν δικαιοσύνην καὶ ἄλλοις καθίστη δικά-
 ζειν. καὶ τοῖνυν, φάναι, ἐπὶ μιᾷ ποτε δίκη πληγὰς
 ἔλαβον ὡς οὐκ ὀρθῶς δικάσας.

Cyrus tells of a bad decision which he made as judge.

10 13. Ἦν δὲ ἡ δίκη τοιαύτη. παῖς μέγας μικρὸν
 ἔχων χιτῶνα παῖδα μικρὸν μέγαν ἔχοντα χιτῶνα, ἐκ-
 δύσας αὐτὸν τὸν μὲν ἑαυτοῦ ἐκείνον ἠμφίεσε, τὸν δ'
 ἐκείνου αὐτὸς ἐνέδν. ἐγὼ οὖν τούτοις δικάζων ἔγνων
 βέλτιον εἶναι
 15 ἀμφοτέροις τὸν
 ἀρμόττοντα ἐκά-
 τερον χιτῶνα
 ἔχειν. ἐν τούτῳ
 αὖ με ἔπαισεν ὁ
 20 διδάσκαλος, λέ-
 ξας ὅτι ὁπότε
 μὲν τοῦ ἀρμότ-

PERSIAN FOOT-SOLDIERS, WITH τόξα, φαρέτρα, ETC.

τοντος εἶην κριτής, οὕτω δέοι ποιεῖν, ὁπότε δὲ κρῖναι
 δέοι ποτέρου ὁ χιτῶν εἶη, τοῦτ' ἔφη σκεπτέον εἶναι τίς
 25 κτῆσις δικαία ἐστί, πότερα τὸν βία ἀφελόμενον ἔχειν
 ἢ τὸν ποιησάμενον ἢ πριάμενον κεκτῆσθαι. ἐπεὶ δ',
 ἔφη, τὸ μὲν νόμιμον δίκαιον εἶναι, τὸ δὲ ἄνομον βίαιον,

σὺν τῷ νόμῳ ἐκέλευεν αἰεὶ τὸν δικαστὴν τὴν ψῆφον τίθεσθαι. οὕτως ἐγὼ σοι, ὦ μήτηρ, τά γε δίκαια παντάπασιν ἤδη ἀκριβῶ· ἦν δέ τι ἄρα προσδέωμαι, ὁ πάππος με, ἔφη, οὗτος ἐπιδιδάξει.

Cyrus becomes a general favorite at court.

5 14. Τοιαῦτα μὲν δὴ πολλὰ ἐλάλει ὁ Κῦρος· τέλος δὲ ἡ μὲν μήτηρ ἀπῆλθε, Κῦρος δὲ κατέμενε καὶ αὐτοῦ ἐτρέφετο. καὶ ταχὺ μὲν τοῖς ἡλικιώταις συνεκέκρατο ὥστε οἰκείως διακεῖσθαι, ταχὺ δὲ τοὺς πατέρας αὐτῶν ἀνήρητο, προσιῶν καὶ ἔνδηλος ὢν ὅτι ἠσπάζετο αὐτῶν
10 τοὺς υἱεῖς, ὥστε εἴ τι τοῦ βασιλέως δέοιτο, τοὺς παῖδας ἐκέλευον τοῦ Κύρου δεῖσθαι διαπράξασθαι σφίσιν. ὁ δὲ Κῦρος, εἰ δέοιτο αὐτοῦ οἱ παῖδες, διὰ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ φιλοτιμίαν περὶ παντὸς ἐποιεῖτο διαπράττεσθαι. καὶ ὁ Ἄστυάγης ὅ τι δέοιτο αὐτοῦ ὁ
15 Κῦρος οὐδὲν ἐδύνατο ἀντέχειν μὴ οὐ χαρίζεσθαι. καὶ γὰρ ἀσθενήσαντος αὐτοῦ οὐδέποτε ἀπέλειπε τὸν πάππον οὐδὲ κλάων ποτὲ ἐπαύετο, ἀλλὰ δῆλος ἦν πᾶσιν ὅτι ὑπερεφοβεῖτο μή οἱ ὁ πάππος ἀποθάνῃ· καὶ γὰρ ἐκ ἕνυκτὸς εἴ τινος δέοιτο Ἄστυάγης, πρῶτος ἠσθάνετο
20 Κῦρος καὶ πάντων ἀοκνότατα ἀνεπήδα ὑπηρετήσων ὅ τι οἴοιτο χαριεῖσθαι, ὥστε παντάπασιν ἀνεκτήσατο τὸν Ἄστυάγην.

Some traits of his character.

15. Καὶ ἦν μὲν ἴσως πολυλογώτερος, ἅμα μὲν διὰ τὴν παιδείαν, ὅτι ἠναγκάζετο ὑπὸ τοῦ διδασκάλου καὶ
25 διδόναι λόγον ὢν ἐποίει καὶ λαμβάνειν παρ' ἄλλων, ὁπότε δικάζοι, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ φιλομαθῆς εἶναι πολλὰ

μὲν αὐτὸς αἰεὶ τοὺς παρόντας ἀνηρώτα πῶς ἔχοντα
 τυγχάνοι, καὶ ὅσα αὐτὸς ὑπ' ἄλλων ἐρωτῶτο, διὰ τὸ
 ἀγχίνους εἶναι ταχὺ ἀπεκρίνετο, ὥστ' ἐκ πάντων τού-
 των ἢ πολυλογία συνελέγετο αὐτῷ· ἀλλ' ὥσπερ γὰρ
 5 ἐν σώματι, ὅσοι νέοι ὄντες μέγεθος ἔλαβον, ὅμως ἐμ-
 φαίνεται τὸ νεαρὸν αὐτοῖς ὃ κατηγορεῖ τὴν ὀλιγοετίαν,
 οὕτω καὶ Κύρου ἐκ τῆς πολυλογίας οὐ θράσος διεφαί-
 νετο, ἀλλ' ἀπλότης καὶ φιλοστοργία, ὥστ' ἐπεθύμει ἄν-
 τις ἔτι πλείω αὐτοῦ ἀκούειν ἢ σιωπῶντι παρεῖναι.

10 Ὡς δὲ προῆγεν αὐτὸν ὁ χρόνος σὺν τῷ μεγέθει εἰς
 ὥραν τοῦ πρόσηβον γενέσθαι, ἐν τούτῳ δὴ τοῖς μὲν
 λόγοις μανοτέροις ἐχρῆτο καὶ τῇ φωνῇ ἡσυχαιτέρα,
 αἰδοῦς δ' ἐνεπίμπλατο, ὥστε καὶ ἐρυθραίνεσθαι ὁπότε
 συντυγχάνοι τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ τὸ σκυλακῶδες τὸ
 15 πᾶσιν ὁμοίως προσπίπτειν οὐκέθ' ὁμοίως εἶχεν. οὕτω
 δὴ ἡσυχαιτέρος μὲν ἦν, ἐν δὲ ταῖς συνουσίαις πάμπαν
 ἐπίχαρις. καὶ γὰρ ὅσα διαγωνίζονται πολλάκις ἡλικες
 πρὸς ἀλλήλους, οὐχ ἂ κρείττων ἦδει ὢν, ταῦτα προυκα-
 λεῖτο τοὺς συνόντας, ἀλλ' ἄπερ εὖ ἦδει ἑαυτὸν ἤττονα
 20 ὄντα, ἐξῆρχε, φάσκων κάλλιον αὐτῶν ποιήσειν, καὶ κατ-
 ἦρχεν ἡδη ἀναπηδῶν ἐπὶ τοὺς ἵππους ἢ διατοξενσόμε-
 νος ἢ διακουτιούμενος ἀπὸ τῶν ἵππων οὐπὼ πάνυ ἔποχος
 ὢν, ἠττώμενος δὲ αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ μάλιστα ἐγέλα.

His generosity—by perseverance he becomes proficient in horsemanship—his love of hunting.

16. Ὡς δ' οὐκ ἀπεδίδρασκεν ἐκ τοῦ ἠττᾶσθαι εἰς τὸ
 25 μὴ ποιεῖν ὃ ἠττῶτο, ἀλλ' ἐκαλιυδεῖτο ἐν τῷ πειρᾶσθαι
 αὐθις βέλτιον ποιεῖν, ταχὺ μὲν εἰς τὸ ἴσον ἀφίκετο τῇ

ἵππικῇ τοῖς ἤλιξι, ταχὺ δὲ παρήει διὰ τὸ ἐρᾶν τοῦ ἔργου, ταχὺ δὲ τὰ ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία ἀνηλώκει διώκων καὶ βάλλων καὶ κατακαίνων, ὥστε ὁ Ἀστυάγης οὐκέτ' εἶχεν αὐτῷ συλλέγειν θηρία. καὶ ὁ Κῦρος
 5 αἰσθόμενος ὅτι βουλόμενος οὐ δύναίτο οἱ ζῶντα πολλὰ παρέχειν, ἔλεγε πρὸς αὐτόν, ὦ πάππε, τί σε δεῖ θηρία ζητοῦντα πράγματ' ἔχειν; ἀλλ' ἐὰν ἐμὲ ἐκπέμπης ἐπὶ θήραν σὺν τῷ θείῳ, νομιῶ ὅσα ἂν ἴδω θηρία, ἐμοὶ ταῦτα τρέφεσθαι. ἐπιθυμῶν δὲ σφόδρα ἐξιέναι
 10 ἐπὶ τὴν θήραν οὐκέθ' ὁμοίως λιπαρεῖν ἐδύνατο ὥσπερ παῖς ὢν, ἀλλ' ὀκνηρότερον προσήει. καὶ ἂ πρόσθεν τῷ Σάκα ἐμέμφετο ὅτι οὐ παρίει αὐτὸν πρὸς τὸν πάππον, αὐτὸς ἤδη Σάκας ἐαυτῷ ἐγίγνετο· οὐ γὰρ προσήει, εἰ μὴ ἴδοι εἰ καιρὸς εἴη, καὶ τοῦ Σάκα ἐδεῖτο
 15 πάντως σημαίνειν αὐτῷ ὁπότε ἐγχωροίη· ὥστε ὁ Σάκας ὑπερεφίλει ἤδη καὶ οἱ ἄλλοι πάντες.

His first hunt abroad — he is carried away by enthusiasm.

17. Ἐπεὶ δ' οὖν ἔγνω ὁ Ἀστυάγης σφόδρα αὐτὸν ἐπιθυμοῦντα ἔξω θηρᾶν, ἐκπέμπει αὐτὸν σὺν τῷ θείῳ καὶ φύλακας συμπέμπει ἐφ' ἵππων πρεσβυτέρους,
 20 ὅπως ἀπὸ τῶν δυσχωριῶν φυλάττοιεν αὐτὸν καὶ εἰ τῶν ἀγρίων τι φανείη θηρίων. ὁ οὖν Κῦρος τῶν ἐπομένων προθύμως ἐπυνθάνετο ποίοις οὐ χρὴ θηρίοις πελάζειν καὶ ποῖα χρὴ θαρροῦντα διώκειν. οἱ δ' ἔλεγον ὅτι ἄρκτοι τε πολλοὺς ἤδη πλησιάσαντας
 25 διέφθειραν καὶ κάπροι καὶ λέοντες καὶ παρδάλεις, αἱ δὲ ἔλαφοι καὶ δορκάδες καὶ οἱ ἄγριοι οἶες καὶ οἱ ὄνοι οἱ ἄγριοι ἀσινεῖς εἰσιν. ἔλεγον δὲ καὶ τοῦτο, τὰς

δυσχωρίας ὅτι δέοι φυλάττεσθαι οὐδὲν ἦττον ἢ τὰ
 θηρία· πολλοὺς γὰρ ἤδη αὐτοῖς τοῖς ἵπποις κατακρη-
 μνισθῆναι. καὶ ὁ Κῦρος πάντα ταῦτα ἐμάνθανε προ-
 θύμως· ὡς δὲ εἶδεν ἔλαφον ἐκπηδήσασαν, πάντων
 5 ἐπιλαθόμενος ὧν ἤκουσεν ἐδίωκεν οὐδὲν ἄλλο ὁρῶν
 ἢ ὄπη ἔφευγε. καὶ πῶς διαπηδῶν αὐτῷ ὁ ἵππος πίπτει
 εἰς γόνατα, καὶ μικροῦ κἀκείνον ἐξετραχήλισεν. οὐ
 μὴν ἀλλ' ἐπέμεινε ὁ Κῦρος μόλις πῶς, καὶ ὁ ἵππος
 ἐξανέστη. ὡς δ' εἰς τὸ πεδῖον ἦλθεν, ἀκουτίσας κατα-
 10 βάλλει τὴν ἔλαφον, καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα. καὶ
 ὁ μὲν δὴ ὑπερέχαιρεν· οἱ δὲ φύλακες προσελάσαντες
 ἐλοιδόρουν αὐτὸν καὶ ἔλεγον εἰς οἶον κίνδυνον ἔλθοι,
 καὶ ἔφασαν κατερεῖν αὐτοῦ. ὁ οὖν Κῦρος εἰστήκει κα-
 ταβεβηκῶς, καὶ ἀκούων ταῦτα ἠνιᾶτο. ὡς δ' ἦσθετο
 15 κραυγῆς, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸν ἵππον ὥσπερ ἐνθουσιῶν,
 καὶ ὡς εἶδεν ἐκ τοῦ ἀντίου κάπρον προσφερόμενον,
 ἀντίος ἐλαύνει καὶ διατεινόμενος εὐστόχως βάλλει εἰς
 τὸ μέτωπον καὶ κατέσχε τὸν κάπρον. ἐνταῦθα μέν-
 τοι ἤδη καὶ ὁ θεῖος αὐτῷ ἐλοιδορεῖτο, τὴν θρασύτητα
 20 ὁρῶν. ὁ δ' αὐτοῦ λοιδορουμένου ὁμως ἐδεῖτο ὅσα
 αὐτὸς ἔλαβε, ταῦτα ἐᾶσαι εἰσκομίσαντα δοῦναι τῷ
 πάππῳ. τὸν δὲ θεῖον εἰπεῖν φασιν, Ἄλλ' ἦν αἴσθηται
 ὅτι ἐδίωκες, οὐ σοὶ μόνον λοιδορήσεται, ἀλλὰ καὶ ἐμοί,
 ὅτι σε εἶων. Καὶ ἦν βούληται, φάναι αὐτόν, μαστι-
 25 γωσάτω, ἐπειδάν γε ἐγὼ δῶ αὐτῷ. καὶ σύγε, εἰ βού-
 λει, ἔφη, ὦ θεῖε, τιμωρησάμενος ὅ τι βούλει ταῦτα
 ὁμως χάρισαί μοι. καὶ ὁ Κναξάρης μέντοι τελευτῶν
 εἶπε, Ποίει ὅπως βούλει· σὺ γὰρ νῦν γε ἡμῶν ἔοικας
 βασιλεὺς εἶναι.

He presents his spoils to his grandfather, who allows him to give them to the boys.

18. Οὕτω δὴ ὁ Κῦρος εἰσκομίσας τὰ θηρία ἐδίδου τε τῷ πάππῳ καὶ ἔλεγεν ὅτι αὐτὸς ταῦτα θηράσειεν ἐκείνῳ. καὶ τὰ ἀκόντια ἐπεδείκνυ μὲν οὐ, κατέθηκε δὲ ἡματωμένα ὅπου ᾤετο τὸν πάππον ὄψεσθαι. ὁ δὲ 5 Ἀστυάγης ἄρα εἶπεν, Ἄλλ', ὦ παῖ, δέχομαι μὲν ἔγωγε ἠδέως ὅσα σὺ δίδως, οὐ μέντοι δέομαί γε τούτων οὐδενός, ὥστε σε κωδυνεύειν. καὶ ὁ Κῦρος ἔφη, Εἰ τοίνυν μὴ σὺ δέει, ἰκετεύω, ὦ πάππε, ἐμοὶ δὸς αὐτά, ὅπως τοῖς ἡλικιώταις ἐγὼ διαδῶ. Ἄλλ', ὦ παῖ, ἔφη ὁ Ἀστυά- 10 γης, καὶ ταῦτα λαβὼν διαδίδου ὅτῳ σὺ βούλει καὶ τῶν ἄλλων ὅποσα ἐθέλεις.

καὶ ὁ Κῦρος λαβὼν ἐδίδου τε ἄρας τοῖς παισὶ καὶ ἅμα ἔλεγεν, ὦ παῖδες, ὡς ἄρα ἐφλυαροῦμεν ὅτε τὰ ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία ἐθηρῶμεν· ὅμοιον ἔμοιγε δο- 15 κεῖ εἶναι οἷόνπερ εἴ τις δεδεμένα ζῶα θηρώη. πρῶτον μὲν γὰρ ἐν μικρῷ χωρίῳ ἦν, ἔπειτα λεπτὰ καὶ ψωραλέα, καὶ τὸ μὲν αὐτῶν χλωδὸν ἦν, τὸ δὲ κολοβόν· τὰ δ' ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ λειμῶσι θηρία ὡς μὲν καλά, ὡς δὲ μεγάλα, ὡς δὲ λιπαρὰ ἐφαίνετο. καὶ αἱ μὲν 20 ἔλαφοι ὥσπερ πτηναὶ ἤλλοντο πρὸς τὸν οὐρανόν, οἱ δὲ κάπροι ὥσπερ τοὺς ἄνδρας φασὶ τοὺς ἀνδρείους ὁμόσε ἐφέροντο· ὑπὸ δὲ τῆς πλατύτητος οὐδὲ ἁμαρτεῖν οἷόν τ' ἦν αὐτῶν· καλλίω δὴ, ἔφη, ἔμοιγε δοκεῖ καὶ τεθνηκότα εἶναι ταῦτα ἢ ζῶντα ἐκείνα τὰ περιω- 25 κοδομημένα. ἄλλ' ἄρα ἄν, ἔφη, ἀφείεν καὶ ὑμᾶς οἱ πατέρες ἐπὶ θήραν; Καὶ ῥαδίως γ' ἄν, ἔφασαν, εἰ Ἀστυάγης κελεύοι.

*Cyrus petitions to be allowed to take the other boys out to hunt—
a refusal.*

19. Καὶ ὁ Κῦρος εἶπε, Τίς οὖν ἂν ἡμῖν Ἀστυάγει
μνησθείη; Τίς γὰρ ἂν, ἔφασαν, σοῦ γε ἰκανώτερος
πέισαι; Ἀλλὰ μὰ τὸν Δία, ἔφη, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδ'
ὅστις ἄνθρωπος γεγένημαι· οὐδὲ γὰρ οἷός τ' εἰμι
5 λέγειν ἔγωγε οὐδ' ἀναβλέπειν πρὸς τὸν πάππον ἐκ
τοῦ ἴσου ἔτι δύναμαι. ἦν δὲ τοσοῦτον ἐπιδιδῶ, δέ-
δοικα, ἔφη, μὴ παντάπασι βλάξ τις καὶ ἡλίθιος γένω-
μαι. παιδάριον δ' ὦν δεινότατος λαλεῖν ἐδόκουν εἶναι.
καὶ οἱ παῖδες εἶπον, Πονηρὸν λέγεις τὸ πρᾶγμα, εἰ μὴδ'
10 ὑπὲρ ἡμῶν ἂν τι δέη δυνήσει πράττειν, ἀλλ' ἄλλου
τινὸς τὸ ἐπὶ σέ ἀνάγκη ἔσται δεῖσθαι ἡμᾶς. ἀκούσας
δὲ ταῦτα ὁ Κῦρος ἐδήχθη, καὶ σιγῇ ἀπελθὼν διακελευ-
σάμενος ἑαυτῷ τολμᾶν εἰσῆλθεν, ἐπιβουλεύσας ὅπως
ἂν ἀλυπότατα εἴποι πρὸς τὸν πάππον καὶ διαπράξειεν
15 αὐτῷ τε καὶ τοῖς παισὶν ὧν ἐδέοντο. ἤρξατο οὖν ὧδε.

Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ πάππε, ἦν τις ἀποδρᾶ σε τῶν οἰκε-
τῶν καὶ λάβης αὐτόν, τί αὐτῷ χρήσει; Τί ἄλλο, ἔφη,
ἢ δήσας ἐργάζεσθαι ἀναγκάσω; Ἦν δὲ αὐτόματος
πάλιν ἔλθῃ, πῶς ποιήσεις; Τί δέ, ἔφη, εἰ μὴ μαστι-
20 γώσας γε, ἵνα μὴ αὐθις τοῦτο ποιῇ, ἐξ ἀρχῆς χρήσο-
μαι; Ὡρα ἂν, ἔφη ὁ Κῦρος, σοὶ παρασκευάζεσθαι
εἶη ὅτῳ μαστιγώσεις με, ὡς βουλεύομαί γε ὅπως σε
ἀποδρῶ λαβὼν τοὺς ἡλικιώτας ἐπὶ θήραν. καὶ ὁ
Ἀστυάγης, Καλῶς, ἔφη, ἐποίησας προειπῶν· ἔνδοθεν
25 γάρ, ἔφη, ἀπαγορεύω σοὶ μὴ κινεῖσθαι. χαρίεν γάρ,
ἔφη, εἰ ἔνεκα κρεαδίων τῇ θυγατρὶ τὸν παῖδα ἀποβου-
κολήσαιοιμι.

A royal hunting party.

20. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κῦρος ἐπέιθετο μὲν καὶ ἔμει-
 νεν, ἀνιαρὸς δὲ καὶ σκυθρωπὸς ὦν σιωπῇ διῆγεν. ὁ
 μέντοι Ἀστυάγης ἐπεὶ ἔγνω αὐτὸν λυπούμενον ἰσχυρῶς,
 βουλόμενος αὐτῷ χαρίζεσθαι ἐξάγει ἐπὶ θήραν, καὶ πε-
 5 ζοὺς πολλοὺς καὶ ἰππέας συναλίσσας καὶ τοὺς παῖδας
 καὶ συνελάσας εἰς τὰ ἰππάσιμα χωρία τὰ θηρία ἐποί-
 ησε μεγάλην θήραν. καὶ βασιλικῶς δὴ παρῶν αὐτὸς

PERSIAN KING HUNTING LIONS.
 (From an old sculpture.)

ἀπηγόρευε μηδένα βάλλειν, πρὶν Κῦρος ἐμπλησθεῖη
 θηρῶν. ὁ δὲ Κῦρος οὐκ εἶα κωλύειν, ἀλλ', εἰ βούλει,
 10 ἔφη, ὦ πάππε, ἡδέως με θηρᾶν, ἄφες τοὺς κατ' ἐμὲ
 πάντας διώκειν καὶ διαγωνίζεσθαι ὅπως ἕκαστος κρά-
 τιστα δύναιτο. ἐνταῦθα δὴ ὁ Ἀστυάγης ἀφήησι, καὶ
 στὰς ἐθεᾶτο ἀμιλλωμένους ἐπὶ τὰ θηρία καὶ φιλονει-
 κοῦντας καὶ διώκοντας καὶ ἀκοντίζοντας. καὶ Κύρω
 15 ἦδετο οὐ δυναμένῳ σιγᾶν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, ἀλλ' ὥσπερ
 σκύλακι γενναίῳ ἀνακλάζοντι, ὅποτε πλησιάζοι θηρίῳ,

καὶ παρακαλοῦντι ὀνομαστὶ ἕκαστον. καὶ τοῦ μὲν
καταγελῶντα αὐτὸν ὀρῶν ἠὺφραίνετο, τὸν δέ τινα καὶ
ἐπαινοῦντα οὐδ' ὀπωστιοῦν φθονερῶς. τέλος δ' οὖν
πολλὰ θηρία ἔχων ὁ Ἀστυάγης ἀπήει. καὶ τὸ λοιπὸν
5 οὕτως ἤσθη τῇ τότε θήρᾳ ὥστε αἰὶ ὀπότε οἶόν τ' εἶη
συνεξῆει τῷ Κύρῳ καὶ ἄλλους τε πολλοὺς παρελάμ-
βανε καὶ τοὺς παῖδας, Κύρου ἔνεκα. τὸν μὲν δὴ πλει-
στον χρόνον οὕτω διῆγεν ὁ Κῦρος, πᾶσιν ἡδονῆς μὲν
καὶ ἀγαθοῦ τιнос συναίτιος ὢν, κακοῦ δὲ οὐδενός.

Cyrus assumes arms for the first time.

10 21. Ἀμφὶ δὲ τὰ πέντε ἢ ἑκκαίδεκα ἔτη γενομένου
αὐτοῦ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέως γαμεῖν μέλλων
ἐπεθύμησεν αὐτὸς θηρᾶσαι εἰς τοῦτον τὸν χρόνον.
ἐβουλεύσατο οὖν κράτιστον εἶναι λεηλατῆσαι ἐκ τῆς
Μηδικῆς, καὶ λαμπρότερόν τ' ἂν φανῆναι τὸ ἔργον
15 τῆς θήρας καὶ ἱερείων ἂν πολλὴν ἀφθονίαν ἐνόμιζε
γενέσθαι. οὕτω δὴ πρῶ ἀναστὰς ἦγε τὸ στράτευ-
μα πρὸς τὰ τῶν Μῆδων φρούρια. σημανθέντων δὲ
τῷ Ἀστυάγει ὅτι πολέμοι εἰσιν ἐν τῇ χώρα, ἐξε-
βοήθει καὶ αὐτὸς πρὸς τὰ ὄρια σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν
20 καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὡσαύτως σὺν τοῖς παρατυχοῦσιν
ἰππόταις, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ ἐσήμαινε πᾶσιν ἐκβοη-
θεῖν. ὡς δὲ εἶδον πολλοὺς ἀνθρώπους τῶν Ἀσσυρίων
συντεταγμένους καὶ τοὺς ἰππέας ἡσυχίαν ἔχοντας,
ἔστησαν καὶ οἱ Μῆδοι. ὁ δὲ Κῦρος ὀρῶν ἐκβοη-
25 θοῦντας καὶ τοὺς ἄλλους πασσυδί, ἐκβοηθεῖ καὶ
αὐτὸς πρῶτον τότε ὄπλα ἐνδύς, οὐποτε οἰόμενος·
οὕτως ἐπεθύμει αὐτοῖς ἐξοπλίσασθαι· μάλα δὲ καλὰ

ἦν καὶ ἀρμόττοντα αὐτῷ ἂ ὁ πάππος περὶ τὸ σῶμα ἐπέποιήτο. οὕτω δὴ ἐξοπλισάμενος προσήλασε τῷ ἵππῳ. καὶ ὁ Ἀστυάγης ἐθαύμασε μὲν τίνος κελεύσαντος ἦκοι, ὅμως δὲ εἶπεν αὐτῷ μένειν παρ' ἑαυτόν.

Cyrus criticises the foe and makes a brilliant suggestion.

5 22. Ὁ δὲ Κῦρος ὡς εἶδε πολλοὺς ἵππέας ἀντίους, ἦρετο, Ἦ οὗτοι, ἔφη, ὦ πάππε, πολέμιοί εἰσιν, οἱ ἐφεστήκασιν τοῖς ἵπποις ἡρέμα; Πολέμιοι μέντοι, ἔφη. Ἦ καὶ ἐκείνοι, ἔφη, οἱ ἐλαύνοντες; Κἀκεῖνοι μέντοι. Νῆ τὸν Δί', ἔφη, ὦ πάππε, ἀλλ' οὖν πονηροί
10 γε φαινόμενοι καὶ ἐπὶ πονηρῶν ἵππαρίων ἄγουσιν ἡμῶν τὰ χρήματα· οὐκοῦν χρή ἐλαύνειν τινὰς ἡμῶν ἐπ' αὐτούς. Ἄλλ' οὐχ ὀράς, ἔφη, ὦ παῖ, ὅσον τὸ στίφος τῶν ἵππέων ἔστηκε συντεταγμένον; οἱ ἦν ἐπ' ἐκείνους ἡμεῖς ἐλαύνωμεν, ὑποτεμοῦνται ἡμᾶς πάλιν.
15 ἡμῖν δὲ οὐπω ἡ ἰσχὺς πάρεστιν. Ἄλλ' ἦν σὺ μένης, ἔφη ὁ Κῦρος, καὶ ἀναλαμβάνης τοὺς προσβοηθούντας, φοβήσονται οὗτοι καὶ οὐ κινήσονται, οἱ δ' ἄγοντες εὐθὺς ἀφήσουσι τὴν λείαν, ἐπειδὰν ἴδωσί τινὰς ἐπ' αὐτοὺς ἐλαύνοντας.

20 Ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ ἔδοξέ τι λέγειν τῷ Ἀστυάγει. καὶ ἅμα θαυμάζων ὡς καὶ ἐφρόνει καὶ ἐγρηγόρει κελεύει τὸν υἱὸν λαβόντα τάξιν ἵππέων ἐλαύνειν ἐπὶ τοὺς ἄγοντας τὴν λείαν. ἐγὼ δέ, ἔφη, ἐπὶ τούσδε, ἦν ἐπὶ σὲ κινῶνται, ἐλῶ, ὥστε ἀναγκασθήσονται ἡμῖν προσ-
25 ἐχειν τὸν νοῦν. οὕτω δὴ ὁ Κναξάρης λαβὼν τῶν ἐρρωμένων ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν προσελαύνει. καὶ ὁ Κῦρος ὡς εἶδεν ὀρρωμένους, ἐξορμᾷ, καὶ αὐτὸς πρῶ-

τος ἠγείτο ταχέως, καὶ ὁ Κναξάρης μέντοι ἐφείπετο, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οὐκ ἀπελείποντο. ὡς δὲ εἶδον αὐτοὺς πελάζοντας οἱ λεηλατοῦντες, εὐθὺς ἀφέντες τὰ χρήματα ἔφενγον.

He strikes a blow and wins praise for his shrewdness and boldness.

5 23. Οἱ δ' ἀμφὶ τὸν Κῦρον ὑπετέμνοντο, καὶ οὓς μὲν κατελάμβανον εὐθὺς ἔπαιον, πρῶτος δὲ ὁ Κῦρος, ὅσοι δὲ παραλλάξαντες αὐτῶν ἔφθασαν, κατόπιον τούτους ἐδίωκον, καὶ οὐκ ἀνίεσαν, ἀλλ' ἤρουν τινας αὐτῶν. ὥσπερ δὲ κύων γενναῖος ἄπειρος ἀπρονοήτως φέρεται
10 πρὸς κάπρον, οὕτω καὶ ὁ Κῦρος ἐφέρετο, μόνον ὄρων τὸ παίειν τὸν ἀλίσκόμενον, ἄλλο δ' οὐδὲν προνοῶν. οἱ δὲ πολέμιοι ὡς ἐώρων πονοῦντας τοὺς σφετέρους, προκίνησαν τὸ στίφος, ὡς πανσομένους τοῦ διωγμοῦ, ἐπεὶ σφᾶς ἴδοιεν προορμήσαντας. ὁ δὲ Κῦρος οὐδὲν
15 μᾶλλον ἀνίει, ἀλλ' ὑπὸ τῆς χαρμονῆς ἀνακαλῶν τὸν θεῖον ἐδίωκε καὶ ἰσχυρὰν τὴν φυγὴν τοῖς πολεμίοις κατέχων ἐποίει.

ἐν μὲν δὴ Μήδοις ταῦτα ἐγεγένητο, καὶ οἱ τε ἄλλοι πάντες τὸν Κῦρον διὰ στόματος εἶχον καὶ ἐν λόγῳ
20 καὶ ἐν ᾠδαῖς, ὃ τε Ἀστυάγης καὶ πρόσθεν τιμῶν αὐτὸν τότε ὑπερεξεπέπληκτο ἐπ' αὐτῷ. Καμβύσης δὲ ὁ τοῦ Κύρου πατήρ ἤδετο μὲν πυνθανόμενος ταῦτα, ἐπεὶ δ' ἤκουσεν ἔργα ἀνδρὸς ἤδη διαχειριζόμενον τὸν Κῦρον, ἀπεκάλει δὴ, ὅπως τὰ ἐν Πέρσαις ἐπι-
25 χῶρια ἐπιτελοίη. καὶ ὁ Κῦρος δὲ ἐνταῦθα λέγεται εἰπεῖν ὅτι ἀπιέναι βούλοιο, μὴ ὁ πατήρ τι ἄχθοιτο καὶ ἡ πόλις μέμφοιτο. καὶ τῷ Ἀστυάγει δὲ ἐδόκει

εἶναι ἀναγκαῖον ἀποπέμπειν αὐτόν. ἔνθα δὴ ἵππους τε αὐτῷ δούς οὓς αὐτὸς ἐπεθύμει λαβεῖν καὶ ἄλλα συσκευάσας πολλὰ ἔπεμπε διὰ τὸ φιλεῖν αὐτόν.

His departure — he presents his companions with parting gifts.

24. Ἀπιόντα δὲ τὸν Κῦρον προύπεμπον ἅπαντες καὶ
 5 παῖδες καὶ ἡλικες καὶ ἄνδρες καὶ γέροντες ἐφ' ἵππων
 καὶ Ἀστυάγης αὐτός, καὶ οὐδένα ἔφασαν ὄντιν' οὐ δα-
 κρύνοντ' ἀποστρέφεισθαι. καὶ Κῦρον δὲ αὐτὸν λέγεται
 σὺν πολλοῖς δακρῦοις ἀποχωρῆσαι. πολλὰ δὲ δῶρα
 διαδοῦναί φασιν αὐτὸν τοῖς ἡλικιώταις ὧν Ἀστυάγης
 10 αὐτῷ ἐδεδώκει, τέλος δὲ καὶ ἦν εἶχε στολήν τὴν Μηδι-
 κὴν ἐκδύντα δοῦναί τι, δηλῶν ὅτι τοῦτον μάλιστα
 ἠσπάζετο. τοὺς μέντοι λαβόντας καὶ δεξαμένους τὰ
 δῶρα λέγεται Ἀστυάγει ἀπενεγκεῖν, Ἀστυάγην δὲ
 δεξάμενον Κύρω ἀποπέμψαι, τὸν δὲ πάλιν τε ἀπο-
 15 πέμψαι εἰς Μήδους καὶ εἰπεῖν, Εἰ βούλει, ὦ πάππε,
 ἐμὲ καὶ αὐθις ἰέναι ὡς σὲ μὴ αἰσχυρόμενον, ἕα ἔχειν
 εἶ τῷ τι ἐγὼ δέδωκα. Ἀστυάγην δὲ ταῦτα ἀκούσαντα
 ποιῆσαι ὡσπερ Κῦρος ἐπέστειλεν.

An incident of his departure.

25. Εἰ δὲ δεῖ καὶ παιδικοῦ λόγου ἐπιμνησθῆναι,
 20 λέγεται, ὅτε Κῦρος ἀπῆει καὶ ἀπηλλάττοντο ἀπ' ἀλλή-
 λων, τοὺς συγγενεῖς φιλοῦντας τῷ στόματι ἀποπέμ-
 πεσθαι αὐτὸν νόμῳ Περσικῷ. καὶ γὰρ νῦν ἔτι τοῦτο
 ποιοῦσι Πέρσαι. ἄνδρα δὲ τινα τῶν Μήδων μάλα
 καλὸν κάγαθὸν ὄντα ἐκπεπλήχθαι πολὺν τινα χρόνον
 25 ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ Κύρου, ἠνίκα δὲ ἑώρα τοὺς συγ-

γενεῖς φιλοῦντας αὐτόν, ὑπολειφθῆναι· ἐπεὶ δ' οἱ ἄλλοι ἀπῆλθον, προσελθεῖν τῷ Κύρῳ καὶ εἰπεῖν, Ἐμὲ μόνον οὐ γινώσκεις τῶν συγγενῶν, ὦ Κύρε; Τί δέ, εἰπεῖν τὸν Κύρον, ἧ καὶ σὺ συγγενῆς εἶ; Μάλιστα, φάναι. Ταῦτ' ἄρα, εἰπεῖν τὸν Κύρον, καὶ ἐνεώρας μοι· πολλάκις γὰρ δοκῶ σε γινώσκειν τοῦτο ποιούντα. Προσελθεῖν γάρ σοι, ἔφη, αἰεὶ βουλόμενος ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς ἤσχυνόμην. Ἄλλ' οὐκ ἔδει, φάναι τὸν Κύρον, συγγενῆ γε ὄντα· ἅμα δὲ προσελθόντα φιλησαι αὐτόν. καὶ τὸν Μῆδον φιληθέντα ἐρέσθαι, Ἡ καὶ ἐν Πέρσαις νόμος ἐστὶν οὗτος συγγενεῖς φιλεῖν; Μάλιστα, φάναι, ὅταν γε ἴδωσιν ἀλλήλους διὰ χρόνου ἢ ἀπίωσί ποι ἀπ' ἀλλήλων. ὦρα ἂν εἶη, ἔφη ὁ Μῆδος, μάλα πάλιν σε φιλεῖν ἐμέ· ἀπέρχομαι γάρ, ὡς ὀράς, ἤδη.

οὕτω καὶ τὸν Κύρον φιλήσαντα πάλιν ἀποπέμπειν καὶ ἀπιέναι. καὶ ὁδόν τε οὕπω πολλὴν διηνύσθαι αὐτοῖς καὶ τὸν Μῆδον ἤκειν πάλιν ἰδρῶντι τῷ ἵππῳ· καὶ τὸν Κύρον ἰδόντα, Ἄλλ' ἧ, φάναι, ἐπελάθου τι ὧν ἐβούλου εἰπεῖν; Μὰ Δία, φάναι, ἀλλ' ἤκω διὰ χρόνου. καὶ τὸν Κύρον εἰπεῖν, Νῆ Δί', ὦ σύγγενες, δι' ὀλίγου γε. Ποίου ὀλίγου; εἰπεῖν τὸν Μῆδον. οὐκ οἶσθα, φάναι, ὦ Κύρε, ὅτι καὶ ὅσον σκαρδαμύττω χρόνον, πάνυ πολὺς μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι οὐχ ὀρῶ σε τότε τοιοῦτον ὄντα; ἐνταῦθα δὴ τὸν Κύρον γελάσαι τε ἐκ τῶν ἔμπροσθεν δακρύων καὶ εἰπεῖν αὐτῷ θαρρεῖν ἀπιόντι, ὅτι παρέσται αὐτοῖς ὀλίγου χρόνου, ὥστε ὀρᾶν ἐξέσται καὶ βούληται ἀσκαρδαμυκτί.

PART II

THE BEGINNING OF HIS MILITARY CAREER

On his return Cyrus remains a year in the class of boys — his record as a youth.

1. Ὁ μὲν δὴ Κῦρος οὕτως ἀπελθὼν ἐν Πέρσαις ἐνιαυτὸν λέγεται ἐν τοῖς παισὶν ἔτι γενέσθαι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ παῖδες ἔσκωπτον αὐτὸν ὡς ἡδυπα-

SYMBOL OF ORMAZD.

θεῖν ἐν Μήδοις μεμαθηκῶς ἦκοι· ἐπεὶ δὲ καὶ ἐσθίουσα
 5 αὐτὸν ἐώρων ὥσπερ καὶ αὐτοὶ ἡδέως καὶ πίνοντα, καὶ
 εἴ ποτ' ἐν ἑορτῇ εὐωχία γένοιτο, ἐπιδιδόντα μᾶλλον
 αὐτὸν τοῦ ἑαυτοῦ μέρους ἡσθάνοντο ἢ προσδεόμενον,
 καὶ πρὸς τούτοις δὲ τᾶλλα κρατιστεύοντα αὐτὸν ἐώρων
 ἑαυτῶν, ἐνταῦθα δὴ πάλιν ὑπέπτησσον αὐτῷ οἱ ἦλικες.
 10 ἐπεὶ δὲ διελθὼν τὴν παιδείαν ταύτην ἤδη εἰσῆλθεν εἰς
 τοὺς ἐφήβους, ἐν τούτοις αὖ ἐδόκει κρατιστεύειν καὶ
 μελετῶν ἅ χρῆν καὶ καρτερῶν καὶ αἰδούμενος τοὺς
 πρεσβυτέρους καὶ πειθόμενος τοῖς ἄρχουσι.

Cyaxares succeeds Astyages—a plot to overthrow the Medes.

2. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ὁ μὲν Ἀστυάγης ἐν τοῖς Μήδοις ἀποθνήσκει, ὁ δὲ Κναξάρης ὁ τοῦ Ἀστυάγους παῖς, τῆς δὲ Κύρου μητρὸς ἀδελφός, τὴν βασιλείαν ἔσχέ τὴν Μήδων. ὁ δὲ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς
 5 κατεστραμμένος μὲν πάντας Σύρους, καὶ ἄλλους πολλούς, ἐνόμιζεν, εἰ τοὺς Μήδους ἀσθενεῖς ποιήσῃ, πάντων γε τῶν πέριξ ῥαδίως ἄρξῃν· ἰσχυρότατον γὰρ τῶν ἐγγύς φύλων τοῦτο ἐδόκει εἶναι. οὕτω δὲ διαπέμπει πρὸς τε τοὺς ὑπ' αὐτὸν πάντας καὶ πρὸς
 10 τοὺς συμμάχους, διαβάλλων τοὺς Μήδους καὶ Πέρσας, λέγων ὡς μεγάλα τ' εἶη ταῦτα ἔθνη καὶ ἰσχυρὰ καὶ συνεστηκότα εἰς ταῦτό, καὶ ἐπιγαμίας ἀλλήλοις πεποιημένοι εἶεν, καὶ κινδυνεύσοιεν, εἰ μὴ τις αὐτοὺς φθάσας ἀσθενώσοι, ἐπὶ ἐν ἕκαστον τῶν ἔθνῶν ἰόντες
 15 καταστρέψασθαι. οἱ μὲν δὲ καὶ τοῖς λόγοις τούτοις πειθόμενοι συμμαχίαν αὐτῷ ἐποιοῦντο, οἱ δὲ καὶ δώροις καὶ χρήμασιν ἀναπειθόμενοι· πολλὰ γὰρ καὶ τοιαῦτα ἦν αὐτῷ.

Cyaxares makes counter preparations and appoints Cyrus to command—how his army was chosen.

3. Κναξάρης δὲ ὁ τοῦ Ἀστυάγους παῖς ἐπεὶ ἤσθανετο τὴν τ' ἐπιβουλήν καὶ τὴν παρασκευὴν τῶν συνισταμένων ἐφ' ἑαυτόν, αὐτός τε εὐθέως ὅσα ἐδύνατο ἀντιπαρεσκευάζετο καὶ εἰς Πέρσας ἔπεμπε πρὸς τε τὸ κοινὸν καὶ πρὸς Καμβύσην τὸν τὴν ἀδελφὴν ἔχοντα καὶ βασιλεύοντα ἐν Πέρσαις. ἔπεμπε δὲ καὶ πρὸς
 25 Κύρον, δεόμενος αὐτοῦ πειρᾶσθαι ἄρχοντα ἐλθεῖν τῶν

ἀνδρῶν, εἴ τινας πέμποι στρατιώτας τὸ Περσῶν κοινόν.
 ἤδη γὰρ καὶ ὁ Κῦρος διατετελεκῶς τὰ ἐν τοῖς ἐφήβοις
 δέκα ἔτη ἐν τοῖς τελείοις ἀνδράσιν ἦν. οὕτω δὴ δεξα-
 μένου τοῦ Κύρου οἱ βουλευόντες γεραίτεροι αἰροῦνται
 5 αὐτὸν ἄρχοντα τῆς εἰς Μήδους στρατιᾶς. ἔδοσαν δὲ
 αὐτῷ καὶ προσελέσθαι διακοσίους τῶν ὁμοτίμων, τῶν
 δ' αὖ διακοσίων ἐκάστῳ τέτταρας ἔδωκαν προσελέσθαι
 καὶ τούτους ἐκ τῶν ὁμοτίμων· γίνονται μὲν δὴ οὔτοι
 χίλιοι· τῶν δ' αὖ χιλίων τούτων ἐκάστῳ ἔταξαν ἐκ τοῦ
 10 δήμου τῶν Περσῶν δέκα μὲν πελταστὰς προσελέσθαι,
 δέκα δὲ σφενδονήτας, δέκα δὲ τοξότας· καὶ οὕτως ἐγέ-
 νοντο μύριοι μὲν τοξόται, μύριοι δὲ πελτασταί, μύριοι
 δὲ σφενδονῆται· χωρὶς δὲ τούτων οἱ χίλιοι ὑπήρχον.
 τοσαύτη μὲν δὴ στρατιὰ τῷ Κύρῳ ἐδόθη.

After worshipping the gods, he assembles his men and addresses them.

15 4. Ἐπεὶ δὲ ἠρέθη τάχιστα, ἤρχετο πρῶτον ἀπὸ
 τῶν θεῶν· καλλιερησάμενος δὲ τότε προσηρεῖτο τοὺς
 διακοσίους· ἐπεὶ δὲ προσεείλοντο καὶ οὔτοι δὴ τοὺς
 τέτταρας ἕκαστοι, συνέλεξεν αὐτοὺς καὶ εἶπε τότε πρῶ-
 τον ἐν αὐτοῖς τάδε.

20 Ἄνδρες φίλοι, ἐγὼ προσειλόμην μὲν ὑμᾶς, οὐ νῦν
 πρῶτον δοκιμάσας, ἀλλ' ἐκ παίδων ὁρῶν ὑμᾶς ἃ μὲν
 καλὰ ἢ πόλις νομίζει, προθύμως ταῦτα ἐκπονοῦντας,
 ἃ δὲ αἰσχρὰ ἠγεῖται, παντελῶς τούτων ἀπεχομένους.
 ἀλλὰ θαρροῦντες ὀρμώμεθα, ἐπειδὴ καὶ ἐκποδῶν ἡμῖν
 25 γεγένηται τὸ δόξαι τῶν ἀλλοτρίων ἀδίκως ἐφίεσθαι.
 νῦν γὰρ ἔρχονται μὲν οἱ πολέμιοι ἄρχοντες ἀδίκων
 χειρῶν, καλοῦσι δὲ ἡμᾶς ἐπικούρους οἱ φίλοι· τί οὖν

ἔστιν ἢ τοῦ ἀλέξασθαι δικαιοτέρον ἢ τοῦ τοῖς φίλοις ἀρήγειν κάλλιον; ἀλλὰ μὴν κακείνο οἶμαι ὑμᾶς θαρρεῖν, τὸ μὴ παρημεληκότα με τῶν θεῶν τὴν ἔξοδον ποιεῖσθαι· πολλὰ γάρ μοι συνόντες ἐπίστασθε οὐ μόνον τὰ μεγάλα ἀλλὰ καὶ τὰ μικρὰ πειρώμενον ἀεὶ ἀπὸ θεῶν ὀρμᾶσθαι. τέλος εἶπε, Τί δεῖ ἔτι λέγειν; ἀλλ' ὑμεῖς μὲν τοὺς ἀνδρας ἐλόμενοι καὶ ἀναλαβόντες καὶ τᾶλλα παρασκευασάμενοι ἴτε εἰς Μήδους· ἐγὼ δ' ἐπανελθὼν πρὸς τὸν πατέρα πρόειμι δῆ, ὅπως τὰ τῶν πολεμίων ὡς τάχιστα μαθὼν οἶά ἐστι παρασκευάζωμαι ὅ τι ἂν δέωμαι, ὅπως ὡς κάλλιστα σὺν θεῷ ἀγωνιζώμεθα. οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἔπραττον.

Cambyses accompanies Cyrus to the borders of Media—they converse on duty to the gods.

5. Κῦρος δὲ ἐλθὼν οἴκαδε καὶ προσευξάμενος Ἐστία πατρώα καὶ Διὶ πατρώῳ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ὠρμᾶτο ἐπὶ τὴν στρατείαν, συμπρούπεμπε δὲ αὐτὸν καὶ ὁ πατήρ. ἐπεὶ δὲ ἔξω τῆς οἰκίας ἐγένοντο, λέγονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ αὐτῷ αἴσιοι γενέσθαι. τούτων δὲ φανέντων οὐδὲν ἄλλο ἔτι οἰωνιζόμενοι ἐπορεύοντο, ὡς οὐδένα ἂν λύσαντα τὰ τοῦ μεγίστου θεοῦ σημεῖα. προιόντες δὲ Κῦρος καὶ ὁ πατήρ πολλὰ διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους. Καὶ μὲν δῆ, ὦ πάτερ, ἔφη ὁ Κῦρος, ὡς ἂν ἴλεῷ οἱ θεοὶ ὄντες ἡμῖν συμβουλεύειν ἐθέλωσιν, ὅσον δύναμαι κατὰ τὸν σὸν λόγον διατελῶ ἐπιμελόμενος. μέμνημαι γάρ, ἔφη, ἀκούσας ποτέ σου ὅτι εἰκότως ἂν καὶ παρὰ θεῶν πρακτικώτερος εἴη ὥσπερ καὶ παρ' ἀνθρώπων ὅστις μὴ ὀπότε ἐν ἀπόροις εἴη,

τότε κολακεύοι, ἀλλ' ὅτε ἄριστα πράττοι, τότε μάλιστα τῶν θεῶν μεμνήτο· καὶ τῶν φίλων δ' ἔφησθα χρῆναι ὡσαύτως οὕτως ἐπιμέλεισθαι. Οὐκοῦν νῦν, ἔφη, ὦ παῖ, διὰ γ' ἐκείνας τὰς ἐπιμελείας ἥδιον μὲν ἔρχει
 5 πρὸς τοὺς θεοὺς δεησόμενος, ἐλπίζεις δὲ μᾶλλον τεύξεσθαι ὧν ἂν δέῃ, ὅτι συνειδέναι σαυτῷ δοκεῖς οὐπόποτ' ἀμελήσας αὐτῶν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ὦ πάτερ, ὡς πρὸς φίλους μοι ὄντας τοὺς θεοὺς οὕτω διάκειμαι.

How to receive blessings from the gods.

6. Τί γάρ, ἔφη ὁ πατήρ, μέμνησαι ἐκείνα ἃ ποτε
 10 ἐδόκει ἡμῖν ὡς ἄπερ δεδώκασιν οἱ θεοὶ μαθόντας ἀνθρώπους βέλτιον πράττειν ἢ ἀνεπιστήμονας αὐτῶν ὄντας καὶ ἐργαζομένους μᾶλλον ἀνύτειν ἢ ἀργούντας καὶ ἐπιμελομένους ἀσφαλέστερον διάγειν ἢ ἀφυλακτοῦντας τούτων, παρέχοντας οὖν τοιούτους ἑαυτοὺς
 15 οἴους δεῖ, οὕτως ἡμῖν ἐδόκει δεῖν καὶ αἰτεῖσθαι τὰγαθὰ παρὰ τῶν θεῶν; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος, μέμνημαι μέντοι τοιαῦτα ἀκούσας σου· καὶ γὰρ ἀνάγκη ἦν με πείθεσθαι τῷ λόγῳ· καὶ γὰρ οἶδά σε λέγοντα ἀεὶ ὡς οὐδὲ θέμις εἶη αἰτεῖσθαι παρὰ τῶν θεῶν οὔτε ἱππεύειν
 20 μὴ μαθόντας ἵππομαχοῦντας νικᾶν, οὔτε μὴ ἐπισταμένους τοξεύειν τοξεύοντας κρατεῖν τῶν ἐπισταμένων, οὔτε μὴ ἐπισταμένους κυβερνᾶν σώζειν εὐχεσθαι ναῦς κυβερνῶντας, οὐδὲ μὴ σπείροντάς γε σῖτον εὐχεσθαι καλὸν αὐτοῖς φύεσθαι, οὐδὲ μὴ φυλαττομένους γε ἐν
 25 πολέμῳ σωτηρίαν αἰτεῖσθαι· παρὰ γὰρ τοὺς τῶν θεῶν θεσμοὺς πάντα τὰ τοιαῦτα εἶναι· τοὺς δὲ ἀθέμιτα εὐχομένους ὁμοίως ἔφησθα εἰκὸς εἶναι παρὰ θεῶν

ἀτυχεῖν ὥσπερ καὶ παρὰ ἀνθρώπων ἀπρακτεῖν τοὺς
παράνομα δεομένους.

Advice upon military matters and the duties of a leader.

7. Ἄλλά τοι, ἔφη, ὦ παῖ, ἐνιά ἐστιν ἃ οὐ πρὸς
ἀνθρώπους ἀγωνιστέον, ἀλλὰ πρὸς αὐτὰ τὰ πράγματα,
5 ὧν οὐ ρᾶδιον εὐπόρως περιγενέσθαι. αὐτίκα δήπου
οἴσθα ὅτι εἰ μὴ ἔξει τὰπιτήδεια ἢ στρατιά, καταλελύ-
σεταιί σου ἢ ἀρχή. Οὐκοῦν ταῦτα μὲν, ἔφη, ὦ πάτερ,
Κναξάρης φησὶ παρέξειν τοῖς ἐντεῦθεν ἰοῦσι πᾶσιν
ὁπόσοι ἂν ὦσι. Τούτοις δὴ σύ, ὦ παῖ, πιστεύων ἔρχει
10 τοῖς παρὰ Κναξάρη χρήμασιν; Ἐγώγ', ἔφη ὁ Κῦρος.
Τί δέ, ἔφη, οἴσθα ὁπόσα αὐτῷ ἔστι; Μὰ τὸν Δί', ἔφη
ὁ Κῦρος, οὐ μὲν δὴ. Ὅμως δὲ τούτοις πιστεύεις τοῖς
ἀδήλοις; ὅτι δὲ πολλῶν μὲν δεήσει, πολλὰ δὲ καὶ
ἄλλα νῦν ἀνάγκη δαπανᾶν, ἐκείνο οὐ γινώσκεις;
15 Γινώσκω, ἔφη ὁ Κῦρος. Ταῦτα οὖν χρή σε κοινῇ
σὺν Κναξάρη σκοπεῖσθαι μήποτε ἐπιλίπη τι ὑμᾶς ὧν
δεῖ ὑπάρχειν, καὶ ἔθους δὲ ἔνεκα μηχανᾶσθαι προσό-
δου πόρον. τόδε δὲ πάντων μάλιστά μοι μέμνησο
μηδέποτε ἀναμένειν τὸ πορίζεσθαι τὰπιτήδεια ἔστ'
20 ἂν ἢ χρεία σε ἀναγκάσῃ· ἀλλ' ὅταν μάλιστα εὐπορήῃς,
τότε πρὸ τῆς ἀπορίας μηχανῶ. καὶ γὰρ τεύξει μᾶλλον
παρ' ὧν ἂν δέῃ μὴ ἄπορος δοκῶν εἶναι, καὶ ἔτι ἀναί-
τιος ἔσει παρὰ τοῖς σαυτοῦ στρατιώταις· ἐκ τούτου
δὲ μᾶλλον καὶ ὑπ' ἄλλων αἰδοῦς τεύξει, καὶ ἦν τινας
25 βούλη ἢ εὖ ποιῆσαι τῇ δυνάμει ἢ κακῶς, μᾶλλον ἔως
ἂν ἔχωσι τὰ δέοντα οἱ στρατιῶται ὑπηρετήσουσί σοι,
καὶ πειστικωτέρους, σάφ' ἴσθι, λόγους δυνήσει τότε

λέγειν ὅτανπερ καὶ ἐνδείκνυσθαι μάλιστα δύνη καὶ εὖ ποιεῖν ἱκανὸς ὦν καὶ κακῶς.

On strategy.

8. Ἐπειτα δὲ πολλὰ ἔλεξε περὶ τοῦ προθυμίαν ἐμβαλεῖν τοῖς στρατιώταις καὶ τοῦ πειθομένους παρέχειν
 5 τοὺς στρατιώτας καὶ τοῦ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων.
 Πλείον δ' ἔχειν, ὦ πάτερ, πολεμίων πῶς ἂν τις δύναίτο μάλιστα; Οὐ μὰ Δί', ἔφη, οὐκέτι τοῦτο φαῦλον, ὦ παῖ, οὐδ' ἀπλοῦν ἔργον ἐρωτᾶς· ἀλλ' εὖ ἴσθι ὅτι δεῖ τὸν μέλλοντα τοῦτο ποιήσῃ καὶ ἐπίβουλον
 10 εἶναι καὶ κλέπτην καὶ ἄρπαγα καὶ ἐν παντὶ πλεονέκτην τῶν πολεμίων. καὶ ὁ Κῦρος ἐπιγελάσας εἶπεν, ὦ Ἡράκλεις, οἷον σὺ λέγεις, ὦ πάτερ, δεῖν ἄνδρα μεγενέσθαι. Οἷος ἂν, ἔφη, ὦ παῖ, δικαιοτάτος τε καὶ νομιμώτατος ἀνὴρ εἴης. Πῶς μὲν, ἔφη, παῖδας ὄντας
 15 ἡμᾶς καὶ ἐφήβους τὰναντία τούτων ἐδιδάσκετε; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, καὶ νῦν πρὸς τοὺς φίλους τε καὶ πολίτας· ὅπως δέ γε τοὺς πολεμίους δύναισθε κακῶς ποιεῖν οὐκ οἶσθα μανθάνοντας ὑμᾶς πολλὰς κακουργίας; Οὐ δῆτα, ἔφη, ἔγωγε, ὦ πάτερ. Τίνος μὲν ἔνεκα,
 20 ἔφη, ἐμανθάνετε τοξεύειν; τίνος δ' ἔνεκα ἀκοντίζειν; τίνος δ' ἔνεκα δολοῦν ἢς ἀγρίους καὶ πλέγμασι καὶ ὀρύγμασι; τί δ' ἐλάφους ποδάγραις καὶ ἀρπεδόναις; τί δὲ λέουσι καὶ ἄρκτοις καὶ παρδάλεσιν οὐκ εἰς τὸ ἴσον καθιστάμενοι ἐμάχεσθε, ἀλλὰ μετὰ πλεονεξίας
 25 τινὸς ἀεὶ ἐπειρᾶσθε ἀγωνίζεσθαι πρὸς αὐτά; ἢ οὐ πάντα γιγνώσκεις ταῦτα ὅτι κακουργίαι τέ εἰσι καὶ ἀπάται καὶ δολώσεις καὶ πλεονεξίαι; Ναὶ μὰ Δί',

ἔφη, θηρίων γε· ἀνθρώπων δὲ εἰ καὶ δόξαιμι βούλε-
 σθαι ἐξαπατησαί τινα, πολλὰς πληγὰς οἶδα λαμβάνων.
 Οὐδὲ γὰρ τοξεύειν, οἶμαι, οὐδ' ἀκουτίζειν ἄνθρωπον
 ἐπετρέπομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἐπὶ σκοπὸν βάλλειν ἐδιδάσκο-
 5 μιν, ἵνα γε νῦν μὲν μὴ κακουργοίητε τοὺς φίλους, εἰ
 δέ ποτε πόλεμος γένοιτο, δύνασθε καὶ ἀνθρώπων
 στοχάζεσθαι· καὶ ἐξαπατᾶν δὲ καὶ πλεονεκτεῖν οὐκ
 ἐν ἀνθρώποις ἐπαιδεύομεν ὑμᾶς, ἀλλ' ἐν θηρίοις, ἵνα
 μῆδ' ἐν τούτοις τοὺς φίλους βλάπτοιτε, εἰ δέ ποτε
 10 πόλεμος γένοιτο, μῆδὲ τούτων ἀγύμναστοι εἴητε. Οὐ-
 κοῦν, ἔφη, ὦ πάτερ, εἴπερ χρήσιμά ἐστιν ἀμφοτέρα
 ἐπίστασθαι, εὖ τε ποιεῖν καὶ κακῶς ἀνθρώπους, καὶ
 διδάσκειν ἀμφοτέρα ταῦτα ἔδει ἐπ' ἀνθρώποις.

Final words of advice.

9. Μάθε δέ μου καὶ τάδε, ὦ παῖ, ἔφη, τὰ μέγιστα·
 15 παρὰ γὰρ ἱερὰ καὶ οἰωνοὺς μήτε σαντῶ μῆδέποτε
 μήτε στρατιᾷ κινδυνεύσης, κατανοῶν ὡς ἄνθρωποι
 μὲν αἰροῦνται πράξεις εἰκάζοντες, εἰδότες δὲ οὐδὲν
 ἀπὸ ποίας ἔσται αὐτῶν τὰγαθὰ. γνοίης δ' ἂν ἐξ
 αὐτῶν τῶν γιγνομένων· πολλοὶ μὲν γὰρ πόλεις ἔπει-
 20 σαν καὶ ταῦτα οἱ δοκοῦντες σοφώτατοι εἶναι πόλεμον
 ἄρασθαι πρὸς τούτους ὑφ' ὧν οἱ πεισθέντες ἐπιθέσθαι
 ἀπώλοντο, πολλοὶ δὲ πολλοὺς ἠὔξησαν καὶ ἰδιώτας καὶ
 πόλεις ὑφ' ὧν αὐξηθέντων τὰ μέγιστα κακὰ ἔπαθον,
 πολλοὶ δὲ οἷς ἐξῆν φίλοις χρήσθαι καὶ εὖ ποιεῖν καὶ
 25 εὖ πάσχειν, τούτοις δούλοις μᾶλλον βουλευθέντες ἢ
 φίλοις χρήσθαι, ὑπ' αὐτῶν τούτων δίκην ἔδοσαν·
 πολλοῖς δ' οὐκ ἤρκεσεν αὐτοῖς τὸ μέρος ἔχουσι ζῆν

ἠδέως, ἐπιθυμήσαντες δὲ πάντων κύριοι εἶναι, διὰ ταῦτα καὶ ὧν εἶχον ἀπέτυχον· πολλοὶ δὲ τὸν πολυεукτον πλούτου κατακτησάμενοι, διὰ τοῦτον ἀπώλοντο. οὕτως ἡ ἀνθρωπίνη σοφία οὐδὲν μᾶλλον οἶδε τὸ ἄριστον αἰρεῖσθαι ἢ εἰ κληρούμενος ὅτι λάχοι τοῦτό τις πρᾶττοι. θεοὶ δέ, ὦ παῖ, ἀεὶ ὄντες πάντα ἴσασι τά τε γεγενημένα καὶ τὰ ὄντα καὶ ὅτι ἐξ ἑκάστου αὐτῶν ἀποβήσεται, καὶ τῶν συμβουλευομένων ἀνθρώπων οἷς ἂν ἴλεω ᾧσι, προσημαίνουσιν ἅ τε χρῆ ποιεῖν καὶ ἅ οὐ χρῆ. εἰ δὲ μὴ πᾶσιν ἐθέλουσι συμβουλεύειν, οὐδὲν θαυμαστόν· οὐ γὰρ ἀνάγκη αὐτοῖς ἐστὶν ὧν ἂν μὴ ἐθέλωσιν ἐπιμέλεσθαι.

Cyrus arrives in Media—discussion with Cyaxares.

10. Τοιαῦτα μὲν δὴ ἀφίκοιτο διαλεγόμενοι μέχρι τῶν ὀρίων τῆς Περσίδος· ἐπεὶ δ' αὐτοῖς ἀετὸς δεξιὸς φανεῖς προηγείτο, προσευξάμενοι θεοῖς καὶ ἦρωσι τοῖς Περσίδα γῆν κατέχουσιν ἴλεως καὶ εὐμενεῖς πέμπειν σφᾶς, οὕτω διέβαινον τὰ ὄρια. ἐπειδὴ δὲ διέβησαν, προσηύχοντο αὐθις θεοῖς τοῖς Μηδίαν γῆν κατέχουσιν ἴλεως καὶ εὐμενεῖς δέχεσθαι αὐτούς. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ὥσπερ εἰκὸς, ὁ μὲν πατὴρ πάλιν εἰς Πέρσας ἀπῆει, Κῦρος δὲ εἰς Μήδους πρὸς Κναξάρην ἐπορεύετο. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ὁ Κῦρος εἰς Μήδους πρὸς τὸν Κναξάρην, πρῶτον μὲν ὥσπερ εἰκὸς ἠσπάσαντο ἀλλήλους, ἔπειτα δὲ ἦρετο τὸν Κῦρον ὁ Κναξάρης πόσον τι ἄγοι τὸ στράτευμα. ὁ δὲ ἔφη, Τρισμυρίους μὲν οἶοι καὶ πρόσθεν ἐφοίτων πρὸς ὑμᾶς μισθοφόροι· ἄλλοι δὲ καὶ τῶν οὐδέποτε ἐξελ-

θόντων προσέρχονται τῶν ὁμοτίμων. Πόσοι τινές; ἔφη ὁ Κουαρξάρης. Οὐκ ἂν ὁ ἀριθμὸς σε, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀκούσαντα εὐφράνειεν· ἀλλ' ἐκείνο ἐννόησον ὅτι ὀλίγοι ὄντες οὗτοι οἱ ὁμότιμοι καλούμενοι πολλῶν ὄντων τῶν ἄλλων Περσῶν ῥαδίως ἄρχουσι. ἀτάρ, ἔφη, δέει τι αὐτῶν ἢ μάτην ἐφοβήθης, οἱ δὲ πολέμιοι οὐκ ἔρχονται; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, καὶ πολλοί γε. Πῶς τοῦτο σαφές; Ὅτι, ἔφη, πολλοὶ ἤκουτες αὐτόθεν ἄλλος ἄλλον τρόπον πάντες ταῦτ' ἔλεγον. Ἀγωνιστέον μὲν ἄρα ἡμῖν πρὸς τοὺς ἀνδρας. Ἀνάγκη γάρ, ἔφη. Τί οὖν, ἔφη ὁ Κῦρος, οὐ καὶ τὴν δύναμιν ἔλεξάς μοι, εἰ οἴσθα, πόση ἢ προσιοῦσα, καὶ πάλιν τὴν ἡμετέραν, ὅπως εἰδότες ἀμφοτέρας πρὸς ταῦτα βουλευσόμεθα ὅπως ἂν ἄριστα ἀγωνιζοίμεθα.

Conversation concerning the two armies.

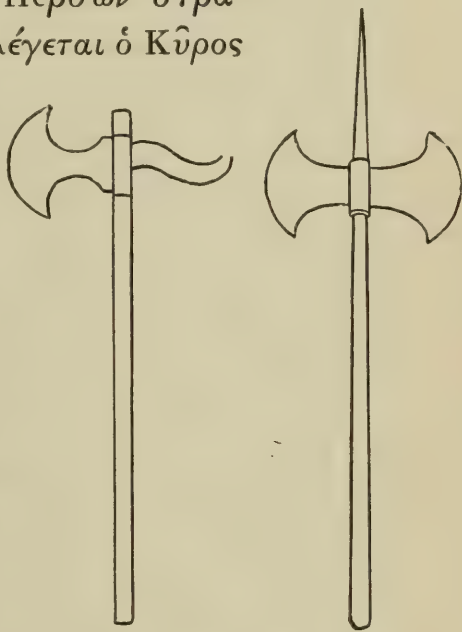
15 11. Πολέμιοι δὴ, ἔφη ὁ Κουαρξάρης, ἱππεῖς μὲν ἑξακισμύριοί εἰσι, πελτασταὶ δὲ καὶ τοξόται πλείον ἢ εἴκοσι μυριάδες. Ἄγε δὴ, ἔφη ὁ Κῦρος, τῆς σῆς δυνάμεως τί φῆς πλῆθος εἶναι; Εἰσίν, ἔφη, Μήδων μὲν ἱππεῖς πλείους τῶν μυρίων· πελτασταὶ δὲ καὶ τοξόται γένοιντ' ἂν πως ἐκ τῆς ἡμετέρας καὶ ἑξακισμύριοι. Ἄρμενίων δ', ἔφη, τῶν ὁμόρων ἡμῖν παρέσονται ἱππεῖς μὲν τετρακισχίλιοι, πεζοὶ δὲ δισμύριοι. Λέγεις σύ, ἔφη ὁ Κῦρος, ἱππέας μὲν ἡμῖν εἶναι μείον ἢ τέταρτον μέρος τοῦ τῶν πολεμίων ἱππικῶν, πεζοὺς δὲ ἀμφὶ τοὺς ἡμίσεις. Τί οὖν, ἔφη ὁ Κουαρξάρης, οὐκ ὀλίγους νομίζεις Περσῶν εἶναι οὓς σὺ φῆς ἄγειν; Ἄλλ' εἰ μὲν ἀνδρῶν προσδεῖ ἡμῖν, ἔφη ὁ Κῦρος, εἴτε καὶ μή,

αὐθις συμβουλευσόμεθα· τὴν δὲ μάχην μοι, ἔφη,
 λέξον ἐκάστων ἧτις ἐστί. Σχεδόν, ἔφη ὁ Κναξάρης,
 πάντων ἢ αὐτῆ· τοξόται γάρ εἰσι καὶ ἀκοντισταὶ οἱ
 τ' ἐκείνων καὶ οἱ ἡμέτεροι. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Κῦρος,
 5 ἀκροβολίζεσθαι ἀνάγκη ἐστὶ τοιούτων γε τῶν ὄπλων
 ὄντων. Ἀνάγκη γὰρ οὖν, ἔφη ὁ Κναξάρης· οὐκοῦν
 ἐν τούτῳ μὲν τῶν πλειόνων ἢ νίκη· πολὺ γὰρ ἂν
 θάπτον οἱ ὀλίγοι ὑπὸ τῶν πολλῶν τιτρώσκόμενοι ἀνα-
 λωθείησαν ἢ οἱ πολλοὶ ὑπὸ τῶν ὀλίγων· εἰ οὖν οὕτως
 10 ἔχει, ὦ Κῦρε, τί ἂν ἄλλο τις κρεῖττον εὔροι ἢ πέμπειν
 εἰς Πέρσας, καὶ ἅμα μὲν διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι εἴ τι
 πείσονται Μῆδοι, εἰς Πέρσας τὸ δευρὸν ἤξει, ἅμα δὲ
 αἰτεῖν πλεῖον στρατεύμα; Ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ἔφη ὁ
 Κῦρος, εὖ ἴσθι ὅτι, οὐδ' εἰ πάντες ἔλθοιεν Πέρσαι,
 15 πλήθει οὐχ ὑπερβαλοίμεθ' ἂν τοὺς πολεμίους.

Cyrus' plan—address to his men.

12. Τί μὴν ἄλλο ἐνορᾶς ἄμεινον τούτου; Ἐγὼ μὲν
 ἂν, ἔφη ὁ Κῦρος, εἰ σὺ εἶην, ὡς τάχιστα ὄπλα ποιό-
 μην πᾶσι Πέρσαις τοῖς προσιούσιν οἷάπερ ἔχοντες
 ἔρχονται παρ' ἡμῶν οἱ τῶν ὁμοτίμων καλούμενοι·
 20 ταῦτα δ' ἐστὶ θώραξ μὲν περὶ τὰ στέρνα, γέρρον δὲ
 εἰς τὴν ἀριστεράν, κοπίς δὲ ἢ σάγαρις εἰς τὴν δεξιάν·
 κἂν ταῦτα παρασκευάσης, ἡμῖν μὲν ποιήσεις τὸ ὁμόσε
 τοῖς ἐναντίοις ἰέναι ἀσφαλέστατον, τοῖς πολεμίοις δὲ τὸ
 φεύγειν ἢ τὸ μένειν αἰρετώτερον. τάττομεν δέ, ἔφη,
 25 ἡμᾶς μὲν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς μένοντας· οἱ γε μεντᾶν
 αὐτῶν φεύγωσι, τούτους ὑμῖν καὶ τοῖς ἵπποις νέμομεν,
 ὡς μὴ σχολάζωσι μήτε μένειν μήτε ἀναστρέφεσθαι.

Κῦρος μὲν οὕτως ἔλεξε· τῷ δὲ Κναζάρῃ ἔδοξέ τε εὖ λέγειν, καὶ τοῦ μὲν πλείους μεταπέμπεσθαι οὐκέτι ἐμέμνητο, παρεσκευάζετο δὲ ὄπλα τὰ προειρημένα. καὶ σχεδόν τε ἔτοιμα ἦν καὶ τῶν Περσῶν οἱ ὁμότιμοι παρῆσαν ἔχοντες τὸ ἀπὸ Περσῶν στρατευμα. ἐνταῦθα δὴ εἰπεῖν λέγεται ὁ Κῦρος συναγαγὼν αὐτούς, "Ανδρες φίλοι, ἐγὼ ὑμᾶς ὀρῶν αὐτούς μὲν καθωπλισμένους οὕτω καὶ ταῖς ψυχαῖς παρεσκευασμένους ὡς εἰς χεῖρας συμμίζοντας τοῖς πολεμίοις, τοὺς δὲ ἐπομένους ὑμῶν Πέρσας γιγνώσκων ὅτι οὕτως ὀπλισμένοι εἰσὶν ὡς ὅτι προσωτάτω ταχθέντες μάχεσθαι, ἔδεισα μὴ ὀλίγοι καὶ ἔρημοι συμμάχων συμπίπτοντες πολεμίοις πολλοῖς πάθοιτέ τι. νῦν οὖν, ἔφη, σώματα μὲν ἔχοντες ἀνδρῶν ἦκετέ οὐ μεμπτά· ὄπλα δὲ ἔσται αὐτοῖς ὅμοια τοῖς ἡμετέροις· τὰς γε μέντοι ψυχὰς θήγειν αὐτῶν ἡμέτερον ἔργον. ἄρχοντας γάρ ἐστιν οὐχ ἑαυτὸν μόνον ἀγαθὸν παρέχειν, ἀλλὰ δεῖ καὶ τῶν ἀρχομένων ἐπιμέλεσθαι ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται. Ὁ μὲν οὕτως εἶπεν· οἱ δ' ἦσθησαν μὲν πάντες, νομίζοντες μετὰ πλειόνων ἀγωνιεῖσθαι· καὶ ἐκόντες πάντες οἱ Περσῶν στρατιῶται ἀνέλαβον τὰ ὄπλα.

BATTLE AXES.

While waiting for the enemy to appear he drills his army.

13. Ἐν ᾧ δὲ οἱ πολέμοιοι ἐλέγοντο μὲν προσιέναι, παρήσαν δὲ οὐδέπω, ἐν τούτῳ ἐπειράτο ὁ Κῦρος ἀσκεῖν μὲν τὰ σώματα τῶν μεθ' ἑαυτοῦ εἰς ἰσχύν, διδάσκειν δὲ τὰ τακτικά, θήγειν δὲ τὰς ψυχὰς εἰς τὰ πολεμικά.
 5 καὶ πρῶτον μὲν λαβὼν παρὰ Κναξάρου ὑπηρέτας προσέταξεν ἑκάστοις τῶν στρατιωτῶν ἱκανῶς ὧν ἐδέοντο πάντα πεποιημένα παρασχεῖν· τοῦτο δὲ παρασκευάσας οὐδὲν αὐτοῖς ἐλελοίπει ἄλλο ἢ ἀσκεῖν τὰ ἀμφὶ τὸν πόλεμον, ἐκείνο δοκῶν καταμεμαθηκέναι ὅτι
 10 οὔτοι κράτιστοι ἕκαστα γίνονται οἳ ἂν ἀφέμενοι τοῦ πολλοῖς προσέχειν τὸν νοῦν ἐπὶ ἐν ἔργον τράπωνται. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἐννοήσας ὅτι περὶ ὀπόσων ἂν γένωνται ἀνθρώποις φιλονικίαι, πολὺ μᾶλλον ἐθέλουσι ταῦτ' ἀσκεῖν, ἀγῶνάς τε αὐτοῖς προεῖπεν ἀπάντων ὀπόσα ἐγίγνωσκεν ἀσκεῖσθαι ἀγαθὸν εἶναι ὑπὸ
 15 στρατιωτῶν.

Cyrus provides tents for his men and sees that they have suitable exercise.

14. Σκηναὺς δ' αὐτοῖς κατεσκεύασε, πλήθος μὲν ὅσοι ταξίαρχοι ἦσαν, μέγεθος δὲ ὥστε ἱκανὰς εἶναι τῇ τάξει ἑκάστη· ἡ δὲ τάξις ἦν ἑκατὸν ἄνδρες. ἐσκήνουν μὲν δὴ
 20 οὕτω κατὰ τάξεις· ἐν δὲ τῷ ὁμοῦ σκηνοῦν ἐδόκουν μὲν αὐτῷ ὠφελεῖσθαι πρὸς τὸν μέλλοντα ἀγῶνα τᾶλλα καὶ ὁμοῦ τρεφόμενοι καὶ πρὸς τὸ ἦττον ἀλλήλους ἐθέλειν ἀπολείπειν, ὅτι ἑώρα καὶ τὰ θηρία τὰ συντρεφόμενα δεινὸν ἔχοντα πόθον, ἣν τις αὐτὰ διασπᾶ ἀπ' ἀλλήλων.
 25 ἐπεμέλετο δὲ καὶ τούτου ὁ Κῦρος ὅπως μήποτε ἀνίδρωτοι γενόμενοι ἐπὶ τὸ ἄριστον καὶ τὸ δεῖπνον εἰσίοιεν. ἡ

γὰρ ἐπὶ θήραν ἐξάγων ἰδρῶτα αὐτοῖς παρείχεν, ἢ παι-
 διὰς τοιαύτας ἐξηύρισκεν αἱ ἰδρῶτα ἔμελλον παρέχειν,
 ἢ καὶ πράξαι εἴ τι δεόμενος τύχοι, οὕτως ἐξηγείτο τῆς
 πράξεως ὡς μὴ ἐπανόειεν ἀνιδρωτί. τοῦτο γὰρ ἠγείτο
 5 καὶ πρὸς τὸ ἠδέως ἐσθίειν ἀγαθὸν εἶναι καὶ πρὸς τὸ
 ὑγιαίνειν καὶ πρὸς τὸ δύνασθαι πονεῖν, καὶ πρὸς τὸ
 ἀλλήλοις δὲ πραοτέρους εἶναι ἀγαθὸν ἠγείτο τοὺς
 πόνους εἶναι, ὅτι καὶ οἱ ἵπποι συμπονοῦντες ἀλλήλοις
 πραότεροι συνεστήκασι. πρὸς γε μὴν τοὺς πολεμίους
 10 μεγαλοφρονέστεροι γίνονται οἱ ἂν συνειδῶσιν ἑαυτοῖς
 εὖ ἠσκηκότες.

He invites into his own tent those whom he wishes to reward.

15 15. Κῦρος δ' ἑαυτῷ σκηνὴν μὲν κατεσκευάσατο
 ὥστε ἱκανὴν ἔχειν οὓς καλοίη ἐπὶ δεῖπνον. ἐκάλει δὲ
 ὡς τὰ πολλὰ τῶν ταξιάρχων οὓς καιρὸς αὐτῷ δοκοίη
 εἶναι, ἔστι δ' ὅτε καὶ τῶν λοχαγῶν καὶ τῶν δεκαδάρ-
 χων τινὰς καὶ τῶν πεμπαδάρχων ἐκάλει, ἔστι δ' ὅτε
 καὶ τῶν στρατιωτῶν, ἔστι δ' ὅτε καὶ τὴν πεμπάδα
 ὅλην καὶ δεκάδα ὅλην καὶ λόχον ὅλον καὶ τάξιν ὅλην.
 ἐκάλει δὲ καὶ ἑτίμα ὁπότε τινὰς ἴδοι τοιοῦτόν τι ποιή-
 20 σαντας ὃ αὐτὸς ἐβούλετο ποιεῖν. ἦν δὲ τὰ παρατιθέ-
 μενα αἰεὶ ἴσα αὐτῷ τε καὶ τοῖς καλουμένοις ἐπὶ δεῖπνον.
 καὶ τοὺς ἀμφὶ τὸ στράτευμα δὲ ὑπηρέτας ἰσομοίρους
 πάντων αἰεὶ ἐποιεῖτο· οὐδὲν γὰρ ἦττον τιμᾶν ἄξιον
 ἐδόκει αὐτῷ εἶναι τοὺς ἀμφὶ τὰ στρατιωτικὰ ὑπηρέτας
 25 οὔτε κηρύκων οὔτε πρέσβων. καὶ γὰρ πιστοὺς ἠγείτο
 δεῖν εἶναι τούτους καὶ ἐπιστήμονας τῶν στρατιωτικῶν
 καὶ συνετούς, προσέτι δὲ καὶ σφοδροὺς καὶ ταχεῖς καὶ

ἀόκνους καὶ ἀταράκτους. πρὸς δ' ἔτι ἂ οἱ βέλτιστοι νομιζόμενοι ἔχουσιν ἐγίγνωσκεν ὁ Κῦρος δεῖν τοὺς ὑπηρέτας ἔχειν, καὶ τοῦτο ἀσκεῖν ὡς μηδὲν ἀναίνουτο ἔργον, ἀλλὰ πάντα νομίζοιεν πρέπειν αὐτοῖς πράττειν
 5 ὅσα ὁ ἄρχων προστάττοι.

At one of Cyrus' entertainments Hystaspes describes the manners of some of the new recruits.

16. Ἄει μὲν οὖν ἐπεμέλετο ὁ Κῦρος, ὅποτε συσκηνοῖεν, ὅπως εὐχαριστότατοί τε ἅμα λόγοι ἐμβληθήσονται καὶ παρορμῶντες εἰς τὰγαθόν. ἀφίκετο δὲ καὶ εἰς τόνδε ποτὲ τὸν λόγον. Ἄρα γε, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἐνδεέ-
 10 στεροί τι ἡμῶν διὰ τοῦτο φαίνονται εἶναι οἱ ἑταῖροι ὅτι οὐ πεπαίδευνται τὸν αὐτὸν τρόπον ἡμῖν, ἢ οὐδὲν ἄρα διοίσειν ἡμῶν οὐτ' ἐν ταῖς συνουσίαις οὔτε ὅταν ἀγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους δέη; καὶ Ἰστιάσπας ὑπολαβὼν εἶπεν, Ἄλλ' ὁποῖοι μὲν τινες ἔσονται
 15 εἰς τοὺς πολεμίους οὐπω ἔγωγε ἐπίσταμαι· ἐν μέντοι τῇ συνουσίᾳ δύσκολοι ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς ἔνιοι αὐτῶν φαίνονται. πρῶην μὲν γε, ἔφη, Κναξάρης ἐπεμψεν εἰς τὴν τάξιν ἐκάστην ἱερεῖα, καὶ ἐγένετο κρέα ἐκάστῳ ἡμῶν τρία ἢ καὶ πλείω τὰ περιφερόμενα. καὶ ἤρξατο
 20 μὲν ὁ μάγειρος ἀπ' ἐμοῦ τὴν πρώτην περίοδον περιφέρων· ὅτε δὲ τὸ δεύτερον εἰσῆει περιοίσων, ἐκέλευσα ἐγὼ ἀπὸ τοῦ τελευταίου ἄρχεσθαι καὶ ἀνάπαλιον φέρειν. ἀνακραγὼν οὖν τις τῶν κατὰ μέσον τὸν κύκλον κατακειμένων στρατιωτῶν Μὰ Δί', ἔφη, τῶνδε μὲν οὐδὲν
 25 ἴσον ἐστίν, εἶγε ἀφ' ἡμῶν γε τῶν ἐν μέσῳ οὐδεὶς οὐδέποτε ἄρξεται. καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἠχθέσθην, εἶ τι

μείον δοκοῖεν ἔχειν, καὶ ἐκάλεσα εὐθὺς αὐτὸν πρὸς ἐμέ.
 ὁ δὲ μάλα γε τοῦτο εὐτάκτως ὑπήκουσεν. ὡς δὲ τὰ
 περιφερόμενα ἦκε πρὸς ἡμᾶς, ἄτε οἶμαι ὑστάτους λαμ-
 βάνοντας, τὰ μικρότατα λελειμμένα ἦν. ἐνταῦθα δὲ
 5 ἐκεῖνος πάνυ ἀνιαθεὶς δῆλος ἦν καὶ εἶπε πρὸς ἑαυτόν,
 Τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν. καὶ
 ἐγὼ εἶπον, Ἄλλὰ μὴ φρόντιζε· αὐτίκα γὰρ ἀφ' ἡμῶν
 αὖ ἄρξεται καὶ σὺ πρῶτος λήψει τὸ μέγιστον. καὶ
 ἐν τούτῳ περιέφερε τὸ τρίτον, ὅπερ δὴ λοιπὸν ἦν τῆς
 10 περιφορᾶς· κακείνος ἔλαβε, κατ' ἔδοξεν αὐτῷ μείον
 λαβεῖν· κατέβαλεν οὖν ὁ ἔλαβεν ὡς ἕτερον ληψόμενος.
 καὶ ὁ ἄρταμος οἰόμενος αὐτὸν οὐδέν τι δεῖσθαι ὄψου,
 ὥχето παραφέρων πρὶν λαβεῖν αὐτὸν ἕτερον. ἐνταῦθα
 δὲ οὕτω βαρέως ἤνεγκε τὸ πάθος ὥστε ἀνήλωτο μὲν
 15 ὁ εἰλήφει ὄψου, ὁ δὲ ἔτι αὐτῷ λοιπὸν ἦν τοῦ ἐμβάπτε-
 σθαι, τοῦτό πως ὑπὸ τοῦ ἐκπεπλήχθαι τε καὶ τῆ τύχῃ
 ὀργίζεσθαι δυσθετούμενος ἀνέτρεψεν. ὁ μὲν δὲ λοχα-
 γὸς ὁ ἐγγύτατα ἡμῶν ἰδὼν συνεκρότησε τῷ χεῖρε καὶ
 τῷ γέλῳτι ἠὺφραίνετο. ἐγὼ μέντοι, ἔφη, προσεποιού-
 20 μην βήττειν· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἐδυνάμην τὸν γέλῳτα
 κατασχεῖν. τοιοῦτον μὲν δὴ σοι ἕνα, ὦ Κῦρε, τῶν
 ἐταίρων ἐπιδεικνύω, ἔφη. ἐπὶ μὲν δὲ τούτῳ ὥσπερ
 εἰκὸς ἐγέλασαν.

Another centurion tells an experience in his own company.

17. Ἄλλος δέ τις ἔλεξε τῶν ταξιάρχων, Οὗτος μὲν
 25 δὴ, ὦ Κῦρε, ὡς ἔοικεν, οὕτω δυσκόλῳ ἐπέτυχεν. ἐγὼ
 δέ, ὡς σὺ διδάξας ἡμᾶς τὰς τάξεις ἀπέπεμψας καὶ
 ἐκέλευσας διδάσκειν τὴν ἑαυτοῦ ἕκαστον τάξιν ἃ παρὰ

σου ἐμάθομεν, οὕτω δὴ καὶ ἐγώ, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι
 ἐποιοῦν, ἐλθὼν ἐδίδασκον ἓνα λόχον. καὶ στήσας τὸν
 λοχαγὸν πρῶτον καὶ τάξας δὴ ἐπ' αὐτῷ ἄνδρα νεανίαν
 καὶ τοὺς ἄλλους ἦ ᾤμην δεῖν, ἔπειτα στὰς ἐκ τοῦ ἔμ-
 5 προσθεν βλέπων εἰς τὸν λόχον, ἠνίκα μοι ἐδόκει και-
 ρὸς εἶναι, προΐεναι ἐκέλευσα. καὶ ἀνὴρ σοι ὁ νεανίας
 ἐκεῖνος προελθὼν τοῦ λοχαγοῦ πρότερος ἐπορεύετο.
 καὶ γὰρ ἰδὼν εἶπον, Ἄνθρωπε, τί ποιεῖς; καὶ ὃς ἔφη,
 Προέρχομαι ὥσπερ σὺ κελεύεις. καὶ γὰρ εἶπον, Ἄλλ'
 10 οὐκ ἐγὼ σὲ μόνον ἐκέλευον ἀλλὰ πάντας προΐεναι.
 καὶ ὃς ἀκούσας τοῦτο μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς λοχι-
 τας εἶπεν, Οὐκ ἀκούετε, ἔφη, λοιδοροῦμένου; προΐεναι
 πάντας κελεύει. καὶ ἄνδρες πάντες παρελθόντες τὸν
 λοχαγὸν ἦσαν πρὸς ἐμέ. ἐπεὶ δὲ ὁ λοχαγὸς αὐτοὺς
 15 ἀνεχώριζεν, ἐδυσφόρουν καὶ ἔλεγον, Ποτέρῳ δὴ πεί-
 θεσθαι χρή; νῦν γὰρ ὁ μὲν κελεύει προΐεναι, ὁ δ'
 οὐκ ἐᾷ. ἐγὼ μέντοι ἐνεγκὼν ταῦτα πράως ἐξ ἀρχῆς
 αὐτὸν καταχωρίσας εἶπον μηδένα τῶν ὀπισθεν κινεῖσθαι
 πρὶν ἂν ὁ πρόσθεν ἠγῆται, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ὁρᾶν
 20 πάντας, τῷ πρόσθεν ἔπεσθαι. ὡς δ' εἰς Πέρσας τις
 ἀπιὼν ἦλθε πρὸς ἐμέ καὶ ἐκέλευσέ με τὴν ἐπιστολὴν
 ἣν ἔγραψα οἴκαδε δοῦναι, καὶ γὰρ ὁ γὰρ λοχαγὸς ἦδει
 ὅπου ἔκειτο ἡ ἐπιστολή, ἐκέλευσα αὐτὸν δραμόντα
 ἐνεγκεῖν τὴν ἐπιστολὴν, ὁ μὲν δὴ ἔτρεχεν, ὁ δὲ νεανίας
 25 ἐκεῖνος εἶπετο τῷ λοχαγῷ σὺν αὐτῷ τῷ θώρακι καὶ τῇ
 κοπίδι, καὶ ὁ ἄλλος δὲ πᾶς λόχος ἰδὼν ἐκεῖνον συνέ-
 τρεχον. καὶ ἤκουον οἱ ἄνδρες φέροντες τὴν ἐπιστολὴν.
 οὕτως, ἔφη, ὃ γ' ἐμὸς λόχος ἀκριβοῖ σοι πάντα τὰ
 παρὰ σου. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι ὡς εἰκὸς ἐγέλων ἐπὶ τῇ

δορυφορία τῆς ἐπιστολῆς· ὁ δὲ Κῦρος εἶπεν, ὦ Ζεῦ
καὶ πάντες θεοί, οἴους ἄρα ἡμεῖς ἔχομεν ἄνδρας ἐταί-
ρους, οἳ γε εὐθεράπευτοι μὲν οὕτως εἰσὶν ὥστ' εἶναι
αὐτῶν καὶ μικρῶ ὄψω παμπόλλους φίλους ἀνακτή-
5 σασθαι, πιθανοὶ δ' οὕτως εἰσὶ τινες ὥστε πρὶν εἰδέναι
τὸ ταπτόμενον πρότερον πείθονται. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα
ποίους τινὰς χρῆ μᾶλλον εὐξασθαι ἢ τοιούτους στρα-
τιώτας ἔχειν. ὁ μὲν δὴ Κῦρος ἅμα γελῶν οὕτως ἐπή-
νεσε τοὺς στρατιώτας.

Cyrus jests with some of the men.

10 18. Ἐκ δὲ τούτου πάλιν αὐτοῖς σκώμματος ἤρχετο
ὁ Κῦρος. κατανοήσας γάρ τινα τῶν λοχαγῶν σύν-
δειπνον καὶ παρακλίτην πεποιημένον ἄνδρα ὑπέρδα-
σύν τε καὶ ὑπέραισχρον, ἀνακαλέσας τὸν λοχαγὸν
ὄνομαστὶ εἶπεν ὧδε· ὦ Σαμβαύλα, ἔφη, ἀλλ' ἡ καὶ
15 σὺ κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον, ὅτι καλὸν ἐστὶ, πε-
ριάγει τοῦτο τὸ μειράκιον τὸ παρακατακείμενόν σοι ;
Νῆ τὸν Δί', ἔφη ὁ Σαμβαύλας, ἦδομαι γοῦν καὶ ἐγὼ
συνών τε καὶ θεώμενος τοῦτον. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ
σύσκηνοι προσέβλεψαν· ὡς δὲ εἶδον τὸ πρόσωπον τοῦ
20 ἀνδρὸς ὑπερβάλλον αἴσχει, ἐγέλασαν πάντες. καί
τις εἶπε, Πρὸς τῶν θεῶν, ὦ Σαμβαύλα, ποίῳ ποτέ
σε ἔργῳ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀνήρηται ; καὶ ὃς εἶπεν,
Ἐγὼ ὑμῖν νῆ τὸν Δία, ὦ ἄνδρες, ἐρῶ. ὅποσάκις γὰρ
αὐτὸν ἐκάλεσα εἴτε νυκτὸς εἴτε ἡμέρας, οὐπώποτε μοι
25 οὐτ' ἀσχολίαν προουφασίσσατο οὔτε βάδην ὑπήκουσεν,
ἀλλ' αἰεὶ τρέχων· ὅποσάκις τε αὐτῷ πρᾶξαί τι προσέ-
ταξα, οὐδὲν ἀνιδρωτί ποτε αὐτὸν εἶδον ποιοῦντα. πε-

ποίηκε δὲ καὶ τοὺς δεκαδέας πάντας τοιούτους, οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ ἀποδεικνὺς οἷους δεῖ εἶναι. καὶ τις εἶπε, Κᾶπειτα τοιοῦτον ὄντα οὐ φιλεῖς αὐτὸν ὥσπερ τοὺς συγγενεῖς; καὶ ὁ αἰσχροὺς ἐκείνου πρὸς τοῦτο ἔφη·
 5 Μὰ Δία· οὐ γὰρ φιλόπονός ἐστιν· ἐπεὶ ἤρκει ἂν αὐτῷ, εἰ ἐμὲ ἤθελε φιλεῖν, τοῦτο ἀντὶ πάντων τῶν γυμνασίων.

He proposes a subject for debate.

19. Τοιαῦτα μὲν δὴ καὶ γελοῖα καὶ σπουδαῖα καὶ ἐλέγετο καὶ ἐπράττετο ἐν τῇ σκηνῇ. τέλος δὲ τὰς
 10 τρίτας σπονδὰς ποιήσαντες καὶ εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς τὰγαθὰ τὴν σκηνὴν εἰς κοίτην διέλθον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὁ Κῦρος συνέλεξε πάντας τοὺς στρατιώτας καὶ ἔλεξε τοιάδε.

Ἄνδρες φίλοι, ὁ μὲν ἀγὼν ἐγγὺς ἡμῶν· προσέρχονται
 15 γὰρ οἱ πολέμιοι. τὰ δ' ἄθλα τῆς νίκης, ἣν μὲν ἡμεῖς νικῶμεν, τοῦτο γάρ, ἔφη, δεῖ καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν, δῆλον ὅτι οἳ τε πολέμιοι ἡμέτεροι καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἀγαθὰ πάντα· ἣν δὲ ἡμεῖς αὐτὴν νικώμεθα, καὶ οὕτω τὰ τῶν νικωμένων πάντα τοῖς νικῶσιν ἀεὶ ἄθλα πρόκειται.
 20 οὕτω δὴ, ἔφη, δεῖ ὑμᾶς γινώσκειν ὡς ὅταν μὲν ἄνθρωποι κοινῶν πολέμων γενόμενοι ἐν ἑαυτοῖς ἕκαστοι ἔχωσιν, εἰ μὴ αὐτὸς τις προθυμήσεται, ὡς οὐδὲν ἐσόμενον τῶν δεόντων, ταχὺ πολλὰ καὶ καλὰ διαπράττονται· οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀργεῖται τῶν πράττεσθαι δεομένων·
 25 ὅταν δ' ἕκαστος διανοηθῇ ὡς ἄλλος ἔσται ὁ πρᾶττων καὶ μαχόμενος, κἂν αὐτὸς μαλακίζηται, τούτοις, ἔφη, εὖ ἴστε ὅτι πᾶσιν ἅμα πάντα ἤκει τὰ χαλεπὰ φερόμενα. καὶ ὁ θεὸς οὕτω πως ἐποίησε· τοὺς μὴ θέλον-

τας ἑαυτοῖς προστάττειν ἐκπονεῖν τὰγαθὰ ἄλλους αὐτοῖς ἐπιτακτῆρας δίδωσι. νῦν οὖν τις, ἔφη, λεγέτω ἐνθάδε ἀναστὰς περὶ αὐτοῦ τούτου ποτέρως ἂν τὴν ἀρετὴν μᾶλλον οἶεται ἀσκεισθαι παρ' ἡμῶν, εἰ μέλλοι ὁ πλείστα
 5 καὶ πονεῖν καὶ κινδυνεύειν ἐθέλων πλείστης καὶ τιμῆς τεύξεσθαι, ἢ ἂν εἰδῶμεν ὅτι οὐδὲν διαφέρει κακὸν εἶναι· ὁμοίως γὰρ πάντες τῶν ἴσων τευξόμεθα.

The discussion begins — opinions of Chrysantas and Pheraulas.

20. Ἐνταῦθα δὴ ἀναστὰς Χρυσάντας, εἰς τῶν ὁμοτίμων, ἀνὴρ οὔτε μέγας οὔτε ἰσχυρὸς ἰδεῖν, φρονήσει
 10 δὲ διαφέρων, Ἐγὼ δ', ἔφη, οὔτε ποσὶν εἰμι ταχὺς οὔτε χερσὶν ἰσχυρὸς, γινώσκω τε ὅτι ἐξ ὧν ἂν ἐγὼ τῷ ἐμῷ σώματι ποιήσω, οὐ κριθείην οὔτε ἂν πρῶτος οὔτε ἂν δεύτερος, οἶμαι δ' οὐδ' ἂν χιλιοστός, ἴσως δ' οὐδ' ἂν μυριοστός· ἀλλ' ἐκείνο, ἔφη, σαφῶς ἐπίσταμαι
 15 ὅτι εἰ μὲν οἱ δυνατοὶ ἐρρωμένως ἀντιλήφονται τῶν πραγμάτων, ἀγαθοῦ τινὸς μοι μετέσται τοσοῦτον μέρος ὅσον ἂν δίκαιον ἦ· εἰ δ' οἱ μὲν κακοὶ μηδὲν ποιήσουσιν, οἱ δ' ἀγαθοὶ καὶ δυνατοὶ ἀθύμως ἔξουσιν, δέδοικα, ἔφη, μὴ ἄλλου τινὸς μᾶλλον ἢ τοῦ ἀγα-
 20 θοῦ μεθέξω πλείον μέρος ἢ βούλομαι. Χρυσάντας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν. ἀνέστη δ' ἐπ' αὐτῷ Φεραύλας Πέρσης τῶν δημοτῶν, Κύρω πως ἔτι οἴκοθεν συνήθης καὶ ἀρεστὸς ἀνὴρ, καὶ τὸ σῶμα οὐκ ἀφυῆς καὶ τὴν ψυχὴν οὐκ ἀγεννεῖ ἀνδρὶ εἰοικώς, καὶ ἔλεξε
 25 τοιαῦδε.

Ἐγώ, ἔφη, ὦ Κῦρε καὶ πάντες οἱ παρόντες Πέρσαι, ἡγοῦμαι μὲν ἡμᾶς πάντα ἐκ τοῦ ἴσου νῦν ὀρμᾶσθαι

εἰς τὸ ἀγωνίζεσθαι περὶ ἀρετῆς· ὁρῶ γὰρ ὁμοίᾳ μὲν τροφῇ πάντας ἡμᾶς τὸ σῶμα ἀσκούντας, ὁμοίας δὲ συνουσίας πάντας ἀξιουμένους, ταῦτὰ δὲ πᾶσιν ἡμῖν πρόκειται. τὸ γὰρ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι πᾶσιν ἐν
 5 κοινῷ κεῖται, καὶ ὅς ἂν φανῇ τοῦτο ἀπροφασίστως ποιῶν, τοῦτον ὁρῶ παρὰ Κύρου τιμῆς τυγχάνοντα· τό τε πρὸς τοὺς πολεμίους ἄλκιμον εἶναι οὐ τῷ μὲν προσῆκον τῷ δ' οὐκ, ἀλλὰ πᾶσι καὶ τοῦτο προκέκριται κάλλιστον εἶναι.

Pheraulus on self-defense.

10 21. Νῦν δ', ἔφη, ἡμῖν καὶ δείκνυται μάχη, ἣν ἐγὼ ὁρῶ πάντας ἀνθρώπους φύσει ἐπισταμένους. καὶ ἐγώ, ἔφη, ἐκ παιδίου εὐθὺς προβάλλεσθαι ἠπιστάμην πρὸ τούτων ὃ τι ὤμην πληγῆσεσθαι· εἰ δὲ μὴ ἄλλο μηδὲν ἔχοιμι, τῷ χεῖρι προέχων ἐνεπόδιζον ὃ τι ἐδυνάμην τὸν
 15 παίοντα· καὶ τοῦτο ἐποίουν οὐ διδασκόμενος, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ παιόμενος, εἰ προβαλοίμην. μάχαιράν γε μὴν εὐθὺς παιδίον ὦν ἤρπαζον ὅπου ἴδοιμι, οὐδὲ παρ' ἐνὸς οὐδὲ τοῦτο μαθὼν ὅπως δεῖ λαμβάνειν ἢ παρὰ τῆς φύσεως, ὡς ἐγὼ φημι. καὶ ναὶ μὰ Δία
 20 ἔπαιόν γε τῇ μαχαίρα πᾶν ὃ τι δυναίμην λανθάνειν. οὐ γὰρ μόνον φύσει ἦν, ὥσπερ τὸ βαδίζειν καὶ τρέχειν, ἀλλὰ καὶ ἡδὺ πρὸς τῷ πεφυκέναι τοῦτο ἐδόκει μοι εἶναι. ἐπεὶ δ' οὖν αὕτη, ἔφη, ἡ μάχη καταλείπεται, ἐν ἣ ἠπροθυμίας μᾶλλον ἢ τέχνης ἔργον ἐστί, πῶς
 25 ἡμῖν οὐχ ἡδέως πρὸς τούσδε τοὺς ὁμοτίμους ἀγωνιστέον; ὅπου γε τὰ μὲν ἄθλα τῆς ἀρετῆς ἴσα πρόκειται. παραβαλλόμενοι δὲ οὐκ ἴσα εἰς τὸν κίνδυνον

ἴμεν, ἀλλ' οὔτοι μὲν ἔντιμον, ὅσπερ μόνος ἡδιστος, βίον, ἡμεῖς δὲ ἐπίπονον μὲν, ἄτιμον δέ, ὅσπερ οἶμαι χαλεπώτατος.

He praises Cyrus as judge—and proposes that the rewards be according to merit.

22. Μάλιστα δέ, ὦ ἄνδρες, τοῦτό με εὐθύμως εἰς
 5 τὸν ἀγῶνα τὸν πρὸς τούσδε παρορμᾶ ὅτι Κῦρος ὁ
 κρίνων ἔσται, ὃς οὐ φθόνῳ κρίνει, ἀλλὰ σὺν θεῶν
 ὄρκῳ λέγω ἢ μὴν ἐμοὶ δοκεῖ Κῦρος οὐστινας ἂν ὀρᾶ
 ἀγαθοὺς φιλεῖν οὐδὲν ἡττον ἑαυτοῦ· τούτοις γοῦν
 ὀρῶ αὐτὸν ὅ τι ἂν ἔχη ἡδίων διδόντα μᾶλλον ἢ αὐτὸν
 10 ἔχοντα. καίτοι, ἔφη, οἶδα ὅτι οὔτοι μέγα φρονοῦσιν
 ὅτι πεπαιδευνταὶ δὴ καὶ πρὸς λιμὸν καὶ δίψαν καὶ
 πρὸς ῥίγος καρτερεῖν, κακῶς εἰδότες ὅτι καὶ ταῦτα
 ἡμεῖς ὑπὸ κρείττονος διδασκάλου πεπαιδευμέθα ἢ
 οὔτοι. οὐ γὰρ ἔστι διδάσκαλος οὐδεὶς τούτων κρείτ-
 15 των τῆς ἀνάγκης, ἢ ἡμᾶς καὶ λίαν ταῦτ' ἀκριβοῦν
 ἐδίδαξε. καὶ πονεῖν οὔτοι μὲν τὰ ὄπλα φέροντες
 ἐμελέτων, ἃ ἔστιν ἅπασιν ἀνθρώποις ἠύρημένα ὡς
 ἂν εὐφορώτατα εἶη, ἡμεῖς δέ γ', ἔφη, ἐν μεγάλοις
 φορτίοις καὶ βαδίζειν καὶ τρέχειν ἠναγκαζόμεθα, ὥστε
 20 νῦν ἐμοὶ δοκεῖν τὸ τῶν ὄπλων φόρημα πτεροῖς μᾶλλον
 εἰοικέναι ἢ φορτίῳ. ὡς οὖν ἐμοῦ γε καὶ ἀγωνιουμένου
 καὶ ὁποῖος ἂν τις ὦ κατὰ τὴν ἀξίαν με τιμᾶν ἀξιώσον-
 τος, οὕτως, ἔφη, ὦ Κῦρε, γίγνωσκε. καὶ ὑμῖν γ', ἔφη,
 ὦ ἄνδρες δημόται, παραινῶ εἰς ἔριν ὀρμᾶσθαι ταύτης
 25 τῆς μάχης πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους τούσδε· νῦν γὰρ
 ἄνδρες εἰλημμένοι εἰσὶν ἐν δημοτικῇ ἀγωνίᾳ. Φεραύ-

λας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν. ἀνίσταντο δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ συναγορεύοντες. ἔδοξε κατὰ τὴν ἀξίαν τιμᾶσθαι ἕκαστον, Κῦρον δὲ τὸν κρίνοντα εἶναι. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω προουκωρήκει.

A novel exercise — clods versus sticks — Cyrus invites the combatants to dinner.

5 23. Ἐκάλεσε δ' ἐπὶ δεῖπνον καὶ ὅλην τάξιν σὺν τῷ ταξιάρχῳ, ἰδὼν αὐτὸν τοὺς μὲν ἡμίσεις τῶν ἀνδρῶν τῆς τάξεως ἀντιτάξαντα ἑκατέρωθεν εἰς ἐμβολήν, θώρακας μὲν ἀμφοτέρους ἔχοντας καὶ γέρρα ἐν ταῖς ἀριστεραῖς, εἰς δὲ τὰς δεξιὰς νάρθηκας παχεῖς τοῖς
10 ἡμίσεσιν ἔδωκε, τοῖς δ' ἑτέροις εἶπεν ὅτι βάλλειν δεήσοι ἀναιρούμενους ταῖς βώλοις. ἐπεὶ δὲ παρεσκευασμένοι οὕτως ἔστησαν, ἐσήμηνεν αὐτοῖς μάχεσθαι. ἐνταῦθα δὴ οἱ μὲν ἔβαλλον ταῖς βώλοις καὶ ἔστιν οἱ ἐτύγχανον καὶ θωράκων καὶ γέρρων, οἱ δὲ καὶ μηροῦ
15 καὶ κνημίδος. ἐπεὶ δὲ ὁμοῦ ἐγένοντο, οἱ τοὺς νάρθηκας ἔχοντες ἔπαιον τῶν μὲν μηρούς, τῶν δὲ χειρᾶς, τῶν δὲ κνήμας, τῶν δὲ καὶ ἐπικυπτόντων ἐπὶ βώλους ἔπαιον τοὺς τραχήλους καὶ τὰ νῶτα. τέλος δὲ τρεψάμενοι ἐδίωκον οἱ νάρθηκοφόροι παίοντες σὺν πολλῷ γέλῳτι
20 καὶ παιδιᾷ. ἐν μέρει γε μὴν οἱ ἕτεροι λαβόντες πάλιν τοὺς νάρθηκας ταῦτ' ἐποίησαν τοὺς ταῖς βώλοις βάλλοντας. ταῦτα δ' ἀγασθεῖς ὁ Κῦρος, τοῦ μὲν ταξιάρχου τὴν ἐπίνοιαν, τῶν δὲ τὴν πειθῶ, ὅτι ἅμα μὲν ἐγυμνάζοντο, ἅμα δὲ ἠύθυμούντο, ἅμα δὲ ἐνίκων οἱ εἰ-
25 κασθέντες τῇ τῶν Περσῶν ὀπλίσει, τούτοις δὴ ἦσθεῖς ἐκάλεσέ τε ἐπὶ δεῖπνον αὐτοὺς καὶ ἐν τῇ σκηνῇ ἰδὼν

τινας αὐτῶν ἐπιδεδεμένους, τὸν μὲν τινα ἀντικνήμιον,
 τὸν δὲ χεῖρα, ἠρώτα τί πάθοιεν. οἱ δ' ἔλεγον ὅτι πλη-
 γεῖεν ταῖς βώλοισ. ὁ δὲ πάλιν ἐπηρώτα πότερον ἐπεὶ
 5 ὁμοῦ ἐγένοντο ἢ ὅτε πρόσω ἦσαν. οἱ δ' ἔλεγον ὅτε
 πρόσω ἦσαν. ἐπεὶ δὲ ὁμοῦ ἐγένοντο, παιδιὰν ἔφασαν
 εἶναι καλλίστην οἱ ναρθηκοφόροι· οἱ δὲ συγκεκομμέ-
 νοι τοῖς νάρθηξιν ἀνέκραγον ὅτι οὐ σφίσι δοκοίη παι-
 διὰ εἶναι τὸ ὁμόθεν παῖεσθαι· ἅμα δὲ ἐπεδείκνυσαν
 τῶν ναρθήκων τὰς πληγὰς καὶ ἐν χερσὶ καὶ ἐν τραχή-
 10 λοις, ἔνιοι δὲ καὶ ἐν προσώποις. καὶ τότε μὲν ὥσπερ
 εἰκὸς ἐγέλων ἐπ' ἀλλήλοις. τῇ δ' ὑστεραία μεστὸν ἦν
 τὸ πεδίον πᾶν τῶν τούτους μιμουμένων· καὶ εἰ μὴ ἄλλο
 τι σπουδαιότερον πράττοιεν, ταύτῃ τῇ παιδιᾷ ἐχρῶντο.

*Another company earns a similar reward by a clever maneuver—
 a jealous captain.*

24. Ἄλλον δὲ ποτε ἰδὼν ταξίαρχον ἄγοντα τὴν
 15 τάξιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν ἐφ' ἐνός,
 καὶ ὁπότε δοκοίη αὐτῷ καιρὸς εἶναι, παραγγέλλοντα
 τὸν ὑστερον λόχον παράγειν, καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸν
 τέταρτον, εἰς μέτωπον, ἐπεὶ δ' ἐν μετώπῳ οἱ λοχαγοὶ
 ἐγένοντο, παρηγγύησεν εἰς δύο ἄγειν τὸν λόχον· ἐκ
 20 τούτου δὴ παρήγον οἱ δεκάδαρχοι εἰς μέτωπον· ὁπότε
 δ' αὖ ἐδόκει αὐτῷ καιρὸς εἶναι, παρήγγειλεν εἰς τέτ-
 ταρας τὸν λόχον· οὕτω δὴ οἱ πεμπάδαρχοι αὖ παρ-
 ἦγον εἰς τέτταρας· ἐπεὶ δὲ ἐπὶ θύραις τῆς σκηνῆς
 ἐγένοντο, παραγγείλας αὖ εἰς ἓνα οὕτως εἰσήγε τὸν
 25 πρῶτον λόχον, καὶ τὸν δεύτερον τούτου κατ' οὐρανὸν
 ἐκέλευσεν ἔπεσθαι, καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸν τέταρτον

ὡσαύτως παραγγείλας ἠγείτο εἴσω· οὕτω δ' εἰσαγα-
 γῶν κατέκλινεν ἐπὶ τὸ δεῖπνον ὥσπερ εἰσεπορεύοντο·
 τοῦτον οὖν ὁ Κῦρος ἀγασθεὶς τῆς τε πραότητος τῆς
 διδασκαλίας καὶ τῆς ἐπιμελείας ἐκάλεσε ταύτην τὴν
 5 τάξιν ἐπὶ τὸ δεῖπνον σὺν τῷ ταξίαρχῳ. παρῶν δέ
 τις ἐπὶ τῷ δείπνῳ κεκλημένος ἄλλος ταξίαρχος, Τὴν
 δ' ἐμήν, ἔφη, τάξιν, ὦ Κῦρε, οὐ καλεῖς εἰς τὴν σκηηνήν;
 καὶ μὴν ὅταν γε παρίῃ ἐπὶ τὸ δεῖπνον, πάντα ταῦτα
 ποιεῖ· καὶ ὅταν τέλος ἢ σκηνηὴ ἔχῃ, ἐξάγει μὲν ὁ
 10 οὐραγός, ἔφη, ὁ τοῦ τελευταίου λόχου τὸν λόχον,
 ὑστάτους ἔχων τοὺς πρώτους τεταγμένους εἰς μάχην·
 ἔπειτα ὁ δεύτερος τοὺς τοῦ ἐτέρου λόχου ἐπὶ τούτοις,
 καὶ ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος ὡσαύτως, ὅπως, ἔφη, καὶ
 ὅταν ἀπάγειν δέῃ ἀπὸ πολεμίων, ἐπίστωνται ὡς δεῖ
 15 ἀπιέναι. ἐπειδὰν δέ, ἔφη, καταστῶμεν ἐπὶ τὸν δρό-
 μον ἔνθα περιπατοῦμεν, ὅταν μὲν πρὸς ἔω ἴωμεν, ἐγὼ
 μὲν ἠγοῦμαι, καὶ ὁ πρῶτος λόχος πρῶτος, καὶ ὁ δεύ-
 τερος ὡς δεῖ, καὶ οἱ ἄλλοι, ἕως ἂν παραγγέλλω ἐγώ·
 ὅταν δ', ἔφη, πρὸς ἐσπέραν ἴωμεν, ὁ οὐραγός τε καὶ
 20 οἱ τελευταῖοι πρῶτοι ἀφηγοῦνται· ἐμοὶ μέντοι οὕτω
 πείθονται ὑστέρω ἰόντι, ἵνα ἐθίζωνται καὶ ἔπρεσθαι καὶ
 ἠγείσθαι ὁμοίως πειθόμενοι. καὶ ὁ Κῦρος ἔφη, Ἡ καὶ
 αἰεὶ τοῦτο ποιεῖτε; Ὅποσάκις γε, ἔφη, καὶ δειπνοποι-
 ούμεθα νῆ Δία. Καλῶ τοίνυν, ἔφη, ὑμᾶς, ἅμα μὲν ὅτι
 25 τὰς τάξεις μελετᾶτε καὶ προσιόντες καὶ ἀπιόντες, ἅμα
 δ' ὅτι καὶ ἡμέρας καὶ νυκτός, ἅμα δ' ὅτι τὰ τε σώματα
 περιπατοῦντες ἀσκεῖτε καὶ τὰς ψυχὰς ὠφελεῖτε διδά-
 σκοντες. ἐπεὶ οὖν πάντα διπλᾶ ποιεῖτε, διπλῆν ὑμῖν
 δίκαιον καὶ τὴν εὐωχίαν παρέχειν. Μὰ Δί', ἔφη ὁ

ταξίαρχος, μήτοι γ' ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, εἰ μὴ καὶ διπλᾶς ἡμῖν τὰς γαστέρας παρέξεις. καὶ τότε μὲν δὴ οὕτω τὸ τέλος τῆς σκηνῆς ἐποιήσαντο. τῇ δ' ὑστεραία ὁ Κῦρος ἐκάλεσεν ἐκείνην τὴν τάξιν, ὥσπερ ἔφη, καὶ
 5 τῇ ἄλλῃ. αἰσθόμενοι δὲ ταῦτα καὶ οἱ ἄλλοι τὸ λοιπὸν πάντες αὐτοὺς ἐμιμοῦντο.

PART III

CAMPAIGN AGAINST THE ARMENIANS

The Indians send an embassy to Cyaxares—the prompt answer of Cyrus to a summons.

1. Ἐξέτασιν δέ ποτε πάντων τοῦ Κύρου ποιουμένου ἐν τοῖς ὄπλοις καὶ σύνταξιν ἦλθε παρὰ Κναξάρου ἄγγελος λέγων ὅτι Ἰνδῶν παρέιη πρεσβεία· κελεύει οὖν
 10 σε ἐλθεῖν ὡς τάχιστα. φέρω δέ σοι, ἔφη ὁ ἄγγελος, καὶ στολὴν τὴν καλλίστην παρὰ Κναξάρου· βούλεται γάρ σε ὡς λαμπρότατα καὶ εὐκοσμότατα προσάγειν, ὡς ὀψομένων τῶν Ἰνδῶν ὅπως ἂν προσίης. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κῦρος παρήγγειλε τῷ πρώτῳ τεταγμένῳ
 15 ταξίᾳρχῳ εἰς μέτωπον στῆναι, ἐφ' ἐνὸς ἄγοντα τὴν τάξιν, ἐν δεξιᾷ ἔχοντα ἑαυτόν, καὶ τῷ δευτέρῳ ἐκέλευσε ταῦτὸ τοῦτο παραγγεῖλαι, καὶ διὰ πάντων οὕτω παραδιδόμην ἐκέλευσεν. οἱ δὲ πειθόμενοι ταχὺ μὲν παρήγγελλον, ταχὺ δὲ τὰ παραγγελόμενα ἐποίουν,
 20 ἐν ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ ἐγένοντο τὸ μὲν μέτωπον ἐπὶ τριακοσίων, τοσοῦτοι γὰρ ἦσαν οἱ ταξίαρχοι, τὸ δὲ βάθος

ἐφ' ἑκατόν. ἐπεὶ δὲ κατέστησαν, ἔπεσθαι ἐκέλευσεν ὡς ἂν αὐτὸς ἡγήται· καὶ εὐθὺς τροχάζων ἡγείτο. ἐπεὶ δὲ κατενόησε τὴν ἀγυιὰν τὴν πρὸς τὸ βασίλειον φέρουσαν στενωτέραν οὖσαν ἢ ὡς ἐπὶ μετώπου πάντα
 5 διέναι, παραγγείλας τὴν πρώτην χιλιοστὴν ἔπεσθαι κατὰ χώραν, τὴν δὲ δευτέραν κατ' οὐρὰν ταύτης ἀκολουθεῖν, καὶ διὰ παντὸς οὕτως, αὐτὸς μὲν ἡγείτο οὐκ ἀναπανόμενος, αἱ δ' ἄλλαι χιλιοστῦες κατ' οὐρὰν ἑκάστη τῆς ἔμπροσθεν εἶποντο. ἔπεμψε δὲ καὶ ὑπῆρέ-
 10 τας δύο ἐπὶ τὸ στόμα τῆς ἀγυιᾶς, ὅπως εἴ τις ἀγνοοίη, σημαίνοιεν τὸ δέον ποιεῖν. ὡς δ' ἀφίκοντο ἐπὶ τὰς Κναξάρου θύρας, παρήγγειλε τῷ πρώτῳ ταξιάρχῳ τὴν τάξιν εἰς δώδεκα τάττειν βάθος, τοὺς δὲ δωδεκάρχους ἐν μετώπῳ καθιστάναι περὶ τὸ βασίλειον, καὶ τῷ
 15 δευτέρῳ ταῦτ' ἐκέλευσε παραγγεῖλαι, καὶ διὰ παντὸς οὕτως. οἱ μὲν δὴ ταῦτ' ἐποίουν.

Cyaxares displeased at Cyrus' dress—reply of Cyrus.

2. Ὁ δ' εἰσῆει πρὸς τὸν Κναξάρην ἐν τῇ Περσικῇ στολῇ οὐδέν τι ὑβρισμένη. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Κναξάρης τῷ μὲν τάχει ἤσθη, τῇ δὲ φαυλότητι τῆς στολῆς ἠχθέ-
 20 σθη, καὶ εἶπε, Τί τοῦτο, ὦ Κῦρε; οἶδόν πεποιήκας οὕτω φανεῖς τοῖς Ἰνδοῖς; ἐγὼ δ', ἔφη, ἐβουλόμην σε ὡς λαμπρότατον φανῆναι· καὶ γὰρ ἐμοὶ ἂν κόσμος ἦν τοῦτο, ἐμῆς ὄντα ἀδελφῆς υἱὸν ὅτι μεγαλοπρεπέστατον φαίνεσθαι. καὶ ὁ Κῦρος πρὸς ταῦτα εἶπε, Καὶ
 25 ποτέρως ἂν, ὦ Κναξάρη, μᾶλλον σε ἐκόσμου, εἴπερ πορφυρίδα ἐνδὺς καὶ ψέλια λαβὼν καὶ στρεπτὸν περιθέμενος σχολῇ κελεύοντι ὑπήκουόν σοι, ἢ νῦν ὅτε σὺν

τοιαύτη καὶ τοσαύτη δυνάμει οὕτω σοι ὀξέως ὑπακούω
 διὰ τὸ σὲ τιμᾶν ἰδρῶτι καὶ σπουδῇ καὶ αὐτὸς κεκοσμη-
 μένος καὶ τοὺς ἄλλους ἐπιδεικνύς σοι οὕτω πειθόμε-
 νους; Κῦρος μὲν οὖν ταῦτα εἶπεν. ὁ δὲ Κναξάρης
 5 νομίσας αὐτὸν ὀρθῶς λέγειν ἐκάλεσε τοὺς Ἰνδοὺς.

Mission of the Indians — Cyrus answers for Cyaxares.

3. Οἱ δὲ Ἰνδοὶ εἰσελθόντες ἔλεξαν ὅτι πέμψειε
 σφᾶς ὁ Ἰνδῶν βασιλεὺς κελεύων ἐρωτᾶν ἐξ οὗ ὁ
 πόλεμος εἶη Μήδοις τε καὶ τῷ Ἀσσυρίῳ· ἐπεὶ δὲ
 σοῦ ἀκούσαιμεν, ἐκέλευσεν ἐλθόντας αὐτὸν πρὸς τὸν
 10 Ἀσσύριον κἀκείνου ταῦτα πυθέσθαι· τέλος δ' ἀμφο-
 τέροις εἰπεῖν ὑμῖν ὅτι ὁ Ἰνδῶν βασιλεὺς, τὸ δίκαιον
 σκεψάμενος, φαίη μετὰ τοῦ ἡδίκημένου ἔσεσθαι. πρὸς
 ταῦτα ὁ Κναξάρης εἶπεν, Ἐμοῦ μὲν τοίνυν ἀκούετε ὅτι
 οὐκ ἀδικοῦμεν τὸν Ἀσσύριον οὐδέν· ἐκείνου δ', εἰ
 15 δεῖσθε, ἐλθόντες νῦν πύθεσθε ὃ τι λέγει. παρῶν δὲ
 ὁ Κῦρος ἤρετο τὸν Κναξάρην, Ἡ καὶ ἐγώ, ἔφη, εἶπω
 ὃ τι γιγνώσκω; καὶ ὁ Κναξάρης ἐκέλευσεν. Ἔμεῖς
 τοίνυν, ἔφη, ἀπαγγείλατε τῷ Ἰνδῶν βασιλεῖ τάδε, εἰ μὴ
 τι ἄλλο Κναξάρη δοκεῖ, ὅτι φαμέν ἡμεῖς, εἴ τί φησιν
 20 ὑφ' ἡμῶν ἀδικεῖσθαι ὁ Ἀσσύριος, αἰρεῖσθαι αὐτὸν τὸν
 Ἰνδῶν βασιλέα δικαστήν. οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσαντες
 ᾤχοντο.

A discussion on finance.

4. Ἐπεὶ δὲ ἐξῆλθον οἱ Ἰνδοί, ὁ Κῦρος πρὸς τὸν
 Κναξάρην ἤρξατο λόγου τοιούδε.

25 ὦ Κναξάρη, ἐγὼ μὲν ἦλθον οὐδέν τι πολλὰ ἔχων
 ἴδια χρήματα οἴκοθεν· ὅποσα δ' ἦν, τούτων πάνν

ὀλίγα λοιπὰ ἔχω· ἀνήλωκα δέ, ἔφη, εἰς τοὺς στρα-
 τιώτας· καὶ τοῦτο ἴσως, ἔφη, θαυμάζεις σὺ πῶς ἐγὼ
 ἀνήλωκα σοῦ αὐτοὺς τρέφοντος· εὐ δ' ἴσθι, ἔφη, ὅτι
 οὐδὲν ἄλλο ποιῶν ἢ τιμῶν καὶ χαριζόμενος, ὅταν τινὶ
 5 ἀγασθῶ τῶν στρατιωτῶν. πρὸς μὲν οὖν σέ πάντα
 ὁρᾶν ὃν αἰσθάνομαι πολλὰ δαπανῶντα ἄτοπὸν μοι
 δοκεῖ εἶναι· σκοπεῖν δ' ἀξιῶ κοινῇ καὶ σέ καὶ ἐμέ
 ὅπως σέ μὴ ἐπιλείψει χρήματα. ἔαν γὰρ σὺ ἄφθονα
 ἔχῃς, οἶδα ὅτι καὶ ἐμοὶ ἂν εἴη λαμβάνειν ὁπότε δεοί-
 10 μην, ἄλλως τε καὶ εἰ εἰς τοιοῦτόν τι λαμβάνοιμι ὃ
 μέλλοι καὶ σοὶ δαπανηθὲν βέλτιον εἶναι. ἔναγχος
 οὖν μέμνημαί σου ἀκούσας ὡς ὁ Ἀρμένιος καταφρο-
 νοίη σου νῦν, ὅτι ἀκούει τοὺς πολεμίους προσιόντας
 ἡμῖν, καὶ οὔτε τὸ στράτευμα πέμπει οὔτε τὸν δασμὸν
 15 ὃν ἔδει ἀπάγοι. Ποιεῖ γὰρ ταῦτα, ἔφη, ὦ Κῦρε, ἐκεῖ-
 νος· ὥστε ἔγωγε ἀπορῶ πότερόν μοι κρεῖττον στρα-
 τεύεσθαι καὶ πειρᾶσθαι ἀνάγκην αὐτῷ προσθεῖναι ἢ
 νῦν εἶσαι ἐν τῷ παρόντι, μὴ καὶ τοῦτον πολέμιον πρὸς
 τοῖς ἄλλοις προσθώμεθα.

Cyrus suggests a way to replenish the treasury.

20 5. Καὶ ὁ Κῦρος ἐπήρετο, Αἰ δ' οἰκήσεις αὐτῷ πότε-
 ρον ἐν ἐχυροῖς χωρίοις εἰσὶν ἢ καὶ πού ἐν εὐεφόδοις·
 καὶ ὁ Κναξάρης εἶπεν, Αἰ μὲν οἰκήσεις οὐ πάνυ ἐν
 ἐχυροῖς· ἐγὼ γὰρ τούτου οὐκ ἡμέλουν· ὄρη μέντοι
 ἔστιν ἔνθα δύναται ἂν ἀπελθὼν ἐν τῷ παραχρήμα ἐν
 25 ἀσφαλεῖ εἶναι τοῦ μὴ αὐτός γε ὑποχείριος γενέσθαι,
 μηδὲ ὅσα ἐνταῦθα δύναίτο ὑπεκκομίσασθαι, εἰ μὴ τις
 πολιορκοίη προσκαθήμενος, ὥσπερ ὁ ἐμὸς πατήρ τοῦτο

ἐποίησεν. ἐκ τούτου δὴ ὁ Κῦρος λέγει τάδε· Ἄλλ' εἰ θέλοις, ἔφη, ἐμὲ πέμψαι, ἱππέας μοι προσθεῖς ὅποσοι δοκοῦσι μέτριοι εἶναι, οἶμαι ἂν σὺν τοῖς θεοῖς ποιῆσαι αὐτὸν καὶ τὸ στράτευμα πέμψαι καὶ ἀποδοῦναι
 5 τὸν δασμόν σοι· ἔτι δ' ἐλπίζω καὶ φίλον αὐτὸν μᾶλλον ἡμῖν γενήσεσθαι ἢ νῦν ἐστι. καὶ ὁ Κναξάρης εἶπε, Καὶ ἐγώ, ἔφη, ἐλπίζω ἐκείνους ἐλθεῖν ἂν πρὸς σὲ μᾶλλον ἢ πρὸς ἐμέ· ἀκούω γὰρ καὶ συνθηρευτάς
 10 τινὰς τῶν παίδων σοι γενέσθαι αὐτοῦ· ὥστ' ἴσως ἂν καὶ πάλιν ἔλθοιεν πρὸς σέ· ὑποχειρίων δὲ γενομένων αὐτῶν πάνταπραχθείη ἂν ἢ ἡμεῖς βουλόμεθα. Οὐκ οὖν σοι δοκεῖ, ἔφη ὁ Κῦρος, σύμφορον εἶναι τὸ λεληθέναι ἡμᾶς ταῦτα βουλευόντας; Μᾶλλον γὰρ ἂν, ἔφη ὁ Κναξάρης, καὶ ἔλθοι τις αὐτῶν εἰς χεῖρας, καὶ εἴ τις
 15 ὀρμῶτο ἐπ' αὐτούς, ἀπαράσκευοι ἂν λαμβάνοντο.

He unfolds his plan to Cyaxares.

6. Ἄκουε τοίνυν, ἔφη ὁ Κῦρος, ἣν τί σοι δόξω λέγειν. ἐγὼ πολλάκις δὴ σὺν πᾶσι τοῖς μετ' ἐμοῦ τεθήρακα ἀμφὶ τὰ ὄρια τῆς τε σῆς χώρας καὶ τῆς τῶν Ἀρμενίων, καὶ ἱππέας τινὰς ἤδη προσλαβὼν τῶν
 20 ἐνθένδε ἐταίρων ἀφικόμην. Τὰ μὲν τοίνυν ὅμοια ποιῶν, ἔφη ὁ Κναξάρης, οὐκ ἂν ὑποπτεύοιο· εἰ δὲ πολὺν πλείων ἢ δύναμις φαίνοιτο ἧς ἔχων εἴωθας θηρᾶν, τοῦτο ἤδη ὑποπτον ἂν γένοιτο. Ἄλλ' ἔστιν, ἔφη ὁ Κῦρος, καὶ πρόφασιν κατασκευάσαι καὶ ἐνθάδε οὐκ
 25 ἄπιστον, καὶ ἦν τις ἐκεῖσε ἐξαγγείλῃ, ὡς ἐγὼ βουλοίμην μεγάλην θήραν ποιῆσαι· καὶ ἱππέας, ἔφη, αἰτοίην ἂν σε ἐκ τοῦ φανεροῦ. Κάλλιστα λέγεις, ἔφη

ὁ Κναξάρης· ἐγὼ δέ σοι οὐκ ἐθελήσω διδόναι πλὴν μετρίους τινάς, ὡς βουλόμενος πρὸς τὰ φρούρια ἐλθεῖν τὰ πρὸς τῇ Ἀσσυρίᾳ. καὶ γὰρ τῷ ὄντι, ἔφη, βούλομαι ἐλθὼν κατασκευάσαι αὐτὰ ὡς ἐχυρώτατα. ὁπότε
 5 δὲ σὺ προεληλυθοῖς σὺν ἧ ἔχοις δυνάμει καὶ θηρώης καὶ δὴ δύο ἡμέρας, πέμψαιμι ἄν σοι ἱκανοὺς ἰππέας καὶ πεζοὺς τῶν παρ' ἐμοὶ ἠθροισμένων, οὓς σὺ λαβὼν εὐθὺς ἄν ἴοις, καὶ αὐτὸς δ' ἄν ἔχων τὴν ἄλλην δύναμιν πειρώμενη μὴ πρόσω ὑμῶν εἶναι, ἵνα, εἴ που καιρὸς εἴη,
 10 ἐπιφανείην.

The scheme put into execution.

7. Οὕτω δὴ ὁ μὲν Κναξάρης εὐθέως πρὸς τὰ φρούρια ἠθροίζει ἰππέας καὶ πεζοὺς, καὶ ἀμάξας δὲ σίτου προύπεμπε τὴν ἐπὶ τὰ φρούρια ὁδόν. ὁ δὲ Κῦρος ἐθύετο ἐπὶ τῇ πορείᾳ, καὶ ἅμα πέμπων ἐπὶ τὸν Κναξάρην ἦται τῶν νεωτέρων ἰππέων. ὁ δὲ πάνυ πολλῶν βουλομένων ἔπεσθαι οὐ πολλοὺς ἔδωκεν αὐτῷ. προεληλυθότος δ' ἤδη τοῦ Κναξάρου σὺν δυνάμει πεζῇ καὶ ἰππικῇ τὴν πρὸς τὰ φρούρια γίγνεται τῷ Κύρῳ τὰ ἱερὰ ἐπὶ τὸν Ἀρμένιον ἰέναι καλά· καὶ οὕτως ἐξάγει
 15 ὡς εἰς θήραν παρεσκευασμένος. πορευομένῳ δ' αὐτῷ εὐθὺς ἐν τῷ πρώτῳ χωρίῳ ὑπανίσταται λαγῶς· αἰετὸς δ' ἐπιπτόμενος αἴσιος, κατιδὼν τὸν λαγῶ φεύγοντα, ἐπιφερόμενος ἔπαισέ τε αὐτὸν καὶ συναρπάσας ἐξῆρε, κάπνευγκῶν ἐπὶ λόφον τινὰ οὐ πρόσω ἐχρήτο τῇ ἄγρα
 25 ὅ τι ἤθελεν. ἰδὼν οὖν ὁ Κῦρος τὸ σημεῖον ἦσθη τε καὶ προσεκύνησε Δία βασιλέα, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς παρόντας, Ἡ μὲν θήρα καλὴ ἔσται, ὦ ἄνδρες, ἣν ὁ θεὸς θελήσῃ.

After spending several days in hunting, Cyrus tells the centurions his plan—he sends an envoy to the Armenian and arranges his forces.

8. Ὡς δὲ πρὸς τοῖς ὀρίοις ἐγένοντο, εὐθὺς ὥσπερ εἰώθει ἐθήρα· ἐπεὶ δ' ἔληξε τῆς θήρας, προσμίξας πρὸς τὰ ὄρια τῶν Ἀρμενίων ἐδειπνοποιήσατο· καὶ τῇ ὑστεραίᾳ αὐθις ἐθήρα προσελθὼν πρὸς τὰ ὄρη ὧν ὠρέγετο. ἐπεὶ δ' αὖ ἔληξεν, ἐδειπνοποιεῖτο. τὸ δὲ παρὰ Κναζάρου στράτευμα ὡς ἦσθετο προσιόν, ὑποπέμψας πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ἀπέχοντας αὐτοῦ δειπνοποιεῖσθαι ὡς δύο παρασάγγας, τοῦτο προῖδὼν ὡς συμβαλεῖται πρὸς τὸ λανθάνειν· ἐπεὶ δὲ δειπνήσειαν, 10 εἶπε τῷ ἄρχοντι αὐτῶν παρεῖναι πρὸς αὐτόν. μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον τοὺς ταξιάρχους παρεκάλει· ἐπεὶ δὲ παρήσαν, ἔλεξεν τὰ δόξαντα.

Χρυσάντας μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσας καὶ ἐπιγαυρωθεὶς τῇ ἐντολῇ τοῦ Κύρου, λαβὼν τοὺς ἡγεμόνας, ἀπελθὼν καὶ παραγγείλας ἃ ἔδει τοῖς ἅμα αὐτῷ μέλλουσι πορεύεσθαι, ἀνεπαύετο. ἐπεὶ δὲ ἀπεκοιμήθησαν ὅσον ἐδόκει μέτριον εἶναι, ἐπορεύετο ἐπὶ τὰ ὄρη. Κῦρος δέ, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, ἄγγελον μὲν προύπεμπε πρὸς τὸν Ἀρμένιον, εἰπὼν αὐτῷ λέγειν ὧδε· Κῦρος, ὦ Ἀρμένιε, κελεύει οὕτω ποιεῖν σε ὅπως ὡς τάχιστα ἔχων ἀπίη καὶ τὸν δασμὸν καὶ τὸ στράτευμα. ἦν δ' ἐρωτᾷ ὅπου εἰμί, λέγε τἀληθῆ ὅτι ἐπὶ τοῖς ὀρίοις. ἦν δ' ἐρωτᾷ εἰ καὶ αὐτὸς ἔρχομαι, λέγε κἀνταῦθα τἀληθῆ ὅτι οὐκ οἶσθα. ἐὰν δ' ὅποσοι ἐσμέν πυνθάνηται, 25 συμπέμπειν τινὰ κέλευε καὶ μαθεῖν. τὸν μὲν δὴ ἄγγελον ἐπιστείλας ταῦτα ἔπεμψε, νομίζων φιλικώτερον

οὕτως εἶναι ἢ μὴ προειπόντα πορεύεσθαι. αὐτὸς δὲ
 συνταξάμενος ἢ ἄριστον καὶ πρὸς τὸ ἀνύτειν τὴν ὁδὸν
 καὶ πρὸς τὸ μάχεσθαι, εἴ τι δέοι, ἐπορεύετο. προεῖπε
 δὲ τοῖς στρατιώταις μηδένα ἀδικεῖν, καὶ εἴ τις Ἀρμε-
 5 νίων τῷ ἐντυγχάνοι, θαρρεῖν τε παραγγέλλειν καὶ ἀγο-
 ρὰν τὸν θέλοντα ἄγειν ὅπου ἂν ᾧσιν, εἴτε σῖτα εἴτε
 ποτὰ τυγχάνοι πωλεῖν βουλόμενος.

The Armenians are surprised,

9. Ὁ μὲν δὴ Κῦρος ἐν τούτοις ἦν· ὁ δὲ Ἀρμένιος
 ὡς ἤκουσε τοῦ ἀγγέλου τὰ παρὰ Κύρου, ἐξεπλάγη,
 10 ἐννοήσας ὅτι ἀδικοίη καὶ τὸν δασμὸν λιπῶν καὶ τὸ
 στρατεύμα οὐ πέμπων, καὶ τὸ μέγιστον, ἐφοβεῖτο,
 ὅτι ὀφθῆσεσθαι ἔμελλε τὰ βασιλεια οἰκοδομεῖν ἀρχό-
 μενος ὡς ἂν ἱκανὰ ἀπομάχεσθαι εἴη. διὰ ταῦτα δὴ
 πάντα ὀκνῶν ἅμα μὲν διέπεμπεν ἀθροίζων τὴν ἑαυτοῦ
 15 δύναμιν, ἅμα δ' ἔπεμπεν εἰς τὰ ὄρη τὸν νεώτερον υἱὸν
 Σάβαριν καὶ τὰς γυναῖκας, τὴν τε ἑαυτοῦ καὶ τὴν τοῦ
 υἱοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας· καὶ κόσμον δὲ καὶ κατα-
 σκευὴν τὴν πλείστου ἀξίαν συναπέπεμπε προπομποῦς
 20 ἑπέμπε τί πράττοι Κῦρος, ἅμα δὲ συνέταττε τοὺς
 παραγιγνομένους τῶν Ἀρμενίων· καὶ ταχὺ παρήσαν
 ἄλλοι λέγοντες ὅτι καὶ δὴ αὐτὸς ὁμοῦ. ἐνταῦθα δὴ
 οὐκέτι ἔτλη εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, ἀλλ' ὑπεχώρει. ὡς δὲ
 τοῦτ' εἶδον ποιήσαντα αὐτὸν οἱ Ἀρμένιοι, διεδίδρα-
 25 σκον ἤδη ἕκαστος ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ, βουλόμενοι τὰ ὄντα
 ἐκποδῶν ποιεῖσθαι. ὁ δὲ Κῦρος ὡς ἑώρα διαθεόντων
 καὶ ἐλαυνόντων τὸ πεδίου μεστόν, ὑποπέμπων ἔλεγεν

ὅτι οὐδενὶ πόλεμος εἶη τῶν μενόντων. εἰ δέ τινα φεύγοντα λήψοιτο, προηγόρευεν ὅτι ὡς πολεμίῳ χρήσοιτο. οὕτω δὴ οἱ μὲν πολλοὶ κατέμενον, ἦσαν δ' οἱ ὑπεχώρουσιν σὺν τῷ βασιλεῖ.

And the king and his family made prisoner.

5 10. Ἐπεὶ δ' οἱ σὺν ταῖς γυναιξὶ προϊόντες ἐνέπεσον εἰς τοὺς ἐν τῷ ὄρει, εὐθὺς κραυγὴν τε ἐποίουν καὶ φεύγοντες ἠλίσκοντο πολλοί γε αὐτῶν. τέλος δὲ καὶ ὁ παῖς καὶ αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες ἐάλωσαν, καὶ χρήματα ὅσα σὺν αὐτοῖς ἀγόμενα ἔτυχεν. ὁ δὲ βασι-
 10 λεὺς αὐτῶν ὡς ἦσθη τὰ γιγνόμενα, ἀπορῶν ποῖ τράποιτο ἐπὶ λόφον τινὰ καταφεύγει. ὁ δ' αὖ Κῦρος ταῦτα ἰδὼν περίσταται τὸν λόφον τῷ παρόντι στρατεύματι, καὶ πρὸς Χρυσάνταν πέμψας ἐκέλευε φυλακὴν τοῦ ὄρους καταλιπόντα ἤκειν. τὸ μὲν δὴ στρατεύμα ἠθροίζετο
 15 τῷ Κύρῳ· ὁ δὲ πέμψας πρὸς τὸν Ἀρμένιον κήρυκα ἤρετο ὧδε· Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Ἀρμένιε, πότερα βούλει αὐτοῦ μένων τῷ λιμῷ καὶ τῷ δύσει μάχεσθαι ἢ εἰς τὸ ἰσόπεδον καταβὰς ἡμῖν διαμάχεσθαι; ἀπεκρίνατο ὁ Ἀρμένιος ὅτι οὐδετέροις βούλοιο μάχεσθαι. πάλιν
 20 ὁ Κῦρος πέμψας ἠρώτα, Τί οὖν κάθησαι ἐνταῦθα καὶ οὐ καταβαίνεις; Ἀπορῶν, ἔφη, ὅ τι χρὴ ποιεῖν. Ἄλλ' οὐδέν, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀπορεῖν σε δεῖ· ἔξεστι γάρ σοι ἐπὶ δίκην καταβαίνειν. Τίς δ', ἔφη, ἔσται ὁ δικάζων; Δῆλον ὅτι ὦ ὁ θεὸς ἔδωκε καὶ ἄνευ δίκης χρῆσθαι σοι
 25 ὅ τι βούλοιο. ἐνταῦθα δὴ ὁ Ἀρμένιος γιγνώσκων τὴν ἀνάγκην καταβαίνει· καὶ ὁ Κῦρος ἐστρατοπεδεύσατο, ὁμοῦ ἤδη πᾶσαν ἔχων τὴν δύναμιν.

Tigranes, the king's son, appears — Cyrus questions the king.

11. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ ὁ πρεσβύτερος παῖς τοῦ Ἀρμενίου Τιγράνης ἐξ ἀποδημίας τινὸς προσήει, ὃς καὶ σύνθηρός ποτε ἐγένετο τῷ Κύρῳ· καὶ ὡς ἤκουσε τὰ γεγενημένα, εὐθὺς πορεύεται ὥσπερ εἶχε πρὸς τὸν Κῦρον. ὡς δ' εἶδε πατέρα τε καὶ μητέρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ τὴν 5 ἑαυτοῦ γυναῖκα αἰχμαλώτους γεγενημένους, ἐδάκρυσεν, ὥσπερ εἰκός. ὁ δὲ Κῦρος ἰδὼν αὐτὸν ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐφιλοφρονήσατο αὐτῷ, εἶπε δ' ὅτι Εἰς καιρὸν ἤκεις, ἔφη, ὅπως τῆς δίκης ἀκούσει παρὼν τῆς ἀμφὶ τοῦ 10 πατρός. καὶ εὐθὺς συνεκάλει τοὺς ἡγεμόνας τοὺς τε τῶν Περσῶν καὶ τοὺς τῶν Μήδων· προσεκάλει δὲ καὶ εἴ τις Ἀρμενίων τῶν ἐντίμων παρῆν. καὶ τὰς γυναῖκας ἐν ταῖς ἀρμαμάξαις παρούσας οὐκ ἀπήλασεν, ἀλλ' εἶα ἀκούειν. ὁπότε δὲ καλῶς εἶχεν, ἤρχετο τοῦ λόγου, 15 Ὡ Ἀρμένιε, ἔφη, πρῶτον μὲν σοι συμβουλεύω ἐν τῇ δίκῃ τάληθῆ λέγειν, ἵνα σοι ἔν γε ἀπῆ τὸ εὐμνητότατον· τὸ γὰρ ψευδόμενον φαίνεσθαι εὖ ἴσθι ὅτι καὶ τοῦ συγγνώμης τινὸς τυγχάνειν ἐμποδὼν μάλιστα ἀνθρώποις γίγνεται· ἔπειτα δ', ἔφη, συνίσασι μὲν σοι 20 καὶ οἱ παῖδες καὶ αἱ γυναῖκες αὐταὶ πάντα ὅσα ἔπραξας, καὶ Ἀρμενίων οἱ παρόντες· ἦν δὲ αἰσθάνονται σε ἄλλα ἢ τὰ γενόμενα λέγοντα, νομιοῦσί σε καὶ αὐτὸν καταδικάζειν σεαυτοῦ πάντα τὰ ἔσχατα παθεῖν, ἦν ἐγὼ τάληθῆ πύθωμαι. Ἄλλ' ἐρώτα, ἔφη, 25 ὦ Κῦρε, ὅ τι βούλει, ὡς τάληθῆ ἐροῦντος. τούτου ἔνεκα καὶ γενέσθω ὅ τι βούλεται. Λέγε δή μοι, ἔφη, ἐπολέμησάς ποτε Ἀστυάγει τῷ τῆς ἐμῆς μητρὸς πατρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις Μήδοις; Ἐγωγ', ἔφη. Κρατηθεὶς δ'

ὑπ' αὐτοῦ συνωμολόγησας δασμὸν οἴσειν καὶ συστρα-
 τεύσεσθαι ὅποι ἐπαγγέλλοι, καὶ ἐρύματα μὴ ἔξειν;
 Ἦν ταῦτα. Νῦν οὖν διὰ τί οὔτε δασμὸν ἀπήγες οὔτε
 τὸ στράτευμα ἔπεμψες, ἐτείχιζές τε τὰ ἐρύματα;
 5 Ἐλευθερίας ἐπεθύμουν· καλὸν γάρ μοι ἐδόκει εἶναι
 καὶ αὐτὸν ἐλεύθερον εἶναι καὶ παισὶν ἐλευθερίαν κατα-
 λιπεῖν. Καὶ γάρ ἐστιν, ἔφη ὁ Κῦρος, καλὸν μάχε-
 σθαι, ὅπως μήποτε τις δοῦλος μέλλοι γενήσεσθαι·
 ἦν δὲ δὴ πολέμῳ κρατηθεῖς ἢ καὶ ἄλλον τινὰ τρόπον
 10 δουλωθεῖς ἐπιχειρῶν τις φαίνεται τοὺς δεσπότας ἀπο-
 στερεῖν ἑαυτοῦ, τοῦτον σὺ πρῶτος πότερον ὡς ἀγαθὸν
 ἄνδρα καὶ καλὰ πράττοντα τιμᾶς ἢ ὡς ἀδικοῦντα, ἦν
 λάβης, κολάζεις; Κολάζω, ἔφη· οὐ γὰρ ἐᾶς σὺ ψεύ-
 δεσθαι. Λέγε δὴ σαφῶς, ἔφη ὁ Κῦρος, καθ' ἐν ἑκα-
 15 στον· ἦν ἄρχων τις τύχη σοι καὶ ἀμάρτη, πότερον
 ἐᾶς ἄρχειν ἢ ἄλλον καθίστης ἀντ' αὐτοῦ; Ἄλλον
 καθίστημι. Τί δέ, ἦν χρήματα πολλὰ ἔχῃ, ἐᾶς πλου-
 τεῖν ἢ πένητα ποιεῖς; Ἀφαιροῦμαι, ἔφη, ἂν ἔχων
 τυγχάνῃ. Ἦν δὲ καὶ πρὸς πολεμίους γιγνώσκῃς αὐ-
 20 τὸν ἀφιστάμενον, τί ποιεῖς; Κατακαίνω, ἔφη· τί
 γὰρ δεῖ ἐλεγχθέντα ὅτι ψεύδομαι ἀποθανεῖν μᾶλλον
 ἢ τάληθῆ λέγοντα;

Effect of the king's words—Tigranes attempts to defend his father.

12. Ἐνθα δὴ ὁ μὲν παῖς αὐτοῦ ὡς ἤκουσε ταῦτα,
 περισπάσατο τὴν τιάραν καὶ τοὺς πέπλους κατερ-
 25 ρήξατο, αἱ δὲ γυναῖκες ἀναβοήσασαι ἐδρῦπτοντο,
 ὡς οἰχομένου τοῦ πατρὸς καὶ ἀπολωλότων πάντων
 σφῶν ἤδη. καὶ ὁ Κῦρος σιωπήσαι κελεύσας εἶπεν,

Εἶεν· τὰ μὲν δὴ σὰ δίκαια ταῦτα, ὦ Ἀρμένιε· ἡμῖν
 δὲ τί συμβουλεύεις ἐκ τούτων ποιεῖν; ὁ μὲν δὴ
 Ἀρμένιος ἀπορῶν ἐσιώπα πότερα συμβουλεύοι τῷ
 Κῦρῳ κατακαίνειν αὐτὸν ἢ τὰναντία διδάσκει ὡν
 5 αὐτὸς ἔφη ποιεῖν. ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ Τιγράνης ἐπήρετο
 τὸν Κῦρον, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Κῦρε, ἐπεὶ ὁ πατήρ ἀπο-
 ροῦντι ἔοικεν, ἢ συμβουλεύσω περὶ αὐτοῦ ἅ οἶμαί σοι
 βέλτιστα εἶναι; καὶ ὁ Κῦρος, ἡσθημένος, ὅτε συνε-
 θήρα αὐτῷ ὁ Τιγράνης, σοφιστὴν τινα αὐτῷ συνόντα
 10 καὶ θαυμαζόμενον ὑπὸ τοῦ Τιγράνου,
 πάνν ἐπεθύμει αὐτοῦ ἀκοῦσαι ὅ τι ποτ'
 ἐροίη καὶ προθύμως ἐκέλευσε λέγειν ὅ
 τι γινώσκου. Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη ὁ Τι-
 γράνης, εἰ μὲν ἄγασαι τοῦ πατρὸς ἢ
 15 ὅσα βεβούλευται ἢ ὅσα πέπραχε, πάνν
 σοι συμβουλεύω τούτον μιμεί-
 σθαι· εἰ μέντοι σοι δοκεῖ πάντα
 ἡμαρτηκέναι, συμβουλεύω τούτον μὴ
 μιμείσθαι. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Κῦρος, τὰ δίκαια
 20 ποιῶν ἤκιστ' ἂν τὸν ἁμαρτάνοντα μιμοίμην. Ἔστιν,
 ἔφη, ταῦτα. Κολαστέον ἄρ' ἂν εἴη κατὰ γε τὸν σὸν
 λόγον τὸν πατέρα, εἴπερ τὸν ἀδικοῦντα δίκαιον κολά-
 ζειν. Πότερα δ' ἡγεί, ὦ Κῦρε, ἄμεινον εἶναι σὺν τῷ
 σῷ ἀγαθῷ τὰς τιμωρίας ποιεῖσθαι ἢ σὺν τῇ σῇ ζημίᾳ;
 25 Ἐμαυτὸν ἄρα, ἔφη, οὕτω γ' ἂν τιμωροίμην. Ἀλλὰ
 μέντοι, ἔφη ὁ Τιγράνης, μεγάλα γ' ἂν ζημιοῖο, εἰ τοὺς
 σεαυτοῦ κατακαίνουσι τότε ὅποτε σοι πλείστου ἄξιοι
 εἶεν κεκτῆσθαι. Πῶς δ' ἂν, ἔφη ὁ Κῦρος, τότε πλεί-
 στου ἄξιοι γίνουιντο ἄνθρωποι ὅποτε ἀδικοῦντες ἀλί-

Τιάρα.

σκοιντο; Εἰ τότε, οἶμαι, σώφρονες γίνονται. δοκεῖ γάρ μοι, ὦ Κῦρε, οὕτως ἔχειν, ἄνευ μὲν σωφροσύνης οὐδ' ἄλλης ἀρετῆς οὐδὲν ὄφελος εἶναι· τί γὰρ ἂν, ἔφη, χρήσαιτ' ἂν τις ἰσχυρῶ ἢ ἀνδρείῳ μὴ σώφροσι, τί δὲ πλουσίῳ, τί δὲ δυνάστη ἐν πόλει; σὺν δὲ σωφροσύνη καὶ φίλος πᾶς χρήσιμος καὶ θεράπων πᾶς ἀγαθός. Τοῦτ' οὖν, ἔφη, λέγεις ὡς καὶ ὁ σὸς πατήρ ἐν τῇδε τῇ μιᾷ ἡμέρᾳ ἐξ ἄφρονος σώφρων γεγένηται; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Πάθημα ἄρα τῆς ψυχῆς σὺ λέγεις εἶναι τὴν σωφροσύνην, ὥσπερ λύπην, οὐ μάθημα· οὐ γὰρ ἂν δήπου, εἴγε φρόνιμον δεῖ γενέσθαι τὸν μέλλοντα σώφρονα ἔσεσθαι, παραχρῆμα ἐξ ἄφρονος σώφρων ἂν τις γένοιτο. Τί δ', ἔφη, ὦ Κῦρε, οὐπω ἦσθου καὶ ἕνα ἄνδρα δι' ἀφροσύνην μὲν ἐπιχειροῦντα κρείττονι ἑαυτοῦ μάχεσθαι, ἐπειδὰν δὲ ἡττηθῆ, εὐθύς πεπαυμένον τῆς πρὸς τοῦτον ἀφροσύνης; πόλιν δ', ἔφη, οὐπω ἐόρακας ἀντιταπτομένην πρὸς πόλιν ἑτέραν, ἣτις ἐπειδὰν ἡττηθῆ παραχρῆμα ταύτῃ ἀντὶ τοῦ μάχεσθαι πείθεσθαι ἐθέλει; Ποίαν δ', ἔφη ὁ Κῦρος, καὶ σὺ τοῦ πατρὸς ἦτταν λέγων οὕτως ἰσχυρίζεαι σεσωφρονίσθαι αὐτόν; Ἦν νῆ Δί', ἔφη, σύνοιδεν ἑαυτῷ ἐλευθερίας μὲν ἐπιθυμήσας, δούλος δ' ὡς οὐδεπώποτε γενόμενος, ἃ δὲ ᾤθη χρῆναι λαθεῖν ἢ φθάσαι ἀποβιάσασθαι, οὐδὲν τούτων ἱκανὸς γενόμενος διαπράξασθαι. σὲ δὲ οἶδεν, ἐπεὶ ἐβουλήθης ἐξαπατήσαι αὐτόν, οὕτως ἐξαπατήσαντα ὥσπερ ἂν τις τυφλοὺς καὶ κωφοὺς καὶ μηδ' ὀτιοῦν φρονοῦντας ἐξαπατήσειεν· καὶ νῦν πρόσωθεν ἔφθασας ἔλθων σὺν πολλῷ στόλῳ πρὶν τοῦτον τὴν παρ' ἑαυτῷ δύναμιν ἀθροίσασθαι.

He ends with a strong plea for his father's life.

13. Τοιαῦτα δὲ εἰπὼν πολλά, Φιλίαν δέ, ἔφη ὁ Τιγράνης, παρὰ τίνων ἂν ποτε λάβοις τοσαύτην ὄσσην σοι παρ' ἡμῶν ἔξεστι κτήσασθαι νῦν; Παρ' ἐκείνων οἶμαι, ἔφη, παρὰ τῶν μηδέποτε πολεμίων γεγενημένων, εἰ ἐθέλομι εὐεργετῆν αὐτοὺς ὥσπερ σὺ νῦν με κελεύεις εὐεργετῆν ὑμᾶς. Ἡ καὶ δύναιο ἂν, ἔφη, ὦ Κῦρε, ἐν τῷ παρόντι νῦν εὐρεῖν ὄτῳ ἂν χαρίσαιο ὅσαπερ τῷ ἐμῷ πατρί; αὐτίκα, ἔφη, ἦν τινα ἐὰς ζῆν τῶν σε μηδὲν ἠδίκηκότων, τίνα σοι τούτου χάριν οἶει αὐτὸν εἶσεσθαι; τί δ', ἦν αὐτοῦ τέκνα καὶ γυναῖκα μὴ ἀφαιρῆ, τίς σε τούτου ἔνεκα φιλήσει μᾶλλον ἢ ὁ νομίζων προσήκειν αὐτῷ ἀφαιρεθῆναι; τὴν δ' Ἀρμενίων βασιλείαν εἰ μὴ ἔξει, οἴσθ' αἴ τινα, ἔφη, ἄλλον μᾶλλον λυπούμενον ἢ ἡμᾶς; οὐκοῦν καὶ τοῦτ', ἔφη, 15 δῆλον ὅτι ὁ μάλιστα λυπούμενος εἰ μὴ βασιλεὺς εἴη οὗτος καὶ λαβὼν τὴν ἀρχὴν μεγίστην ἂν σοι χάριν εἰδείη. εἰ δέ τί σοι, ἔφη, μέλει καὶ τοῦ ὡς ἦκιστα τεταραγμένα τάδε καταλιπεῖν, ὅταν ἀπίης, σκόπει, ἔφη, 20 πότερον ἂν οἶει ἠρεμεστέρως ἔχειν τὰ ἐνθάδε καινῆς γενομένης ἀρχῆς ἢ τῆς εἰωθυίας καταμενούσης. εἰ δέ τί σοι μέλει καὶ τοῦ ὡς πλείστην στρατιὰν ἐξάγειν, τί' ἂν οἶει μᾶλλον ἐξετάσαι ταύτην ὀρθῶς τοῦ πολλάκις αὐτῇ κεχρημένου; εἰ δὲ καὶ χρημάτων δεήσει, τίνα ἂν ταῦτα νομίζεις κρεῖττον ἐκπορίσαι τοῦ καὶ 25 εἰδότος καὶ ἔχοντος πάντα τὰ ὄντα; ὦγαθέ, ἔφη, Κῦρε, φύλαξαι μὴ ἡμᾶς ἀποβαλὼν σαντὸν ζημιώσης πλείω ἢ ὁ πατήρ ἐδυνήθη σε βλάψαι. ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν.

The king surrenders — Cyrus makes terms with him and restores his family to him.

14. Ὁ δὲ Κῦρος ἀκούων ὑπερήδeto, ὅτι ἐνόμιζε πε-
 ραίνεισθαι πάντα αὐτῷ ὅσαπερ ὑπέσχετο τῷ Κναξάρη
 πράξειν· ἐμέμνητο γὰρ εἰπὼν ὅτι καὶ φίλον οἴοιτο
 μᾶλλον ἢ πρόσθεν ποιήσειν. καὶ ἐκ τούτου δὴ τὸν
 5 Ἀρμένιον ἐρωτᾷ, Ἦν δὲ δὴ ταῦτα πείθωμαι ὑμῖν, λέγε
 μοι, ἔφη, σύ, ὦ Ἀρμένιε, πόσῃν μὲν στρατιάν μοι
 συμπέμψεις, πόσα δὲ χρήματα συμβαλεῖ εἰς τὸν πόλε-
 μον; πρὸς ταῦτα δὴ λέγει ὁ Ἀρμένιος, Οὐδὲν ἔχω,
 ὦ Κῦρε, ἔφη, ἀπλούστερον εἰπεῖν οὐδὲ δικαιότερον ἢ
 10 δεῖξαι μὲν ἐμὲ πᾶσαν τὴν οὔσαν δύναμιν, σὲ δὲ ἰδόντα
 ὄσῃν μὲν ἂν σοι δοκῇ στρατιάν ἄγειν, τὴν δὲ καταλι-
 πεῖν τῆς χώρας φυλακὴν. ὡς δ' αὐτως περὶ χρημάτων
 δηλώσαι μὲν ἐμὲ δίκαιόν σοι πάντα τὰ ὄντα, σὲ δὲ
 15 τούτων αὐτὸν γνόντα ὅποσα ἂν βούλῃ φέρεσθαι καὶ
 ὅποσα ἂν βούλῃ καταλιπεῖν. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, Ἴθι
 δὴ λέξον μοι πόσῃ σοι δύναμις ἐστὶ, λέξον δὲ καὶ
 πόσα χρήματα. ἐνταῦθα δὴ λέγει ὁ Ἀρμένιος, Ἴπ-
 πεῖς μὲν τοίνυν εἰσὶν Ἀρμενίων εἰς ὀκτακισχιλίους,
 πέζοι δὲ εἰς τέτταρας μυριάδας· χρήματα δ', ἔφη, σὺν
 20 τοῖς θησαυροῖς οἷς ὁ πατὴρ κατέλιπεν ἔστιν εἰς ἀργύ-
 ριον λογισθέντα τάλαντα πλείω τῶν τρισχιλίων. καὶ
 ὁ Κῦρος οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλ' εἶπε, Τῆς μὲν τοίνυν
 στρατιᾶς, ἐπεὶ σοι, ἔφη, οἱ ὄμοροι Χαλδαῖοι πολε-
 μοῦσι, τοὺς ἡμίσεις μοι σύμπεμπε· τῶν δὲ χρημάτων
 25 ἀντὶ μὲν τῶν πεντήκοντα τάλαντων ὧν ἔφερες δασμὸν
 διπλάσια Κναξάρη ἀπόδος, ὅτι ἔλιπες τὴν φορὰν·
 ἐμοὶ δ', ἔφη, ἄλλα ἑκατὸν δάνεισον· ἐγὼ δὲ σοι

ὑπισχνούμαι, ἦν ὁ θεὸς εὖ διδῶ, ἀνθ' ὧν ἂν ἐμοὶ
 δανείσῃς ἄλλα πλείονος ἄξια εὐεργετήσῃς ἢ τὰ χρή-
 ματα ἀπαριθμήσῃς, ἦν δύνωμαι· ἦν δὲ μὴ δύνωμαι,
 ἀδύνατος ἂν φαινοίμην, οἶμαι, ἄδικος δ' οὐκ ἂν δικαίως
 5 κρινοίμην. καὶ ὁ Ἀρμένιος, Πρὸς τῶν θεῶν, ἔφη, ὦ
 Κῦρε, μὴ οὕτω λέγε· εἰ δὲ μὴ, οὐ θαρροῦντά με ἔξεις·
 ἀλλὰ νόμιζε, ἔφη, ἂν καταλίπῃς μηδὲν ἦττον σὰ εἶναι
 ὧν ἂν ἔχων ἀπίης. Εἶεν, ἔφη ὁ Κῦρος· ὥστε δὲ τὴν
 γυναῖκα ἀπολαβεῖν, ἔφη, πόσα ἂν μοι χρήματα δοίης;
 10 Ὅποσα ἂν δυναίμην, ἔφη. Τί δέ, ὥστε τοὺς παῖδας;
 Καὶ τούτων, ἔφη, ὅποσα ἂν δυναίμην. Οὐκοῦν, ἔφη
 ὁ Κῦρος, ταῦτα μὲν ἤδη διπλάσια τῶν ὄντων. σὺ δέ,
 ἔφη, ὦ Τιγράνη, λέξον μοι πόσου ἂν πρίαμο ὥστε τὴν
 γυναῖκα ἀπολαβεῖν. ὁ δὲ ἐτύγχανε νεόγαμός τε ὧν
 15 καὶ ὑπερφιλῶν τὴν γυναῖκα. Ἐγὼ μὲν, ἔφη, ὦ Κῦρε,
 καὶ τῆς ψυχῆς πριαίμην ὥστε μήποτε λατρεῦσαι ταύ-
 την. Σὺ μὲν τοίνυν, ἔφη, ἀπάγου τὴν σὴν· οὐδὲ γὰρ
 εἰλήφθαι ἔγωγε αἰχμάλωτον ταύτην νομίζω σοῦ γε
 μηπώποτε φυγόντος ἡμᾶς. καὶ σὺ δέ, ὦ Ἀρμένιε,
 20 ἀπάγου τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας μηδὲν αὐτῶν
 καταθείς, ἵν' εἰδῶσιν ὅτι ἐλεύθεροι πρὸς σὲ ἀπέρχον-
 ται. καὶ νῦν μὲν, ἔφη, δειπνεῖτε παρ' ἡμῖν· δειπνή-
 σαντες δὲ ἀπελαύνετε ὅποι ὑμῖν θυμός. οὕτω δὲ
 κατέμειναν.

The Armenians praise the generosity of Cyrus—a proof of faithfulness.

25 15. Ἐπεὶ δ' ἦλθον οἴκαδε, ἔλεγον τοῦ Κύρου ὁ μὲν
 τις τὴν σοφίαν, ὁ δὲ τὴν καρτερίαν, ὁ δὲ τὴν πραότητα,
 ὁ δὲ τις καὶ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος. ἔνθα δὲ ὁ

Τιγράνης ἐπήρετο τὴν γυναῖκα, Ἡ καὶ σοί, ἔφη, ὦ
 Ἀρμενία, καλὸς ἐδόκει ὁ Κῦρος εἶναι; Ἀλλὰ μὰ
 Δί', ἔφη, οὐκ ἐκείνον ἐθεώμην. Ἀλλὰ τίνα μὴν; ἔφη
 ὁ Τιγράνης. Τὸν εἰπόντα νὴ Δία ὡς τῆς αὐτοῦ ψυχῆς
 5 ἂν πρίαιτο ὥστε μὴ με δουλεύειν. τότε μὲν δὴ ὥσπερ
 εἰκὸς ἐκ τοιούτων ἀνεπαύοντο σὺν ἀλλήλοις. τῇ δ'
 ὑστεραία ὁ Ἀρμένιος Κύρῳ μὲν καὶ τῇ στρατιᾷ ἀπάσῃ
 ξένια ἔπεμπε, προεῖπε δὲ τοῖς ἑαυτοῦ, οὓς δεήσοι στρα-
 τεύεσθαι, εἰς τρίτην ἡμέραν παρεῖναι· τὰ δὲ χρήματα
 10 ὧν εἶπεν ὁ Κῦρος διπλάσια ἀπηρίθμησεν. ὁ δὲ Κῦρος
 ὅσα εἶπε λαβὼν τᾶλλα ἀπέπεμψεν· ἤρετο δὲ πότερος
 ἔσται ὁ τὸ στράτευμα ἄγων, ὁ παῖς ἢ αὐτός. εἰπέτην
 δὲ ἅμα ὁ μὲν πατὴρ οὕτως, Ὅπότερον ἂν σὺ κελεύῃς·
 ὁ δὲ παῖς οὕτως, Ἐγὼ μὲν οὐκ ἀπολείψομαί σου, ὦ
 15 Κῦρε, οὐδ' ἂν σκευοφόρον ἐμὲ δέῃ σοι συνακολουθεῖν.
 καὶ ὁ Κῦρος ἐπιγελάσας εἶπε, Καὶ ἐπὶ πόσῳ ἂν, ἔφη,
 ἐθέλοις τὴν γυναῖκά σου ἀκούσαι ὅτι σκευοφορεῖς;
 Ἀλλ' οὐδέν, ἔφη, ἀκούειν δεήσει αὐτήν· ἄξω γάρ,
 ὥστε ὁρᾶν ἐξέσται ὅ τι ἂν ἐγὼ πράττω. Ὦρα ἂν,
 20 ἔφη, συσκευάζεσθαι ὑμῖν εἶη. Νόμιζε δ', ἔφη, συνε-
 σκευασμένους παρέσεσθαι ὅ τι ἂν ὁ πατὴρ δῶ. τότε
 μὲν δὴ ξενισθέντες οἱ στρατιῶται ἐκοιμήθησαν.

The Armenians join Cyrus—he surveys the country—an appeal to the soldiers.

16. Τῇ δ' ὑστεραία ἀναλαβὼν ὁ Κῦρος τὸν Τιγρά-
 νην καὶ τῶν Μήδων ἱππέων τοὺς κρατίστους καὶ τῶν
 25 ἑαυτοῦ φίλων ὀπόσους καιρὸς ἐδόκει εἶναι, περιελάνων
 τὴν χώραν κατεθεάτο, σκοπῶν ποῦ τειχίσειε φρούριον.

καὶ ἐπ' ἄκρον τι ἐλθὼν ἐπηρώτα τὸν Τιγράνην ποῖα εἶη τῶν ὀρέων ὀπόθεν οἱ Χαλδαῖοι καταθέοντες λήζονται. καὶ ὁ Τιγράνης ἐδείκνυ. ὁ δὲ πάλιν ἤρετο, Νῦν δὲ ταῦτα τὰ ὄρη ἔρημά ἐστιν; Οὐ μὰ Δί', ἔφη, ἀλλ' αἰὲ σκοποὶ εἰσὶν ἐκείνων οἳ σημαίνουσι τοῖς ἄλλοις ὅ τι ἂν ὀρώσι. Τί οὖν, ἔφη, ποιούσιν, ἐπὴν αἰσθωνται; Βοηθοῦσιν, ἔφη, ἐπὶ τὰ ἄκρα, ὡς ἂν ἕκαστος δύνηται. ταῦτα μὲν δὴ ὁ Κῦρος ἠκηκόει· σκοπῶν δὲ κατενόει πολλὴν τῆς χώρας τοῖς Ἀρμενίοις ἔρημον καὶ ἀργὸν οὔσαν διὰ τὸν πόλεμον. καὶ τότε μὲν ἀπῆλθον ἐπὶ τὸ στρατόπεδον καὶ δειπνήσαντες ἐκοιμήθησαν. τῇ δ' ὑστεραία αὐτός τε ὁ Τιγράνης παρῆν συνεσκευασμένος καὶ ἵππεῖς εἰς τοὺς τετρακισχιλίους συνελέγοντο αὐτῷ καὶ τοξόται εἰς τοὺς μυρίους, καὶ 15 πελτασταὶ ἄλλοι τοσοῦτοι. ὁ δὲ Κῦρος ἐν ᾧ συνελέγοντο ἐθύετο· ἐπεὶ δὲ καλὰ τὰ ἱερὰ ἦν αὐτῷ, συνεκάλεσε τοὺς τε τῶν Περσῶν ἡγεμόνας καὶ τοὺς τῶν Μήδων. ἐπεὶ δ' ὁμοῦ ἦσαν, ἔλεξε τοιαύδε.

Ἄνδρες φίλοι, ἔστι μὲν τὰ ὄρη ταῦτα ἃ ὀρώμεν 20 Χαλδαίων· εἰ δὲ ταῦτα καταλάβοιμεν καὶ ἐπ' ἄκρου γένοιτο ἡμέτερον φρούριον, σωφρονεῖν ἀνάγκη ἂν εἶη πρὸς ἡμᾶς ἀμφοτέροις, τοῖς τε Ἀρμενίοις καὶ τοῖς Χαλδαίοις. τὰ μὲν οὖν ἱερὰ καλὰ ἡμῖν· ἀνθρωπίνῃ δὲ προθυμίᾳ εἰς τὸ πραχθῆναι ταῦτα οὐδὲν οὕτω μέγα 25 σύμμαχον ἂν γένοιτο ὡς τάχος. ἦν γὰρ φθάσωμεν πρὶν τοὺς πολεμίους συλλεγῆναι ἀναβάντες, ἢ παντάπασιν ἀμαχεὶ λάβοιμεν ἂν τὸ ἄκρον ἢ ὀλίγοις τε καὶ ἀσθενέσι χρησαίμεθ' ἂν πολεμίους. τῶν οὖν πόνων οὐδεὶς ῥάων οὐδὲ ἀκινδυνότερος, ἔφη, ἐστὶ τοῦ νῦν

καρτερῆσαι σπεύδοντας. ἴτε οὖν ἐπὶ τὰ ὄπλα. καὶ ὑμεῖς μὲν, ᾧ Μῆδοι, ἐν ἀριστερᾷ ἡμῶν πορεύεσθε· ὑμεῖς δέ, ᾧ Ἀρμένιοι, οἱ μὲν ἡμίσεις ἐν δεξιᾷ, οἱ δ' ἡμίσεις ἔμπροσθεν ἡμῶν ἡγείσθε· ὑμεῖς δ', ᾧ ἱππεῖς, ὄπισθεν ἔπεσθε παρακελευόμενοι καὶ ὠθοῦντες ἄνω ἡμᾶς, ἣν δέ τις μαλακύνηται, μὴ ἐπιτρέπετε.

A last exhortation — the Chaldeans put to flight.

17. Ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κῦρος ἡγείτο ὀρθίους ποιησάμενος τοὺς λόχους. οἱ δὲ Χαλδαῖοι ὡς ἔγνωσαν τὴν ὀρμὴν ἄνω οὔσαν, εὐθὺς ἐσήμαινόν τε τοῖς ἑαυτῶν καὶ συνεβόων ἀλλήλους καὶ ἠθροίζοντο. ὁ δὲ Κῦρος παρηγγύα, Ἄνδρες Πέρσαι, ἡμῖν σημαίνουσι σπεύδειν. ἣν γὰρ φθάσωμεν ἄνω γενόμενοι, οὐδὲν τὰ τῶν πολεμίων δυνησεται. οὕτω δὴ ἡγούντο μὲν οἱ Ἀρμένιοι· τῶν δὲ Χαλδαίων οἱ παρόντες, ὡς ἐπλησίαζον οἱ Ἀρμένιοι, ἀλαλάξαντες ἔθεον, ὥσπερ εἰώθεσαν, εἰς αὐτούς· οἱ δὲ Ἀρμένιοι ὥσπερ εἰώθεσαν, οὐκ ἐδέχοντο. ὡς δὲ διώκοντες οἱ Χαλδαῖοι εἶδον ἐναντίους μαχαιροφόρους ἰεμένους ἄνω, οἱ μὲν τινες αὐτοῖς πελάσαντες ταχὺ ἀπέθνησκον, οἱ δ' ἔφευγον, οἱ δὲ τινες καὶ ἐάλωσαν αὐτῶν, ταχὺ δὲ εἶχετο τὰ ἄκρα. ἐπεὶ δὲ τὰ ἄκρα εἶχον οἱ ἀμφὶ τὸν Κῦρον, καθεώρων τε τῶν Χαλδαίων τὰς οἰκῆσεις καὶ ἤσθάνοντο φεύγοντας αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐγγὺς οἰκῆσεων. ὁ δὲ Κῦρος, ὡς πάντες οἱ στρατιῶται ὁμοῦ ἐγένοντο, ἀριστοποιεῖσθαι παρήγγειλεν. ἐπεὶ δὲ ἠριστήκεσαν, καταμαθὼν ἔνθα αἰσκοπαὶ ἦσαν αἱ τῶν Χαλδαίων ἐρυμνόν τε ὄν καὶ ἔνυδρον, εὐθὺς ἐτείχιζε φρούριον· καὶ τὸν Τιγράνην

ἐκέλευε πέμπειν ἐπὶ τὸν πατέρα καὶ κελεύειν παραγενέσθαι ἔχοντα ὅποσοι εἶεν τέκτονές τε καὶ λιθοτόμοι. ἐπὶ μὲν δὴ τὸν Ἀρμένιον ὦρχετο ἄγγελος· ὁ δὲ Κῦρος τοῖς παρούσιν ἐτείχιζεν.

Cyrus binds the Chaldeans to peace.

5 18. Ἐνταῦθα δὲ ἤκον ἄγγελοι τῶν Χαλδαιῶν δεόμενοι τοῦ Κύρου εἰρήνην σφίσι ποιῆσαι. καὶ ὁ Κῦρος ἐπήρετο αὐτούς, Ἄλλο τι, ἔφη, ὦ Χαλδαῖοι, ἢ τούτου ἔνεκα εἰρήνης νῦν ἐπιθυμεῖτε ὅτι νομίζετε ἀσφαλέστερον ἂν δύνασθαι ζῆν εἰρήνης γενομένης ἢ πολεμούντες, ἐπειδὴ ἡμεῖς τὰ ἄκρα ἔχομεν; ἔφασαν οἱ Χαλδαῖοι. καὶ ὃς Τί δ', ἔφη, εἰ καὶ ἄλλα ὑμῖν ἀγαθὰ προσγένοιτο διὰ τὴν εἰρήνην; Ἔτι ἂν, ἔφασαν, μᾶλλον εὐφραينوίμεθα. Ἄλλο τι οὖν, ἔφη, ἢ διὰ τὸ γῆς σπανίζειν ἀγαθῆς νῦν πένητες νομίζετ' εἶναι; συνέφασαν καὶ τοῦτο. Τί οὖν; ἔφη ὁ Κῦρος, βούλοισθ' ἂν ἀποτελοῦντες ὅσαπερ οἱ ἄλλοι Ἀρμένιοι ἐξεῖναι ὑμῖν τῆς Ἀρμενίας γῆς ἐργάζεσθαι ὅποσῃν ἂν θέλητε; ἔφασαν οἱ Χαλδαῖοι, εἰ πιστεύοιμεν μὴ ἀδικήσεσθαι. Τί δέ, σύ, ἔφη, ὦ Ἀρμένιε, βούλοιο ἂν σοι τὴν νῦν ἀργὸν οὖσαν γῆν ἐνεργὸν γενέσθαι, εἰ μέλλοιεν τὰ νομιζόμενα παρὰ σοὶ ἀποτελεῖν οἱ ἐργαζόμενοι; ἔφη ὁ Ἀρμένιος πολλοῦ ἂν τοῦτο πρίασθαι· πολὺ γὰρ ἂν αὐξάνεσθαι τὴν πρόσοδον. Τί δ', ὑμεῖς, ἔφη, ὦ Χαλδαῖοι, ἐπεὶ ὄρη ἀγαθὰ ἔχετε, ἐθέλοιστ' ἂν εἶαν νέμειν 25 ταῦτα τοῖς Ἀρμένιοις, εἰ ὑμῖν μέλλοιεν οἱ νέμοντες τὰ δίκαια ἀποτελεῖν; ἔφασαν οἱ Χαλδαῖοι· πολλὰ γὰρ ἂν ὠφελεῖσθαι οὐδὲν πονοῦντες. Σὺ δέ, ἔφη,

ὦ Ἀρμένιε, ἐθέλοις ἂν ταῖς τούτων νομαῖς χρῆσθαι, εἰ μέλλοις μικρὰ ὠφελῶν Χαλδαίους πολὺ πλείω ὠφελήσεσθαι; Καὶ σφόδρα ἄν, ἔφη, εἶπερ οἰοίμην ἀσφαλῶς νέμειν. Οὐκοῦν, ἔφη, ἀσφαλῶς ἂν νέμοιτο, 5 εἰ τὰ ἄκρα ἔχοιτε σύμμαχα; ἔφη ὁ Ἀρμένιος. Ἄλλὰ μὰ Δί', ἔφασαν οἱ Χαλδαῖοι, οὐκ ἂν ἡμεῖς ἀσφαλῶς ἐργαζοίμεθα μὴ ὅτι τὴν τούτων, ἀλλ' οὐδ' ἂν τὴν ἡμετέραν, εἰ οὗτοι τὰ ἄκρα ἔχοιεν. Εἰ δ' ὑμῖν αὖ, ἔφη, τὰ ἄκρα σύμμαχα εἶη; Οὕτως ἄν, ἔφησαν, 10 ἡμῖν καλῶς ἔχοι. Ἄλλὰ μὰ Δί', ἔφη ὁ Ἀρμένιος, οὐκ ἂν ἡμῖν αὖ καλῶς ἔχοι, εἰ οὗτοι παραλήψονται πάλιν τὰ ἄκρα ἄλλως τε καὶ τετειχισμένα. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, Οὕτωςι τοίνυν, ἔφη, ἐγὼ ποιήσω· οὐδετέροις ὑμῶν τὰ ἄκρα παραδώσω, ἀλλ' ἡμεῖς φυλά- 15 ξομεν αὐτά· καὶ ἀδικῶσιν ὑμῶν ὁπότεροι, σὺν τοῖς ἀδικουμένοις ἡμεῖς ἐσόμεθα.

Ὡς δ' ἤκουσαν ἀμφότεροι ταῦτα, ἐπήνεσαν καὶ ἔλεγον ὅτι οὕτως ἂν μόνως ἢ εἰρήνη βεβαία γένοιτο. καὶ ἐπὶ τούτοις ἔλαβον καὶ ἔδοσαν πάντες 20 τὰ πιστά.

Cyrus greatly honored by his new allies—he refuses the gifts of the Armenian queen.

19. Τῇ δὲ ὑστεραία ὃ τε Κῦρος ἔπεμπεν ἄγγελον πρὸς τὸν Ἰνδὸν ἐπιστείλας αὐτῷ ἐλθόντι ὧδε λέγειν· Ἐπεμψέ με Κῦρος, ὦ Ἰνδέ, πρὸς σέ· φησὶ δὲ προσδεῖσθαι χρημάτων, προσδεχόμενος ἄλλην στρατιὰν 25 οἴκοθεν ἐκ Περσῶν· ἦν οὖν αὐτῷ πέμψης ὅποσα σοι προχωρεῖ, φησὶν, ἣν θεὸς ἀγαθὸν τέλος διδῶ αὐτῷ,

πειράσασθαι ποιῆσαι ὥστε σε νομίζειν καλῶς βεβου-
 λεῦσθαι χαρισάμενον αὐτῷ. καὶ ὁ Ἀρμένιος καὶ οἱ
 Χαλδαῖοι συνέπεμπον οὓς ἱκανωτάτους ἐνόμιζον εἶναι
 καὶ συμπρᾶξαι καὶ εἰπεῖν περὶ Κύρου τὰ προσήκοντα.
 5 ἐκ δὲ τούτου κατασκευάσας ὁ Κῦρος τὸ φρούριον καὶ
 φύλαξιν ἱκανοῖς καὶ τοῖς ἐπιτηδείοις πᾶσι καὶ ἄρχοντ'
 αὐτῶν καταλιπὼν Μῆδον ὃν ᾤετο Κναξάρη ἂν μάλιστα
 χαρίσασθαι, ἀπῆει συλλαβὼν τὸ στράτευμα ὅσον τε
 ἦλθεν ἔχων καὶ ὁ παρ' Ἀρμενίων προσέλαβε, καὶ
 10 τοὺς παρὰ Χαλδαίων εἰς τετρακισχιλίους, οἱ ᾤοντο
 καὶ συμπάντων τῶν ἄλλων κρείττονες εἶναι. ὥς δὲ
 κατέβη εἰς τὴν οἰκουμένην, οὐδεὶς ἔμεινεν ἔνδον Ἀρ-
 μενίων οὐτ' ἀνὴρ οὐτε γυνή, ἀλλὰ πάντες ὑπήντων
 ἠδόμενοι τῇ εἰρήνῃ καὶ φέροντες καὶ ἄγοντες ὅ τι ἕκα-
 15 στος ἄξιον εἶχε. καὶ ὁ Ἀρμένιος τούτοις οὐκ ἤχθετο,
 οὕτως ἂν νομίζων καὶ τὸν Κῦρον μᾶλλον ἠδεσθαι τῇ
 ὑπὸ πάντων τιμῇ. τέλος δὲ ὑπήντησε καὶ ἡ γυνὴ τοῦ
 Ἀρμενίου, τὰς θυγατέρας ἔχουσα καὶ τὸν νεώτερον
 υἱόν, καὶ σὺν ἄλλοις δώροις τὸ χρυσίον ἐκόμιζεν ὃ
 20 πρότερον οὐκ ἠθελε λαβεῖν Κῦρος. καὶ ὁ Κῦρος ἰδὼν
 εἶπεν, Ὑμεῖς ἐμὲ οὐ ποιήσετε μισθοῦ περιμόντα εὐερ-
 γετεῖν, ἀλλὰ σύ, ὦ γύναι, ἔχουσα ταῦτα τὰ χρήματα
 ἃ φέρεις ἄπιθι, καὶ τῷ μὲν Ἀρμενίῳ μηκέτι δῶς αὐτὰ
 κατορύξαι, ἔκπεμψον δὲ τὸν υἱὸν ὡς κάλλιστα ἀπ' αὐ-
 25 τῶν κατασκευάσασα ἐπὶ τὴν στρατιάν· ἀπὸ δὲ τῶν
 λοιπῶν κτῶ καὶ σαντῇ καὶ τῷ ἀνδρὶ καὶ ταῖς θυγα-
 τράσι καὶ τοῖς υἱοῖς ὅ τι κεκτημένοι καὶ κοσμήσεσθε
 κάλλιον καὶ ἡδίων τὸν αἰῶνα διάξετε· εἰς δὲ τὴν γῆν,
 ἔφη, ἀρκεῖτω τὰ σώματα, ὅταν ἕκαστος τελευτήσῃ,

κατακρύπτειν. ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν παρήλαυνεν· ὁ δ' Ἀρμένιος συμπρούπεμπε καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι, ἀνακαλοῦντες τὸν εὐεργέτην, τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθόν· καὶ τοῦτ' ἐποίουν, ἕως ἐκ τῆς χώρας ἀπήν. συναπέ-
 5 στείλε δ' αὐτῷ ὁ Ἀρμένιος καὶ στρατιὰν πλείονα, ὡς εἰρήνης οἴκοι οὔσης. οὕτω δ' ὁ Κῦρος ἀπήει κέχρη-
 ματισμένος οὐχ ἅ ἔλαβε μόνον χρήματα, ἀλλὰ πολὺ πλείονα τούτων ἠτοιμασμένος διὰ τὸν τρόπον, ὥστε λαμβάνειν ὅποτε δέοιτο.

He rewards the soldiers with presents, and exhorts them to noble conduct.

10 20. Ἐπεὶ δ' ἀφίκετο εἰς Μήδους, τῶν χρημάτων ἔδωκε τοῖς αὐτοῦ ταξιάρχους ὅσα ἐδόκει ἐκάστῳ ἱκανὰ εἶναι, ὅπως καὶ ἐκεῖνοι ἔχοιεν τιμᾶν, εἴ τινες ἄγαιτο τῶν ὑφ' ἑαυτούς· ἐνόμιζε γάρ, εἰ ἕκαστος τὸ μέρος ἀξιάπαινον ποιήσειε, τὸ ὅλον αὐτῷ καλῶς
 15 ἔχειν. καὶ αὐτὸς δὲ ὅ τι πονηρὸν ἴδοι εἰς στρατιάν, τοῦτο κτώμενος διεδωρεῖτο τοῖς ἀεὶ ἀξιωτάτοις, νομίζων ὅ τι καλὸν καγαθὸν ἔχοι τὸ στράτευμα, τούτοις ἅπασιν αὐτὸς κεκοσμηθῆσθαι. ἠνίκα δὲ αὐτοῖς διεδίδου ὧν ἔλαβεν, ἔλεξεν ὧδέ πως εἰς τὸ μέσον τῶν ταξιάρχων
 20 καὶ λοχαγῶν καὶ πάντων ὅσους ἐτίμα. Ἄνδρες φίλοι, δοκεῖ ἡμῖν εὐφροσύνη τις νῦν παρεῖναι, καὶ ὅτι εὐπορία τις προσγεγένηται καὶ ὅτι ἔχομεν ἀφ' ὧν τιμᾶν ἔξομεν οὓς ἂν βουλώμεθα καὶ τιμᾶσθαι ὡς ἂν ἕκαστος ἀξίος ᾗ. πάντως δὲ ἀναμιμνησκόμεθα τὰ ποῖ' ἄτ' ἔργα
 25 τούτων τῶν ἀγαθῶν ἐστὶν αἷτια· σκοπούμενοι γὰρ εὐρήσετε τό τε ἀγρυπνήσαι ὅπου ἔδει καὶ τὸ πονήσαι καὶ τὸ σπεῦσαι καὶ τὸ μὴ εἶξαι τοῖς πολεμίοις. οὕτως

οὖν χρὴ καὶ τὸ λοιπὸν ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι, γινώσκοντας ὅτι τὰς μεγάλας ἡδονὰς καὶ τὰγαθὰ τὰ μέγала ἢ πειθῶ καὶ ἡ καρτερία καὶ οἱ ἐν τῷ καιρῷ πόνοι καὶ κίνδυνοι παρέχονται.

ASSYRIAN HEADS.

PART IV

CAMPAIGN AGAINST THE ASSYRIANS

Cyrus proposes to carry the war into the enemy's country.

- 5 1. Τῇ δ' ὑστεραία ἅμα τῇ ἡμέρᾳ παρήσαν οἱ ἐπι-
καίριοι ἐπὶ θύραις. σὺν τούτοις οὖν ὁ Κῦρος εἰσελ-
θὼν πρὸς τὸν Κναξάρην, Ἐμοί γε δοκεῖ, ἔφη, ὦ
Κναξάρη, καὶ ἡμῖν πᾶσιν, ἐπεὶ περ παρεσκευάσμεθα,
μὴ ἐπειδὰν ἐμβάλωσιν οἱ πολέμιοι εἰς τὴν σὴν χώραν,
10 τότε μάχεσθαι, μηδ' ἐν τῇ φιλίᾳ καθημένους ἡμᾶς ὑπο-
μένει· ἀλλ' ἵεναι ὡς τάχιστα εἰς τὴν πολεμίαν. νῦν
μὲν γὰρ ἐν τῇ σῇ χώρᾳ ὄντες πολλὰ τῶν σῶν σινώ-
μεθα ἄκοντες· ἦν δ' εἰς τὴν πολεμίαν ἴωμεν, τὰ ἐκεί-

νων κακῶς ποιήσομεν ἠδόμενοι. ὁ μὲν οὕτως εἶπε·
 Κναζάρης δὲ ἀπεκρίνατο, Ἄλλ' ὅπως μὲν, ᾧ Κῦρε καὶ
 οἱ ἄλλοι Πέρσαι, ἐγὼ ἄχθομαι ὑμᾶς τρέφων μῆδ' ὑπο-
 νοεῖτε· τό γε μέντοι ἰέναι εἰς τὴν πολεμίαν ἤδη καὶ
 5 ἐμοὶ δοκεῖ βέλτιον εἶναι πρὸς πάντα. Ἐπεὶ τοίνυν, ἔφη
 ὁ Κῦρος, ὁμογνωμονοῦμεν, συσκευαζώμεθα καὶ ἦν τὰ
 τῶν θεῶν ἡμῖν θάπτου συγκαταινῆ, ἐξίωμεν ὡς τάχιστα.

Ἐκ τούτου τοῖς μὲν στρατιώταις εἶπον συσκευά-
 ζεσθαι· ὁ δὲ Κῦρος ἔθνε πρῶτον μὲν Διὶ βασιλεῖ,
 10 ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οὓς ἠτέϊτο ἰλεως καὶ
 εὐμενεῖς ὄντας ἠγεμόνας γενέσθαι τῇ στρατιᾷ καὶ
 παραστάτας ἀγαθοὺς καὶ συμμάχους καὶ συμβού-
 λους τῶν ἀγαθῶν. συμπαρακάλει δὲ καὶ ἦρωας γῆς
 Μηδίας οἰκήτορας καὶ κηδεμόνας.

Sacrifice at the borders of the enemy's country — they advance boldly.

15 2. Ἐπεὶ δ' ἐκαλλιέρησε καὶ ἀθρόον ἦν αὐτῷ τὸ
 στράτευμα πρὸς τοῖς ὀρίοις, τότε δὴ οἰωνοῖς χρησά-
 μενος αἰσίοις ἐνέβαλεν εἰς τὴν πολεμίαν. ἐπεὶ δὲ
 τάχιστα διέβη τὰ ὄρια, ἐκεῖ αὖ καὶ Γῆν ἰλάσκετο
 20 χοαῖς καὶ θεοὺς θυσίαις καὶ ἦρωας Ἀσσυρίας οἰκῆ-
 τορας ἠὺμενίζετο. ταῦτα δὲ ποιήσας αὐθις Διὶ πα-
 τρώῳ ἔθνε, καὶ εἴ τις ἄλλος θεῶν ἀνεφαίνετο, οὐδενὸς
 ἠμέλει. Ἐπεὶ δὲ καλῶς ταῦτα εἶχεν, εὐθὺς τοὺς μὲν
 πεζοὺς προαγαγόντες οὐ πολλὴν ὁδὸν ἐστρατοπεδεύ-
 25 λοντο πολλὴν καὶ παντοίαν λείαν. καὶ τὸ λοιπὸν δὲ
 μεταστρατοπεδευόμενοι καὶ ἔχοντες ἄφθονα τὰπιτή-
 δεια καὶ δηοῦντες τὴν χώραν ἀνέμενον τοὺς πολεμίους.

ἡνίκα δὲ προσιόντες ἐλέγοντο οὐκέτι δέκα ἡμερῶν ὁδὸν
 ἀπέχειν, τότε δὴ ὁ Κῦρος λέγει, ὦ Κναξάρη, ὥρα δὴ
 ἀπαντᾶν καὶ μήτε τοῖς πολεμίοις δοκεῖν μήτε τοῖς
 ἡμετέροις φοβουμένους μὴ ἀντιπροσιέναι, ἀλλὰ δῆλοι
 5 ὦμεν ὅτι οὐκ ἄκοντες μαχούμεθα. ἐπεὶ δὲ ταῦτα συν-
 ἔδοξε τῷ Κναξάρη, οὕτω δὴ συντεταγμένοι προῆσαν
 τοσοῦτον καθ' ἡμέραν ὅσον ἐδόκει αὐτοῖς καλῶς ἔχειν.
 καὶ δεῖπνον μὲν αἰεὶ κατὰ φῶς ἐποιοῦντο, πυρὰ δὲ
 νύκτωρ οὐκ ἔκαον ἐν τῷ στρατοπέδῳ· ἔμπροσθεν μὲν-
 10 τοι τοῦ στρατοπέδου ἔκαον, ὅπως ὀρῶν μὲν εἴ τινας
 νυκτὸς προσίοιεν διὰ τὸ πῦρ, μὴ ὀρῶντο δ' ὑπὸ τῶν
 προσιόντων. πολλάκις δὲ καὶ ὄπισθεν τοῦ στρατοπέ-
 δου ἐπυρπόλουν ἀπάτης ἕνεκα τῶν πολεμίων. ὥστ'
 15 ἔστιν ὅτε καὶ κατάσκοποι ἐνέπιπτον εἰς τὰς προφυ-
 λακὰς αὐτῶν, διὰ τὸ ὄπισθεν τὰ πυρὰ εἶναι ἔτι πρόσω
 τοῦ στρατοπέδου οἰόμενοι εἶναι.

Cyrus addresses the officers before the battle.

3. Τῇ δ' ὑστεραία πρὸ Κῦρος μὲν ἐστεφανωμένος
 ἔθνε, παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοτίμοις ἐστε-
 φανωμένοις πρὸς τὰ ἱερὰ παρεῖναι. ἐπεὶ δὲ τέλος
 20 εἶχεν ἡ θυσία, συγκαλέσας αὐτοὺς ἔλεξεν, Ἄνδρες,
 οἱ μὲν θεοί, ὡς οἱ τε μάντις φασὶ καὶ ἐμοὶ συνδοκεῖ,
 μάχην ἔσεσθαι προαγγέλλουσι καὶ νίκην διδώσιν καὶ
 σωτηρίαν ὑπισχνοῦνται ἐν τοῖς ἱεροῖς. ἐγὼ δὲ ὑμῖν
 μὲν παραινῶν ποίους τινὰς χρῆ εἶναι ἐν τῷ τοιῶδε
 25 αἰσχυνοίμην ἄν· οἶδα γὰρ ὑμᾶς ταῦτα ἐπισταμένους
 καὶ μεμελετηκότας καὶ ἀκούοντας διὰ τέλους οἰάπερ
 ἐγώ, ὥστε καὶ ἄλλους εἰκότως ἂν διδάσκοιτε. τάδε

δὲ εἰ μὴ τυγχάνετε κατανενοηκότες, ἀκούσατε· οὓς
 γὰρ νεωστὶ συμμαχούς τε ἔχομεν καὶ πειρώμεθα ἡμῖν
 αὐτοῖς ὁμοίους ποιεῖν, τούτους δὲ ἡμᾶς δεῖ ὑπομιμνή-
 σκειν ἐφ' οἷς τε ἐτρεφόμεθα ὑπὸ Κναζάρου, ἃ τε
 5 ἡσκοῦμεν, ἐφ' ἃ τε αὐτοὺς παρακεκλήκαμεν, ὧν τε
 ἄσμενοι ἀνταγωνισταὶ ἔφασαν ἡμῖν ἔσεσθαι. καὶ
 τοῦτο δ' αὐτοὺς ὑπομιμνήσκετε ὅτι ἦδε ἡ ἡμέρα δείξει
 ὧν ἕκαστός ἐστιν ἄξιος. ὧν γὰρ ἂν ὀψιμαθεῖς ἀνθρω-
 ποι γένωνται, οὐδὲν θαυμαστὸν εἶ τινες αὐτῶν καὶ τοῦ
 10 ὑπομιμνήσκοντος δέοιντο, ἀλλ' ἀγαπητὸν εἰ καὶ ἐξ
 ὑποβολῆς δύναιντο ἄνδρες ἀγαθοὶ εἶναι. καὶ ταῦτα
 μέντοι πράττοντες ἅμα καὶ ὑμῶν αὐτῶν πείραν λή-
 ψεσθε. ὁ μὲν γὰρ δυνάμενος ἐν τῷ τοιῷδε καὶ ἄλλους
 βελτίους ποιεῖν εἰκότως ἂν ἦδη καὶ ἑαυτῷ συνειδείη
 15 τελέως ἀγαθὸς ἀνὴρ ὧν, ὁ δὲ τὴν τούτων ὑπόμνησιν
 αὐτὸς μόνος ἔχων καὶ τοῦτ' ἀγαπῶν, εἰκότως ἂν ἡμι-
 τελῆ αὐτὸν νομίζοι. τούτου δ' ἔνεκα οὐκ ἐγώ, ἔφη,
 αὐτοῖς λέγω, ἀλλ' ὑμᾶς κελεύω λέγειν, ἵνα καὶ ἀρέ-
 σκειν ὑμῖν πειρῶνται· ὑμεῖς γὰρ καὶ πλησιάζετε
 20 αὐτοῖς ἕκαστος τῷ ἑαυτοῦ μέρει. εὖ δ' ἐπίστασθε
 ὡς ἦν θαρροῦντας τούτοις ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπιδεικνύητε,
 καὶ τούτους καὶ ἄλλους πολλοὺς οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ
 θαρρεῖν διδάξετε. τέλος εἶπεν ἀπιόντας ἀριστᾶν ἔστε-
 φανωμένους καὶ σπονδὰς ποιησαμένους ἠκεῖν εἰς τὰς
 25 τάξεις αὐτοῖς στεφάνους.

The Assyrian king does the same.

4. Οἱ δὲ Ἀσσύριοι καὶ δὴ ἠρισθηκότες ἐξῆσαν τε
 θρασέως καὶ παρετάττοντο ἐρρωμένως. παρέταττε δὲ

αὐτοὺς αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐφ' ἄρματος παρελαύνων καὶ τοιάδε παρεκελεύετο.

Ἄνδρες Ἀσσύριοι, νῦν δεῖ ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι· νῦν γὰρ ὑπὲρ ψυχῶν τῶν ὑμετέρων ἀγὼν καὶ ὑπὲρ
5 γῆς ἐν ἧ ἔφυτε καὶ οἴκων ἐν οἷς ἐτράφητε, καὶ ὑπὲρ
γυναικῶν τε καὶ τέκνων καὶ περὶ πάντων ὧν πέπασθε
ἀγαθῶν. νικήσαντες μὲν γὰρ ἀπάντων τούτων ὑμεῖς
ὥσπερ πρόσθεν κύριοι ἔσεσθε· εἰ δ' ἠττηθήσεσθε,

10

ASSYRIAN KING AND
ATTENDANTS.

20

εὖ ἴστε ὅτι παραδώσετε ταῦτα πάντα
τοῖς πολεμίοις. ἄτε οὖν νίκης ἐρῶντες
μένοντες μάχεσθε. μῶρον γὰρ τὸ κρα-
τεῖν βουλομένους τὰ τυφλὰ τοῦ σώμα-
τος καὶ ἄοπλα καὶ ἄχειρα ταῦτα ἐναντία
τάττειν τοῖς πολεμίοις φεύγοντας· μῶρος
15 δὲ καὶ εἴ τις ζῆν βουλόμενος φεύγειν
ἐπιχειροίη, εἰδὼς ὅτι οἱ μὲν νικῶντες
σώζονται, οἱ δὲ φεύγοντες ἀποθνήσκουσι
μᾶλλον τῶν μενόντων· μῶρος δὲ καὶ εἴ
τις χρημάτων ἐπιθυμῶν ἤτταν προσίε-
ται. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι οἱ μὲν νι-
κῶντες τὰ τε ἑαυτῶν σώζουσι καὶ τὰ τῶν ἠττωμένων
προσλαμβάνουσιν, οἱ δὲ ἠττώμενοι ἅμα ἑαυτοὺς τε καὶ
τὰ ἑαυτῶν πάντα ἀποβάλλουσιν;

Cyrus gives the watchword, and, sounding the pæan, leads into battle.

5. Ἐνθα δὴ προσευξάμενος τοῖς θεοῖς ἐξῆγε τὸ
στράτευμα. ὡς δ' ἤρξατο ἄγειν, θάπτον ἠγεῖτο, οἱ
25 δ' εἶποντο εὐτάκτως μὲν διὰ τὸ ἐπίστασθαι καὶ μεμε-
λητηκέναί ἐν τάξει πορεύεσθαι, ἐρρωμένως δὲ διὰ τὸ

φιλονίκως ἔχειν πρὸς ἀλλήλους καὶ διὰ τὸ τὰ σώ-
 ματα ἐκπεπονῆσθαι καὶ διὰ τὸ πάντας ἄρχοντας τοὺς
 πρωτοστάτας εἶναι, ἡδέως δὲ διὰ τὸ φρονίμως ἔχειν·
 ἠπίσταντο γὰρ καὶ ἐκ πολλοῦ οὕτως ἐμεμαθήκεσαν
 5 ἀσφαλέστατον εἶναι καὶ ῥᾶστον τὸ ὁμόσε ἰέναι τοῖς
 πολεμίοις, ἄλλως τε καὶ τοξόταις καὶ ἀκοντισταῖς καὶ
 ἰππεῦσιν. ἕως δ' ἔτι ἔξω βελῶν ἦσαν, παρηγγύα ὁ
 Κῦρος σύνθημα Ζεὺς σύμμαχος καὶ ἡγεμών. ἐπεὶ δὲ
 πάλιν ἦκε τὸ σύνθημα ἀνταποδιδόμενον, ἐξῆρχεν αὖ
 10 ὁ Κῦρος παιᾶνα τὸν νομιζόμενον· οἱ δὲ θεοσεβῶς
 πάντες συνεπήχησαν μεγάλη τῇ φωνῇ· ἐν τῷ τοιούτῳ
 γὰρ δὴ οἱ δεισιδαίμονες ἦττον τοὺς ἀνθρώπους φο-
 βοῦνται. ἐπεὶ δ' ὁ παιᾶν ἐγένετο, ἅμα πορευόμενοι
 οἱ ὁμότιμοι φαιδροί, πεπαιδευμένοι, καὶ παρορῶντες
 15 εἰς ἀλλήλους, ὀνομάζοντες παραστάτας, ἐπιστάτας,
 λέγοντες πολὺ τὸ "Ἄγετ' ἄνδρες φίλοι, "Ἄγετ' ἄνδρες
 ἀγαθοί, παρεκάλουν ἀλλήλους ἔπεσθαι. οἱ δ' ὄπισθεν
 αὐτῶν ἀκούσαντες ἀντιπαρεκελεύοντο τοῖς πρώτοις
 ἡγεῖσθαι ἐρρωμένως. ἦν δὲ μεστὸν τὸ στράτευμα
 20 τῷ Κύρῳ προθυμίας, φιλοτιμίας, ῥώμης, θάρρους,
 παρακελευσμοῦ, σωφροσύνης, πειθοῦς, ὅπερ οἶμαι
 δεινότατον τοῖς ὑπεναντίοις.

The Persians close with the enemy, who give way and flee.

6. Τῶν δ' Ἀσσυρίων οἱ μὲν ἀπὸ τῶν ἀρμάτων προ-
 μαχοῦντες, ὡς ἐγγὺς ἦδη προσεμίγνυ τὸ Περσικὸν
 25 πλῆθος, ἀνέβαινόν τε ἐπὶ τὰ ἄρματα καὶ ὑπεξῆγον
 πρὸς τὸ ἑαυτῶν πλῆθος· οἱ δὲ τοξόται καὶ ἀκοντισταὶ
 καὶ σφενδονῆται αὐτῶν ἀφίεσαν τὰ βέλη πολὺ πρὶν

ἔξικνεῖσθαι. ὡς δ' ἐπιόντες οἱ Πέρσαι ἐπέβησαν τῶν ἀφειμένων βελῶν, ἐφθέγγατο δὴ ὁ Κῦρος, ἄνδρες ἄριστοι, ἤδη θάπτόν τις ἰὼν ἐπιδεικνύτω ἑαυτὸν καὶ παρεγγυάτω. οἱ μὲν δὴ παρεδίδοσαν· ὑπὸ δὲ προ-
 5 θυμίας καὶ μένους καὶ τοῦ σπεύδειν συμμίξαι δρόμου τινὲς ἤρξαν, συνεφείπετο δὲ καὶ πᾶσα ἡ φάλαγξ δρόμῳ. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κῦρος ἐπιλαθόμενος τοῦ βάδην δρόμῳ ἠγεῖτο, καὶ ἅμα ἐφθέγγετο Τίς ἔψεται; Τίς ἀγαθός; Τίς πρῶτος ἄνδρα καταβαλεῖ; οἱ δὲ
 10 ἀκούσαντες ταῦτό τοῦτο ἐφθέγγοντο, καὶ διὰ πάντων δὲ ὥσπερ παρηγγυά οὕτως ἐχώρει Τίς ἔψεται; Τίς ἀγαθός; οἱ μὲν δὴ Πέρσαι οὕτως ἔχοντες ὁμόσε ἐφέροντο. οἳ γε μὴν πολέμιοι οὐκ ἐτι ἐδύναντο μένειν, ἀλλὰ στραφέντες ἔφευγον εἰς τὸ ἔρυμα. οἱ δ' αὖ
 15 Πέρσαι κατὰ τε τὰς εἰσόδους ἐφεπόμενοι ὠθυμένων αὐτῶν πολλοὺς κατεστρώννυσαν, τοὺς δ' εἰς τὰς τάφρους ἐμπίπτοντας ἐπεισπηδῶντες ἐφόνεον ἄνδρας ὁμοῦ καὶ ἵππους· ἔνια γὰρ τῶν ἀρμάτων εἰς τὰς τάφρους ἠναγκάσθη φεύγοντα ἐμπεσεῖν.

A cavalry charge — desperate resistance of the Assyrians — Cyrus gives orders to retire.

20 7. Καὶ οἱ τῶν Μήδων δ' ἱππεῖς ὀρώντες ταῦτα ἤλαυνον εἰς τοὺς ἱππέας τοὺς τῶν πολεμίων· οἱ δ' ἐνέκλιναν καὶ αὐτοί. ἔνθα δὴ καὶ ἵππων διωγμὸς ἦν καὶ ἀνδρῶν καὶ φόνος δὲ ἀμφοτέρων. οἱ δ' ἐντὸς τοῦ ἐρύματος τῶν Ἀσσυρίων ἐστηκότες ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς τάφρου τοξεύειν μὲν ἢ ἀκοντίζειν εἰς τοὺς
 25 κατακαίνοντας οὔτε ἐφρόνουσιν οὔτε ἐδύναντο διὰ τὰ

δεινὰ ὀράματα καὶ διὰ τὸν φόβον. τάχα δὲ καὶ καταμαθόντες τῶν Περσῶν τινὰς διακεκοφώτας πρὸς τὰς εἰσόδους τοῦ ἐρύματος ἐτράποντο καὶ ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν ἔνδον. ἰδοῦσαι δ' αἱ γυναῖκες τῶν Ἀσσυρίων καὶ τῶν συμμάχων ἤδη φυγὴν καὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀνέκραγον καὶ ἔθεον ἐκπεπληγμένοι, αἱ μὲν καὶ τέκνα ἔχουσαι, αἱ δὲ καὶ νεώτεραι, καταρρηγνύμεναί τε πέπλους καὶ δρυπτόμεναι, καὶ ἰκετεύουσαι πάντας ὅτῳ ἐντυγχάνοιεν μὴ φεύγειν καταλιπόντας αὐτάς, ἀλλ' ἀμῦναι καὶ τέκνοις καὶ ἑαυταῖς καὶ σφίσιν αὐτοῖς. ἔνθα δὴ καὶ αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς σὺν τοῖς πιστοτάτοις στάντες ἐπὶ τὰς εἰσόδους καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τὰς κεφαλὰς καὶ αὐτοὶ ἐμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο. ὡς δ' ἔγνω ὁ Κῦρος τὰ γιγνόμενα, δείσας μὴ καὶ εἰ βιάσαιντο εἴσω, ὀλίγοι ὄντες ὑπὸ πολλῶν σφαλείην τι, παρηγγύησεν ἐπὶ πόδ' ἀνάγειν ἔξω βελῶν. ἔνθα δὴ ἔγνω τις ἂν τοὺς ὁμοτίμους πεπαιδευμένους ὡς δεῖ· ταχὺ μὲν γὰρ αὐτοὶ ἐπέιθοντο, ταχὺ δὲ τοῖς ἄλλοις παρήγγελλον. ὡς δ' ἔξω βελῶν ἐγένοντο, ἔστησαν κατὰ χώραν, πολὺ μᾶλλον χοροῦ ἀκριβῶς εἰδότες ὅπου ἔδει ἕκαστον αὐτῶν γενέσθαι.

Cyrus gives thanks to the gods, and rewards the men for their bravery.

8. Μείνας δὲ ὁ Κῦρος μέτριον χρόνον αὐτοῦ σὺν τῷ στρατεύματι καὶ δηλώσας ὅτι ἔτοιμοί εἰσι μάχεσθαι εἴ τις ἐξέρχοιτο, ὡς οὐδεὶς ἀντεξήει, ἀπήγαγεν ὅσον ἐδόκει καλῶς ἔχειν καὶ ἐστρατοπεδεύσατο. φυλακὰς δὲ καταστησάμενος καὶ σκοποὺς προπέμψας, στὰς

εἰς τὸ μέσον συνεκάλεσε τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας καὶ
 ἔλεξε τοιάδε. Ἄνδρες Πέρσαι, πρῶτον μὲν τοὺς θεοὺς
 ἐγὼ ἐπαινῶ ὅσον δύναμαι, καὶ ὑμεῖς δὲ πάντες, οἶμαι·
 νίκης τε γὰρ τετυχήκαμεν καὶ σωτηρίας. τούτων μὲν
 5 οὖν χρὴ χαριστήρια ὦν ἂν αἰεὶ ἔχωμεν τοῖς θεοῖς ἀπο-
 τελεῖν. ἐγὼ δὲ σύμπαντας μὲν ὑμᾶς ἤδη ἐπαινῶ· τὸ
 γὰρ γεγενημένον ἔργον πᾶσιν ὑμῖν καλὸν ἀποτετέλε-
 σται· ὦν δ' ἕκαστος ἄξιος, ἐπειδὴν παρ' ὧν προσήκει
 πύθωμαι, τότε τὴν ἀξίαν ἐκάστῳ καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ
 10 πειράσομαι ἀποδιδόναι. τὸν δ' ἐμοῦ ἐγγύτατα ταξίαρ-
 χον Χρυσάνταν οὐδὲν ἄλλων δέομαι πυνθάνεσθαι, ἀλλ'
 αὐτὸς οἶδα οἶος ἦν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ὅσαπερ οἶμαι
 καὶ πάντες ὑμεῖς ἐποιεῖτε· ἐπεὶ δ' ἐγὼ παρηγγύησα
 ἐπανάγειν καλέσας αὐτὸν ὀνομαστί, ἀνατεταμένος οὐ-
 15 τος τὴν μάχαιραν, ὡς παίσων πολέμιον, ὑπήκουσέ τε
 ἐμοὶ εὐθὺς ἀφείς τε ὃ ἔμελλε ποιεῖν τὸ κελευόμενον
 ἔπραττεν· αὐτὸς τε γὰρ ἐπανῆγε καὶ τοῖς ἄλλοις μάλα
 ἐπισπερχῶς παρηγγύα· ἔστ' ἔφθασεν ἔξω βελῶν τὴν
 τάξιν ποιήσας πρὶν τοὺς πολεμίους κατανοῆσαι ὅτι
 20 ἀνεχωροῦμεν καὶ τόξα ἐντείνασθαι καὶ τὰ παλτὰ
 ἐπαφεῖναι· ὥστε αὐτὸς τε ἀβλαβῆς καὶ τοὺς αὐτοῦ
 ἄνδρας ἀβλαβεῖς διὰ τὸ πείθεσθαι παρέχεται. ἄλ-
 λους δ', ἔφη, ὁρῶ τετρωμένους, περὶ ὧν ἐγὼ σκεψά-
 μενος ἐν ὁποίῳ χρόνῳ ἐτρώθησαν, τότε τὴν γνώμην
 25 περὶ αὐτῶν ἀποφανοῦμαι. Χρυσάνταν δὲ καὶ ὡς
 ἐργάτην τῶν ἐν πολέμῳ καὶ φρόνιμον καὶ ἄρχεσθαι
 ἱκανὸν καὶ ἄρχειν χιλιαρχία μὲν ἤδη τιμῶ· ὅταν δὲ
 καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν ὁ θεὸς δῶ, οὐδὲ τότε ἐπιλήσομαι
 αὐτοῦ.

The enemy leave their camp — Cyrus tells the advantages of the victory.

9. Οἱ δὲ Ἀσσύριοι, ἅτε καὶ τεθνηκότος τοῦ ἄρχοντος καὶ σχεδὸν σὺν αὐτῷ τῶν βελτίστων, ἠθύμουν μὲν πάντες, πολλοὶ δὲ καὶ ἀπεδίδρασκον αὐτῶν τῆς νυκτὸς ἐκ τοῦ στρατοπέδου. ὁρῶντες δὲ ταῦτα ὁ τε Κροῖσος
 5 καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι αὐτῶν πάντες ἠθύμουν· πάντα μὲν γὰρ ἦν χαλεπά· ἀθυμίαν δὲ πλείστην παρεῖχε πᾶσιν ὅτι τὸ ἠγούμενον τῆς στρατιᾶς φύλον διεφθάρθαι ἐδόκει ταῖς γνώμας. οὕτω δὴ ἐκλείπουσι τὸ στρατόπεδον καὶ ἀπέρχονται τῆς νυκτός. ὡς δ' ἡμέρα
 10 ἐγένετο καὶ ἔρημον ἀνδρῶν ἐφάνη τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον, εὐθύς διαβιβάζει ὁ Κῦρος τοὺς Πέρσας πρώτους· κατελέλειπτο δὲ ὑπὸ τῶν πολεμίων πολλὰ μὲν πρόβατα, πολλοὶ δὲ βόες, πολλαὶ δὲ ἄμαξαι πολλῶν ἀγαθῶν μεσταί· ἐκ δὲ τούτου διέβαινον ἤδη καὶ
 15 οἱ ἀμφὶ Κναξάρην Μῆδοι πάντες καὶ ἠριστοποιοῦντο ἐνταῦθα.

ἐπεὶ δὲ ἠρίστησαν, συνεκάλεσεν ὁ Κῦρος τοὺς αὐτοῦ ταξιάρχους καὶ ἔλεξε τοιάδε. Οἰά μοι δοκοῦμεν καὶ ὅσα, ὦ ἄνδρες, ἀγαθὰ ἀφεῖναι, θεῶν
 20 ἡμῖν αὐτὰ διδόντων. νῦν γὰρ ὅτι οἱ πολέμιοι ἡμᾶς ἀποδεδράκασιν αὐτοὶ ὁρᾶτε· οἴτινες δὲ ἐν ἐρύματι ὄντες ἐκλιπόντες τοῦτο φεύγουσι, πῶς ἂν τις τούτους οἴοι' ἂν μείναι ἰδόντας ἡμᾶς ἐν τῷ ἰσοπέδῳ; οἴτινες δὲ ἡμῶν ἄπειροι ὄντες οὐχ ὑπέμειναν, πῶς νῦν
 25 γ' ἂν ὑπομείνεια, ἐπεὶ ἠττηνταί τε καὶ πολλὰ κακὰ ὑφ' ἡμῶν πεπόνθασιν; ὦν δὲ οἱ βέλτιστοι ἀπολώλασι, πῶς οἱ πονηρότεροι ἐκείνων μάχεσθαι ἂν ἡμῖν ἐθέλοιεν:

The men would follow up their advantage, but have no horses — they appeal to Cyaxares — his reluctance.

10. Καί τις εἶπε, Τί οὖν οὐ διώκομεν ὡς τάχιστα, καταδήλων γε οὕτω τῶν ἀγαθῶν ὄντων; καὶ ὃς εἶπεν, Ὅτι ἵππων προσδεόμεθα· οἱ μὲν γὰρ κράτιστοι τῶν πολεμίων, οὓς μάλιστα καιρὸς ἦν ἢ λαβεῖν ἢ κατα-
 5 κανεῖν, οὗτοι ἐφ' ἵππων ὀχοῦνται· οὓς ἡμεῖς τρέπεσθαι μὲν σὺν τοῖς θεοῖς ἱκανοί, διώκοντες δὲ αἰρεῖν οὐχ ἱκανοί. Τί οὖν, ἔφασαν, οὐκ ἔλθων Κναξάρη λέγεις ταῦτα; καὶ ὃς εἶπε, Συνέπεσθε τοίνυν μοι πάντες, ὡς εἰδῆ ὅτι πᾶσιν ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ. ἐκ τού-
 10 του εἶποντό τε πάντες καὶ ἔλεγον οἷα ἐπιτήδεια ἐδόκουν εἶναι ὑπὲρ ὧν ἐδέοντο.

Καὶ ὁ Κναξάρης ἅμα μὲν ὅτι ἐκείνοι ἦρχον τοῦ λόγου, ὥσπερ ὑπεφθόνηι· ἅμα δ' ἴσως καλῶς ἔχειν ἐδόκει αὐτῷ μὴ πάλιν κινδυνεύειν· καὶ γὰρ αὐτός τε
 15 περὶ εὐθυμίαν ἐτύγχανεν ὧν καὶ τῶν ἄλλων Μήδων ἑώρα πολλοὺς τὸ αὐτὸ ποιοῦντας· προσέτι δὲ οὐδ' ἂν ἐθέλειν ἔφη ὁρῶν ἐκείνους εὐθυμουμένους, ἐξαναστήσας ἀναγκάζειν κινδυνεύσοντας ἰέναι.

Reply of Cyrus — a proof of his men's attachment.

11. Καὶ ὁ Κῦρος ὑπολαβὼν εἶπεν, Ἀλλὰ σύγε μη-
 20 δένα ἀναγκάσης, ἀλλὰ τοὺς ἐθέλουτάς μοι ἔπεσθαι δός· καὶ ἴσως ἂν σοι καὶ τῶν σῶν φίλων τούτων ἤκοιμεν ἐκάστῳ ἄγοντες ἐφ' οἷς ἅπαντες εὐθυμήσεσθε. τὸ μὲν γὰρ πλῆθος ἡμεῖς γε τῶν πολεμίων οὐδὲ διωξόμεθα· πῶς γὰρ ἂν καὶ καταλάβοιμεν; ἦν
 25 δέ τι ἀπεσχισμένον τοῦ στρατεύματος λάβωμεν ἢ τι

ὑπολειπόμενον, ἤξομεν πρὸς σὲ ἄγοντες. ἐννόει δ',
 ἔφη, ὅτι καὶ ἡμεῖς, ἐπεὶ σὺ ἐδέου, ἤλθομεν σοὶ χα-
 ριζόμενοι μακρὰν ὁδόν· καὶ σὺ οὖν ἡμῖν δίκαιος εἶ
 ἀντιχαρίζεσθαι, ἵνα καὶ ἔχοντές τι οἴκαδ' ἀφικώμεθα
 5 καὶ μὴ εἰς τὸν σὸν θησαυρὸν πάντες οἶδε ὀρώμεν.
 ἐνταῦθα δὴ ἔλεξεν ὁ Κναζάρης, 'Ἄλλ' εἴ γε μέντοι
 ἐθέλων τις ἔποιτο, καὶ χάριν ἔγωγέ σοι εἰδείην ἄν.
 Σύμπεμψον τοίνυν μοί τινα, ἔφη, τῶν ἀξιοπίστων
 τούτων, ὃς ἐρεῖ ἄν σὺ ἐπιστείλῃς. Λαβὼν δὴ ἴθι
 10 ὄντινα ἐθέλεις τούτων. ἔνθα δὴ ἔτυχε παρῶν ὁ φή-
 σασ ποτὲ συγγενῆς αὐτοῦ εἶναι καὶ φιληθείς. εὐθύς
 οὖν ὁ Κῦρος εἶπεν, 'Ἀρκεῖ μοι, ἔφη, οὔτοσί. Οὗτος
 τοίνυν σοι ἐπέσθω. καὶ λέγε σύ, ἔφη, τὸν ἐθέλοντα
 ἰέναι μετὰ Κύρου. οὕτω δὴ λαβὼν τὸν ἄνδρα ἐξήει.
 15 ἐπεὶ δ' ἐξῆλθεν, ὁ Κῦρος εἶπε, Νῦν δὴ σὺ δηλώσεις
 εἰ ἀληθῆ ἔλεγες, ὅτε ἔφης ἠδεσθαι θεώμενος ἐμέ.
 Οὐκὸν ἀπολείψομαί γέ σου, ἔφη ὁ Μῆδος, εἰ τοῦτο
 λέγεις. Οὐκὸν καὶ ἄλλους, ἔφη, προθύμως ἐξάξεις ;
 ἐπομόσας οὖν ἐκεῖνος, Νῆ τὸν Δί', ἔφη, ἔστε γ' ἄν
 20 ποιήσω καὶ σὲ ἐμὲ ἠδέως θεᾶσθαι. τότε δὴ καὶ ἐκ-
 πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Κναζάρου τά τε ἄλλα προθύμως
 ἀπήγγελλε τοῖς Μήδοις καὶ προσετίθει ὅτι αὐτός γε
 οὐκ ἀπολείφοιτο ἀνδρὸς καλλίστου καὶ ἀρίστου, καὶ
 τὸ μέγιστον, ἀπὸ θεῶν γεγονότος.

Cyrus is annoyed because of his lack of cavalry.

25 12. Ὁ δὲ Κῦρος θεωρῶν τὰ τῶν Μήδων ἔργα καὶ
 Ἑρκανίων ὥσπερ κατεμέμφετο καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς σὺν
 αὐτῷ, εἰ οἱ ἄλλοι τοῦτον τὸν χρόνον ἀκμάζειν τε μάλ-

λον ἑαυτῶν ἐδόκουν καὶ προσκτᾶσθαί τι, αὐτοὶ δ' ἐν ἀργότερα χώρα ὑπομένειν. καὶ γὰρ δὴ οἱ ἀπάγοντες καὶ ἀποδεικνύντες Κύρω ἅ ἦγον πάλιν ἀπήλαννον, μεταδιώκοντες τοὺς ἄλλους· ταῦτα γὰρ σφίσιν ἔφασαν
 5 προστετάχθαι ποιεῖν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων. δακνόμενος δὴ ὁ Κῦρος ἐπὶ τούτοις ταῦτα μὲν ὁμῶς κατεχώριζε· συνεκάλει δὲ πάλιν τοὺς ταξιάρχους, καὶ στὰς ὅπου ἔμελλον πάντες ἀκούσεσθαι τὰ βουλευόμενα λέγει τάδε.

10 Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες φίλοι, εἰ κατάσχοιμεν τὰ νῦν προφαινόμενα, μεγάλα μὲν ἂν ἅπασιν Πέρσαις ἀγαθὰ γένοιτο, μέγιστα δ' ἂν εἰκότως ἡμῖν δι' ὧν πράττεται, πάντες οἶμαι γιγνώσκομεν· ὅπως δ' ἂν αὐτῶν ἡμεῖς κύριοι γιγνοίμεθα, μὴ αὐτάρκεις ὄντες κτήσασθαι
 15 αὐτά, εἰ μὴ ἔσται οἰκείον ἱππικὸν Πέρσαις τοῦτο ἐγὼ οὐκέτι ὀρῶ. ἐννοεῖτε γὰρ δὴ, ἔφη· ἔχομεν ἡμεῖς οἱ Πέρσαι ὅπλα οἷς δοκοῦμεν τρέπεσθαι τοὺς πολεμίους ὁμοσεῖ ἰόντες· καὶ δὴ τρεπόμενοι πῶς ἢ ἱππέας ἢ τοξότας ἢ πελταστὰς ἄνευ ἵππων ὄντες δυναίμεθ' ἂν φεύγοντας ἢ λαβεῖν ἢ κατακαεῖν; τίνες δ' ἂν φοβοῦντο ἡμᾶς προσιόντες κακοῦν ἢ τοξόται ἢ ἀκοντισταὶ ἢ ἱππεῖς, εὖ εἰδότες ὅτι οὐδεὶς αὐτοῖς κίνδυνος ὑφ' ἡμῶν κακόν τι παθεῖν μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν πεφυκότων δένδρων; εἰ δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, οὐκ ἐνδηλον ὅτι οἱ νῦν
 25 παρόντες ἡμῖν ἱππεῖς νομίζουσι πάντα τὰ ὑποχεῖρια γιγνόμενα ἑαυτῶν εἶναι οὐχ ἦττον ἢ ἡμέτερα, ἴσως δὲ νῆ Δία καὶ μᾶλλον; νῦν μὲν οὖν οὕτω ταῦτ' ἔχει κατ' ἀνάγκην. εἰ δ' ἡμεῖς ἱππικὸν κτησαίμεθα μὴ χεῖρον τούτων, οὐ πᾶσιν ἡμῖν καταφανὲς ὅτι τοὺς τ' ἂν πολε-

μίους δυναίμεθα καὶ ἄνευ τούτων ποιεῖν ὅσαπερ νῦν
 σὺν τούτοις, τούτους τε ἔχοιμεν ἂν τότε μετριώτερον
 πρὸς ἡμᾶς φρονούντας; ὁπότε γὰρ παρεῖναι ἢ ἀπείναι
 βούλοιντο, ἦττον ἂν ἡμῖν μέλοι, εἰ αὐτοὶ ἄνευ τούτων
 5 ἀρκοῖμεν ἡμῖν αὐτοῖς.

He proposes to establish a force.

13. Ἐἶεν· ταῦτα μὲν δὴ οἶμαι οὐδεὶς ἂν ἀντιγνωμο-
 νήσειε μὴ οὐχὶ τὸ πᾶν διαφέρειν Περσῶν γενέσθαι
 οἰκέλιον ἰππικόν· ἀλλ' ἐκείνο ἴσως ἐννοεῖτε πῶς ἂν
 τοῦτο γένοιτο. ἄρ' οὖν σκεψώμεθα, εἰ βουλοίμεθα
 10 καθιστάναι ἰππικόν, τί ἡμῖν ὑπάρχει καὶ τίνος ἐνδεῖ;
 οὐκοῦν ἵπποι μὲν οὗτοι πολλοὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ
 κατειλημμένοι καὶ χαλινοὶ οἷς πείθονται καὶ τᾶλλα
 ὅσα δεῖ ἵπποις ἔχουσι χρῆσθαι. ἀλλὰ μὴν καὶ οἷς
 γε δεῖ ἄνδρα ἰππέα χρῆσθαι ἔχομεν, θώρακας μὲν
 15 ἐρύματα τῶν σωμάτων, παλτὰ δὲ οἷς καὶ μεθιέντες
 καὶ ἔχοντες χρώμεθ' ἂν. τί δὴ τὸ λοιπόν; δῆλον
 ὅτι ἀνδρῶν δεῖ. οὐκοῦν τοῦτο μάλιστα ἔχομεν· οὐδὲν
 γὰρ οὕτως ἡμέτερόν ἐστιν ὡς ἡμεῖς ἡμῖν αὐτοῖς. ἀλλ'
 ἐρεῖ τις ἴσως ὅτι οὐκ ἐπιστάμεθα. μὰ Δί', οὐδὲ γὰρ
 20 τούτων τῶν ἐπισταμένων νῦν πρὶν μαθεῖν οὐδεὶς ἠπί-
 στατο. ἀλλ' εἴποι ἂν τις ὅτι παῖδες ὄντες ἐμάνθανον.
 καὶ πότερα παῖδές εἰσι φρονιμώτεροι ὥστε μαθεῖν τὰ
 φραζόμενα καὶ δεικνύμενα ἢ ἄνδρες; πότεροι δὲ ἂν
 μάθωσιν ἰκανώτεροι τῷ σώματι ἐκπονεῖν, οἱ παῖδες
 25 ἢ οἱ ἄνδρες; ἀλλὰ μὴν σχολή γε ἡμῖν μανθάνειν
 ὄση οὔτε παισὶν οὔτε ἄλλοις ἀνδράσιν· οὔτε γὰρ
 τοξεύειν ἡμῖν μαθητέον ὥσπερ τοῖς παισὶ· προεπι-

στάμεθα γὰρ τοῦτο· οὔτε μὴν ἀκοντίζειν· ἐπιστά-
 μεθα γὰρ καὶ τοῦτο· ἀλλ' οὐδὲ μὴν, ὥσπερ τοῖς
 ἄλλοις ἀνδράσι τοῖς μὲν γεωργίαι ἀσχολίαν παρέ-
 χουσι, τοῖς δὲ τέχναι, τοῖς δὲ ἄλλα οἰκεῖα· ἡμῶν δὲ
 5 στρατεύεσθαι οὐ μόνον σχολή, ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη.
 ἀλλὰ μὴν οὐχ ὥσπερ ἄλλα πολλὰ τῶν πολεμικῶν
 χαλεπὰ μὲν, χρήσιμα δέ· ἵππικὴ δὲ οὐκ ἐν ὁδῶ μὲν
 ἡδίων ἢ αὐτοῖν τοῖν ποδοῖν πορεύεσθαι; ἐν δὲ σπουδῇ
 οὐχ ἡδὺν ταχὺ μὲν φίλῳ παραγενέσθαι, εἰ δέοι, ταχὺ
 10 δέ, εἴτε ἄνδρα εἴτε θῆρα δέοι διώκεσθαι, καταλαβεῖν;
 ἐκεῖνο δὲ οὐχὶ εὐπετέες τὸ ὅτι ἂν δέῃ ὄπλον φέρειν
 τὸν ἵππον τοῦτο συμφέρειν; ὃ γε μὴν μάλιστ' ἂν
 τις φοβηθείη, μὴ εἰ δεήσει ἐφ' ἵππου κινδυνεύειν ἡμᾶς
 πρότερον πρὶν ἀκριβοῦν τὸ ἔργον τοῦτο, καῖπειτα μήτε
 15 πεζοὶ ἔτι ὦμεν μήτε πῶ ἵππεῖς ἱκανοί, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο
 ἀμήχανον· ὅπου γὰρ ἂν βουλώμεθα, ἐξέσται ἡμῶν πε-
 ζοῖς εὐθὺς μάχεσθαι· οὐδὲν γὰρ τῶν πεζικῶν ἀπομα-
 θησόμεθα ἵππεύειν μαθάνοντες.

Chrysantas favors this plan — the others follow.

14. Κῦρος μὲν οὕτως εἶπε· Χρυσάντας δὲ συναγο-
 20 ρεύων αὐτῷ ὦδε ἔλεξεν.

Ἄλλ' ἐγὼ μὲν, ἔφη, οὕτως ἐπιθυμῶ ἵππεύειν μαθεῖν
 ὡς νομίζω, ἣν ἵππεὺς γένωμαι, ἄνθρωπος πτηνὸς ἔσε-
 σθαι. νῦν μὲν γὰρ ἔγωγε ἀγαπῶ ἣν γ' ἐξ ἴσου τῷ
 θεῖν ὀρμηθεῖς ἀνθρώπων μόνον τῇ κεφαλῇ πρόσχω,
 25 κἂν θηρίον παραθέον ἰδὼν δυνασθῶ διατεινόμενος
 φθάσαι ὥστε ἀκοντίσαι ἢ τοξεῦσαι πρὶν πάνυ πρόσω
 αὐτὸ γενέσθαι. ἣν δ' ἵππεὺς γένωμαι, δυνήσομαι

μὲν ἄνδρα ἔξ ὄψεως μήκους καθαιρεῖν· δυνήσομαι
 δὲ θηρία διώκων τὰ μὲν ἐκ χειρὸς παίειν καταλαμβάνων, τὰ δὲ ἀκουτίζειν ὥσπερ ἔστηκότα· ὁ δὲ δὴ μά-
 λιστα δοκῶ ζῶων, ἔφη, ἐζηλωκέναί ἵπποκενταύρους,
 5 εἰ ἐγένοντο, ὥστε προβουλεύεσθαι μὲν ἀνθρώπου φρο-
 νήσει, ταῖς δὲ χερσὶ τὸ δέον παλαμᾶσθαι, ἵππου δὲ
 τάχος ἔχειν καὶ ἰσχύν, ὥστε τὸ μὲν φεῦγον αἰρεῖν,
 τὸ δ' ὑπομένον ἀνατρέπειν, οὐκοῦν πάντα καὶ γὰρ ταῦτα
 ἵππεὺς γενόμενος συγκομίζομαι πρὸς ἑμαυτόν. προ-
 10 νοεῖν μὲν γε ἔξω πάντα τῇ ἀνθρωπίνῃ γνώμῃ, ταῖς δὲ
 χερσὶν ὄπλοφορήσω, διώξομαι δὲ τῷ ἵππῳ, τὸν δ'
 ἐναντίον ἀνατρέψω τῇ τοῦ ἵππου ῥύμῃ, ἀλλ' οὐ συμ-
 πεφυκῶς δεδήσομαι ὥσπερ οἱ ἵπποκένταυροι· οὐκοῦν
 τοῦτό γε κρεῖττον ἢ συμπεφυκέναί. τοὺς μὲν γὰρ
 15 ἵπποκενταύρους οἶμαι ἔγωγε πολλοῖς μὲν ἀπορεῖν τῶν
 ἀνθρώποις ἠύρημένων ἀγαθῶν ὅπως δεῖ χρῆσθαι, πολ-
 λοις δὲ τῶν ἵπποις πεφυκότων ἡδέων πῶς αὐτῶν χρῆ
 ἀπολαύειν. ἐγὼ δὲ ἦν ἵππεύειν μάθω, ὅταν μὲν ἐπὶ
 τοῦ ἵππου γένωμαι, τὰ τοῦ ἵπποκενταύρου δήπουθεν
 20 διαπράξομαι· ὅταν δὲ καταβῶ, δειπνήσω καὶ ἀμφιέ-
 σομαι καὶ καθευδήσω ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι·
 ὥστε τί ἄλλο ἢ διαιρετὸς ἵπποκένταυρος καὶ πάλιν
 σύνθετος γίγνομαι; ἔτι δ', ἔφη, καὶ τοῖσδε πλεονε-
 κτήσω τοῦ ἵπποκενταύρου· ὁ μὲν γὰρ δυοῖν ὀφθαλμοῖν
 25 προεωράτο καὶ δυοῖν ὥτιον ἤκουεν· ἐγὼ δὲ τέτταρσι
 μὲν ὀφθαλμοῖς τεκμαροῦμαι, τέτταρσι δὲ ὡσὶν αἰσθή-
 σομαι· πολλὰ γὰρ φασὶ καὶ ἵππον ἀνθρώπου τοῖς
 ὀφθαλμοῖς προορῶντα δηλοῦν, πολλὰ δὲ τοῖς ὡσὶν
 ἀκούοντα σημαίνειν. ἐμὲ μὲν οὖν, ἔφη, γράφε τῶν

ἵππεύειν ὑπερεπιθυμούντων. Νῆ τὸν Δί', ἔφασαν οἱ ἄλλοι πάντες, καὶ ἡμᾶς γε. ἐκ τούτου δὴ ὁ Κῦρος λέγει, Τί οὖν, ἔφη, ἐπεὶ σφόδρα ἡμῖν δοκεῖ ταῦτα, εἰ καὶ νόμον ἡμῖν αὐτοῖς ποιησαίμεθα αἰσχροὺς εἶναι, οἷς
 5 ἂν ἵππους ἐγὼ πορίσω, ἣν τις φανῆ πεζῇ ἡμῶν πορευόμενος, ἣν τε πολλὴν ἣν τε ὀλίγην ὁδὸν δέη διελθεῖν; ἵνα καὶ παντάπασιν ἵπποκενταύρους ἡμᾶς οἴωνται ἄνθρωποι εἶναι. ὁ μὲν οὕτως ἐπήρητο, οἱ δὲ πάντες
 10 συνήνεσαν· ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἐξ ἐκείνου χρῶνται Πέρσαι οὕτω, καὶ οὐδεὶς ἂν τῶν καλῶν κάγαθῶν ἐκῶν ὀφθείη Περσῶν οὐδαμῇ πεζὸς ἰών.

The cavalry of the allies bring prisoners to Cyrus—he questions them about the country.

15 15. Ἦνίκα δ' ἐξω μέσου ἡμέρας ἐγένετο, προσήλανον μὲν οἱ Μῆδοι ἵππεῖς καὶ Ἑρκάνιοι, ἵππους τε ἄγοντες αἰχμαλώτους καὶ ἄνδρας· ὅσοι γὰρ τὰ ὄπλα
 20 παρεδίδοσαν, οὐ κατέκανον· ἐπεὶ δὲ προσήλασαν, πρῶτον μὲν αὐτῶν ἐπυνθάνετο ὁ Κῦρος εἰ σωθεῖεν πάντες αὐτῶ· ἐπεὶ δὲ τοῦτ' ἔφασαν, ἐκ τούτου ἡρώτα τί ἔπραξαν. οἱ δὲ διηγούντο ἅ τ' ἐποίησαν καὶ ὡς ἀνδρείως ἕκαστα ἐμεγαληγόρουν. ὁ δὲ διήκουέ τε ἠδέως
 25 πάντων ἃ ἐβούλοντο λέγειν· ἔπειτα δὲ καὶ ἐπήνεσεν αὐτοὺς οὕτως· Ἄλλα καὶ δῆλοί τοι, ἔφη, ἐστὲ ὅτι ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένεσθε· καὶ γὰρ μείζους φαίνεσθε καὶ καλλίους καὶ γοργότεροι ἢ πρόσθεν ἰδεῖν. ἐκ δὲ τούτου ἐπυνθάνετο ἤδη αὐτῶν καὶ ὁπόσῃν ὁδὸν διήλασαν καὶ εἰ οἰκοῖτο ἡ χώρα. οἱ δ' ἔλεγον ὅτι καὶ πολλὴν διελάσειαν καὶ πᾶσα οἰκοῖτο καὶ μεστή εἴη καὶ

οἰῶν καὶ αἰγῶν καὶ βοῶν καὶ ἵππων καὶ σίτου καὶ πάντων ἀγαθῶν. Δυοῖν ἄν, ἔφη, ἐπιμελητέον ἡμῖν εἶη, ὅπως τε κρείττους ἐσόμεθα τῶν ταῦτα ἐχόντων καὶ ὅπως αὐτοὶ μενοῦσιν· οἰκουμένη μὲν γὰρ χώρα
 5 πολλοῦ ἄξιον κτῆμα· ἐρήμη δ' ἀνθρώπων οὔσα ἐρήμη καὶ τῶν ἀγαθῶν γίγνεται.

He frees the prisoners and gains their friendship.

16. Ὑστερον δὲ Κῦρος καλέσας τοὺς αἰχμαλώτους λέγει τοιάδε· Ἄνδρες, ἔφη, νῦν τε ὅτι ἐπέιθεσθε τὰς ψυχὰς περιεποιήσασθε, τοῦ τε λοιποῦ, ἣν οὕτω ποιήτε,
 10 οὐδ' ὀτιοῦν καιρὸν ἔσται ὑμῖν ἀλλ' ἢ οὐχ ὁ αὐτὸς ἄρξει ὑμῶν ὅσπερ καὶ πρότερον· οἰκήσετε δὲ τὰς αὐτὰς οἰκίας καὶ χώραν τὴν αὐτὴν ἐργάσεσθε καὶ γυναιξὶ ταῖς αὐταῖς συνοικήσετε καὶ παίδων τῶν ὑμετέρων ἄρξετε ὥσπερ νῦν· ἡμῖν μέντοι οὐ μαχεῖσθε οὐδὲ
 15 ἄλλω οὐδενί· ἡνίκα δ' ἄν τις ὑμᾶς ἀδικῆ, ἡμεῖς ὑπὲρ ὑμῶν μαχοῦμεθα. ὅπως δὲ μηδ' ἐπαγγέλλη μηδεὶς ὑμῖν στρατεύειν, τὰ ὅπλα πρὸς ἡμᾶς κομίσατε· καὶ τοῖς μὲν κομίζουσιν ἔσται εἰρήνη καὶ ἃ λέγομεν ἀδόλως· ὅπόσοι δ' ἄν τὰ πολεμικὰ μὴ ἀποφέρωσιν ὅπλα,
 20 ἐπὶ τούτους ἡμεῖς καὶ δὴ στρατευσόμεθα. εἰ δέ τις ὑμῶν καὶ ἰὼν ὡς ἡμᾶς εὐνοϊκῶς καὶ πράττων τι καὶ διδάσκων φαίνεται, τοῦτον ἡμεῖς ὡς εὐεργέτην καὶ φίλον, οὐχ ὡς δούλον περιέφομεν. ἦν δ' ἄρα, ἔφη, ὑμῶν βουλομένων ταῦτα μὴ πείθωνταί τινες, ἐπὶ τού-
 25 τούς ἡμᾶς ἄγετε, ὅπως ὑμεῖς ἐκείνων, μὴ ὑμεῖς ὑπ' ἐκείνων ἄρχησθε. ὁ μὲν δὴ ταῦτ' εἶπεν· οἱ δὲ προσεκύουν τε καὶ ὑπισχνούντο ταῦτα ποιήσειν.

While Cyaxares sleeps, Cyrus and the Medes leave the camp—he sends an angry message to Cyrus.

17. Ὁ δὲ Κυαξάρης ὁ τῶν Μήδων βασιλεὺς τὴν μὲν νύκτα ἢ ἐξῆλθεν ὁ Κῦρος αὐτός τε ἐμεθύσκετο μεθ' ὧνπερ ἐσκήνου ὡς ἐπ' εὐτυχία, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ Μήδους ᾤετο παρεῖναι ἐν τῷ στρατοπέδῳ πλήν 5 ὀλίγων, ἀκούων θόρυβον πολύν· οἱ γὰρ οἰκέται τῶν Μήδων, ἅτε τῶν δεσποτῶν ἀπελθόντων, ἀνειμένως ἔπινον καὶ ἐθορύβουν, ἄλλως τε καὶ ἐκ τοῦ Ἄσσυρίου στρατεύματος καὶ οἶνον καὶ ἄλλα πολλὰ εἰληφότες. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, καὶ ἐπὶ θύρας οὐδεὶς 10 ἦκε πλήν οἵπερ καὶ συνεδείπνουν, καὶ τὸ στρατόπεδον ἤκουε κενὸν εἶναι τῶν Μήδων καὶ τῶν ἱππέων, καὶ ἑώρα, ἐπειδὴ ἐξῆλθεν, οὕτως ἔχοντα, ἐνταῦθα δὲ ἐβριμούτο τε τῷ Κύρῳ καὶ τοῖς Μήδοις τῷ καταλιπόντας αὐτὸν ἔρημον οἴχεσθαι, καὶ εὐθύς, ὥσπερ λέγεται ὠμὸς 15 εἶναι καὶ ἀγνώμων, τῶν παρόντων κελεύει τινὰ λαβόντα τοὺς ἑαυτοῦ ἱππέας πορεύεσθαι ὡς τάχιστα ἐπὶ τὸ ἀμφὶ Κῦρον στρατεύμα καὶ λέγειν τάδε. Ὡμην μὲν ἔγωγε, οὐδ' ἂν σέ, ὦ Κῦρε, περὶ ἐμοῦ οὕτως ἀπρονοήτως βουλευσαί, εἰ δὲ Κῦρος οὕτω γινώσκει, οὐκ ἂν 20 ὑμᾶς, ὦ Μήδοι, ἐθελῆσαι οὕτως ἔρημον ἐμὲ καταλιπεῖν. καὶ νῦν, ἂν μὲν Κῦρος βούληται, εἰ δὲ μή, ὑμεῖς τὴν ταχίστην πάρεστε.

The messenger, losing his way, arrives in the night and is refused admittance.

18. Ταῦτα δὴ ἐπέστειλεν. ὁ δὲ ταπτόμενος πορεύεσθαι ἔφη, Καὶ πῶς, ὦ δέσποτα, ἐγὼ εὐρήσω

ἐκείνους; Ὅπη δὲ Κῦρος, ἔφη, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐφ' οὓς ἐπορεύοντο. Ὅτι νῆ Δί', ἔφη, ἀκούω ἀφεστηκότας τῶν πολεμίων Ἑρκανίους τινὰς καὶ ἐλθόντας δεῦρο οἶχεσθαι ἡγουμένους αὐτῷ. ἀκούσας δὲ ταῦτα
 5 ὁ Κναξάρης πολὺ μᾶλλον ἔτι τῷ Κύρῳ ὠργίζετο τῷ μηδ' εἰπεῖν αὐτῷ ταῦτα, καὶ πολλῇ σπουδῇ μᾶλλον ἔπεμπεν ἐπὶ τοὺς Μήδους, ὡς ψιλώσων αὐτόν, καὶ ἰσχυρότερον ἔτι ἢ πρόσθεν τοῖς Μήδοις ἀπειλῶν ἀπεκάλει, καὶ τῷ πεμπομένῳ δὲ ἠπείλει, εἰ μὴ ἰσχυ-
 10 ρῶς ταῦτα ἀπαγγέλλοι. ὁ μὲν δὲ πεμπόμενος ἐπορεύετο ἔχων τοὺς ἑαυτοῦ ἰππέας ὡς ἑκατόν, ἀνιῶμενος ὅτι οὐ καὶ αὐτὸς τότε ἐπορεύθη μετὰ τοῦ Κύρου. ἐν δὲ τῇ ὁδῷ πορευόμενοι διασχισθέντες τρίβῳ τινὶ ἐπλανῶντο, καὶ οὐ πρόσθεν ἀφίκοντο ἐπὶ τὸ φίλιον στρα-
 15 τευμα πρὶν ἐντυχόντες ἀποχωροῦσιν τισι τῶν Ἀσσυρίων ἠνάγκασαν αὐτοὺς ἡγείσθαι· καὶ οὕτως ἀφικνοῦνται τὰ πυρὰ κατιδόντες ἀμφὶ μέσας πῶς νύκτας. ἐπεὶ δ' ἐγένοντο πρὸς τῷ στρατοπέδῳ, οἱ φύλακες, ὥσπερ εἰρημένον ἦν ὑπὸ Κύρου, οὐκ εἰσέφρηκαν αὐτοὺς πρὸ
 20 ἡμέρας.

Cyrus summons his chiefs and selects a messenger to Persia for reinforcements.

19. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ὑπέβαινε, πρῶτον μὲν τοὺς μάγους καλέσας ὁ Κῦρος τὰ τοῖς θεοῖς νομιζόμενα ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀγαθοῖς ἐξαιρεῖσθαι ἐκέλευε. καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ ταῦτα εἶχον· ὁ δὲ συγκαλέσας τοὺς ὁμο-
 25 τίμους εἶπεν, Ἄνδρες, ὁ μὲν θεὸς προφαίνει πολλὰ κάγαθά· ἡμεῖς δὲ οἱ Πέρσαι ἐν τῷ παρόντι ὀλίγοι

ἔσμεν ὡς ἐγκρατεῖς εἶναι αὐτῶν. εἴτε γὰρ ὅποσα ἂν
 προσεργασώμεθα, μὴ φυλάξομεν, πάλιν ταῦτα ἀλλό-
 τρια ἔσται· εἴτε καταλείβομεν τινὰς ἡμῶν αὐτῶν
 φύλακας ἐπὶ τοῖς ἐφ' ἡμῖν γιγνομένοις, αὐτίκα οὐδε-
 5 μίαν ἰσχὺν ἔχοντες ἀναφανούμεθα. δοκεῖ οὖν μοι
 ὡς τάχιστα ἰέναι τινὰ ὑμῶν εἰς Πέρσας καὶ διδά-
 σκειν ἅπερ ἐγὼ λέγω, καὶ κελεύειν ὡς τάχιστα ἐπι-
 πέμπειν στρατεύμα, εἴπερ ἐπιθυμοῦσι Πέρσαι τὴν
 ἀρχὴν τῆς Ἀσίας αὐτοῖς καὶ τὴν κάρπωσιν γενέσθαι.
 10 ἴθι μὲν οὖν σύ, ἔφη, ὁ πρεσβύτατος, καὶ ἰὼν ταῦτα
 λέγε, καὶ ὅτι οὓς ἂν πέμπωσι στρατιώτας, ἐπειδὰν
 ἔλθωσι παρ' ἐμέ, ἐμοὶ μελήσει περὶ τροφῆς αὐτοῖς.
 ἂ δ' ἔχομεν ἡμεῖς, ὁρᾶς μὲν αὐτός, κρύπτει δὲ τούτων
 μηδέν, ὅ τι δὲ τούτων ἐγὼ πέμπω εἰς Πέρσας καλῶς
 15 καὶ νομίμως ποιοίην ἂν τὰ μὲν πρὸς τοὺς θεοὺς τὸν
 πατέρα ἐρώτα, τὰ δὲ πρὸς τὸ κοινὸν τὰς ἀρχάς. πεμ-
 ψάντων δὲ καὶ ὀπτηῆρας ὧν πράττομεν καὶ φραστήηρας
 ὧν ἐρωτῶμεν. καὶ σὺ μὲν, ἔφη, συσκευάζου καὶ τὸν
 λόχον προπομπὸν ἄγε.

Cyrus hears the message of Cyaxares and bids the envoy rest.

20 20. Ἐκ τούτου δὲ καὶ τοὺς Μήδους ἐκάλει, καὶ ἅμα
 ὁ παρὰ τοῦ Κναξάρου ἄγγελος παρίσταται, καὶ ἐν
 πᾶσι τὴν τε πρὸς Κῦρον ὀργὴν καὶ τὰς πρὸς Μήδους
 ἀπειλὰς αὐτοῦ ἔλεγε· καὶ τέλος εἶπεν ὅτι ἀπιέναι Μή-
 δους κελεύει, καὶ εἰ Κῦρος μένει βούλεται. οἱ μὲν
 25 οὖν Μῆδοι ἀκούσαντες τοῦ ἀγγέλου ἐσίγησαν, ἀπο-
 ροῦντες μὲν πῶς χρὴ καλοῦντος ἀπειθεῖν, φοβούμενοι
 δὲ πῶς χρὴ ἀπειλοῦντι ὑπακοῦσαι, ἄλλως τε καὶ

εἰδότες τὴν ὠμότητα αὐτοῦ. ὁ δὲ Κῦρος εἶπεν, Ἄλλ' ἐγὼ, ὦ ἄγγελέ τε καὶ Μῆδοι, οὐδέν, ἔφη, θαυμάζω εἰ Κναξάρης, πολλοὺς μὲν πολεμίους τότ' ἰδὼν, ἡμᾶς δὲ οὐκ εἰδὼς ὅ τι πράττομεν, ὀκνεῖ περὶ ἡμῶν καὶ περὶ
 5 αὐτοῦ· ἐπειδὴν δὲ αἰσθηταὶ πολλοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀπολωλότας, πάντας δὲ ἀπεληλαμένους, πρῶτον μὲν παύσεται φοβούμενος, ἔπειτα γνώσεται, ὅτι οὐ νῦν ἔρημος γίγνεται, ἡνίκα οἱ φίλοι αὐτοῦ τοὺς ἐκείνου ἐχθροὺς ἀπολλύασιν. ἀλλὰ μὴν μέμψεώς γε πῶς
 10 ἐσμεν ἄξιοι, εἴ τε ποιοῦντες ἐκείνον καὶ οὐδὲ ταῦτα αὐτοματίσαντες; ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐκείνον πείσας ἐᾶσαί με λαβόντα ὑμᾶς ἐξελθεῖν τάδε ποιῶ· ὑμεῖς δὲ οὐχ ὡς ἐπιθυμοῦντες τῆς ἐξόδου ἠρωτήσατε εἰ ἐξίετε καὶ νῦν δεῦρο ἦκετε, ἀλλ' ὑπ' ἐκείνου κελουθέντες ἐξίεναι
 15 ὅτῳ ὑμῶν μὴ ἀχθομένῳ εἴη. καὶ ἡ ὀργὴ οὖν αὕτη σάφ' οἶδα ὑπὸ τε τῶν ἀγαθῶν πεπανθήσεται καὶ σὺν τῷ φόβῳ λήγοντι ἄπεισι. νῦν μὲν οὖν, ἔφη, σύ τε, ὦ ἄγγελε, ἀνάπαυσαι, ἐπεὶ καὶ πεπόνηκας, ἡμεῖς τε, ὦ Πέρσαι, ἐπεὶ προσδεχόμεθα πολεμίους ἥτοι μαχου-
 20 μένους γε ἢ πεισομένους παρέσεσθαι, ταχθῶμεν ὡς κάλλιστα· οὕτω γὰρ ὀρωμένους εἰκὸς πλεόν προ-
 ανύτειν ὧν χρῆζομεν. σὺ δ', ἔφη, ὁ τῶν Ἑρκανίων ἀρχῶν, ὑπόμεινον προστάξας τοῖς ἡγεμόσι τῶν σῶν στρατιωτῶν ἐξοπλίζειν αὐτοῦς.

He charges the Hyrcanian to entertain the man.

25 21. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ποιήσας ὁ Ἑρκάνιος προσῆλθε, λέγει ὁ Κῦρος, Ἐγὼ δέ, ἔφη, ὦ Ἑρκάνιε, ἡδομαι αἰσθανόμενος ὅτι οὐ μόνον φιλίαν ἐπιδεικνύμενος

πάρει, ἀλλὰ καὶ σύνεσιν φαίνει μοι ἔχειν. καὶ νῦν ὅτι
 συμφέρει ἡμῖν ταῦτὰ δῆλον· ἐμοὶ τε γὰρ πολέμιοι
 Ἀσσύριοι, σοὶ τε νῦν ἐχθιόνες εἰσιν ἢ ἐμοί· οὕτως
 οὖν ἡμῖν ἀμφοτέροις βουλευτέον ὅπως τῶν μὲν νῦν
 5 παρόντων μηδεὶς ἀποστατήσῃ ἡμῖν συμμάχων, ἄλλους
 δέ, ἐὰν δυνώμεθα, προσληψόμεθα. τοῦ δὲ Μήδου
 ἤκουες ἀποκαλοῦντος τοὺς ἰππέας· εἰ δ' οὔτοι ἀπία-
 σιν, ἡμεῖς μόνοι οἱ πεζοὶ μενούμεν. οὕτως οὖν δεῖ
 ποιεῖν ἐμὲ καὶ σὲ ὅπως ὁ ἀποκαλῶν οὗτος καὶ αὐτὸς
 10 μένειν παρ' ἡμῖν βουλήσεται. σὺ μὲν οὖν εὐρῶν
 σκηνήν δὸς αὐτῷ ὅπου κάλλιστα διάξει πάντα τὰ
 δέοντα ἔχων· ἐγὼ δ' αὖ πειράσομαι αὐτῷ ἔργον τι
 προστάξαι ὅπερ αὐτὸς ἥδιον πράξει ἢ ἄπεισι· καὶ
 διαλέγου δὲ αὐτῷ ὅποσα ἐλπίς γενέσθαι ἀγαθὰ πᾶσι
 15 τοῖς φίλοις, ἣν ταῦτ' εὖ γένηται· ποιήσας μέντοι αὐτὰ
 ἦκε πάλιν παρ' ἐμέ.

Meanwhile a messenger is sent to Persia with a letter to Cyaxares.

22. Ὁ μὲν δὴ Ἑρκάνιος τὸν Μῆδον ὥχετο ἄγων ἐπὶ
 σκηνήν· ὁ δ' εἰς Πέρσας ἰὼν παρῆν συνεσκευασμένος·
 ὁ δὲ Κῦρος αὐτῷ ἐπέστελλε πρὸς μὲν Πέρσας λέγειν
 20 ἅ καὶ πρόσθεν ἐν τῷ λόγῳ δεδήλωται, Κναξάρη δὲ
 ἀποδοῦναι τὰ γράμματα. ἀναγνῶναι δέ σοι καὶ τὰ
 ἐπιστελλόμενα, ἔφη, βούλομαι, ἵνα εἰδῶς αὐτὰ ὁμο-
 λογῆς, ἐάν τί σε πρὸς ταῦτα ἐρωτᾷ. ἐνῆν δὲ ἐν τῇ
 ἐπιστολῇ τάδε.

25 Κῦρος Κναξάρη χαίρειν. ἡμεῖς σε οὔτε ἔρημον
 κατελίπομεν· οὐδεὶς γάρ, ὅταν ἐχθρῶν κρατῆ, τότε
 φίλων ἔρημος γίγνεται· οὐδὲ μὴν ἀποχωροῦντές γέ

σε οἴομεθα ἐν κινδύνῳ καθιστάναι· ἀλλὰ ὅσῳ πλέον ἀπέχομεν, τοσοῦτῳ πλείονά σοι τὴν ἀσφάλειαν ποιεῖν νομίζομεν· οὐ γὰρ οἱ ἐγγύτατα τῶν φίλων καθήμενοι μάλιστα τοῖς φίλοις τὴν ἀσφάλειαν παρέχουσιν, ἀλλ' οἱ τοὺς ἐχθροὺς μήκιστον ἀπελαύνοντες μᾶλλον τοὺς φίλους ἐν ἀκινδύνῳ καθιστᾶσι. σκέψαι δὲ οἶῳ ὄντι μοι περὶ σέ οἷος ὦν περὶ ἐμέ ἔπειτά μοι μέμφει. ἐγὼ μὲν γέ σοι ἤγαγον συμμάχους, οὐχ ὅσους σὺ ἔπεισας, ἀλλ' ὅπόσους ἐγὼ πλείστους ἐδυνάμην· σὺ δέ μοι ἔδωκας μὲν ἐν τῇ φιλίᾳ ὄντι ὅσους πείσαι δυνασθείην· νῦν δ' ἐν τῇ πολεμίᾳ ὄντος οὐ τὸν θέλοντα ἀλλὰ πάντας ἀποκαλεῖς. καὶ γὰρ οὖν τότε μὲν ὦμην ἀμφοτέροις ὑμῖν χάριν ὀφείλειν· νῦν δὲ σὺ μ' ἀναγκάζεις σοῦ μὲν ἐπιλαθέσθαι, τοῖς δὲ ἀκολουθήσασι πειρᾶσθαι πᾶσαν τὴν χάριν ἀποδιδόναί. οὐ μέντοι ἔγωγε σοὶ ὁμοῖος δύναμαι γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ νῦν πέμπων ἐπὶ στρατεύμα εἰς Πέρσας ἐπιστέλλω, ὅπόσοι ἂν ἴωσιν ὡς ἐμέ, ἦν τι σὺ αὐτῶν δέη πρὶν ἡμᾶς ἐλθεῖν, σοὶ ὑπάρχειν, οὐχ ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, ἀλλ' ὅπως ἂν σὺ βούλη χρηθῆσθαι αὐτοῖς. συμβουλευώ δέ σοι καὶ πὲρ νεώτερος ὦν μὴ ἀφαιρεῖσθαι ἂν δῶς, ἵνα μὴ σοι ἀντὶ χαρίτων ἔχθραι ὀφείλωνται, μηδ' ὄντινα βούλει πρὸς σέ ταχὺ ἐλθεῖν, ἀπειλοῦντα μεταπέμπεσθαι, μηδὲ φάσκοντα ἔρημον εἶναι ἅμα πολλοῖς ἀπειλεῖν, ἵνα μὴ διδάσκησιν αὐτοὺς σοῦ μὴ φροντίζεῖν. ἡμεῖς δὲ πειρασόμεθα παρεῖναι, ὅταν τάχιστα διαπραξώμεθα ἅ σοι τ' ἂν καὶ ἡμῖν νομίζομεν πραχθέντα κοινὰ γενέσθαι ἀγαθὰ. ἔρρωσο.

Ταύτην αὐτῷ ἀπόδος καὶ ὃ τι ἂν σε τούτων ἐρωτᾷ,

ἢ γέγραπται σύμφαθι. καὶ γὰρ ἐγὼ ἐπιστέλλω σοι
 περὶ Περσῶν ἥπερ γέγραπται. τούτῳ μὲν οὕτως
 εἶπε, καὶ δούς τὴν ἐπιστολὴν ἀπέπεμπε, προσεντειλά-
 μενος οὕτω σπεύδειν ὥσπερ οἶδεν ὅτι συμφέρεται ταχὺ
 5 παρῆναι.

*The arms of the enemy are collected and burned—distribution of the
 spoil among the allies.*

23. Ἐκ τούτου δὲ ἑώρα μὲν ἐξῶπλισμένους ἤδη
 πάντας καὶ τοὺς Μήδους καὶ τοὺς Ὑρκανίους καὶ τοὺς
 ἀμφὶ Τιγράνην· καὶ οἱ Πέρσαι δὲ ἐξῶπλισμένοι ἦσαν·
 ἤδη δὲ τινες τῶν προσχώρων καὶ ἵππους ἀπῆγον καὶ
 10 ὄπλα ἀπέφερον. ὁ δὲ τὰ μὲν παλτὰ ὅπουπερ τοὺς
 πρόσθεν καταβάλλειν ἐκέλευσε, καὶ ἕκαον οἷς τοῦτο
 ἔργον ἦν ὀπόσων μὴ αὐτοὶ ἐδέοντο· τοὺς δ' ἵππους
 ἐκέλευε φυλάττειν μένοντας τοὺς ἀγαγόντας ἕως ἂν
 τι σημανθῆ αὐτοῖς· τοὺς δ' ἄρχοντας τῶν ἱππέων
 15 καὶ Ὑρκανίων καλέσας τοιάδε ἔλεξεν.

Ἄνδρες φίλοι τε καὶ σύμμαχοι, μὴ θαυμάζετε ὅτι
 πολλάκις ὑμᾶς συγκαλῶ· καινὰ γὰρ ἡμῖν ὄντα τὰ
 παρόντα πολλὰ αὐτῶν ἐστὶν ἀσύντακτα· ἂ δ' ἂν
 ἀσύντακτα ἦ, ἀνάγκη ταῦτα αἰεὶ πράγματα παρέχειν,
 20 ἕως ἂν χώραν λάβῃ. καὶ νῦν ἐστὶ μὲν ἡμῖν πολλὰ
 τὰ αἰχμάλωτα χρήματα, καὶ ἄνδρες ἐπ' αὐτοῖς· διὰ
 δὲ τὸ μήτε ἡμᾶς εἰδέναι ποῖα τούτων ἐκάστου ἐστὶν
 ἡμῶν, μήτε τούτους εἰδέναι ὅστις ἐκάστῳ αὐτῶν δε-
 σπότης, περαίνοντας μὲν δὴ τὰ δέοντα οὐ πάννυ ἐστὶν
 25 ὁρᾶν αὐτῶν πολλούς, ἀποροῦντας δὲ ὅ τι χρὴ ποιεῖν
 σχεδὸν πάντας. ὥς οὖν μὴ οὕτως ἔχη, διορίσατε αὐτά·

καὶ ὅστις μὲν ἔλαβε σκηνὴν ἔχουσιν ἰκανὰ καὶ σῖτα
καὶ ποτὰ καὶ τοὺς ὑπηρετήσοντας καὶ στρωμνὴν καὶ
ἐσθῆτα καὶ τὰλλα οἷς οἰκεῖται σκηνὴ καλῶς στρατιω-
τική, ἐνταῦθα μὲν οὐδὲν ἄλλο δεῖ προσγενέσθαι ἢ τὸν
5 λαβόντα εἰδέναί ὅτι τούτων ὡς οἰκείων ἐπιμέλεισθαι
δεῖ· ὅστις δ' εἰς ἐνδεόμενά του κατεσκήνωσε, τούτοις
ὑμεῖς σκεψάμενοι τὸ ἐλλείπον ἐκπληρώσατε, πολλὰ δὲ
καὶ τὰ περιττὰ οἶδ' ὅτι ἔσται· πλείω γὰρ ἅπαντα ἢ
κατὰ τὸ ἡμέτερον πλήθος εἶχον οἱ πολέμιοι. ἦλθόν
10 δὲ πρὸς ἐμὲ καὶ χρημάτων ταμίαι, οἳ τε τοῦ Ἀσσυ-
ρίων βασιλέως καὶ ἄλλων δυναστῶν, οἳ ἔλεγον ὅτι
χρυσίου εἶη παρὰ σφίσιν ἐπίσημον, δασμούς τινας
λέγοντες. καὶ ταῦτα οὖν κηρύττετε πάντα ἀποφέρειν
πρὸς ὑμᾶς ὅπου ἂν καθέζησθε· καὶ φόβον ἐπιτίθεσθε
15 τῷ μὴ ποιοῦντι τὰ παραγγελλόμενα· ὑμεῖς δὲ διάδοτε
λαβόντες ἰππεὶ μὲν τὸ διπλοῦν, πεζῷ δὲ τὸ ἀπλοῦν,
ἵνα ἔχητε, ἣν τινος προσδέησθε, καὶ ὅτου ὠνήσεσθε.

The captured horses are turned to good use.

24. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσεν ὁ Κῦρος τοὺς Μῆδους
καὶ τοὺς Ὑρκανίους διανεῖμαι τὰ αἰχμάλωτα χρήματα,
20 τοῖς μὲν συμμαχοῖς τὰ ἄλλα, τοῖς δὲ ἑαυτοῦ τοὺς ἵπ-
πους παραδιδόντας ὄντας πολλούς· ἐνόμισε γὰρ εἰ
ἰππέας ἐπ' αὐτοὺς καταστήσειε μέγα τῷ στρατεύματι
συνοίσειν. ταῦτα μὲν συνδοκεῖ· καὶ οἱ Μῆδοι καὶ
οἱ Ὑρκανιοὶ ἦσαν ἐπὶ τὴν διαίρεσιν· ὁ δὲ τοὺς ταξίάρ-
25 χους καλέσας ἐκέλευσε τοὺς ἵππους λαμβάνειν καὶ τὰ
τῶν ἵππων σκεύη καὶ τοὺς ἵπποκόμους ἀριθμήσαντας
λαβεῖν, κληρωσαμένους εἰς τάξιν ἴσους ἐκάστοις. αὐ-

θῆς δὲ ὁ Κῦρος ἀνειπεῖν ἐκέλευσεν, εἴ τις εἴη ἐν τῷ
στρατεύματι ἀνὴρ δοῦλος ἐκφαίνεσθαι. οἱ δὲ ἀκού-
σαντες τοῦ κήρυκος ἄσμενοι πολλοὶ προυφάνησαν·
ὁ δ' ἐκλεξάμενος αὐτῶν τοὺς τὰ εἶδη βελτίστους ἔλε-
5 γεν ὅτι ἐλευθέρους αὐτοὺς ὄντας δεήσει ὄπλα ὑποφέρειν
ἂν αὐτοῖς διδῶσι· τὰ δ' ἐπιτήδεια ὅπως ἔχωσιν ἔφη
αὐτῷ μελήσειν. καὶ εὐθὺς ἄγων πρὸς τοὺς ταξιάρχους
συνέστησεν αὐτούς, καὶ ἐκέλευσε τά τε γέρρα καὶ τὰς
ψιλὰς μαχαίρας τούτοις δοῦναι, ὅπως ἔχοντες τοῖς
10 ἵπποις ἔπωνται, καὶ τὰπιτήδεια τούτοις ὥσπερ καὶ
τοῖς μετ' αὐτοῦ Πέρσαις λαμβάνειν, αὐτοὺς δὲ τοὺς
θώρακας καὶ τὰ ξυστὰ ἔχοντας αἰεὶ ἐπὶ τῶν ἵππων
ὀχεῖσθαι, καὶ αὐτὸς οὕτω ποιῶν κατήρχεν, ἐπὶ δὲ τοὺς
πεζοὺς τῶν ὁμοτίμων ἀνθ' αὐτοῦ ἕκαστον καθιστάναι
15 ἄλλον ἄρχοντα τῶν ὁμοτίμων.

PART V

THE EPISODES OF GOBRYAS AND GADATAS

An Assyrian, Gobryas, joins Cyrus—his story.

1. Οἱ μὲν δὴ ἀμφὶ ταῦτα εἶχον. Γωβρύας δ' ἐν
τούτῳ παρῆν Ἀσσύριος πρεσβύτης ἀνὴρ ἐφ' ἵππου
σὺν ἱππικῇ θεραπείᾳ· εἶχον δὲ πάντες τὰ ἐφίππων
ὄπλα. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῷ τὰ ὄπλα παραλαμβάνειν
20 τεταγμένοι ἐκέλευον παραδιδόναι τὰ ξυστὰ, ὅπως κα-
τακάοιεν ὥσπερ τἄλλα. ὁ δὲ Γωβρύας εἶπεν ὅτι
Κῦρον πρῶτον βούλοιο ἰδεῖν· καὶ οἱ ὑπηρέται τοὺς

μὲν ἄλλους ἰππέας αὐτοῦ κατέλιπον, τὸν δὲ Γωβρύαν
 ἄγουσι πρὸς τὸν Κῦρον. ὁ δ' ὡς εἶδε τὸν Κῦρον, ἔλε-
 ξεν ὧδε, ὦ δέσποτα, ἐγὼ εἶμι τὸ μὲν γένος Ἀσσύριος·
 ἔχω δὲ καὶ τεῖχος ἰσχυρὸν καὶ χώρας ἐπάρχω πολλῆς·
 5 καὶ ἵππον ἔχω εἰς χιλίαν, ἣν τῷ
 τῶν Ἀσσυρίων βασιλεῖ παρειχό-
 μην καὶ φίλος ἦν ἐκείνῳ ὡς μά-
 λιστα· ἐπεὶ δὲ ἐκείνος τέθνηκεν
 ὑφ' ὑμῶν ἀνὴρ ἀγαθὸς ὢν, ὁ δὲ
 10 παῖς ἐκείνου τὴν ἀρχὴν ἔχει
 ἔχθιστος ὢν ἐμοί, ἦκω πρὸς σέ
 καὶ ἰκέτης προσπίπτω καὶ δίδωμί
 σοι ἔμαντὸν δούλον καὶ σύμμα-
 χον, σέ δὲ τιμωρὸν αἰτοῦμαι
 15 ἐμοὶ γενέσθαι· καὶ παῖδα οὕτως
 ὡς δυνατόν σε ποιοῦμαι· ἄπαις
 δ' εἶμι ἀρρένων παίδων. ὃς γὰρ
 ἦν μοι μόνος καὶ καλὸς κάγαθός,
 ὦ δέσποτα, καὶ ἐμὲ φιλῶν καὶ
 20 τιμῶν ὥσπερ ἂν εὐδαίμονα πα-
 τέρα παῖς τιμῶν τιθείη, τοῦτον
 ὁ νῦν βασιλεὺς οὗτος καλέσαν-
 τος τοῦ τότε βασιλέως, πατρὸς
 δὲ τοῦ νῦν, ὡς δώσοντος τὴν θυγατέρα τῷ ἐμῷ
 25 παιδί, ἐγὼ μὲν ἀπεπεμψάμην μέγα φρονῶν ὅτι δῆ-
 θεν τῆς βασιλέως θυγατρὸς ὀψοίμην τὸν ἐμὸν υἱὸν
 γαμέτην· ὁ δὲ νῦν βασιλεὺς εἰς θήραν αὐτὸν
 παρακάλεσας καὶ ἀνεῖς αὐτῷ θηρᾶν ἀνὰ κράτος,
 ὡς πολὺ κρείττων αὐτοῦ ἵππεὺς ἠγούμενος εἶναι,

OLD BABYLONIAN KING. .
 (Probably Nebuchadnezzar I.
 From a boundary stone.)

ὁ μὲν ὡς φίλῳ συνεθήρα, φανείσης δὲ ἄρκτου διώ-
 κοντες ἀμφοτέροι, ὁ μὲν νῦν ἄρχων οὔτος ἀκοντίσας
 ἤμαρτεν, ὡς μήποτ' ὤφελεν, ὁ δ' ἐμὸς παῖς βαλὼν,
 οὐδὲν δέον, καταβάλλει τὴν ἄρκτον. καὶ τότε μὲν
 5 δὴ ἀνιαθεὶς ἄρ' οὔτος κατέσχευ ὑπὸ σκότου τὸν φθό-
 νον· ὡς δὲ πάλιν λέοντος παρατυχόντος ὁ μὲν αὖ
 ἤμαρτεν, οὐδὲν θαυμαστὸν οἶμαι παθῶν, ὁ δ' αὖ ἐμὸς
 παῖς αὖθις τυχῶν κατειργάσατό τε τὸν λέοντα καὶ
 εἶπεν, Ἐρα βέβληκα δις ἐφεξῆς καὶ καταβέβληκα
 10 θῆρα ἑκατεράκις, ἐν τούτῳ δὴ οὐκέτι κατίσχει ὁ
 ἀνόσιος τὸν φθόνον, ἀλλ' αἰχμὴν παρά τινος τῶν
 ἐπομένων ἀρπάσας, παίσας εἰς τὰ στέρνα τὸν μόνον
 μοι καὶ φίλον παῖδα ἀφείλετο τὴν ψυχὴν. καὶ γὰρ μὲν
 ὁ τάλας νεκρὸν ἀντὶ νυμφίου ἐκομισάμην καὶ ἔθαψα
 15 τηλικούτος ὢν ἄρτι γενειάσκοντα τὸν ἄριστον παῖδα
 τὸν ἀγαπητόν· ὁ δὲ κατακανὼν ὥσπερ ἐχθρὸν ἀπο-
 λέσας οὔτε μεταμελόμενος πώποτε φανερὸς ἐγένετο
 οὔτε ἀντὶ τοῦ κακοῦ ἔργου τιμῆς τινος ἠξίωσε τὸν
 κατὰ γῆς. ὁ γε μὴν πατήρ αὐτοῦ καὶ συνώκτισέ με
 20 καὶ δῆλος ἦν συναχθόμενός μοι τῇ συμφορᾷ. ἐγὼ
 οὖν, εἰ μὲν ἔζη ἐκεῖνος, οὐκ ἂν ποτε ἦλθον πρὸς σέ
 ἐπὶ τῷ ἐκείνου κακῷ· πολλὰ γὰρ φιλικὰ ἔπαθον ὑπ'
 ἐκείνου καὶ ὑπηρέτησα ἐκείνῳ· ἐπεὶ δ' εἰς τὸν τοῦ
 ἐμοῦ παιδὸς φονεά ἢ ἀρχὴ περιήκει, οὐκ ἂν ποτε
 25 τούτῳ ἐγὼ δυναίμην εὖνους γενέσθαι, οὐδὲ οὔτος ἐμὲ
 εἶ οἶδ' ὅτι φίλον ἂν ποτε ἠγήσασαίτο. οἶδε γὰρ ὡς
 ἐγὼ πρὸς αὐτὸν ἔχω καὶ ὡς πρόσθεν φαιδρῶς βιο-
 τεύων νῦν διακείμαι, ἔρημος ὢν καὶ διὰ πένθους τὸ
 γῆρας διάγων. εἰ οὖν σύ με δέχει καὶ ἐλπίδα τινα

λάβοιμι τῷ φίλῳ παιδὶ τιμωρίας ἂν τινος μετὰ σοῦ
 τυχεῖν, καὶ ἀνηβῆσαι ἂν πάλιν δοκῶ μοι καὶ οὔτε
 ζῶν ἂν ἔτι αἰσχυνοίμην οὔτε ἀποθνήσκων ἀνιώμενος
 ἂν τελευτᾶν δοκῶ.

Cyrus accepts his services — they interchange pledges.

5 2. Ὁ μὲν οὕτως εἶπε· Κῦρος δ' ἀπεκρίνατο, Ἄλλ'
 ἦνπερ, ὦ Γωβρύα, καὶ φρονῶν φαίνη ὅσαπερ λέγεις
 πρὸς ἡμᾶς, δέχομαί τε ικέτην σε καὶ τιμωρήσειν σοι
 τοῦ παιδὸς σὺν θεοῖς ὑπισχνούμαι. λέξον δέ μοι, ἔφη,
 εἰάν σοι ταῦτα ποιῶμεν καὶ τὰ τείχη σε ἔχειν ἐῶμεν καὶ
 10 τὴν χώραν καὶ τὰ ὄπλα καὶ τὴν δύναμιν ἦνπερ πρό-
 σθεν εἶχες, σὺ ἡμῖν τί ἀντὶ τούτων ὑπηρετήσεις; ὁ δὲ
 εἶπε, Τὰ μὲν τείχη, ὅταν ἔλθης, οἰκόν σοι παρέξω·
 δασμὸν δὲ τῆς χώρας ὄνπερ ἔφερον ἐκείνῳ σοὶ
 ἀποίσω καὶ ὅποι ἂν στρατεύῃ, συστρατεύσομαι τὴν
 15 ἐκ τῆς χώρας δύναμιν ἔχων. ἔστι δέ μοι, ἔφη, καὶ
 θυγάτηρ παρθένος ἀγαπητὴ γάμου ἤδη ὠραία, ἣν
 ἐγὼ πρόσθεν μὲν ᾤμην τῷ νῦν βασιλεύοντι γυναῖκα
 τρέφειν· νῦν δὲ αὐτὴ τέ μοι ἢ θυγάτηρ πολλὰ γοω-
 μένη ικέτευσε μὴ δοῦναι αὐτὴν τῷ τοῦ ἀδελφοῦ φονεῖ,
 20 ἐγὼ τε ὡσαύτως γιγνώσκω. νῦν δέ σοι δίδωμι βου-
 λεύσασθαι καὶ περὶ ταύτης οὕτως ὥσπερ ἂν καὶ ἐγὼ
 βουλεύων περὶ σὲ φαίνωμαι. οὕτω δὲ ὁ Κῦρος εἶπεν,
 Ἐπὶ τούτοις, ἔφη, ἐγὼ ἀληθευομένοις δίδωμί σοι τὴν
 ἐμὴν καὶ λαμβάνω τὴν σὴν δεξιάν· θεοὶ δ' ἡμῖν μάρτυ-
 25 ρες ἔστων. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπράχθη, ἀπιέναι τε κελεύει
 τὸν Γωβρύαν ἔχοντα τὰ ὄπλα καὶ ἐπήρετο πόση τις

ὁδὸς ὡς αὐτὸν εἶη, ὡς ἤξων. ὁ δ' ἔλεγεν, Ἦν αὐριον ἴης πρῶ, τῆ ἑτέρα ἂν αὐλίζιοιο παρ' ἡμῖν.

Οὕτω δὴ οὗτος μὲν ὄχετο ἠγεμόνα καταλιπών. οἱ δὲ Μῆδοι παρήσαν, τοῖς μάγοις ἀποδόντες τὰ τῶν θεῶν,
5 καὶ διέδωκαν πάντα τὰ ἄλλα.

Visit of Cyrus to Gobryas — what he found in the castle.

3. Δευτεραῖοι δὲ οὖν ἀμφὶ δείλην γίγνονται Κῦρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρὸς τῷ Γωβρύου χωρίῳ, καὶ ὀρῶσιν ὑπερίσχυρόν τε τὸ ἔρυμα καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν πάντα παρεσκευασμένα ὡς ἂν κράτιστα ἀπομάχοιτο· καὶ
10 βούς δὲ πολλοὺς καὶ πάμπολλα πρόβατα ὑπὸ τὰ ἔρυμνὰ προσηγμένα ἐώρων. πέμψας δ' ὁ Γωβρύας πρὸς τὸν Κῦρον ἐκέλευσε περιελάσαντα ἰδεῖν ἢ ἢ πρόσοδος εὐπετεστάτη, εἴσω δὲ πέμψαι πρὸς ἑαυτὸν τῶν πιστῶν τινας, οἵτινες αὐτῷ τὰ ἔνδον ἰδόντες ἀπαγ-
15 γελοῦσιν. οὕτω δὴ ὁ Κῦρος αὐτὸς μὲν τῷ ὄντι βουλό-
μενος ἰδεῖν εἴ που εἶη αἰρέσιμον τὸ τεῖχος, εἰ ψευδῆς φαίνοιτο ὁ Γωβρύας, περιήλανε πάντοθεν, ἐώρα τε ἰσχυρότερα πάντα ἢ προσελθεῖν· οὐς δ' ἔπεμψε πρὸς Γωβρύαν, ἀπήγγελλον τῷ Κύρῳ ὅτι τοσαῦτα εἶη
20 ἔνδον ἀγαθὰ ὅσα ἐπ' ἀνθρώπων γενεάν, ὡς σφίσι δοκεῖν, μὴ ἂν ἐπιλιπεῖν τοὺς ἔνδον ὄντας. ὁ μὲν δὴ Κῦρος ἐν φροντίδι ἦν ὅ τι ποτ' εἶη ταῦτα, ὁ δὲ Γωβρύας αὐτὸς τε ἐξῆι πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς ἔνδοθεν πάντας ἐξῆγε φέροντας οἶνον, ἄλφιστα, ἄλευρα, ἄλλους
25 δὲ ἐλαύνοντας βούς, αἶγας, οἴς, σὺς, καὶ εἴ τι βρωτόν, πάντα ἱκανὰ προσήγον ὡς δειπνήσαι πᾶσαν τὴν σὺν Κύρῳ στρατιάν.

Gobryas surrenders himself and all his property to Cyrus.

4. Ὁ δὲ Γωβρύας, ἐπεὶ πάντες αὐτῷ οἱ ἄνδρες
ἔξω ἦσαν, εἰσιέναι τὸν Κῦρον ἐκέλευσεν ὅπως νομίζου
ἀσφαλέστατον. προεισπέμψας οὖν ὁ Κῦρος προσκό-
πους καὶ δύναμιν αὐτὸς οὕτως εἰσήγει. ἐπεὶ δ' εἰσήλ-
5 θεν ἀναπεπταμένας τὰς πύλας ἔχων, παρεκάλει τοὺς
φίλους πάντας καὶ ἄρχοντας τῶν μεθ' ἑαυτοῦ. ἐπειδὴ
δὲ ἔνδον ἦσαν, ἐκφέρων ὁ Γωβρύας φιάλας χρυσᾶς

καὶ πρόχους καὶ κάλ-
πιδας καὶ κόσμον παν-
10 τοῖον καὶ δαρεικοὺς ἀμέ-
τρους τινὰς καὶ πάντα
καλὰ πολλά, τέλος τὴν
θυγατέρα, δεινόν τι κάλ-
λος καὶ μέγεθος, πενθι-
15 κῶς δ' ἔχουσαν τοῦ ἀδελ-
φοῦ τεθνηκότος, ἐξάγων
ὧδε εἶπεν· Ἐγὼ σοι, ὦ
Κῦρε, τὰ μὲν χρήματα

ταῦτα δωροῦμαι, τὴν δὲ θυγατέρα ταύτην ἐπιτρέπω
20 διαθέσθαι ὅπως ἂν σὺ βούλῃ· ἱκετεύομεν δέ, ἐγὼ μὲν
καὶ πρόσθεν τοῦ υἱοῦ, αὕτη δὲ νῦν τοῦ ἀδελφοῦ τιμω-
ρὸν γενέσθαι σε. ὁ δὲ Κῦρος πρὸς ταῦτα εἶπεν, Ἄλλ'
ἐγὼ σοὶ μὲν καὶ τότε ὑπεσχόμην ἀψευδοῦντός σου τι-
μωρήσειν εἰς δύναμιν· νῦν δὲ ὅτε ἀληθεύοντά σε ὀρώ,
25 ἤδη ὀφείλω τὴν ὑπόσχεσιν, καὶ ταύτη ὑπισχνούμαι τὰ
αὐτὰ ταῦτα σὺν θεοῖς ποιήσειν. καὶ τὰ μὲν χρήματα
ταῦτα, ἔφη, ἐγὼ μὲν δέχομαι, δίδωμι δ' αὐτὰ τῇ παιδί
ταύτῃ κακείνῳ ὃς ἂν γήμη αὐτήν.

Πρόχους καὶ κάλπιδες.

Gobryas dines with Cyrus and remarks on Persian manners.

5. Τοσαῦτ' εἰπὼν δεξιάν τε λαβὼν τοῦ Γωβρύου καὶ ἀναστὰς ἐξήγει, καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ ἐξήγγεν ἅπαντας· καὶ πολλὰ δεομένου τοῦ Γωβρύου ἔνδον δειπνεῖν οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλ' ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐδείπνει καὶ τὸν Γωβρύαν σύνδειπνον παρέλαβεν. ἐπὶ στιβάδος δὲ κατακλιθεὶς ἤρετο αὐτὸν ὧδε· Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Γωβρύα, πότερον οἶε σοὶ εἶναι πλείω ἢ ἐκάστῳ ἡμῶν στρώματα; καὶ ὃς εἶπεν, Ὑμῖν νῆ Δί' εὖ οἶδ' ὅτι, ἔφη, καὶ στρώματα πλείω ἐστὶ καὶ κλῖναι, καὶ οἰκία
10 γε πολὺ μείζων ἢ ὑμετέρα τῆς ἐμῆς, οἳ γε οἰκία μὲν χρῆσθε γῆ τε καὶ οὐρανῶ, κλῖναι δ' ὑμῖν εἰσιν ὅποσαι εὐναὶ γένοιντ' ἂν ἐπὶ γῆς· στρώματα δὲ νομίζετε οὐχ ὅσα πρόβατα φύει, ἀλλ' ὅσα ὄρη τε καὶ πεδία ἀνίησι. τὸ μὲν δὴ πρῶτον συνδειπνῶν αὐτοῖς ὁ Γωβρύας καὶ
15 ὄρων τὴν φαυλότητα τῶν παρατιθεμένων βρωμάτων πολὺ σφᾶς ἐνόμιζεν ἐλευθεριωτέρους εἶναι αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ κατενόησε τὴν μετριότητα τῶν συσσίτων· ἐπ' οὐδενὶ γὰρ βρώματι οὐδὲ πώματι Πέρσης ἀνὴρ τῶν πεπαιδευμένων οὔτ' ἂν ὄμμασιν ἐκπεπληγμένος κατα-
20 φανῆς γένοιτο οὔτε ἀρπαγῆ οὔτε τῷ νῶ μὴ οὐχὶ προσκοπεῖν ἄπερ ἂν καὶ μὴ ἐπὶ σίτῳ ὦν· ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἵππικοὶ διὰ τὸ μὴ ταραττεσθαι ἐπὶ τῶν ἵππων δύναται ἅμα ἵππεύοντες καὶ ὄραν καὶ ἀκούειν καὶ λέγειν τὸ δέον, οὕτω κακεῖνοι ἐν τῷ σίτῳ οἴονται δεῖν φρόνιμοι
25 καὶ μέτριοι φαίνεσθαι· τὸ δὲ κεκινήσθαι ὑπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῆς πόσεως πάννυ αὐτοῖς ὑκὸν δοκεῖ εἶναι· ἐνενόησε δὲ αὐτῶν καὶ ὡς ἐπηρώτων ἀλλήλους τοιαῦτα οἷα ἐρωτηθῆναι ἡδίου ἢ μὴ καὶ ἔσκωπτον οἷα

σκωφθῆναι ἥδιον ἢ μή· ἃ τε ἔπαιζον ὡς πολὺ μὲν ὑβρεως ἀπῆν, πολὺ δὲ τοῦ αἰσχρόν τι ποιεῖν, πολὺ δὲ τοῦ χαλεπαίνεσθαι πρὸς ἀλλήλους. μέγιστον δ' αὐτῷ ἔδοξεν εἶναι τὸ ἐν στρατείᾳ ὄντας τῶν εἰς τὸν
 5 αὐτὸν κίνδυνον ἐμβαινόντων μηδεὶς οἶεσθαι δεῖν πλείω παρατίθεσθαι, ἀλλὰ τοῦτο νομίζειν ἥδίστην εὐωχίαν εἶναι τοὺς συμμαχεσθαι μέλλοντας ὅτι βελτίστους παρασκευάζειν. τότε μὲν δὴ ταῦτ' εἰπόντες ἀπῆλθον ἐκάτερος ἐπὶ τὰ προσήκοντα.

A second invasion of Assyria—Gobryas receives much of the booty.

10 6. Οὕτω μὲν δὴ πορευόμενοι τεταρταῖοι πρὸς τοῖς ὀρίοις τῆς Γωβρύου χώρας ἐγένοντο. ὡς δὲ ἐν τῇ πολεμίᾳ ἦν, κατέστησε λαβῶν ἐν τάξει μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς τε πεζοὺς καὶ τῶν ἰππέων ὀπόσους ἔδοκει καλῶς αὐτῷ ἔχειν· τοὺς δ' ἄλλους ἰππέας ἀφήκε καταθεῖν,
 15 καὶ ἐκέλευσε τοὺς μὲν ὄπλα ἔχοντας κατακαίνειν, τοὺς δ' ἄλλους καὶ πρόβατα ὅσα ἂν λάβωσι πρὸς αὐτὸν ἄγειν. ἐκέλευσε δὲ καὶ τοὺς Πέρσας συγκαταθεῖν· καὶ ἦκον πολλοὶ μὲν αὐτῶν κατακεκυλισμένοι ἀπὸ τῶν ἵππων, πολλοὶ δὲ καὶ λείαν πλείστην ἄγοντες.
 20 ὡς δὲ παρῆν ἡ λεία, συγκαλέσας τοὺς τε τῶν Μήδων ἄρχοντας καὶ τῶν Ἑρκανίων καὶ τοὺς ὁμοτίμους ἔλεξεν ὧδε. Ἄνδρες φίλοι, ἐξένισεν ἡμᾶς ἅπαντας πολλοῖς ἀγαθοῖς Γωβρύας. εἰ οὖν, ἔφη, τοῖς θεοῖς ἐξελόντες τὰ νομιζόμενα καὶ τῇ στρατιᾷ τὰ ἱκανὰ τὴν ἄλλην
 25 τούτῳ δοίημεν λείαν, ἂρ' ἂν, ἔφη, καλὸν ποιήσαιμεν τῷ εὐθύς φανεροῖ εἶναι ὅτι καὶ τοὺς εὖ ποιοῦντας πειρώμεθα νικᾶν εὖ ποιοῦντες; ὡς δὲ τοῦτ' ἤκουσαν,

πάντες μὲν ἐπήνουν, πάντες δ' ἐνεκωμιάζον· εἷς δὲ καὶ ἔλεξεν ὧδε· Πάνυ, ἔφη, ὦ Κῦρε, τοῦτο ποιήσομεν· καὶ γὰρ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὁ Γωβρύας πτωχοῦς τινὰς ἡμᾶς νομίζειν, ὅτι οὐ δαρεικῶν μεστοὶ ἤκομεν
 5 οὐδὲ ἐκ χρυσῶν πίνομεν φιαλῶν· εἰ δὲ τοῦτο ποιήσομεν, γνοίῃ ἄν, ἔφη, ὅτι ἔστιν ἐλευθερίου εἶναι καὶ ἄνευ χρυσοῦ. Ἄγε δὴ, ἔφη, τὰ τῶν θεῶν ἀποδόντες τοῖς μάγοις καὶ ὅσα τῇ στρατιᾷ ἱκανὰ ἐξελόντες τᾶλλα καλέσαντες τὸν Γωβρύαν δότε αὐτῷ· οὕτω δὴ
 10 λαβόντες ἐκεῖνοι ὅσα ἔδει τᾶλλα ἔδοσαν τῷ Γωβρύα.

On to Babylon—a rejected challenge.

7. Ἐκ τούτου δὴ ἦει πρὸς Βαβυλῶνα παραταξάμενος ὥσπερ ὅτε ἡ μάχη ἦν. ὡς δ' οὐκ ἀντεξῆσαν οἱ Ἀσσύριοι, ἐκέλευσεν ὁ Κῦρος τὸν Γωβρύαν προσελάσαντα εἰπεῖν ὅτι εἰ βούλεται ὁ βασιλεὺς ἐξιῶν ὑπὲρ
 15 τῆς χώρας μάχεσθαι, κἂν αὐτὸς σὺν ἐκείνῳ μάχοιτο· εἰ δὲ μὴ ἀμυνεῖ τῇ χώρᾳ, ὅτι ἀνάγκη τοῖς κρατοῦσι πείθεσθαι. ὁ μὲν δὴ Γωβρύας προσήλασεν ἔνθα ἀσφαλὲς ἦν ταῦτα εἰπεῖν, ὁ δ' αὐτῷ ἐξέπεμψεν ἀποκρινόμενον τοιάδε· Δεσπότης ὁ σὸς λέγει, ὦ Γω
 20 βρύα, Οὐχ ὅτι ἀπέκτεινά σου τὸν υἱὸν μεταμέλει μοι, ἀλλ' ὅτι οὐ καὶ σὲ προσαπέκτεινα. μάχεσθαι δὲ εἰς βούλησθε, ἦκετε εἰς τριακοστὴν ἡμέραν· νῦν δ' οὐπω ἡμῖν σχολή· ἔτι γὰρ παρασκευαζόμεθα. ὁ δὲ Γωβρύας εἶπεν, Ἀλλὰ μήποτέ σοι λήξειεν αὕτη ἢ μετα
 25 μέλεια· δῆλον γὰρ ὅτι ἀνιῶ σέ τι, ἐξ οὗ αὕτη σε ἢ μεταμέλεια ἔχει. ὁ δὲ δὴ Κῦρος ἀκούσας τὰ τοῦ Ἀσσυρίου ἀπήγαγε τὸ στράτευμα.

A traitor in the ranks — Cyrus rescues Gadatas.

8. Ἐκ δὲ τοῦ Γαδάτου ἱππικοῦ τῶν δυνατῶν τις ἀνδρῶν ἐπεὶ ἑώρα αὐτὸν ἀφεστηκότα ἀπὸ τοῦ Ἀσσυρίου, ἐνόμισεν, εἴ τι οὗτος πάθοι, αὐτὸς ἂν λαβεῖν παρὰ τοῦ Ἀσσυρίου πάντα τὰ Γαδάτου· οὕτω δὴ
 5 πέμπει τινὰ τῶν ἑαυτοῦ πιστῶν πρὸς τὸν Ἀσσύριον καὶ κελεύει τὸν ἰόντα, εἰ καταλάβοι ἤδη ἐν τῇ Γαδάτου χώρα τὸ Ἀσσύριον στρατεύμα, λέγειν τῷ Ἀσσυρίῳ ὅτι εἰ βούλοιο ἐνεδρεῦσαι, λάβοι ἂν Γαδάταν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. δηλοῦν δὲ ἐνετέλλετο ὄσσην τε εἶχεν
 10 ὁ Γαδάτας δύναμιν καὶ ὅτι Κῦρος οὐ συνείπετο αὐτῷ· καὶ τὴν ὁδὸν ἐδήλωσεν ἧ̄ προσιέναι μέλλοι. προσεπέστειλε δὲ τοῖς αὐτοῦ οἰκέταις, ὡς πιστεύοιτο μᾶλλον, καὶ τὸ τεῖχος ὃ ἐτύγχανεν αὐτὸς ἔχων ἐν τῇ Γαδάτου χώρα παραδοῦναι τῷ Ἀσσυρίῳ καὶ τὰ ἐνόντα· ἧ̄ξειν
 15 δὲ καὶ αὐτὸς ἔφασκεν, εἰ μὲν δύναιτο, ἀποκτείνας Γαδάταν, εἰ δὲ μὴ, ὡς σὺν τῷ Ἀσσυρίῳ τὸ λοιπὸν ἐσόμενος. ἐπεὶ δὲ ὁ ἐπὶ ταῦτα ταχθεὶς ἐλαύνων ὡς δυνατὸν ἦν τάχιστα ἀφικνεῖται πρὸς τὸν Ἀσσύριον καὶ ἐδήλωσεν ἐφ' ἃ ἦκοι, ἀκούσας ἐκεῖνος τό τε χωρίον
 20 εὐθὺς παρέλαβε καὶ πολλὴν ἵππον ἔχων καὶ ἄρματα ἐνήδρευεν ἐν κώμαις ἀθρόαις. ὁ δὲ Γαδάτας ὡς ἐγγὺς ἦν τούτων τῶν κωμῶν, πέμπει τινὰς προδιερευνησομένους. ὁ δὲ Ἀσσύριος ὡς ἔγνω προσιόντας τοὺς διερευνητάς, φεύγειν κελεύει ἄρματα ἕξαναστάντα δύο ἢ
 25 τρία καὶ ἵππους ὀλίγους, ὡς δὴ φοβηθέντας καὶ ὀλίγους ὄντας. οἱ δὲ διερευνηταὶ ὡς εἶδον ταῦτα, αὐτοὶ τε ἐδίωκον καὶ τῷ Γαδάτᾳ κατέσειον· καὶ ὃς ἐξαπατηθεὶς διώκει ἀνὰ κράτος. οἱ δὲ Ἀσσύριοι, ὡς ἐδόκει

ἀλώσιμος εἶναι ὁ Γαδάτας, ἀνίστανται ἐκ τῆς ἐνέδρας.
 καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ Γαδάταν ἰδόντες ὥσπερ εἰκὸς ἔφευγον,
 οἱ δ' αὖ ὥσπερ εἰκὸς ἐδίωκον. καὶ ἐν τούτῳ ὁ ἐπιβου-
 λεύων τῷ Γαδάτα παίει αὐτόν, καὶ καιρίας μὲν πληγῆς
 5 ἀμαρτάνει, τύπτει δὲ αὐτόν εἰς τὸν ὦμον καὶ τιτρώσκει.
 ποιήσας δὲ τοῦτο ἐξίσταται, ἕως σὺν τοῖς διώκουσιν
 ἐγένετο· ἐπεὶ δ' ἐγνώσθη ὅς ἦν, ὁμοῦ δὴ ὦν τοῖς
 Ἀσσυρίοις προθύμως ἐκτείνων τὸν ἵππον σὺν τῷ
 βασιλεῖ ἐδίωκεν. ἐνταῦθα δὴ ἠλίσκοντο μὲν δῆλον
 10 ὅτι οἱ βραδυτάτους ἔχοντες τοὺς ἵππους ὑπὸ τῶν
 ταχίστους· ἤδη δὲ μάλα πάντες πιεζόμενοι διὰ τὸ
 κατατετρῦσθαι ὑπὸ τῆς πορείας οἱ τοῦ Γαδάτου ἱππεῖς
 καθορῶσι τὸν Κῦρον προσιόντα σὺν τῷ στρατεύματι·
 δοκεῖν δὲ χρῆ ἀσμένους καὶ ὥσπερ εἰς λιμένα ἐκ χει-
 15 μῶνος προσφέρεσθαι αὐτούς.

The enemy routed with great loss — meeting of Cyrus and Gadatas.

9. Ὁ δὲ Κῦρος τὸ μὲν πρῶτον ἐθαύμασεν· ὡς δ'
 ἔγνω τὸ πρᾶγμα, ἕως πάντες ἐναντίοι ἤλαννον, ἐναντίος
 καὶ αὐτὸς ἐν τάξει ἤγε τὴν στρατιάν· ὡς δὲ γνόντες οἱ
 πολέμιοι τὸ ὄν ἐτράποντο εἰς φυγὴν, ἐνταῦθα ὁ Κῦρος
 20 διώκειν ἐκέλευσε τοὺς πρὸς τοῦτο τεταγμένους, αὐτὸς
 δὲ σὺν τοῖς ἄλλοις εἶπετο ὡς ᾤετο συμφέρειν. ἐνταῦθα
 δὴ καὶ ἄρματα ἠλίσκετο, ἕνια μὲν καὶ ἐκπιπτόντων τῶν
 ἡνιόχων, τῶν μὲν ἐν τῇ ἀναστροφῇ, τῶν δὲ καὶ ἄλλως,
 ἕνια δὲ καὶ περιτεμνόμενα ὑπὸ τῶν ἱππέων ἠλίσκετο.
 25 καὶ ἀποκτείνουσι δὲ ἄλλους τε πολλοὺς καὶ τὸν παί-
 σαντα Γαδάταν. τῶν μέντοι πεζῶν Ἀσσυρίων, οἱ
 ἔτυχον τὸ Γαδάτου χωρίον πολιορκούντες, οἱ μὲν εἰς

τὸ τεῖχος κατέφυγον τὸ ἀπὸ Γαδάτου ἀποστάν, οἱ
 δὲ φθάσαντες εἰς πόλιν τιὰ τοῦ Ἀσσυρίου μεγάλην,
 ἔνθα καὶ αὐτὸς σὺν τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἄρμασι
 κατέφυγεν ὁ Ἀσσύριος. Κῦρος μὲν δὴ διαπραξάμε-
 5 νος ταῦτα ἐπαναχωρεῖ εἰς τὴν Γαδάτου χώραν· καὶ
 προστάξας οἷς ἔδει ἀμφὶ τὰ αἰχμάλωτα ἔχει, εὐθὺς
 ἐπορεύετο, ὡς ἐπισκέψαιτο τὸν Γαδάταν πῶς ἔχοι ἐκ
 τοῦ τραύματος. πορευομένῳ δὲ αὐτῷ ὁ Γαδάτας ἐπι-
 δεδεμένος ἤδη τὸ τραῦμα ἀπαντᾷ. ἰδὼν δὲ αὐτὸν
 10 ὁ Κῦρος ἤσθη τε καὶ εἶπεν, Ἐγὼ δὲ πρὸς σὲ ἦα
 ἐπισκεψόμενος ὅπως ἔχεις. Ἐγὼ δέ γ', ἔφη ὁ Γαδά-
 τας, ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς σὲ ἐπαναθεασόμενος ἦα ὁποῖός
 τίς ποτε φαίνει ἰδεῖν ὁ τοιαύτην ψυχὴν ἔχων· ὅστις
 οὔτ' οἶδα ἔγωγε ὅ τι νῦν ἐμοῦ δεόμενος οὔτε μὴν
 15 ὑποσχόμενός γέ μοι ταῦτα πράξειν οὔτε εὖ πεπονθὼς
 ὑπ' ἐμοῦ εἰς γε τὸ ἴδιον οὐδ' ὀτιοῦν, ἀλλ' ὅτι τοὺς
 φίλους ἔδοξά σοί τι ὀνήσαι, οὔτω μοι προθύμως
 ἐβοήθησας ὡς νῦν τὸ μὲν ἐπ' ἐμοὶ οἴχομαι, τὸ δ'
 ἐπὶ σοὶ σέσωσμαι. καὶ ὁ Κῦρος πρὸς ταῦτα εἶπεν
 20 ὧδε· ὦ Γαδάτα, ἦ πολὺ μείζον παρὲς θαῦμα ἐμὲ
 νῦν θαυμάζεις. Καὶ τί δὴ τοῦτ' ἔστιν; ἔφη ὁ Γαδά-
 τας. Ὅτι τοσοῦτοι μὲν, ἔφη, Περσῶν ἐσπούδασαν
 περὶ σέ, τοσοῦτοι δὲ Μήδων, τοσοῦτοι δὲ Ἑρκανίων,
 πάντες δὲ οἱ παρόντες Ἀρμενίων καὶ Σακῶν. καὶ
 25 ὁ Γαδάτας ἐπηύξατο, Ἄλλ', ὦ Ζεῦ, ἔφη, καὶ τούτοις
 πόλλ' ἀγαθὰ δοῖεν οἱ θεοί, καὶ πλείστα τῷ αἰτίῳ τοῦ
 καὶ τούτους τοιοῦτους εἶναι. ὅπως μέντοι οὓς ἐπαινεῖς
 τούτους, ὦ Κῦρε, ξενίσωμεν καλῶς, δέχου τάδε ξένια
 οἷα ἐγὼ δύναμαι. ἅμα δὲ προῆγε πάμπολλα, ὥστε

καὶ θύειν τὸν βουλόμενον καὶ ξενίζεσθαι πᾶν τὸ στρατεύμα ἀξίως τῶν καλῶς πεποιημένων καὶ καλῶς συμβάντων.

Cyrus arranges with the Assyrians to leave unmolested those engaged in agriculture.

10. Ἐννοήσας δὲ ὅτι οἱ πρὸς αὐτὸν ἀφεστηκότες
 5 ὄντες πλησίον Βαβυλῶνος κακῶς πείσονται, ἦν μὴ αὐτὸς ἀεὶ παρῆ, οὕτως ὅσους τε τῶν πολεμίων ἀφίει, τούτους ἐκέλευε λέγειν τῷ Ἀσσυρίῳ, καὶ αὐτὸς κήρυκα ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ταῦτα λέγοντα, ὅτι ἔτοιμος εἶη τοὺς ἐργαζομένους τὴν γῆν ἕαν καὶ μὴ ἀδικεῖν, εἰ
 10 κἀκεῖνος βούλοιο ἕαν ἐργάζεσθαι τοὺς τῶν πρὸς ἑαυτὸν ἀφεστηκόντων ἐργάτας. καίτοι, ἔφη, σὺ μὲν ἦν καὶ δύνῃ κωλύειν, ὀλίγους τινὰς κωλύσεις· ὀλίγη γάρ ἐστι χώρα ἢ τῶν πρὸς ἐμὲ ἀφεστηκόντων· ἐγὼ δὲ πολλὴν ἂν σοι χώραν ἐώην ἐνεργὸν εἶναι. εἰς δὲ τὴν τοῦ
 15 καρποῦ κομιδὴν, ἕαν μὲν πόλεμος ἦ, ὁ ἐπικρατῶν οἶμαι καρπώσεται· ἕαν δὲ εἰρήνη, δῆλον, ἔφη, ὅτι σύ. ἕαν μέντοι τις ἢ τῶν ἐμῶν ὄπλα ἀνταίρηται σοὶ ἢ τῶν σῶν ἐμοί, τούτους, ἔφη, ὡς ἂν δυνώμεθα ἑκάτεροι ἀμυνόμεθα. ταῦτα ἐπιστείλας τῷ κήρυκι ἔπεμψεν αὐτόν.
 20 οἱ δὲ Ἀσσύριοι ὡς ἤκουσαν ταῦτα, πάντα ἐποιοῦν πείθοντες τὸν βασιλέα συγχωρῆσαι ταῦτα καὶ ὅτι μικρότατον τοῦ πολέμου λιπεῖν. καὶ ὁ Ἀσσύριος μέντοι εἴτε καὶ ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων πεισθεὶς εἴτε καὶ αὐτὸς οὕτω βουλευθεὶς συνήνεσε ταῦτα· καὶ ἐγένοντο
 25 συνθηκαὶ τοῖς μὲν ἐργαζομένοις εἰρήνην εἶναι, τοῖς δ' ὀπλοφόροις πόλεμον. ταῦτα μὲν δὴ διεπέπρακτο περὶ

τῶν ἐργατῶν ὁ Κῦρος· τὰς μέντοι νομὰς τῶν κτηνῶν
 τοὺς μὲν ἑαυτοῦ φίλους ἐκέλευσε καταθέσθαι, εἰ βού-
 λουτο, ἐν τῇ ἑαυτῶν ἐπικρατείᾳ· τὴν δὲ τῶν πολεμίων
 λείαν ἤγον ὀπόθεν δύναυτο, ὅπως εἴη ἡ στρατεία ἡδίων
 5 τοῖς συμμαχοῖς. οἱ μὲν γὰρ κίνδυνοι οἱ αὐτοὶ καὶ ἄνευ
 τοῦ λαμβάνειν τὰπιτήδεια, ἡ δ' ἐκ τῶν πολεμίων τροφή
 κουφοτέρα τὴν στρατείαν ἐδόκει παρέχειν.

Gobryas offers Cyrus many gifts—Cyrus accepts only some horses.

11. Ἐπεὶ δὲ παρεσκευάζετο ἤδη ὁ Κῦρος ὡς ἀπιῶν,
 παρῆν ὁ Γαδάτας ἄλλα τε δῶρα πολλὰ καὶ παντοῖα
 10 φέρων καὶ ἄγων ὡς ἂν ἐξ οἴκου μεγάλου, καὶ ἵππους
 δὲ ἤγε πολλοὺς ἀφελόμενος τῶν ἑαυτοῦ ἵππέων οἷς
 ἠπιστῆκει διὰ τὴν ἐπιβουλήν. ὡς δ' ἐπλησίασεν,
 ἔλεξε τοιαύδε. ὦ Κῦρε, νῦν μὲν σοι ἐγὼ ταῦτα δι-
 δωμι ἐν τῷ παρόντι, καὶ χρῶ αὐτοῖς, εἰ δέ τι
 15 νόμιζε δ', ἔφη, καὶ τᾶλλα πάντα τὰμὰ σὰ εἶναι.

Καὶ ὁ Κῦρος ἀκούσας ἔλεξεν ὧδε. Ἄλλὰ τοὺς μὲν
 ἵππους δέχομαι, ἔφη· σέ τε γὰρ ὠφελήσω εὐνουστέ-
 ροις δούς αὐτοὺς ἢ νῦν σοι εἶχον, ὡς ἔοικεν, ἐγὼ τε
 οὗ δὴ πάλαι ἐπιθυμῶ, τὸ Περσῶν ἱππικὸν θάπτον
 20 ἐκπληρώσω εἰς τοὺς μυρίους ἱππέας· τὰ δ' ἄλλα
 χρήματα σὺ ἀπαγαγὼν φύλαττε, ἔστ' ἂν ἐμὲ ἴδης
 ἔχοντα ὥστε σοῦ μὴ ἠττάσθαι ἀντιδωρούμενον· εἰ δὲ
 πλείω μοι διδοὺς ἀπίοις ἢ λαμβάνοις παρ' ἐμοῦ, μὰ
 τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν δυναίμην μὴ αἰσχύνεσθαι.
 25 πρὸς ταῦτα ὁ Γαδάτας εἶπεν, Ἄλλὰ ταῦτα μὲν, ἔφη,
 πιστεύω σοι· ὁρῶ γάρ σου τὸν τρόπον· φυλάττειν
 μέντοι ὄρα εἰ ἐπιτήδειός εἰμι. ἕως μὲν γὰρ φίλοι

ἦμεν τῷ Ἀσσυρίῳ, καλλίστῃ ἐδόκει εἶναι ἢ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς κτήσις· τῆς γὰρ μεγίστης πόλεως Βαβυλῶνος ἐγγὺς οὐσα ὅσα μὲν ὠφελείσθαι ἔστιν ἀπὸ μεγάλης πόλεως, ταῦτα ἀπελαύομεν, ὅσα δὲ ἐνοχλείσθαι, οἵκαδε δεῦρ' ἀπιόντες τούτων ἐκποδῶν ἦμεν· νῦν δ' ἐπεὶ ἐχθροὶ ἐσμεν, δῆλον ὅτι ἐπειδὰν σὺ ἀπέλθῃς, καὶ αὐτοὶ ἐπιβουλευσόμεθα καὶ ὁ οἶκος ὅλος, καὶ οἶμαι λυπηρῶς βιωσόμεθα ὅλως τοὺς ἐχθροὺς καὶ πλησίον ἔχοντες καὶ κρείττους ἡμῶν αὐτῶν ὀρώντες.

Gadatas invited to join Cyrus with his friends.

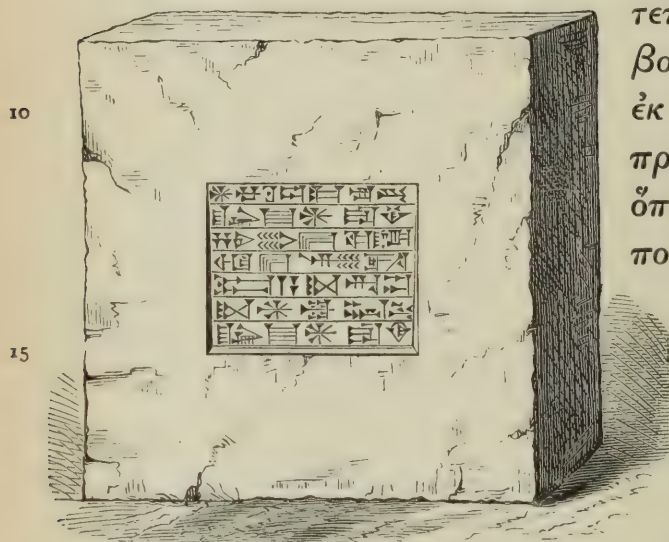
10 12. Ἀκούσαντι ταῦτα τῷ Κύρῳ ἔδοξεν ἄξια ἐπιμελείας λέγειν· καὶ εὐθύς εἶπε, Τί οὖν, ἔφη, ὦ Γαδάτα, οὐχὶ τὰ μὲν τείχη φυλακῇ ἐχυρὰ ἐποιήσαμεν, ὅπως ἂν σοι σᾶ ἢ χρῆσθαι ἀσφαλῶς, ὁπόταν εἰς αὐτὰ ἴης· αὐτὸς δὲ σὺν ἡμῖν στρατεύει, ἵνα ἦν οἱ θεοὶ ὡσπερ
15 νῦν σὺν ἡμῖν ὦσιν, οὗτος σὲ φοβῆται, ἀλλὰ μὴ σὺ τοῦτον; ὅτι δὲ ἡδύ σοι ὀράν τῶν σῶν ἢ ὄτῳ συνῶν χαίρεις, ἔχων σὺν σαυτῷ πορεύου. καὶ σύ τ' ἂν ἐμοί, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ, πάνυ χρήσιμος εἴης, ἐγὼ τε σοὶ ὅσα ἂν δύνωμαι πειράσομαι. ἀκούσας ταῦτα ὁ Γαδάτας
20 ἀνέπνευσέ τε καὶ εἶπεν, Ἄρ' οὖν, ἔφη, δυναίμην ἂν συσκευασάμενος φθάσαι πρὶν σε ἐξιέναι; βούλομαι γάρ τοι, ἔφη, καὶ τὴν μητέρα ἄγειν μετ' ἐμαυτοῦ. Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, φθήσει μέντοι· ἐγὼ γὰρ ἐπισχήσω ἕως ἂν φῆς καλῶς ἔχειν. οὕτω δὲ ὁ Γαδάτας ἀπελ-
25 θὼν φύλαξι μὲν τὰ τείχη σὺν Κύρῳ ὠχυρώσατο, συσκευάσατο δὲ πάντα ὁπόσοις ἂν οἶκος μέγας καλῶς οἰκοῖτο. ἤγετο δὲ καὶ τῶν ἑαυτοῦ τῶν τε πιστῶν οἷς

ἦδετο καὶ ὦν ἠπίσκει πολλούς, ἀναγκάσας τοὺς μὲν καὶ
 γυναῖκας ἄγειν, τοὺς δὲ καὶ ἀδελφούς, ὡς δεδεμένους
 τούτοις κατέχοι αὐτούς. καὶ τὸν μὲν Γαδάταν εὐθύς ὁ
 Κῦρος ἐν τοῖς περὶ αὐτὸν ἦει ἔχων καὶ ὁδῶν φραστήηρα
 5 καὶ ὑδάτων καὶ χιλοῦ καὶ σίτου, ὡς εἶη ἐν ἀφθονωτά-
 τοις στρατοπεδεύεσθαι.

*A conference before Babylon—why Cyrus preferred to keep at a
 distance.*

13. Ἐπεὶ δὲ πορευόμενος καθεώρα τὴν τῶν Βυβυ-
 λωνίων πόλιν καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ἡ ὁδὸς ἣν ἦει παρ'
 αὐτὸ τὸ τεῖχος φέρειν, καλέσας τὸν Γωβρύαν καὶ τὸν
 10 Γαδάταν ἠρώτα εἰ εἶη ἄλλη ὁδός, ὥστε μὴ πάνυ ἐγγὺς
 τοῦ τείχους ἄγειν. καὶ ὁ Γωβρύας εἶπεν, Εἰσὶ μὲν,
 ὦ δέσποτα, καὶ πολλαὶ ὁδοί· ἀλλ' ἐγώγ', ἔφη, ὤμην
 καὶ βούλεσθαι ἂν σε νῦν ὅτι ἐγγυτάτω τῆς πόλεως
 ἄγειν, ἵνα καὶ ἐπιδείξαις αὐτῷ ὅτι τὸ στρατεύμα σου
 15 ἦδη πολὺ τέ ἐστι καὶ καλόν· ἐπειδὴ καὶ ὅτε ἔλαττον
 εἶχες προσῆλθές τε πρὸς αὐτὸ τὸ τεῖχος καὶ ἐθεῶτο
 ἡμᾶς οὐ πολλοὺς ὄντας· νῦν δὲ εἰ καὶ παρεσκευασμέ-
 νος τί ἐστιν, ὥσπερ πρὸς σέ εἶπεν ὅτι παρασκευάζοιτο
 ὡς μαχομένός σοι, οἶδ' ὅτι ἰδόντι αὐτῷ τὴν σὴν δύνα-
 20 μιν πάλιν ἀπαρασκευότατα τὰ ἑαυτοῦ φανέεται. καὶ
 ὁ Κῦρος πρὸς ταῦτα εἶπε, Δοκεῖς μοι, ὦ Γωβρύα, θαν-
 μάξειν ὅτι ἐν ᾧ μὲν χρόνῳ πολὺ μείονα ἔχων στρατιὰν
 ἦλθον, πρὸς αὐτὸ τὸ τεῖχος προσῆγον· νῦν δ' ἐπεὶ
 πλείονα δύναμιν ἔχω, οὐκ ἐθέλω ὑπ' αὐτὰ τὰ τεῖχη
 25 ἄγειν. ἀλλὰ μὴ θαύμαζε· οὐ γὰρ τὸ αὐτό ἐστι
 προσάγειν καὶ παράγειν. προσάγουσι μὲν γὰρ πάν-

τες οὕτω ταξάμενοι ὡς ἂν ἄριστοι εἶεν μάχεσθαι, παριέναι δὲ ἀνάγκη ἐστὶν ἐκτεταμέναις μὲν ταῖς ἀμάξαις, ἀνειρμένοις δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις σκευοφόροις ἐπὶ πολὺ· ταῦτα δὲ πάντα δεῖ προκεκαλύφθαι
 5 τοῖς ὀπλοφόροις καὶ μηδαμῇ τοῖς πολεμίοις γυμνὰ ὄπλων τὰ σκευοφόρα φαίνεσθαι. ἀνάγκη οὖν οὕτω πορευομένων ἐπὶ λεπτὸν καὶ ἀσθενὲς τὸ μάχιμον

A BABYLONIAN BRICK, WITH INSCRIPTION.

10
 15
 20
 25
 30
 35
 40
 45
 50
 55
 60
 65
 70
 75
 80
 85
 90
 95
 100
 105
 110
 115
 120
 125
 130
 135
 140
 145
 150
 155
 160
 165
 170
 175
 180
 185
 190
 195
 200
 205
 210
 215
 220
 225
 230
 235
 240
 245
 250
 255
 260
 265
 270
 275
 280
 285
 290
 295
 300
 305
 310
 315
 320
 325
 330
 335
 340
 345
 350
 355
 360
 365
 370
 375
 380
 385
 390
 395
 400
 405
 410
 415
 420
 425
 430
 435
 440
 445
 450
 455
 460
 465
 470
 475
 480
 485
 490
 495
 500
 505
 510
 515
 520
 525
 530
 535
 540
 545
 550
 555
 560
 565
 570
 575
 580
 585
 590
 595
 600
 605
 610
 615
 620
 625
 630
 635
 640
 645
 650
 655
 660
 665
 670
 675
 680
 685
 690
 695
 700
 705
 710
 715
 720
 725
 730
 735
 740
 745
 750
 755
 760
 765
 770
 775
 780
 785
 790
 795
 800
 805
 810
 815
 820
 825
 830
 835
 840
 845
 850
 855
 860
 865
 870
 875
 880
 885
 890
 895
 900
 905
 910
 915
 920
 925
 930
 935
 940
 945
 950
 955
 960
 965
 970
 975
 980
 985
 990
 995

τετάχθαι· εἰ οὖν βούλοιντο ἀθρόοι ἐκ τοῦ τείχους προσπεσεῖν πη, ὅπη προσμίξειαν, πολὺ ἂν ἐρρωμενέστεροι συμμιγνύοιεν τῶν παριόντων· καὶ τοῖς μὲν ἐπὶ μακρὸν πορευομένοις μακρὰ καὶ αἰ ἐπιβοήθειαι, τοῖς δ' ἐκ τοῦ τείχους βραχὺ πρὸς τὸ ἐγγὺς καὶ προσδραμεῖν καὶ πάλιν ἀπελθεῖν. ἦν δὲ μὴ μείον ἀπέχοντες παρίωμεν ἢ ἐφ' ὅσον καὶ νῦν ἐκτεταμένοι πορευόμεθα, τὸ μὲν πλῆθος κατόψονται ἡμῶν· ὑπὸ δὲ τῶν
 25 παρुφασμένων ὀπλων πᾶς ὄχλος δεινὸς φαίνεται. ἦν δ' οὖν τῷ ὄντι ἐπεξίωσί πη, ἐκ πολλοῦ προορῶντες αὐτοὺς σὺκ ἂν ἀπαράσκευοι λαμβανοίμεθα. μᾶλλον δέ, ὦ ἄνδρες, ἔφη, οὐδ' ἐπιχειρήσουσιν, ὅποταν πρόσω δέη ἀπὸ τοῦ τείχους ἀπιέναι, ἦν μὴ τῷ ὄλω ὑπολά-

βωσι τοῦ παντὸς κρείττους εἶναι· φοβερὰ γὰρ ἢ ἀπο-
 χώρησις. ἐπεὶ δὲ ταῦτ' εἶπεν, ἔδοξέ τε ὀρθῶς τοῖς
 παροῦσι λέγειν καὶ ἦγεν ὁ Γωβρύας ὡσπερ ἐκέλευσε.
 παραμειβομένου δὲ τὴν πόλιν τοῦ στρατεύματος αἰεὶ τὸ
 5 ὑπολειπόμενον ἰσχυρότερον ποιούμενος ἀπεχώρει.

Cyrus sends to Cyaxares — their meeting.

14. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα διεπέπρακτο, πέμπει πρὸς Κυα-
 ξάρην καὶ ἐπέστειλεν αὐτῷ ἡκείνῃ ἐπὶ τὸ στρατόπεδον,
 ὅπως περὶ τῶν φρουρίων ὧν εἰλήφεσαν βουλευσάιντο
 ὃ τι χρήσαιντο, καὶ θεασάμενος τὸ στρατεύμα καὶ
 10 περὶ τῶν ἄλλων σύμβουλος γίγνοιτο ὃ τι δοκοίη ἐκ
 τούτου πράττειν· εἰ δὲ κελεύη, εἰπέ, ἔφη, ὅτι ἐγὼ
 ἂν ὡς ἐκείνῳ ἰοίην συστρατοπεδευσόμενος. ὁ μὲν
 ἄγγελος ὤχετο ταῦτ' ἀπαγγελῶν. ὁ δὲ Κυαξάρης
 ἐπορεύετο τῇ ὑστεραίᾳ σὺν τοῖς παραμείνασιν ἰππεῦσι
 15 Μήδων· ὡς δ' ἦσθετο ὁ Κῦρος προσιόντα αὐτόν, λα-
 βῶν τοὺς τε τῶν Περσῶν ἰππέας, πολλοὺς ἤδη ὄντας,
 καὶ τοὺς Μήδους πάντας καὶ τοὺς Ἀρμενίους καὶ τοὺς
 Ἑρκανίους καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων τοὺς εὐίπποτάτους
 τε καὶ εὐοπλοτάτους ἀπήντα, ἐπιδεικνὺς τῷ Κυαξάρῃ
 20 τὴν δύναμιν. ὁ δὲ Κυαξάρης ἐπεὶ εἶδε σὺν μὲν τῷ
 Κῦρῳ πολλοὺς τε καὶ καλοὺς κάγαθοὺς ἐπομένους, σὺν
 ἑαυτῷ δὲ ὀλίγην τε καὶ ὀλίγου ἀξίαν θεραπείαν, ἀτιμόν
 τι αὐτῷ ἔδοξεν εἶναι καὶ ἄχος αὐτόν ἔλαβεν. ἐπεὶ δὲ
 καταβὰς ἀπὸ τοῦ ἵππου ὁ Κῦρος προσῆλθεν ὡς φιλή-
 25 σων αὐτόν κατὰ νόμον, ὁ Κυαξάρης κατέβη μὲν ἀπὸ
 τοῦ ἵππου, ἀπεστράφη δέ· καὶ ἐφίλησε μὲν οὖν, δα-
 κρύων δὲ φανερὸς ἦν. ἐκ τούτου δὴ ὁ Κῦρος τοὺς

μὲν ἄλλους πάντας ἀποστάντας ἐκέλευσεν ἀναπαύεσθαι· αὐτὸς δὲ λαβόμενος τῆς δεξιᾶς τοῦ Κναξάρου καὶ ἀπαγαγὼν αὐτὸν τῆς ὁδοῦ ἔξω ὑπὸ φοινικὰς τινας, τῶν τε Μηδικῶν πύλων ὑποβαλεῖν ἐκέλευσεν αὐτῷ καὶ
 5 καθίσας αὐτὸν καὶ παρακαθισάμενος εἶπεν ὧδε.

Displeasure of Cyaxares — Cyrus conciliates his uncle.

15. Εἰπέ μοι, ἔφη, πρὸς τῶν θεῶν, ὦ θεῖε, τί μοι ὀργίζει καὶ τί χαλεπὸν ὄρων οὕτω χαλεπῶς φέρεις; ἐνταῦθα δὴ ὁ Κναξάρης ἀπεκρίνατο, Ὅτι, ὦ Κῦρε, δοκῶν γε δὴ ἐφ' ὅσον ἀνθρώπων μνήμη ἐφικνέεται
 10 καὶ τῶν πάλαι προγόνων καὶ πατρὸς βασιλέως πεφυκέναι καὶ αὐτὸς βασιλεὺς νομιζόμενος εἶναι, ἔμαντὸν μὲν ὄρῳ οὕτω ταπεινῶς καὶ ἀναξίως ἐλαύνοντα, σὲ δὲ τῇ ἐμῇ θεραπείᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει μέγαν τε καὶ μεγαλοπρεπῆ παρόντα. καὶ ταῦτα χαλεπὸν μὲν οἶμαι
 15 καὶ ὑπὸ πολεμίων παθεῖν, πολὺ δ', ὦ Ζεῦ, χαλεπώτερον ὑφ' ὧν ἤκιστα ἐχρῆν ταῦτα πεπονθέναι. ἐγὼ μὲν γὰρ δοκῶ δεκάκις ἂν κατὰ τῆς γῆς καταδύναμι ἡδίων ἢ ὀφθῆναι οὕτω ταπεινὸς καὶ ἰδεῖν τοὺς ἐμοὺς ἐμοῦ ἀμελήσαντας καὶ ἐπεγγελῶντας ἐμοί. οὐ γὰρ ἀγνοῶ
 20 τοῦτο, ἔφη, ὅτι οὐ σύ μου μόνον μείζων εἶ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐμοὶ δοῦλοι ἰσχυρότεροι ἐμοῦ ὑπαντιάζουσί μοι καὶ κατεσκευασμένοι εἰσὶν ὥστε δύνασθαι ποιῆσαι μᾶλλον ἐμὲ κακῶς ἢ παθεῖν ὑπ' ἐμοῦ. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων πολὺ ἔτι μᾶλλον ἐκρατεῖτο ὑπὸ τῶν δακρῦων, ὥστε
 25 καὶ τὸν Κῦρον ἐπεσπάσατο ἐμπλησθῆναι δακρῦων τὰ ὄμματα. ἐπισχὼν δὲ μικρὸν ἔλεξε τοιαύδε ὁ Κῦρος.

Ἄλλὰ ταῦτα μὲν, ὦ Κναξάρη, οὔτε λέγεις ἀληθῆ

οὔτε ὀρθῶς γινώσκεις, εἰ οἶει τῇ ἐμῇ παρουσίᾳ
 Μῆδους κατεσκευάσθαι ὥστε ἱκανοὺς εἶναι σὲ κακῶς
 ποιεῖν. τὸ μέντοι σε θυμοῦσθαι οὐ θαυμάζω· ἀλλ',
 ἔφη, ὦ θεῖε, πρὸς τῶν θεῶν, εἴ τι καγὼ σοι πρότερον
 5 ἔχαρισάμην, καὶ σὺ νῦν ἐμοὶ χάρισαι ἂν δεηθῶ σου·
 παῦσαι, ἔφη, τὸ νῦν εἶναι μεμφόμενός μοι· ἐπειδὰν δὲ
 πείραν ἡμῶν λάβῃς πῶς ἔχομεν πρὸς σέ, ἔαν μὲν δὴ
 σοι φαίνεται τὰ ὑπ' ἐμοῦ πεπραγμένα ἐπὶ τῷ σῷ
 ἀγαθῷ πεποιημένα, ἀσπαζομένοι τέ μού σε ἀντασπά-
 10 ζου, εὐεργέτην τε νόμιζε, ἔαν δ' ἐπὶ θάτερα, τότε μοι
 μέμφου. Ἄλλ' ἴσως μέντοι, ἔφη ὁ Κναξάρης, καλῶς
 λέγεις· καγὼ οὕτω ποιήσω. Τί οὖν; ἔφη ὁ Κῦρος,
 ἦ καὶ φιλήσω σε; Εἰ σὺ βούλει, ἔφη. Καὶ οὐκ
 ἀποστρέψει με ὥσπερ ἄρτι; Οὐκ ἀποστρέφομαι, ἔφη.
 15 καὶ ὃς ἐφίλησεν αὐτόν.

Cyaxares receives great honor — he invites Cyrus to dine with him.

16. Ὡς δὲ εἶδον οἱ Μῆδοί τε καὶ οἱ Πέρσαι καὶ οἱ
 ἄλλοι, πᾶσι γὰρ ἔμελεν ὃ τι ἐκ τούτων ἔσοιτο, εὐθύς
 ἤσθησάν τε καὶ ἐφαιδρύνθησαν. καὶ ὁ Κῦρος δὲ καὶ
 ὁ Κναξάρης ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους ἠγούντο, καὶ
 20 ἐπὶ μὲν τῷ Κναξάρῃ οἱ Μῆδοι εἶποντο, Κῦρος γὰρ
 αὐτοῖς οὕτως ἐπένευσεν, ἐπὶ δὲ τῷ Κῦρῳ οἱ Πέρσαι,
 οἱ δ' ἄλλοι ἐπὶ τούτοις. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸ
 στρατόπεδον καὶ κατέστησαν τὸν Κναξάρην εἰς τὴν
 κατεσκευασμένην σκηνήν, οἷς μὲν ἐτέτακτο παρε-
 25 σκεύαζον τὰπιτήδεια τῷ Κναξάρῃ· οἱ δὲ Μῆδοι ὅσον
 χρόνον σχολὴν πρὸ δείπνου ἤγεν ὁ Κναξάρης ἦσαν
 πρὸς αὐτόν, οἱ μὲν καὶ αὐτοὶ καθ' ἑαυτούς, οἱ δὲ

πλείστοι ὑπὸ Κύρου ἐγκέλευστοι, δῶρα ἄγοντες, ὁ μὲν τις οἰνοχόον καλόν, ὁ δ' ὀψοποιὸν ἀγαθόν, ὁ δ' ἄρτοποιόν, ὁ δὲ μουσουργόν, οἱ δ' ἐκπώματα, οἱ δ' ἐσθῆτα καλήν· πᾶς δέ τις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔν γέ τι
 5 ὦν εἰλήφει ἔδωρέϊτο αὐτῷ· ὥστε τὸν Κναξάρην μετα-
 γινώσκειν ὡς οὔτε ὁ Κῦρος ἀφίστη αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ
 οὔθ' οἱ Μῆδοι ἠττόν τι αὐτῷ προσείχον τὸν νοῦν ἢ
 καὶ πρόσθεν.

Ἐπεὶ δὲ δεῖπνου ὥρα ἦν, καλέσας ὁ Κναξάρης ἠξίου
 10 τὸν Κῦρον διὰ χρόνου ἰδόντα αὐτὸν συνδειπνεῖν. ὁ δὲ
 Κῦρος ἔφη, Μῆ δὴ σὺ κέλευε, ὦ Κναξάρη· ἢ οὐχ
 ὀρᾶς ὅτι οὔτοι οἱ παρόντες ὑφ' ἡμῶν πάντες ἐπαιρό-
 μενοι πάρεισιν; οὔκουν καλῶς ἂν πράττοιμι εἰ τού-
 των ἀμελῶν τὴν ἐμὴν ἡδονὴν θεραπεύειν δοκοίην.
 15 ἀμελεῖσθαι δὲ δοκοῦντες στρατιῶται οἱ μὲν ἀγαθοὶ
 πολὺ ἀθυμότεροι γίνονται, οἱ δὲ πονηροὶ πολὺ ὑβρι-
 στότεροι. ἀλλὰ σὺ μὲν, ἔφη, ἄλλως τε καὶ ὁδὸν
 μακρὰν ἤκων δεῖπνει ἤδη· καὶ εἴ τινές σε τιμῶσιν,
 ἀντασπάζου καὶ εὐώχει αὐτούς, ἵνα σε καὶ θαρρήσω-
 20 σιν· ἐγὼ δ' ἀπιὼν ἐφ' ἅπερ λέγω τρέφομαι. αὔριον
 δ', ἔφη, πρὸ δεῦρ' ἐπὶ τὰς σὰς θύρας παρέσονται οἱ
 ἐπικαίριοι, ὅπως βουλευσώμεθα πάντες σὺν σοὶ ὅ τι
 χρὴ ποιεῖν τὸ ἐκ τούδε. σὺ δ' ἡμῖν ἔμβαλε παρῶν
 25 ἤδη διαλύειν τὴν στρατιάν.

The allies urge Cyrus not to disband the army.

17. Ταύτην μὲν δὴ τὴν ἡμέραν οὕτω διαγαγόντες
 καὶ δειπνήσαντες ἀνεπαύοντο. τῇ δ' ὑστεραία πρὸ

ἦκον ἐπὶ τὰς Κναξάρου θύρας πάντες οἱ σύμμαχοι.
 ἕως οὖν ὁ Κναξάρης ἐκοσμεῖτο, ἀκούων ὅτι πολλὸς
 ὄχλος ἐπὶ ταῖς θύραις εἶη, ἐν τούτῳ οἱ φίλοι τῷ Κύρῳ
 προσῆγον οἱ μὲν Καδουσίους δεομένους αὐτοῦ μένειν,
 5 οἱ δὲ Ὑρκανίους, ὁ δέ τις Σάκας, ὁ δέ τις καὶ Γω-
 βρύαν· Ὑστάσπας δὲ Γαδάταν προσῆγε, δεόμενον
 τοῦ Κύρου μένειν. ἔνθα δὴ ὁ Κῦρος γινώσκων ὅτι
 Γαδάτας πάλαι ἀπωλώλει τῷ φόβῳ μὴ λυθείη ἢ στρα-
 τιά, ἐπιγελάσας εἶπεν, ὦ Γαδάτα, δῆλος εἶ, ἔφη, ὑπὸ
 10 Ὑστάσπου τοῦδε πεπεισμένος ταῦτα γινώσκεις ἂ
 λέγεις. καὶ ὁ Γαδάτας ἀνατείνας τὰς χεῖρας πρὸς
 τὸν οὐρανὸν ἀπώμοσεν ἢ μὴν μὴ ὑπὸ τοῦ Ὑστάσπου
 πεισθεὶς ταῦτα γινώσκεις· ἀλλ' οἶδα, ἔφη, ὅτι ἦν
 ὑμεῖς ἀπέλθητε, ἔρρει τὰ μὰ παντελῶς· διὰ ταῦτ', ἔφη,
 15 καὶ τούτῳ ἐγὼ αὐτὸς διελεγόμην, ἐρωτῶν εἰ εἰδείη τί
 ἐν νῷ ἔχεις ποιεῖν. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, Ἀδίκως ἄρα
 ἐγὼ Ὑστάσπαν τόνδε κατατιῶμαι. Ἀδίκως μέντοι
 νῆ Δί', ἔφη ὁ Ὑστάσπας, ὦ Κῦρε· ἐγὼ γὰρ ἔλεγον
 τῷ Γαδάτῃ τῷδε τοσοῦτον μόνον ὡς οὐχ οἶόν τέ σοι
 20 εἶη στρατεύεσθαι, λέγων ὅτι ὁ πατήρ σε μεταπέμπεται.
 καὶ ὁ Κῦρος, Τί λέγεις; ἔφη· καὶ σὺ τοῦτο ἐτόλμησας
 ἐξενεγκεῖν, εἴτ' ἐγὼ ἐβουλόμην εἶτε μή; Ναὶ μὰ Δί',
 ἔφη· ὁρῶ γὰρ σε ὑπερεπιθυμοῦντα ἐν Πέρσαις πε-
 ρίβλεπτον περιελθεῖν καὶ τῷ πατρὶ ἐπιδείξασθαι ἢ
 25 ἕκαστα διεπράξω. ὁ δὲ Κῦρος ἔφη, Σὺ δ' οὐκ ἐπι-
 θυμείς οἴκαδε ἀπελθεῖν; Οὐ μὰ Δί', ἔφη, ὁ Ὑστά-
 σπας, οὐδ' ἀπειμί γε, ἀλλὰ μένων στρατηγήσω, ἕως
 ἂν ποιήσω Γαδάταν τουτοῦ τοῦ Ἀσσυρίου δεσπό-
 την.

Cyaxares appears, and a general discussion follows.

18. Οἱ μὲν δὴ τοιαῦτα ἔπαιζον σπουδῇ πρὸς ἀλλή-
 λους. ἐν δὲ τούτῳ Κυαξάρης σεμνῶς κεκοσμημένος
 ἐξῆλθε καὶ ἐπὶ θρόνου Μηδικοῦ ἐκαθέζετο. ὡς δὲ
 πάντες συνῆλθον οὓς ἔδει καὶ σιωπὴ ἐγένετο, ὁ Κυα-
 5 ξάρης ἔλεξεν ὧδε. Ἄνδρες σύμμαχοι, ἴσως, ἐπειδὴ
 παρὼν τυγχάνω καὶ πρεσβύτερός εἰμι Κύρου, εἰκὸς
 ἄρχειν με λόγου. νῦν οὖν δοκεῖ μοι εἶναι καιρὸς
 περὶ τούτου πρῶτον διαλέγεσθαι πότερον στρατεύε-
 σθαι ἔτι δοκεῖ ἢ διαλύειν ἤδη τὴν στρατιάν· λεγέτω
 10 οὖν τις, ἔφη, περὶ αὐτοῦ τούτου ἧ γινώσκει. ἐκ
 τούτου πρῶτος μὲν εἶπεν ὁ Ἑρκάνιος, Ἄνδρες σύμμα-
 χοι, οὐκ οἶδα μὲν ἔγωγε εἶ τι δεῖ λόγου ὅπου αὐτὰ τὰ
 ἔργα δείκνυσι τὸ κράτιστον. πάντες γὰρ ἐπιστάμεθα
 ὅτι ὁμοῦ μὲν ὄντες πλείω κακὰ τοὺς πολεμίους ποιού-
 15 μεν ἢ πάσχομεν· ὅτε δὲ χωρὶς ἡμεῖν ἀλλήλων, ἐκείνοι
 ἡμῖν ἐχρῶντο ὡς ἐκείνοις ἦν ἥδιστον, ἡμῖν γε μὴν ὡς
 χαλεπώτατον. ἐπὶ τούτῳ ὁ Καδούσιος εἶπεν, Ἡμεῖς
 δὲ τί ἂν λέγοιμεν, ἔφη, περὶ τοῦ οἴκαδε ἀπελθόντες
 ἕκαστοι χωρὶς εἶναι, ὅποτε γε οὐδὲ στρατευομένοις,
 20 ὡς ἔοικε, χωρίζεσθαι συμφέρει; ἡμεῖς γοῦν οὐ πολὺν
 χρόνον δίχα τοῦ ὑμετέρου πλήθους στρατευσάμενοι
 δίκην ἔδομεν ὡς καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε. ἐπὶ τούτῳ
 Ἄρτάβαζος ὁ ποτε φήσας εἶναι Κύρου συγγενὴς
 ἔλεξε τοιάδε· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ Κυαξάρη, τοσοῦτον
 25 διαφέρομαι τοῖς πρόσθεν λέγουσιν· οὗτοι μὲν γάρ
 φασιν ὅτι δεῖ μένοντας στρατεύεσθαι, ἐγὼ δὲ λέγω
 ὅτι ὅτε μὲν οἴκοι ἦν, ἐστρατευόμην· καὶ γὰρ ἐβοή-
 θουν πολλάκις τῶν ἡμετέρων ἀγομένων καὶ περὶ τῶν

ἡμετέρων φρουρίων ὡς ἐπιβουλευσομένων πολλάκις
 πράγματα εἶχον φοβούμενός τε καὶ φρουρῶν· καὶ
 ταυτ' ἔπραττον τὰ οἰκεία δαπανῶν. νῦν δ' ἔχω μὲν
 τὰ ἐκείνων φρούρια, οὐ φοβοῦμαι δὲ ἐκείνους, εὐωχοῦ-
 5 μαι δὲ τὰ ἐκείνων καὶ πίνω τὰ τῶν πολεμίων. ὡς οὖν
 τὰ μὲν οἴκοι στρατείαν οὔσαν, τάδε δὲ ἑορτήν, ἐμοὶ
 μὲν οὐ δοκεῖ, ἔφη, διαλύειν τήνδε τὴν πανήγυριν. ἐπὶ
 τούτῳ ὁ Γωβρύας εἶπεν, Ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες σύμμαχοι,
 μέχρι μὲν τούδε ἐπαιῶ τὴν Κύρου δεξιάν· οὐδὲν γὰρ
 10 ψεύδεται ὧν ὑπέσχετο· εἰ δ' ἄπεισιν ἐκ τῆς χώρας,
 δῆλον ὅτι ὁ μὲν Ἀσσύριος ἀναπνεύσεται, οὐ τίνων
 ποιῶν ὧν τε ὑμᾶς ἐπεχείρησεν ἀδικεῖν καὶ ὧν ἐμὲ
 ἐποίησεν· ἐγὼ δὲ ἐν τῷ μέρει ἐκείνῳ πάλιν δώσω
 δίκην ὅτι ὑμῖν φίλος ἐγενόμην.

Cyrus proposes a plan.

15 19. Ἐπὶ τούτοις πᾶσι Κῦρος εἶπεν, ὦ ἄνδρες, οὐδ'
 ἐμὲ λανθάνει ὅτι ἐὰν μὲν διαλύωμεν τὸ στράτευμα,
 τὰ μὲν ἡμέτερα ἀσθενέστερα γίγνοιτ' ἄν, τὰ δὲ τῶν
 πολεμίων πάλιν αὐξήσεται. ὅσοι τε γὰρ αὐτῶν ὄπλα
 ἀφήρηται, ταχὺ ἄλλα ποιήσονται· ὅσοι τε ἵππους
 20 ἀπεστέρηται, ταχὺ πάλιν ἄλλους ἵππους κτήσονται·
 ἀντὶ δὲ τῶν ἀποθανόντων ἕτεροι ἐφηβήσουσι· ὥστε
 οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ πάνυ ἐν τάχει πάλιν ἡμῖν πράγ-
 ματα παρέχειν δυνησονται. τί δῆτα ἐγὼ Κναξάρην
 ἐκέλευσα λόγον ἐμβαλεῖν περὶ καταλύσεως τῆς στρα-
 25 τιᾶς; εἶ ἴστε ὅτι φοβούμενος τὸ μέλλον. ὁρῶ γὰρ
 ἡμῖν ἀντιπάλους προσιόντας οἷς ἡμεῖς, εἰ ὧδε στρα-
 τευσόμεθα, οὐ δυνησόμεθα μάχεσθαι. προσέρχεται

μὲν γὰρ δῆπου χειμῶν, στέγαι δὲ εἰ καὶ ἡμῖν αὐτοῖς
 εἰσιν, ἀλλὰ μὰ Δί' οὐχ ἵπποις οὐδὲ θεράπουσιν οὐδὲ
 τῷ δήμῳ τῶν στρατιωτῶν, ὧν ἄνευ ἡμεῖς οὐκ ἂν δυναί-
 μεθα στρατεύεσθαι· τὰ δ' ἐπιτήδεια ὅπου μὲν ἡμεῖς
 5 ἐληλύθαμεν ὑφ' ἡμῶν ἀνήλωται· ὅποι δὲ μὴ ἀφίγμεθα,
 διὰ τὸ ἡμᾶς φοβεῖσθαι ἀνακεκομισμένοι εἰσὶν εἰς ἐρύ-
 ματα, ὥστε αὐτοὶ μὲν ἔχειν, ἡμᾶς δὲ ταῦτα μὴ δύνα-
 σθαι λαμβάνειν. τίς οὖν οὕτως ἀγαθὸς ἢ τίς οὕτως
 ἰσχυρὸς ὡς λιμῶ καὶ ρίγει δύναιτ' ἂν μαχόμενος στρα-
 10 τεύεσθαι; εἰ μὲν οὖν οὕτω στρατευσόμεθα, ἐγὼ μὲν
 φημι χρήναι ἐκόντας ἡμᾶς καταλύσαι τὴν στρατιὰν
 μᾶλλον ἢ ἄκοντας ὑπ' ἀμηχανίας ἐξελαθῆναι. εἰ δὲ
 βουλόμεθα ἔτι στρατεύεσθαι, τόδ' ἐγὼ φημι χρήναι
 ποιεῖν, ὡς τάχιστα πειρᾶσθαι τῶν μὲν ἐκείνων ὀχυ-
 15 ρῶν ὡς πλείστα παραιρεῖν, ἡμῖν δ' αὐτοῖς ὡς πλείστα
 ὀχυρὰ ποιεῖσθαι· ἐὰν γὰρ ταῦτα γένηται, τὰ μὲν
 ἐπιτήδεια πλείω ἔξουσιν ὀπότεροι ἂν πλείω δύνωνται
 λαβόντες ἀποτίθεσθαι, πολιορκήσονται δὲ ὀπότεροι
 ἂν ἥττους ᾧσι. νῦν δ' οὐδὲν διαφέρομεν τῶν ἐν τῷ
 20 πελάγει πλεόντων· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι πλέουσι μὲν αἰεὶ,
 τὸ δὲ πεπλευσμένον οὐδὲν οἰκειότερον τοῦ ἀπλεύστου
 καταλείπουσιν. ἐὰν δὲ φρούρια ἡμῖν γένηται, ταῦτα
 δὴ τοῖς μὲν πολεμίοις ἀλλοτριώσει τὴν χώραν, ἡμῖν
 δ' ὑπ' εὐδίαν μᾶλλον πάντ' ἔσται. ὁ δ' ἴσως ἂν
 25 τινες ὑμῶν φοβηθεῖεν, εἰ δεήσει πόρρω τῆς ἑαυτῶν
 φρουρεῖν, μηδὲν τοῦτο ὀκνήσητε. ἡμεῖς μὲν γὰρ
 ἐπεὶ περ καὶ ὡς οἴκοθεν ἀποδημοῦμεν, φρουρήσειν
 ὑμῖν ἀναδεχόμεθα τὰ ἐγγύτατα χωρία τῶν πολεμίων,
 ὑμεῖς δὲ τὰ πρόσσορα ὑμῖν αὐτοῖς τῆς Ἀσσυρίας ἐκεῖνα

κτᾶσθε καὶ ἐργάζεσθε. ἐὰν γὰρ ἡμεῖς τὰ πλησίον
 αὐτῶν φρουροῦντες δυνώμεθα σώζεσθαι, ἐν πολλῇ
 ὑμεῖς εἰρήνῃ ἔσεσθε οἱ τὰ πρόσω αὐτῶν ἔχοντες· οὐ
 γὰρ οἶμαι δυνήσονται τῶν ἐγγύς ἑαυτῶν κακῶν ὄντων
 5 ἀμελοῦντες τοῖς πρόσω ὑμῖν ἐπιβουλεύειν.

His proposition unanimously accepted—the army got in readiness.

20. Ὡς δὲ ταῦτ' ἐρρήθη, οἳ τε ἄλλοι πάντες ἀνιστά-
 μενοι συμπροθυμήσεσθαι ταῦτ' ἔφασαν καὶ Κναξάρης.
 Γαδάτας δὲ καὶ Γωβρύας καὶ τεῖχος ἐκάτερος αὐτῶν,
 ἣν ἐπιτρέψωσιν οἱ σύμμαχοι, τειχιεῖσθαι ἔφασαν,
 10 ὥστε καὶ ταῦτα φίλια τοῖς συμμάχοις ὑπάρχειν. ὁ
 οὖν Κῦρος ἐπεὶ πάντας ἐώρα προθύμους ὄντας πράτ-
 τειν ὅσα ἔλεξε, τέλος εἶπεν, Εἰ τοίνυν περαίειν βου-
 λόμεθα ὅσα φαμέν χρήναι ποιεῖν, ὡς τάχιστ' ἂν δέοι
 γενέσθαι μηχανὰς μὲν εἰς τὸ καθαιρεῖν τὰ τῶν πολε-
 15 μίων τείχη, τέκτονας δὲ εἰς τὸ ἡμῖν ὄχυρὰ πυργοῦσθαι.
 ἐκ τούτου ὑπέσχετο ὁ μὲν Κναξάρης μηχανὴν αὐτὸς
 ποιησάμενος παρέξειν, ἄλλην δὲ Γαδάτας καὶ Γω-
 βρύας, ἄλλην δὲ Τιγράνης· αὐτὸς δὲ Κῦρος ἔφη δύο
 πειράσεσθαι ποιήσασθαι. ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἔδοξεν, ἐπο-
 20 ρίζοντο μὲν μηχανοποιούς, παρεσκευάζοντο δ' ἕκαστοι
 εἰς τὰς μηχανὰς ὧν ἔδει· ἄνδρας δ' ἐπέστησαν οἱ
 ἐδόκουν ἐπιτηδειότατοι εἶναι ἀμφὶ ταῦτ' ἔχειν. Κῦρος
 δ' ἐπεὶ ἔγνω ὅτι διατριβὴ ἔσται ἀμφὶ ταῦτα, ἐκάθισε
 τὸ στράτευμα ἔνθα ᾤετο ὑγιεινότατον εἶναι καὶ εὐπροσ-
 25 οδώτατον ὅσα ἔδει προσκομίζεσθαι· ὅσα τε ἐρμυνό-
 τητος προσεδείτο, ἐποίησατο, ὡς ἐν ἀσφαλεῖ οἱ αἰεὶ
 μένοντες εἶεν, εἴ ποτε καὶ πρόσω τῇ ἰσχύϊ ἀποστρατο-

πεδεύοιτο. πρὸς δὲ τούτοις ἐρωτῶν οὓς ᾤετο μάλιστα εἰδέναι τὴν χώραν ὁπόθεν ἂν ὡς πλείστα ὠφελοῖτο τὸ στρατεύμα, ἐξῆγεν αἰεὶ εἰς προνομίας, ἅμα μὲν ὅπως ὅτι πλείστα λαμβάνοι τῇ στρατιᾷ τὰπιτήδεια, ἅμα
 5 δ' ὅπως μᾶλλον ὑγιαίνοιεν καὶ ἰσχύοιεν διαπονούμενοι ταῖς πορείαις, ἅμα δ' ὅπως ἐν ταῖς ἀγωγαῖς τὰς τάξεις ὑπομιμνήσκοντο. ὁ μὲν δὴ Κῦρος ἐν τούτοις ἦν.

The ambassadors from the Indian king return—three of them are sent to gain information from the enemy.

21. Ἦλθον δ' ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ παρὰ τοῦ Ἰνδοῦ χρήματα ἄγοντες καὶ ἀπήγγελλον αὐτῷ ὅτι ὁ
 10 Ἰνδὸς ἐπιστέλλει τοιάδε. Ἐγώ, ὦ Κῦρε, ἤδομαι ὅτι μοι ἐπήγγειλας ὧν ἐδέου, καὶ βούλομαί σοι ξένος εἶναι καὶ πέμπω σοι χρήματα· καὶ ἄλλων δέη, μεταπέμπου. ἐπέσταλται δὲ τοῖς παρ' ἐμοῦ ποιεῖν ὅ τι ἂν σὺ κελεύῃς. ἀκούσας δὲ ὁ Κῦρος εἶπε,
 15 Κελεύω τοίνυν ὑμᾶς τοὺς μὲν ἄλλους μένοντας ἔνθα κατεσκηνώκατε φυλάττειν τὰ χρήματα καὶ ζῆν ὅπως ὑμῶν ἡδιστον· τρεῖς δέ μοι ἐλθόντες ὑμῶν εἰς τοὺς πολεμίους ὡς παρὰ τοῦ Ἰνδοῦ περὶ συμμαχίας, καὶ τὰκεῖ μαθόντες ὅ τι ἂν λέγῳσί τε καὶ ποιῶσιν, ὡς
 20 τὰχιστα ἀπαγγείλατε ἐμοὶ τε καὶ τῷ Ἰνδῷ· καὶ ταῦτά μοι καλῶς ὑπηρετήσητε, ἔτι μᾶλλον ὑμῶν χάριν εἶσομαι τούτου ἢ ὅτι χρήματα πάρεστε ἄγοντες. καὶ γὰρ οἱ μὲν δούλοις εἰκότες κατάσκοποι οὐδὲν ἄλλο δύνανται εἰδότες ἀπαγγέλλειν ἢ ὅσα πάντες ἴσασιν· οἱ δὲ
 25 οἰοίπερ ὑμεῖς ἄνδρες πολλάκις καὶ τὰ βουλευόμενα καταμανθάνουσιν. οἱ μὲν ἰδὴ Ἰνδοὶ ἠδέως ἀκούσαντες

καὶ ξενισθέντες τότε παρὰ Κύρῳ, συσκευασάμενοι τῇ ὑστεραία ἐπορεύοντο, ὑποσχόμενοι ἢ μὴν μαθόντες ὅσα ἂν δύνωνται πλείστα ἐκ τῶν πολεμίων ἥξειν ὡς δυνατὸν τάχιστα.

Magnificent preparations of Cyrus.

5 22. Ὁ δὲ Κύρος τά τε ἄλλα εἰς τὸν πόλεμον παρεσκευάζετο μεγαλοπρεπῶς, ὡς δὴ ἀνὴρ οὐδὲν μικρὸν ἐπινοῶν πράττειν, ἐπεμέλετο δὲ οὐ μόνον ὧν ἔδοξε τοῖς συμμαχοῖς, ἀλλὰ καὶ ἔριω ἐνέβαλλε πρὸς ἀλλήλους τοῖς φίλοις ὅπως αὐτοὶ ἕκαστοι φανοῦνται καὶ
 10 εὐοπλότατοι καὶ ἰππικώτατοι καὶ ἀκοντιστικώτατοι καὶ τοξικώτατοι καὶ φιλοπονώτατοι. ταῦτα δὲ ἐξειργάζετο ἐπὶ τὰς θήρας ἐξάγων καὶ τιμῶν τοὺς κρατίστους ἕκαστα· καὶ τοὺς ἄρχοντας δὲ οὓς ἑώρα ἐπιμελομένους τούτου ὅπως οἱ αὐτῶν κράτιστοι ἔσονται στρατιῶται,
 15 καὶ τούτους ἐπαινῶν τε παρώξυνε καὶ χαριζόμενος αὐτοῖς ὅ τι δύναίτο. εἰ δέ ποτε θυσίαν ποιοῖτο καὶ ἑορτὴν ἄγοι, καὶ ἐν ταύτῃ ὅσα πολέμου ἔνεκα μελετῶσιν ἄνθρωποι πάντων τούτων ἀγῶνας ἐποίει καὶ ἄθλα τοῖς νικῶσι μεγαλοπρεπῶς ἐδίδου, καὶ ἦν πολλὴ
 20 εὐθυμία ἐν τῷ στρατεύματι. τῷ δὲ Κύρῳ σχεδόν τι ἤδη ἀποτετελεσμένα ἦν ὅσα ἐβούλετο ἔχων στρατεύεσθαι πλὴν τῶν μηχανῶν. καὶ γὰρ οἱ Πέρσαι ἰππεῖς ἔκπλεω ἤδη ἦσαν εἰς τοὺς μυρίους, καὶ τὰ ἄρματα τὰ δρεπανηφόρα, ἃ τε αὐτὸς κατεσκευάζεν, ἔκπλεω ἤδη
 25 ἦν εἰς τὰ ἑκατόν, ἃ τε Ἀβραδάτας ὁ Σούσιος ἐπεχείρησε κατασκευάζειν ὅμοια τοῖς Κύρου, καὶ ταῦτα ἔκπλεω ἦν εἰς ἄλλα ἑκατόν. καὶ τὰ Μηδικὰ δὲ ἄρματα

ἔκπλεω καὶ ταῦτα ἦν εἰς ἄλλα ἑκατόν. καὶ ἐπὶ τὰς
καμήλους δὲ τεταγμένοι ἦσαν ἄνδρες δύο ἐφ' ἑκάστην
τοξόται. καὶ ὁ μὲν πλείστος στρατὸς οὕτως εἶχε τὴν
γνώμην ὡς ἤδη παντελῶς κεκρατηκῶς καὶ οὐδὲν ὄντα
5 τὰ τῶν πολεμίων.

The Indians return with tidings of the enemy.

23. Ἐπεὶ δὲ οὕτω διακειμένων ἦλθον οἱ Ἴνδοὶ ἐκ
τῶν πολεμίων οὓς ἐπεπόμφει Κῦρος ἐπὶ κατασκοπήν,
καὶ ἔλεγον ὅτι Κροῖσος μὲν ἠγεμὼν καὶ στρατηγὸς
πάντων ἠρημένος εἶη τῶν πολεμίων, δεδογμένον δ'
10 εἶη πᾶσι τοῖς συμμάχοις βασιλευσι πάση τῇ δυνάμει
ἕκαστον παρῆναι, χρήματα δὲ εἰσφέρειν πάμπολλα,
ταῦτα δὲ τελεῖν καὶ μισθουμένους οὓς δύναιντο καὶ
δωρουμένους οἷς δέοι, ἤδη δὲ καὶ μεμισθωμένους εἶναι
πολλοὺς μὲν Θρακῶν μαχαιροφόρους, Αἰγυπτίους δὲ
15 προσπλεῖν, καὶ ἀριθμὸν ἔλεγον εἰς δώδεκα μυριάδας
σὺν ἀσπίσι ποδήρεσι καὶ δόρασι μεγάλοις, οἷάπερ
καὶ νῦν ἔχουσι, καὶ κοπίσι· προσέτι δὲ καὶ παρῆ-
ναι ἤδη Κίλικας τε πάντας καὶ σὺν τῷ Βαβυλῶνος
ἄρχοντι τοὺς Ἀσσυρίους, καὶ σχεδὸν πάντας τοὺς
20 Ἑλληνας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐποικούντας σὺν Κροίσῳ
ἠναγκάσθαι ἔπεσθαι, πεπομφέναι δὲ Κροῖσον καὶ εἰς
Λακεδαίμονα περὶ συμμαχίας· συλλέγεσθαι δὲ τὸ
στράτευμα ἀμφὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν, προῖέναι δὲ
μέλλειν αὐτοὺς εἰς Θύμβραρα, ἔνθα καὶ νῦν ὁ σύλλο-
25 γος τῶν ὑπὸ βασιλέα βαρβάρων τῶν κάτω, καὶ ἀγορὰν
πᾶσι παρηγγέλλθαι ἐνταῦθα κομίζειν· σχεδὸν δὲ τού-
τοις ταῦτ' ἔλεγον καὶ οἱ αἰχμάλωτοι· ἐπεμέλετο γὰρ

καὶ τούτου ὁ Κῦρος ὅπως ἀλίσκονται παρ' ὧν ἔμελλε
πεύσεσθαι τι· ἔπεμπε δὲ καὶ δούλους ἐοικότας κατα-
σκόπους ὡς αὐτομόλους.

Alarm in the army — Cyrus tries to dispel their fears.

24. Ὡς οὖν ταῦτα ἤκουσεν ὁ στρατὸς τοῦ Κύρου,
5 ἐν φροντίδι τε ἐγένετο, ὥσπερ εἰκός, ἡσυχαιτέροί τε
ἢ ὡς εἰώθεσαν διεφοίτων, ἐκυκλοῦντό τε καὶ μεστὰ ἦν
πάντα ἀλλήλους ἐρωτώντων περὶ τούτων καὶ διαλεγο-
μένων. ὡς δὲ ἦσθετο ὁ Κῦρος φόβον διαθέοντα ἐν τῇ
στρατιᾷ, συγκαλεῖ τοὺς τε ἄρχοντας τῶν στρατευμά-
10 των καὶ πάντας ὁπόσων ἀθυμούντων ἐδόκει βλάβη
τις γίγνεσθαι καὶ προθυμουμένων ὠφέλεια. προεῖπε
δὲ τοῖς ὑπηρέταις, καὶ ἄλλος εἴ τις βούλοιο τῶν
ὄπλοφόρων προσίστασθαι ἀκουσόμενος τῶν λόγων,
μὴ κωλύειν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἔλεξε τοιαύδε.

15 Ἄνδρες σύμμαχοι, ἐγὼ τοίνυν ὑμᾶς συνεκάλεσα
ιδῶν τινὰς ὑμῶν, ἐπεὶ αἱ ἀγγελίαι ἦλθον ἐκ τῶν
πολεμίων, πάνυ ἐοικότας πεφοβημένοις ἀνθρώποις.
δοκεῖ γάρ μοι θαυμαστὸν εἶναι εἴ τις ὑμῶν ὅτι μὲν
οἱ πολέμοι συλλέγονται δέδοικεν, ὅτι δὲ ἡμεῖς πολὺ
20 πλείους συνειλέγμεθα νῦν ἢ ὅτε ἐνικῶμεν ἐκείνους,
πολὺ δὲ ἄμεινον σὺν θεοῖς παρεσκευάσμεθα νῦν ἢ
πρόσθεν, ταῦτα δὲ ὀρῶντες οὐ θαρρεῖτε. ὦ πρὸς
θεῶν, ἔφη, τί δῆτα ἂν ἐποιήσατε οἱ νῦν δεδοικότες,
εἰ ἠγγελλόν τινες τὰ παρ' ἡμῶν νῦν ὄντα ταῦτα ἀντί-
25 παλα ἡμῶν προσιόντα, καὶ πρῶτον μὲν ἠκούετε, ἔφη,
ὅτι οἱ πρότερον νικήσαντες ἡμᾶς οὗτοι πάλιν ἔρχον-
ται ἔχοντες ἐν ταῖς ψυχαῖς ἢν τότε νίκην ἐκτήσαντο·

ἔπειτα δὲ οἱ τότε ἐκκόψαντες τῶν τοξοτῶν καὶ ἀκοντιστῶν τὰς ἀκροβολίσσεις νῦν οὗτοι ἔρχονται καὶ ἄλλοι ὁμοιοὶ τούτοις πολλαπλάσιοι.

And tells of their immense advantage over the enemy.

25. Ἐπειτα δὲ ὥσπερ οὗτοι ὀπλισάμενοι τοὺς πε-
 5 ζοὺς τότ' ἐνίκων, νῦν οὕτω καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτῶν παρε-
 σκευασμένοι πρὸς τοὺς ἱππέας προσέρχονται, καὶ τὰ
 μὲν τόξα καὶ ἀκόντια ἀποδοδοκιμάκασι, παλτὸν δὲ ἐν
 ἰσχυρὸν ἕκαστος λαβὼν προσελαύνειν διανενοῖται ὡς
 ἐκ χειρὸς τὴν μάχην ποιησόμενος· ἔτι δὲ ἄρματα
 10 ἔρχεται, ἃ οὐχ οὕτως ἐστήξει ὥσπερ πρόσθεν ἀπε-
 στραμμένα ὥσπερ εἰς φυγὴν, ἀλλ' οἱ τε ἵπποι εἰσὶ
 κατατεθωρακισμένοι οἱ ἐν τοῖς ἄρμασιν, οἱ τε ἠνίοχοι
 ἐν πύργοις ἐστᾶσι ξυλίνοις τὰ ὑπερέχοντα ἅπαντα
 συνεστεγασμένοι θώραξι καὶ κράνεσι, δρέπανά τε
 15 σιδηρᾶ περὶ τοῖς ἄξοσι προσήρμοσται, ὡς ἐλῶντες
 καὶ οὗτοι εὐθὺς εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐναντίων· πρὸς δ'
 ἔτι κάμηλοι εἰσὶν αὐτοῖς ἐφ' ὧν προσελῶσι, ὧν μίαν
 ἐκάστην ἑκατὸν ἵπποι οὐκ ἂν ἀνάσχοιντο ἰδόντες·
 ἔτι δὲ πύργους προσίασιν ἔχοντες ἀφ' ὧν τοῖς μὲν
 20 ἑαυτῶν ἀρήξουσιν, ἡμᾶς δὲ βάλλοντες κωλύσουσι τοῖς
 ἐν τῷ ἰσοπέδῳ μάχεσθαι· εἰ δὴ ταῦτα ἀπήγγελλέ τις
 ὑμῶν ἐν τοῖς πολεμίοις ὄντα, οἱ νῦν φοβούμενοι τί ἂν
 ἐποιήσατε; ὅποτε ἀπαγγελλομένων ὑμῶν ὅτι Κροῖσος
 μὲν ἤρηται τῶν πολεμίων στρατηγός, ὃς τοσοῦτω Σύ-
 25 ρων κακίων ἐγένετο ὅσῳ Σύροι μὲν μάχῃ ἠττηθέντες
 ἔφυγον, Κροῖσος δὲ ἰδὼν ἠττημένους ἀντὶ τοῦ ἀρήγειν
 τοῖς συμμαχοῖς φεύγων ὄχετο· ἔπειτα δὲ διαγγέλλεται

δήπου ὅτι αὐτοὶ μὲν οἱ πολέμοι οὐχ ἱκανοὶ ἡγούνται
 ὑμῖν εἶναι μάχεσθαι, ἄλλους δὲ μισθοῦνται, ὡς ἄμεινον
 μαχουμένους ὑπὲρ σφῶν ἢ αὐτοί. εἰ μέντοι τισὶ ταῦτα
 μὲν τοιαῦτα ὄντα δεινὰ δοκεῖ εἶναι, τὰ δὲ ἡμέτερα
 5 φαῦλα, τούτους ἐγὼ φημι χρῆναι, ὦ ἄνδρες, ἀφείναι
 εἰς τοὺς ἐναντίους· πολὺ γὰρ ἐκεῖ ὄντες πλείω ἂν ἡμᾶς
 ἢ παρόντες ὠφελοῖεν.

CHIEF DOMESTIC ANIMALS IN THE EUPIRATES REGION.
 (From an Assyrian bas-relief.)

PART VI

CAMPAIGN AGAINST SARDIS AND BABYLON

Cyrus' order of march.

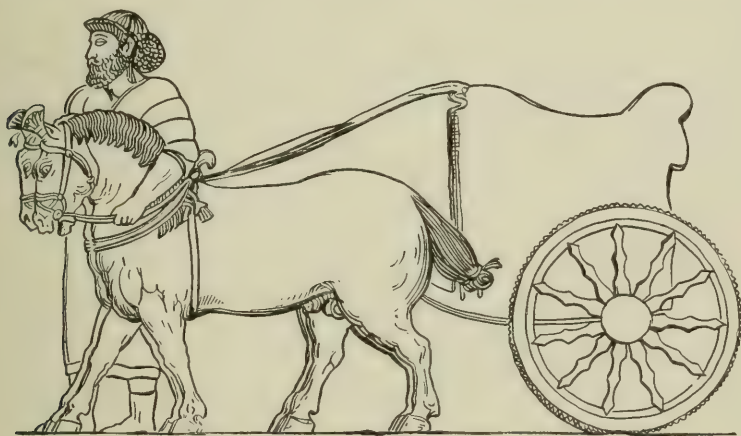
1. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ μὲν συνεσκευάζοντο, ὁ
 δὲ Κῦρος ἐθύετο. ἐπεὶ δὲ καλὰ τὰ ἱερὰ ἦν, ὠρμάτο
 10 σὺν τῷ στρατεύματι· καὶ τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ἐξε-
 στρατοπεδεύσατο ὡς δυνατὸν ἐγγύτατα, ὅπως εἴ τις

τι ἐπιλελησμένος εἶη, μετέλθοι, καὶ εἴ τις τι ἐνδεό-
 μενος γνοίῃ, τοῦτο ἐπιπαρασκευάσαιτο. Κναξάρης
 μὲν οὖν τῶν Μήδων ἔχων τὸ τρίτον μέρος κατέμενευ,
 ὡς μηδὲ τὰ οἴκοι ἔρημα εἶη. ὁ δὲ Κῦρος ἐπορεύετο
 5 ὡς ἐδύνατο τάχιστα, τοὺς ἰππέας μὲν πρώτους ἔχων,
 καὶ πρὸ τούτων διερευνητὰς καὶ σκοποὺς ἀεὶ ἀναβιβάζ-
 ζων ἐπὶ τὰ πρόσθεν εὐσκοπώτατα· μετὰ δὲ τούτους
 ἦγε τὰ σκευοφόρα, ὅπου μὲν πεδινὸν εἶη, πολλοὺς
 ὄρμαθους ποιούμενος τῶν ἀμαξῶν καὶ τῶν σκευοφό-
 10 ρων· ὅπισθεν δὲ ἡ φάλαγξ ἐφεπομένη, εἴ τι τῶν
 σκευοφόρων ὑπολείπειτο, οἱ προστυγχάνοντες τῶν ἀρ-
 χόντων ἐπεμέλοντο ὡς μὴ κωλύοντο πορεύεσθαι. ὅπου
 δὲ στενοτέρα εἶη ἢ ὁδός, διὰ μέσου ποιούμενοι τὰ
 σκευοφόρα ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπορεύοντο οἱ ὄπλοφόροι·
 15 καὶ εἴ τι ἐμποδίζοι, οἱ κατὰ ταῦτα γιγνόμενοι τῶν
 στρατιωτῶν ἐπεμέλοντο. ἐπορεύοντο δὲ ὡς τὰ πολλὰ
 αἱ τάξεις παρ' ἑαυταῖς ἔχουσαι τὰ σκευοφόρα· ἐπετέ-
 τακτο γὰρ πᾶσι τοῖς σκευοφόροις κατὰ τὴν ἑαυτῶν
 ἐκάστους τάξιν ἰέναι, εἰ μὴ τι ἀναγκαῖον ἀποκωλύοι.
 20 καὶ σημείον δὲ ἔχων ὁ τοῦ ταξιάρχου σκευοφόρος
 ἠγεῖτο γνωστὸν τοῖς τῆς ἑαυτοῦ τάξεως· ὥστ' ἀθρόοι
 ἐπορεύοντο, ἐπεμέλοντό τε ἰσχυρῶς ἕκαστος τῶν ἑαυ-
 τοῦ ὡς μὴ ὑπολείπουντο. καὶ οὕτω ποιούντων οὔτε
 ζητεῖν ἔδει ἀλλήλους ἅμα τε παρόντα ἅπαντα καὶ σαύ-
 25 τερα ἦν καὶ θάπτον τὰ δέοντα εἶχον οἱ στρατιῶται.

The troops arm themselves — Panthea's gift to her husband.

2. Τῇ δ' ὑστεραία πρὸ Κῦρος μὲν ἐθύετο, ὁ δ' ἄλλος στρατὸς ἀριστήσας καὶ σπονδὰς ποιησάμενος

ἔξωπλίζετο πολλοῖς μὲν καὶ καλοῖς χιτῶσι, πολλοῖς
 δὲ καὶ καλοῖς θώραξι καὶ κράνεσιν· ὤπλιζον δὲ καὶ
 ἵππους προμετωπιδίοις καὶ προστερνιδίοις· καὶ τοὺς
 μὲν μονίππους παραμηριδίοις, τοὺς δ' ὑπὸ τοῖς ἄρμα-
 5 σιν ὄντας παραπλευριδίοις· ὥστε ἤστραπτε μὲν χαλκῶ,
 ἦνθει δὲ φοινικίσι πᾶσα ἡ στρατιά. καὶ Ἀβραδάτα
 δὲ τὸ τετράρρυμον ἄρμα καὶ ἵππων ὀκτῶ παγκάλως
 ἐκεκόσμητο. ἐπεὶ δ' ἔμελλε τὸν λινοῦν θώρακα, ὃς

PERSIAN WAR CHARIOT.

ἐπιχώριος ἦν αὐτοῖς, ἐνδύεσθαι, προσφέρει αὐτῶ Πάν-
 10 θεια ἡ γυνὴ καὶ χρυσοῦν κράνος καὶ περιβραχιόνια
 καὶ ψέλια πλατέα περὶ τοὺς καρπούς τῶν χειρῶν καὶ
 χιτῶνα πορφυροῦν ποδήρη καὶ λόφον ὑακινθινοβαφῆ.
 ταῦτα δ' ἐποίησατο λάθρα τοῦ ἀνδρὸς ἐκμετρησαμένη
 τὰ ἐκείνου ὄπλα. ὁ δὲ ἰδὼν ἐθαύμασέ τε καὶ ἐπήρετο
 15 τὴν Πάνθειαν, Σὺ δήπου, ὦ γύναι, συγκόψασα τὸν
 σαυτῆς κόσμον τὰ ὄπλα μοι ἐποιήσω; Μὰ Δί', ἔφη
 ἡ Πάνθεια, οὐκουν τόν γε πλείστου ἄξιον· σὺ γὰρ
 ἔμοιγε, ἦν καὶ τοῖς ἄλλοις φανῆς οἷόσπερ ἐμοὶ δοκεῖς

εἶναι, μέγιστος κόσμος ἔσει. ταῦτα δὲ λέγουσα ἅμα ἐνέδνε τὰ ὄπλα, καὶ λανθάνειν μὲν ἐπειρᾶτο, εἰλείβετο δὲ αὐτῇ τὰ δάκρυα κατὰ τῶν παρειῶν.

The parting of Abradatas and Panthea.

3. Ἐπεὶ δὲ καὶ πρόσθεν ὧν ἀξιοθέατος ὁ Ἀβραδά-
 5 τας ὠπλίσθη τοῖς ὄπλοις τούτοις, ἐφάνη μὲν κάλλιστος
 καὶ ἐλευθεριώτατος, ἅτε καὶ τῆς φύσεως ὑπαρχούσης·
 λαβὼν δὲ παρὰ τοῦ ὑψηλιόχου τὰς ἡνίας παρεσκευά-
 ζετο ὡς ἀναβησόμενος ἤδη ἐπὶ τὸ ἄρμα. ἐν δὲ τούτῳ
 ἡ Πάνθεια ἀποχωρῆσαι κελεύσασα τοὺς παρόντας
 10 πάντας ἔλεξεν, Ἄλλ' ὅτι μὲν, ὦ Ἀβραδάτα, εἴ τις
 καὶ ἄλλη πώποτε γυνὴ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα μείζον τῆς
 ἑαυτῆς ψυχῆς ἐτίμησεν, οἶμαί σε γιγνώσκειν ὅτι καὶ
 ἐγὼ μία τούτων εἰμί. τί οὖν ἐμὲ δεῖ καθ' ἓν ἕκαστον
 15 λέγειν; τὰ γὰρ ἔργα οἶμαί σοι πιθανώτερα παρεσχῆ-
 σθαι τῶν νῦν λεχθέντων λόγων. ὅμως δὲ οὕτως ἔχουσα
 πρὸς σὲ ὥσπερ σὺ οἶσθα, ἐπομνύω σοι τὴν ἐμὴν καὶ
 σὴν φιλίαν ἢ μὴν ἐγὼ βούλεσθαι ἂν μετὰ σοῦ ἀνδρὸς
 ἀγαθοῦ γενομένου κοινῇ γῆν ἐπιέσασθαι μᾶλλον ἢ ζῆν
 μετ' αἰσχυνομένου αἰσχυνομένη· οὕτως ἐγὼ καὶ σὲ
 20 τῶν καλλίστων καὶ ἐμαυτὴν ἠξίωκα. καὶ Κύρῳ δὲ
 μεγάλην τινὰ δοκῶ ἡμᾶς χάριν ὀφείλειν, ὅτι με αἰχ-
 μάλωτον γενομένην καὶ ἐξαιρεθεῖσαν ἑαυτῷ οὔτε με
 ὡς δούλην ἠξίωσε κεκτηῆσθαι οὔτε ὡς ἐλευθέραν ἐν
 ἀτίμῳ ὀνόματι, διεφύλαξε δὲ σοὶ ὥσπερ ἀδελφοῦ
 25 γυναιῖκα λαβών. πρὸς δὲ καὶ ὅτε Ἀράσπας ἀπέστη
 αὐτοῦ ὁ ἐμὲ φυλάττων, ὑπεσχόμην αὐτῷ, εἴ με ἑάσειε
 πρὸς σὲ πέμψαι, ἤξιεν αὐτῷ σὲ πολὺ Ἀράσπου ἄνδρα

καὶ πιστότερον καὶ ἀμείονα. ἡ μὲν ταῦτα εἶπεν·
 ὁ δὲ Ἀβραδάτας ἀγασθεὶς τοῖς λόγοις καὶ θυγῶν
 αὐτῆς τῆς κεφαλῆς ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπηύ-
 ξατο, Ἄλλ', ὦ Ζεῦ μέγιστε, δός μοι φανῆναι ἀξίω
 5 μὲν Πανθείας ἀνδρί, ἀξίω δὲ καὶ Κύρου φίλῳ τοῦ
 ἡμᾶς τιμήσαντος. ταῦτ' εἰπὼν κατὰ τὰς θύρας τοῦ
 ἄρματιοῦ δίφρου ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἄρμα. ἐπεὶ δὲ
 ἀναβάντος αὐτοῦ κατέκλεισε τὸν δίφρον ὁ ὑφηγίος,
 οὐκ ἔχουσα ἡ Πάνθεια πῶς ἂν ἔτι ἄλλως ἀσπάσαιτο
 10 αὐτόν, κατεφίλησε τὸν δίφρον· καὶ τῷ μὲν προῆει ἤδη
 τὸ ἄρμα, ἡ δὲ λαθοῦσα αὐτὸν συνεφέιπετο, ἕως ἐπι-
 στραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Ἀβραδάτας εἶπε, Θάρρει,
 Πάνθεια, καὶ χαίρε καὶ ἄπιθι ἤδη.

Cyrus advances against the enemy with favorable omens.

4. Οἱ μὲν δὴ εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς ἀπῆσαν πρὸς τὰς
 15 τάξεις· τῷ δὲ Κύρῳ καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν προσήνεγκαν
 οἱ θεράποντες ἐμφαγεῖν καὶ πιεῖν ἔτι οὔσιν ἀμφὶ τὰ
 ἱερά. ὁ δὲ Κῦρος ὥσπερ εἶχεν ἑστηκῶς ἀπαρξάμενος
 ἠρίστα καὶ μετεδίδου ἀεὶ τῷ μάλιστα δεομένῳ· καὶ
 σπείσας καὶ εὐξάμενος ἔπια, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οἱ περὶ
 20 αὐτὸν οὕτως ἐποίουν. μετὰ δὲ ταῦτα αἰτησάμενος Δία
 πατρῶον ἡγεμόνα εἶναι καὶ σύμμαχον ἀνέβαινεν ἐπὶ
 τὸν ἵππον καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἐκέλευεν. ὀπλισμένοι
 δὲ πάντες ἦσαν οἱ περὶ τὸν Κῦρον τοῖς αὐτοῖς Κύρῳ
 ὄπλοις, χιτῶσι φοινικοῖς, θώραξι χαλκοῖς, κράνεσι
 25 χαλκοῖς, λόφοις λευκοῖς, μαχαίραις, παλτῷ κρανεῖνῳ
 ἐνὶ ἕκαστος· οἱ δὲ ἵπποι προμετωπιδίοις καὶ προστερ-
 υιδίοις καὶ παραμηριδίοις χαλκοῖς· τὰ δ' αὐτὰ ταῦτα

παραμηρίδια ἦν καὶ τῷ ἀνδρί· τοσοῦτον μόνον διέ-
 φερε τὰ Κύρου ὄπλα ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ἐκέχριτο τῷ
 χρυσοειδεί χρώματι, τὰ δὲ Κύρου ὄπλα ὡσπερ κάτο-
 πτρον ἐξέλαμπεν. ἐπεὶ δὲ ἀνέβη καὶ ἔστη ἀποβλέπων
 5 ἦπερ ἔμελλε πορεύεσθαι, βροντὴ δεξιὰ ἐφθέγγετο· ὁ
 δ' εἶπεν, Ἐψόμεθά σοι, ὦ Ζεῦ μέγιστε. καὶ ὠρμάτο
 ἐν μὲν δεξιᾷ ἔχων Χρυσάνταν τὸν ἵππαρχον καὶ τοὺς
 ἰππέας, ἐν ἀριστερᾷ δὲ Ἀρσάμαν καὶ τοὺς πεζούς.
 παρηγγύησε δὲ παρορᾶν πρὸς τὸ σημεῖον καὶ ἐν ἴσῳ
 10 ἔπεσθαι· ἦν δὲ αὐτῷ τὸ σημεῖον ἀετὸς χρυσοῦς ἐπὶ
 δόρατος μακροῦ ἀνατεταμένος. καὶ νῦν δ' ἔτι τοῦτο
 τὸ σημεῖον τῷ Περσῶν βασιλεῖ διαμένει. πρὶν δὲ
 ὁρᾶν τοὺς πολεμίους εἰς τρεῖς ἀνέπαυσε τὸ στράτευμα.

The enemy's advance — Cyrus perceives their intention — his final orders.

5. Ἐπεὶ δὲ προεληλύθεσαν ὡς εἴκοσι σταδίους,
 15 ἦρχοντο ἤδη τὸ τῶν πολεμίων στράτευμα ἀντιπροσιὸν
 καθορᾶν. ὡς δ' ἐν τῷ καταφανεῖ πάντες ἀλλήλοις
 ἐγένοντο καὶ ἔγνωσαν οἱ πολέμιοι πολὺ ἐκατέρωθεν
 ὑπερφαλαγγοῦντες, στήσαντες τὴν αὐτῶν φάλαγγα,
 οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλως κυκλοῦσθαι, ἐπέκαμπτον εἰς
 20 κύκλωσιν, ὡσπερ γάμμα ἐκατέρωθεν τὴν ἑαυτῶν τάξιν
 ποιήσαντες, ὡς πάντοθεν ἅμα μάχουιντο. ὁ δὲ Κύρος
 ὁρῶν ταῦτα οὐδέν τι μᾶλλον ἀφίστατο, ἀλλ' ὡσαύτως
 ἡγεῖτο. κατανοῶν δὲ ὡς πρόσω τὸν καμπτήρα ἐκατέ-
 ρωθεν ἐποιήσαντο περὶ ὃν κάμπτοντες ἀνέτεινον τὰ
 25 κέρατα, Ἐννοεῖς, ἔφη, ὦ Χρυσάντα, ἔνθα τὴν ἐπι-
 καμπὴν ποιοῦνται; Πάνυ γε, ἔφη ὁ Χρυσάντας,
 καὶ θαυμάζω γε· πολὺ γάρ μοι δοκοῦσιν ἀποσπᾶν

τὰ κέρατα ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν φάλαγγος. Ναὶ μὰ Δί',
 ἔφη ὁ Κῦρος, καὶ ἀπὸ γε τῆς ἡμετέρας. Τί δὴ τοῦτο;
 Δῆλον ὅτι φοβούμενοι μὴ ἦν ἐγγὺς ἡμῶν γένηται τὰ
 κέρατα τῆς φάλαγγος ἔτι πρόσω οὔσης, ἐπιθώμεθα
 5 αὐτοῖς. Ἐπειτ', ἔφη ὁ Χρυσάντας, πῶς δυνησονται
 ὠφελεῖν οἱ ἕτεροι τοὺς ἑτέρους οὕτω πολὺν ἀπέχοντες
 ἀλλήλων; Ἄλλὰ δῆλον, ἔφη ὁ Κῦρος, ὅτι ἡνίκα ἂν
 γένηται τὰ κέρατα ἀναβαίνοντα κατ' ἀντιπέρας τῶν
 πλαγίων τοῦ ἡμετέρου στρατεύματος, στραφέντες ὡς
 10 εἰς φάλαγγα ἅμα πάντοθεν ἡμῖν προσίασιν, ὡς ἅμα
 πάντοθεν μαχοῦμενοι. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Χρυσάντας,
 εὖ σοι δοκοῦσι βουλευέσθαι; Πρὸς γε ἂ ὀρώσι·
 πρὸς δὲ ἂ οὐχ ὀρώσιν ἔτι κάκιον ἢ εἰ κατὰ κέρας
 προσῆσαν. ἀλλὰ σὺ μὲν, ἔφη, ὦ Ἄρσάμα, ἡγοῦ
 15 τῷ πεζῷ ἡρέμα ὥσπερ ἐμὲ ὀρᾶς· καὶ σύ, ὦ Χρυ-
 σάντα, ἐν ἴσῳ τούτῳ τὸ ἵππικὸν ἔχων συμπαρέπου.
 ἐγὼ δὲ ἄπειμι ἐκείσε ὅθεν μοι δοκεῖ καιρὸς εἶναι
 ἄρχεσθαι τῆς μάχης· ἅμα δὲ παριῶν ἐπισκέψομαι
 ἕκαστα πῶς ἡμῖν ἔχει. ἐπειδὰν δ' ἐκεῖ γένωμαι,
 20 ὅταν ἤδη ὁμοῦ προσιόντες ἀλλήλοις γιγνώμεθα, παι-
 ἄνα ἐξάρξω, ὑμεῖς δὲ ἐπείγεσθε. ἡνίκα δ' ἂν ἡμεῖς
 ἐγχειρῶμεν τοῖς πολεμίοις, αἰσθήσεσθε μὲν, οὐ γὰρ
 οἶμαι ὀλίγος θόρυβος ἔσται, ὀρμήσεται δὲ τηρικαῦτα
 Ἄβραδάτας ἤδη σὺν τοῖς ἄρμασιν εἰς τοὺς ἐναντίους·
 25 οὕτω γὰρ αὐτῷ εἰρήσεται· ὑμᾶς δὲ χρὴ ἔπεσθαι ἐχο-
 μένους ὅτι μάλιστα τῶν ἀρμάτων. οὕτω γὰρ μάλιστα
 τοῖς πολεμίοις τεταραγμένοις ἐπιπεσούμεθα. παρέ-
 σομαι δὲ καγὼ ἢ ἂν δύνωμαι τάχιστα διώκων τοὺς
 ἀνδρας, ἦν οἱ θεοὶ θέλωσι.

He cheers on his men in different parts of the line.

6. Ταῦτ' εἰπὼν καὶ σύνθημα παρεγγυήσας Ζεὺς σωτήρ καὶ ἡγεμὼν ἐπορεύετο. μεταξύ δὲ τῶν ἀρμάτων καὶ τῶν θωρακοφόρων διαπορευόμενος ὁπότε προσβλέψειέ τινας τῶν ἐν ταῖς τάξεσι, τότε μὲν
 5 εἶπεν ἄν, ὦ ἄνδρες, ὡς ἡδὺ ὑμῶν τὰ πρόσωπα θεάσασθαι. τοτὲ δ' αὖ ἐν ἄλλοις ἄν ἔλεξεν, ὦ Ἄρα ἐννοεῖτε, ἄνδρες, ὅτι ὁ νῦν ἀγὼν ἐστὶν οὐ μόνον περὶ τῆς τήμερον νίκης, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πρόσθεν ἢν νενικήκατε καὶ περὶ πάσης εὐδαιμονίας; ἐν ἄλλοις δ' ἄν
 10 προῖων εἶπεν, ὦ ἄνδρες, τὸ ἀπὸ τοῦδε οὐδέν ποτε ἔτι θεοὺς αἰτιατέον ἔσται· παραδεδώκασι γὰρ ἡμῖν πολλὰ τε καὶ ἀγαθὰ κτήσασθαι. ἀλλ' ἄνδρες ἀγαθοὶ γενώμεθα. κατ' ἄλλους δ' αὖ τοιαῦδε, ὦ ἄνδρες, εἰς τίνα ποτ' ἄν καλλίονα ἔρανον ἀλλήλους παρακαλέ-
 15 σαιμεν ἢ εἰς τόνδε; νῦν γὰρ ἔξεστιν ἀγαθοῖς ἀνδράσι γενομένοις πολλὰ καγαθὰ ἀλλήλοις εἰσενεγκεῖν. κατ' ἄλλους δ' αὖ, Ἐπίστασθε μὲν, οἶμαι, ὦ ἄνδρες, ὅτι νῦν ἄθλα πρόκειται τοῖς νικῶσι μὲν διώκειν, παίειν, κατακαίνειν, ἀγαθὰ ἔχειν, καλὰ ἀκούειν, ἔλευθέροις
 20 εἶναι, ἄρχειν· τοῖς δὲ κακοῖς δῆλον ὅτι τάναντία τούτων. ὅστις οὖν αὐτὸν φιλεῖ, μετ' ἐμοῦ μαχέσθω· ἐγὼ γὰρ κακὸν οὐδὲν οὐδ' αἰσχρὸν ἐκὼν εἶναι προσήσομαι. ὁπότε δ' αὖ γένοιτο κατὰ τινας τῶν πρόσθεν συμμαχεσαμένων, εἶπεν ἄν, Πρὸς δὲ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες,
 25 τί δεῖ λέγειν; ἐπίστασθε γὰρ οἶαν τε οἱ ἀγαθοὶ ἐν ταῖς μάχαις ἡμέραν ἄγουσι καὶ οἶαν οἱ κακοί. ὡς δὲ παριὼν κατὰ Ἀβραδάταν ἐγένετο, ἔστη· καὶ ὁ Ἀβραδάτας παραδοὺς τῷ ὑψημιόχῳ τὰς ἡμῖας προσήλθεν

αὐτῶ· προσέδραμον δὲ καὶ ἄλλοι τῶν πλησίον τεταγμένων καὶ πεζῶν καὶ ἄρματηλατῶν. ὁ δ' αὖ Κῦρος ἐν τοῖς παραγεγεννημένοις ἔλεξεν, Ὁ μὲν θεός, ὦ Ἀβραδάτα, ὥσπερ σὺ ἠξίους, συνηξίωσε σὲ καὶ
 5 τοὺς σὺν σοὶ πρωτοστάτας εἶναι τῶν συμμάχων· σὺ δὲ τοῦτο μέμνησο, ὅταν δέῃ σε ἤδη ἀγωνίζεσθαι, ὅτι Πέρσαι οἳ τε θεασόμενοι ὑμᾶς ἔσονται καὶ οἱ ἐφόμενοι ὑμῖν καὶ οὐκ ἑάσοντες ἐρήμους ὑμᾶς ἀγωνίζεσθαι.

10 Ὁ δ' αὖ Κῦρος παριῶν ὡς ἐγένετο πρὸς τῷ εὐωνύμῳ, ἔνθα ὁ Ὑστάσπας τοὺς ἡμίσεις ἔχων ἦν τῶν Περσῶν ἰππέων, ὀνομάσας αὐτὸν εἶπεν, ὦ Ὑστάσπα, νῦν ὁρᾷς ἔργον τῆς σῆς ταχυεργίας· νῦν γὰρ ἦν φθάσωμεν τοὺς πολεμίους κατακαυόντες, οὐδεὶς ἡμῶν ἀποθανεῖται. καὶ ὁ Ὑστάσπας ἐπιγελάσας εἶπεν, Ἀλλὰ
 15 περὶ μὲν τῶν ἐξ ἐναντίας ἡμῶν μελήσει, τοὺς δ' ἐκ πλαγίου σὺ ἄλλοις πρόσταξον, ὅπως μηδ' οὗτοι σχολάζωσι. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, Ἀλλ' ἐπὶ γε τούτους ἐγὼ αὐτὸς παρέρχομαι· ἀλλ', ὦ Ὑστάσπα, τότε μέμνησο,
 20 ὅτῳ ἂν ἡμῶν ὁ θεὸς νίκην διδῶ, ἦν τί που μένη πολέμιον, πρὸς τὸ μαχόμενον αἰεὶ συμβάλλωμεν.

The two great armies meet—the wings of the enemy thrown into confusion.

7. Ὁ μὲν δὴ Κῦρος ταῦτα διαπραξάμενος ἐπὶ τὸ δεξιὸν παρῆει· ὁ δὲ Κροῖσος νομίσας ἤδη ἐγγύτερον εἶναι τῶν πολεμίων τὴν φάλαγγα σὺν ἧ αὐτὸς ἐπο
 25 ρεύετο ἢ τὰ ἀνατεινόμενα κέρατα, ἦρε τοῖς κέρασι σημεῖον μηκέτι ἄνω πορεύεσθαι, ἀλλ' αὐτοῦ ἐν χώρα

στραφήναι. ὡς δ' ἔστησαν ἀντία πρὸς τὸ τοῦ Κύρου στράτευμα ὀρῶντες, ἐσήμηνεν αὐτοῖς πορεύεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους. καὶ οὕτω δὴ προσῆσαν τρεῖς φάλαγγες ἐπὶ τὸ Κύρου στράτευμα, ἡ μὲν μία κατὰ
 5 πρόσωπον, τῷ δὲ δύο, ἡ μὲν κατὰ τὸ δεξιόν, ἡ δὲ κατὰ τὸ εὐώνυμον· ὥστε πολὺν φόβον παρέιναι πάσῃ τῇ Κύρου στρατιᾷ. ὥσπερ γὰρ μικρὸν πλινθίον ἐν μεγάλῳ τεθέν, οὕτω καὶ τὸ Κύρου στάτευμα πάντοθεν περιείχεται ὑπὸ τῶν πολεμίων καὶ ἰππεῦσι καὶ
 10 ὀπλίταις καὶ πελτοφόροις καὶ τοξόταις καὶ ἄρμασι πλὴν ἐξόπισθεν. ὅμως δὲ ὡς ὁ Κῦρος παρήγγειλεν, ἐστράφησαν πάντες ἀντιπρόσωποι τοῖς πολεμίοις· καὶ ἦν μὲν πολλὴ πανταχόθεν σιγὴ ὑπὸ τοῦ τὸ μέλλον ὀκνεῖν· ἠνίκα δὲ ἔδοξε τῷ Κύρῳ καιρὸς εἶναι, ἐξῆρχε
 15 παιᾶνα, συνεπήχησε δὲ πᾶς ὁ στρατός. μετὰ δὲ τοῦτο τῷ Ἐνναλίῳ τε ἅμα ἐπηλάλαξαν καὶ ἐξανίσταται ὁ Κῦρος, καὶ εὐθύς μὲν μετὰ τῶν ἰππέων λαβῶν πλαγίους τοὺς πολεμίους ὁμόσε αὐτοῖς τὴν ταχίστην συνεμίγνυ· οἱ δὲ πεζοὶ αὐτῷ συντεταγμένοι ταχὺ
 20 ἐφείποντο, καὶ περιεπτύσσοντο ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ὥστε πολὺ ἐπλεονέκτει· φάλαγγι γὰρ κατὰ κέρας προσέβαλλεν· ὥστε ταχὺ ἰσχυρὰ φυγὴ ἐγένετο τοῖς πολεμίοις. ὡς δὲ ἦσθετο Ἀρταγέρσης ἐν ἔργῳ ὄντα τὸν Κῦρον, ἐπιτίθεται καὶ αὐτὸς κατὰ τὰ εὐώνυμα, προεῖς
 25 τὰς καμήλους ὥσπερ Κῦρος ἐκέλευσεν. οἱ δὲ ἵπποι αὐτὰς ἐκ πάνυ πολλοῦ οὐκ ἐδέχοντο, ἀλλ' οἱ μὲν ἔκφρονες γιγνόμενοι ἔφευγον, οἱ δ' ἐξήλλοντο, οἱ δ' ἐνέπιπτον ἀλλήλοις. τοιαῦτα γὰρ πάσχουσιν ἵπποι ὑπὸ καμήλων. ὁ δὲ Ἀρταγέρσης συντεταγμένους

ἔχων τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ταραττομένοις ἐπέκειτο· καὶ τὰ ἄρματα δὲ κατὰ τὸ δεξιὸν καὶ τὸ εὐώνυμον ἅμα ἐνέβαλλε. καὶ πολλοὶ μὲν τὰ ἄρματα φεύγοντες ὑπὸ τῶν κατὰ κέρας ἐπομένων ἀπέθνησκον, πολλοὶ δὲ τού-
 5 τους φεύγοντες ὑπὸ τῶν ἀρμάτων ἠλίσκοντο.

Abradatas charges the Egyptian chariots and is killed.

8. Καὶ ὁ Ἀβραδάτας δὲ οὐκέτι ἔμελλεν, ἀλλ' ἀναβοήσας, Ἄνδρες φίλοι, ἔπεσθε, ἐνίει οὐδὲν φειδόμενος τῶν ἵππων, ἀλλ' ἰσχυρῶς ἐξαιμάττων τῷ κέντρῳ·
 10 συνεξώρμησαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἀρματηλάται. καὶ τὰ μὲν ἄρματα ἔφευγεν αὐτοὺς εὐθύς, τὰ μὲν καὶ ἀναλαβόντα τοὺς παραβάτας, τὰ δὲ καὶ ἀπολιπόντα. ὁ δὲ Ἀβραδάτας ἀντικρὺ δι' αὐτῶν εἰς τὴν τῶν Αἰγυπτίων φάλαγγα ἐμβάλλει· συνεισέβαλον δὲ αὐτῷ
 15 εἶδον ὑπομένοντας πολλῶ στίφει τοὺς Αἰγυπτίους, ἐξέκλιναν κατὰ τὰ φεύγοντα ἄρματα καὶ τούτοις ἐφείποντο. οἱ δὲ ἀμφὶ Ἀβραδάταν ἧ μὲν ἐνέβαλλον, ἅτε οὐ δυναμένων διαχάσασθαι τῶν Αἰγυπτίων διὰ τὸ μένειν τοὺς ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτῶν, τοὺς μὲν ὀρθοὺς τῇ ῥύμῃ τῶν
 20 ἵππων παίοντες ἀνέτρεπον, τοὺς δὲ πίπτοντας κατηλόων καὶ αὐτοὺς καὶ ὄπλα καὶ ἵπποις καὶ τροχοῖς. ὅτου δ' ἐπιλάβοιτο τὰ δρέπανα, πάντα βία διεκόπτετο καὶ ὄπλα καὶ σώματα. ἐν δὲ τῷ ἀδιηγῆτῳ τούτῳ ταραχῶ ὑπὸ τῶν παντοδαπῶν σωρευμάτων ἐξαλλομένων τῶν τροχῶν
 25 ἐκπίπτει ὁ Ἀβραδάτας καὶ ἄλλοι δὲ τῶν συνεισβαλόντων, καὶ οὗτοι μὲν ἐνταῦθα ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι κατεκόπησαν καὶ ἀπέθανον.

The Persians beaten back by the Egyptians.

9. Οἱ δὲ Πέρσαι συνεπισπόμενοι, ἧ μὲν ὁ Ἄβρα-
 δάτας ἐνέβαλε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ταύτῃ ἐπεισπεσόντες
 τεταραγμένους ἐφόνεον, ἧ δὲ ἀπαθείς ἐγένοντο οἱ
 Αἰγύπτιοι, πολλοὶ δ' οὗτοι ἦσαν, ἐχώρουν ἐναντίοι
 5 τοῖς Πέρσαις. ἔνθα δὴ δεινὴ μάχη ἦν καὶ δοράτων
 καὶ ξυστῶν καὶ μαχαιρῶν· ἐπλεονέκτου μέντοι οἱ
 Αἰγύπτιοι καὶ πλήθει καὶ τοῖς ὅπλοις. τά τε γὰρ
 δόρατα ἰσχυρὰ καὶ μακρὰ ἔτι καὶ νῦν ἔχουσιν, αἷ
 τε ἀσπίδες πολὺ μᾶλλον τῶν θωράκων καὶ τῶν γέρ-
 10 ρων καὶ στεγάζουσι τὰ σώματα καὶ πρὸς τὸ ὠθειῖσθαι
 συνεργάζονται πρὸς τοῖς ὤμοις οὔσαι. συγκλείσαντες
 οὖν τὰς ἀσπίδας ἐχώρουν καὶ ἐώθουν. οἱ δὲ Πέρσαι
 οὐκ ἐδύναντο ἀντέχειν, ἅτε ἐν ἄκραις ταῖς χερσὶ τὰ
 γέρρα ἔχοντες, ἀλλ' ἐπὶ πόδα ἀνεχάζοντο παίοντες
 15 καὶ παιόμενοι, ἕως ὑπὸ ταῖς μηχαναῖς ἐγένοντο. ἐπεὶ
 μέντοι ἐνταῦθα ἦλθον, ἐπαίοντο αὖθις οἱ Αἰγύπτιοι
 ἀπὸ τῶν πύργων· καὶ οἱ ἐπὶ πᾶσι δὲ οὐκ εἶων φεύγειν
 οὔτε τοὺς τοξότας οὔτε τοὺς ἀκοντιστάς, ἀλλ' ἀνατετα-
 μένοι τὰς μαχαίρας ἠνάγκαζον καὶ τοξεύειν καὶ ἀκον-
 20 τίζειν. ἦν δὲ πολὺς μὲν ἀνδρῶν φόνος, πολὺς δὲ
 κτύπος ὅπλων καὶ βελῶν παντοδαπῶν, πολλὴ δὲ βοή
 τῶν μὲν ἀνακαλούντων ἀλλήλους, τῶν δὲ παρακελευο-
 μένων, τῶν δὲ θεοὺς ἐπικαλουμένων.

Cyrus to the rescue—he is thrown from his horse—the Egyptians surrounded.

10. Ἐν δὲ τούτῳ Κῦρος διώκων τοὺς καθ' αὐτὸν
 25 παραγίγνεται. ὥς δ' εἶδε τοὺς Πέρσας ἐκ τῆς χώρας

ἑωσμένους, ἤλγησέ τε καὶ γνοὺς ὅτι οὐδαμῶς ἂν θάτ-
 του σχοίη τοὺς πολεμίους τῆς εἰς τὸ πρόσθεν προόδου
 ἢ εἰ εἰς τὸ ὄπισθεν περιελάσειεν αὐτῶν, παραγγείλας
 ἔπεσθαι τοῖς μεθ' αὐτοῦ περιήλανθεν εἰς τὸ ὄπισθεν.
 5 καὶ εἰσπεσόντες παίουσιν ἀφορῶντας καὶ πολλοὺς
 κατακαίνουσιν. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ὡς ἦσθοντο, ἐβόων
 τε ὅτι ὄπισθεν οἱ πολέμιοι καὶ ἐστρέφοντο ἐν ταῖς
 πληγαῖς. καὶ ἐνταῦθα δὴ φύρδην ἐμάχοντο καὶ πεζοὶ
 καὶ ἵππεῖς, πεπτωκῶς δέ τις ὑπὸ τῷ Κύρου ἵππῳ καὶ
 10 πατούμενος παίει εἰς τὴν γαστέρα τῇ μαχαίρᾳ τὸν
 ἵππον αὐτοῦ. ὁ δὲ ἵππος πληγεὶς σφαδάζων ἀποσειέ-
 ται τὸν Κῦρον. ἐνθα δὴ ἔγνω ἂν τις ὅσου ἄξιον εἶη
 τὸ φιλεῖσθαι ἄρχοντα ὑπὸ τῶν περὶ αὐτόν. εὐθύς γὰρ
 ἀνεβόησάν τε πάντες καὶ προσπεσόντες ἐμάχοντο, ἐώ-
 15 θουν, ἐωθούντο, ἔπαιον, ἐπαίοντο. καταπηδήσας δέ
 τις ἀπὸ τοῦ ἵππου τῶν τοῦ Κύρου ὑπηρετῶν ἀναβάλ-
 λει αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἵππον. ὡς δ' ἀνέβη ὁ Κῦρος,
 κατεῖδε πάντοθεν ἤδη παιομένους τοὺς Αἰγυπτίους.
 καὶ γὰρ Ὑστάσπας ἤδη παρήν σὺν τοῖς Περσῶν
 20 ἵππεῦσι καὶ Χρυσάντας. ἀλλὰ τούτους ἐμβάλλειν
 μὲν οὐκέτι εἶα εἰς τὴν φάλαγγα τῶν Αἰγυπτίων, ἔξω-
 θεν δὲ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν ἐκέλευεν. ὡς δ' ἐγένετο
 περιελαύνων παρὰ τὰς μηχανάς, ἔδοξεν αὐτῷ ἀναβῆ-
 ναι ἐπὶ τῶν πύργων τινὰ καὶ κατασκέψασθαι εἴ πη
 25 καὶ ἄλλο τι μένοι τῶν πολεμίων καὶ μάχοιτο. ἐπεὶ
 δὲ ἀνέβη, κατεῖδε μεστὸν τὸ πεδίον ἵππων, ἀνθρώπων,
 ἀρμάτων, φευγόντων, διωκόντων, κρατούντων, κρατου-
 μένων. μένον δ' οὐδαμοῦ οὐδὲν ἔτι ἐδύνατο κατιδεῖν
 πλὴν τὸ τῶν Αἰγυπτίων. οὔτοι δὲ ἐπειδὴ ἠποροῦντο,

πάντοθεν κύκλον ποιησάμενοι, ὥστε ὀραῖσθαι τὰ ὄπλα, ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν ἐκάθηντο· καὶ ἐποίουν μὲν οὐδὲν ἔτι, ἔπασχον δὲ πολλὰ καὶ δεινά.

The Egyptians surrender and receive assurances of friendship.

11. Ἀγασθεὶς δὲ ὁ Κῦρος αὐτοὺς καὶ οἰκτεῖρων ὅτι
 5 ἀγαθοὶ ἄνδρες ὄντες ἀπώλλυντο, ἀνεχώρισε πάντας
 τοὺς περιμαχομένους καὶ μάχεσθαι οὐδένα ἔτι εἶα.
 πέμπει δὲ πρὸς αὐτοὺς κήρυκα ἐρωτῶν πότερα βού-
 λονται ἀπολέσθαι πάντες ὑπὲρ τῶν προδεδωκότων
 αὐτοὺς ἢ σωθῆναι ἄνδρες ἀγαθοὶ δοκοῦντες εἶναι. οἱ
 10 δ' ἀπεκρίναντο, Πῶς δ' ἂν ἡμεῖς σωθείημεν ἄνδρες
 ἀγαθοὶ δοκοῦντες εἶναι; ὁ δὲ Κῦρος πάλιν ἔλεγεν,
 Ὅτι ἡμεῖς ὑμᾶς ὀρώμεν μόνους καὶ μένοντας καὶ
 μάχεσθαι ἐθέλοντας. Ἀλλὰ τὸν τεῦθεν, ἔφασαν οἱ
 Αἰγύπτιοι, τί καὶ καλὸν ἂν ποιοῦντες σωθείημεν; καὶ
 15 ὁ Κῦρος αὖ πρὸς τοῦτο εἶπεν, Τὰ τε ὄπλα ἡμῖν παρα-
 δόντες, φίλοι τε γενόμενοι τοῖς αἰρουμένοις ὑμᾶς
 σῶσαι, ἐξὸν ἀπολέσαι. ἀκούσαντες ταῦτα ἐπήρουντο,
 Ἦν δὲ γενώμεθά σοι φίλοι, τί ἡμῖν ἀξιώσεις χρῆσθαι;
 ἀπεκρίνατο ὁ Κῦρος Εὖ ποιεῖν καὶ εὖ πάσχειν. ἐπη-
 20 ρώτων πάλιν οἱ Αἰγύπτιοι Τίνα εὐεργεσίαν; πρὸς
 τοῦτο εἶπεν ὁ Κῦρος, Μισθὸν μὲν ὑμῖν δοίην ἂν
 πλείονα ἢ νῦν ἐλαμβάνετε ὅσον ἂν χρόνον πόλεμος
 ἦ· εἰρήνης δὲ γενομένης τῷ βουλομένῳ ὑμῶν μένειν
 παρ' ἐμοὶ χώραν τε δώσω καὶ πόλεις καὶ γυναῖκας καὶ
 25 οἰκέτας. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ Αἰγύπτιοι τὸ μὲν ἐπὶ
 Κροῖσον συστρατεύειν ἀφελεῖν σφίσις ἐδεήθησαν·
 τούτῳ γὰρ μόνῳ γιγνώσκεσθαι ἔφασαν· τὰ δ' ἄλλα

συννομολογήσαντες ἔδοσαν πίστιν καὶ ἔλαβον. καὶ οἱ Αἰγύπτιοί τε οἱ καταμείναντες τότε ἔτι καὶ νῦν βασιλεῖ πιστοὶ διαμένουσι, Κῦρός τε πόλεις αὐτοῖς ἔδωκε, τὰς μὲν ἄνω, αἱ ἔτι καὶ νῦν πόλεις Αἰγυπτίων καλοῦνται, τὰς δὲ πλησίον θαλάττης, ἃς ἔτι καὶ νῦν οἱ ἀπ' ἐκείνων ἔχουσι. ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ὁ Κῦρος ἤδη σκοταῖος ἀναγαγὼν ἐστρατοπεδεύσατο ἐν Θυμβράροις.

Cyrus captures Sardis.

12. Καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Κῦρον δειπνοποιησάμενοι καὶ φυλακὰς καταστησάμενοι, ὥσπερ ἔδει, ἐκοιμήθησαν. Κροῖσος μέντοι εὐθὺς ἐπὶ Σάρδεων ἔφηνγε σὺν τῷ στρατεύματι· τὰ δ' ἄλλα φύλα ὅποι ἐδύνατο προσωτάτω ἐν τῇ νυκτὶ τῆς ἐπ' οἶκον ὁδοῦ ἕκαστος ἀπεχώρει. ἐπειδὴ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, εὐθὺς ἐπὶ Σάρδεϊς ἤγε Κῦρος. ὡς δ' ἐγένετο πρὸς τῷ τείχει τῷ ἐν Σάρδεϊσι, τὰς τε μηχανὰς ἀνίστη ὡς προσβαλῶν πρὸς τὸ τείχος καὶ κλίμακας παρεσκευάζετο. ταῦτα δὲ ποιῶν κατὰ τὰ ἀποτομώτατα δοκοῦντα εἶναι τοῦ Σαρδιανῶν ἐρύματος τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἀναβιβάζει Χαλδαίους τε καὶ Πέρσας. ἠγήσατο δ' αὐτοῖς ἀνὴρ Πέρσης δοῦλος γεγεννημένος τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει τινὸς φρουρῶν καὶ καταμεμαθηκὸς κατάβασιν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἀνάβασιν τὴν αὐτήν. ὡς δ' ἐγένετο τοῦτο δῆλον ὅτι εἶχετε τὰ ἄκρα, πάντες δὲ ἔφηνγον οἱ Λυδοὶ ἀπὸ τῶν τειχῶν ὅποι ἐδύνατο ἕκαστος τῆς πόλεως. Κῦρος δὲ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ εἰσῆει εἰς τὴν πόλιν καὶ παρήγγειλεν ἐκ τῆς τάξεως μηδένα κινεῖσθαι.

The greed of the Chaldeans for plunder.

13. Ὁ δὲ Κροῖσος κατακλεισάμενος ἐν τοῖς βασιλείοις Κῦρον ἐβόα· ὁ δὲ Κῦρος τοῦ μὲν Κροίσου φύλακας κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ ἀπαγαγὼν πρὸς τὴν ἐχομένην ἄκραν ὡς εἶδε τοὺς μὲν Πέρσας φυλάττοντας τὴν ἄκραν, ὥσπερ ἔδει, τὰ δὲ τῶν Χαλδαίων ὄπλα ἔρημα, κατεδεδραμήκεσαν γὰρ ἀρπασόμενοι τὰ ἐκ τῶν οἰκιῶν, εὐθὺς συνεκάλεσεν αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀπιέναι ἐκ τοῦ στρατεύματος ὡς τάχιστα. Οὐ γὰρ ἄν, ἔφη, ἀνασχοίμην 10 πλεονεκτοῦντας ὀρώων τοὺς ἀτακτοῦντας. καὶ εὖ μὲν, ἔφη, ἐπίστασθε ὅτι παρεσκευαζόμεν ἔγὼ ὑμᾶς τοὺς ἐμοὶ συστρατενομένους πᾶσι Χαλδαίοις μακαριστοὺς ποιῆσαι· νῦν δ', ἔφη, μὴ θαυμάζετε ἢν τις καὶ ἀπιούσιν ὑμῖν κρείττων ἐντύχη. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ Χαλδαῖοι ἔδεισάν τε καὶ ἰκέτενον παύσασθαι ὀργιζόμενον 15 καὶ τὰ χρήματα πάντα ἀποδώσειν ἔφασαν. ὁ δ' εἶπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῶν δέοιτο. Ἄλλ' εἰ με, ἔφη, βούλεσθε παύσασθαι ἀχθόμενον, ἀπόδοτε πάντα ὅσα ἐλάβετε τοῖς διαφυλάξασιν τὴν ἄκραν. ἦν γὰρ αἰσθωνταὶ οἱ 20 ἄλλοι στρατιῶται ὅτι πλεονεκτοῦσιν οἱ εὐτακτοὶ γενόμενοι, πάντα μοι καλῶς ἔξει.

Οἱ μὲν δὴ Χαλδαῖοι οὕτως ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσεν ὁ Κῦρος· καὶ ἔλαβον οἱ πειθόμενοι πολλὰ καὶ παντοῖα χρήματα. ὁ δὲ Κῦρος καταστρατοπεδεύσας τοὺς ἑαυτοῦ ὅπου ἐδόκει ἐπιτηδειότατον εἶναι 25 τῆς πόλεως μένειν ἐπὶ τοῖς ὄπλοις παρήγγειλε καὶ ἀριστοποιεῖσθαι.

Croesus before Cyrus — good advice.

14. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ἀγαγεῖν ἐκέλευσεν αὐτῷ τὸν Κροῖσον. ὁ δὲ Κροῖσος ὡς εἶδε τὸν Κῦρον, Χαῖρε, ᾧ δέσποτα, ἔφη· τοῦτο γὰρ ἡ τύχη καὶ ἔχει τὸ ἀπὸ τοῦδε δίδωσι σοὶ καὶ ἐμοὶ προσαγορεύειν.

Καὶ σύ γε, ἔφη, ᾧ Κροῖσε, ἐπεὶ περ ἄνθρωποι γέ ἐσμεν ἀμφοτέροι. ἀτάρ, ἔφη, ᾧ Κροῖσε, ἄρ' ἂν τί μοι ἐθελήσῃς συμ-

CROESUS ON THE FUNERAL PYRE.

βουλευσαι; Καὶ βουλοίμην γ' ἂν, ἔφη, ᾧ Κῦρε, ἀγαθόν τί σοι εὔρειν· τοῦτο γὰρ ἂν οἶμαι ἀγαθὸν καμοὶ γενέσθαι. Ἄκουσον τοίνυν, ἔφη, ᾧ Κροῖσε· ἐγὼ γὰρ ὄρων τοὺς στρατιώτας πολλὰ πεπονηκό-

15 τας καὶ πολλὰ κεκινδυνευκότας καὶ νῦν νομίζοντας

πόλιν ἔχειν τὴν πλουσιωτάτην ἐν τῇ Ἀσίᾳ μετὰ
 Βαβυλῶνα, ἀξιῶ ὠφεληθῆναι τοὺς στρατιώτας. γι-
 γνώσκω γάρ, ἔφη, ὅτι εἰ μὴ τινα καρπὸν λήψονται
 τῶν πόνων, οὐ δυνήσομαι αὐτοὺς πολὺν χρόνον πειθο-
 5 μένους ἔχειν. διαρπάσαι μὲν οὖν αὐτοῖς ἐφέιναι τὴν
 πόλιν οὐ βούλομαι· τὴν τε γὰρ πόλιν νομίζω ἂν δια-
 φθαρῆναι, ἔν τε τῇ ἀρπαγῇ εὖ οἶδ' ὅτι οἱ πονηρότατοι
 πλεονεκτήσειαν ἂν. ἀκούσας ταῦτα ὁ Κροῖσος ἔλεξεν,
 Ἄλλ' ἐμέ, ἔφη, ἔασον λέξαι πρὸς οὓς ἂν ἐγὼ Λυδῶν
 10 ἐθέλω ὅτι διαπέπραγμαί παρὰ σοῦ μὴ ποιῆσαι ἀρπα-
 γὴν μηδὲ ἐᾶσαι ἀφανισθῆναι παῖδας καὶ γυναῖκας·
 ὑπεσχόμην δέ σοι ἄντι τούτων ἢ μὴν παρ' ἐκόντων
 Λυδῶν ἔσεσθαι πᾶν ὃ τι καλὸν καγαθὸν ἔστιν ἐν
 Σάρδεσιν. ἦν γὰρ ταῦτα ἀκούσωσιν, οἶδ' ὅτι ἤξει
 15 σοι πᾶν ὃ τι ἔστιν ἐνθάδε καλὸν κτῆμα ἀνδρὶ καὶ
 γυναικί· καὶ ὁμοίως εἰς νέωτα πολλῶν καὶ καλῶν
 πάλιν σοι πλήρης ἡ πόλις ἔσται· ἦν δὲ διαρπάσης,
 καὶ αἱ τέχναι σοι, ἃς πηγᾶς φασι τῶν καλῶν εἶναι,
 διεφθαρμένοι ἔσονται. ἐξέσται δέ σοι ἰδόντι ταῦτα ἐλ-
 20 θόντα ἔτι καὶ περὶ τῆς ἀρπαγῆς βουλευσασθαι. πρῶ-
 τον δ', ἔφη, ἐπὶ τοὺς ἐμοὺς θησαυροὺς πέμπέ καὶ παρα-
 λαμβανόντων οἱ σοὶ φύλακες παρὰ τῶν ἐμῶν φυλάκων.

Croesus and the oracle—“ Know thyself.”

15. Ταῦτα μὲν δὴ ἅπαντα οὕτω συνήνεσε ποιεῖν ὁ
 Κῦρος ὡσπερ ἔλεξεν ὁ Κροῖσος. Τάδε δέ μοι πάν-
 25 τως, ἔφη, ὦ Κροῖσε, λέξον πῶς σοι ἀποβέβηκε τὰ
 ἐκ τοῦ ἐν Δελφοῖς χρηστηρίου· σοὶ γὰρ δὴ λέγεται
 πάνυ γε τεθεραπεῦσθαι ὁ Ἀπόλλων καὶ σε πάντα

ἐκείνῳ πειθόμενον πράττειν. Ἐβουλόμην ἄν, ἔφη, ὦ Κῦρε, οὕτως ἔχειν· νῦν δὲ πάντα τὰναντία εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πράττων προσηνέχθην τῷ Ἀπόλλωνι. Πῶς δέ; ἔφη ὁ Κῦρος· δίδασκε· πάννυ γὰρ παράδοξα λέγεις. Ὅτι πρῶτον μὲν, ἔφη, ἀμελήσας ἐρωτᾶν τὸν θεόν, εἴ τι ἐδεόμην, ἀπεπειρώμην αὐτοῦ εἰ δύναιτο ἀληθεύειν. Τοῦτο δέ, ἔφη, μὴ ὅτι θεός, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωποι καλοὶ καγαθοὶ ἐπειδὰν γνῶσιν ἀπιστοῦμενοι, οὐ φιλοῦσι τοὺς ἀπιστοῦντας. ἐπεὶ μέντοι ἔγνω καὶ μάλ' ἄτοπα ἐμοῦ ποιῶντος καὶ πρόσω Δελφῶν ἀπέχοντος, οὕτω δὴ πέμπω περὶ παίδων. ὁ δέ μοι τὸ μὲν πρῶτον οὐδ' ἀπεκρίνατο· ἐπεὶ δ' ἐγὼ πολλὰ μὲν πέμπων ἀναθήματα χρυσᾶ, πολλὰ δ' ἀργυρᾶ, πάμπολλα δὲ θύων ἐξίλασάμην ποτὲ αὐτόν, ὡς ἐδόκουν, τότε δὴ μοι ἀποκρίνεται ἐρωτῶντι τί ἄν μοι ποιήσαντι παῖδες γένοιτο· ὁ δὲ εἶπεν ὅτι ἔσονται. καὶ ἐγένοντο μὲν, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἐψεύσατο, γενόμενοι δὲ οὐδὲν ὤνησαν. ὁ μὲν γὰρ κωφὸς ὢν διετέλει, ὁ δὲ ἄριστος γενόμενος ἐν ἀκμῇ τοῦ βίου ἀπώλετο. πιεζόμενος δὲ ταῖς περὶ τοὺς παῖδας συμφοραῖς πάλιν πέμπω καὶ ἐπερωτῶ τὸν θεὸν τί ἄν ποιῶν τὸν λοιπὸν βίον εὐδαιμονέστατα διατελέσαιμι· ὁ δέ μοι ἀπεκρίνατο,

Σαυτὸν γινώσκων εὐδαίμων, Κροῖσε, περάσεις.

ἐγὼ δ' ἀκούσας τὴν μαντείαν ἤσθην· ἐνόμιζον γὰρ τὸ ρᾶστόν μοι αὐτὸν προστάξαντα τὴν εὐδαιμονίαν διδόναι. ἄλλους μὲν γὰρ γινώσκειν τοὺς μὲν οἶόν τ' εἶναι τοὺς δ' οὐ· ἑαυτὸν δὲ ὅστις ἐστὶ πάντα τινὰ

ἐνόμιζον ἄνθρωπον εἰδέναι. καὶ τὸν μετὰ ταῦτα δὴ
 χρόνον, ἕως μὲν εἶχον ἡσυχίαν, οὐδὲν ἐνεκάλουσιν μετὰ
 τὸν τοῦ παιδὸς θάνατον ταῖς τύχαις· ἐπειδὴ δὲ ἀνε-
 πείσθη ὑπὸ τοῦ Ἀσσυρίου ἐφ' ὑμᾶς στρατεύεσθαι,
 5 εἰς πάντα κίνδυνον ἦλθον· ἐσώθη μὲντοι οὐδὲν κακὸν
 λαβών. οὐκ αἰτιώμαι δὲ οὐδὲ τάδε τὸν θεόν. ἐπεὶ
 γὰρ ἔγνω ἑμαυτὸν μὴ ἰκανὸν ὑμῖν μάχεσθαι, ἀσφα-
 λῶς σὺν τῷ θεῷ ἀπῆλθον καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σὺν ἐμοί.
 νῦν δ' αὖ πάλιν ὑπὸ τε πλούτου τοῦ παρόντος διαθρυ-
 10 πτόμενος καὶ ὑπὸ τῶν δεομένων μου προστάτην γενέ-
 σθαι καὶ ὑπὸ τῶν δώρων ὧν ἐδίδοσάν μοι καὶ ὑπ'
 ἀνθρώπων, οἳ με κολακεύοντες ἔλεγον ὡς εἰ ἐγὼ
 ἐθέλοιμι ἄρχειν, πάντες ἂν ἐμοὶ πείθοντο καὶ μέγι-
 στος ἂν εἶην ἀνθρώπων, ὑπὸ τοιούτων δὲ λόγων
 15 ἀναφυσώμενος, ὡς εἴλουτό με πάντες οἱ κύκλῳ βασι-
 λεῖς προστάτην τοῦ πολέμου, ὑπεδεξάμην τὴν στρα-
 τηγίαν, ὡς ἰκανὸς ὦν μέγιστος γενέσθαι, ἀγνοῶν
 ἄρα ἑμαυτόν· σοὶ γὰρ ἀντιπολεμεῖν ἰκανὸς ὦμην
 εἶναι, πρῶτον μὲν ἐκ θεῶν γεγονότι, ἔπειτα δὲ διὰ
 20 βασιλέων πεφυκότι, ἔπειτα δ' ἐκ παιδὸς ἀρετὴν
 ἀσκούντι· τῶν δ' ἐμῶν προγόνων ἀκούω τὸν πρῶτον
 βασιλεύσαντα ἅμα τε βασιλέα καὶ ἐλεύθερον γενέ-
 σθαι. ταῦτ' οὖν ἀγνοήσας δικαίως ἔχω τὴν δίκην.
 ἀλλὰ νῦν δὴ, ἔφη, ὦ Κῦρε, γιγνώσκω μὲν ἑμαυτόν·
 25 σὺ δ', ἔφη, ἔτι δοκεῖς ἀληθεύειν τὸν Ἀπόλλω ὡς
 εὐδαίμων ἔσομαι γιγνώσκων ἑμαυτόν; σὲ δὲ ἐρωτῶ
 διὰ τοῦτο ὅτι ἄριστ' ἂν μοι δοκεῖς εἰκάσαι τοῦτο
 ἐν τῷ παρόντι· καὶ γὰρ δύνασαι ποιῆσαι. ὁ μὲν
 τοιαῦτα ἔλεγεν· ὁ δὲ Κῦρος ἀκούων ἤδετο.

Cyrus' generous conduct toward Croesus.

16. Καὶ ὁ Κῦρος εἶπε, Βουλὴν μοι δὸς περὶ τούτου, ὦ Κροῖσε· ἐγὼ γὰρ σου ἐννοῶν τὴν πρόσθεν εὐδαιμονίαν οἰκτείρω τέ σε καὶ ἀποδίδωμι ἤδη γυναικὰ τε ἔχειν ἣν εἶχες καὶ τὰς θυγατέρας, ἀκούω γὰρ σοι εἶναι, καὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς θεράποντας καὶ τράπεζαν σὺν οἴαπερ ἐζήητε· μάχας δέ σοι καὶ πολέμους ἀφαιρῶ. Μὰ Δία μηδὲν τοίνυν, ἔφη ὁ Κροῖσος, σὺ ἐμοὶ ἔτι βουλευοῦ ἀποκρίνασθαι περὶ τῆς ἐμῆς εὐδαιμονίας· ἐγὼ γὰρ ἤδη σοι λέγω, ἣν ταῦτά μοι ποιήσης ἂν λέγεις, ὅτι ἦν ἄλλοι τε μακαριωτάτην ἐνόμιζον εἶναι βιοτήν καὶ ἐγὼ συνεγίγνωσκον αὐτοῖς, ταύτην καὶ ἐγὼ νῦν ἔχων διάξω. καὶ ὁ Κῦρος εἶπε, Τίς δὴ ὁ ἔχων ταύτην τὴν μακαρίαν βιοτήν; Ἡ ἐμὴ γυνή, εἶπεν, ὦ Κῦρε· ἐκείνη γὰρ τῶν μὲν ἀγαθῶν καὶ τῶν μαλακῶν καὶ εὐφροσυνῶν πασῶν ἐμοὶ τὸ ἴσον μετεἶχε, φροντίδων δὲ ὅπως ταῦτα ἔσται καὶ πολέμου καὶ μάχης οὐ μετῆν αὐτῇ. οὕτω δὴ καὶ σὺ δοκεῖς ἐμὲ κατασκευάζειν ὥσπερ ἐγὼ ἦν ἐφίλον μάλιστα ἀνθρώπων, ὥστε τῷ Ἀπόλλωνι ἄλλα μοι δοκῶ χαριστήρια ὀφειλήσειν. ἀκούσας δ' ὁ Κῦρος τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐθαύμασε μὲν τὴν εὐθυμίαν, ἦγε δὲ τὸ λοιπὸν ὅποι καὶ αὐτὸς πορεύοιτο, εἴτε ἄρα καὶ χρήσιμόν τι νομίζων αὐτὸν εἶναι εἴτε καὶ ἀσφαλέστερον οὕτως ἡγούμενος.

Cyrus draws up his army around Babylon, but retires after seeing the strength of the place.

17. Ἐπεὶ δὲ πρὸς Βαβυλῶνι ἦν ὁ Κῦρος, περιέστησε μὲν πᾶν τὸ στράτευμα περὶ τὴν πόλιν, ἔπειτα

αὐτὸς περιήλαυνε τὴν πόλιν σὺν τοῖς φίλοις τε καὶ ἐπικαιρίοις τῶν συμμάχων. ἐπεὶ δὲ κατεθεάσατο τὰ τείχη, ἀπάγειν παρεσκευάσατο τὴν στρατιὰν ἀπὸ τῆς πόλεως· ἐξελθὼν δὲ τις αὐτόμολος εἶπεν ὅτι ἐπιτίθε-
 5 σθαι μέλλοιεν αὐτῷ, ὅποτε ἀπάγοι τὸ στράτευμα· καταθεωμένοις γάρ, ἔφη, αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ τείχους ἀσθενῆς ἐδόκει εἶναι ἢ φάλαγξ· καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν ἦν οὕτως ἔχειν· περὶ γὰρ πολὺ τείχος κυκλουμένοις ἀνάγκη ἦν ἐπ' ὀλίγων τὸ βάθος γενέσθαι τὴν
 10 φάλαγγα. ἀπῆσαν δ' οὖν ἕως μὲν ἐξικνεῖτο τὰ βέλη ἀπὸ τοῦ τείχους, ἐπὶ πόδα· ἐπεὶ δὲ ἔξω βελῶν ἐγένοντο, στραφέντες, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγα βήματα προϊόντες μετεβάλλοντο ἐπ' ἀσπίδα καὶ ἴσταντο πρὸς τὸ τείχος βλέποντες· ὄσῳ δὲ προσωτέρῳ ἐγίνοντο,
 15 τόσῳ δὲ μανότερον μετεβάλλοντο. ἐπεὶ δ' ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐδόκουν εἶναι, συνείρον ἀπιόντες, ἐστ' ἐπὶ ταῖς σκηναῖς ἐγένοντο. ἐπεὶ δὲ κατεστρατοπεδεύσαντο, συνεκάλεσεν ὁ Κῦρος τοὺς ἐπικαιρίους καὶ ἔλεξεν, Ἄνδρες σύμμαχοι, τεθεάμεθα μὲν κύκλῳ τὴν
 20 πόλιν· ἐγὼ δὲ ὅπως μὲν ἂν τις τείχη οὕτως ἰσχυρὰ καὶ ὑψηλὰ προσμαχόμενος ἔλοι οὐκ ἐνορᾶν μοι δοκῶ· ὄσῳ δὲ πλέονες ἄνθρωποι ἐν τῇ πόλει εἰσίν, ἐπέιπερ οὐ μάχονται ἐξιόντες, τοσοῦτῳ ἂν θάπτον λιμῷ αὐτοὺς ἡγοῦμαι ἀλῶναι. εἰ μὴ τιν' οὖν ἄλλον τρόπον ἔχετε
 25 λέγειν, τούτῳ πολιορκητέους φημὶ εἶναι τοὺς ἄνδρας.

Cyrus prepares trenches as if for a siege.

18. Καὶ ὁ Χρυσάντας εἶπεν, Ὁ δὲ ποταμός, ἔφη, οὗτος οὐ διὰ μέσης τῆς πόλεως ρεῖ πλάτος ἔχων

πλείον ἢ ἐπὶ δύο στάδια; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Γω-
 βρύας, καὶ βάθος γ' ὡς οὐδ' ἂν δύο ἄνδρες ὁ ἕτερος
 ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἐστηκῶς τοῦ ὕδατος ὑπερέχοιεν· ὥστε
 τῷ ποταμῷ ἔτι ἰσχυροτέρα ἐστὶν ἢ πόλις ἢ τοῖς τεί-
 5 χεσι. καὶ ὁ Κῦρος, Ταῦτα μὲν, ἔφη, ὦ Χρυσάντα,
 ἐῷμεν ὅσα κρείττω ἐστὶ τῆς ἡμετέρας δυνάμεως· δια-
 μετρησαμένους δὲ χρῆ ὡς τάχιστα τὸ μέρος ἐκάστους
 ἡμῶν ὀρύττειν τάφρον ὡς πλατυτάτην καὶ βαθυτάτην,
 ὅπως ὅτι ἐλαχίστων ἡμῖν τῶν φυλάκων δέη. οὕτω δὲ
 10 κύκλῳ διαμετρήσας περὶ τὸ τεῖχος, ἀπολιπὼν ὅσον
 τύρσεσι μεγάλαις ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, ὠρυττειν ἔνθεν
 καὶ ἔνθεν τοῦ τεύχους τάφρον ὑπερμεγέθη καὶ τὴν
 γῆν ἀνέβαλλον πρὸς ἑαυτούς. καὶ πρῶτον μὲν πύρ-
 γους ἐπὶ τῷ ποταμῷ ὠκοδόμει, φοῖνιξι θεμελιώσας
 15 οὐ μείον ἢ πλεθριαίους—εἰσὶ γὰρ καὶ μείζονες ἢ
 τοσοῦτοι τὸ μῆκος πεφυκότες—καὶ γὰρ δὴ πιεζόμε-
 νοι οἱ φοῖνικες ὑπὸ βάρους ἄνω κυρτοῦνται, ὥσπερ
 οἱ ὄνοι οἱ κανθήλιοι· τούτους δ' ὑπετίθει τούτου
 ἔνεκα, ὡς εἰ καὶ διαφύγοι ὁ ποταμὸς εἰς τὴν τάφρον,
 20 μὴ ἀνέλοι τοὺς πύργους. ἀνίστη δὲ καὶ ἄλλους πολ-
 λούς πύργους ἐπὶ τῆς ἀμβολάδος γῆς, ὅπως ὅτι πλει-
 στα φυλακτῆρια εἴη. οἱ μὲν δὲ ταῦτ' ἐποίουν· οἱ δ' ἐν
 τῷ τείχει κατεγέλων τῆς πολιορκίας, ὡς ἔχοντες τὰπιτή-
 δεια πλέον ἢ εἴκοσιν ἑτών. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κῦρος
 25 τὸ στράτευμα κατένειμε δώδεκα μέρη, ὡς μῆνα τοῦ
 ἐνιαυτοῦ ἕκαστον τὸ μέρος φυλάξον. οἱ δὲ αὖ Βαβυ-
 λῶνιοι ἀκούσαντες ταῦτα πολὺ ἔτι μᾶλλον κατεγέλων,
 ἐννοοῦμενοι εἰ οἱ σύμμαχοι σφᾶς φυλάξοιεν, οὓς σφίσιν
 ἐνόμιζον πάντας εὐμενεστέρους εἶναι ἢ Πέρσiais.

The real purpose of the trenches — Cyrus urges his men to action.

19. Καὶ αἱ μὲν τάφροι ἤδη ὀρωρυγμέναι ἦσαν. ὁ δὲ Κῦρος ἐπειδὴ ἐορτὴν τοιαύτην ἐν τῇ Βαβυλῶνι ἤκουσεν εἶναι, ἐν ἧ πάντες Βαβυλώνιοι ὅλην τὴν νύκτα πίνουσι καὶ κωμάζουσιν, ἐν ταύτῃ, ἐπειδὴ τάχιστα
 5 συννεσκότασε, λαβὼν πολλοὺς ἀνθρώπους ἀνεστόμωσε τὰς τάφρους πρὸς τὸν ποταμόν. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, τὸ ὕδωρ κατὰ τὰς τάφρους ἐχώρει ἐν τῇ νυκτί, ἣ δὲ διὰ τῆς πόλεως τοῦ ποταμοῦ ὁδὸς πορεύσιμος ἀνθρώποις ἐγίνετο. ὡς δὲ τὸ τοῦ ποταμοῦ οὕτως ἐπορ-
 10 σύνητο, παρηγγύησεν ὁ Κῦρος Πέρσαις χιλιάρχους καὶ πεζῶν καὶ ἰππέων εἰς δύο ἄγοντας τὴν χιλιοστὴν παρεῖναι πρὸς αὐτόν, τοὺς δὲ ἄλλους συμμάχους κατ' οὐρὰν τούτων ἐπεσθαι ἧπερ πρόσθεν τεταγμένους. οἱ μὲν δὴ παρήσαν· ὁ δὲ καταβιβάσας εἰς τὸ ξηρὸν τοῦ
 15 ποταμοῦ τοὺς ὑπηρέτας καὶ πεζοὺς καὶ ἰππέας, ἐκέλευσε σκέψασθαι εἰ πορεύσιμον εἶη τὸ ἔδαφος τοῦ ποταμοῦ. ἐπεὶ δὲ ἀπήγγειλαν ὅτι πορεύσιμον εἶη, ἐνταῦθα δὴ συγκαλέσας τοὺς ἡγεμόνας τῶν πεζῶν καὶ ἰππέων ἔλεξε τοιάδε. Ἄνδρες, ἔφη, φίλοι, ὁ
 20 μὲν ποταμὸς ἡμῖν παρακεχώρηκε τῆς εἰς τὴν πόλιν ὁδοῦ. ἡμεῖς δὲ θαρροῦντες εἰσὶώμεν μηδὲν φοβούμενοι εἶσω, ἐννοούμενοι ὅτι οὗτοι ἐφ' οὓς νῦν πορευσόμεθα ἐκεῖνοί εἰσιν οὓς ἡμεῖς καὶ συμμάχους πρὸς ἑαυτοῖς ἔχοντας καὶ ἐγρηγορότας ἅπαντας καὶ νήφοντας καὶ
 25 ἐξώπλισμένους καὶ συντεταγμένους ἐνικῶμεν· νῦν δ' ἐπ' αὐτοὺς ἴμεν ἐν ᾧ πολλοὶ μὲν αὐτῶν καθεύδουσι, πολλοὶ δ' αὐτῶν μεθούσι, πάντες δ' ἀσύντακτοί εἰσιν· ὅταν δὲ αἰσθῶνται ἡμᾶς ἔνδον ὄντας, πολὺ ἔτι μάλ-

λον ἢ νῦν ἀχρεῖοι ἔσονται ὑπὸ τοῦ ἐκπεπλήχθαι.
 ἀλλ' ἄγετε λαμβάνετε τὰ ὄπλα· ἠγήσομαι δὲ ἐγὼ
 σὺν τοῖς θεοῖς. ὑμεῖς δ', ἔφη, ὦ Γαδάτα καὶ Γωβρύα,
 δείκνυτε τὰς ὁδοὺς· ἴστε γάρ· ὅταν δ' ἐντὸς γενώ-
 5 μεθα, τὴν ταχίστην ἄγετε ἐπὶ τὰ βασιλεία. Καὶ
 μὴν, ἔφασαν οἱ ἀμφὶ τὸν Γωβρύαν, οὐδὲν ἂν εἶη
 θαυμαστὸν εἰ καὶ ἄκλειστοι αἱ πύλαι αἱ τοῦ βασι-
 λείου εἶεν ὡς ἐν κώμῳ· δειπνεῖ γὰρ ἡ πόλις πᾶσα
 τῆδε τῆ νυκτί. φυλακῆ μέντοι πρὸ τῶν πυλῶν ἐντευ-
 10 ξόμεθα· ἔστι γὰρ αἰεὶ τεταγμένη. Οὐκ ἂν μέλλειν
 δέοι, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀλλ' ἰέναι, ἵνα ἀπαρασκευοὺς ὡς
 μάλιστα λάβωμεν τοὺς ἄνδρας.

The city surprised and taken—the king killed.

20. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐρρήθη, ἐπορεύοντο· τῶν δὲ
 ἀπαντῶντων οἱ μὲν ἀπέθνησκον παιόμενοι, οἱ δ'
 15 ἔφευγον πάλιν εἴσω, οἱ δ' ἐβόων· οἱ δ' ἀμφὶ τὸν
 Γωβρύαν συνεβόων αὐτοῖς, ὡς κωμασταὶ ὄντες καὶ
 αὐτοί· καὶ ἰόντες ἧ ἑδύναντο τάχιστα ἐπὶ τοῖς βασι-
 λείοις ἐγένοντο. καὶ οἱ μὲν σὺν τῷ Γωβρύα καὶ
 Γαδάτα τεταγμένοι κεκλειμένας εὐρίσκουσι τὰς πύ-
 20 λας τοῦ βασιλείου· οἱ δ' ἐπὶ τοὺς φύλακας ταχθέντες
 ἐπεισπίπτουσι αὐτοῖς πίνουσι πρὸς φῶς πολὺ, καὶ
 εὐθύς ὡς πολεμίοις ἐχρῶντο αὐτοῖς. ὡς δὲ κραυγῆ
 καὶ κτύπος ἐγίγνετο, αἰσθόμενοι οἱ ἔνδον τοῦ θορύβου,
 κελεύσαντος τοῦ βασιλέως σκέψασθαι τί εἶη τὸ
 25 πρᾶγμα, ἐκθέουσί τινες ἀνοίξαντες τὰς πύλας. οἱ
 δ' ἀμφὶ τὸν Γαδάταν ὡς εἶδον τὰς πύλας χαλώσας,
 εἰσπίπτουσι καὶ τοῖς πάλιν φεύγουσιν εἴσω ἐφεπό-

μενοι καὶ παῖοντες ἀφικνοῦνται πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἤδη ἐστηκότα αὐτὸν καὶ ἐσπασμένον ὃν εἶχεν ἀκινάκην εὐρίσκουσι. καὶ τοῦτον μὲν οἱ σὺν Γαδάτα καὶ Γωβρύα ἐχειροῦντο· καὶ οἱ σὺν αὐτῷ δὲ ἀπέθνησκον, ὁ μὲν προβαλόμενός τι, ὁ δὲ φεύγων, ὁ δὲ γε καὶ ἀμυνόμενος ὅτῳ ἐδύνατο. ὁ δὲ Κῦρος διέπεμπε τὰς τῶν ἰπέων τάξεις κατὰ τὰς ὁδοὺς καὶ προεῖπεν οὓς μὲν ἔξω λαμβάνοιεν κατακαίνειν, τοὺς δ' ἐν ταῖς οἰκίαις κηρύττειν τοὺς Συριστὶ ἐπισταμένους ἔνδον μένειν· εἰ δέ τις ἔξω ληφθείη, ὅτι θανατώσοιτο. οἱ μὲν δὴ ταῦτ' ἐποιοῦν. Γαδάτας δὲ καὶ Γωβρύας ἤκον· καὶ θεοὺς μὲν πρῶτον προσεκύνουν, ὅτι τιμωρημένοι ἦσαν τὸν ἀνόσιον βασιλέα, ἔπειτα δὲ Κύρου κατεφίλουν καὶ χεῖρας καὶ πόδας, πολλὰ δακρύνοντες ἅμα
 15 χαρᾶ.

Cyrus arranges matters in the city.

21. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο καὶ ἦσθοντο οἱ τὰς ἄκρας ἔχοντες ἐαλωκυῖάν τε τὴν πόλιν καὶ τὸν βασιλέα τεθνηκότα, παραδιδόασι καὶ τὰς ἄκρας. ὁ δὲ Κῦρος τὰς μὲν ἄκρας εὐθὺς παρελάμβανε καὶ φρουράρχους τε καὶ φρουροὺς εἰς ταύτας ἀνέπεμπε, τοὺς δὲ τεθνηκότας θάπτειν ἐφῆκε τοῖς προσήκουσι· τοὺς δὲ κήρυκας κηρύττειν ἐκέλευσεν ἀποφέρειν πάντα τὰ ὄπλα Βαβυλωνίου· ὅπου δὲ ληφθήσοιτο ὄπλα ἐν οἰκίᾳ, προηγόρευεν ὡς πάντες οἱ ἔνδον ἀποθανοῖντο.
 25 οἱ μὲν δὴ ἀπέφερον, ὁ δὲ Κῦρος ταῦτα μὲν εἰς τὰς ἄκρας κατέθετο, ὡς εἶη ἔτοιμα, εἴ τί ποτε δέοι χρῆσθαι. ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπέπρακτο, πρῶτον μὲν τοὺς μάγους καλέσας, ὡς δοριαλώτου τῆς πόλεως οὔσης

ἀκροθίνια τοῖς θεοῖς καὶ τεμένη ἐκέλευσεν ἐξελεῖν·
 ἐκ τούτου δὲ καὶ οἰκίας διεδίδου καὶ ἀρχεῖα τούτοις
 οὔσπερ κοινῶνας ἐνόμιζε τῶν καταπεπραγμένων· οὕτω
 δὲ διένειμεν ὥσπερ ἐδέδοκτο τὰ κράτιστα τοῖς ἀρί-
 5 στοῖς. εἰ δέ τις οἴοιτο μείον ἔχειν, διδάσκειν προσ-
 ἰόντας ἐκέλευε. προεῖπε δὲ Βαβυλωνίοις μὲν τὴν
 γῆν ἐργάζεσθαι καὶ τοὺς δασμοὺς ἀποφέρειν καὶ
 θεραπεύειν τούτους οἷς ἕκαστοι αὐτῶν ἐδόθησαν·
 Πέρσας δὲ τοὺς κοινῶνας καὶ τῶν συμμάχων ὅσοι
 11 μένειν ἤροῦντο παρ' αὐτῷ ὡς δεσπότης ὧν ἔλαβον
 προηγόρευε διαλέγεσθαι.

PART VII

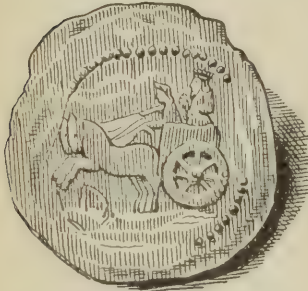
THE GOVERNMENT AND LAST YEARS
OF CYRUS

Various offices instituted by Cyrus.

1. Ἐνταῦθα δὴ ἔδοξε τοὺς ἐντίμους αἰεὶ παρῆναι
 ἐπὶ θύρας καὶ παρέχειν αὐτοὺς χρῆσθαι ὅ τι ἂν βού-
 ληται, ἕως ἀφείη Κῦρος. ὡς δὲ τότε ἔδοξεν, οὕτω
 15 καὶ νῦν ἔτι ποιοῦσιν οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ
 ὄντες, θεραπεύουσι τὰς τῶν ἀρχόντων θύρας. ὡς δ'
 ἐν τῷ λόγῳ δεδήλωται Κῦρος καταστησάμενος εἰς τὸ
 διαφυλάττειν αὐτῷ τε καὶ Πέρσαις τὴν ἀρχήν, ταῦτα
 καὶ οἱ μετ' ἐκείνον βασιλεῖς νόμιμα ἔτι καὶ νῦν δια-
 20 τελοῦσι ποιοῦντες. οὕτω δ' ἔχει καὶ ταῦτα ὥσπερ
 καὶ τᾶλλα· ὅταν μὲν ὁ ἐπιστάτης βελτίων γένηται,

καθαρώτερον τὰ νόμιμα πράττεται· ὅταν δὲ χείρων, φαυλότερον. ἐφοίτων μὲν οὖν ἐπὶ τὰς θύρας Κύρου οἱ ἔντιμοι σὺν τοῖς ἵπποις καὶ ταῖς αἰχμαῖς, συνδόξαν πᾶσι τοῖς ἀρίστοις τῶν συγκαταστρεφασμένων τὴν ἀρ-

10

DARIC WITH PERSIAN KING.
(From Rawlinson.)

15

καθίστη οὓς ἐνόμιζε καὶ ταῦτα τὰ βοσκήματα βέλτιστ' ἂν παρέχειν αὐτῷ χρῆσθαι. οὓς δὲ συμφύλακας τῆς εὐδαιμονίας οἱ ᾤετο χρῆναι ἔχειν, τούτους ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται οὐκέτι τούτου τὴν ἐπιμέλειαν ἄλλοις προσέτα-

20 καὶ ἐπιστάτας ληπτέον εἶη, σὺν οἷσπερ οἱ μέγιστοι κίνδυνοι· καὶ ταξιάρχους δὲ καὶ πεζῶν καὶ ἱππέων ἐγίγνωσκεν ἐκ τούτων καταστατέον εἶναι. εἰ δὲ δέοι καὶ στρατηγῶν που ἄνευ αὐτοῦ, ἦδει ὅτι ἐκ τούτων πεμπτέον εἶη· καὶ πόλεων δὲ καὶ ὄλων ἔθνων φύλαξι
25 καὶ σατράπαις ἦδει ὅτι τούτων τισὶν εἶη χρηστέον καὶ πρέσβεις γε τούτων τινὰς πεμπτέον, ὅπερ ἐν τοῖς μεγίστοις ἠγείτο εἶναι εἰς τὸ ἄνευ πολέμου τυγχάνειν ὧν δέοιτο. μὴ ὄντων μὲν οὖν οἷων δεῖ δι' ὧν αἱ μέγιστα καὶ πλεῖστα πράξεις ἔμελλον εἶναι, κακῶς

ἡγείτο τὰ αὐτοῦ ἕξειν. εἰ δ' οὔτοι εἶεν οἴους δέοι,
πάντα ἐνόμιζε καλῶς ἔσεσθαι.

Reflections on the management of his empire.

2. Ἐνέδν μὲν οὖν οὔτω γνοὺς εἰς ταύτην τὴν ἐπι-
μέλειαν· ἐνόμιζε δὲ τὴν αὐτὴν καὶ αὐτῷ ἄσκησιν εἶναι
5 τῆς ἀρετῆς. οὐ γὰρ ᾤετο οἷόν τε εἶναι μὴ αὐτόν τινα
ὄντα οἷον δεῖ ἄλλους παρορμᾶν ἐπὶ τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ
ἔργα· ὡς δὲ ταῦτα διενοήθη, ἡγήσατο σχολῆς πρῶτον
δεῖν, εἰ μέλλοι δυνησέσθαι τῶν κρατίστων ἐπιμέλε-
σθαι. τὸ μὲν οὖν προσόδων ἀμελεῖν οὐχ οἷόν τε
10 ἐνόμιζεν εἶναι, προνοῶν ὅτι πολλὰ καὶ τελεῖν ἀνάγκη
ἔσοιτο εἰς μεγάλην ἀρχήν· τὸ δ' αὖ πολλῶν κτημάτων
ὄντων ἀμφὶ ταῦτα αὐτὸν ἀεὶ ἔχειν ἤδει ὅτι ἀσχολίαν
παρέξοι τῆς τῶν ὄλων σωτηρίας ἐπιμέλεσθαι. οὔτω
δὴ σκοπῶν, ὅπως ἂν τά τε οἰκονομικὰ καλῶς ἔχοι καὶ
15 ἡ σχολὴ γένοιτο, κατενόησέ πως τὴν στρατιωτικὴν
σύνταξιν. ὡς γὰρ τὰ πολλὰ δεκάδαρχοι μὲν δεκα-
δέων ἐπιμέλονται, λοχαγοὶ δὲ δεκαδάρχων, χιλίαρχοι
δὲ λοχαγῶν, μυρίαρχοι δὲ χιλιάρχων, καὶ οὕτως οὐδεὶς
ἀτημέλητος γίγνεται, οὐδ' ἦν πάννυ πολλαὶ μυριάδες
20 ἀνθρώπων ὦσι, καὶ ὅταν ὁ στρατηγὸς βούληται χρή-
σασθαι τι τῇ στρατιᾷ, ἀρκεῖ ἦν τοῖς μυρίαρχοις
παραγγεῖλη· ὥσπερ οὖν ταῦτ' ἔχει, οὔτω καὶ ὁ
Κῦρος συνεκεφαλαιώσατο τὰς οἰκονομικὰς πράξεις·
ὥστε καὶ τῷ Κύρῳ ἐγένετο ὀλίγοις διαλεγομένῳ μηδὲν
25 τῶν οἰκείων ἀτημελήτως ἔχειν· καὶ ἐκ τούτου ἤδη
σχολὴν ἤγε πλείω ἢ ἄλλος μιᾶς οἰκίας καὶ μιᾶς
νεῶς ἐπιμελόμενος. οὔτω δὲ καταστησάμενος τὸ

αὐτοῦ ἐδίδαξε καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ταύτῃ τῇ καταστάσει χρῆσθαι.

He insists upon constant attendance at court.

3. Τὴν μὲν δὴ σχολὴν οὕτω κατεσκευάσατο αὐτῷ τε καὶ τοῖς περὶ αὐτόν, ἤρχετο δ' ἐπιστατεῖν τοῦ εἶναι οἷους δεῖ τοὺς κοινῶνας. πρῶτον μὲν ὅποσοι ὄντες 5 ἱκανοὶ ἄλλων ἐργαζομένων τρέφεσθαι μὴ παρείεν ἐπὶ τὰς θύρας, τούτους ἐπεζήτει, νομίζων τοὺς μὲν παρόντας οὐκ ἂν ἐθέλειν οὔτε κακὸν οὔτε αἰσχροὺς οὐδὲν πρᾶττειν καὶ διὰ τὸ παρ' ἄρχοντι εἶναι καὶ διὰ τὸ 10 εἰδέναί ὅτι ὀρφῶντ' ἂν ὅ τι πρᾶττοιεν ὑπὸ τῶν βελτίστων· οἱ δὲ μὴ παρείεν, τούτους ἠγείτο ἢ ἀκρατεία τινὶ ἢ ἀδικία ἢ ἀμελείᾳ ἀπείναι. τοῦτο οὖν πρῶτον διηγησόμεθα ὡς προσηνάγκαζε τοὺς τοιούτους παρείναι. τῶν παρ' ἑαυτῷ μάλιστα φίλων ἐκέλευσεν ἂν 15 τινα λαβεῖν τὰ τοῦ μὴ φοιτῶντος, φάσκοντα λαμβάνειν τὰ ἑαυτοῦ. ἐπεὶ οὖν τοῦτο γένοιτο, ἦκον ἂν εὐθύς οἱ στερόμενοι ὡς ἠδικημένοι. ὁ δὲ Κῦρος πολὺν μὲν χρόνον οὐκ ἐσχόλαζε τοῖς τοιούτοις ὑπακούειν· ἐπεὶ δὲ ἀκούσειεν αὐτῶν, πολὺν χρόνον ἀνεβάλλετο τὴν 20 διαδικασίαν. ταῦτα δὲ ποιῶν ἠγείτο προσεθίζειν αὐτοὺς θεραπεύειν, ἦττον δὲ ἐχθρῶς ἢ εἰ αὐτὸς κολάζων ἠνάγκαζε παρείναι. εἷς μὲν τρόπος διδασκαλίας ἦν αὐτῷ οὗτος τοῦ παρείναι· ἄλλος δὲ τὸ τὰ ῥᾶστα καὶ κερδαλεώτατα τοῖς παροῦσι προστάττειν· ἄλλος 25 δὲ τὸ μηδὲν ποτε τοῖς ἀποῦσι νέμειν· ὁ δὲ δὴ μέγιστος τρόπος τῆς ἀνάγκης ἦν, εἰ τούτων μηδὲν τις ὑπακούοι, ἀφελόμενος ἂν τοῦτον ἂ ἔχοι ἄλλῳ ἐδίδου ὃν

ᾤετο ἂν ἐν τῷ δέοντι παρῆναι· καὶ οὕτως ἐγίγνετο αὐτῷ φίλος χρήσιμος ἀντὶ ἀχρήστου. ἐπιζητεῖ δὲ καὶ ὁ νῦν βασιλεύς, ἧν τις ἀπῆ οἷς παρῆναι καθήκει.

His officers incited to virtue by a virtuous example.

4. Τοῖς μὲν δὴ μὴ παροῦσιν οὕτω προσεφέρετο.
 5 τοὺς δὲ παρέχοντας ἑαυτοὺς ἐνόμισε μάλιστ' ἂν ἐπὶ
 τὰ καλὰ καγαθὰ ἐπαίρειν, ἐπεὶπερ ἄρχων ἦν αὐτῶν,
 εἰ αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπιδεικνύειν πειρῶτο τοῖς ἀρχομένοις
 πάντων μάλιστα κεκοσμημένον τῇ ἀρετῇ. αἰσθάνε-
 σθαι μὲν γὰρ ἐδόκει καὶ διὰ τοὺς γραφομένους νόμους
 10 βελτίους γιγνομένους ἀνθρώπους· τὸν δὲ ἀγαθὸν ἄρ-
 χοντα βλέποντα νόμον ἀνθρώποις ἐνόμισεν, ὅτι καὶ
 τάττειν ἱκανὸς ἐστὶ καὶ ὁρᾶν τὸν ἀτακτοῦντα καὶ
 κολάζειν. οὕτω δὴ γιγνώσκων πρῶτον μὲν τὰ περὶ
 τοὺς θεοὺς μᾶλλον ἐκπονοῦντα ἐπεδείκνυ ἑαυτὸν ἐν
 15 τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἐπεὶ εὐδαιμονέστερος ἦν. καὶ τότε
 πρῶτον κατεστάθησαν οἱ μάγοι ὑμνεῖν τε ἀεὶ ἅμα
 τῇ ἡμέρᾳ τοὺς θεοὺς καὶ θύειν ἀν' ἐκάστην ἡμέραν.
 οὕτω δὴ τὰ τότε κατασταθέντα ἔτι καὶ νῦν διαμένει
 παρὰ τῷ ἀεὶ ὄντι βασιλεῖ. ταῦτ' οὖν πρῶτον ἐμι-
 20 μούνητο αὐτὸν καὶ οἱ ἄλλοι Πέρσαι, νομίζοντες καὶ
 αὐτοὶ εὐδαιμονέστεροι ἔσεσθαι, ἧν θεραπεύωσι τοὺς
 θεοὺς, ὥσπερ ὁ εὐδαιμονέστατός τε ὢν καὶ ἄρχων·
 καὶ Κύρῳ δ' ἂν ἡγοῦντο ταῦτα ποιοῦντες ἀρέσκειν.

He establishes good morals and manners among his men.

5. Τὸ δ' αὖ πείθεσθαι οὕτω μάλιστ' ἂν ᾤετο ἔμ-
 25 μόνον εἶναι τοῖς περὶ αὐτόν, εἰ τοὺς ἀπροφασίστως

πειθομένους φανερός εἶη μᾶλλον τιμῶν τῶν τὰς μεγίσ-
 τας ἀρετὰς καὶ ἐπιπονωτάτας δοκούντων παρέχεσθαι.
 γιγνώσκων δ' οὕτω καὶ ποιῶν διετελεῖ. καὶ σωφρο-
 σύνην δ' αὐτοῦ ἐπιδεικνὺς μᾶλλον ἐποίει καὶ ταύτην
 5 πάντας ἀσκέειν. ὅταν γὰρ ὀρώσιν, ᾧ μάλιστα ἔξεστιν
 ὑβρίζειν, τοῦτον σωφρονοῦντα, οὕτω μᾶλλον οἷ γε
 ἀσθενέστεροι ἐθέλουσιν οὐδὲν ὑβριστικὸν ποιοῦντες
 φανεροὶ εἶναι. καὶ ἐγκράτειαν δὲ οὕτω μάλιστα ἂν
 ᾤετο ἀσκεῖσθαι, εἰ αὐτὸς ἐπιδεικνύοι ἑαυτὸν μὴ ὑπὸ
 10 τῶν παραυτίκα ἡδονῶν ἐλκόμενον ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν,
 ἀλλὰ προπονεῖν ἐθέλοντα πρῶτον σὺν τῷ καλῷ τῶν
 εὐφροσυνῶν. τοιγαροῦν τοιοῦτος ὢν ἐποίησεν ἐπὶ ταῖς
 θύραις πολλήν μὲν τῶν χειρόνων εὐταξίαν, ὑπεικόντων
 τοῖς ἀμείνοσι, πολλήν δ' αἰδῶ καὶ εὐκοσμίαν πρὸς
 15 ἀλλήλους. ἐπέγνως δ' ἂν ἐκεῖ οὐδένα οὔτε ὀργιζόμε-
 νον κραυγῇ οὔτε χαίροντα ὑβριστικῶ γέλωτι, ἀλλὰ
 ἰδὼν ἂν αὐτοὺς ἠγήσω τῷ ὄντι εἰς κάλλος ζῆν.

Results of Cyrus' endeavors.

6. Τῇ μὲν δὴ ὅλη Περσῶν ἀρχῇ οὕτω τὴν ἀσφά-
 λειαν κατεσκεύαζεν. ἑαυτῷ δὲ ὅτι μὲν οὐχ ὑπὸ τῶν
 20 καταστραφέντων κίνδυνος εἶη παθεῖν τι ἰσχυρῶς ἐθάρ-
 ρει· καὶ γὰρ ἀνάλκιδας ἠγεῖτο εἶναι αὐτοὺς καὶ ἀσυν-
 τάκτους ὄντας ἑώρα, καὶ πρὸς τούτοις οὐδ' ἐπλησίαζε
 τούτων οὐδεὶς αὐτῷ οὔτε νυκτὸς οὔτε ἡμέρας. οὓς
 δὲ κρατίστους τε ἠγεῖτο καὶ ὠπλισμένους καὶ ἀθρόους
 25 ὄντας ἑώρα — καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἦδει ἰππέων ἠγεμό-
 νας ὄντας, τοὺς δὲ πεζῶν· πολλοὺς δὲ αὐτῶν καὶ
 φρονήματα ἔχοντας ἠσθάνετο ὡς ἱκανοὺς ὄντας ἄρ-

χειν· καὶ τοῖς φύλαξι δὲ αὐτοῦ οὗτοι μάλιστα ἐπλη-
 σίαζον, καὶ αὐτῷ δὲ τῷ Κύρῳ τούτων πολλοὶ πολλάκις
 συνεμίγνυσαν· ἀνάγκη γὰρ ἦν, εἴ τι καὶ χρῆσθαι
 ἔμελλεν αὐτοῖς — ὑπὸ τούτων οὖν καὶ κίνδυνος ἦν
 5 αὐτὸν μάλιστα παθεῖν τι κατὰ πολλοὺς τρόπους.
 σκοπῶν οὖν ὅπως ἂν αὐτῷ καὶ τὰ ἀπὸ τούτων ἀκίν-
 δυνα γένοιτο, τὸ μὲν περιελέσθαι αὐτῶν τὰ ὄπλα καὶ
 ἀπολέμους ποιῆσαι ἀπεδοκίμασε, καὶ ἄδικον ἡγούμε-
 νος καὶ κατάλυσιν τῆς ἀρχῆς ταύτην νομίζων· τὸ δ'
 10 αὐτὸ μὴ προσίεσθαι αὐτοὺς καὶ τὸ ἀπιστοῦντα φανερόν
 εἶναι ἀρχὴν ἡγήσατο πολέμου· ἐν δὲ ἀντὶ πάντων
 τούτων ἔγνω καὶ κράτιστον εἶναι πρὸς τὴν ἑαυτοῦ
 ἀσφάλειαν καὶ κάλλιστον, εἰ δύναίτο ποιῆσαι τοὺς
 κρατίστους ἑαυτῷ μᾶλλον φίλους ἢ ἀλλήλοις. ὡς
 15 οὖν ἐπὶ τὸ φιλεῖσθαι δοκεῖ ἡμῖν ἔλθειν, τοῦτο πειρα-
 σόμεθα διηγήσασθαι.

His attention and generosity to his friends.

7. Πρῶτον μὲν γὰρ διὰ παντὸς αἰὲ τοῦ χρόνου
 φιλανθρωπίαν τῆς ψυχῆς ὡς ἐδύνατο μάλιστα ἐνεφά-
 νιζεν, ἡγούμενος, ὥσπερ οὐ ρᾶδιόν ἐστι φιλεῖν τοὺς
 20 μισεῖν δοκοῦντας οὐδ' εὐνοεῖν τοῖς κακόνοις, οὕτω καὶ
 τοὺς γνωσθέντας ὡς φιλοῦσι καὶ εὐνοοῦσιν, οὐκ ἂν
 δύνασθαι μισεῖσθαι ὑπὸ τῶν φιλεῖσθαι ἡγουμένων.
 ἕως μὲν οὖν χρήμασιν ἀδυνατώτερος ἦν εὐεργετεῖν,
 τῷ τε προνοεῖν τῶν συνόντων καὶ τῷ προπονεῖν καὶ
 25 τῷ συνηδόμενος μὲν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς φανερὸς εἶναι,
 συναχθόμενος δ' ἐπὶ τοῖς κακοῖς, τούτοις ἐπειράτο τὴν
 φιλίαν θηρεύειν· ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο αὐτῷ ὥστε χρή-

μασιν εὐεργετεῖν, δοκεῖ ἡμῖν γνῶναι πρῶτον μὲν ὡς
 εὐεργέτημα ἀνθρώποις πρὸς ἀλλήλους οὐδέν ἐστιν
 ἀπὸ τῆς αὐτῆς δαπάνης ἐπιχαριώτερον ἢ σίτων καὶ
 ποτῶν μετάδοσις. τοῦτο δ' οὕτω νομίσας πρῶτον μὲν
 5 ἐπὶ τὴν αὐτοῦ τράπεζαν συνέταξεν ὅπως οἷς αὐτὸς
 σιτοῖτο σίτοις, τούτοις ὅμοια αἰεὶ παρατίθοιτο αὐτῷ
 ἱκανὰ παμπόλλοις ἀνθρώποις· ὅσα δὲ παρατεθείη,
 ταῦτα πάντα, πλὴν οἷς αὐτὸς καὶ οἱ σύνδειπνοι χρή-
 σαιντο, διεδίδου οἷς βούλοιο τῶν φίλων μνήμην ἐν-
 10 δείκνυσθαι ἢ φιλοφροσύνην. διέπεμπε δὲ καὶ τούτοις
 οὓς ἀγασθείη ἢ ἐν φυλακαῖς ἢ ἐν θεραπείαις ἢ ἐν
 αἰστισινουῶν πράξεσιν, ἐσημαινόμενος τοῦτο ὅτι οὐκ
 ἂν λανθάνοιεν χαρίζεσθαι βουλόμενοι. ἐτίμα δὲ καὶ
 τῶν οἰκετῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης ὁπότε τινα ἐπαινέσειε·
 15 καὶ τὸν πάντα δὲ σῖτον τῶν οἰκετῶν ἐπὶ τὴν αὐτοῦ
 τράπεζαν ἐπετίθετο, οἰόμενος ὥσπερ καὶ τοῖς κυσὶν
 ἐμποιεῖν τινα καὶ τοῦτο εὖνοιαν. εἰ δὲ καὶ θεραπεύ-
 εσθαι τινα βούλοιο τῶν φίλων ὑπὸ πολλῶν, καὶ τού-
 τοις ἔπεμπε ἀπὸ τραπέζης· καὶ νῦν γὰρ ἔτι οἷς ἂν
 20 ὀρώσι πεμπόμενα ἀπὸ τῆς βασιλέως τραπέζης, τού-
 τους πάντες θεραπεύουσι μᾶλλον, νομίζοντες αὐτοὺς
 ἐντίμους εἶναι καὶ ἱκανοὺς διαπράττειν, ἣν τι δέωνται.
 ἔτι δὲ καὶ οὐ τούτων μόνον ἔνεκα εὐφραίνει τὰ πεμπό-
 μενα παρὰ βασιλέως, ἀλλὰ τῷ ὄντι καὶ ἡδονῇ πολὺ
 25 διαφέρει τὰ ἀπὸ τῆς βασιλέως τραπέζης. καὶ τοῦτο
 μέντοι οὐδέν τι θαυμαστόν· ὥσπερ γὰρ καὶ αἱ ἄλλαι
 τέχναι διαφερόντως ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσιν ἐξειρ-
 γασμένοι εἰσὶ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ παρὰ
 βασιλεῖ σῖτα πολὺ διαφερόντως ἐκπεπόνηται.

His great liberality in bestowing presents.

8. Τῇ μὲν δὴ τῶν σίτων θεραπείᾳ τοιαῦτα ποιῶν
πολὺ ὑπερεβάλλετο πάντας· ὡς δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις
πᾶσι θεραπεύων πολὺ ἐκράτει, τοῦτο νῦν διηγῆσομαι·
πολὺ γὰρ διενεγκὼν ἀνθρώπων τῷ πλείστα προσό-
5 δους λαμβάνειν πολὺ ἔτι πλέον διήνεγκε τῷ πλείστα
ἀνθρώπων δωρεῖσθαι. κατῆρξε μὲν οὖν τούτου Κῦρος,
διαμένει δ' ἔτι καὶ νῦν τοῖς βασιλεῦσιν ἢ πολυδωρία.
τίνι μὲν γὰρ φίλοι πλουσιώτεροι
ὄντες φανεροὶ ἢ Περσῶν βασιλεῖ;
10 τίς δὲ κοσμῶν κάλλιον φαίνεται στο-
λαῖς τοὺς περὶ αὐτὸν ἢ βασιλεὺς;
τίνος δὲ δῶρα γινώσκεται ὡσπερ
ἕνια τῶν βασιλέως, ψέλια καὶ
στρεπτοὶ καὶ ἵπποι χρυσοχάλινοι;
15 οὐ γὰρ δὴ ἕξεστιν ἐκεῖ ταῦτα ἔχειν
ᾧ ἂν μὴ βασιλεὺς δῶ. τίς δ' ἄλ-
λος λέγεται δῶρων μεγέθει ποιεῖν
αἰρεῖσθαι αὐτὸν καὶ ἀντ' ἀδελφῶν
καὶ ἀντὶ πατέρων καὶ ἀντὶ παίδων; τίς δ' ἄλλος
20 ἔδυνάσθη ἐχθροὺς ἀπέχοντας πολλῶν μηνῶν ὁδὸν
τιμωρεῖσθαι ὡς Περσῶν βασιλεὺς; τίς δ' ἄλλος
καταστρεψάμενος ἀρχὴν ὑπὸ τῶν ἀρχομένων πατῆρ
καλούμενος ἀπέθανεν ἢ Κῦρος; τοῦτο δὲ τὸννομα
δῆλον ὅτι εὐεργετοῦντός ἐστι μᾶλλον ἢ ἀφαιρουμένου.

HEAD WITH στρεπτός.

The king's Eyes and Ears.

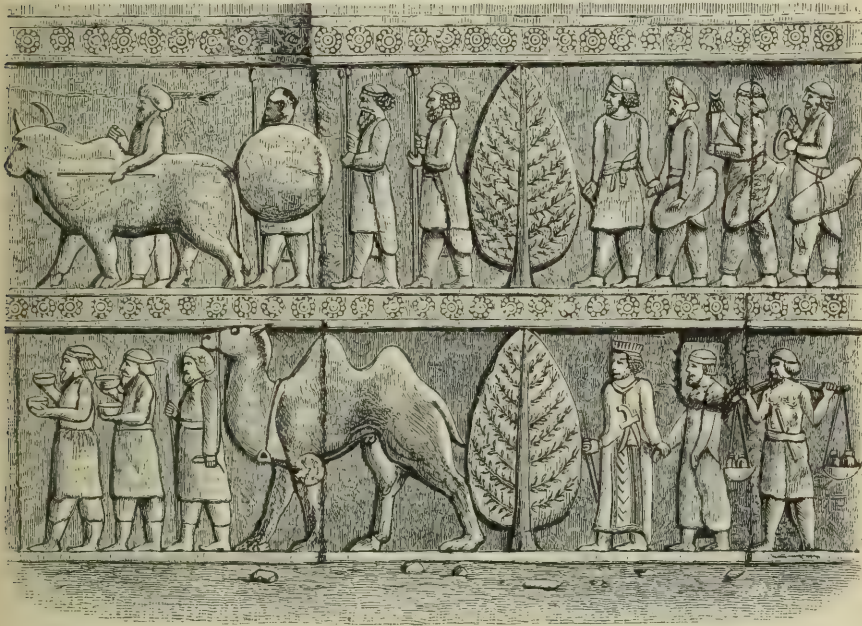
25 9. Κατεμάθομεν δὲ ὡς καὶ τοὺς βασιλέως καλου-
μένους ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ βασιλέως ὦτα οὐκ ἄλλως

ἐκθήσατο ἢ τῷ δωρεῖσθαι τε καὶ τιμᾶν· τοὺς γὰρ ἀπαγγείλαντας ὅσα καιρὸς αὐτῷ εἶη πεπύσθαι μεγάλως εὐεργετῶν πολλοὺς ἐποίησεν ἀνθρώπους καὶ ὠτακουστῆν καὶ διοπτρεύειν τί ἂν ἀγγείλαντες ὠφελήσκειαν
 5 βασιλέα. ἐκ τούτου δὴ καὶ πολλοὶ ἐνομίσθησαν βασιλέως ὀφθαλμοὶ καὶ πολλὰ ὦτα. εἰ δέ τις οἶεται ἓνα αἰρετὸν εἶναι ὀφθαλμὸν βασιλεῖ, οὐκ ὀρθῶς οὔεται· ὀλίγα γὰρ εἰς γ' ἂν ἴδοι καὶ εἰς ἀκούσειε· καὶ τοῖς ἄλλοις ὥσπερ ἀμελεῖν ἂν παρηγγελμένον εἶη, εἰ
 10 ἐνὶ τούτῳ προστεταγμένον εἶη· πρὸς δὲ καὶ ὄντινα γινώσκουσιν ὀφθαλμὸν ὄντα, τούτου ἂν εἰδεῖεν ὅτι φυλάττεσθαι δεῖ. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ τοῦ φάσκοντος ἀκοῦσαί τι ἢ ἰδεῖν ἄξιον ἐπιμελείας παντὸς βασιλεὺς ἀκούει. οὕτω δὴ πολλὰ μὲν βασιλέως
 15 ὦτα, πολλοὶ δ' ὀφθαλμοὶ νομίζονται· καὶ φοβοῦνται πανταχοῦ λέγειν τὰ μὴ σύμφορα βασιλεῖ, ὥσπερ αὐτοῦ ἀκούοντος, καὶ ποιεῖν ἅ μὴ σύμφορα, ὥσπερ αὐτοῦ παρόντος. οὐκ οὐκ ὅπως μνησθῆναι ἂν τις ἐτόλμησε πρὸς τινα περὶ Κύρου φλαῦρόν τι, ἀλλ'
 20 ὡς ἐν ὀφθαλμοῖς πᾶσι καὶ ὡσὶ βασιλέως τοῖς αἰεὶ παροῦσιν οὕτως ἕκαστος διέκειτο.

He shows Croesus what his treasures are.

10. Καλὸν δ' ἐπίδειγμα καὶ τοῦτο λέγεται Κῦρος ἐπιδεῖξαι Κροίσῳ, ὅτε ἐνουθέτει αὐτὸν ὡς διὰ τὸ πολλὰ διδόναι πένης ἔσοιτο, ἐξὸν αὐτῷ θησαυροὺς
 25 χρυσοῦ πλείστους ἐνὶ γε ἀνδρὶ ἐν τῷ οἴκῳ καταθέσθαι· καὶ τὸν Κῦρον λέγεται ἐρέσθαι, Καὶ πόσα ἂν ἤδη οἶε μοι χρήματα εἶναι, εἰ συνέλεγον χρυσίον

ὡσπερ σὺ κελεύεις ἐξ ὅτου ἐν τῇ ἀρχῇ εἶμι; καὶ τὸν Κροῖσον εἰπεῖν πολὺν τινα ἀριθμόν. καὶ τὸν Κῦρον πρὸς ταῦτα, Ἄγε δῆ, φάναι, ὦ Κροῖσε, σύμπεμψον ἄνδρα σὺν Ἰστιάσπα τούτῳ ὅτῳ σὺ πιστεύεις μάλιστα.
 5 σὺ δέ, ὦ Ἰστιάσπα, ἔφη, περιελθὼν πρὸς τοὺς φίλους λέγε αὐτοῖς ὅτι δέομαι χρυσίου πρὸς πρᾶξιν τινα· καὶ

PERSIAN SUBJECTS BRING TRIBUTE TO THE KING.
 (Persepolis.)

γὰρ τῷ ὄντι προσδέομαι· καὶ κέλευε αὐτοὺς ὅποσα ἂν ἕκαστος δύναιτο πορίσαι μοι χρήματα γράψαν-
 τας καὶ κατασημηναμένους δοῦναι τὴν ἐπιστολὴν τῷ
 10 Κροῖσου θεράποντι φέρειν. ταῦτα δέ ὅσα ἔλεγε καὶ
 γράψας καὶ σημηνάμενος ἐδίδου τῷ Ἰστιάσπα φέρειν
 πρὸς τοὺς φίλους· ἐνέγραψε δέ πρὸς πάντας καὶ
 Ἰστιάσπαν ὡς φίλον αὐτοῦ δέχεσθαι. ἐπεὶ δέ πε-

ριῆλθε καὶ ἤνεγκεν ὁ Κροΐσου θεράπων τὰς ἐπιστολάς,
 ὁ δὲ Ἰστασίας εἶπεν, ὦ Κῦρε βασιλεῦ, καὶ ἐμοὶ ἤδη
 χρὴ ὡς πλουσίῳ χρῆσθαι· πάμπολλα γὰρ ἔχων πάρ-
 εμι δῶρα διὰ τὰ σὰ γράμματα. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν,
 5 Εἰς μὲν τοίνυν καὶ οὗτος ἤδη θησαυρὸς ἡμῖν, ὦ
 Κροΐσε· τοὺς δ' ἄλλους καταθεῶ καὶ λόγισαι πόσα
 ἐστὶν ἔτοιμα χρήματα, ἣν τι δέωμαι χρῆσθαι. λέγε-
 ται δὲ λογιζόμενος ὁ Κροΐσος πολλαπλάσια εὔρειν ἢ
 ἔφη Κῦρῳ ἂν εἶναι ἐν τοῖς θησαυροῖς ἤδη, εἰ συνέλε-
 10 γεν. ἐπεὶ δὲ τοῦτο φανερὸν ἐγένετο, εἰπεῖν λέγεται
 ὁ Κῦρος, Ὁρᾶς, φάναί, ὦ Κροΐσε, ὡς εἰσὶ καὶ ἐμοὶ
 θησαυροί; ἀλλὰ σὺ μὲν κελεύεις με παρ' ἐμοὶ αὐτοὺς
 συλλέγοντα φθονεῖσθαι τε δι' αὐτοὺς καὶ μισεῖσθαι,
 καὶ φύλακας αὐτοῖς ἐφιστάντα μισθοφόρους τούτοις
 15 πιστεύειν· ἐγὼ δὲ τοὺς φίλους πλουσίους ποιῶν τού-
 τους μοι νομίζω θησαυροὺς καὶ φύλακας ἅμα ἐμοῦ
 τε καὶ τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν πιστοτέρους εἶναι ἢ εἰ
 φρουροὺς μισθοφόρους ἐπεστησάμην. καὶ ἄλλο δέ
 σοι ἐρῶ· ἐγὼ γάρ, ὦ Κροΐσε, ὁ μὲν οἱ θεοὶ δόντες
 20 εἰς τὰς ψυχὰς τοῖς ἀνθρώποις ἐποίησαν ὁμοίως πάντας
 πένητας, τούτου μὲν οὐδ' αὐτὸς δύναμαι περιγενέσθαι,
 ἀλλ' εἰμὶ ἀπληστος καὶ γὰρ ὥσπερ οἱ ἄλλοι χρημάτων·
 τῆδέ γε μέντοι διαφέρειν μοι δοκῶ τῶν πλείστων ὅτι
 οἱ μὲν ἐπειδὰν τῶν ἀρκούντων περιττὰ κτήσονται, τὰ
 25 μὲν αὐτῶν αὖ κατορύττουσι, τὰ δὲ κατασήπουσι, τὰ
 δὲ ἀριθμοῦντες καὶ μετροῦντες καὶ ἰστάντες καὶ δια-
 ψύχοντες καὶ φυλάττοντες πράγματα ἔχουσι, καὶ ὅμως
 ἔνδον ἔχοντες τοσαῦτα οὔτε ἐσθίουσι πλείω ἢ δύνανται
 φέρειν, διαρραγεῖεν γὰρ ἂν, οὔτ' ἀμφιέννυνται πλείω

ἢ δύνανται φέρειν, ἀποπνιγείεν γὰρ ἂν, ἀλλὰ τὰ περιττὰ χρήματα πράγματα ἔχουσι· ἐγὼ δ' ὑπηρετῶ μὲν τοῖς θεοῖς καὶ ὀρέγομαι ἀεὶ πλείονων· ἐπειδὴν δὲ κτήσωμαι, ἂν ἴδω περιττὰ ὄντα τῶν ἐμοὶ ἀρκούντων, 5 τούτοις τὰς τ' ἐνδείας τῶν φίλων ἐξακοῦμαι καὶ πλουτίζων καὶ εὐεργετῶν ἀνθρώπους εὐνοίαν ἐξ αὐτῶν κτῶμαι καὶ φιλίαν, καὶ ἐκ τούτων καρποῦμαι ἀσφάλειαν καὶ εὐκλειαν· ἃ οὔτε κατασῆπεται οὔτε ὑπερπληροῦντα λυμαίνεται, ἀλλὰ ἡ εὐκλεία ὅσῳ ἂν πλείων ᾖ, τοσοῦτῳ 10 καὶ μείζων καὶ καλλίων καὶ κουφοτέρα φέρειν γίνεταί, πολλακίς δὲ καὶ τοὺς φέροντας αὐτὴν κουφοτέρους παρέχεται. ὅπως δὲ καὶ τοῦτο εἰδῆς, ἔφη, ὦ Κροῖσε, ἐγὼ οὐ τοὺς πλείιστα ἔχοντας καὶ φυλάττοντας πλείιστα εὐδαιμονεστάτους ἡγοῦμαι· οἱ γὰρ τὰ τεῖχη φυλάττοντες οὕτως ἂν εὐδαιμονέστατοι εἶησαν· πάντα γὰρ 15 τὰ ἐν ταῖς πόλεσι φυλάττουσιν· ἀλλ' ὅς ἂν κτᾶσθαι τε πλείιστα δύνηται σὺν τῷ δικαίῳ καὶ χρῆσθαι δὲ πλείστοις σὺν τῷ καλῷ, τοῦτον ἐγὼ εὐδαιμονέστατον νομίζω. καὶ ταῦτα μὲν δὴ φανερὸς ἦν ὥσπερ ἔλεγε 20 καὶ πράττων.

Cyrus resolves to hold a public procession from the palace.

11. Νῦν δὲ ἤδη διηγησόμεθα ὡς τὸ πρῶτον ἐξήλασε Κῦρος ἐκ τῶν βασιλείων· καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς ἐξελάσεως ἡ σεμνότης ἡμῖν δοκεῖ μία τῶν τεχνῶν εἶναι τῶν μεμηχανημένων τὴν ἀρχὴν μὴ εὐκαταφρόνητον εἶναι. 25 πρῶτον μὲν οὖν πρὸ τῆς ἐξελάσεως εἰσκαλέσας πρὸς αὐτὸν τοὺς τὰς ἀρχὰς ἔχοντας Περσῶν τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων διέδωκεν αὐτοῖς τὰς Μηδικὰς στο-

λὰς· καὶ τότε πρῶτον Πέρσαι Μηδικὴν στολὴν ἐνέδυσαν· διαδιδούς τε ἅμα τάδε ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ἐλάσαι βούλοιο εἰς τὰ τεμένη τὰ τοῖς θεοῖς ἐξηρημένα καὶ θῦσαι μετ' ἐκείνων. Πάρεστε οὖν, ἔφη, ἐπὶ τὰς θύρας
 5 κοσμηθέντες ταῖς στολαῖς ταύταις πρὶν ἥλιον ἀνατέλλειν, καὶ καθίστασθε ὡς ἂν ὑμῖν Φεραύλας ὁ Πέρσης ἐξαγγείλῃ παρ' ἐμοῦ· καὶ ἐπειδάν, ἔφη, ἐγὼ ἠγῶμαι, ἔπεσθε ἐν τῇ ῥηθείσῃ χώρα. ἦν δ' ἄρα τινὶ δοκῆ ὑμῶν ἄλλη κάλλιον εἶναι ἢ ὡς ἂν νῦν ἐλαύνωμεν,
 10 ἐπειδὴν πάλιν ἔλθωμεν, διδασκέτω με· ὅπῃ γὰρ ἂν κάλλιστον καὶ ἄριστον ὑμῖν δοκῆ εἶναι, ταύτῃ ἕκαστα δεῖ καταστήσασθαι. ἐπεὶ δὲ τοῖς κρατίστοις διέδωκε τὰς καλλίστας στολάς, ἐξέφερε δὴ καὶ ἄλλας Μηδικὰς στολάς, παμπόλλας γὰρ παρεσκευάσατο, οὐδὲν φειδόμενος οὔτε πορφυρίδων οὔτε ὀρφνίνων οὔτε φοινικίδων
 15 οὔτε καρυκίνων ἱματίων· νείμας δὲ τούτων τὸ μέρος ἐκάστω τῶν ἠγεμόνων ἐκέλευσεν αὐτοὺς τούτοις κοσμεῖν τοὺς αὐτῶν φίλους, ὥσπερ, ἔφη, ἐγὼ ὑμᾶς κοσμῶ. καὶ τις τῶν παρόντων ἐπήρητο αὐτόν, Σὺ
 20 δέ, ὦ Κῦρε, ἔφη, πότε κοσμήσει; ὁ δ' ἀπεκρίνατο, Οὐ γὰρ νῦν, ἔφη, δοκῶ ὑμῖν αὐτὸς κοσμεῖσθαι ὑμᾶς κοσμῶν; ἀμέλει, ἔφη, ἦν δύνωμαι ὑμᾶς τοὺς φίλους εἶποιεῖν ὅποιαν ἂν ἔχων στολὴν τυγχάνω, ἐν ταύτῃ καλὸς φανοῦμαι. οὕτω δὴ οἱ μὲν ἀπελθόντες μετα-
 25 πεμπόμενοι τοὺς φίλους ἐκόσμουν ταῖς στολαῖς.

He consults with Pheraulas.

12. Ὁ δὲ Κῦρος νομίζων Φεραύλαν τὸν ἐκ τῶν δημοτῶν καὶ συνετὸν εἶναι καὶ φιλόκαλον καὶ εὐτα-

κτον καὶ τοῦ χαρίζεσθαι αὐτῷ οὐκ ἀμελῆ, ὅς ποτε καὶ περὶ τοῦ τιμᾶσθαι ἕκαστον κατὰ τὴν ἀξίαν συνεῖπε, τοῦτον δὴ καλέσας συνεβουλεύετο αὐτῷ πῶς ἂν τοῖς μὲν εὖνοις κάλλιστα ἰδεῖν ποιοῖτο τὴν ἐξέλα-
 5 σιν, τοῖς δὲ δυσμενέσι φοβερῶτατα. ἐπεὶ δὲ σκοπούντων ταῦτα συνέδοξεν, ἐκέλευσε τὸν Φεραύλαν ἐπιμεληθῆναι ὅπως ἂν οὕτω γένηται αὖριον ἢ ἐξέλασις ὡσπερ ἔδοξε καλῶς ἔχειν. Εἶρηκα δέ, ἔφη, ἐγὼ πάντας πείθεσθαι σοι περὶ τῆς ἐν τῇ ἐξέλασει τάξεως.
 10 ὅπως δ' ἂν ἡδιον παραγγέλλοντός σου ἀκούωσι, φέρε λαβῶν, ἔφη, χιτῶνας μὲν τουτουσὶ τοῖς τῶν δορυφόρων ἡγεμόσι, κασᾶς δὲ τούσδε τοὺς ἐφιππίους τοῖς τῶν ἰππέων ἡγεμόσι, δὸς δὲ καὶ τῶν ἀρμάτων τοῖς ἡγεμόσιν ἄλλους τούσδε χιτῶνας. ὁ μὲν δὴ ἔφερε
 15 λαβῶν· οἱ δὲ ἡγεμόνες ἐπεὶ ἴδοιεν αὐτόν, ἔλεγον, Μέγας δὴ σύγε, ὦ Φεραύλα, ὁπότε γε καὶ ἡμῖν προσταξῆς ἂν δέη ποιεῖν. Οὐ μὰ Δί', ἔφη ὁ Φεραύλας, οὐ μόνον γε, ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ καὶ σκευοφορήσω· νῦν γοῦν φέρω τῶδε δύο κασᾶ, τὸν μὲν σοί, τὸν δὲ ἄλλῳ· σὺ
 20 μέντοι τούτων λαβὲ ὁπότερον βούλει. ἐκ τούτου δὴ ὁ μὲν λαμβάνων τὸν κασᾶν τοῦ μὲν φθόνου ἐπελέληστο, εὐθὺς δὲ συνεβουλεύετο αὐτῷ ὁπότερον λαμβάνοι· ὁ δὲ συμβουλεύσας ἂν ὁπότερος βελτίων εἶη εἶπεν, Ἦν μου κατηγορήσης ὅτι αἶρεσίην σοι
 25 ἔδωκα, εἰς αὐθις ὅταν διακονῶ, ἐτέρῳ μοι χρήσει διακόνῳ.

Οὕτω διαδοὺς ἦ ἐτάχθη ὁ μὲν δὴ Φεραύλας εὐθὺς ἐπεμέλετο τῶν εἰς τὴν ἐξέλασιν ὅπως ὡς κάλλιστα ἕκαστα ἔξοι.

The procession.

13. Ἡνίκα δ' ἡ ὑστεραία ἦκε, καθαρὰ μὲν ἦν πάντα
 πρὸ ἡμέρας, στοῖχοι δὲ εἰστήκεσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν
 τῆς ὁδοῦ, ὥσπερ καὶ νῦν ἔτι ἴστανται ἢ ἂν βασιλεὺς
 μέλλῃ ἐλαύνειν· ὦν ἐντὸς οὐδενὶ ἔστιν εἰσιέναι τῶν
 5 μὴ τετιμημένων· μαστιγοφόροι δὲ καθέστασαν οἱ
 ἔπαιον, εἴ τις ἐνοχλοίῃ. ἔστασαν δὲ πρῶτον μὲν τῶν
 δορυφόρων εἰς τετρακισχιλίους ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν
 εἰς τέτταρας, δισχίλιοι δ' ἐκατέρωθεν τῶν πυλῶν. καὶ
 οἱ ἵππεῖς δὲ πάντες παρήσαν καταβεβηκότες ἀπὸ τῶν
 10 ἵππων, καὶ διειρκότες τὰς χεῖρας διὰ τῶν κανδύων,
 ὥσπερ καὶ νῦν ἔτι διεύρουσιν, ὅταν ὄρῃ βασιλεὺς.
 ἔστασαν δὲ Πέρσαι μὲν ἐκ δεξιᾶς, οἱ δὲ ἄλλοι σύμ-
 μαχοι ἐξ ἀριστερᾶς τῆς ὁδοῦ, καὶ τὰ ἄρματα ὡσαύτως
 τὰ ἡμίσεα ἐκατέρωθεν. ἐπεὶ δ' ἀνεπετάννυντο αἱ τοῦ
 15 βασιλείου πύλαι, πρῶτον μὲν ἤγοντο τῷ Διὶ ταῦροι
 πάγκαλοι εἰς τέτταρας καὶ οἷς τῶν ἄλλων θεῶν οἱ
 μάγοι ἐξήγουντο· πολὺ γὰρ οἴονται Πέρσαι χρῆναι
 τοῖς περὶ τοὺς θεοὺς μᾶλλον τεχνίταις χρῆσθαι ἢ
 περὶ τᾶλλα. μετὰ δὲ τοὺς βούς ἵπποι ἤγοντο θῦμα
 20 τῷ Ἡλίῳ· μετὰ δὲ τούτους ἐξήγετο ἄρμα λευκὸν χρυ-
 σόζυγον ἔστεμμένον Διὸς ἱερόν· μετὰ δὲ τοῦτο Ἡλίου
 ἄρμα λευκόν, καὶ τοῦτο ἔστεμμένον ὥσπερ τὸ πρό-
 σθεν· μετὰ δὲ τοῦτο ἄλλο τρίτον ἄρμα ἐξήγετο,
 φοινικίσι καταπεπταμένοι οἱ ἵπποι, καὶ πῦρ ὀπισθεν
 25 αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάρας μεγάλης ἄνδρες εἶποντο φέροντες.
 ἐπὶ δὲ τούτοις ἤδη αὐτὸς ἐκ τῶν πυλῶν προφαίνετο
 ὁ Κῦρος ἐφ' ἄρματος ὀρθὴν ἔχων τὴν τιάραν καὶ
 χιτῶνα πορφυροῦν μεσόλευκον, ἄλλῳ δ' οὐκ ἔξεστι

μεσόλευκον ἔχειν, καὶ περὶ τοῖς σκέλεσιν ἀναξυρίδας
 ὑσγινοβαφεῖς, καὶ κἀνδυν ὀλοπόρφυρον. εἶχε δὲ καὶ
 διάδημα περὶ τῆ τιάρᾳ· καὶ οἱ συγγενεῖς δὲ αὐτοῦ
 τὸ αὐτὸ τοῦτο σημεῖον εἶχον, καὶ νῦν τὸ αὐτὸ τοῦτο
 5 ἔχουσι. τὰς δὲ χεῖρας ἔξω τῶν χειρίδων εἶχε. παρ-
 ωχείτο δὲ αὐτῷ ἠνίοχος μέγας μὲν, μείων δ' ἐκείνου
 εἶτε καὶ τῷ ὄντι εἶτε καὶ ὀπωσοῦν· μείζων δ' ἐφάνη
 πολὺ Κῦρος. ἰδόντες δὲ πάντες προσεκύνησαν, εἶτε
 καὶ ἄρξαι τινὲς

10 κεκελευσμένοι
 εἶτε καὶ ἐκπλα-
 γέντες τῆ πα-
 ρασκευῇ καὶ
 τῷ δόξαι μέ-
 15 γαν τε καὶ
 καλὸν φανῆ-
 ναι τὸν Κῦρον.
 πρόσθεν δὲ
 Περσῶν οὐδεὶς

FRAGMENT OF A TWO-HORSE CHARIOT.
 (Persepolis.)

20 Κῦρον προσεκύνει. ἐπεὶ δὲ προῆει τὸ τοῦ Κύρου
 ἄρμα, προηγούντο μὲν οἱ τετρακισχίλιοι δορυφόροι,
 παρείποντο δὲ οἱ δισχίλιοι ἐκατέρωθεν τοῦ ἄρματος·
 ἐφείποντο δὲ οἱ περὶ αὐτὸν σκηπτοῦχοι ἐφ' ἵππων
 κεκοσμημένοι σὺν τοῖς παλτοῖς ἀμφὶ τοὺς τριακο-
 25 σίους. οἱ δ' αὖ τῷ Κύρῳ τρεφόμενοι ἵπποι παρή-
 γοντο χρυσοχάλινοι, ράβδωτοῖς ἱματίοις καταπεπτα-
 μένοι, ἀμφὶ τοὺς διακοσίους· ἐπὶ δὲ τούτοις δισχίλιοι
 ξυστοφόροι· ἐπὶ δὲ τούτοις ἱππεῖς οἱ πρῶτοι γενόμενοι
 μύριοι, εἰς ἑκατὸν πανταχῇ τεταγμένοι· ἠγείτο δ' αὐτῶν

Χρυσάντας. ἐπὶ δὲ τούτοις μυριάδες ἄλλοι ἵππεῖς τεταγμένοι ὡσαύτως, Πέρσαι, Μῆδοι, Ἀρμένιοι, Ὑρκάνιοι, Καδούσιοι, Σάκαι· μετὰ δὲ τοὺς ἵππεάς ἄρματα ἐπὶ τεττάρων τεταγμένα.

After the sacrifice Cyrus holds games—a bit of by-play.

5 14. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο πρὸς τὰ τεμένη, ἔθυσαν τῷ Διὶ καὶ ὠλοκαύτησαν τοὺς ταύρους· ἔπειτα τῷ Ἥλιῳ καὶ ὠλοκαύτησαν τοὺς ἵππους· ἔπειτα Γῆ σφάξαντες ὡς ἐξηγήσαντο οἱ μάγοι ἐποίησαν· ἔπειτα δὲ ἦρωσι τοῖς Συρίαν ἔχουσι· μετὰ δὲ ταῦτα καλοῦ ὄντος τοῦ
 10 χωρίου ἔδειξε τέρμα ὡς ἐπὶ πέντε σταδίων χωρίου, καὶ εἶπε κατὰ φύλα ἀνὰ κράτος ἐνταῦθα ἀφεῖναι τοὺς ἵππους. σὺν μὲν οὖν τοῖς Πέρσαις αὐτὸς ἤλασε καὶ ἐνίκα πολὺ· μάλιστα γὰρ ἐμεμελήκει αὐτῷ ἱππικῆς· Μήδων δὲ Ἀρτάβαζος ἐνίκα· Κῦρος γὰρ αὐτῷ τὸν
 15 ἵππον ἐδεδώκει· Σύρων δὲ ὁ προστατῶν· Ἀρμενίων δὲ Τιγράνης· Ὑρκανίων δὲ ὁ υἱὸς τοῦ ἱπάρχου· Σακῶν δὲ ἰδιώτης ἀνὴρ ἀπέλιπεν ἄρα τῷ ἵππῳ τοὺς ἄλλους ἵππους ἐγγὺς τῷ ἡμίσει τοῦ δρόμου. ἔνθα δὴ λέγεται ὁ Κῦρος ἐρέσθαι τὸν νεανίσκον εἰ δέξαιτ'
 20 ἂν βασιλείαν ἀντὶ τοῦ ἵππου. τὸν δ' ἀποκρίνασθαι ὅτι Βασιλείαν μὲν οὐκ ἂν δεξαίμην, χάριν δὲ ἀνδρὶ ἀγαθῷ καταθέσθαι δεξαίμην ἂν. καὶ ὁ Κῦρος εἶπε, Καὶ μὴν ἐγὼ δεῖξαι σοι ἐθέλω ἔνθα κἂν μύων βάλῃς, οὐκ ἂν ἀμάρτοις ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. Πάντως τοίνυν, ὁ
 25 Σάκας ἔφη, δεῖξόν μοι· ὡς βαλῶ γε ταύτῃ τῇ βῶλῳ, ἔφη ἀνελόμενος. καὶ ὁ μὲν Κῦρος δείκνυσιν αὐτῷ ὅπου ἦσαν πλεῖστοι τῶν φίλων· ὁ δὲ καταμύων ἴησι

τῆ βώλῳ καὶ παρελαύνοντος Φεραύλα τυγχάνει· ἔτυχε
 γὰρ ὁ Φεραύλας παραγγέλλων τι τακτὸς παρὰ τοῦ
 Κύρου· βληθεὶς δὲ οὐδὲ μετεστράφη, ἀλλ' ὥχето ἐφ'
 ὅπερ ἐτάχθη. ἀναβλέψας δὲ ὁ Σάκας ἐρωτᾷ τίνος
 5 ἔτυχεν. Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐδενὸς τῶν παρόντων.
 Ἄλλ' οὐ μέντοι, ἔφη ὁ νεανίσκος, τῶν γε ἀπόντων.
 Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος, σύγε ἐκείνου τοῦ παρὰ τὰ
 ἄρματα ταχὺ ἐλαύνοντος τὸν ἵππον. Καὶ πῶς, ἔφη,
 οὐ μεταστρέφεται; καὶ ὁ Κῦρος ἔφη, Μαινόμενος
 10 γὰρ τίς ἐστιν, ὡς ἔοικεν. ἀκούσας ὁ νεανίσκος ὥχето
 σκεψόμενος τίς εἶη· καὶ εὕρισκει τὸν Φεραύλαν γῆς τε
 κατάπλεων τὸ γένειον καὶ αἵματος· ἐρρῦη γὰρ αὐτῷ
 ἐκ τῆς ῥινὸς βληθέντι. ἐπεὶ δὲ προσῆλθεν, ἤρετο
 αὐτὸν εἰ βληθείη. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, Ὡς ὀράς. Δί-
 15 δωμι τοίνυν σοι, ἔφη, τοῦτον τὸν ἵππον. ὁ δ' ἐπή-
 ρετο, Ἄντι τοῦ; ἐκ τούτου δὴ διηγείτο ὁ Σάκας τὸ
 πρᾶγμα, καὶ τέλος εἶπε, Καὶ οἶμαί γε οὐχ ἡμαρτηκέ-
 ναι ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. καὶ ὁ Φεραύλας εἶπεν, Ἀλλὰ
 πλουσιωτέρῳ μὲν ἂν, εἰ ἐσωφρόνεις, ἢ ἐμοὶ ἐδίδους·
 20 νῦν δὲ καγὼ δέξομαι. ἐπεύχομαι δέ, ἔφη, τοῖς θεοῖς,
 οἵπερ με ἐποίησαν βληθῆναι ὑπὸ σοῦ, δοῦναί μοι
 ποιῆσαι μὴ μεταμέλειν σοι τῆς ἐμῆς δωρεᾶς. καὶ
 νῦν μὲν, ἔφη, ἀπέλα, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἐμὸν ἵππον·
 αὐθις δ' ἐγὼ παρέσομαι πρὸς σέ. οἱ μὲν δὴ οὕτω
 25 διηλλάξαντο. ἀφίει δὲ καὶ τὰ ἄρματα καθ' ἕκαστον·
 τοῖς δὲ νικῶσι πᾶσιν ἐδίδου βούς τε, ὅπως ἂν θύσαντες
 ἐστιῶντο, καὶ ἐκπώματα. τὸν μὲν οὖν βοῦν ἔλαβε
 καὶ αὐτὸς τὸ νικητήριον· τῶν δ' ἐκπωμάτων τὸ αὐτοῦ
 μέρος Φεραύλα ἔδωκεν, ὅτι καλῶς ἔδοξεν αὐτῷ τὴν ἐκ

τοῦ βασιλείου ἔλασιν διατάξαι. οὕτω δὴ τότε ὑπὸ
 Κύρου κατασταθείσα ἡ βασιλέως ἔλασις οὕτως ἔτι
 καὶ νῦν διαμένει, πλὴν τὰ ἱερὰ ἄπεστιν, ὅταν μὴ θύῃ.
 ὡς δὲ ταῦτα τέλος εἶχεν, ἀφικνοῦνται πάλιν εἰς τὴν
 5 πόλιν, καὶ ἐσκήνησαν, οἷς μὲν ἐδόθησαν οἰκίαι, κατ'
 οἰκίας, οἷς δὲ μὴ, ἐν τάξει.

Cyrus entertains his friends.

15. Θύσας δὲ καὶ ὁ Κῦρος νικητήρια ἐστιῶν ἐκά-
 λεσε τῶν φίλων οἱ μάλιστ' αὐτὸν αὔξειν τε βουλόμενοι
 φανεροὶ ἦσαν καὶ τιμῶντες εὐνοϊκώτατα. συνεκάλεσε
 10 δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀρτάβαζον τὸν Μῆδον καὶ Τιγράνην τὸν
 Ἀρμένιον καὶ τὸν Ἑρκάνιον ἵππαρχον καὶ Γωβρύαν.
 Γαδάτας δὲ τῶν σκηπτούχων ἦρχεν αὐτῷ, καὶ ἡ ἐκεῖ-
 νος διεκόσμησεν ἡ πᾶσα ἔνδον δίαίτα καθειστήκει.
 καὶ ὁπότε μὲν συνδειπνοῖέν τινες, οὐδ' ἐκάθιζε Γαδάτας,
 15 ἀλλ' ἐπεμέλετο· ὁπότε δὲ αὐτοὶ εἶεν, καὶ συνεδείπνει·
 ἦδετο γὰρ αὐτῷ συνών· ἀντὶ δὲ τούτων πολλοῖς καὶ
 μεγάλοις ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ Κύρου, διὰ δὲ Κῦρον καὶ
 ὑπ' ἄλλων. ὡς δ' ἦλθον οἱ κληθέντες ἐπὶ τὸ δεῖπνον,
 οὐχ ὅπου ἔτυχεν ἕκαστον ἐκάθιζεν, ἀλλ' ὃν μὲν μά-
 20 λιστα ἐτίμα, παρὰ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ὡς εὐεπι-
 βουλευοτέρας ταύτης οὔσης ἢ τῆς δεξιᾶς, τὸν δὲ
 δεύτερον παρὰ τὴν δεξιάν, τὸν δὲ τρίτον πάλιν παρὰ
 τὴν ἀριστεράν, τὸν δὲ τέταρτον παρὰ τὴν δεξιάν·
 καὶ ἦν πλείονες ὦσιν, ὡσαύτως. σαφηνίζεσθαι δὲ
 25 ὡς ἕκαστον ἐτίμα τοῦτο ἐδόκει αὐτῷ ἀγαθὸν εἶναι,
 ὅτι ὅπου μὲν οἴονται ἄνθρωποι τὸν κρατιστεύοντα
 μῆτε κηρυχθήσεσθαι μῆτε ἄθλα λήψεσθαι, δῆλοί

εἰσιν ἐνταῦθα οὐ φιλονίκως πρὸς ἀλλήλους ἔχοντες·
 ὅπου δὲ μάλιστα πλεονεκτῶν ὁ κράτιστος φαίνεται,
 ἐνταῦθα προθυμότερα φανεροί εἰσιν ἀγωνιζόμενοι
 πάντες. καὶ ὁ Κῦρος δὲ οὕτως ἐσαφήνιζε μὲν τοὺς
 5 κρατιστεύοντας παρ' ἑαυτῶ, εὐθύς ἀρξάμενος ἐξ ἔδρας
 καὶ παραστάσεως. οὐ μέντοι ἀθάνατον τὴν ταχθεῖσαν
 ἔδραν κατεστήσατο, ἀλλὰ νόμιμον ἐποίησατο καὶ ἀγα-
 θοῖς ἔργοις προβῆναι εἰς τὴν τιμιωτέραν ἔδραν, καὶ
 εἴ τις ῥαδιουργοίη, ἀναχωρήσαι εἰς τὴν ἀτιμοτέραν.
 10 τὸν δὲ πρωτεύοντα ἐν ἔδρᾳ ἠσχύνετο μὴ οὐ πλείστα
 καὶ ἀγαθὰ ἔχοντα παρ' αὐτοῦ φαίνεσθαι. καὶ ταῦτα
 δὲ ἐπὶ Κύρου γενόμενα οὕτως ἔτι καὶ νῦν διαμένοντα
 αἰσθανόμεθα.

Conversation at the banquet.

16. Ἐπεὶ δὲ ἐδείπνουν, ἐδόκει τῷ Γωβρύᾳ τὸ μὲν
 15 πολλὰ ἕκαστα εἶναι οὐδέν τι θαυμαστὸν παρ' ἀνδρὶ
 πολλῶν ἀρχοντι· τὸ δὲ τὸν Κῦρον οὕτω μεγάλα πράτ-
 τουντα, εἴ τι ἠδὺ δόξειε λαβεῖν, μηδὲν τούτων μόνον
 καταδαπανᾶν, ἀλλ' ἔργον ἔχειν τὸν ἠδόμενον τούτου
 κοινωνεῖν, πολλάκις δὲ καὶ τῶν ἀπόντων φίλων ἔστιν
 20 οἷς ἑώρα πέμποντα ταῦτα αὐτὸν οἷς ἠσθεῖς τύχοι·
 ὥστε ἐπεὶ ἐδεδειπνήκεσαν καὶ πάντα τὰ πολλὰ ὄντα
 διεπεπόμφει ὁ Κῦρος ἀπὸ τῆς τραπέζης, εἶπεν ἄρα
 ὁ Γωβρύας, Ἄλλ' ἐγώ, ὦ Κῦρε, πρόσθεν μὲν ἠγούμην
 τούτῳ σε πλείστον διαφέρειν ἀνθρώπων τῷ στρατηγι-
 25 κώτατον εἶναι· νῦν δὲ θεοὺς ὀμνυμι ἢ μὴν ἐμοὶ δοκεῖν
 πλέον σε διαφέρειν φιλανθρωπία ἢ στρατηγία. Νῆ
 Δί', ἔφη ὁ Κῦρος· καὶ μὲν δὴ καὶ ἐπιδείκνυμαι τὰ
 ἔργα πολὺ ἠδῖον φιλανθρωπίας ἢ στρατηγίας. Πῶς

δῆ; ἔφη ὁ Γωβρύας. Ὅτι, ἔφη, τὰ μὲν κακῶς
 ποιῶντα ἀνθρώπους δεῖ ἐπιδείκνυσθαι, τὰ δὲ εὖ. ἐκ
 τούτου δὴ ἐπεὶ ὑπέπινον, ἤρετο ὁ Ὑστάσπας τὸν
 Κῦρον, Ἄρ' ἄν, ἔφη, ὦ Κῦρε, ἀχθεσθείης μοι, εἴ σε
 5 ἐροίμην ὃ βούλομαί σου πυθέσθαι; Ἀλλὰ ναὶ μὰ
 τοὺς θεοὺς, ἔφη, τοῦναντίον τούτου ἀχθοίμην ἄν σοι,
 εἰ αἰσθοίμην σιωπῶντα ἃ βούλοιο ἐρέσθαι. Λέγε δὴ
 μοι, ἔφη, ἤδη πώποτε καλέσαντός σου οὐκ ἦλθον;
 Εὐφήμει, ἔφη ὁ Κῦρος. Ἄλλ' ὑπακούων σχολῇ ὑπή-
 20 κουσα; Οὐδὲ τοῦτο. Προσταχθὲν δέ τι ἤδη σοι οὐκ
 ἔπραξα; Οὐκ αἰτιῶμαι, ἔφη. Ὁ δὲ πράττοιμι, ἔστιν
 ὃ τι πώποτε οὐ προθύμως ἢ οὐχ ἠδομένως πράττοντά
 με κατέγνωσ; Τοῦτο δὴ πάντων ἤκιστα, ἔφη ὁ Κῦρος.
 Τίνος μὴν ἔνεκα, ἔφη, πρὸς τῶν θεῶν, ὦ Κῦρε, Χρυ-
 15 σάνταν ἔγραψας ὥστε εἰς τὴν τιμιωτέραν ἐμοῦ χώραν
 ἰδρυθῆναι; Ἥ λέγω; ἔφη ὁ Κῦρος. Πάντως, ἔφη
 ὁ Ὑστάσπας. Καὶ σὺ αὖ οὐκ ἀχθέσει μοι ἀκούων
 τάληθῆ; Ἡσθήσομαι μὲν οὖν, ἔφη, ἦν εἰδῶ ὅτι
 οὐκ ἀδικοῦμαι. Χρυσάντας τοῖνυν, ἔφη, οὔτοσὶ πρῶ-
 20 τον μὲν οὐ κλῆσιν ἀνέμενον, ἀλλὰ πρὶν καλεῖσθαι
 παρῆν τῶν ἡμετέρων ἔνεκα. ἔπειτα δὲ οὐ τὸ κελευό-
 μενον μόνον, ἀλλὰ καὶ ὃ τι αὐτὸς γνοίῃ ἄμεινον εἶναι
 πεπραγμένον ἡμῖν τοῦτο ἔπραττεν. ὁπότε δὲ εἰπεῖν τι
 25 ἐμοὶ συνεβούλευεν. ἃ δὲ ἐμὲ αἰσθοίτο βουλόμενον μὲν
 εἰδέναι τοὺς συμμάχους, αὐτὸν δὲ με αἰσχυρόμενον
 περὶ ἐμαντοῦ λέγειν, ταῦτα οὔτος λέγων ὡς ἑαυτοῦ
 γνώμην ἀπεφαίνετο. ὥστ' ἔν γε τούτοις τί κωλύει
 αὐτὸν καὶ ἐμοῦ ἐμοὶ κρείττονα εἶναι; καὶ ἑαυτῷ μὲν

ἀεί φησι πάντα τὰ παρόντα ἀρκεῖν, ἐμοὶ δὲ ἀεὶ φανερός ἐστι σκοπῶν τί ἂν προσγενόμενον ὀνήσειεν, ἐπί τε τοῖς ἐμοῖς καλοῖς πολὺ μᾶλλον ἐμοῦ ἀγάλλεται καὶ ἡδεται. πρὸς ταῦτα ὁ Ὑστάσπας εἶπε, Νῆ τὴν Ἥραν,
 5 ὦ Κῦρε, ἡδομαί γε ταῦτά σε ἐρωτήσας. Τί μάλιστα; ἔφη ὁ Κῦρος. Ὅτι καγὼ πειράσομαι ταῦτα ποιεῖν· ἐν μόνον, ἔφη, ἀγνοῶ, πῶς ἂν εἶην δῆλος χαίρων ἐπὶ τοῖς σοῖς ἀγαθοῖς· πότερον κροτεῖν δεῖ τῶ χεῖρε ἢ γελᾶν ἢ τί ποιεῖν. καὶ ὁ Ἀρτάβαζος εἶπεν, Ὅρχεῖσθαι δεῖ τὸ Περσικόν. ἐπὶ τούτοις μὲν δὴ γέλως ἐγένετο.

Cyrus a matchmaker.

17. Προϊόντος δὲ τοῦ συμποσίου ὁ Κῦρος τὸν Γωβρύαν ἐπήρετο, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Γωβρύα, νῦν ἂν δοκεῖς ἡδίων τῶνδὲ τῶ τὴν θυγατέρα δοῦναι ἢ ὅτε
 15 τὸ πρῶτον ἡμῖν συνεγένου; Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Γωβρύας, καγὼ τάληθῆ λέγω; Νῆ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος, ὡς ψεύδους γε οὐδεμία ἐρώτησις δεῖται. Εὖ τοίνυν, ἔφη, ἴσθι ὅτι νῦν ἂν πολὺ ἡδίων. Ἢ καὶ ἔχοις ἄν, ἔφη ὁ Κῦρος, εἰπεῖν διότι; Ἐγωγε. Λέγε δῆ. Ὅτι τότε
 20 μὲν ἐώρων τοὺς πόνους καὶ τοὺς κινδύνους εὐθύμως αὐτοὺς φέροντας, νῦν δὲ ὀρῶ αὐτοὺς τάγαθὰ σωφρόνως φέροντας. δοκεῖ δέ μοι, ὦ Κῦρε, χαλεπώτερον εἶναι εὐρεῖν ἄνδρα τάγαθὰ καλῶς φέροντα ἢ τὰ κακά· τὰ μὲν γὰρ ὑβριν τοῖς πολλοῖς, τὰ δὲ σωφροσύνην
 25 τοῖς πᾶσι ἐμποιεῖ. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, Ἦκουσας, ὦ Ὑστάσπα, Γωβρύου τὸ ῥῆμα; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη· καὶ ἔὰν πολλὰ τοιαῦτά γε λέγη, πολὺ μᾶλλον με τῆς θυγατρὸς μνηστήρα λήψεται ἢ ἔὰν ἐκπώματα πολλὰ

μοι ἐπιδεικνύη. Ἡ μὴν, ἔφη ὁ Γωβρύας, πολλά γέ μοί ἐστι τοιαῦτα συγγεγραμμένα, ὧν ἐγώ σοι οὐ φθονήσω, ἦν τὴν θυγατέρα μου γυναῖκα λαμβάνης· τὰ δ' ἐκπώματα, ἔφη, ἐπειδὴ οὐκ ἀνέχεσθαι μοι φαίνει, οὐκ οἶδ' εἰ Χρυσάντα τουτῶι δῶ, ἐπεὶ καὶ τὴν ἔδραν σου ὑφήρπασε. Καὶ μὲν δὴ, ἔφη ὁ Κῦρος, ὦ Ἰστάσπα, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οἱ παρόντες, ἦν ἐμοὶ λέγητε, ὅταν τις ὑμῶν γαμῆν ἐπιχειρήσῃ, γνώσεσθε ὁποῖός τις καὶ γὰρ συνεργὸς ὑμῖν ἔσομαι. καὶ ὁ Γωβρύας εἶπεν,

10 Ἡν δέ τις ἐκδοῦναι βούλεται θυγατέρα, πρὸς τίνα δεῖ λέγειν; Πρὸς ἐμέ, ἔφη ὁ Κῦρος, καὶ τοῦτο· πάνν γάρ, ἔφη, δεινὸς εἰμι ταύτην τὴν τέχνην. Ποίαν; ἔφη ὁ Χρυσάντας. Τὸ γνῶναι ὁποῖος ἂν γάμος ἐκάστῳ συναρμόσειε. καὶ ὁ Χρυσάντας ἔφη, Λέγε δὴ πρὸς

15 τῶν θεῶν ποίαν τινά μοι γυναῖκα οἶε συναρμόσειν κάλλιστα. Πρῶτον μὲν, ἔφη, μικράν· μικρὸς γὰρ καὶ αὐτὸς εἶ· εἰ δὲ μεγάλην γαμῆς, ἦν ποτε βούλη αὐτὴν ὀρθὴν φιλήσαι, προσάλλεσθαι σε δεήσει ὥσπερ τὰ κυνάρια. Τοῦτο μὲν δὴ, ἔφη, ὀρθῶς προνοεῖς· καὶ

20 γὰρ οὐδ' ὁπωστιοῦν ἀλτικὸς εἰμι. Ἐπειτα δ', ἔφη, σιμὴ ἂν σοι ἰσχυρῶς συμφέροι. Πρὸς τί δὴ αὐτοῦτο; Ὅτι, ἔφη, σὺ γρυπὸς εἶ· πρὸς οὖν τὴν σιμότητα σάφ' ἴσθι ὅτι ἡ γρυπότης ἀριστ' ἂν προσαρμόσειε. Λέγεις σύ, ἔφη, ὡς καὶ τῷ εὖ δεδειπνη-

25 κότε ὥσπερ καὶ ἐγὼ νῦν ἀδειπνος ἂν συναρμόττοι. Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος· τῶν μὲν γὰρ μεστῶν γρυπὴ ἢ γαστήρ γίνεται, τῶν δὲ ἀδείπνων σιμὴ. καὶ ὁ Χρυσάντας ἔφη, Ψυχρῷ δ' ἂν βασιλεῖ πρὸς τῶν θεῶν ἔχοις ἂν εἰπεῖν ποία τις συνοίσει; ἐνταῦθα

μὲν δὴ ὁ τε Κῦρος ἐξεγέλασε καὶ οἱ ἄλλοι ὁμοίως.
 γελώντων δὲ ἅμα εἶπεν ὁ Ὑστάσπας, Πολύ γ', ἔφη,
 μάλιστα τούτου σε, ὦ Κῦρε, ζηλῶ ἐν τῇ βασιλείᾳ.
 Τίνος; ἔφη ὁ Κῦρος. Ὅτι δύνασαι καὶ ψυχρὸς ὦν
 5 γέλωτα παρέχειν. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν, Ἐπειτα οὐκ
 ἂν πρίαίό γε παμπόλλου ὥστε σοὶ ταῦτ' εἰρήσθαι, καὶ
 ἀπαγγελθῆναι παρ' ἧ εὐδοκιμεῖν βούλει ὅτι ἀστείος
 εἶ; καὶ ταῦτα μὲν δὴ οὕτω διεσκώπτετο.

He provides presents for his friends — for Hystaspes a wife.

18. Μετὰ δὲ ταῦτα Τιγράνη μὲν ἐξήνεγκε γυναικείου
 10 κόσμον, καὶ ἐκέλευσε τῇ γυναικὶ δοῦναι, ὅτι ἀνδρείως
 συνεστρατεύετο τῷ ἀνδρὶ, Ἄρταβάζω
 δὲ χρυσοῦν ἔκπωμα, τῷ δ' Ὑρκανίω
 ἵππον καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλὰ ἔδω-
 ρήσατο. Σοὶ δέ, ἔφη, ὦ Γωβρύα,
 15 δώσω ἄνδρα τῇ θυγατρὶ. Οὐκοῦν
 ἐμέ, ἔφη ὁ Ὑστάσπας, δώσεις, ἵνα
 καὶ τὰ συγγράμματα λάβω. Ἡ καὶ
 ἔστι σοι, ἔφη ὁ Κῦρος, οὐσία ἀξία
 τῶν τῆς παιδός; Νὴ Δί', ἔφη, πολ-
 20 λαπλασίω μὲν οὖν χρημάτων. Καὶ
 ποῦ, ἔφη ὁ Κῦρος, ἔστι σοι αὕτη ἢ οὐ-
 σία; Ἐνταῦθα, ἔφη, ὅπου περ καὶ σὺ
 κάθησαι φίλος ὦν ἐμοί. Ἄρκεϊ μοι,
 ἔφη ὁ Γωβρύας· καὶ εὐθὺς ἐκτείνας τὴν δεξιὰν Δίδου,
 25 ἔφη, ὦ Κῦρε· δέχομαι γάρ. καὶ ὁ Κῦρος λαβὼν τὴν
 τοῦ Ὑστάσπου δεξιὰν ἔδωκε τῷ Γωβρύα, ὁ δ' ἐδέξατο.
 ἐκ δὲ τούτου πολλὰ καὶ καλὰ ἔδωκε δῶρα τῷ Ὑστά-

OLD PERSIAN SILVER
 COIN.

σπα, ὅπως τῇ παιδί πέμψει· Χρυσάνταν δ' ἐφίλησε
 προσαγαγόμενος. καὶ ὁ Ἀρτάβαζος εἶπε, Μὰ Δί',
 ἔφη, ὦ Κῦρε, οὐχ ὁμοίου γε χρυσοῦ ἐμοί τε τὸ
 ἔκπωμα δέδωκας καὶ Χρυσάντα τὸ δῶρον. Ἄλλα
 5 καὶ σοί, ἔφη, δώσω. ἐπήρετο ἐκεῖνος Πότε; Εἰς
 τριακοστόν, ἔφη, ἔτος. Ὡς ἀναμενούντος, ἔφη, καὶ
 οὐκ ἀποθανουμένου οὕτω παρασκευάζου. καὶ τότε μὲν
 δὴ οὕτως ἔληξεν ἡ σκηνή· ἐξανισταμένων δ' αὐτῶν
 ἐξαεστη καὶ ὁ Κῦρος καὶ συμπρούπεμψεν αὐτοὺς ἐπὶ
 10 τὰς θύρας.

*Cyrus determines to go to Persia — Cyaxares gives him his daughter
 in marriage.*

19. Ἡνίκα δὲ ἤδη αὐτῷ ἐδόκει καλῶς ἔχειν τὰ ἐν
 Βαβυλῶνι ὡς καὶ ἀποδημεῖν, συνεσκευάζετο τὴν εἰς
 Πέρσας πορείαν καὶ τοῖς ἄλλοις παρήγγειλεν· ἐπεὶ
 δ' ἐνόμισεν ἱκανὰ ἔχειν ὧν ᾤετο δεησέσθαι, οὕτω δὴ
 15 ἀνεξεύγνυ. ἐπεὶ δὲ πορευόμενοι γίνονται κατὰ τὴν
 Μηδικήν, τρέπεται ὁ Κῦρος πρὸς Κναξάρην. ἔπει δὲ
 ἠσπάσαντο ἀλλήλους, πρῶτον μὲν δὴ ὁ Κῦρος εἶπε τῷ
 Κναξάρη ὅτι οἶκος αὐτῷ ἐξηρημένος εἶη ἐν Βαβυλῶνι
 καὶ ἀρχεῖα, ὅπως ἔχη καὶ ὅταν ἐκεῖσε ἔλθῃ εἰς οἰκεία
 20 κατάγεσθαι· ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλα δῶρα ἔδωκεν αὐτῷ
 πολλὰ καὶ καλά. ὁ δὲ Κναξάρης ταῦτα μὲν ἐδέχετο,
 προσέπεμψε δὲ αὐτῷ τὴν θυγατέρα στέφανόν τε χρυ-
 σοῦν καὶ ψέλια φέρουσαν καὶ στρεπτὸν καὶ στολήν
 Μηδικήν ὡς δυνατὸν καλλίστην. καὶ ἡ μὲν δὴ παῖς
 25 ἐστεφάνου τὸν Κῦρον, ὁ δὲ Κναξάρης εἶπε, Δίδωμι δέ
 σοι, ἔφη, ὦ Κῦρε, καὶ αὐτὴν ταύτην γυναῖκα, ἐμὴν

οὔσαν θυγατέρα· καὶ ὁ σὸς δὲ πατήρ ἔγημε τὴν τοῦ
 ἐμοῦ πατρὸς θυγατέρα, ἐξ ἧς σὺ ἐγένου· αὕτη δ'
 ἐστὶν ἣν σὺ πολλάκις παῖς ὦν ὅτε παρ' ἡμῖν ἦσθα
 ἐτιθηνήσω· καὶ ὁπότε τις ἐρωτῶη αὐτὴν τίνοι γαμοῖτο,
 5 ἔλεγεν ὅτι Κύρω· ἐπιδίδωμι δὲ αὐτῇ ἐγὼ καὶ φερνὴν
 Μηδίαν τὴν πᾶσαν· οὐδὲ γὰρ ἔστι μοι ἄρρην παῖς.
 ὁ μὲν οὕτως εἶπεν· ὁ δὲ Κῦρος ἀπεκρίνατο, Ἄλλ', ὦ
 Κναξάρη, τό τε γένος ἐπαινῶ καὶ τὴν παῖδα καὶ τὰ
 δῶρα· βούλομαι δέ, ἔφη, σὺν τῇ τοῦ πατρὸς γνώμῃ
 10 καὶ τῇ τῆς μητρὸς ταῦτά σοι συναινέσαι. εἶπε μὲν
 οὖν οὕτως ὁ Κῦρος, ὅμως δὲ τῇ παιδί πάντα ἐδώρη-
 σατο ὅποσα ᾤετο καὶ τῷ Κναξάρη χαριεῖσθαι. ταῦτα
 δὲ ποιήσας εἰς Πέρσας ἐπορεύετο.

His reception at Persia — he returns to Media and marries.

20. Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τοῖς Περσῶν ὀρίοις ἐγένετο πορευό-
 15 μενος, τὸ μὲν ἄλλο στράτευμα αὐτοῦ κατέλιπεν, αὐτὸς
 δὲ σὺν τοῖς φίλοις εἰς τὴν πόλιν ἐπορεύετο, ἱερεῖα
 μὲν ἄγων ὡς πᾶσι Πέρσαις ἱκανὰ θύειν τε καὶ ἐστιᾶ-
 σθαι· δῶρα δ' ἤγεγ οἷα μὲν ἔπρεπε τῷ πατρὶ καὶ τῇ
 μητρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις φίλοις, οἷα δ' ἔπρεπεν ἀρχαῖς
 20 καὶ γεραιτέροις καὶ τοῖς ὁμοτίμοις πᾶσιν· ἔδωκε δὲ
 καὶ πᾶσι Πέρσαις καὶ Περσίσιν ὅσαπερ καὶ νῦν ἔτι
 δίδωσιν ὅτανπὲρ ἀφίκηται βασιλεὺς εἰς Πέρσας. ἐκ
 δὲ τούτου συνέλεξε Καμβύσης τοὺς γεραιτέρους Περ-
 σῶν καὶ τὰς ἀρχάς, οἵπερ τῶν μεγίστων κύριοί εἰσι·
 25 παρεκάλεσε δὲ καὶ Κῦρον, καὶ ἔλεξε τοιάδε.

Ἄνδρες Πέρσαι καὶ σύ, ὦ Κῦρε, ἐγὼ ἀμφοτέροις
 ὑμῖν εἰκότως εὖνους εἰμί· ὑμῶν μὲν γὰρ βασιλεύω,

σὺ δέ, ὦ Κῦρε, παῖς ἐμὸς εἶ. δίκαιος οὖν εἰμι, ὅσα
 γιγνώσκειν δοκῶ ἀγαθὰ ἀμφοτέροις, ταῦτα εἰς τὸ
 μέσον λέγειν. τὰ μὲν γὰρ παρελθόντα ὑμεῖς μὲν
 Κῦρον ἠϋξήσατε στράτευμα δόντες καὶ ἄρχοντα τού-
 5 του αὐτὸν καταστήσαντες, Κῦρος δὲ ἠγούμενος τούτου
 σὺν θεοῖς εὐκλειεῖς μὲν ὑμᾶς, ὦ Πέρσαι, ἐν πᾶσιν
 ἀνθρώποις ἐποίησεν, ἐντίμους δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ πάσῃ·
 τῶν δὲ συστρατευσαμένων αὐτῷ τοὺς μὲν ἀρίστους
 καὶ πεπλούτικε, τοῖς δὲ πολλοῖς μισθὸν καὶ τροφήν
 10 παρεσκεύακεν· ἵππικὸν δὲ καταστήσας Περσῶν πε-
 ποιήκε Πέρσαις καὶ πεδίων εἶναι μετουσίαν. ἦν μὲν
 οὖν· καὶ τὸ λοιπὸν οὕτω γιγνώσκητε, πολλῶν καὶ
 ἀγαθῶν αἴτιοι ἀλλήλοις ἔσεσθε· εἰ δὲ ἢ σύ, ὦ Κῦρε,
 ἐπαρθεῖς ταῖς παρούσαις τύχαις ἐπιχειρήσεις καὶ Περ-
 15 σῶν ἄρχειν ἐπὶ πλεονεξία ὥσπερ τῶν ἄλλων, ἢ ὑμεῖς,
 ὦ πολῖται, φθονήσαντες τούτῳ τῆς δυνάμεως καταλύειν
 πειράσεσθε τοῦτον τῆς ἀρχῆς, εὖ ἴστε ὅτι ἐμποδῶν
 ἀλλήλοις πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ἔσεσθε. ὡς οὖν μὴ
 ταῦτα γίγνηται, ἀλλὰ τὰγαθὰ, ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη, θύσαν-
 20 τας ὑμᾶς κοινῇ καὶ θεοὺς ἐπιμαρτυραμένους συνθέ-
 σθαι, σὲ μὲν, ὦ Κῦρε, ἦν τις ἐπιστρατεύηται χώρα
 Περσίδι ἢ Περσῶν νόμους διασπᾶν πειρᾶται, βοηθή-
 σειν παντὶ σθένει, ὑμᾶς δέ, ὦ Πέρσαι, ἦν τις ἢ ἀρχῆς
 Κῦρον ἐπιχειρῇ καταπαύειν ἢ ἀφίστασθαί τις τῶν
 25 ὑποχειρίων, βοηθήσειν καὶ ὑμῖν αὐτοῖς καὶ Κύρω
 καθ' ὅ τι ἂν ἐπαγγέλλῃ. καὶ ἕως μὲν ἂν ἐγὼ ζῶ,
 ἐμὴ γίγνεται ἢ ἐν Πέρσαις βασιλεία· ὅταν δ' ἐγὼ
 τελευτήσω, δῆλον ὅτι Κύρου, εἴαν ζῇ. καὶ ὅταν μὲν
 οὗτος ἀφίκηται εἰς Πέρσας, ὁσίως ἂν ὑμῖν ἔχοι τοῦτον

θύειν τὰ ἱερά ὑπὲρ ὑμῶν ἅπερ νῦν ἐγὼ θύω· ὅταν δ' οὗτος ἔκδημος ᾗ, καλῶς ἂν οἶμαι ὑμῖν ἔχειν εἰ ἐκ τοῦ γένους ὃς ἂν δοκῇ ὑμῖν ἄριστος εἶναι, οὗτος τὰ τῶν θεῶν ἀποτελοίη. ταῦτα εἰπόντος Καμβύσου συνέδοξε
 5 Κύρω τε καὶ τοῖς Περσῶν τέλεσι· καὶ συνθέμενοι ταῦτα τότε καὶ θεοὺς ἐπιμαρτυράμενοι οὕτω καὶ νῦν ἔτι διαμένουσι ποιοῦντες πρὸς ἀλλήλους Πέρσαι τε καὶ βασιλεύς. τούτων δὲ πραχθέντων ἀπήει ὁ Κῦρος.

Ὡς δ' ἀπιὼν ἐγένετο ἐν Μήδοις, συνδόξαν τῷ πατρὶ
 10 καὶ τῇ μητρὶ γαμεί τὴν Κυμαξάρου θυγατέρα, ἧς ἔτι καὶ νῦν λόγος ὡς παγκάλης γενομένης. γήμας δ' εὐθύς ἔχων ἀνεζεύγνυ.

*He institutes the custom of an annual progress through the kingdom
 — a scheme for quick communication.*

21. Κατενοήσαμεν δὲ καὶ τοῦτο ὅτι Κύρου κατάρ-
 ξαντος, ὡς φασι, καὶ νῦν ἔτι διαμένει· ἐφοδεύει γὰρ
 15 ἀνὴρ κατ' ἐνιαυτὸν αἰὶ στράτευμα ἔχων, ὡς ἦν μὲν
 τις τῶν σατραπῶν ἐπικουρίας δέηται, ἐπικουρῆ, ἦν δέ
 τις ὑβρίζη, σωφρονίζη, ἦν δέ τις ἢ δασμῶν φορᾶς
 ἀμελῆ ἢ τῶν ἐνοίκων φυλακῆς ἢ ὅπως ἢ χώρα ἐνεργὸς
 ἢ ἢ ἄλλο τι τῶν τεταγμένων παραλίπη, ταῦτα
 20 πάντα κατευτρέπιζη· ἦν δὲ μὴ δύνηται, βασιλεῖ ἀπαγγέλλη· ὁ δὲ ἀκούων βουλευέται περὶ τοῦ ἀτακτοῦντος. καὶ οἱ πολλάκις λεγόμενοι ὅτι βασιλέως
 υἱὸς καταβαίνει, βασιλέως ἀδελφός, βασιλέως ὀφθαλμός,
 καὶ ἐνίοτε οὐκ ἐκφαινόμενοι, οὗτοι τῶν ἐφόδων
 25 εἰσίν· ἀποτρέπεται γὰρ ἕκαστος αὐτῶν ὀπόθεν ἂν βασιλεὺς κελεύῃ.

Κατεμάθομεν δὲ αὐτοῦ καὶ ἄλλο μηχανήμα πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἀρχῆς, ἐξ οὗ ταχέως ἠσθάνετο καὶ τὰ πάμπολυ ἀπέχοντα ὅπως ἔχοι. σκεψάμενος γὰρ πόσῃν ἂν ὁδὸν ἵππος κατανύτοι τῆς ἡμέρας ἔλαινόμενος ὥστε διαρκεῖν, ἐποίησατο ἱππῶνας τοσοῦτον διαλείποντας καὶ ἵππους ἐν αὐτοῖς κατέστησε καὶ τοὺς ἐπιμελομένους τούτων, καὶ ἄνδρα ἐφ' ἐκάστῳ τῶν τόπων ἔταξε τὸν ἐπιτήδειον παραδέχεσθαι τὰ φερόμενα γράμματα καὶ παραδιδόναι καὶ παραλαμβάνειν τοὺς ἀπειρηκότας ἵππους καὶ ἀνθρώπους καὶ ἄλλους πέμπειν νεαλεῖς· ἔστι δ' ὅτε οὐδὲ τὰς νύκτας φασὶν ἴστασθαι ταύτην τὴν πορείαν, ἀλλὰ τῷ ἡμερινῷ ἀγγέλω τὸν νυκτερινὸν διαδέχεσθαι. τούτων δὲ οὕτω γιγνομένων φασὶ τινες θάττον τῶν γεράνων ταύτην τὴν πορείαν ἀνύτειν· εἰ δὲ τοῦτο ψεύδονται, ἀλλ' ὅτι γε τῶν ἀνθρωπίνων πεζῇ πορειῶν αὕτη ταχίστη, τοῦτο εὐδηλον. ἀγαθὸν δὲ ὡς τάχιστα ἕκαστον αἰσθανόμενον ὡς τάχιστα ἐπιμέλεσθαι.

Cyrus assembles his army at Babylon — extent of his kingdom.

22. Ἐπεὶ δὲ περιῆλθεν ὁ ἐνιαυτός, συνήγειρε στρατιὰν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ λέγεται αὐτῷ γενέσθαι εἰς δώδεκα μὲν ἱππέων μυριάδας, εἰς δισχίλια δὲ ἄρματα δρεπανηφόρα, πεζῶν δὲ εἰς μυριάδας ἑξήκοντα. ἐπεὶ δὲ ταῦτα συνεσκεύαστο αὐτῷ, ὥρμα δὴ ταύτην τὴν στρατείαν ἐν ἣ ἴσθαι καταστρέψασθαι πάντα τὰ ἔθνη ὅσα Συρίαν ἐκβάντι οἰκεῖ μέχρι Ἐρυθρᾶς θαλάττης. μετὰ δὲ ταῦτα ἢ εἰς Αἴγυπτον στρατεία λέγεται γενέσθαι καὶ καταστρέψασθαι Αἴγυπτον. καὶ

ἐκ τούτου τὴν ἀρχὴν ὤριζεν αὐτῷ πρὸς ἑὼ μὲν ἢ Ἐρυθρὰ θάλαττα, πρὸς ἄρκτον δὲ ὁ Εὐξείνιος πόντος, πρὸς ἑσπέραν δὲ Κύπρος καὶ Αἴγυπτος, πρὸς μεσημβρίαν δὲ Αἰθιοπία. τούτων δὲ τὰ πέρατα τὰ μὲν διὰ θάλασσαν, τὰ δὲ διὰ ψῦχος, τὰ δὲ διὰ ὕδωρ, τὰ δὲ διὰ ἀνδρίαν δυσοίκετα. αὐτὸς δ' ἐν μέσῳ τούτων τὴν δίαίταν ποιησάμενος, τὸν μὲν ἀμφὶ τὸν χειμῶνα χρόνον διῆγεν ἐν Βαβυλῶνι ἑπτὰ μῆνας· αὕτη γὰρ ἀλεεινὴ ἢ χώρα· τὸν δὲ ἀμφὶ τὸ ἔαρ τρεῖς μῆνας ἐν Σούσοις· τὴν δὲ ἀκμὴν τοῦ θεροῦ δύο μῆνας ἐν Ἐκβατάνοις· οὕτω δὲ ποιοῦντ' αὐτὸν λέγουσιν ἐν ἔαρω θάλπει καὶ ψύχει διάγειν αἰί.

Cyrus is warned in a dream that his end is near—he prepares for death.

23. Οὕτω δὲ τοῦ αἰῶνος προκεχωρηκότος, μάλα δὲ πρεσβύτης ὢν ὁ Κῦρος ἀφικνεῖται εἰς Πέρσας τὸν ἕβδομον ἐπὶ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς. καὶ ὁ μὲν πατήρ καὶ ἡ μήτηρ πάλαι δὴ ὥσπερ εἰκὸς ἐτετελευτήκεσαν αὐτῷ· ὁ δὲ Κῦρος ἔθυσε τὰ νομιζόμενα ἱερὰ καὶ τοῦ χοροῦ ἠγήσατο Πέρσαις κατὰ τὰ πάτρια καὶ τὰ δῶρα πᾶσι διέδωκεν ὥσπερ εἰώθει. κοιμηθεὶς δ' ἐν τῷ βασιλείῳ ὄναρ εἶδε τοιόνδε. ἔδοξεν αὐτῷ προσελθὼν κρείττων τις ἢ κατὰ ἄνθρωπον εἰπεῖν, Συσκευάζου, ὦ Κῦρε· ἤδη γὰρ εἰς θεοὺς ἄπει. τοῦτο δὲ ἰδὼν τὸ ὄναρ ἐξηγέρθη καὶ σχεδὸν ἐδόκει εἰδέναί οἱ τοῦ βίου ἢ τελευτῆς παρείη. εὐθὺς οὖν λαβὼν ἱερεῖα ἔθνε Δί τε πατρῶα καὶ Ἡλίω καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἐπὶ τῶν ἄκρων, ὡς Πέρσαις θύουσιν, ὧδε ἐπευχόμενος, Ζεῦ πατρῶε καὶ

Ἦλιε καὶ πάντες θεοί, δέχεσθε τάδε καὶ τελεστήρια
 πολλῶν καὶ καλῶν πράξεων καὶ χαριστήρια ὅτι ἐση-
 μήνατέ μοι καὶ ἐν ἱεροῖς καὶ ἐν οὐρανίοις σημείοις
 καὶ ἐν οἰωνοῖς καὶ ἐν φήμαις ἅ τ' ἐχρῆν ποιεῖν καὶ ἅ
 5 οὐκ ἐχρῆν. πολλή δ' ὑμῶν χάρις ὅτι καὶ γὰρ ἐγὼ ἐγίγνωσκον
 τὴν ὑμετέραν ἐπιμέλειαν καὶ οὐδεπώποτε ἐπὶ ταῖς εὐτυ-
 χίαις ὑπὲρ ἀνθρώπων ἐφρόνησα. αἰτοῦμαι δ' ὑμᾶς
 δοῦναι καὶ νῦν παισὶ μὲν καὶ γυναικὶ καὶ φίλοις καὶ
 πατρίδι εὐδαιμονίαν, ἐμοὶ δὲ οἷόνπερ αἰῶνα δεδώκατε,
 10 τοιαύτην καὶ τελευτήν δοῦναι. ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα ποιή-
 σας καὶ οἴκαδε ἐλθὼν ἔδοξεν ἠδέως ἀναπαύσεσθαι καὶ
 κατεκλίνῃ. ἐπεὶ δὲ ὥρα ἦν, οἱ τεταγμένοι προσιόντες
 λούσασθαι αὐτὸν ἐκέλευον. ὁ δ' ἔλεγεν ὅτι ἠδέως
 ἀναπαύοιτο. οἱ δ' αὖ τεταγμένοι, ἐπεὶ ὥρα ἦν, δεῖ-
 15 πνον παρετίθεσαν· τῷ δὲ ἡ ψυχὴ σῖτον μὲν οὐ προσί-
 ετο, διψῆν δ' ἔδοκει, καὶ ἔπιεν ἠδέως. ὥς δὲ καὶ τῇ
 ὑστεραία συνέβαινε αὐτῷ ταῦτα καὶ τῇ τρίτῃ, ἐκά-
 λεσε τοὺς παῖδας· οἱ δ' ἔτυχον συνηκολουθηκότες
 αὐτῷ καὶ ὄντες ἐν Πέρσαις· ἐκάλεσε δὲ καὶ τοὺς
 20 φίλους καὶ τὰς Περσῶν ἀρχάς· παρόντων δὲ πάντων
 ἤρχετο τοιοῦδε λόγου.

His address to his family and friends.

24. Παῖδες ἐμοὶ καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι, ἐμοὶ
 μὲν τοῦ βίου τὸ τέλος ἤδη πάρεστιν· ἐκ πολλῶν τοῦτο
 σαφῶς γιγνώσκω· ὑμᾶς δὲ χρῆ, ὅταν τελευτήσω, ὡς
 25 περὶ εὐδαίμονος ἐμοῦ καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν πάντα.
 ἐγὼ γὰρ παῖς τε ὢν τὰ ἐν παισὶ νομιζόμενα καλὰ
 δοκῶ κεκαρπῶσθαι, ἐπεὶ τε ἤβησα, τὰ ἐν νεανίσκοις,

τέλειός τε ἀνὴρ γενόμενος τὰ ἐν ἀνδράσι· σὺν τῷ
 χρόνῳ τε προΐοντι ἀεὶ συναυξανομένην ἐπιγιγνώσκειν
 ἔδόκουν καὶ τὴν ἐμὴν δύναμιν, ὥστε καὶ τοῦμόν γῆρας
 οὐδεπώποτε ἤσθόμην τῆς ἐμῆς νεότητος ἀσθενέστερον
 5 γιγνόμενον, καὶ οὐτ' ἐπιχειρήσας οὐτ' ἐπιθυμήσας οἶδα
 ὅτου ἠτύχησα. καὶ τοὺς μὲν φίλους ἐπέιδον δι' ἐμοῦ
 εὐδαίμονας γενομένους, τοὺς δὲ πολεμίους ὑπ' ἐμοῦ
 δουλωθέντας· καὶ τὴν πατρίδα πρόσθεν ἰδιωτεύουσαν
 ἐν τῇ Ἀσίᾳ νῦν προτετιμημένην καταλείπω· ὧν τ'
 10 ἑκτησάμην οὐδὲν ὅ τι οὐ διεσώσαμην. καὶ τὸν μὲν
 παρελθόντα χρόνον ἔπραττον οὕτως ὥσπερ ἠυχόμην·
 φόβος δέ μοι συμπαρομαρτῶν μή τι ἐν τῷ ἐπίοντι
 χρόνῳ ἢ ἴδοιμι ἢ ἀκούσαιμι ἢ πάθοιμι χαλεπόν,
 οὐκ εἶα τελέως με μέγα φρονεῖν οὐδ' εὐφραίνεισθαι
 15 ἐκπεπταμένως. νῦν δ' ἦν τελευτήσω, καταλείπω μὲν
 ὑμᾶς, ὦ παῖδες, ζῶντας οὕσπερ ἔδοσάν μοι οἱ θεοὶ
 γενέσθαι· καταλείπω δὲ πατρίδα καὶ φίλους εὐδαι-
 μονοῦντας· ὥστε πῶς οὐκ ἂν ἐγὼ δικαίως μακαριζό-
 μενος τὸν ἀεὶ χρόνον μνήμης τυγχάνοιμι; δεῖ δὲ
 20 καὶ τὴν βασιλείαν με ἤδη σαφηνίσαντα καταλιπεῖν
 ὡς ἂν μὴ ἀμφίλογος γενομένη πράγματα ὑμῖν παρά-
 σχῃ. ἐγὼ δ' οὖν φιλῶ μὲν ἀμφοτέρους ὑμᾶς ὁμοίως,
 ὦ παῖδες· τὸ δὲ προβουλεύειν καὶ τὸ ἠγείσθαι ἐφ'
 ὅ τι ἂν καιρὸς δοκῇ εἶναι, τοῦτο προστάττω τῷ προ-
 25 τέρῳ γενομένῳ καὶ πλειόνων κατὰ τὸ εἰκὸς ἐμπείρω.
 ἐπαιδεύθην δὲ καὶ αὐτὸς οὕτως ὑπὸ τῆσδε τῆς ἐμῆς
 τε καὶ ὑμετέρας πατρίδος, τοῖς πρεσβυτέροις οὐ μόνον
 ἀδελφοῖς ἀλλὰ καὶ πολίταις καὶ ὀδῶν καὶ θάκων καὶ
 λόγων ὑπέκειν, καὶ ὑμᾶς δέ, ὦ παῖδες, οὕτως ἐξ ἀρχῆς

ἐπαίδευον, τοὺς μὲν γεραιτέρους προτιμᾶν, τῶν δὲ νεω-
 τέρων προτετιμῆσθαι· ὡς οὖν παλαιὰ καὶ εἰθισμένα
 καὶ ἔννομα λέγοντος ἐμοῦ οὕτως ἀποδέχεσθε. καὶ
 σὺ μὲν, ὦ Καμβύση, τὴν βασιλείαν ἔχε, θεῶν τε
 5 διδόντων καὶ ἐμοῦ ὅσον ἐν ἐμοί· σοὶ δ', ὦ Ταναοξάρη,
 σατράπην εἶναι δίδωμι Μήδων τε καὶ Ἀρμενίων καὶ
 τρίτων Καδουσίων· ταῦτα δέ σοι διδοὺς νομίζω ἀρχὴν
 μὲν μείζω καὶ τοῦνομα τῆς βασιλείας τῷ πρεσβυτέρῳ
 καταλιπεῖν, εὐδαιμοσίαν δὲ σοὶ ἀλυποτέραν. ὁποίας
 10 μὲν γὰρ ἀνθρωπίνης εὐφροσύνης ἐπιδείης ἔσει οὐχ
 ὀρῶ· ἀλλὰ πάντα σοι τὰ δοκοῦντα ἀνθρώπους εὐφραίν-
 νειν παρέσται. τὸ δὲ δυσκαταπρακτοτέρων τε ἐρᾶν
 καὶ τὸ πολλὰ μεριμνᾶν καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ἡσυχίαν
 ἔχειν κεντριζόμενον ὑπὸ τῆς πρὸς τὰ μὰ ἔργα φιλονι-
 15 κίας καὶ τὸ ἐπιβουλεύειν καὶ τὸ ἐπιβουλεύεσθαι,
 ταῦτα τῷ βασιλεύοντι ἀνάγκη σοῦ μᾶλλον συμ-
 παρομαρτεῖν, ἢ σάφ' ἴσθι τοῦ εὐφραίνεισθαι πολλὰς
 ἀσχολίας παρέχει.

He urges upon the brothers the importance of union and concord.

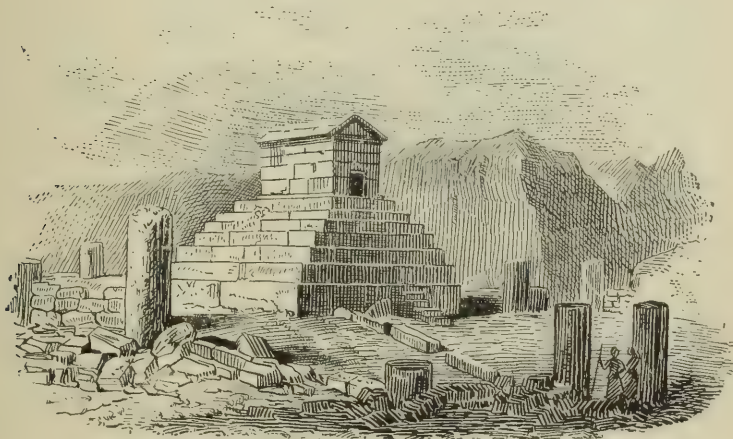
25. Οἶσθα μὲν οὖν καὶ σύ, ὦ Καμβύση, ὅτι οὐ
 20 τόδε τὸ χρυσοῦν σκῆπτρον τὸ τὴν βασιλείαν διασῶ-
 ζόν ἐστιν, ἀλλ' οἱ πιστοὶ φίλοι σκῆπτρον βασιλεύσιν
 ἀληθέστατον καὶ ἀσφαλέστατον. πιστοὺς δὲ μὴ
 νόμιζε φύεσθαι ἀνθρώπους· πᾶσι γὰρ ἂν οἱ αὐτοὶ
 πιστοὶ φαίνοντο, ὥσπερ καὶ τᾶλλα τὰ πεφυκότα πᾶσι
 25 τὰ αὐτὰ φαίνεται· ἀλλὰ τοὺς πιστοὺς τίθεσθαι δεῖ
 ἕκαστον ἑαυτῷ· ἡ δὲ κτῆσις αὐτῶν ἔστιν οὐδαμῶς
 σὺν τῇ βίᾳ, ἀλλὰ μᾶλλον σὺν τῇ εὐεργεσίᾳ. εἰ οὖν

καὶ ἄλλους τινὰς πειράσει συμφύλακας τῆς βασιλείας
ποιεῖσθαι μηδαμόθεν πρότερον ἄρχου ἢ ἀπὸ τοῦ ὁμό-
θεν γενομένου. καὶ πολῖταί τοι ἄνθρωποι ἀλλοδαπῶν
οἰκειότεροι καὶ σύσσιτοι ἀποσκήνων· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ
5 αὐτοῦ σπέρματος φύντες καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μητρὸς
τραφέντες καὶ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ αὐξηθέντες καὶ ὑπὸ
τῶν αὐτῶν γονέων ἀγαπώμενοι καὶ τὴν αὐτὴν μητέρα
καὶ τὸν αὐτὸν πατέρα προσαγορεύοντες, πῶς οὐ πάν-
των οὗτοι οἰκειότατοι; μὴ οὖν ἂ οἱ θεοὶ ὑφήγηται
10 ἀγαθὰ εἰς οἰκειότητα ἀδελφοῖς μάταιά ποτε ποιήσητε,
ἀλλ' ἐπὶ ταῦτα εὐθύς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φιλικὰ ἔργα·
καὶ οὕτως αἰεὶ ἀνυπέρβλητος ἄλλοις ἔσται ἡ ὑμετέρα
φιλία. ἑαυτοῦ τοι κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ· τίμη
γὰρ ἄλλω ἀδελφὸς μέγας ὢν οὕτω καλὸν ὡς ἀδελφῶ;
15 τίς δ' ἄλλος τιμῆσεται δι' ἄνδρα μέγα δυνάμενον οὕτως
ὡς ἀδελφός; τίνα δὲ φοβήσεται τις ἀδικεῖν ἀδελφοῦ
μεγάλου ὄντος οὕτως ὡς τὸν ἀδελφόν; μήτε οὖν θάπ-
τον μηδεὶς σοῦ τούτῳ ὑπακούετω μήτε προθυμότερον
παρέστω· οὐδενὶ γὰρ οἰκειότερα τὰ τούτου οὔτε ἀγαθὰ
20 οὔτε δεινὰ ἢ σοί. ἐννόει δὲ καὶ τάδε· τίμη χαρισάμε-
νος ἐλπίσαις ἂν μειζόνων τυχεῖν ἢ τούτῳ; τίμη δ' ἂν
βοηθήσας ἰσχυρότερον σύμμαχον ἀντιλάβοις; τίνα
δ' αἰσχίον μὴ φιλεῖν ἢ τὸν ἀδελφόν; τίνα δὲ ἀπάν-
των κάλλιον προτιμᾶν ἢ τὸν ἀδελφόν; μόνου τοι,
25 ὦ Καμβύση, πρωτεύοντος ἀδελφοῦ παρ' ἀδελφῶ οὐδὲ
φθόνος παρὰ τῶν ἄλλων ἐφικνεῖται. ἀλλὰ πρὸς θεῶν
πατρῶων, ὦ παῖδες, τιμᾶτε ἀλλήλους, εἴ τι καὶ τοῦ
ἐμοὶ χαρίζεσθαι μέλει ὑμῖν· οὕτως γὰρ ποιοῦντες καὶ
ἐμὲ πολὺ δὴ τιμῆσετε.

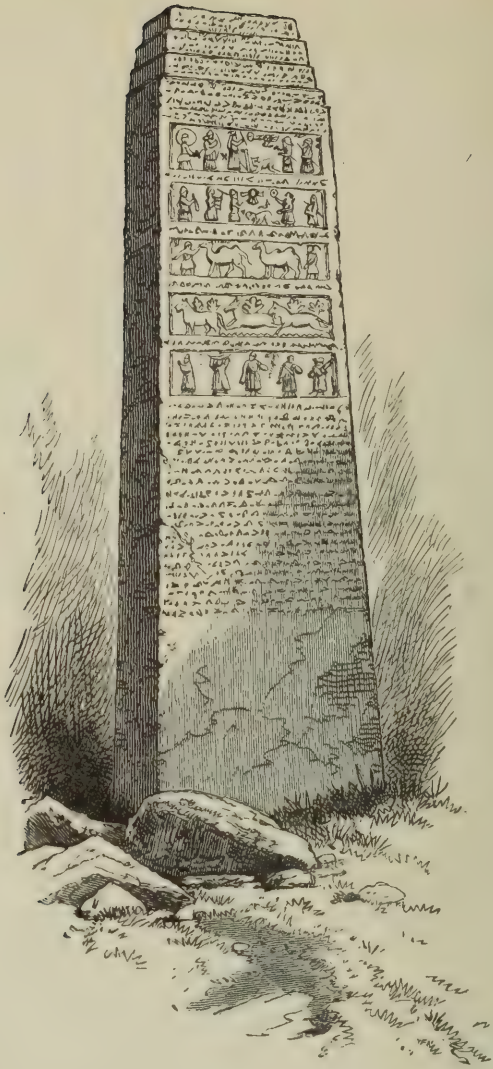
His last wishes—he bids them farewell and dies.

26. Μετὰ μέντοι θεοὺς καὶ ἀνθρώπων τὸ πᾶν γένος τὸ αἰεὶ ἐπιγιγνόμενον αἰδεῖσθε· οὐ γὰρ ἐν σκότῳ ὑμᾶς οἱ θεοὶ ἀποκρύπτονται, ἀλλ' ἐμφανῆ πᾶσιν ἀνάγκη αἰεὶ ζῆν τὰ ὑμέτερα ἔργα· ἃ ἦν μὲν καθαρὰ καὶ ἔξω τῶν
 5 ἀδίκων φαίνεται, δυνατοὺς ὑμᾶς ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις ἀναδείξει· εἰ δὲ εἰς ἀλλήλους ἀδικόν τι φρονήσετε, ἐκ πάντων ἀνθρώπων τὸ ἀξίόπιστοι εἶναι ἀποβαλεῖτε. οὐδεὶς γὰρ ἂν ἔτι πιστεῦσαι δύναίτο ὑμῖν, οὐδ' εἰ πάνυ προθυμοῖτο, ἰδὼν ἀδικούμενον τὸν μάλιστα φιλία προσ-
 10 ἦκοντα. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ὑμᾶς ἱκανῶς διδάσκω οἷους χρῆ πρὸς ἀλλήλους εἶναι· εἰ δὲ μή, καὶ παρὰ τῶν προγεγενημένων μανθάνετε· αὕτη γὰρ ἀρίστη διδασκαλία. οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ διαγεγένηται φίλοι μὲν γονεῖς παισὶ, φίλοι δὲ ἀδελφοὶ ἀδελφοῖς· ἤδη δέ τινες
 15 τούτων καὶ ἐναντία ἀλλήλοις ἔπραξαν· ὁποτέροις ἂν οὖν αἰσθάνησθε τὰ πραχθέντα συννεγκόντα, ταῦτα δὴ αἰρούμενοι ὀρθῶς ἂν βουλευοίσθε. καὶ τούτων μὲν ἴσως ἤδη ἄλις. τὸ δ' ἐμὸν σῶμα, ὧ παῖδες, ὅταν τελευτήσω, μήτε ἐν χρυσῷ θῆτε μήτε ἐν ἀργύρῳ μήτε
 20 ἐν ἄλλῳ μηδενί, ἀλλὰ τῇ γῇ ὡς τάχιστα ἀπόδοτε. τί γὰρ τούτου μακαριώτερον τοῦ γῆ μιχθῆναι, ἢ πάντα μὲν τὰ καλά, πάντα δὲ τὰ γαθὰ φύει τε καὶ τρέφει; ἐγὼ δὲ καὶ ἄλλως φιλόανθρωπος ἐγενόμην καὶ νῦν ἠδέως ἂν μοι δοκῶ κοινωνῆσαι τοῦ εὐεργετοῦντος
 25 ἀνθρώπου. ἀλλὰ γὰρ ἤδη, ἔφη, ἐκλείπειν μοι φαίνεται ἡ ψυχὴ ὅθεν περ, ὡς ἔοικε, πᾶσιν ἄρχεται ἀπολείπουσα. εἴ τις οὖν ὑμῶν ἢ δεξιᾶς βούλεται τῆς ἐμῆς ἀψασθαι ἢ ὄμμα τοῦμὸν ζῶντος ἔτι προσιδεῖν

ἔθέλει, προσίτω· ὅταν δ' ἐγὼ ἐγκαλύψωμαι, αἰτοῦμαι
 ὑμᾶς, ὦ παῖδες, μηδεὶς ἔτ' ἀνθρώπων τοῦμὸν σῶμα
 ιδέτω, μηδ' αὐτοὶ ὑμεῖς. Πέρσας μέντοι πάντας καὶ
 τοὺς συμμάχους ἐπὶ τὸ μνήμα τοῦμὸν παρακαλεῖτε
 5 συνησθησομένους ἐμοὶ ὅτι ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη ἔσομαι,
 ὡς μηδὲν ἂν ἔτι κακὸν παθεῖν, μήτε ἦν μετὰ τοῦ θεοῦ
 γένωμαι μήτε ἦν μηδὲν ἔτι ὦ· ὅποσοι δ' ἂν ἔλθωσι,
 τούτους εὖ ποιήσαντες ὅποσα ἐπ' ἀνδρὶ εὐδαίμονι νο-
 μίζεται ἀποπέμπετε. καὶ τοῦτο, ἔφη, μέμνησθέ μου
 10 τελευταῖον, τοὺς φίλους εὐεργετοῦντες καὶ τοὺς ἐχθροὺς
 δυνήσεσθε κολάζειν. καὶ χαίρετε, ὦ φίλοι παῖδες, καὶ
 τῇ μητρὶ ἀπαγγέλλετε ὡς παρ' ἐμοῦ· καὶ πάντες δὲ
 οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες φίλοι χαίρετε. ταῦτ' εἶ-
 πὼν καὶ πάντα δεξιωσάμενος ἐνεκαλύφατο καὶ οὕτως
 15 ἐτελεύτησεν.

TOMB OF CYRUS.

BLACK OBELISK FROM NIMROUD.

NOTES

The *Cyropaedia* differs from the *Anabasis* and *Hellenica* in being rather an historical romance than a real history. In relating the life of Cyrus and the founding of his empire, Xenophon has added to the true account much that is purely imaginary. In particular, the elaborate scheme for education and government with which the *Cyropaedia* opens, and from which perhaps it takes its name, resembles more the Spartan system than any Persian institution. On the whole, the book may be regarded not as an attempt to recount as history the life and times of the elder Cyrus, but rather as the ideal story of a good and wise king, whose bravery, prudence, and high sense of justice brought together many strong nations into one vast empire.

The pupil is advised, after finishing the *Cyropaedia*, to read the chapters on Media and Persia in Rawlinson's *The Five Great Monarchies of the Ancient Eastern World*.

The references are to the grammars of Hadley and Allen and Goodwin.

Page 7, line 1. ἡμῖν: ἐμολ. — κατελύθησαν, *have been dissolved*. H. 840; G. 1293.

2. ἄλλως πως . . . πολιτεύεσθαι, *to live under some other form of government*. What is a literal translation?

4. ἀνήρηνται: from ἀν-αιρέω.

5, 6. οἱ μὲν . . . οἱ δέ, *some . . . others*.

7. ἄρχοντες διαγένωνται, *have continued to reign*. H. 981; G. 1580.

8. πολλούς: with δεσπότας in 12.

9, 10. τοὺς μὲν . . . τοὺς δέ: cf. οἱ μὲν . . . οἱ δέ, above.

13. ἄρχοντες: predicate.

15. ὦν: H. 741; G. 1109. — ἐπιστάτωσι: H. 913, 914. B; G. 1428, 1431.

16. ἄν . . . νομίζονται: H. 901; G. 1421. 2.

Page 8, line 2. ἦ: not ἦ̄.

3. εὐθύνωσιν: H. 914. B; G. 1431.

So also ἐπάγωσιν, ἀπείρωσι, βούλωνται.

4. ὦν: H. 748; G. 1117.

5. καρποῖς: i.e. the milk, cheese, wool, etc., obtained from them.

Dative after χρῆσθαι.

8. ἦσθήμεθα: from αἰσθάνομαι.

9. ὡς: ὥστε, *so as not to obey*.

11. τοῖς ἄρχουσι, *those who tend the herds*; τοῖς ὠφελουμένοις, *those who enjoy the profits, the owners.*

14. ἑαυτῶν: H. 741; G. 1109.

16. ἀνθρώπῳ πεφυκότι, *to man as he is by nature.* What literally?

20, 21. ἐκ τούτου: sc. χρόνου.

21. μετανοεῖν μὴ οὔτε . . ., *to change my opinion (and think) that, etc.*

23. τοῦτο: τὸ ἀνθρώπων ἀρχειν.

24. ἴσμεν: from οἶδα. — ἐτελήσαντας: ἐκόντας, *paid a ready obedience.* But translate also literally.

25. ἡμερῶν ὁδόν: H. 729. d, 720; G. 1085. 5, 1062. — καὶ γάρ τοι, *for truly.*

Page 9, line 1. διήνεγκε: from δια-φέρω. — βασιλέων: H. 749; G. 1120.

2. παρεληφότων: from παραλαμβάνω, *those who have received their rule from their forefathers.*

3. καίπερ . . . ὄντων: concessive.

6. διαγένοιτο: cf. page 7, line 7, note.

12. ἐκόντων μὲν ἡγήσατο Μήδων: i.e. the Medes chose him of their own free will to be their king.

14. ἔχοι: δύναίτο. For the mood, see H. 872; G. 1327, 1328.

19. ἐφικέσθαι . . . φόβῳ, *to reach so great a part of the earth with the fear inspired by his name (lit. of himself).*

22. τοῦ: with χαρίζεσθαι. H. 959; G. 1547.

24. ὅσα: obj. of διελθεῖν (from διέρχομαι). Render as.

25. ἤν, *whether.*

Page 10, line 1. πατρός: in apposition with Καμβύσου. H. 732. a, 750; G. 1094. 6, 1130. 2. So γένους and μητρός, below.

4. Περσέως: son of Jupiter and Danaë. See classical dictionary.

7. ἡ δὲ Μανδάνη . . . θυγάτηρ: although Herodotus (I. 107) agrees with Xenophon, it is more probable that Cyrus was not at all related to Astyages, but lived at the Median court as a dependent prince, whose presence in Media was required as a pledge of his own state's good faith.

10. φύναι, *to have been by nature.* Cf. πεφυκότι, page 8, line 16.

13. εἶδος: H. 718; G. 1058. So ψυχῆν.

21. ἔχων διαμνημονεύεται, *he is recorded as having.* H. 981; G. 1580.

Page 11, line 2. ἔνθενπερ, *at that point from which.*

4. προλαβόντες, *by anticipation.* The idea is that it is better to prevent crime by educating the citizens than to depend upon the laws alone.

5. τοιοῦτοι . . . οἰοί, *such as.*

7. ἐλευθέρα, *free (from the noise and bustle of trade).*

10. ἀπελήλανται: from ἀπ-ελαύνω.

12. διήρηται, *is divided into.* The perfect for present. H. 849. So also πεποιήται, above.

14, 15. τοῖς . . . γεγονόσι, *those who have passed the age of military service.*

15. χώρας, *quarters.*

20. γυμνητικοῖς ὄπλοις: ὄπλοις τῶν γυμνητῶν.

22. προρρηθῆ: from προ-εἶπον. —

ἀπειναι: complementary, depending upon καλόν, *honorable, proper*.

26. ἀποδεικνύει: παρέχειν.

Page 12, line 2. τὰ τεταγμένα, *the duties assigned to them*.

6. ἦ, *in what way, how*.

9. διάγουσι μανθάνοντες, *pass the time in learning*. H. 981; G. 1580.

11. μαθησόμενοι; notice the tense.

15. οἷων δὴ εἰκός, *such as naturally occur*.

18. ἐγκλήματος: H. 745; G. 1121.

22, 23. ἄν . . . ἔχειν: indir. disc. for ἄν ἔχοιτο. H. 872; G. 1327, 1328.

26, 27. παίδας . . . σωφροσύνην: H. 724; G. 1069.

27. μέγα δὲ συμβάλλεται, etc., *and it contributes greatly to their learning self-control, that, etc.*

Page 13, line 6. ἐγκράτειαν γαστρὸς καὶ ποτοῦ, *temperance in eating and drinking*. What is a literal translation?

8. ἀφῶσιν: from ἀφ-ίημι.

11. ἄρτον: in apposition with σίτον.

12. ὄψον: strictly speaking, *boiled meat*, but frequently, as here, anything to eat as a relish with bread. κάρδαμον was a kind of cress, which, with its seeds, was eaten like mustard.

17, 18. δέκα ἔτη ἀφ' οὗ . . . ἐξελεύσονται, *for ten years after they go (i.e. graduate) from the class of boys*.

21. ἐπιμελείας: gen. w. δεῖσθαι. H. 743; G. 1112.

21, 22. τὴν ἡμέραν, *in the day-time*. H. 720; G. 1062.

26. τοῦ μηνός: H. 759; G. 1136.

27. παρά, *besides, as well*.

Page 14, line 1. τὸ μὲν, *the one*: obj. of ἀφείναι (from ἀφ-ίημι). — τῷ δέ, *the other*. Elsewhere (*De re equestri*, xii. 12) Xenophon says: δύο παλὰ μᾶλλον ἐπαινοῦμεν. καὶ γὰρ ἐξαφείναι τὸ ἕτερον δυνατὸν τῷ ἐπισταμένῳ, καὶ τῷ λειπομένῳ οἶδν τε χρῆσθαι καὶ εἰς τὸ ἀντίον καὶ εἰς τὰ πλάγια καὶ εἰς τοῦμπροσθεν.

5. ἀληθεστάτη, *truest, i.e. most useful*.

13. φυλάξασθαι δὲ τὸ ἐπιφερόμενον, *to guard themselves against the (beast) rushing upon them*. Cf. *Anab.* I. ix. 6, καὶ ἄρκτον ποτὲ ἐπιφερομένην οὐκ ἔτρεσεν.

16. τἄλλα: for τὰ ἄλλα, *in other respects*. H. 719; G. 1060.

17. ἄν simply adds vagueness.

21. καὶ ἄμφω . . ., *and both these days they consider as but one, because, etc.*

24, 25. ὃ τι ἂν θηράσωσιν, *whatever they catch*.

25. εἰ δὲ μή: sc. θηράσουσί τι.

27. ἐπί, *with*.

28. ἡδύ: neuter; *how sweet a thing*. Cf. *Anab.* II. v. 9, πᾶς δὲ ὄχλος φοβερός, φοβερώτατον δ' ἐρημία.

Page 15, line 1. διατρίβουσι: διάγουσι, page 12, line 9.

3. διαγωνιζόμενοι: notice that this participle is masculine, while the subject of the sentence is feminine. Why is it?

5. ὧσι: with ἐν ᾗ ἄν, equivalent to ἐὰν ἐν τινι.

7. νῦν: as adj., *the now leader*, i.e. the leader at the time.

9. μένουσι: not indicative.

11. ἄλλο τι ὅσα, *anything else that* (lit. *anything else as many as*).

17, 18. ὅσα φρονούντων . . . ἐστί, *in whatever* (such things as are) *is the duty of those who have discretion*.

18. δυναμένων: cf. *Anab.* IV. v. 12, τὰ μὴ δυνάμενα τῶν ὑποζυγίων.

22. γράφονται ἔχοντες, *painted as having*. H. 981; G. 1580.

26. εἴησαν ἄν, *would be, probably are*. H. 872; G. 1327.

Page 16, line 3. ἔξω τῆς ἑαυτῶν: sc. χώρας, *abroad*.

4. θανάτου: H. 746. b; G. 1133.

6. ἐλλίπη τι, *fail in anything*. H. 719; G. 1060.

7. οἱ φύλαρχοι: οἱ ἄρχοντες, page 11, line 22.

12. βραχυτάτω: sc. λόγῳ.

15. ἀπελήλαται: cf. ἀπελήλανται, page 11, line 10. — τιμῶν καὶ ἀρχῶν: H. 748; G. 1117.

24. ἀρχῶν καὶ τιμῶν: H. 737; G. 1097. 2.

27. γίγονται, *reckoned, enrolled*.

Page 17, line 2. ἧ: dat. fem. of ὄς, after χρώμενοι (= εἰ χρωῖντο).

6. ἠλίκων: H. 749; G. 1120. — διαφέρων ἐφαίνετο, *evidently excelled*. Cf. διαφέρειν ἐφαίνετο, *seemed to excel*. — εἰς τὸ ταχὺ μανθάνειν, *in quickly learning*.

8. μετεπέμψατο . . . αὐτῆς: see note to page 10, line 7.

12. ὡς δὲ ἀφίκετο: probably at Ecbatana, where Astyages spent the greater part of the year.

13. ὄντα: with ἔγνω. H. 982; G. 1588.

14. οἶα δὴ, *in as much as*.

15. ἄν: take with ἀσπάζοιτο. — συντεθραμμένος: from συν-τρέφω.

18. ὀφθαλμῶν ὑπογραφῆ . . . : it is said that the women of the Medes blackened the lower part of the eyelids with powdered antimony, which caused the eyes to appear larger and — to their minds — more beautiful.

19. προσθέτοις, *put on*, i.e. false.

20-26. Parenthetical; ὀρῶν δὴ takes up again the thread of the story, repeating ὀρῶν δὴ in line 17.

Page 18, line 4. ὄσων: = τόσων ὄσους. H. 994; G. 1031.

8. ἵππου χρυσοχαλίνου: cf. *Anab.* I. ii. 27, δῶρα ἔνομιζεται παρὰ βασιλεῖ τίμια, ἵππον χρυσοχάλινον καὶ στρεπτόν χρυσοῦν καὶ ψέλια.

9. εἰώθει: from ἔθω.

11. ὑπὲρ-ἔχαιρην: = ὑπερ-ἦδετο. Cf. Eng. *was overjoyed*.

19. ὅσα πράγματα, *how much trouble*.

22. βρωμάτων: H. 742; G. 1102. — Supply φασί or ἔφασαν with φάναι; so, too, with φάναι, ἐπερέσθαι, etc., on page 19.

Page 19, line 2. τὸ αὐτό, *the same end*.

11. ἄρτου: cf. note to line 22; so τινός, below.

12. θίγης: from θιγγάνω.

14. ὅτι πλέα . . . ἐγένετο, lit. *that*

it was full to you from them, i.e. that they had soiled it. πλέα is the neuter plural of πλέω.

16. ἀλλά: do not render *but*.

18. ἡμέρων: not from ἡμέρα. Sup-
ply κρέα.

22. λαβόντα τῶν κρεῶν: H. 736;
G. 1097.

24. τοῦτο: sc. δίδωμι.

Page 20, line 4. προσάγειν: de-
pends upon τιμήν; the honor to
introduce. Cf. προσάγειν, below.—
Ἄστυάγους: not acc. H. 743; G.
1112.

11. καθαρείως: i.e. without spill-
ing any of the wine.

15. πειν: from πίνω.

16. τόν: = τοῦτον, Astyages.

24. ἀπόλωλας, you are lost. See
ἀπ-όλλυμι.

25. ἐκπίομαι: from ἐκ-πίνω.

Page 21, line 2. τοῦ: take with
λυσιτελεῖν. H. 960; G. 1548.

5. ἀπερρόφησας: from ἀπορ-ρο-
φέω.

13. ἐκεκράγετε: 2 pl. pf. of κράζω,
used as impf.

15. οὐκ ἀκροώμενοι . . ., and
without hearing the singer you
swore that he sang finely.

17. μὴ ὅπως: sc. οὐκ ἐδύνασθε.
H. 1035. a; G. 1504.

19. ἐπελέλησθε: from ἐπι-λανθάνω.

21. ὅ: refers to τοῦτο.

Page 22, line 2. προσδραμῖν:
from προσ-τρέχω.

4. δός μοι . . ., allow me to be
his master. H. 741; G. 1109.

8. ἐντυχεῖν, happen on, meet
with, so have, get.—τῷ ἀρίστῳ:
H. 775; G. 1179.

26. τὰ πεζικά: accus. H. 718;
G. 1058.

Page 23, line 12. ἡμφίεσε: from
ἀμφι-έννυμι.

15. ἀμφοτέροις: limits βέλτιον.

27. δίκαιον: predicate after εἶναι.

Page 24, line 7. συνεκέκρατο:
from συγ-κεράννυμι.

9. ἔνδηλος ὧν ὅτι, showing that.
Translate literally.

10. τι: H. 718; G. 1058.

13. περὶ παντὸς ἐποιεῖτο, made it
above everything, considered of high-
est importance. Cf. Anab. I. ix. 16;
II. iv. 3.

14. ὅτι: accus.; cf. τι above.

15. ἀντέχειν μὴ οὐ χαρίζεσθαι,
hold out against, i.e. refuse, to
gratify. For μὴ οὐ, see H. 1034. a;
G. 1615, 1616.

17. δῆλος ἦν ὅτι: a personal con-
struction where the English prefers
an impersonal; it was evident that.

18. μὴ οἱ: what light does the
accent of μὴ throw on οἱ?—ἐκ
νυκτός: = νυκτός.

23-26. ἅμα μὲν . . . ἔτι δέ, partly
. . . partly.

25. ὧν: H. 994; G. 1031.

26. πολλά, τοὺς παρόντας: H.
724; G. 1069.

Page 25, line 1. ἀνηρώτα: from
ἀνερωτάω.

9. ἔτι πλείω (= πλείονα) αὐτοῦ
ἀκούειν, to hear still more from

him. H. 742. c; G. 1103. Cf. *Anab.* I. ii. 5, ἐπεὶ ἤκουσε Τισσαφέρνους τὸν Κύρου στόλον.

14, 15. τὸ . . . προσπίπτειν: in apposition with τὸ σκυλακῶδες; the nature of purpries, i.e. that of running after everybody alike, he no longer in the same manner retained.

18. ἦδει (from οἶδα) ὧν, *knew himself to be.* What case would ὧν be, if a different person from the subject?

25. ὅ, *that in which.* H. 718; G. 1058. — ἐκαλινδείτο ἐν τῷ πειρᾷσθαι, *was continually busied in trying, kept continually trying.* Look up the literal meaning of ἐκαλινδείτο.

Page 26, line 2. ἀνηλώκει: from ἀν-αλίσκω.

4. εἶχεν: = ἐδύνατο.

5. οἱ: what shows that this is not the article?

18. ἐπιθυμοῦντα: H. 982; G. 1588.

21. τῶν ἐπομένων . . . ἐπυνθάνετο, *inquired of those who attended him.* H. 742. c; G. 1103.

Page 27, line 2. αὐτοῖς τοῖς ἵπποις, *horses and all.*

7. μικροῦ (sc. δεῖν), *wanted but little, very nearly.* H. 743. b; G. 1116. (b). — οὐ μὴν ἀλλ', *nevertheless.*

13. κατερεῖν: see κατεῖπον. — αὐτοῦ: H. 752; G. 1121, 1123. — καταβεβηκώς: from κατα-βαίνω.

27. τελευτῶν: = τέλος, *at last.*

Page 28, line 12. ἄρας: from αἶρω.

14. ὅμοιον . . . οἰόνπερ εἰ, *just as if.*

23. οἶον: = δυνατόν.

25. ἀφείεν: from ἀφ-ίημι.

Page 29, line 1. ἡμῖν: dat. of advantage.

5, 6. ἐκ τοῦ ἴσου, *in the same manner as formerly.*

11. τὸ ἐπὶ σέ, *the thing which belongs to you.* Another reading is τὸ ἐπὶ σοί, *that which is in your power.*

12. ἐδήχθη: from δάκνω.

15. ὧν: H. 996; G. 1026, 1027.

17. τί αὐτῷ χρήσει, *how (in what respect) will you treat him?*

20. ἐξ ἀρχῆς, *from the beginning,* i.e. as at first.

22. ὄτῳ: = ᾗτινι.

25. ἀπαγορεύω σοι μὴ κινεῖσθαι, *I forbid you to stir.* μὴ is added to the infinitive to strengthen the negation in ἀπ-αγορεύω. H. 1029; G. 1615. — χαρίεν: sc. ἂν εἴη. Notice the position of ἔνεκα.

Page 30, line 2. ὧν . . . διήγεν: H. 981; G. 1580.

6. συνέλασας: from συν-ελαύνω.

10. ἄφες: 2 aor. act. imper. of ἀφ-ίημι.

Page 31, line 1. καί, *even.*

3. οὐδ' ὅπωςτιοῦν, *not even in the least.*

11. τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέως: the Nebuchadnezzar of the Bible. The son mentioned here was Evilmerodach, who reigned B.C. 562-561.

14. ἂν φανῆναι: indir. disc. for ἂν φανείη.

17. σῆμανθέντων: gen. absolute, the clause ὅτι . . . χώρᾳ taking the place of a second genitive.

26. οὐποτε οἰόμενος, *thinking that the time would never come for doing so.*

Page 32, line 2. ἐπεποίητο, *had had made.*

4. εἶπεν: ἐκέλευσεν.

7. ἐφειστήκασι: with force of present.

17. οὔτοι: the reserve force of the enemy.

18. ἀφ-ήσουσι: from ἀφ-ίημι.

20. ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ ἔδοξε, *in saying this he seemed*; a genitive absolute for emphasis, where ταῦτ' εἰπών would be more common.

21. ἐγρηγόρει: from ἐγείρω.

25, 26. τῶν . . . ἀνδρῶν: partitive genitive with λαβών.

Page 33, line 3. ἀφέντες: from ἀφ-ίημι.

6. ὅσοι . . . ἔφθασαν, *as many of them as had got a start and gone beyond them*, i.e. escaped.

8. ἀνίσταν: from ἀν-ίημι.

13. ὡς παυσομένους, *thinking that they (Cyrus and his men) would cease.* For the case, see H. 974; G. 1570.

17. κατέχων (αὐτούς), *pressing them hard.*

23. διαχειριζόμενον: cf. ἐπιθυμοῦντα, page 26, line 18.

26. βούλοιτο: opt. after εἰπεῖν, not λέγεται.

Page 34, line 6. δυντινα . . . ἀποστρέφεισθαι: by attraction for ὅστις . . . ἀποστρέφεται, on account of the close relation between οὐδένα and ὄντιν' οὐ.

7. Read the very different version of Cyrus' departure in Rawlinson (*The Third Monarchy*), who follows the account of Nicolaüs Damascenus.

9. ὦν: (τῶν δῶρων) ἧ. H. 996. a; G. 1032.

13. ἀπενεγκεῖν: from ἀπο-φέρω.

17. τῷ: for τινι.

19. λόγου: H. 742; G. 1102.

21. φιλοῦντες τῷ στόματι, *kissing.*

Page 35, line 5. ταῦτ' ἄρα . . . ἐνέώρας μοι, *this is the reason that you used to stare at me.* — ἐνέώρας: from ἐν-οράω.

10. αὐτόν: the Mede.

12. διὰ χρόνου, *through* (a period of) *time*, i.e. after some time.

18. ἰδρῶντι τῷ ἵππῳ, *with his horse in a sweat.* Dat. of accompaniment, with participle of attendant circumstance. H. 774; G. 1189, 1190. Cf. *Anab.* I. viii. 1, προφαίνονται ἐλαύνων ἀνὰ κράτος ἰδρῶντι τῷ ἵππῳ.

24. ὅτι, *because.*

Page 36, line 8. τἄλλα: for τὰ ἄλλα; *in other respects.*

9. ἑαυτῶν: H. 749; G. 1120.

10. According to Nicolaüs Damascenus, to whom reference has been made above, Cyrus completely defeated Astyages after a number of

great battles, in one of which his father Cambyses was killed. So the people of both nations looked to Cyrus as the most natural successor to both thrones.

Page 37, line 5. κατεστραμμένος: from κατα-στρέφω. This king was Neriglissar, who assassinated Evilmerodach (B.C. 561). Cf. note to page 31, line 11.

12. ἐπιγαμίας: mentioned because not common in ancient times.

13. πεποιημένοι: masc., though the subject ἔθνη is really neuter.

Page 38, line 3. οὕτω . . . τοῦ Κύρου, accordingly as Cyrus accepted the charge.

5. ἔδωσαν, gave him power.

6. ὁμοτίμων, those of equal honor, i.e. the higher class, as opposed to ὁ δῆμος τῶν Περσῶν, below. Cf. the ὄμοιοι of the Spartans, which Xenophon apparently has in mind here.

15. ἐπεὶ . . . τάχιστα, cum primum.

20. προσειλόμην: from προσ-αίρέω.

25. τὸ δόξαι: subject of γεγένηται; to seem to desire unjustly the property of others is far from us.

26. ἄρχοντες: i.e. being the aggressors.

Page 39, line 5. πειρώμενον: sc. με; that I try (to begin, etc.).

13. Ἔστία: notice that Xenophon here calls the divinities by their Greek names. Διὶ πατρῶφι is

without doubt Ahura-mazda or Ormazd.

18. ὡς οὐδένα ἂν λύσαντα: ὡς οὐδεὶς ἂν ἔλυσε; (*thinking*) that nobody could have undone.

24. μέμνημαι γὰρ ἀκούσας ποτέ σου, I remember that I once heard you say. What is a literal translation?

Page 40, line 2. τῶν φίλων: H. 742; G. 1102. So also αὐτῶν, below.

6. ὦν ἂν δέη, what you ask. H. 739, 996. a; G. 1031, 1099.

9. τί γάρ, yes.

10. ὡς . . . πράττειν . . . ἀνύτειν, etc.: in apposition with ἐκεῖνα.— ἅπερ δεδώκασιν, etc., as regards the things which the gods have bestowed on us, men who have learned (them) do better.

13. ἀφυλακτοῦντας τούτων: cf. ἀμελήσας αὐτῶν in line 7.

15. ἐδόκει: repeats ἐδόκει of line 10.— καί, even.

18. οἰδά σε λέγοντα αἰεὶ, I know that you always used to say.

19. ἰππεύειν: belongs with μαθόντας, while νικᾶν depends upon αἰτεῖσθαι.

25. παρά, contrary to.

27. ὁμοίως: correlative with ὡσπερ; in the same way as.

Page 41, line 3. ἄ: H. 718; G. 1058.

5. ὦν: after περι-γενέσθαι. H. 749; G. 1120.

9. τούτοις: τοῖς ἐπιτηδεύουσιν. H. 766, 767; G. 1165. Take τοῖς χρήμασιν with πιστεύων. H. 764. 2;

G. 1160. It may, however, be taken with *τούτοις*, *trusting in these, the funds of Cyaxares*.

14. *ἐκείνο*: ὅτι . . . *δαπανᾶν*.

16. The omitted antecedent of ὧν is partitive genitive with *τι*.

17. *μηχανᾶσθαι*: depends on *χρή*.

21. *μηχανῶ*: imperative.

22. ὧν ἂν . . . *δοκῶν*, *those whom you ask when you do not seem to be in want*.

24. *αἰδοῦς*: gen. H. 742; G. 1102.

25. ἕως ἂν ἔχωσι, *as long as they have (the necessary supplies)*.

Page 42, line 4. *πειθομένους*: pred. w. *παρέχειν*.

6. *πολεμίων*: gen. after *πλεῖον ἔχειν* = *περι-γενέσθαι*, page 41, line 5.

15. ἡμᾶς, *τάναντία*: H. 724; G. 1069.

23. *εἰς τὸ ἴσον καθιστάμενοι*, *putting yourselves on an equal footing*.

Page 43, line 2. *οἶδα λαμβάνων* (like *οἶδά σε λέγοντα*, page 40, line 18), *I know that I used to receive*.

6. *ἀνθρώπων*: H. 739; G. 1099.

10. *τούτων ἀγύμναστοι*: H. 753; G. 1139, 1140. Cf. Lat. *imperitus rei*.

14. *μάθε δέ μου τάδε*: H. 750; G. 1130.

17. *εἰκάζοντες*, *on conjecture*.

22. *ἀπώλοντο*: from *ἀπ-όλλυμι*.

24. *οἷς* . . . *πάσχειν*, *whom they might have treated as friends, both giving and receiving benefits*. Give a careful literal translation.

26. *ὑπ' αὐτῶν τούτων*, *at the hands of these very men*.

Page 44, line 2. ὧν: H. 996. *a*; G. 1032.

8. *ἀποβήσεται*: from *ἀπο-βαίνω*.

26. *ἐφοίτων*: from *φοιτάω*.

Page 45, line 4. ὀλίγοι ὄντες: concessive.

6. *δέει*: middle voice.

8. *αὐτόθεν*: i.e. from Assyria.

20. *κᾶν (καὶ ἂν)*, *just about*.

Page 46, line 1. *μάχην*, *manner of fighting*.

8. *ἀναλωθήσαν*: from *ἀν-αλίσκω*.

15. *πλήθει*: H. 780; G. 1182.

18. *τοῖς προσιοῦσιν*, *those who are coming*.

25. *μεντᾶν*: for *μέντοι ἂν*.

Page 47, line 12. *εἰς χεῖρας συμμίζοντας*: *ὁμόσε ἰόντας*.

24. *ἔργον*, *duty*.

Page 48, line 1. ἐν ᾧ: sc. *χρόνῳ*, = *while*; correl. w. *ἐν τούτῳ*, below.

3. *εἰς*, *for, in order to give*.

7. *πεποιημένα*, *ready for use*.

10. *ἀφέμενοι* (from *ἀφ-ίημι*) *τοῦ . . . νοῦν*, *refraining from giving their attention to many things*.

13. *ἀνθρώποις*: H. 768; G. 1173.

17. *πλήθος*, *in number*. H. 718. *b*; G. 1058.

20. *σκηνοῦν*: infin. used where in Latin a gerund would be employed.

Page 49, line 2. ἔμελλον, *were likely (to), would*.

3. *πράξαι εἴ τι δεόμενος τύχοι*, *if he happened to wish anything done*.

5, 7. ἀγαθόν: pred.; a good thing. H. 617; G. 925.

10. οἱ ἄν . . . ἡσκηκότες, who are conscious of having duly exercised.

13. ὥστε ἱκανὴν ἔχειν, large enough to contain.

14. ὡς τὰ πολλά, for the most part.

17. ἔστι δ' ὅτε: ἐνίστε δέ.

25. κηρύκων, πρέσβων: gen. after ἦπτον. H. 755, 756; G. 1153.

Page 50, line 7. λόγοι: topics for conversation.—ἐμβληθήσονται: from ἐμ-βάλλω.

11. τὸν αὐτὸν τρόπον: H. 719; G. 1060.—ἢ οὐδὲν ἄρα διοίσειν, or is it likely that they will differ. οὐδέν, H. 718; G. 1059.

12. διοίσειν: from δια-φέρω.—ἡμῶν: H. 748; G. 1117.

Page 51, line 1. μείον ἔχειν, to be at a disadvantage.

6. τῆς τύχης: H. 761; G. 1129.

7. μὴ φρόντιζε, never mind!

14. ἦνεγκε: from φέρω.—ἀνήλωτο: from ἀν-αλίσκω.

15. εἰλήφει: from λαμβάνω.

16. τῇ τύχῃ: dat. of cause.

27. ἕκαστον: in apposition with ἡμᾶς. The unexpressed antecedent of ἅ is the object of διδάσκειν.

Page 52, line 3. ἐπ' αὐτῷ, behind him.

4. ῥῆμην: from οἶμαι, οἶομαι. How does στάς differ from στήσας?

6. σοι: H. 770; G. 1171.

11. ὅς: οἶτος. Cf. Anab. I. viii. 16, καὶ ὅς ἐθαύμασε τίς παραγγέλλει.

12. λοιδορουμένου: sc. αὐτοῦ (τοῦ ταξίαρχου).

17. ἐνεγκῶν: frdm φέρω.

19. τοῦτο μόνον: τῷ πρόσθεν ἕπεσθαι; to follow the man in front.

23. δραμόντα: from τρέχω.

Page 53, line 3. ὥστε εἶναι . . . ἀνακτήσασθαι, so that it is possible to gain as friends very many of them even by a bit of meat.

20. αἴσχει: H. 780; G. 1182.

Page 54, line 3. φιλεῖς, kiss.

5. ἦρκει ἄν . . . τοῦτο, this (i.e. kissing him) would suffice instead of, i.e. be equivalent to.

9. τὰς τρίτας σπονδάς: Xenophon again introduces a Greek custom. The third libation was offered, at the close of a banquet, to Jupiter Stator, or to Mercury as giver of sleep. The first libation was made to Olympian Jupiter at the beginning of the feast; the second, to the heroes.

17. οἳ τε πολέμιοι, etc.: pred. after ἐστί or εἰσί, omitted.

19. ἄθλα: pred. after πρό-κεῖται.

21. κοινωνοὶ πολέμου, companions in war.

22. ὡς . . . δεόντων: obj. of ἔχωσιν; have this (in his mind), viz. that nothing will be as it ought to be.

Page 55, line 5. τιμῆς: depends upon τεύξεσθαι. H. 739; G. 1099.

9. φρονήσει: cf. αἴσχει, page 53, line 20.

16. ἀγαθοῦ τινός μοι μετέσται, I

shall have a share in some good thing. H. 737; G. 1097, 1161.

23. τὸ σῶμα, τὴν ψυχὴν: H. 718; G. 1058.

Page 56, line 2. ὁμοίως συνουσίας: gen., depending on ἀξιουμένων.

10. μάχη, *method of fighting*.

13. τούτων: i.e. that part of the body.

15. ἀλλὰ καὶ, etc., *but even though beaten for this very thing*.

22. πρὸς τῷ πεφυκέναι: πρὸς τῇ φύσει.

Page 57, line 17. ἅπασιν ἀνθρώποις: = ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων.

22. ὡς οὖν ἐμοῦ . . . ἀξιῶσοντος: used instead of ὅτι and a finite verb, depending on γίγνωσκε; *be assured that I shall*, etc. Cf. *Anab.* I. iii. 6, ὡς ἐμοῦ οὖν ἰόντος ὕπη ἀν καὶ ὑμεῖς, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε, and note the similarity between the two sentences.

24. ταύτης τῆς μάχης: take with ἔριν.

Page 58, line 13. ἔστιν οἷ: = ἐνιοι.

14. θωράκων, γέρωρον: H. 739; G. 1099.

21. ταῦτά, τοὺς . . . βάλλοντας: H. 725. α; G. 1073.

24, 25. οἱ . . . ὀπλίσει: i.e. those who were armed with sticks. The others resembled more the Assyrians, who fought without complete armor.

Page 59, lines 1, 2. ἀντικνήμιον, χεῖρα: H. 718. α; G. 1058.

8. τὸ ὁμόθεν παῖσθαι: subj. of δοκοίη.

17. παράγειν εἰς μέτωπον, *advance to the front*.

25. τούτου κατ' οὐράν, *in its rear*.

Page 60, line 3. πραότητος: H. 744; G. 1126.

18. ἕως ἄν παραγγέλλω, *until I give the word*.

28. διπλὴν . . . εὐωχίαν παρέχειν, *it is just that I give you also double entertainment*.

Page 61, line 9. κελεύει: i.e. Cyaxares.

13. ὡς ὀψομένων τῶν Ἰνδῶν, *since the Indians are likely to see*.

20. ἐγένοντο τὸ μὲν μέτωπον, *were in the front, formed a front*. H. 718; G. 1058.

Page 62, line 4. στενωτέραν οὐσαν ἢ ὡς, *was too narrow for*.

19. τάχει, φαυλότητι: H. 778; G. 1181.

23. ἐμῆς . . . φαίνεσθαι: in apposition w. τοῦτο.

27. σχολῆ: modifies ὑπήκουον.

Page 63, line 7. ἐξ οὗ, *from what cause*.

Page 64, line 1. ἀνήλωκα: from ἀν-αλίσκω.

5. πρὸς μὲν . . . δοκεῖ εἶναι, *yet in all respects (i.e. for everything) to look to you whom I see incurring many expenses, seems to me to be unreasonable*.

7. σὲ καὶ ἐμέ: subj. οἱ σκοπεῖν.

11. μέλλοι καὶ σοὶ δαπανηθῆν βέλτιον εἶναι, *is likely when spent to be for your good as well* (καί).

23. τούτου: gen. w. ἡμέλων. H. 742; G. 1102.

24, 25. ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι τοῦ, *in safety from*, i.e. *so that neither he nor whatever he may carry off there may get into our hands*. For τοῦ μὴ γενέσθαι, see H. 963; G. 1549.

Page 65, line 3. ἂν ποιῆσαι: for ἂν ποιήσαιμι, potential.

12. τὸ λεληθέναι (from λανθάνω) ἡμᾶς ταῦτα βουλευόντας, *for us to keep it a secret that we are making this plan*. Translate literally.

20. ἐνθὲνδε: i.e. from Media.

22. εἰωθας: from ἔθω.

24. καὶ ἐνθάδε, *even here* (in Media).

Page 66, line 1. οὐκ ἐθέλω σοι δοῦναι, *I shall not give*.

5. σὺν ἧ ἔχοις δυνάμει: σὺν δυνάμει ἦν ἔχοις. H. 995. a; G. 1031, 1037. — προεληλυθοίης: from προέρχομαι.

8. ἂν ἴοις: i.e. into Armenia.

15. τῶν νεωτέρων ἱππέων: part. gen. H. 736; G. 1097. 1.

18, 19. τὰ ἱερὰ ἐπὶ τὸν Ἀρμένιον λέναι, *the omens for proceeding against the Armenian*.

20. πορευομένῳ δ' αὐτῷ: dative with ὑπ-ανίσταται. Translate as if it were a genitive absolute.

23. ἐξήρε: from ἐξ-αίρω.

24. κάπενεγκών: by crasis for καὶ ἀπ-ενεγκών. See ἀπο-φέρω. — ἐχρήτο τῇ ἄγρα ὅ τι ἤθελεν, *used its prey as*

(lit. *in whatever respect*) *it pleased*. H. 718; G. 1058.

Page 67, line 4. ὦν: H. 742; G. 1102.

7. εἶπεν: ἐκέλευσεν.

Page 68, line 5. τῷ: τινί. H. 775; G. 1179. — θαρρεῖν: depends upon παρ-αγγέλλειν.

7. Take βουλόμενος with τυγχάνοι; *whether he chanced to wish to sell*. H. 984; G. 1586.

9. ἐξεπλάγη: from ἐκ-πλήττω.

12. ὀφθῆσθαι (see ὄραω) ἔμελλε . . . ἀρχόμενος, *was about to be seen to have begun*, etc.

19. Notice the tense of κατασκευομένουσ, and supply τινάς.

22. αὐτός: Κύρος.

24. αὐτόν: τὸν Ἀρμένιον.

26. διαθεόντων: depends on μεστόν. H. 753. c; G. 1139, 1140.

Page 69, line 2. λήψοιτο: from λαμβάνω.

3. ἦσαν δ' οἱ, *but there were who*, i.e. *but some*.

8. ἐάλωσαν: from ἀλίσκομαι.

11. ἐπὶ λόφον τινά: cf. the flight of the eagle (see page 66), which seemed to point to the king's flight.

15. τῷ Κύρῳ: dat. of advantage. H. 767; G. 1165.

20. καὶ οὐ: i.e. *instead of*.

24. χρῆσθαι σοι ὅ τι βούλοιο: see note to page 66, line 24.

Page 70, line 4. ὥσπερ εἶχε, *just as he was*, showing his great distress.

7. ἄλλο μὲν οὐδέν, *in no other respect*. H. 718; G. 1058.

9. ἀκούσει παρών, *that you may be present and hear, hear in person*.

12. εἴ τις . . . παρῆν: obj. of προσ-εκάλει.

16. ἵνα . . . ἀπῆ, *that one fault at least may be wanting to you*.

17. τὸ γὰρ ψευδόμενον φαίνεσθαι: subj. of γίγνεται.

18. σύγγνωμης τινός: depends on τοῦ τυχεύειν (H. 739; G. 1099), which in turn is governed by ἐκποδών. H. 753. *g*; G. 1117.

26. γενέσθω ὃ τι βούλεται, *let whatever will happen*.

Page 71, line 9. ἄλλον τινὰ τρόπον: H. 719; G. 1060.

21. ἐλεγχθέντα ὅτι ψεύδομαι, *convicted of falsehood*. — ἀποθανεῖν: depends upon δεῖ.

26. οἰχομένου: τεθνηκότος. Cf. *Anab.* III. i. 32, τὸν στρατηγὸν παρεκάλουν, ὁπόθεν δὲ οἴχοιτο τὸν ὑποστράτηγον.

Page 72, line 4. ὦν: cf. ὦν, page 7, line 15; page 24, line 25.

12. ἐροίη: from εἶπον.

14. τοῦ πατρός: gen. of the person, while the thing admired (ὄσα . . . πέπραχε) is placed in the acc.

23. σὺν τῷ σῶ ἀγαθῷ, *for your advantage*.

Page 73, line 3. οὐδ' ἄλλης . . . εἶναι, *there is no profit even in another virtue*.

11. τὸν μέλλοντα σώφρονα ἔσεσθαι: is the subject of γενέσθαι. — φρόνιμον: is predicate.

13. ἧσθου: from αἰσθάνομαι.

14. κρείττονι: with μάχεσθαι. H. 772; G. 1177.

16. τῆς ἀφροσύνης: what Latin construction corresponds to this?

18. ταύτη: depends upon πείθεσθαι.

21. ἦν, (*victory*) *by which*.

23. ἀ δὲ ῥήθη, etc., *and the things which he thought he should have accomplished by concealment, by surprise, or by force*.

Page 74, line 7. ἐν τῷ παρόντι: sc. χρόνῳ.

10. εἴσεσθαι: from οἶδα.

17. τοῦ: taken with κατα-λιπεῖν, after μέλει.

Page 75, line 23. σοί: depends on πολεμοῦσι.

25. δασμόν: in apposition with ὦν, which is the direct object of ἔφερε, but attracted into the case of ταλάντων. H. 994; G. 1031.

26. ἔλιπες, *failed to pay*.

Page 76, line 7. ἂν καταλίπης . . . ἀπίης, *that what you leave behind is no less yours than what you take away with you*. How does ὦν differ in construction from ὦν in line 1?

11. τούτων: ἀντὶ τούτων.

13. πόσου: H. 746; G. 1133. So ψυχῆς, line 16, and αὐτῶν, 20.

18. εἰλήφθαι: from λαμβάνω. — σοῦ . . . φυγόντος: expresses cause.

Page 77, line 10. ὦν: cf. ὦν, page 76, line 8.

12. εἰπέτην: dual.

15. σκευοφόρον: predicate.

16. ἐπὶ πόσῳ: πόσου, of price.

20. συνεσκευασμένους: pred. in agreement w. ἡμᾶς, the omitted subject of παρ-έσεσθαι.

Page 78, line 8. ἡκηκόει: from ἀκούω.

9. πολλήν: πολύ would be more common.

15. ἐν ᾧ (sc. χρόνῳ), while.

21. σωφρονεῖν ἀνάγκη . . . ἀμφοτέροις: ἀνάγκη ἂν εἴη ἀμφοτέροις πρὸς ἡμᾶς σωφρονεῖν.

24. προθυμία: dat. after σύμμαχον; helpful.

28. χρησαίμεθ', have to deal with, find.

Page 79, line 7. ὀρθίους, in columns. Cf. *Anab.* IV. ii. 11, iii. 17, etc.

20. ἐάλωσαν: from ἀλίσκομαι.

26. ὄν: partic. of indir. disc. (H. 982; G. 1588), neuter to agree with its subject, ἐνθα αἱ σκοπαὶ ἦσαν, the place where the scouts were posted.

Page 80, line 8. εἰρήνης: take with ἐπι-θυμεῖτε.

10. ἔφασαν, said that it was so.

11. ὅς: οὗτος.

16. ἐξείναι ὑμῖν: obj. of βούλοισθ'.

Page 81, line 7. μὴ ὅτι, non modo non.

23, 24. προσδεῖσθαι, προσδεχόμενος: what is the force of πρὸς here?

Page 82, line 1. ποιῆσαι ὥστε σε νομίζειν, to make you think.

8. τὸ στράτευμα ὅσον τε ἦλθεν ἔχων: translate first literally, and render, the army with which he had come.

11. The subject of εἶναι is the same person as that of ὦντο.

12. κατέβη εἰς τὴν οἰκουμένην (sc. χώραν): went down from the Chaldean mountains, where he was, into the cultivated plains of Armenia.

13. ὑπήντων: from ὑπ-αντάω.

16. ἄν: take with ἦδεσθαι, for ἦδοιτο ἄν.

17. τιμῇ: like τούτοις, above. H. 776; G. 1181.

21. οὐ ποιήσετε . . . εὐεργετεῖν, you shall not make me go about doing services for a reward (lit. going about to do, etc.).

24. αὐτῶν: ταῦτα τὰ χρήματα ἃ φέρεις.

27. ὅτι: does duty both as object of κεκτημένοι and dative of means with κοσμήσεσθε and διδέτε; with which you will be adorned, etc.

29. τὰ σώματα: but not the treasure.

Page 83, line 7. χρήματα: accusative of specification; enriched by the money.

12. ἔχοιεν: δύναιτο.

19. ὦν: the omitted antecedent of ὦν is gen. w. δι-εδίδου. H. 737; G. 1097. 2.

22. ἔχομεν: sc. χρήματα. — ἔξομεν: δυνησόμεθα.

24. τὰ ποῖ' ἅτ' ἔργα, what sort of deeds.

Page 85, lines 6, 7. ἦν θάπτον: ἐπειδὴν τάχιστα; *cum primum*.

9. Δί: notice again the use of Greek names of divinities.

26. μεταστρατοπεδευόμενοι, *changing* their camp. This is a common meaning of μετά in composition.

Page 86, line 1. ὀδόν: H. 720. b; G. 1062.

2. ὦρα: supply ἐστί.

4. μὴ ἀντιπροσιναί: μὴ here is added to the infinitive to strengthen the negative idea already contained in φοβουμένους, but cannot be rendered into English. H. 1029; G. 1615. — δῆλοι ὦμεν: δηλωῶμεν.

13. ἀπάτης ἕνεκα τῶν πολεμίων, *in order to deceive the enemy* (objective gen.).

14. ἔστιν ὅτε: ἐνλοτε.

15. εἶναι: used as a noun with the article, in the acc., obj. of διὰ. The subject of εἶναι is τὰ πυρά.

17. ἔστεφανωμένος: with myrtle, according to Herodotus: ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτήνος καλέει τὸν θεόν, ἔστεφανωμένος τὸν τίαν, μυρσίνη μάλιστα (I. 132).

24. παραινῶν . . . αἰσχυνοίμην ἄν, *I should be ashamed to remind you what men, etc.*

Page 87, line 7. τοῦτο, αὐτούς: accusatives. H. 724; G. 1069.

8. ὦν: H. 754. a; G. 1139, 1140.

Page 88, line 7. νικήσαντες: conditional.

11. μένοντες, *standing your ground*. — μῶρον: pred. adj., in

agreement with τό and the words following, used as a noun; *it is foolish for those who, etc., to turn their defenseless parts to the foe, i.e. to turn the back in battle.*

12. τὰ τυφλά τοῦ σώματος: i.e. the back.

15. Compare the next few lines with the strong appeal in *Anab.* III. ii. 39: ὅστις τε ὑμῶν τοὺς οἰκείους ἐπιθυμεῖ ἰδεῖν, μεμνήσθω ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι· οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλως τούτου τυχεῖν· ὅστις τε ζῆν ἐπιθυμεῖ, πειράσθω νικᾶν· τῶν μὲν γὰρ νικῶντων τὸ κατακαίνειν, τῶν δὲ ἡττωμένων τὸ ἀποθνήσκειν ἐστί· καὶ εἴ τις δὲ χρημάτων ἐπιθυμεῖ, κρατεῖν πειράσθω· τῶν γὰρ νικῶντων ἐστὶ καὶ τὰ ἐαυτῶν σφίζειν καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων λαμβάνειν.

Page 89, line 4. ἐκ πολλοῦ: sc. χρόνου.

5. τὸ ὁμόσε ἰναί: subj. of εἶναι.

7. ἔξω βελῶν, *out of range*.

8. Ζεὺς σύμμαχος καὶ ἡγεμών: Xenophon is again describing the Greek usage to which he was accustomed.

9. πάλιν ἦκε: the countersign was given orally by the general to the lower officers, and by them to the men in their several commands. Then it was passed back, in the same way, to the general. Cf. *Anab.* I. viii. 16, where the watchword was Ζεὺς σωτὴρ καὶ νίκη.

10. παιᾶνα: to the god of war.

16. πολὺ: πολλάκις.

21. ὅπερ: i.e. this state of things.

27. πολὺ πρὶν, *long before*.

Page 90, line 2. ἀφειμένων: by the enemy.

7. τοῦ βάδην: with ἐπι-λαθόμενος. H. 742; G. 1102.

10. διὰ πάντων: διὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος.

11. Τίς ἔψεται: subj. of ἐχώρει.

15. τὰς εισόδους: i.e. to the camp.

24. κεφαλῆς τῆς τάφρου: probably the mound, or *agger*, beside the trench. So below, ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν ἔνδον, *from the inner parts of the mound*.

Page 91, line 2. διακεκοφώτας: from δια-κόπτω.

10. τέκνοις, ἑαυταῖς, σφίσιν αὐτοῖς: H. 767. a; G. 1168.

13. κεφαλᾶς: see note on page 90, line 24.

15. ὄντες: causal.

21. χοροῦ: after μᾶλλον. H. 756; G. 1153.

24. ἔτοιμοί εἰσι μάχεσθαι εἴ τις ἐξέρχοιτο, *they were ready to fight in case anybody should come out*. The optative expresses the improbability of the fulfillment of the supposition.

25. ὡς: ἐπεὶ.

Page 92, lines 4, 5. τούτων . . . ὧν: τούτων . . . ἃ.

8. παρ' ὧν προσήκει, *from those of whom it is fitting (to inquire)*, i.e. *from the proper persons*.

11. ἄλλων: H. 750; G. 1103.

12. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα: supply ἐποiei from ἐποieiτε.

16. ἀφείς: from ἀφ-ίημι.

18. ἔφθασεν . . . ποιήσας πρὶν, *he placed his company out of range*

before the enemy, etc. Translate literally.

26. καὶ ἄρχεσθαι ἱκανὸν καὶ ἄρχειν: the first καὶ connects ἱκανὸν with φρόνιμον, the second joins ἄρχειν and ἄρχεσθαι.

Page 93, line 1. τοῦ ἄρχοντος: this was probably Neriglissar, son of Nebuchodonoser, or Nebuchadnezzar.

6. The subject of παρέιχε is the clause with ὅτι following.

19. ἀφείναι: from ἀφ-ίημι.

Page 94, line 2. τῶν ἀγαθῶν, *the good, the advantages*.

10. ἐπιτήδεια . . . ὑπὲρ ὧν ἐδέοντο, *suitable for obtaining*, i.e. *likely to secure, the things which they desired*.

13. ὥσπερ, *as it were*.

22. ἐφ' οἷς, *that with which*. The omitted antecedent of οἷς is the object of ἄγοντες.

25. ἀπεσχισμένον: in the hurry of flight, detachments, especially of infantry or of supplies, might easily fall behind or become separated from the main army.

Page 95, line 3. δίκαιος εἰ ἀντιχαρίζεσθαι: δικαίως ἂν ἀντιχαρίζοιο.

9. ἔρει: from εἶπον. — ἄν: ἃ ἂν.

13. σύ: Artabazus.

20. ἐμέ: object of θεᾶσθαι. — καί: is adverbial.

25. τὰ ἔργα: i.e. the capture of large amounts of booty and many prisoners.

26. ὥσπερ, *as it were*.

Page 96, line 10. ὅτι μὲν, etc. : take after γινώσκομεν. — τὰ νῦν προφαινόμενα: the plunder gained by the Medes and Hyrcanians, probably deposited in sight of the council.

13. ὅπως, *quo modo*, introducing an indirect question after οὐκέτι ὄρω.

16-24. Compare *Anab.* II. iv. 6 for a similar speech; and III. iii. 15-20, where the same difficulty was met by the formation of a body of cavalry and slingers.

26. ἑαυτῶν: pred. gen. equivalent to a poss. adj. like ἡμέτερα.

Page 97, line 1. ὅσαπερ, i.e. κακά, with πολεμίους, double acc. after ποιεῖν.

2. μετριώτερον φρονούντας: cf. μέγα φρονεῖν.

4. εἰ αὐτοὶ . . . ἡμῖν αὐτοῖς: i.e. *we could do without their aid.*

6. ταῦτα: acc. with ἀντιγνωμότησει (H. 718; G. 1058), *in this respect*, namely, *that for the Persians to possess a body of cavalry of their own will be entirely for their advantage.* Here γενέσθαι is the subj. of διαφέρειν. Περσῶν is pred. For μὴ οὐχί, see H. 1034. a; G. 1615, 1616.

12. κατειλημμένοι: from καταλαμβάνω.

13. ὅσα: is obj. of ἔχουσι, which agrees with ἵπποις.

21. εἴποι ἄν τις: potential. H. 872; G. 1327.

Page 98, lines 11, 12. τὸ . . . συμφέρειν: in apposition with ἐκεῖνο.

13. κινδυνεύειν: μάχεσθαι.

15. τοῦτο: ὃ γε . . . φοβηθείη.

23. τῷ: τινί (not τῷ), depending upon ἐξ ἴσου.

Page 99, line 1. ἐξ ὅψεως μήκουσ: that is, *as far off as I can see.*

3. ὥσπερ, *as if.* — ὃ: δι' ὃ; *wherefore.*

5. εἰ ἐγένοντο, *if there ever were any.*

10. ἕξω: δυνήσομαι.

15. πολλοῖς: take with χρῆσθαι.

16. πολλοῖς τῶν . . . ἡδέων, *many of the pleasures natural to horses.* πολλοῖς is dat. as if depending on χρῆσθαι, instead of gen. after ἀπολαύειν.

29. γράφε τῶν, etc., *put me down as one of those who.*

Page 100, line 9. ἐξ ἐκείνου: sc. χρόνου.

11. ὀφθείη: from ὄρω.

17. αὐτῷ: H. 767; G. 1165.

18. διηγοῦντο: what is the force of διὰ here? Cf. διήκουε, below.

21. δῆλοί τοι ἔστὲ ὅτι: translate literally, and notice the difference between this and the English idiom. H. 944.

23. ἰδεῖν, *visu.*

24. ὀπόσῃν ὁδόν: into the Assyrian territory. — διήλασαν, διελάσειαν: from δι-ελαύνω.

Page 101, line 2. δυοῖν: gen. after ἐπιμελητέον.

16. μηδείσ: with especial reference to the king of the Assyrians, who had compelled them to fight for him.

18. καὶ ἃ λέγομεν ἀδόλως: i.e. assurance that we will keep our promises.

25. ἐκείνων: sc. ἄρχητε. H. 741; G. 1109.

Page 102, line 3. ὡς ἐπ' εὐτυχίᾳ, *as after a success.*

5. ἀκούων: causative.

8. εἰληφότες: from λαμβάνω.

12. ἑώρα οὕτως ἔχοντα, *saw that this was so.*

13. τῷ καταλιπόντας: with οἴχασθαι, dative of cause.

18. ἄν: take with βουλευσαί; *I did not think that you would have taken measures.*

21. βούληται: sc. μένειν.

Page 103, line 1. οἱ σὺν αὐτῷ: sc. εὕρισκον ἐκείνους.

5, 6. τῷ μηδ' εἰπεῖν: like τῷ οἴχεσθαι, above.

14. φίλιον: τῶν φίλων.

15. ἀποχωροῦσι: i.e. from the camp which Cyrus now held.

19. εἰρημένον (from εἶπον): τεταγμένον.

26. ὀλίγοι, *too few.*

Page 104, line 13. ἃ δ' ἔχομεν ἡμεῖς: refers to the plunder already taken from the enemy.

14. ὃ τι: object of πέμπων; *by sending what (portion).*

16. τὰς ἀρχάς: sc. ἐρώτα from the preceding clause. The second accusatives, in each case, are τὰ μὲν πρὸς τοὺς θεοὺς and τὰ δὲ πρὸς τὸ κοινόν. H. 724; G. 1069.

24. καί, *even.*

Page 105, line 3. ἡμᾶς: omit in translation.

6. ἀπεληλαμένους: from ἀπελαύνω.

15. ὄτῳ ὑμῶν μὴ ἀχθομένῳ εἴη: ὅστις ὑμῶν μὴ ἄχθοιτο.

19. μαχομένους: notice the tense.

Page 106, line 1. φαίνει: not active.

2. ταῦτα: nominative, subject of συμφέρει.

6. τοῦ δὲ Μήδου: the messenger of Cyaxares.

14. ὅποσα ἐλπίς: sc. ἐστι.

Page 107, line 6. σκέψαι δέ, etc.: i.e. *consider how you are treating me to blame me after such conduct on my part towards you.* But translate also literally.

8. οὐχ ὅσους, *not merely as many.*

12. ἀμφοτέροις: i.e. both Cyaxares and those whom Cyrus persuaded to follow him.

17. ἐπί, *for.*

18. τι: acc., but translate with δέη; *if you have any need of them.*

19. σοὶ ὑπάρχειν, *it is possible for you, you are at liberty.* Depends upon ἐπιστέλλω.

26. ὅταν τάχιστα, *as soon as.*

26-28. The clause ἃ . . . ἀγαθά is the object of διαπραξώμεθα.

Page 108, line 4. συμφέρει, *it was for his (the messenger's) advantage.*

10. τοὺς πρόσθεν: sc. καταβάλλειν ἐκέλευσεν.

12. **ὀπόσων**: the omitted antecedent is the object of **ἔκαον**.

17. **καινὰ . . . παρόντα**: nom., in apposition with **πολλά**, where a gen. absol. would be expected.

20. **χώραν**: i.e. their proper places.

21. **ἐπ'**, in addition to.

26. **ὡς**: ἴνα.

Page 109, line 6. **εἰς ἐνδεόμενά του** (= **τινος**), in quarters lacking in anything (of the things mentioned).

17. **προσδέησθε**: what is the force of **πρός** here? — **καί**, also. — **ἴτου** is gen. of price. H. 746; G. 1133.

23. **συνοίσειν**: from **συν-φέρω**.

24. **ἦσαν** (not **ἦσαν**): from **εἶμι**.

27. **κληρωσαμένους . . . ἐκάστοις**, and to assign by lot an equal number to each company. Translate also literally.

Page 110, line 4. **τὰ εἶδη**: not nominative.

9. **τούτοις**: refers to the newly freed slaves, while **αὐτούς** refers to the taxiarchs.

14. After his promotion to the cavalry, each of the taxiarchs was to choose a successor in the command of the infantry forces.

Page 111, line 3. **τὸ μὲν γένος**: acc. H. 718. b; G. 1058.

5. **ἵππον**: **ἱππέας**.

9. **ὑφ' ὑμῶν**, at your hands.

16. **ἄπαις δ' εἰμι ἀρρένων παίδων**, I am childless of male children, i.e. I have no sons. — **ὅς γὰρ ἦν μοι**, etc.: this sentence admirably shows, by its

lack of coherence, the agitation in Gobryas' mind as he tries to describe his son's death.

21. **τιθείη**: **ποιοῖτο**; as a son could make his father happy by honoring him, i.e. honored as much as a son could do to make his father happy.

22. **ὁ νῦν βασιλεύς**: Laborosoarchod [B.C. 557]; **τοῦ τότε βασιλέως**: Neriglissar [B.C. 561-557], who followed Evil Merodach, the son-in-law and successor of the Nebuchadnezzar of the Bible. Laborosoarchod ruled only nine months, being put to death on account of his great cruelty and tyranny.

28. **ἀνείς**: from **ἀν-ίημι**.

29. **κρείττων**: pred.; *thinking himself to be a better horseman than he.*

Page 112, line 3. **ὡς μήποτ' ὄφελεν**: sc. **ἁμαρτεῖν**. H. 871. a; G. 1512.

4. **οὐδὲν δεόν**, it being not at all necessary, i.e. as he should not have done. Accusative. H. 973; G. 1569.

5. **ὑπὸ σκότου**, under darkness, concealed.

13. **παῖδα, ψυχὴν**: H. 724; G. 1069.

18. **τιμῆς**: i.e. the usual rites of burial.

20. **δῆλος ἦν συναχθόμενος**: what is the English idiom?

21. **εἰ μὲν ἔζη, οὐκ ἂν ποτε ἦλθον**: notice the difference in tense, and be careful to show it in translation.

22, 23. **ὑπ' ἐκείνου**, at his hands.

27, 28. **καὶ ὡς πρόσθεν . . . διακέει-**

μαι, and how I now am situated who formerly lived in happiness.

Page 113, line 1. τιμωρίας: gen. after τυχεῖν.

2. ἀνηβῆσαι ἂν πάλιν δοκῶ: what is force of ἂν here?

3. ἀποθνήσκων: conditional.

6. φρονῶν φαίνη, are proved to be sincere.

10. ἥνπερ: do not confuse with ἥνπερ above.

11. τί: acc.

14. ἀποίσω: from ἀπο-φέρω.

16. γάμου ἥδη ὥραία, just of an age for marriage.

23. ἐπὶ τούτοις, on these conditions.

Page 114, line 6. δευτεραῖοι: adj. for adv.

16. αἰρέσιμον: cf. χρήσιμος, ὠφέλιμος.

20. ἐπ', for, during.

21. ἂν ἐπιλιπεῖν: with ὅσα. G. 1534.

22. ὃ τι ποτ' εἴη ταῦτα, as to what this (preparation) meant.

Page 115, line 13. δεινόν τι: for gender, cf. Anab. II. v. 9, φοβερῶτατον δ' (ἐστίν) ἐρημία. — κάλλος and μέγεθος are acc.

Page 116, line 3. δεομένου: concessive.

5. στιβάδος: probably a mattress filled with leaves and twigs.

16. σφᾶς: Γωβρύαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ.

19. ὄμμασιν, ἀρπαγῇ, τῷ νῷ: are

all in the same construction, with καταφανῆς γένοιτο. Translate, would neither by looks, nor by attempting to help himself, nor by abstraction of mind, appear to be struck with any (sort of) food or drink, so as not to notice the things which he would notice if he were not at his meal.

Page 117, line 4. τό: take with οἴεσθαι, as the subj. of ἔδοξεν. — ὄντας: temporal; when they were in the field. — τῶν . . . ἐμβαλινόντων: part. gen. after μηδενός, which is gen. after πλείω. H. 755; G. 1153.

15. τοὺς δ' ἄλλους: obj. of ἄγειν.

17. τοὺς Πέρσας: the Persian infantry who had recently been enrolled as cavalry, and not as yet acquired a great degree of proficiency; hence their experience of the following sentence.

26. τῷ εὐθὺς φανεροὶ εἶναι: τῷ εὐθὺς φαίνειν; dat. of means.

Page 118, line 15. κἂν αὐτός, even he, Gobryas.

24. μήποτε σοὶ λήξειεν: H. 870; G. 1507.

Page 119, line 3. εἴ τι οὗτος πάθοι, i.e. if he should be killed.

12. ὡς: ἵνα; in order to be the better trusted.

22. προδιερευνησομένους: what is the force of πρό and διὰ in this word?

Page 120, line 4. πληγῆς: H. 739; G. 1099.

14. δοκεῖν χρή, we may suppose. — ἐκ, after.

22. ἐκπιπτόντων: causal.

23. τῶν μὲν, τῶν δέ: in apposition with τῶν ἡνιόχων.

Page 121, line 1. ἀποστάν: 2 a. act. partic. neuter of ἀφ-ίστημι.

3. ἔνθα: relative.

6. ἀμφὶ ἔχειν, be about, attend to.

7. ἐπισκέψαιτο τὸν Γ. πῶς ἔχοι: ἐπισκέψαιτο πῶς ἔχοι ὁ Γαδάτας.

9. τὸ τραῦμα: acc.; why?

12. ὁποῖός τις ποτε φαίνει ἰδεῖν, what sort of a person you are to look upon, i.e. what sort of a looking person you are.

13. ὅστις . . . δεόμενος, who, not having any need of me that I know of. Translate also literally.

18. ὡς . . . οἴχομαι, that now, as far as my own efforts were concerned, I had perished.

20. παρείς: from παρ-ίημι.

26. δοῖεν: H. 870; G. 1507.

Page 122, line 8. ἔτοιμος εἶν, ready to let alone.

14. ἐώην: from ἐάω.

20. πάντα ἐποιοῦν πείθοντες, they made every effort, did all they could to persuade.

Page 123, line 5. καί, even.

6. ἢ δ' ἐκ τῶν πολεμίων τροφή: cf. *Hell.* V. i. 17: . . . τὰ ἐπιτήδεια πορίζεσθαι, καὶ ταῦτα ὄθενπερ κάλλιστα· ἢ γὰρ τοι ἐν πολέμῳ ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀφθονία εἶδ' ἵστε ὅτι ἅμα τροφήν τε καὶ εὐκλειαν ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις παρέχεται.

11. τῶν ἑαυτοῦ ἰππέων: what con-

struction is often found with ἀφ-αἰρέω and words of similar meaning, instead of the genitive?

14. χρώ: from χράομαι; not indicative.

17. εὐνουστέροις . . . εἶχον, men better disposed to you than those who had them before.

22. σοῦ: after ἠττάσθαι. H. 749; G. 1120.

26. φυλάττειν: take with ἐπιτήδειος.

27. ὄρα: from ὀράω; imperative, consider (whether).

Page 124, line 7. ἐπιβουλευσόμεθα, shall be plotted against.

13. σᾶ: predicate.

Page 125, line 3. τούτοις, by means of these persons.

15. ἐπειδή, since.

17. εἰ καί, even if.

22. ἐν ᾧ μὲν χρόνῳ, when.

Page 126, line 2. ἐκτεταμέναις: from ἐκ-τείνω.

5. γυμνὰ ὄπλων, unprotected by troops.

7. ἐπὶ λεπτόν, in a thin line.

8. τετάχθαι: depends upon ἀνάγκη (ἔστί).

19. μακραί, at a distance.

21. πρὸς τὸ ἐγγύς, to the nearest point (of the enemy).

24. κατόψονται: from καθοράω.

29. τῷ ὄλῳ, with their whole force.

Page 127, line 8. ὧν (by attraction for ἅ) εἰλήφεσαν, which they had captured (λαμβάνω).

Page 128, line 7. ὀργίζει, middle.

9. δοκῶν: νομιζόμενος.

15. καί, even.

18. ὀφθῆναι: from ὀράω.

25. ἐπισπάσατο . . . τὰ ὄμματα, drew tears also from the eyes of Cyrus. What is a literal rendering? ὄμματα, acc. H. 718. a; G. 1058.

26. ἐπισχῶν: from ἐπ-έχω.

Page 129, line 6. τὸ νῦν εἶναι, for the present.

10. θάτερα: τὰ ἕτερα; otherwise.

25, 26. ὅσον χρόνον . . . ἦγεν, while . . . was disengaged.

Page 130, line 5. μεταγιγνώσκειν: notice the force of μετά here.

10. διὰ χρόνου ἰδόντα: i.e. since he had not seen him for a long time.

Page 131, lines 4, 5. οἱ μὲν, οἱ δέ: in apposition with οἱ φίλοι.

8. ἀπωλώλει τῷ φόβῳ, had (almost) perished from the fear.

9. δῆλος εἶ: δῆλόν ἐστιν ὅτι, etc.

14. τάμά: τὰ ἐμά; my affairs.

22. ἐξενεγκεῖν: from ἐκ-φέρω.

23. περίβλεπτον: pred.

25. διεπράξω: not active.

Page 132, line 18. To what does τοῦ belong?

19. στρατευομένοις: dat. in agreement with ἡμῖν, to be supplied after συμφέρει.

21. τοῦ πλήθους, the main body.

28. τῶν ἡμετέρων ἀγομένων: gen. absol., expressing time; when our property was carried off.

Page 133, line 5. ἐκείνων: τῶν πολεμίων. — ὡς . . . ἰορτήν, since, then, there is war at home and a feast here. Supply νομίζοντι after οὖν in agreement with ἐμοί, and translate literally.

11. τίνων ποινάς: cf. δίκην δίδοναι, and notice the idea of giving or paying something owed to another, instead of the more familiar idea of receiving one's deserts from another or the punishment due one's self.

12. ὧν, for the things in respect to which, i.e. for the wrongs which.

13. ἐν τῷ μέρει, in my turn.

17. γίγνοιτ' ἄν: notice the change to the vivid or probable future in αὐξήσεται.

18. ὅπλα ἀφήρηνται, have had their arms taken away. What construction does the active, ἀφαιρέω, take?

25. τὸ μέλλον, the future.

Page 134, line 3. Notice the position of ἄνευ.

5. ἐληλύθαμεν: from ἔρχομαι. — ἀνήλωται: from ἀν-αλίσκω.

12. ἐξελαθῆναι: from ἐξ-ελαύνω.

19. ἦττους: not acc. — τῶν πλεόντων: H. 749; G. 1120.

27. ὡς: οὕτως.

Page 135, line 5. τοῖς πρόσω ὑμῖν, you who are far away.

6. ἐρρήθη: from εἶπον.

27. τῇ ἰσχύι: τῷ πλήθει.

Page 136, line 11. ὧν: why genitive? Cf. ὧν in line 7 of the following page.

17. τοὺς πολεμίους: Croesus and the Lydians.

19. τὰ κεῖ (τὰ ἐκεῖ), *matters there*.

21. εἶσομαι: from οἶδα.

24. εἰδότες ἀπαγγέλλειν: εἰδέναι καὶ ἀπαγγέλλειν.

Page 137, line 7. ὦν is the subject of ἔδοξε, attracted into the case of its omitted antecedent, which is governed by ἐπεμέλετο. H. 742, 996. a; G. 1102, 1032, 1033.

12. ἕκαστα: acc.

20. σχεδόν τι, *almost*.

21. ὅσα ἔχων, *with which*.

23. εἰς τοὺς μυρίους, *to the number of ten thousand*.

Page 138, line 4. οὐδέν: pred. after ὄντα.

12. μισθουμένους: modifies τελεῖν; *to spend in hiring*, etc.

16. ποδῆρσι: cf. *Anab.* I. viii. 9, ἐχόμενοι δὲ ὀπλίται σὺν ποδῆρσι ξυλίνας ἀσπίσιν.

25. τῶν κάτω, *dwelling near the sea*.

26. σχεδόν δὲ τούτοις ταῦτά, *almost the same as these (spies)*.

Page 139, line 2. πεύσεσθαι: from πυνθάνομαι.

6. εἰώθεσαν: from ἔθω.

7. πάντα: i.e. *all places*.

25. ἠκούετε: sc. ἄν.

27. ἦν τότε νίκηην: τὴν νίκηην ἦν τότε ἐκτίσαντο.

Page 140, line 10. οὐχ οὕτως ἐστήξει ὡσπερ πρόσθεν, *will not stand still just as formerly*.

13. ἐστᾶσι: ἴστανται. — τὰ ὑπέρχοντα πάντα: acc.

15. ἐλῶντες: fut. partic. of ἐλαύνω.

23. ὁπότε, *since*.

25. μάχη ἡττηθέντες ἔφυγον: i.e. they were beaten before they fled.

Page 141, line 5. ἀφείναι: from ἀφ-ίημι; *send off*.

Page 142, line 1. ἐπιλελησμένους εἶη: from ἐπι-λανθάνω. — μετέλθοι: for the meaning of μετά in composition, cf. μεταπέμπομαι.

13. ποιούμενοι: καθιστάντες.

15. κατὰ ταῦτα, *near that part, at hand*.

16. ὡς τὰ πολλά: ὡς ἐπὶ πολὺ.

18. κατὰ: cf. κατὰ ταῦτα.

20. τοῦ ταξιάρχου: i.e. each taxiararch.

24. παρόντα: predicate.

Page 143, line 3. προμετωπίδιους καὶ προστερνιδίους: cf. *Anab.* I. viii. 7, where the Persian horses are similarly equipped: οἱ δ' ἵπποι πάντες οἱ μετὰ Κύρου εἶχον καὶ προμετωπίδια καὶ προστερνίδια.

Page 144, line 6. ἅτε καὶ τῆς φύσεως ὑπαρχούσης, *since he was so by nature*.

15. τῶν νῦν λεχθέντων, i.e. *that can now be spoken*.

16. τὴν ἐμὴν . . . φιλίαν: H. 712; G. 1049.

18. ἐπίεσασθαι: from ἐπι-έννυμι. *Render be put under ground (lit. dress myself in earth)*.

25. πρὸς δὲ καί: προσέτι δέ.

Page 145, line 4. ἀξίω: pred. after φανῆναι, but dat. in agreement with μοι.

6. κατὰ, *by*.

9. ἔχουσα: δυναμένη.

11. λαθοῦσα αὐτόν, *unperceived by him*.

15. προσ-ἤνεγκαν: from προσ-φέρω.

16. ἐμφαγεῖν, *something to eat*.

18. αἰεί, *from time to time*.

Page 146, line 10. ἀετὸς χρυσοῦς: cf. *Anab.* I. x. 12, καὶ τὸ βασιλείου σημεῖον ὄρᾶν ἔφασαν, ἀετὸν τινα χρυσοῦν ἐπὶ πέλτῃ ἐπὶ ξύλου ἀνατεταμένον.

19. ἐπέκαμπτον: so the king, in the battle of Cunaxa (*Anab.* I. viii. 23), ἐπέκαμπτεν ὡς εἰς κύκλωσιν. The form of the line here would be, then, $\lfloor _ \rfloor$, ὥσπερ γάμμα ἐκατέρωθεν.

23. ὡς πρόσω, *how far*.

Page 147, line 8. ἀναβαίνοντα, *going on farther*.

13. κατὰ κέρας, *by column*.

17. ἐκέισε: probably at one of the wings.

22. οὐ: modifies ὀλίγος.

25. εἰρήσεται: from εἶπον.—ἐχομένους ὅτι μάλιστα, *as near as possible*.

Page 148, line 5. εἶπεν ἄν: H. 835. a; G. 1296.

10. τὸ ἀπὸ τοῦδε, *for the future*. H. 719. b; G. 1060.

11. θεοῦς: obj. of αἰτιατέον.

16. εἰσενεγκεῖν: from εἰσ-φέρω.

18. πρόκειται: ἐν μέσῳ κείται (*Anab.* III. i. 21). In the present

instance the ἀθλα are διώκειν, παίειν, etc.

20. τοῖς δὲ κακοῖς: as opposed to τοῖς νικῶσι μέν.

22. προσήσομαι: from προσ-ίημι.

24. εἶπεν ἄν: cf. εἶπεν ἄν, in line 5.

Page 149, line 3. ὁ μὲν θεὸς . . . συνηξίωσε: Abradatas had obtained his position in the line by lot.

13. ἢν φθάσωμεν . . . κατακανόντες, i.e. *if we kill them before they kill us*.

19. παρέρχομαι: w. fut. force; *I am going*.

20. ἢν τί που μένη πολέμιον, *if the enemy make a stand anywhere*. Note carefully the accents of ἢν τί που, and render the sentence literally.

23. ἐγγύτερον . . . τῶν πολεμίων, *nearer the enemy*.

25. ἦρε: from αἶρω.

Page 150, line 8. τεθέν: from τίθημι. Write a complete synopsis of ἐτέθην, if the form of τεθέν does not suggest itself.

14. Compare with this the opening of the battle of Cunaxa in *Anab.* I. viii.

21. φάλαγγι (i.e. τῶν πολεμίων): obj. of προσ-έβαλλεν.

24. προεῖς: from προ-ίημι.

26. ἐκ πάνυ πολλοῦ, *when they were still at a great distance*.

Page 151, line 3. φεύγοντες (w. acc.), *fleeing from, seeking to escape*. So also ἔφευγεν, below.

7. ἐνίει: ἐνίετο.

8. ἵππων: with φειδόμενος. H. 742; G. 1102. — οὐδέν: is adverbial.

18, 19. τοὺς ἔνθεν καὶ ἔνθεν: subj. acc. of μένειν. This prevented the Egyptians from doing as the Greeks under Cyrus the Younger: οἱ δ' ἐπεὶ προῖδοιεν, δίσταντο (*Anab.* I. viii. 20).

21. οὔτου: from οὔστις.

Page 152, line 1. ἦ, ταύτη: adverbs.

4. πολλοί: at the beginning of the battle the Egyptians numbered 120,000, in a solid mass, with a depth of 100 men. Most of these were still in line, as so many of the Persians had gone off in pursuit of the fleeing chariots, instead of supporting Abradatas.

11. πρὸς τοῖς ὤμοις οὖσαι, *resting against their shoulders.*

13. ἐν ἄκραις ταῖς χερσὶ, *at arm's length.*

17. ἐπί, *behind, in the rear of.*

Page 153, line 1. ἐωσμένους: from ὠθέω. — ἄν . . . σχοίη: potential.

5. ἀφορῶντας, *looking away; so with their backs turned, in the rear.* Cf. *Caes. D. B. G.* II. 26, neque timerent ne aversi ab hoste circumventur.

14. προσπεσόντες . . . ἐπαίοντο: Compare this most graphic sentence with *Hell.* IV. iii. 19, καὶ συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον.

24. εἴ πη . . . μάχοιτο: cf. note on page 149, line 20.

Page 154, line 1. ὀράσθαι, i.e. *were toward the enemy.*

2. ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν ἐκάθηντο: the Egyptians were described, it will be remembered, σὺν ἀσπίσι ποδήρεσι καὶ δόρασι μεγάλοις (page 138, line 16). These formed a sort of rampart, behind which the Egyptians sat grimly waiting for death to come to them.

14. ποιούντες, παραδόντες (15), γενόμενοι (16): all express means.

17. ἔξόν: H. 973; G. 1569.

18. τί ἡμῖν ἀξιώσεις χρῆσθαι, *how will you think fit to treat us?* τί is acc. of respect.

26. σφίσιν: dat. of advantage. H. 767; G. 1165.

27. τούτῳ . . . γινώσκεσθαι, *to him alone they were known.*

Page 155, line 12. ὅποι . . . ὁδοῦ, *as far as he could, on the way home.* ὁδοῦ depends on προσωτάτω. H. 757; G. 1149.

16. ὡς προσβαλῶν (fut.), *as if intending to make an attack.*

21. τινός: take with δοῦλος.

23. τὴν αὐτήν, *the only.* H. 681.

25. τῆς πόλεως: gen. after ὅποι; *to whatever part of the city.*

Page 156, line 7. ὅπλα: στρατόπεδον.

16. παύσασθαι ὀργιζόμενον, *cease being angry.* H. 980, 981; G. 1578.

27. τῆς πόλεως: cf. πόλεως above.

Page 157, line 4. τὸ ἀπὸ τοῦδε: see note on page 148, line 10. — διδωσι, *allows.*

Page 158, line 5. ἐφείναι: from ἐφ-ίημι.

10. μὴ ποιῆσαι: obj. of διαπέπραγμαί.

13. ἔσεισθαι: sc. σοί.

16. εἰς νέωτα, in a year's time.

27. πάντα: neuter plur., obj. of πράττειν.

Page 159, line 1. ἐβουλόμην ἄν: what effect does ἄν have here?

7. τοῦτο: acc. — μὴ ὅτι: H. 1035. a; G. 1504.

10. μάλ' ἄτοπα: Herodotus (I. 48) relates that after cutting into small pieces a tortoise and a lamb Croesus boiled them together in a brazen caldron, then sent to the several oracles to ask them what he was doing. The response from Delphi and one other were correct. — Read the account of Croesus in Rawlinson's *Herodotus*.

25. προστάξαντα: denotes the means of διδόναι. It agrees with αὐτόν, and governs τὸ ῥάστον.

26. τοὺς μὲν, τοὺς δέ: in apposition with ἄλλους.

27. ἑαυτόν: obj. of εἰδέναι (from οἶδα), but not to be rendered in English.

Page 160, line 17. ὡς ἱκανὸς ὢν, as though I were able.

21. τὸν πρῶτον βασιλεύσαντα: Gyges, B.C. 716-678.

28. καὶ γὰρ δύνασαι ποιῆσαι, since I am now your prisoner of war.

Page 161, line 15. ἐμοὶ τὸ ἴσον, equally with me.

18. ἦν: ἐκείνην ἦν.

23. ἀσφαλέστερον: the presence of Croesus would be a safeguard against any attempt to regain his kingdom.

Page 162, line 9. τὸ βάθος: acc. of specification. — τὴν φάλαγγα: is subject of γενέσθαι.

24. ἀλῶναι: from ἀλίσκομαι.

Page 163, line 6. ἐῶμεν, let us leave, i.e. think no more of.

10. ὄσον, i.e. a place large enough.

17. ἄνω κυρτοῦνται: this quality of palm trees under stress is mentioned by a number of ancient writers.

20. ἀνέλοι: from ἀν-αιρέω.

Page 164, line 2. ἑορτήν: Herodotus (I. 191) says, τυχεῖν γὰρ σφι ἐοῦσαν ἑορτήν.

4. ἐπειδὴ τάχιστα, cum primum.

19, 20. ὁ μὲν ποταμὸς . . . ὁδοῦ, i.e. the river has given us a passage into the city. But translate also literally.

Page 165, line 5. τὴν ταχίστην: H. 719; G. 1060.

13. ἐρρήθη: from εἶπον.

16. ὡς . . . καὶ αὐτοί, as if they, too, were revelers.

20. ἐπί, i.e. to attack.

21. ἐπεισπίπτουσιν αὐτοῖς πίνουσι: read the account of this in the book of Daniel, chap. v.; for the king mentioned here is the Belshazzar of the Bible.

26. χαλώσας: contr. from χαλαούσας.

Page 166, line 6. ὄτω, *in whatever way*.

8. τοὺς δ' ἐν ταῖς οἰκίαις is object, and τοὺς . . . ἐπισταμένους subject of κηρύττειν.

17. ἐαλωκυῖαν: from ἀλίσκομαι. H. 980, 982; G. 1588.

21. ἐφήκε: from ἐφ-ίημι.

23. ληφθήσοιτο: from λαμβάνω.

Page 167, line 1. ἐξελείν: from ἐξ-αιρέω.

10. ὦν ἔλαβον: take with δεσπότας.

14. ἀφείη: from ἀφ-ίημι.

Page 168, line 3. συνδόξαν: participle. H. 973; G. 1569.

7. ἔργων, *public works*, government buildings, palaces, etc.

12. συμφύλακας: in apposition with οὓς.

23. ἄνευ αὐτοῦ, *without his presence*.

24. φύλαξι: in appos. with τισίν (dat. after χρηστέον).

26. ἐν τοῖς μεγίστοις: of the highest importance.

28. μὴ ὄντων: conditional; *if those by whom*, etc.

Page 169, lines 5, 6. οὐ γὰρ . . . δεῖ, *for he thought that it was not possible for a man who was not himself what he should be*.

11. τό: belongs with ἔχειν; *to be himself engaged*.

24. τῷ Κύρῳ ἐγένετο, *it happened to Cyrus*, i.e. *Cyrus was able*. The subject of ἐγένετο is μηδὲν . . . ἔχειν.

Page 170, line 14. ἐκέλευσεν ἄν, ἦκον ἄν: H. 835. a; G. 1296.

27. τοῦτον: secondary acc. with ἀφελόμενος.

Page 171, line 1. τῷ δέοντι: sc. χρόνῳ.

11. βλέποντα νόμον, i.e. *a living law*.

23. ἄν: take with ἀρέσκειν.

Page 172, lines 1, 2. τῶν . . . δοκούντων: gen. after μάλλον.

5. ᾧ: goes with τοῦτον.

11. τῶν εὐφροσυνῶν: depends on προπονεῖν.

17. τῷ ὄντι, *really, in reality*.

With the general idea of this paragraph compare *Anab.* I. ix. 3, ἐνθα (at the Persian court) πολλήν μὲν σαφροσύνην καταμάθοι ἂν τις, αἰσχρὸν δ' οὐδὲν οὔτ' ἀκούσαι οὔτ' ἰδεῖν ἔστι.

27. ὡς: ὥστε.

Page 173, line 7. τὸ μὲν περιλέσθαι (from περι-αιρέω): obj. of ἀπεδοκίμασε.

14, 15. ὡς . . . ἐλθεῖν, *how it seems to us* (i.e. *to me*) *that he came to be loved*; lit. *how he seems*, etc.

24. τῷ προπονεῖν, τῷ εἶναι: in appos. w. τοῦτοις, which denotes means.

27. ἐγένετο αὐτῷ: like ἐγένετο on page 169, line 24.

Page 174, line 12. αἰστισινοῦν: from ὀστισοῦν.

17. τοῦτο: subj. of ἐμποιεῖν.

24, 25. πολὺ διαφέρει, *are greatly superior*.

Page 175, line 4. διενεγκών (from δια-φέρω) : governs ἀνθρώπων. H. 749; G. 1120.

Page 176, line 18. οὐκουν ὅπως, *not only not*.

25. ἐνὶ γε ἀνδρί : in appos. w. αὐτῷ ; *for himself as an individual*.

Page 177, line 1. ἐξ ὅτου : sc. χρόνου.

3. φάναι : supply some verb of speaking, as on page 18.

Page 178, line 6. καταθεῶ : not indic.

21. τοῦτου : with περιγενέσθαι. H. 749; G. 1120.

Page 179, line 3. πλειόνων : H. 739; G. 1099.

24. μεμηχανημένων : mid., = πεποιημένων.

Page 180, line 8. ῥηθείση : from εἶπον.

Page 182, line 17. πολύ : take with μάλλον.

27. ὀρθὴν ἔχων τὴν τιάναν : the king alone was allowed to wear the tiara in this way, those of subjects being made of soft material, hence falling to one side. In *Anab.* II. v. 23, τὴν τιάναν ὀρθὴν ἔχειν is used of aspiration to royal power. See cut on page 72.

Page 183, line 29. εἰς ἑκατὸν πανταχῆ, *a hundred each way*, i.e. 10,000.

Page 184, line 11. ἀνὰ κράτος . . . ἀφείναι, *put the horses to their speed*.

21, 22. χάριν . . . καταθέσθαι, *gain the favor of a good man*.

Page 185, line 7. ἐκείνου : gen. after ἔτυχες, to be supplied.

12. τὸ γένειον : acc. — ἐρρῆ : from ῥέω.

25. ἀφίει : sc. Κῦρος. Cf. page 184, line 11.

Page 186, line 7. Cyrus was celebrating his victory in the races.

15. ὅποτε δὲ αὐτοὶ εἶεν, *but when they were alone*.

Page 187, lines 19, 20. ἔστιν οἷς : ἐνίοις.

20. αὐτόν : Κῦρον, obj. of ἐάρα.

28. φιλανθρωπίας : gen. with ἔργα.

Page 188, line 1. τὰ μὲν : obj. of ἐπιδεικνυσθαι. — ποιούντα : denotes means ; *by doing harm to men*.

15. τὴν τιμιωτέραν ἐμοῦ χῶραν : probably the first seat at Cyrus's left, while Hystaspes sat at his right hand.

21. τῶν ἡμετέρων ἕνεκα, *for my service*.

Page 189, line 10. τὸ Περσικόν : this allusion will be better understood by *Anab.* VI. i. 10 : τέλος δὲ τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο· κρούων (*clashing together*) τὰς πέλτας καὶ ὠκλαζε (*fell on his knees*) καὶ ἐξανίστατο· καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ ἐποίει πρὸς τὸν αὐλόν.

Page 191, lines 5, 6. οὐκ ἂν . . . εἰρήσθαι: *would you not pay a good price that this had been said by you?*

Page 192, line 1. ἐφίλησε: as a sign that Chrysantas was his dearest friend.

12. ὡς καὶ ἀποδημεῖν, *for him to (i.e. so that he could) go away from home.*

Page 193, line 1. ἔγημε τὴν . . . θυγατέρα: note below the difference in construction in speaking of a woman.

24. οὐπερ . . . κύριοί εἰσι, *those who held the highest offices.*

Page 194, line 1. δίκαιος οὖν εἰμι: used like φάνερός εἰμι. H. 944; G. 1527.

3. τὰ . . . παρελθόντα, *in the past.*

11. μετουσίαν, *share in the command.*

Page 195, line 2. εἰ: with ἀποτέλειη.

10. τὴν Κναξάρου θυγατέρα: Ctesias says that Cyrus married Amytis, daughter of Astyages, while Herodotus marries him to Cassandané, daughter of Pharnaspes.

22. οἱ λεγόμενοι: i.e. those meant when it is said, etc.

Page 196, line 11. ἔστι δ' ὅτε: ἐνίστε δέ.

25. ἐκβάντι, *to one leaving.*

Page 197, line 10. Σούσοις: a celebrated city of Persia, lying east

of the Tigris, and sheltered by mountains from the severe northeast storms and winds. Many fine ruins, including those of the palaces of Darius and Xerxes, are still to be seen.

11. Ἐκβατάνοις: the former capital of Medea, a magnificent city in the time of Cyrus and the later kings. No important ruins, however, are left.

13. Xenophon's account of the peaceful end of Cyrus differs in a marked degree from the story of Herodotus. According to his version (I. 201), Cyrus formed a plan to attack the Massagetae, a northern people. He defeated them in a fierce battle, but was himself slain and his body mutilated by the enemy (I. 214). Ctesias states that Cyrus made an invasion of the Derbices, — a nation on the border of India, — who defeated him in a battle in which he received a wound from the effects of which he died in three days.

Page 199, line 10. οὐδέν: sc. ἔστιν.

Page 200, line 4. In disposing the power as he did, Cyrus brought on the very evils which he hoped to prevent. For Cambyses, soon after attaining the throne, grew jealous of his brother, and had him secretly put to death. Several years later, while Cambyses was subjugating Egypt, an impostor calling himself by the name of the murdered prince, whom he greatly resembled, raised a formidable conspiracy. Though

returning at the head of a victorious army, Cambyses believed himself unable to regain his lost scepter, and committed suicide rather than meet the disgrace of seeing another upon the throne.

Page 201, line 2. ἄρχου: from ἄρχομαι.

18. σοῦ: Ταναοξάρου.

Page 202, line 10. εἰ μὲν: supply an apodosis, as καλῶς ἔχει.

12. αὕτη: for τοῦτο, by attraction.

26. ὅθενπερ: *whence*, i.e. *in the same manner*.

Page 203, line 10. εὐεργετοῦντες: conditional.

VOCABULARY

A

ἀβλαβής, ἑς, adj., *without harm; unharmed, unhurt.*

Ἀβραδάτης, ου, *Abradates*, king of Susa and husband of Panthea.

ἀγαθός, ἡ, ὄν, adj., *good, noble, brave, excellent; καλὸς καὶ ἀγαθός, good and true, honorable and worthy; as noun, οἱ, the good; καλὰ τὰγαθά, blessings, prosperity; good conduct. Comp. ἀμείνων, superl. ἄριστος.*

ἀγάλλω, αὐτῷ, ἡγηλα, *make glorious; pass., take delight, glory.*

ἀγαμαι, ἡγασάμην, ἡγάσθην, *wonder, be astonished; be pleased; admire; deem worthy.*

ἀγαπάω, ἴσω, ἡγάπηκα, *treat with affection; love; be pleased or satisfied, rest contented.*

ἀγαπητός, ἡ, ὄν, verbal adj. of ἀγαπάω, *beloved; ἀγαπητόν ἐστι, one should be content.*

ἀγγελία, ἡ, *message, tidings.*

ἀγγέλλω, εὐαγγέλιον, ἡγγελια, ἡγγελκα, ἡγγελλομαι, ἡγγέλθην, *announce.*

ἄγγελος, ὁ, *messenger, envoy.*

ἀγέλη, ἡ (ἄγω), *herd.*

ἀγενής, ἑς, adj. (γέννη, *birth*), *of no family, lowborn, humble.*

ἀγνοέω, ἴσω, ἡγνόησα, etc., *not to perceive or know, be ignorant; go wrong, make a false step; pass., be unknown.*

ἀγνώμων, ου, adj. (γνώμη), *ill-judging; senseless, rash.*

ἀγορά, ἡ (ἀγείρω, *assemble*), *assembly of the people; market place, forum, agora; things sold in the market, provisions.*

ἀγοραῖος, ου, adj., *of or belonging to the ἀγορά; lounge in the market place.*

ἄγρα, ἡ (ἄγω), *catching; game, prey, prize.*

ἄγριος, (ἄ), ου, adj. (ἀγρός, *field*), *living in the fields, wild.*

ἀγρυπνέω, ἴσω (ἄγρυπνός, *sleepless*), *lie awake, be wakeful.*

ἀγυιά, ἡ, *street, avenue.*

ἀγύμναστος, ου, adj. (γυμνάζω), *unexercised; untrained, unpracticed.*

ἀγχέμαχος, ου, adj. (ἄγχι, *near; μάχομαι*), *fighting hand to hand; for close fight.*

ἀγχίνοος, ου, contr. νους, νουν, adj., *ready of wit, quick of apprehension.*

ἄγω, ἄξω, ἡξα (rare), ἡγαγον, ἡχα, ἡγμαι, ἡχθην, *lead, conduct, bring up, drive; lead out; carry, con-*

- vey; carry off, make way with; σχολήν, be free from business, be disengaged; ἐορτήν, hold, celebrate; pass, spend; ἄγε, ἄγετε, as interj., come! well!
- ἀγωγή, ἡ (ἄγω), leading; march.
- ἀγών, ὄνος, ὁ (ἄγομαι), number of people brought together; contest, struggle, trial, battle.
- ἀγών, by crasis for ὁ ἀγών.
- ἀγωνιᾶ, ἡ (ἀγών), contest, dispute.
- ἀγωνίζομαι, ἰοῦμαι, ἡγωνισάμην, ἡγωνισμαι, ἡγωνίσθην (ἀγών), contend for a prize; of war, hunting, or rivalry, contend, struggle, fight.
- ἀγωνιστέον, verbal adj. of ἀγωνίζομαι, one must contend, etc.
- ἄδειπνος, ον, adj. (δειπνον), supperless.
- ἀδελφή, ἡ, sister.
- ἀδελφός, ὁ, brother.
- ἄδηλος, ον, adj., not seen or known; unknown, doubtful, obscure.
- ἀδιήγητος, ον, adj. (διηγέομαι), not to be described; indescribable.
- ἀδικέω, ἦσω, etc. (ἀδικος), do wrong; act unjustly; wrong, injure; pass., be wronged.
- ἀδικιᾶ, ἡ, wrongdoing; wrong, injury, injustice.
- ἄδικος, ον, adj. (δίκη), wrongdoing, unrighteous, wicked, unjust; τὰ, injustice.
- ἀδικως, adv. (ἀδικος), wrongly, unjustly, falsely.
- ἀδόλως, adv. (ἄδολος, without fraud), without willful wrong (Lat. sine dolō malō).
- ἀδύνατος, ον, adj., unable, powerless; disabled, helpless; impossible.
- ἄδω (for ἀείδω), ἄσομαι, ᾄσα, ᾄσθην, sing, praise, celebrate.
- ἄεί, adv., always, ever; ἀεὶ ὄντες, immortal.
- ἄετός, ὁ, eagle; golden eagle as a standard.
- ἀηδῶς, adv. (ἀηδής, unpleasant), without pleasure, unwillingly.
- ἀθάνατος, ον, adj., undying; everlasting, perpetual, for life.
- ἀθέμιτος, ον, adj., lawless; unlawful, godless, impious.
- ἄθλον, τό, prize of contest; reward, prize.
- ἀθροίζω, σω, ἤθροισα, ἤθροισμαι, ἤθροίσθην (ἀθρός), gather, collect, muster.
- ἀθρόος, ᾶ, ον, adj., in crowds or masses, close together, in close order.
- ἀθῦμέω, ἦσω (ἄθῦμος), be despondent or discouraged, lose heart.
- ἀθῦμιᾶ, ἡ, want of heart, faint-heartedness.
- ἄθῦμος, ον, adj. (θῦμός), without heart, disheartened; faint-hearted.
- ἀθύμως, adv. (ἄθῦμος), without heart; ἔχειν, be faint-hearted.
- Αἰγύπτιοι, οἱ, the Egyptians.
- Αἴγυπτος, ἡ, Egypt.
- αἰδέομαι, ἔσομαι, ἤδεσμαι, ἤδέσθην, be ashamed to do a thing; respect, regard.
- αἰδώς, ὅος (οὖς), ἡ (αἰδέομαι), sense of shame or propriety, modesty, bashfulness.
- Αἰθιοπία, ἡ, Ethiopia, the southern boundary of Cyrus' kingdom.
- αἷμα, ατος, τό, blood.
- αἱματώω, ὠσω (αἷμα), make bloody, stain or cover with blood.

αἶξ, αἰγός, ὄ, ἡ, goat.

αἰρέσιμος, ον, adj. (αἰρέω), that can be taken.

αἶρεσις, εως, ἡ (αἰρέω), a taking; choice, option.

αἰρετός, ἡ, ὄν, verbal adj. of αἰρέω, to be chosen, preferable.

αἰρέω, ἦσω, εἶλον, ἦρηκα, ἦρημαι, ἦρέθην, take; capture; overtake, run down, catch; mid., choose, elect; elect, prefer; undertake (business), engage in.

αἶρω, ἀρῶ, ἦρα, ἦρκα, ἦρμαι, ἦρθην, take up; take away, carry off; raise, give (a signal); mid., undertake, begin.

αἰσθάνομαι, αἰσθήσομαι, ἦσθόμην, ἦσθημαι, learn by the senses; perceive, see, notice, hear; perceive by the mind, understand, learn; pf., have found out, know.

αἶσιος, (ᾶ), ον, adj. (αἶσα, fate), boding well, lucky, propitious.

αἰσχος, ουσ, τό, shame; deformity, ugliness.

αἰσχρός, ᾶ, ὄν, adj. (αἰσχος), causing shame; ugly, ill-favored; disgraceful, unbecoming, improper; base, mean, dishonorable; τό, that which is dishonorable.

αἰσχύνομαι, οὔμαι, ἦσχύνθην, be ashamed, feel shame, be ashamed before, stand in awe of; be dishonored or disgraced; τὸ αἰσχύνεσθαι, modesty, self-respect.

αἰτέω, ἦσω, ἦτησα, etc., ask, beg, demand, request; mid., ask for oneself, beg, pray for, implore.

αἰτιάομαι, ἄσομαι, ἠτιᾶσάμην, ἠτιᾶμαι (αἰτιά, charge), charge, accuse, censure.

αἰτιᾶτέον, verbal of αἰτιόομαι, one must charge.

αἴτιος, ᾶ, ον, adj. (αἰτέω), being the cause; responsible, to blame, blameworthy, culpable.

αἰχμάλωτος, ον, adj., taken by the spear, captured in war, taken prisoner; τό, booty.

αἰχμή, ἡ, point of a spear; spear, lance, dart.

αἰών, ὤνος, ὄ, period of existence; life, lifetime; time.

ἀκινάκης, ου [Persian], short sword.

ἀκινδύνος, ον, adj., without danger, safe; ἐν ἀκινδύνῳ, out of danger.

ἄκλειστος, ον, adj. (κλείω, close), not closed or fastened, open.

ἀκμάζω, ἄσω (ἀκμή), be at one's prime; μάλλον, surpass, outshine.

ἀκμή, ἡ, point; highest point, bloom, prime; θέρος, midsummer.

ἀκολουθεῖω, ἦσω (ἀκόλουθος, following), follow (a leader), go with one, take part in an expedition.

ἀκοντίζω, ἰῶ (ἄκων, javelin), hurl a javelin, wound with a javelin.

ἀκόντιον, τό, dim. of ἄκων, javelin, dart.

ἀκοντιστής, οὔ (ἀκοντίζω), darter, javelin man.

ἀκοντιστικός, ἡ, ὄν, adj. (ἀκοντίζω), skilled in throwing the javelin.

ἀκούω, σομαι, ἤκουσα, ἀκήκοα, ἠκούσθην, hear, hear of, listen to, heed.

ἄκρᾶ, ἡ (ἄκρος), headland; citadel.

ἀκράτεια, ἡ (ἀκρατής, powerless), incontinence, lack of self-control, license.

ἀκριβῶς, ὥσω (ἀκριβής, exact), make exact; understand thoroughly; perform exactly, be exact in.

ἀκριβῶς, adv. (ἀκριβής, *exact*), *to a nicety; precisely, exactly.*

ἀκροάομαι, ἄσομαι, ἠκροᾷσάμην, ἠκρό-
ᾶμαι, *listen to, attend to.*

ἀκροβολίζομαι, ἀκροβολισάμην (ἀκρό-
βολος, *struck from afar; slinger*),
throw from afar; skirmish.

ἀκροβόλις, εως, ἡ, *skirmishing,*
skirmish.

ἀκροθίνιον, τό (ἄκρος, *θῖς, heap*), *top-*
most part of a heap; plur., choice
parts, first fruits.

ἀκρόπολις, εως, ἡ, *the upper city;*
citadel.

ἄκρος, ᾶ, ον, adj. (ἄκη, *point*), *at the*
furthest point; ends of; ταῖς
χερσί, at arm's length; τό, height,
summit.

ἄκων, ἄκουσα, ἄκων, adj. (ἐκῶν),
against one's will, unwilling, re-
luctant.

ἀλαλάζω, ἀξομαι, ἠλάλαξα, *raise the*
war cry (ἀλαλαί), shout aloud.

ἀλγέω, ἦσω (ἄλγος, *pain*), *feel pain;*
be grieved, troubled, or distressed.

ἀλεινός, ἡ, ὄν, adj. (ἀλεᾶ, *heat*),
open to the sun; warm, hot.

ἀλέξω, ξομαι, ἠλέξησα, ἠλεξάμην, *ward*
off; assist; mid., defend oneself.

ἄλευρα, τά (ἀλέω, *grind*), *wheat flour.*

ἀληθεύω, σω (ἀληθής), *speak truth.*

ἀληθής, ἐς, adj. (λήθω = λανθάνω),
unconcealed; true, real; τὰ ἀληθῆ
(τὰληθῆ), the truth.

ἄλις, adv. (ἀλής, *assembled*), *in*
heaps; sufficiently, enough.

ἀλίσκομαι, ἀλώσομαι, ἤλων (ἐάλων),
ἤλωκα (ἐάλωκα), *be taken, cap-*
tured, caught or seized.

ἄλκιμος, (η), ον, adj., *strong, stout,*
vigorous; strong, brave, bold.

ἄλλά, conj. (ἄλλος), *otherwise; but,*
stronger than δέ; well, certainly,
then, yes.

ἄλλήλων, gen. plur., reciprocal pron.,
of one another.

ἄλλοδαπός, ἡ, ὄν, adj. (ἄλλος), *be-*
longing to another people or land,
strange, foreign.

ἄλλοθεν, adv., *from another place.*

ἄλλομαι, ἀλοῦμαι, ἠλάμην, ἠλόμην
(rare), *spring, leap, bound.*

ἄλλος, η, ο, adj., *another, other, one*
besides; sing., rest of; besides,
further, else; ἤ, other than, con-
trary to; τᾶλλα or τὰ ἄλλα, in
other respects; τῇ ἄλλῃ, on the
next (day).

ἄλλότριος, ᾶ, ον, adj. (ἄλλος), *of*
or belonging to another; an-
other's.

ἄλλοτριῶ, ὄσω (ἄλλότριος), *estrangle*
from, alienate.

ἄλλοφῦλος, ον, adj. (φῦλή), *of another*
tribe; strange, foreign.

ἄλλως, adv. (ἄλλος), *in another way,*
otherwise; for a different cause;
in other times, formerly, hitherto;
ἄλλως τε καί, chiefly, especially.

ἀλτικός, ἡ, ὄν, adj. (ἄλλομαι), *good*
at leaping.

ἄλυπος, ον, adj. (λύπη), *without*
pain; free from care or trouble.

ἀλύπως, adv. (ἄλυπος), *without pain;*
superl., with the least offense.

ἄλφιστα, τά (ἄλφος, *whiteness*), *peeled*
barley; barley meal, groats.

ἀλώσιμος, ον, adj. (ἀλίσκομαι), *easy*
to take, near enough to take.

ἅμα, adv., *at once; at the same*
time; w. participles, while; ἅμα
. . . ἔτι, partly . . . and also; as

prep. w. dat., *at the same time with, together with, at.*

ἀμαξα, ἡ (ἄμα, ἄγω), *wagon, cart.*

ἀμαρτάνω, τήσομαι, ἤμαρτον, ἡμάρτηκα, ἡμάρτημαι, ἡμαρτήθην, *miss, miss the mark, fail to hit; fail in one's object, be negligent or deficient; commit a fault, transgress, err.*

ἀμαχεί, adv. (ἄμαχος, *without battle*), *without resistance.*

ἀμβολάς, ἄδος, ἡ (for ἀναβολάς), *thrown up (γῆ).*

ἀμέλει, imper. of ἀμελέω, *never mind; by all means, surely.*

ἀμέλεια, ἡ (ἀμελής), *indifference, negligence, neglect.*

ἀμελέω, ἴσω, ἡμέλησα, ἡμέληκα (ἀμελής), *have no care for, be careless, neglect, disregard.*

ἀμελής, ἑς, adj. (μέλει), *careless, heedless, negligent.*

ἀμελῶς, adv. (ἀμελής), *carelessly; ἔχειν, be careless.*

ἄμετρος, ον, adj. (μέτρον, *measure*), *without measure; immense, boundless.*

ἀμυχανιά, ἡ, *want of means; difficulties, hardships, troubles.*

ἀμύχανος, ον, adj. (μυχανή), *without means; without resource or remedy.*

ἀμιλλάομαι, ἴσομαι, ἡμίλλημαι, ἡμιλλήθην (ἀμιλλα, *contest*), *compete, struggle, strive.*

ἀμύνω, ἀμυνῶ, ἤμυνα, *keep off; aid, assist, defend; mid., resist, defend oneself; avenge oneself on; have revenge on, punish.*

ἀμφί, prep. w. GEN., *about, in regard to; w. ACC., of place, near;*

of time, near to, about; almost, nearly, about; pertaining to; οἱ ἀμφί τινα, one's attendants; οἱ ἀμφί Κῦρον, Cyrus and his companions; ἔχειν ἀμφί τι, be employed or engaged in something.

ἀμφιέννυμι οἱ ὕω, ἔσω, ἡμφίεσα, ἡμφίεσμαι, *put round or on; mid., put on oneself, dress oneself.*

ἀμφίλογος, ον, adj., *disputed, doubtful.*

ἀμφότερος, ἄ, ον, adj. (ἄμφω), *each, both.*

ἄμφω, τῶ (ἀμφί), *both.*

ἄν, conditional particle, used with (1) the subjunctive in protases of the vivid future form, in combination with conjunctions, as *ἐάν* (for *εἰ ἄν*). See also *ἐπήν, ἐπειδάν, ὅταν, ὁπόταν*, etc.; with relatives, as *ὅς ἄν, ᾧ ἄν, ὅπως ἄν, ὁποῖος ἄν, ὅποι ἄν, ὡς ἄν, ἡνίκ' ἄν, πρὶν ἄν*, etc.; (2) with the optative in apodoses of the vague future form, in potential optatives, and with the secondary tenses of the indicative in contrary-to-fact apodoses; *ἄν* may be used also with the infinitive or participle, when the form of the sentence requires these moods.

ἄν, conj., for *ἐάν*.

ἄν, by crasis for *ἄ ἄν*.

ἀνά, prep. w. ACC., *up, along; of time, through, throughout; distributive, by; ἀνά κράτος, up to one's full strength, with all one's might.*

ἀναβαίνω [see *βαίνω*], *go up, ascend, mount.*

ἀναβάλλω [see *βάλλω*], *throw up; of*

- earth; *mount, assist in mounting; mid., put off, defer.*
- ἀνάβασις**, εως, ἡ (ἀναβαίνω), *going up; way up, ascent.*
- ἀναβιβάζω**, ὦμαι, ἐβίβασα, *causal of ἀναβαίνω, make to go up; cause to ascend or mount.*
- ἀναβλέπω** [see βλέπω], *look up, look up at, look in the face; open one's eyes.*
- ἀναβοάω** [see βοάω], *shout aloud, cry out.*
- ἀναγιγνώσκω** [see γιγνώσκω], *know well; know again, hence read.*
- ἀναγκάζω**, ἄσω, ἡνάγκακα, ἡναγκάσθη (ἀνάγκη), *force, compel.*
- ἀναγκαῖος**, ἄ, ον, adj. (ἀνάγκη), *with or by force; necessary.*
- ἀνάγκη**, ἡ (ἄγχω, compress), *force, constraint, necessity; ἀνάγκη ἐστί = δεῖ.*
- ἀνάγω** [see ἄγω], *lead up; lead back, withdraw, retreat.*
- ἀναδείκνυμι** [see δείκνυμι], *lift up and show; show, prove, render.*
- ἀναδέχομαι** [see δέχομαι], *take up; take upon oneself, promise.*
- ἀναζεύγνυμι** [see ζεύγνυμι], *yoke up; take departure, set out, leave.*
- ἀνάθημα**, ατος, τό (ἀνατίθημι, set up), *votive offering set up in a temple.*
- ἀναίνομαι**, ἡηνάμην (αἶνος, praise), *refuse with contempt; refuse, decline to do.*
- ἀναιρέω** [see αἰρέω], *take up, pick up; make way with, abolish, overthrow; of a river, carry off, bear away.*
- ἀναισχυντιά**, ἡ (ἀναισχυντος, shameless), *shamelessness.*
- ἀναίτιος**, (ἄ), ον, adj., *not being the cause of a thing; not chargeable, guiltless.*
- ἀνακαλέω** [see καλέω], *call up; invoke, call upon; call (aloud).*
- ἀνακλάζω**, ἀγξω, ἐκλαγον, *cry aloud, scream out.*
- ἀνακομίζω**, κομιῶ, *carry up; carry off, take away.*
- ἀνακράζω**, ἐκραγον, *lift up the voice; cry out, shout aloud.*
- ἀνακτάομαι**, ἤσομαι, ἐκτῆμαι, *get back again; win over, get the favor of.*
- ἀναλαμβάνω** [see λαμβάνω], *take up; pick up, receive into one's care; take care of, adopt; take with one, take along.*
- ἀνᾶλλισκω** (ἀνᾶλώω), ἀλώσω, ἠλώσα (ἄλωσα), ἠλωκα (ἄλωκα), ἠλωμαι (ἄλωμαι), ἠλώθην (ἀλώθην), *use up, spend, exhaust; send, consume; disable, destroy; lose.*
- ἄναλκισ**, ιδος, ὀ, ἡ (ἀλκή, strength), *without strength, feeble, spiritless.*
- ἀναμένω**, μενῶ, *wait for, await; wait, put off, delay.*
- ἀναμιμνήσκω** [see μιμνήσκω], *re-mind; pass., remember, recollect.*
- ἀναξίως**, adv. (ἀνάξιος, unworthy), *unbecomingly, unworthily.*
- ἀναξυρίδες**, ον, αἱ, *trousers worn by Eastern nations.*
- ἀνάπαλιν**, adv., *back again; reversely, in inverse order, the contrary way.*
- ἀναπαύω**, σω, *make to cease; bring to a halt, halt; mid., take rest; wait, stop, halt for rest.*
- ἀναπειθω**, πείσω, *bring over to an opinion; persuade, influence, prevail upon; mislead, corrupt.*

- ἀναπέμπω** [see πέμπω], *send up from below.*
- ἀναπετάννυμι** (ύω), πετώ [but see καταπετάννυμι], *spread out; throw wide open, open.*
- ἀναπηδάω**, ήσομαι, *leap up, jump forward; vault, spring.*
- ἀναπνέω**, πνεύσομαι, έπνευσα, *breathe again, recover oneself.*
- ἀναρτάομαι**, ήσομαι, ήρτημαι, *hang upon; add to one's realm, make dependent upon, attach to oneself.*
- ἀναστομόω**, ώσω, *furnish with a mouth; clear out, open up.*
- ἀναστρέφω** [see στρέφω], *turn up; mid., turn back or again, face about.*
- ἀναστροφή**, ή (ἀναστρέφω), *turning up; turning back, wheeling round.*
- ἀνατείνω** [see τείνω], *stretch up, hold up, lift up; spread out, extend; αετς ἀνατεταμένος, spread eagle.*
- ἀνατέλλω**, έτειλα, *make to rise; rise.*
- ἀνατλήναι**, infin. of ἀνέτλην, τλήσομαι, *bear up against, endure, undergo.*
- ἀνατρέπω** [see τρέπω], *turn up or over; overturn, upset; overwhelm, overthrow.*
- ἀναφαίνω** [see φαίνω], *make to give light; mid., appear, be seen or found.*
- ἀναφύσσομαι**, ήσομαι, *be blown up; be puffed up.*
- ἀναχάζομαι**, *draw back; retire, retreat.*
- ἀναχωρέω**, ήσω, *go back, retreat; fall back, sink.*
- ἀναχωρίζω**, σω, *make go back; order to retire, lead back.*
- ἀνδρείος**, ᾱ, ον, adj. (άνήρ), *manly, brave.*
- ἀνδρείως**, adv. (άνδρείος), *like a man, in a manly way; bravely.*
- ἀνδρικός**, ή, όν, adj. (άνήρ), *of a man; manly, courageous, strong.*
- ἀνειμένως**, adv. (άνειμένος, άντημι), *without restraint, at one's ease.*
- ἀνεῖπον** [see εἶπον], ἀναγορεύω used as pres., but aor. pass. ἀναρρήθην, as from ἀναρρέω, *say aloud; announce, proclaim.*
- ἀνείρω**, άνειρα, *fasten on, string; pf. part., in loose order, strung out.*
- ἀνεπίληπτος**, ον, adj., *not open to attack; blameless, free from censure.*
- ἀνεπιστήμων**, adj. (έπίσταμαι), *not knowing, ignorant.*
- ἀνερωτάω**, ήσω, *put the question, ask, interrogate.*
- άνευ**, prep. w. GEN., *without.*
- ἀνέχω** [see έχω], *hold up; mid., bear, endure, sustain.*
- άνηβάω**, ήσω, *grow young again.*
- άνήρ**, άνδρός, ό, *man; husband; voc. άνδρες φίλοι, my friends.*
- άνήρ**, by crasis for ό άνήρ.
- άνήσω**, see άντημι.
- άνθ'**, for άντί.
- άνθέω**, ήσω (άνθος, blossom), *be bright, glitter, shine.*
- άνθισταμαι** [see ἴστημι], *set oneself against; oppose, make a stand against.*
- άνθρώπινος**, (η), ον, adj. (άνθρωπος), *of, from, or belonging to, man; human.*
- άνθρωπος**, ό (άνήρ, ώψ, face), *human being, man.*
- άνιᾶρός**, ά, όν, adj. (άνιδώ), *grievous; grieved, distressed.*

- ἀνιάω**, ἄσω, ἠλιάσα, etc. (ἀνιά, grief), trouble, annoy; grieve, distress, afflict; pass., be grieved, annoyed, vexed, enraged.
- ἀνιδρωτί**, adv. (ιδρώω, sweat), without sweat or toil, without exercise; lazily, slowly.
- ἀνιδρωτος**, ον, adj. (ιδρώω, sweat), without having sweated or exercised oneself.
- ἀνίημι** [see ἔημι], send up; produce, bear; slacken, relax, pause; permit, allow.
- ἀνίστημι** [see ἵστημι], make to get up; rouse, start up; raise, erect, build; mid. w. 2 aor. act., rise, stand, get up; start up from ambush.
- ἀνοίγνυμι** (οίγω), οίξω, ἔφξα (ἠνοιξα), ἔφχα, ἔφγμαι, ἐφχθην, open, unfasten.
- ἄνομος**, ον, adj., without law; contrary to law.
- ἀνόσιος**, (ἄ), ον, adj., unholy, impious.
- ἀνταγωνιστής**, οῦ (ἀνταγωνίζομαι, oppose), rival, opponent.
- ἀνταίρωμαι** [see αἶρω], raise oneself against; raise or take (arms) against.
- ἀνταποδίδωμι** [see δίδωμι], give back, deliver in turn.
- ἀντασπάζομαι**, ἀσομαι, embrace or kiss in return.
- ἀντέξιμι** (εἶμι), go out to meet the enemy.
- ἀντέχω**, ἀνθέξω, ἀντέσχον, hold against; resist, refuse; hold out against, sustain an attack, withstand.
- ἀντί**, prep. w. GEN., in return or exchange for; in one's place, instead of.
- ἀντιγωνιμῶν**, ἤσω [γνώμων, judge], be of a contrary opinion, disagree.
- ἀντιδωρόμαι**, ἤσομαι, present in return, present.
- ἀντικνήμιον**, τό, part of the leg opposite to the shin (κνήμη), shin.
- ἀντικρύ**, adv., over against, right opposite; διά, right through.
- ἀντιλαμβάνω** [see λαμβάνω], receive in turn; gain, secure; mid., take hold of, undertake.
- ἀντίος**, ἄ, ον, adj. (ἀντί), set against; face to face, facing, opposite, opposing; ἐκ τοῦ ἀντίου, before one; to meet one (Lat. obvius).
- ἀντίπαλος**, ον, adj. (πάλη, wrestling), wrestling against; against one; hence as noun, ὁ, rival, adversary, opponent.
- ἀντιπαρακελεύομαι**, σομαι, exhort in turn.
- ἀντιπαρασκευάζομαι**, prepare oneself in turn, make counter preparations.
- ἀντιπέρᾱς**, adv., over against, on the other side.
- ἀντιπολεμῶ**, ἤσω, wage war against.
- ἀντιπρόσειμι** (εἶμι), advance against, go to meet.
- ἀντιπρόσωπος**, ον, adj. (πρόσωπον), with the face towards, facing.
- ἀντιτάττω** [see τάττω], set opposite to, form against, oppose; mid., set oneself against, engage in war against.
- ἀντιχαρίζομαι**, ιοῦμαι, show kindness in turn.
- ἀνυδριά**, ἡ (ὑδωρ), scarcity of water; dryness.

ἀνυπέρβλητος, ον, adj. (ὑπερβάλλω), *not to be surpassed, invincible, impregnable.*

ἀνύτω (ἀνύω), ύσω, ἤνυσσα, ἤνυσκα, ἤνυσμαι, ἠνύσθην, *effect; accomplish, finish; accomplish one's purpose, succeed.*

ἄνω, adv. (ἀνά), *up, upwards; inland, from the coast; on; και κάτω, hither and thither, to and fro.*

ἀξία, ἡ (ἄξιος), *worth, value, deserts, due.*

ἀξιόπαινος, ον, adj., *praiseworthy.*

ἀξιοθέατος, ον, adj., *well worth seeing, of fine appearance.*

ἀξιοπίστος, ον, adj., *trustworthy.*

ἄξιος, ᾱ, ον, adj. (ἄγω, weigh), *weighing as much, of like value; worthy, worth, befitting; with gen. of value, as πολλοῦ, πλειστοῦ, of greatest value; ἄξιόν ἐστι, it is fitting or proper.*

ἀξιόω, ὠσω, ἠξιώκα, ἠξιώμαι, ἠξιόθην (ἄξιος), *deem worthy; think worthy of an honor, invite; think right or best; ask, desire, wish, require.*

ἀξίως, adv. (ἄξιος), *worthily; properly.*

ἄξων, ονος, ὁ (ἄγω), *axle-tree, axle.*

ἄοκνος, ον, adj., *without hesitation; untiring, diligent, ever-ready.*

ἀόκνως, adv. (ἄοκνος), superl. ἀοκνότατα, *most nimbly, promptly.*

ἄοπλος, ον, adj. (ὄπλα), *without armor; unarmored.*

ἀπαγγέλλω [see ἀγγέλλω], *take back word, bring tidings, announce, report.*

ἀπαγορεύω, only pres. and imperf. (ἀπερῶ used as fut., ἀπεῖπον, εἶρηκα,

εἶρημαι, ἐρρήθην), *forbid; ἀπειρηκότες, tired, exhausted.*

ἀπάγω [see ἄγω], *lead off or away, lead back, withdraw; bring in; return, render, pay; mid., bear away, lead home.*

ἀπαθής, ἐς, adj. (πάθος), *not suffering or having suffered, intact, unbroken.*

ἄπαις, ἄπαιδος, ὁ, ἡ, *childless; παίδων, bereft of, without.*

ἀπαλλάττω, ξω, ἠλλάξα, ἠλλαχα, ἠλλαγμαί, ἠλλάχθην, ἠλλάγην, *set free; mid. and pass., depart from, separate or be separated from.*

ἀπαντάω, ἡσσομαι, ἠντησα, ἠντηκα, *go off to meet; meet, encounter.*

ἀπαράσκευος, ον, adj., (παρασκευή, preparation), *without preparation, unprepared; superl., very insufficient.*

ἀπαριθμέω, ἡσω, *count over; pay back, repay.*

ἀπάρχομαι, ξομαι, *make a beginning, offer a part as sacrifice.*

ἄπᾶς, ᾶσα, ἄν, adj. (πᾶς), *quite all, the whole; plur., all together.*

ἀπάτη, ἡ, *trickery, deceit, fraud.*

ἀπειθέω, ἡσω, etc., *disobey.*

ἀπειλέω, ἡσω (ἀπειλή), *hold out as promise or threat; threaten.*

ἀπειλή, ἡ, *boastful promise; threat, menace.*

ἄπειμι (εἶμι), ἐσομαι, *be away, be lacking or wanting; be far from; be absent, be out of the way.*

ἄπειμι (εἶμι), *go away, depart, withdraw, leave one's post; go back, return; go; go down, cease.*

ἀπείργω, ξω, εἶρξα, *keep away or debar from, shut off from, prevent.*

ἀπειρηκότες, see ἀπαγορεύω.
 ἀπειροκαλιᾶ, ἡ, ignorance of the beautiful; coarseness, vulgarity.
 ἄπειρος, ον, adj. (πεῖρα), without trial or experience.
 ἀπελαύνω [see ἐλαύνω], drive away, banish; keep away, exclude; ride off or away; depart, go off.
 ἀπέρχομαι [see ἔρχομαι], go away, depart, retire, retreat; go back, return.
 ἀπέχω [see ἔχω], keep off, be distant; mid., keep oneself from, abstain, desist or refrain from, avoid.
 ἀπιστέω, ἴσω, ἠπίστηκα, be ἄπιστος; disbelieve, distrust, mistrust.
 ἄπιστος, ον, adj., not to be trusted; suspicious, incredible, improbable.
 ἄπλευστος, ον, adj. (πλέω), not navigated; τό, a part of the sea not yet navigated.
 ἄπληστος, ον, adj. (πίμπλημι, fill), not to be filled; insatiate (of).
 ἀπλόος, η, ον (ἀπλοῦς, ἦ, οὔν), adj. (ἄμα), single; τό, a single share; simple, plain; frank, sincere, straightforward, comp.
 ἀπλότης, ότητος, ἡ (ἀπλόος), single-ness; simplicity, frankness.
 ἀπό, prep. w. GEN., from, of, away from, starting from, from off; ἀφ' οὔ, after; ἀπὸ τῶν ἵππων, on horseback.
 ἀποβαίνω [see βαίνω], step off; turn out, prove, result, happen.
 ἀποβάλλω [see βάλλω], throw off; throw away, lose; cast off, reject.
 ἀποβιάζομαι, άσομαι, force away; effect by force.
 ἀποβλέπω, ψομαι, look away from

all other objects at one; look steadfastly, consider.
 ἀποβουκολέω, ἴσω, let cattle stray; lose, let stray off to be lost.
 ἀπογεύω, σω, give one a taste; mid. w. gen., (take a) taste (of).
 ἀποδείκνυμι [see δείκνυμι], point away from other objects at one; show, make known; produce, make, render.
 ἀποδεκτήρ, ἦρος, ό (ἀποδέχομαι), receiver.
 ἀποδέχομαι [see δέχομαι], accept from another; accept, receive.
 ἀποδημέω, ἴσω, (ἀπόδημος, from home), be away from home, be or go abroad.
 ἀποδημιᾶ, ἡ, being from home, journey abroad.
 ἀποδιδράσκω, δράσομαι, έδρᾶν, run from; avoid, shrink from; run away, escape.
 ἀποδίδωμι [see δίδωμι], give back; give (what is due), pay; restore, return; deliver; return, requite.
 ἀποδοκιμάζω, άσω, reject on scrutiny; reject as unfit, lay aside; be unwilling, fail to approve.
 ἀποθνήσκω [see θνήσκω], die, be killed, be put to death.
 ἀποκαθαίρω, αρῶ, cleanse, wipe off.
 ἀποκαλέω [see καλέω], call back, recall.
 ἀποκοιμάσομαι, ἴσομαι, sleep away; get a little sleep.
 ἀποκρίνομαι, οὔμαι, κέκριμαι, εκρῖνάμεν, give answer to, reply.
 ἀποκρύπτω [see κρύπτω], hide away; conceal, obscure, veil.
 ἀποκτείνω, κτενῶ, έκτανον, έκτονα, put to death, kill, slay.

- ἀποκωλύω**, ἔσω, *hinder or prevent from a thing; prevent, exclude.*
- ἀπολαμβάνω** [see λαμβάνω], *take back; get back, receive again.*
- ἀπολαύω**, σομαι, ἔλαυσα, λέλαυκα, *have enjoyment of; enjoy, have the benefit or reap the profit of, w. gen.*
- ἀπολείπω** [see λείπω], *leave behind, desert; leave, quit; leave an interval, stand apart; mid. and pass., stay behind, be left.*
- ἀπόλεμος**, ον, adj., *unwarlike, unfit for war.*
- ἀπολλύμι**, ολώ, ἄλεσα, ολώλεκα, ὄλωλα, ωλόμην, *destroy utterly, ruin; mid. and 2 pf. act., be undone, be lost, be put to death, die.*
- Ἀπόλλων**, ωνος, ὁ, *Apollo, son of Zeus and Latona, brother to Artemis.*
- ἀπομανθάνω**, μαθήσομαι, *unlearn.*
- ἀπομάχομαι**, οὔμαι, *fight from (walls), defend.*
- ἀπομνῆμι** [see δμνῆμι], *take an oath away (from a thing); deny an oath, swear (that not).*
- ἀποπειράομαι**, ἄσομαι, ἐπειράθην, *make trial.*
- ἀποπέμπω** [see πέμπω], *send back, return; send away, send home, dismiss; mid., take leave of; let go.*
- ἀποπνίγω**, ξομαι, ἐπνίξα, *choke; suffocate.*
- ἀπορέω**, ἦσω, etc. (ἄπορος), *be without means; be perplexed, be at a loss; be in doubt, doubt; lose, be without, want; mid., be embarrassed, be at a loss.*
- ἀποριά**, ἡ (ἄπορος), *difficulty of passing; want.*
- ἄπορος**, ον, adj., *without passage; in want, needy; τὰ, difficulties, straits.*
- ἀπορορέω**, ἦσω, *swallow (some of).*
- ἀποσειώ**, σω, *shake off; mid., throw (one's rider).*
- ἀπόσκηνος**, ον, adj. (σκηνή), *encamping apart; living aloof, messing alone.*
- ἀποσπάω**, ἄσω, *tear or drag away from; separate, detach.*
- ἀποστατέω**, ἦσω (ἀφίστημι), *stand aloof from; fall away from (one's friends).*
- ἀποστερέω**, ἦσω, etc., *rob of; deprive of, take away or withdraw from.*
- ἀποστρατοπεδεύομαι**, σομαι, *encamp away from; encamp at a distance.*
- ἀποστρέφω** [see στρέφω], *turn back; mid. and 2 aor. pass., turn aside or away; return home.*
- ἀποσχίζω**, σω, *split off, detach; τὸ ἀπεσχισμένον, stragglers.*
- ἀποτελέω**, ἔσω, ᾠ, *bring quite to an end; finish, complete; perform, accomplish; fulfill, pay.*
- ἀποτίθημι** [see τίθημι], *put away; mid., put away for future use.*
- ἀπότομος**, ον, adj. (ἀποτέμνω, cut off), *cut off; steep, abrupt, precipitous.*
- ἀποτρέπω** [see τρέπω], *turn back; mid., go back, return.*
- ἀποτυγχάνω** [see τυγχάνω], *fail in hitting; lose.*
- ἀποφαίνω** [see φαίνω], *show forth; mid., express, declare.*
- ἀποφέρω** [see φέρω], *bear or take back, return; bear or carry off or away; bring in, pay; take, bring.*
- ἀποχωρέω**, ἦσω and ἦσομαι, *go from;*

- depart, withdraw, leave; go back, return.
- ἀποχώρησις, εως, ἡ, going off; retreat.
- ἀποψάω, ἦσω, ἐψησα, wipe off; mid., wipe or rub off from oneself.
- ἀπράκτέω, ἦσω, do nothing; gain nothing, fail.
- ἀπρονοήτως, adv. (ἀπρονόητος, improvident), without foresight or caution.
- ἀπροφασίστως, adv., without disguise; honestly, sincerely; without hesitation.
- ἄπτω, ἄψω, ἦψα, ἦμμαι, ἦφθην, fasten; mid., touch, lay hold of.
- ἄρα, inferential particle, then, therefore, now.
- ἄρα, interrogative particle, expecting a negative answer.
- Ἄράβιος, ἄ, ον, adj., οἱ Ἄράβιοι, the Arabians.
- Ἄρασπῆς, ον, Araspes, a Mede, an early friend of Cyrus.
- ἀργέω, ἦσω (ἀργός), be idle, lie fallow; be neglected, be unemployed; οἱ ἀργοῦντες, the idle.
- ἀργός, ὄν, adj. (ἔργον), not working; inactive, uncultivated.
- ἀργύρεος, ἄ, ον, contr. ἀργυροῦς, ἄ, οῦν, adj. (ἄργυρος), of silver, silver.
- ἀργύριον, τό, piece of silver; money.
- ἄργυρος, ὁ (ἀργός, white), white metal; silver.
- ἀρέσκω, ἔσω, ἤρεσα, ἠρέσθην, make good; please.
- ἀρεστός, ἡ, ὄν, adj., verbal of ἀρέσκω, acceptable, pleasing, in favor.
- ἀρετή, ἡ, excellence, goodness, virtue, bravery.
- ἀρήγω, ξω, help, aid, assist, defend.
- ἀριθμέω, ἦσω, etc. (ἀριθμός), count, reckon up.
- ἀριθμός, ὁ, number; sum, amount.
- ἄριστα, adv., superl., best, most nobly, excellently, etc.
- ἄριστάω, ἦσω, ἠρίστησα, ἠρίστηκα, ἠρίστημαι, take breakfast or luncheon.
- ἀριστερός, ἄ, ὄν, adj., left; as noun, τό, the left; ἡ (sc. χεῖρ), left hand or arm.
- ἄριστον, τό, morning meal, breakfast.
- ἄριστοποιέομαι, ἦσομαι, prepare one's breakfast.
- ἄριστος, ἡ, ον, adj., superl. of ἀγαθός.
- ἀρκέω, ἔσω, ἤρκεσα, keep off; be enough, suffice.
- ἄρκτος, ἡ, bear; north star, north.
- ἄρμα, ατος, τό, chariot, two-wheeled war chariot.
- ἀρμάμαξα, ἡ, covered carriage.
- ἀρμάτειος, ον, adj. (ἄρμα), of or belonging to a chariot.
- ἀρματηλάτης, ου (ἐλαύνω), charioteer, one who fights from a chariot.
- Ἄρμενιά, ἡ, Armenia, a country of Asia Minor.
- Ἄρμένιος, ἄ, ον, adj., Armenian; ὁ, king of the Armenians.
- ἀρμόττω, ὄσω, ἤρμοσα, ἤρμοκα, ἤρμοσμαι, ἤρμόσθην, fit, fit well.
- ἀρπαγή, ἡ (ἀρπάζω), plundering, robbery; greediness, rapacity.
- ἀρπάζω, σω, ἤρπασα, ἤρπακα, ἤρπασμαι, ἤρπάσθην, snatch away; snatch up, grasp.
- ἄρπαξ, ατος, adj. (ἀρπάζω), robbing; ὁ, robber, plunderer.

ἀρπεδόνη, ἡ, *rope or cord* (for ensnaring game), *snare*.

ἄρρην, εν, adj., *male*.

Ἄρσάμῃς, ου, *Arsamas*, a Persian, friend of Cyrus.

Ἄρτάβαζος, ὁ, *Artabazus*, a kinsman of Cyrus.

Ἄρταγέρσῃς, ου, *Artagerses*, a χιλίαρχος of Cyrus.

ἄρταμος, ὁ, *cook*.

ἄρτι, adv., *just, exactly; just now, recently*.

ἄρτοποιός, ὁ (ποιέω), *breadmaker, baker*.

ἄρτος, ὁ, *cake or loaf of wheat bread*.

ἄρῦω, σω, ἤρυσα, ἠρύθην, *draw or dip water* (or other liquids).

ἄρχειον, τό (ἀρχή), *senate-house; residence of the chief magistrates; palace*.

ἀρχή, ἡ (ἄρχω), *beginning; ἐξ ἀρχῆς, as at first, formerly; rule, power, command; office; government; magistrate, officer*.

ἄρχω, ξω, ἤρξα, ἤρχα, ἤρξμαι, ἤρχθην, *begin; rule, command, control, govern; take the lead, be aggressive; mid., begin*.

ἄρχων, οντος, ὁ (ἄρχω), *leader, ruler, commander, chief*.

ἀσθενέω, ἤσω, *be sickly, weak, or feeble, fall ill*.

ἀσθενής, ἐς, adj. (σθένος, *strength*), *without strength, weak, impotent*.

ἀσθενώω, ὠσω, *weaken, crush*.

Ἄσιᾶ, ἡ, *Asia, Asia Minor*.

ἀσινής, ἐς, adj. (σίνομαι), *unhurt; harmless*.

ἀσκαρδαμυκτί, adv., *without winking, with unchanged look*.

ἀσκέω, ἤσω, etc., *practise, drill*.

ἄσκησις, εως, ἡ (ἀσκέω, *practise*), *exercise, practice, training*.

ἄσμενος, η, ου, adj. (ἡδομαι), *well pleased, gladly, eagerly*.

ἀσπάξομαι, ἀσομαι, *welcome kindly; embrace, kiss; love, cherish*.

ἀσπίς, ἰδος, ἡ, *round shield of hide, overlaid with metal; ἐπ' ἀσπίδα, to the left*.

Ἄσσυριά, ἡ, *Assyria*.

Ἄσσύριος, ᾶ, ου, adj., *Assyrian; οἱ, the Assyrians; ὁ, the Assyrian king*.

ἀστέιος, ᾶ, ου, adj. (ἄστυ, *town*), *of the town, polite; facetious, witty*.

ἀστραπή, ἡ, *flash of lightning, lightning*.

ἀστράπτω, ἤστραψα, *lighten; flash, gleam*.

Ἄστυάγης, ους, *Astyages*, king of Media, and Cyrus' grandfather.

ἀσύντακτος, ου, adj., *not ranged in order; in disorder, not united, disorganized*.

ἀσφάλεια, ἡ (ἀσφαλής), *safety, security*.

ἀσφαλής, ἐς, adj. (σφάλλομαι), *not liable to fall; safe, free from danger, secure; ἐν ἀσφαλει (sc. χωρίῳ or τόπῳ), in safety*.

ἀσφαλῶς, adv. (ἀσφαλής), *safely, securely, without danger*.

ἀσχολιά, ἡ, *want of leisure; occupation, business; interruption (to pleasure), bother, trouble*.

ἀτακτέω, ἤσω, *be undisciplined or disorderly, break from discipline*.

ἀτάρ, conj. (poetic), *but, yet*. Cf. Lat. *at*.

- ἀτάρακτος**, *ον*, adj. (ταράττω), *not disturbed; steady, orderly.*
- ἄτε**, adv. (ὅσπερ, *who*), *just as; inasmuch as, seeing that*, w. partic.
- ἀτημέλητος**, *ον*, adj. (τημελέω, *care for*), *unheeded, neglected, uncared for.*
- ἀτημελήτως**, adv. (ἀτημέλητος), *heedlessly; ἔχειν, neglect.*
- ἄτιμος**, *ον*, adj. (τιμή), *in dishonor, disgraced, ignoble; disgraceful, dishonorable; without honor, less esteemed.*
- ἄτοπος**, *ον*, adj., *out of place; strange, unreasonable, absurd.*
- ἄττα** = *τινά.*
- ἀτυχέω**, ἴσω, ἠτύχησα, ἠτύχηκα (ἀτυχής, *unlucky*), *be unlucky; be disappointed, fail in getting or having one's desire.*
- ἀϋ**, adv., *again, on the other hand, moreover, also, besides.*
- ἀϋθις**, adv., *lengthened form of ἀϋ, again, anew, afterward, later, then.*
- αὐλιζομαι**, ἠυλισιάμην, ἠυλισθην (αὐλή, *courtyard*), *lie in the courtyard; pass the night, lodge, encamp.*
- αὐξάνω**, ἴσω, ἠύξησα, ἠύξηκα, ἠύξημαι, ἠύξήθην, *increase, strengthen, foster; exalt, raise to honor; pass., grow up.*
- αὔριον**, adv., *to-morrow.*
- αὐτάρκης**, *ες*, adj. (ἀρκέω, *suffice*), *sufficient in oneself; able of oneself.*
- αὐτίκα**, adv. (αὐτός), *forthwith, immediately, at once, soon; for example.*
- αὐτόθεν**, adv. (αὐτοῦ), *from the very spot, from that quarter.*
- αὐτοματιζω**, ἴσω, *act of oneself, act unadvisedly.*
- αὐτόματος**, (ἡ), *ον*, adj., *acting of one's own will, spontaneous.*
- αὐτόμολος**, *ον*, adj. (μολεῖν, *go*), *going of oneself; ὁ, deserter.*
- αὐτόνομος**, *ον*, adj. (νέμομαι), *living under one's own laws, self-governed, independent.*
- αὐτός**, ἡ, ὅν, *intens. pron., self, myself, himself, etc.; of one's own accord, of oneself; of or by oneself, alone; ὁ αὐτός, the same, very; in oblique cases only, as simple personal pronoun, he, she, etc.*
- αὐτοῦ**, adv. (gen. of αὐτός), *at the very place; here, there.*
- αὐτως**, adv. (αὐτός), *in this very manner, in the same way.*
- ἄφαιρέω** [see αἰρέω], *take away, remove; exempt; mid., take away (from), deprive (of).*
- ἄφανίζω**, ἰῶ, ἠφάνικα (ἀφανής, *unseen*), *make unseen; carry off, make way with.*
- ἄφηγέομαι**, ἴσομαι, *lead from; lead the way, go first.*
- ἄφθονιά**, ἡ, *freedom from grudging; plenty, abundance.*
- ἄφθονος**, *ον*, adj., *without envy; plentiful, in abundance; τό, abundance, plenty.*
- ἄφτημι** [see ἔημι], *send forth, let go, dismiss; let go, hurl; let go, relinquish; permit, allow, let, leave; desist from; let slip, throw away; mid., abstain from.*
- ἄφικνέομαι**, ἴσομαι, ἰκόμην, ἵγμαι, *come to one place from another; reach, arrive, come, attain.*

ἀφίστημι, ἀποστήσω, etc. [see ἵστημι],
put away, remove; draw away,
alienate, go off, retire; mid. w.
2 aor. and pf. act., fall away
(from), revolt.

ἀφοράω [see ὄρω], look off or for-
ward; look away, turn one's
back.

ἀφροσύνη, ἡ (ἄφρων), folly, thought-
lessness.

ἄφρων, ον, gen. ονος, adj. (φρήν),
without sense; rash, indiscreet.

ἀφυής, ἐς, adj. (φυή), without nat-
ural talent; ugly, plain.

ἀφυλακτέω, ἤσω, be off one's guard;
be careless about, neglect.

ἀχαριστιᾶ, ἡ, thanklessness, in-
gratitude.

ἀχάριστος, ον, adj. (χαρίζομαι), un-
gracious; ungrateful, thankless.

ἄχειρος, ον, adj. (χείρ), without
hands.

ἄχθομαι, ἀχθεσθήσομαι and ἀχθέσομαι,
ἠχθέσθην, be loaded; be vexed,
grieved, or troubled; be dissatis-
fied, vexed, displeased or angry.

ἄχος, ουσ, τό (poetic), pain, distress,
grief.

ἀχρεῖος, ᾶ, ον, adj., useless, unfit for
war, unserviceable.

ἄχρηστος, ον, adj. (χράομαι), useless,
unserviceable.

ἀψευδέω, ἤσω, not to lie; speak the
truth.

B

Βαβυλών, ὠνος, ἡ, Babylon, capital
of the Assyrian kingdom in the
time of Cyrus, one of the oldest
and richest cities in the world.

Βαβυλώνιοι, οί, the Babylonians.

βάδην, adv. (βαίνω), step by step, in
a walk, slowly.

βαδίζω, ἰοῦμαι, ἐβάδισα, βεβάδικα
(βαίνω), go slowly, walk.

βάθος, ουσ, τό (βαθύς), depth.

βαθύς, εἶα, ύ, adj., deep.

βαίνω, βήσομαι, ἔβην, βέβηκα, βέβα-
μαι, ἐβάθην, go.

βάλλω, βαλῶ, ἔβαλον, βέβληκα, βέ-
βλημαι, ἐβλήθην, throw, hurl;
throw at, strike.

βάρβαρος, ον, adj., barbarous (i.e.
not Greek); foreign, Persian.

βαρέως, adv. (βαρύς, heavy), heavily;
φέρω, take it ill, take to heart.

βάρος, ουσ, τό (βαρύς, heavy), weight,
burden, load.

βασιλείᾶ, ἡ, throne, kingdom, royal
power.

βασιλειον, τό (βασιλεύς), kingly
dwelling, palace; usually plur.

βασιλεύς, ἐως, ό, king, prince, chief.

βασιλεύω, σω (βασιλεύς), be king,
rule, reign.

βασιλικῶς, adv. (βασιλικός, royal),
as a king, with royal dignity.

βέβαιος, (ᾶ), ον, adj. (βαίνω), firm;
constant, assured, stable.

βέλος, ουσ, τό (βάλλω), that thrown;
missile.

βέλτιον, βέλτιστα, adv., used as comp.
and superl. of ἀγαθῶς, better, best.

βελτίων, βέλτιστος, adj., used as
comp. and superl. of ἀγαθός, good,
noble, brave, courageous.

βῆμα, ατος, τό (βαίνω), step, stride,
pace.

βήπτω, ξω, ἔβηξα, cough.

βιά, ἡ, bodily strength; power,
force; violence; dat. as adv., by
force, violently.

βιάζομαι, σομαι, ἐβιασάμην, βεβίασμαι, *overpower by force; force one's way.*

βίαιος, (ᾱ), ον, adj. (βία), violent, *contrary to law; τό, violent act.*

βίος, ὁ, life, course of life, manner *of living.*

βιοτεύω, σω (βιοτή), get food; live, *keep alive.*

βιοτή, ἡ (βίος), living, way of life.

βιώω, ὄσομαι, ἐβίωσα, βεβίωκα, βεβίωμαι, ἐβίων (βίος), live, pass one's *life.*

βλάβη, ἡ (βλάπτω), hurt, harm, *damage.*

βλάξ, βλαῖος, adj. (μαλακός), slack *in body and mind; ὁ, dolt, stupid.*

βλάπτω, ψω, ἔβλαψα, βέβλαφα, βέβλαμμαι, ἐβλάφθην, ἐβλάβην, in- *jure, harm, disable, weaken.*

βλέπω, ψομαι, ἔβλεψα, see, look, face; *βλέπων, seeing, i.e. living.*

βοάω, ἦσω, ἐβόησα (βοή), cry aloud, *shout; call out for, shout for.*

βοή, ἡ, loud cry; shout, shouting.

βοηθέω, ἦσω (βοητός, assisting), run *up with shouts; run up, go to the rescue, aid, assist.*

βόσκημα, ατος, τό (βόσκω, feed), *that fed or fatted; plur., fatted beasts, cattle.*

βουκόλος, ὁ (βοῦς), cowherd, herds- *man.*

βουλευώ, σω, ἐβούλευσα, βεβούλευκα *(βουλή), take counsel, deliberate; determine, plan, devise; mid., counsel with oneself, deliberate, plan; resolve, decide, think.*

βουλευτέον, verbal of βουλεύω, (we) *must deliberate.*

βουλή, ἡ, will; opinion, advice.

βούλομαι, ἤσομαι, βεβούλημαι, ἐβου- *λήθην, will, wish, desire, choose, prefer (μᾶλλον).*

βοῦς, βοός, ὁ, ἡ, bull, ox, cow.

βραδύς, εἶα, ὕ, adj., slow; superl. *βραδύτατος.*

βραχύς, εἶα, ὕ, adj., short; ἐν βρα- *χυτάτῳ, in very few words.*

βριμόομαι, snort with anger; be *indignant.*

βροντή, ἡ, thunder.

βρῶμα, ατος, τό (βιβρώσκω, eat), that *eaten; food, meat.*

βρωτός, ἡ, ὄν, adj., verbal of βιβρώ- *σκω, eat; to be eaten; τό, eatable, meat.*

βῶλος, ἡ, lump of earth, clod.

Γ

Γαδάταῖς, ου, Gadatas, an Assyrian *officer.*

γαμέτης, ου (γαμέω), husband.

γαμέω, μῶ, ἔγημα, γεγάμηκα, γεγάμη- *μαι (γάμος), marry, wed, take to wife.*

γάμμα, indecl., letter Gamma.

γάμος, ὁ, marriage, wedding.

γάρ, conj., postpositive; introducing *a reason, for, since, as; at the beginning of a promised narration, now; in questions, why, what.*

γαστήρ, τρός, ἡ, belly, stomach; *appetite, food.*

γε, enclitic particle, calling attention *to the word or words before it by limiting the sense. It may be translated at least, at any rate, but is best rendered by emphasizing the words modified.*

γελᾶω, ἄσομαι, ἐγέλασα, ἐγελάσθην, laugh.

γελοῖος, ᾧ, ον, adj. (γελᾶω), laughable; merry.

γελοῖως, adv. (γελοῖος), laughably, ridiculously.

γέλως, ωτος, ὁ (γελᾶω), laughing, laughter.

γενεᾶ, ἡ (γίγνομαι), birth, race, family; generation.

γενέθλιος, ον, adj., of one's birth; τὰ, birthday feast.

γενειάσκω (γένειον), begin to grow a beard.

γένειον, τό (γένυς, jaw), chin.

γενναῖος, (ᾧ), ον, adj. (γέννα, birth), suited to one's birth; noble, well-bred, clever.

γένος, ος, τό (γίγνομαι), birth; race, family.

γεραῖτερος, ᾧ, ον, adj., comp. of γεραιός, old.

γέρανος, ὁ, ἡ, crane.

γέρρον, τό, wicker shield, usually oblong and covered with oxhide.

γέρων, οντος, ὁ, old man.

γεύω, σω, ἔγευσα, γέγευμαι, give a taste; mid., taste.

γεωργία, ἡ, tillage, agriculture; plur., farms, tilled land.

γῆ, γῆς, ἡ, earth, land, ground; land, region, country; personified, Earth.

γῆρας, αος (ως), τό (γέρων), old age.

γίγνομαι, γενήσομαι, ἐγενόμην, γέγονα, γεγένημαι, be born, spring, arise; come, occur, take place; be, become; be done; amount to, make.

γιγνώσκω, γνῶσομαι, ἔγνων, ἔγνωκα, ἔγνωσμαι, ἐγνώσθην, learn to know;

know; find out, convict; find, see; form an opinion, judge, think.

γνώμη, ἡ (γιγνώσκω), means of knowing; mind, understanding; thought, judgment, opinion; prudence, foresight; consent, agreement, concurrence.

γνωστός, ἡ, ὄν, adj., verbal of γινώσκω, to be known; known.

γοόομαι, ἤσομαι, (γῶος, weeping), wail, groan, weep.

γονεύς, ἔως, ὁ (γείνομαι, beget), father; οἱ, parents.

γόνυ, ατος, τό, knee.

γοργός, ἡ, ὄν, adj., grim, fierce, terrible, comp.

γοῦν, adv. (γε, οἶν), stronger than γε, at any rate, at least, anyway.

γράμμα, ατος, τό (γράφω), that drawn or written; μαθάνειν, read; τὰ, letter, epistle.

γράφω, ψα, ἔγραψα, γέγραφα, γέγραμμαι, ἐγράφην, scratch; write; write down, enroll; paint.

γρηγορέω, pres. formed from ἐγρήγορα (ἐγείρω), be awake, watchful, or vigilant.

γρῦπός, ἡ, ὄν, adj., hook-nosed; curved, rounded, prominent.

γρῦπότης, τητος, ἡ (γρῦπός), hookedness.

γυμνάζω, ἄσω, ἐγύμνασα, γεγύμνακα, γεγύμνασμαι, ἐγυμνάσθην (γυμνός), train naked; exercise, accustom; mid., practice oneself, exercise.

γυμνάσιον, τό (γυμνάζω), bodily exercise.

γυμνητικός, ἡ, ὄν, adj. (γυμνής, light-armed soldier), of or for light-armed troops.

γυμνός, ἡ, ὄν, adj., *naked; unprotected, uncovered.*

γυναικείος, (ᾱ), ον, adj. (*γυνή*), *of or belonging to women; women's.*

γυνή, *γυναικός*, ἡ, *woman, wife.*

Γωβρῦās, ον, *Gobryas*, an Assyrian noble, who sought Cyrus' friendship.

Δ

δαήμων, ον, adj. (*δάω*, *know*), *knowing; skillful, experienced; superl. δαημονέστατος.*

δάκνω, δήξομαι, ἔδακον, δέδηγμαι, ἐδήχθην, *bite; pass., be stung or vexed.*

δάκρυον, τό, *tear.*

δακρῦν, ὕσω, ἐδάκρῦσα, δεδάκρῦκα, δεδάκρῦμαι, *weep, shed tears, lament.*

δάκτυλος, ὁ, *finger.*

δανείζω, σω, ἐδάνεισα, δεδάνεικα, δεδάνεισμαι, ἐδανείσθην (*δάνος*, *loan*), *put out money at usury; lend, loan.*

δαπανάω, ἴσω, etc. (*δαπάνη*), *expend, consume, use up.*

δαπάνη, ἡ (*δάπτω*, *devour*), *cost, expense, money spent.*

δαπάνημα, ατος, τό (*δαπανάω*), *money spent; plur., costs, expenses.*

δᾶρεικός, ὁ, *daric or gold stater*, a Persian coin worth about \$5.40, said to have been first coined by Darius Hystaspes.

δασμός, ὁ (*δατέομαι*, *divide*), *division; tribute, impost.*

δέ, adversative conj., postpositive, *but, on the other hand, while*, often with little adversative force, and better rendered *and, then*, etc.

δέδοικα, ἔδεισα, δέδια, *fear, be alarmed.*

δεῖ, δεήσει, ἐδέησε, impersonal (from *δέω*, *bind*), *it is necessary, one must or ought; there is need (of)*, w. gen.; τὸ δεόν, *that necessary or proper, one's duty; τὰ δέοντα, necessities, provisions.*

δείκνυμι, δείξω, ἔδειξα, δέδειχα, δέδειγμαί, ἐδείχθην, *bring to light; show, point out; show, tell, teach; mark out.*

δείλη, ἡ, *afternoon, early evening.*

δεινός, ἡ, ὄν, adj. (*δέος*, *fear*), *fearful, terrible, formidable; dangerous*, so τὰ (sc. πράγματα), *dangers; τὰ, ill fortune; able, clever, skilled; great, strong; strange, remarkable.*

δειπνέω, ἴσω, ἐδείπνησα, δεδείπνηκα, *make a meal; dine, sup, etc.; trans., make serve as dinner.*

δειπνον, τό (*δάπτω*, *devour*), *dinner, supper.*

δειπνοποιέω, ἴσω, *give a dinner; prepare dinner, dine.*

δαισιδαίμων, ον, adj. (*δειδ-*, *δέδοικα*), *fearing the gods, pious.*

δέκα, adj., indecl., *ten.*

δεκάδαρχος, ὁ, *commander of ten men.*

δεκαδύς, ἑως, ὁ (*δεκάς*, *body of ten*), *member of a decury.*

δεκάκις, adv. (*δέκα*), *ten times.*

Δελφοί, οἱ, *Delphi*, a famous oracle in Phocis, at the foot of Mt. Parnassus.

δένδρον, τό, *tree.*

δεξιόομαι, ὠσομαι, ἐδεξιωσάμην (*δεξιὰ*), *greet with the right hand; hold out one's hand, take by the hand.*

- δεξιός**, ᾶ, ὄν, adj. (δέχομαι), on the right hand or side; τό (sc. κέρας), right wing; ἡ (sc. χεῖρ), right hand, often used as pledge of good faith, so *faith* itself.
- δέομαι**, δεήσομαι, ἐδεήθην (δέω, lack), lack, want, need, require; want, wish, desire.
- δέρη**, ἡ, neck, throat.
- δεσπότης**, ου, master (of a house); lord, master.
- δεῦρο**, adv., to this place, hither.
- δευτεραῖος**, ᾶ, ὄν, adj. (δεύτερος), on the second day.
- δευτέρος**, ᾶ, ὄν, adj. (δύο), second; τό, for a second time, again, secondly.
- δέχομαι**, ξομαι, ἐδεξάμην, δέδεγμαί, ἐδέχθην, receive, take, accept; accept (proposal), consent to; receive hospitably, entertain; receive (an attack).
- δέω**, δήσω, ἔδησα, δέδεκα, δέδεμαι, ἐδέχθην, bind, chain or tie up; pass., be in chains, be bound.
- δή**, postpositive particle, used to give greater exactness to the word which it influences (probably a shortened form of ἤδη), now, in truth, indeed, surely, really, I assure you, you know, of course, etc., but in many cases it is best rendered by merely emphasizing the word modified.
- δήθεν**, adv., strengthened form of δή, really, in very truth.
- δήλος**, (η), ὄν, adj., visible; clear, manifest, evident.
- δηλώω**, ὠσω, etc., make visible or manifest; make known, show, declare.
- δημοκρατία**, ἡ, democracy, popular government.
- δήμος**, ὁ, country district; people, nation; common people, plebs, hence common soldiers, privates.
- δημόσιος**, ᾶ, ὄν, adj. (δήμος), belonging to the people or state; public, state; δημοσία as adv., at public expense.
- δημότης**, ου (δήμος), one of the people.
- δημοτικός**, ἡ, ὄν, adj. (δήμος), of the people, popular.
- δηῶω**, ὠσω, ἐδήωσα, δεδήωμαι, ἐδηώθην (δήιος, hostile), lay waste, ravage.
- δήπου**, adv., perhaps, it may be; doubtless, of course, indeed.
- δήπουθεν**, adv., = δήπου.
- δήτα**, adv., more emphatic form of δή, certainly, to be sure, of course.
- διά**, prep., through; w. GEN., through, by; in; after; through, from, all through, over; w. ACC., on account of.
- διαβαίνω** [see βαίνω], step across; pass through, cross, march over.
- διαβάλλω** [see βάλλω], throw over; slander, calumniate, reproach.
- διαβιβάζω**, βιβῶ, causal of διαβαίνω, carry over, have go over, lead over.
- διαγγέλλω** [see ἀγγέλλω], give notice by a messenger; communicate, tell, announce.
- διαγίγνομαι** [see γίγνομαι], be through; continue, remain, complete one's course; w. partic., continue.
- διάγω** [see ἄγω], lead through; w. acc., χρόνον, τὰ ἔτη, γῆρας, etc., spend, pass; w. partic., continue, do continually or habitually.

- διαγωνίζομαι** [see ἀγωνίζομαι], *contend, vie earnestly.*
- διαδέχομαι** [see δέχομαι], *receive from another, succeed to.*
- διάδημα**, ατος, τό (διαδέω, *bind round*), *band, fillet about the tiara.*
- διαδιδράσκω**, δράσομαι, ἐδρᾶν, δέδρακα, *run off, escape by flight, get away.*
- διαδίδωμι** [see δίδωμι], *give from hand to hand; give about, distribute, divide.*
- διαδικασίᾳ**, ἡ (διαδικάζω, *give judgment*), *suit to decide a case; decision.*
- διαδωρέομαι**, *distribute in presents.*
- διαθέω**, θεύσομαι, *run about, run hither and thither; spread.*
- διαθρύπτω**, ψω, ετρύφην, *break in sun-der; weaken, corrupt.*
- διαίρεσις**, εως, ἡ (διαίρέω), *division, distribution.*
- διαιρετός**, ἡ, ὄν, verbal adj. (διαίρέω), *divided, separated.*
- διαίρέω** [see αἰρέω], *take apart, divide, separate; distribute.*
- δίαιτα**, ἡ, *way of living, means of life, diet; life, residence, stay.*
- διάκειμαι**, σομαι, used as passive of διατίθημι, *be disposed or affected; οικείως, be on familiar terms; be situated.*
- διακελεύομαι**, *exhort, urge; encourage.*
- διακονέω**, ἤσω, etc., but ἐδιᾶκονήθην (διάκονος), *officiate, serve.*
- διάκονος**, ὁ, *servant, minister, manager.*
- διακοντίζομαι**, *contend with others at throwing the javelin.*
- διακόπτω** [see κόπτω], *cut through, cut in two; hew a way through, break through.*
- διᾱκόσιοι**, αι, α, num. adj. (δύς, *twice; ἑκατόν*), *two hundred.*
- διακοσμέω**, ἤσω, *divide and marshal; set in order, regulate, arrange.*
- διακούω** [see ἀκούω], *hear through; listen to (all), hear.*
- διαλέγομαι**, ξομαι and λεχθήσομαι, ελεξάμην, εἰλεγμαι, ελέχθην, *converse with (dat.), talk with; discuss, expound; deliberate.*
- διαλείπω** [see λείπω], *leave an interval between; partic., distant, apart.*
- διαλλάττω**, ξω, ἡλλαχα, ἡλλαγμαί, ηλλάχθην and ηλλάγην, *make an exchange; mid., change with one another, exchange.*
- διαλύω** [see λύω], *loose from one another; disband, break up.*
- διαμάχομαι** [see μάχομαι], *fight to a finish, fight it out.*
- διαμένω** [see μένω], *remain through; remain, continue, persevere, hold out, stand firm.*
- διαμετρέω**, ἤσω, *measure off, measure out in portions.*
- διαμνημονεύω**, σω, *call to mind; remember, record, mention.*
- διανέμω** [see νέμω], *distribute, apportion.*
- διανοέομαι**, ἤσομαι, νενόημαι, ενοήθην, *be minded; be resolved, intend; imagine, suppose, think; keep in mind, consider, reflect.*
- διανύω**, ανύσω, *bring quite to an end; finish, accomplish.*
- διαπαιδεύομαι**, *be trained, go through a course of training.*

- διαπέμπω** [see πέμπω], *send off in different directions, send hither and thither; send off, send away, dispatch.*
- διαπηδάω**, ἴσομαι, *leap across; take a leap.*
- διαπολεμέω**, ἴσω, *carry the war through, fight it out.*
- διαπονέω**, ἴσω, *work out with labor; exercise, harden by exercise.*
- διαπορεύομαι**, σομαι, επορεύθην, *be carried over, pass between.*
- διαπράττω** [see πράττω], *pass over; bring about, accomplish, effect; mid., carry out, perform, effect.*
- διαρκέω**, ἔσω, *be quite sufficient; last, hold out.*
- διαρπάζω** [see ἀρπάζω], *tear in pieces; spoil, plunder.*
- διαρρήγνυμι**, ρήξω, ερράγην, *break through, burst.*
- διασκώπτομαι**, ψομαι, *jest with one another, joke together.*
- διασπάω**, ἄσω, ἔσπασα, ἔσπασμαι, εσπάσθην, *tear asunder; draw off, separate; break through; overthrow.*
- διασχίζω**, σω, *split or cleave asunder; be separated.*
- διασώζω**, σώσω, *keep safe or preserve through, maintain, keep.*
- διατάττω** [see τάττω], *appoint severally; arrange, manage.*
- διατείνω** [see τείνω], *stretch out, extend; mid., poise one's weapon, take aim; exert oneself.*
- διατελέω**, ἔσω, *bring quite to an end, accomplish; w. partic., continue doing or being, do habitually, hence spend time, live; spend, pass.*
- διατίθημι** [see τίθημι], *place separately, dispose; mid., treat, use.*
- διατοξέω**, σω, *shoot through; shoot with others.*
- διατριβή**, ἥ, *way of spending time; waste of time, delay.*
- διατριβω**, ψω, ἐτριψα, τέτριμμα, ἐτριβην, *rub through; spend or waste time, delay.*
- διαφαίνω** [see φαίνω], *show through; pass., be seen, show oneself.*
- διαφερόντως**, adv. (διαφέρων, p. of διαφέρω), *differently; very highly, excellently.*
- διαφέρω** [see φέρω], *carry over; differ from; intr., make a difference; excel, surpass, be superior; be advantageous, be better.*
- διαφεύγω** [see φεύγω], *flee through; force a way through.*
- διαφθείρω**, φθερῶ, ἐφθαρκα and ἐφθορα, ἐφθαρμαι, εφθάρην, *destroy utterly, ruin; kill, slay; corrupt; weaken, confuse, unsettle.*
- διαφοιτάω**, ἴσω, *wander; go hither and thither, go about.*
- διαφυλάττω** [see φυλάττω], *watch closely, guard closely; watch, defend, keep; maintain, preserve with care.*
- διαχάζομαι**, *separate oneself, withdraw.*
- διαχειρίζω**, ιῶ, *have in hand; conduct, manage.*
- διαψύχω**, ξω, *cool, refresh; dry and clean, air.*
- διδασκαλείον**, τό (διδάσκαλος), *teaching place, school.*
- διδασκαλιᾶ**, ἥ (διδάσκαλος), *teaching; instruction, training, discipline; way of learning, practice.*

- διδάσκαλος**, ὁ (διδάσκω), *teacher, master.*
- διδάσκω**, ξω, ἐδίδαξα, δεδίδαχα, δεδίδαγμαί, ἐδίδαχθην, *show, teach, instruct; show, warn; advise, persuade; tell, declare.*
- δίδωμι**, δώσω, ἔδωκα, 2 aor. ἔδοτον, δέδωκα, δέδομαι, ἐδόθην, *give, give over, present, offer; grant, allow, give power; appoint; δίκην, be punished, receive one's deserts.*
- δίειμι** (εἶμι), *go through, pass through.*
- διείρω**, εἶρκα, *draw or pass through.*
- διελαύνω** [see ἐλαύνω], *drive through; ride through, pass.*
- διερευνητής**, ὁ, *one sent to search; scout.*
- διέρχομαι** [see ἔρχομαι], *go through, pass through, finish; go, make; go through, tell all, enumerate.*
- διηγέομαι** [see ἡγέομαι], *relate in detail, describe in full.*
- δίτημι** [see ἴτημι], *let pass or go through.*
- δικάζω**, σω, ἐδίκασα, δεδίκασμαι, ἐδικάσθην (δίκη), *judge, give judgment; decide (by law), settle; act as judge; go to law.*
- δίκαιος**, (ᾱ), ον, adj. (δίκη), *right, proper; just, fair.*
- δικαιοσύνη**, ἡ, *justice, uprightness.*
- δικαστής**, ὁ (δικάζω), *judge, arbitrator.*
- δίκη**, ἡ, *custom, right; judgment, case; trial; δίκην δίδωμι, receive punishment, pay the penalty.*
- διοπτέω**, σω, *watch carefully, spy about, spy.*
- διορίζω**, οριῶ, *divide by limits; divide, distribute.*
- διότι**, conj., for δι' ὅτι, *for what reason, wherefore.*
- διπλάσιος**, ᾱ, ον, adj. (δίσ), *twofold, twice as much, double.*
- διπλόος**, η, ον, or διπλοῦς, ἦ, οὖν, adj. (δίσ), *twofold, double.*
- δίσ**, adv. (δύο), *twice.*
- δισμύριοι**, αι, α, num. adj., *twenty thousand.*
- δισχίλιοι**, αι, α, num. adj., *two thousand.*
- δίφρος**, ὁ (for δίφορος), *chariot board, on which two could stand; chariot seat.*
- δίχα**, adv. (δίσ), *in two; as prep. w. gen., apart from.*
- δίψα**, ἡ, *thirst.*
- διψάω**, ἦσω, ἐδίψησα, δεδίψηκα, contracting αε into η, as in πεινάω (δίψα), *thirsty, be thirsty.*
- δίψος**, ουσ, τό, *thirst.*
- διωγμός**, ὁ (διώκω), *chase, pursuit.*
- διώκω**, ξω, ἐδίωξα, δεδίωγμαί, ἐδιώχθην, *chase, pursue; hunt.*
- δοκέω**, δόξω, ἔδοξα, δέδογμαί, ἐδόχθην, *seem, appear; seem, think; be thought.*
- δοκιμάζω**, ἄσω (δόκιμος, tested), *put to the test, examine, prove.*
- δολώω**, ὠσω (δόλος, trick), *deceive, beguile, ensnare.*
- δολώσις**, εως, ἡ (δολώω), *tricking, ensnaring, deception.*
- δοριάλωτος**, ον, adj. (ἀλίσκομαι), *captive of the spear, taken in war, captured.*
- δορκάς**, ἄδος, ἡ, *roe-deer, gazelle.*
- δόρυ**, δόρατος, τό, *spear shaft, spear, pike.*
- δορυφοριᾶ**, ἡ, *guard over something; armed bodyguard.*

δορυφόρος, *ον*, adj. (φέρω), *spear-bearing*; **ὁ**, *spearman, body-guard*.

δοτήρ, ἦρος, **ὁ** (δίδωμι), *giver, dispenser*.

δουλεύω, *σω* (δούλος), *be a slave*.

δούλη, ἥ (δούλος), *bondwoman, slave*.

δούλος, **ὁ**, *born bondman, slave*.

δουλόω, *ώσω* (δούλος), *enslave; hold subject to one*.

δρεπανηφόρος, *ον*, adj. (φέρω), *bearing a scythe, scythed*.

δρέπανον, τό (δρέπω, *pluck*), *scythe, sickle, hook*.

δρόμος, **ὁ** (ἔδραμον), *running, run; course, place for running or walking*.

δρύπτω, *ψω*, ἔδρυψα, ἔδρύφθην, *tear; mid., tear one's flesh*.

δύναμαι, ἦσομαι, δεδύνημαι, ἐδυνήθην and ἐδυνάσθην, *be strong or vigorous, be able, can; be powerful, have power, avail, be effective*.

δύναμις, *εως*, ἥ, *power, ability, force, army*.

δυναστής, *ου* (δύναμαι), *man of power; mighty man, lord, ruler*.

δυνατός, ἥ, *όν*, adj. (δύναμαι), *strong, vigorous, able; powerful, strong, able, rich; able, possible*.

δύο, *δυσὸν*, num. adj., *two*; *εἰς δύο*, *two by two*.

δυσθετέομαι, *be greatly vexed*.

δυσκατάπράκτος, *ον*, adj. (καταπράττω), *hard to effect, difficult of execution*.

δύσκολος, *ον*, adj., *hard to please; unpleasant, peevish, ill-tempered*.

δυσμενής, *ές*, adj. (μένος), *full of ill will, hostile*.

δυσοίκητος, *ον*, adj., *bad to dwell in, uninhabitable*.

δυσφορέω, ἦσω (φέρω), *bear ill; be impatient, vexed or angry*.

δυσχωριά, ἥ (χώρᾱ), *difficult, rough ground, rough places*.

δώδεκα, num. adj., indecl., *twelve*.

δωδέκαρχος, **ὁ**, *leader of twelve men*.

δωρεά, ἥ, *gift, present*.

δωρέω, ἦσω (δῶρον), *give; mid., present (to), bestow (upon), reward*.

δῶρον, τό (δίδωμι), *gift, present, reward*.

E

εἴαν, conj. (εἰ ἂν) *if, if haply; whether . . . or; εἰαν μὴ, unless*.

εἶαρ, εἶαρος, τό, *spring*.

εἶαρινός, ἥ, *όν*, adj. (εἶαρ), *of spring-time*.

εἵαυτοῦ, ἦς, *οὔ*, contr. αὐτοῦ, ἦς, *οὔ*, reflex. pron., *of himself, herself, itself, etc.; ἐν εἵαυτῷ ἔχειν, have in one's mind, think*.

εἶᾶ, εἶᾶσω, εἶᾶσα, εἶᾶκα, εἶᾶμαι, εἶᾶθην, *allow, permit; leave untouched; let alone*.

εἴβδομος, ἥ, *ον*, adj. (ἐπτά), *seventh; τό, for the seventh time*.

ἐγγίγνομαι [see γίγνομαι], *be born in; happen, come, arise*.

ἐγγράφω [see γράφω], *mark in; write in (a letter)*.

ἐγγύς, adv., *hard by, near; τὸ ἐγγύς, the nearest part; nearly, almost*.

ἐγείρω, ἐρῶ, ἤγειρα, ἐγρήγορα, ἐγήγερμαι, ἠγέρθην, ἠγρόμην, *awaken, rouse*.

ἐγκαλέω [see καλέω], *call in; bring a charge or complaint against, accuse, w. dat. and acc.*

- ἐγκαλύπτω, ψω, *veil in a thing; mid., cover, veil one's face.*
- ἐγκέλευστος, ον, adj., *urged on; bid-den, commanded.*
- ἐγκλημα, ατος, τό (ἐγκαλέω), *accusa-tion, complaint, charge.*
- ἐγκλίνω, κλινῶ, κέκλιμαι, *bend in; give way, flee.*
- ἐγκράτεια, ἡ, *mastery over anything, control; self-control, abstinence.*
- ἐγκρατής, ἐς, adj. (κράτος), *in pos-session of power; in control, hav-ing the mastery of anything, w. gen.*
- ἐγκωμιάζω, ἄσω and ἄσομαι, ἐγκεκω-μίακα (ἐγκώμιον, *song in honor of a victor*), *praise, commend, extol.*
- ἐγρηγορός, υῖα, ὄς, partic. of ἐγρή-γορα, 2 pf. of ἐγείρω, *awaken, awake.*
- ἐγχειρέω, ἦσω (χείρ), *put one's hand to; attack, engage, w. dat.*
- ἐγχέω, χεῶ, ἔχεα, κέχυμαι, *pour in wine; fill by pouring in.*
- ἐγχωρέω, ἦσω, *give room for doing a thing; impers., be possible or con-venient.*
- ἐγώ, ἐμοῦ, etc., pron. of first person, *I; strengthened ἔγωγε, I for my part, I at least.*
- ἔδαφος, οὐς, τό, *bottom, bed, channel.*
- ἔδρα, ἡ (ἔδος, *sitting place*), *seat; chief seat, place of honor.*
- ἐθέλω, ἐθελήσω, ἠθέλησα, ἠθέληκα, *wish, will, be willing, care; partic. as pred., willingly.*
- ἐθίζω, ἐθιῶ, εἶθισα, εἶθικα, εἶθισμαι, εἰ-θίσθηεν (ἔθος), *accustom, use; pass., be or become accustomed or used to do.*
- ἔθνος, οὐς, τό (ἔθω), *number accus-tomed to live together; tribe, na-tion.*
- ἔθος, οὐς, τό (ἔθω), *custom, habit.*
- ἔθω, pres. only as partic.; otherwise, pf. εἴωθα used as pres., εἰώθειν as impf., *be wont or accustomed, partic., customary, usual.*
- εἰ, conditional conj., with indic. and opt., *if; εἰ μή, unless; in indir. questions, if, whether; correl. w. εἴτε, whether . . . or; εἴγε or εἰ γε, intensive, if indeed.*
- εἰδέναι, εἰδώς, see οἶδα.
- εἶδος, οὐς, τό, *that seen; appearance, form, person.*
- εἶεν, opt. pres. of εἶμι.
- εἶθ', by elision for εἴτε.
- εἰκάζω, ἄσω, ἦκασα, ἦκασμαι, ἦκάσθηεν, *make like to; pass., be made like, resemble; form a conjecture, guess, judge.*
- εἰκός, ὄτος, τό, neut. partic. of εἶοικα, *like the truth; likely, natural, reasonable; just, right, proper; usual, customary.*
- εἴκοσι, num. adj., indecl., *twenty.*
- εἰκότως, adv. (εἰκώς, partic. of εἶοικα), *in all likelihood; naturally, rea-sonably; rightly, properly, de-servedly.*
- εἰκω, ξω, εἶξα, *yield, give way, submit.*
- εἰληφα, see λαμβάνω.
- εἶμι, ἔσομαι, impf. ἦν, *be, exist; live, be alive; happen, come to pass; be permitted or possible (ἔστι); be employed or engaged in some-thing; ἔστιν ὅς (εἰσὶν οἱ), some one, some; ἔστιν ὅτε, sometimes; τὸ ὄν, real state of things, fact, truth; τῷ ὄντι, in reality, in fact;*

- surely, without any doubt; τὰ ὄντα, belongings, property.
- εἶμι**, go, used as fut. of ἔρχομαι; go, proceed, come; go forth to attack, rush.
- εἶπερ**, εἶ περ, strengthened for εἰ, if indeed, if really, implying doubt.
- εἶπον**, 2 aor. (no pres., φημί, ἀγορεύω, λέγω, etc., being used), ἐρῶ, 1 aor. εἶπα, εἶρηκα, εἶρημαι, ἐρρήθην, speak, say; tell, recount; demand, stipulate; tell, order, command.
- εἶρηκα**, εἶρημαι, see εἶπον.
- εἶρήνη**, ἡ, peace, time of peace.
- εἰς**, prep. w. ACC., into, to, towards; against; according to; for; in regard to, as to; in; in expressions of time, at, about, in; with numerals, about; εἰς καιρόν, in the nick of time, seasonably; εἰς δύναμιν, as far as in one lies; distributively, εἰς ἓνα, δύο, τέτταρας, etc., one by one, by twos, etc.; εἰς ἀδθίς, hereafter, again.
- εἷς**, μία, ἓν, gen. ἐνός, μιᾶς, ἐνός, num. adj., one; εἰς ἓνα, one by one, singly; ἐπὶ ἓν ἕκαστον, one after another; καθ' ἓν ἕκαστον, each separately; ἐφ' ἐνός, in single file.
- εἰσαγωγή** [see ἄγω], lead in, introduce.
- εἰσεῖμι** (εἶμι), go into, enter, invade.
- εἰσέρχομαι** [see ἔρχομαι], go in or into, enter.
- εἰσκαλέω** [see καλέω], call in, summon within.
- εἰσκομίζω** [see κομίζω], carry into, bring in.
- εἰσόδος**, ἡ, way in; approach, entrance, door
- εἰσπίπτω** [see πίπτω], fall into; rush or burst into.
- εἰσπορεύομαι** [see πορεύομαι], go into, enter.
- εἰσφέρω** [see φέρω], bear or carry into; bring in, contribute; confer.
- εἰσφέρω**, ἦσω and ἦσομαι, let in, admit.
- εἶσω**, adv., inside, within.
- εἶτα**, adv., then, next.
- εἴτε** (εἰ, τε), generally doubled, whether . . . or.
- εἶωθα**, see ἔθω.
- ἐκ** or (before a vowel) ἐξ, prep. w. GEN., from, out of; even from; after; ἐκ τούτου or τούτων, in consequence of this, after that, thereupon; of time, in, by; by, according to; ἐξ ἀρχῆς, as at first.
- ἕκαστος**, η, ον, adj., each, every, severally, the several; τά, everything.
- ἐκατέρakis**, adv. (ἐκάτερος), twice, at each time.
- ἐκάτερος**, ἄ, ον, adj., each of two, either; in plur., both.
- ἐκατέρωθεν**, adv., on each hand, on either side.
- ἐκατόν**, num. adj., indecl., a hundred.
- ἐκβαίνω** [see βαίνω], go out; leave.
- ἐκβάλλω** [see βάλλω], throw out; turn out, depose.
- Ἐκβάτανα**, ων, Ecbatana, chief city of Media.
- ἐκβοηθέω**, ἦσω, march out to aid; make a sally, rush out.
- ἐκγελάω**, ἄσομαι, laugh out, laugh loudly.
- ἐκδημος**, ον, adj., from home, abroad.

ἐκδίδωμι [see δίδωμι], *give up, surrender; dispose of (in marriage).*
 ἐκδύω, σω, ἐδύσα, *take off, strip off.*
 ἐκεῖ, adv., *there, in that place; of time, then.*
 ἐκεῖνος, η, ον, demons. pron. (ἐκεῖ), *the person there, that person or thing, he, she, etc.*
 ἐκεῖσε, adv., *thither, to that place.*
 ἐκθέω, θεύσομαι, *run out, rush out.*
 ἐκκαίδεκα, num. adj., indecl., *sixteen.*
 ἐκκόπτω [see κόπτω], *cut out; beat off, repel.*
 ἐκκρίνω, ιῶ, *choose or pick out (for disgrace), expel.*
 ἐκλάμπω, ψω, *shine or beam forth.*
 ἐκλέγω [see λέγω], *pick out; mid., choose, select.*
 ἐκλείπω [see λείπω], *leave out; for-sake, abandon; leave, depart from.*
 ἐκμετρέω, ἴσω, *measure out; mid., measure for oneself, take measure of.*
 ἐκπέμπω, ψω, *send out or forth from a place (to the field or as messenger).*
 ἐκπεπταμένως, adv. (ἐκπετάννυμι, *spread out*), *extravagantly.*
 ἐκπηδάω, ἴσομαι, *leap out, start up.*
 ἐκπίνω [see πίνω], *drink out or off, quaff.*
 ἐκπίπτω [see πίπτω], *fall out or off, be thrown out.*
 ἐκπλεωσ, ων, adj., *quite full; in abundance, in large quantities.*
 ἐκπληρώω, ὤσω, *fill quite up; make up, complete, supply.*
 ἐκπλήττω [see πλήττω], *strike out of; amaze, astonish, overwhelm; overwhelm, overcome with fear;*

pass., be agitated or impatient; be struck (with) or moved (by).
 ἐκποδών, adv. (ἐκ ποδῶν), *away from the feet; out of the way, far from one's sight; εἶναι, be away, escape; ποιῆσθαι, remove, take away.*
 ἐκπονέω, ἴσω, *work out, finish off, perform carefully; acquire by labor; exercise, harden; discharge, fulfill; dress, prepare.*
 ἐκπορίζω, ιῶ, *invent; provide, supply, furnish.*
 ἐκπωμα, ατος, τό (ἐκπίνω), *drinking cup, beaker.*
 ἐκστρατοπεδεύομαι, σομαι, εστρατοπεδεύμαι, *encamp outside.*
 ἐκτείνω, τεῖνω, τέτακα, τέταμαι, *stretch out, extend; draw; pf. partic., extended, in a line; put to full speed.*
 ἐκτραχηλίζω, ιῶ, *throw one's rider over one's head.*
 ἐκφαίνω [see φαίνω], *show forth; mid., appear, report; declare oneself.*
 ἐκφέρω [see φέρω], *carry out of; bring forward, produce; spread abroad.*
 ἐκφρων, ον, adj. (φρήν, *mind*), *out of one's mind; frenzied, mad-dened.*
 ἐκών, οὔσα, ὄν, adj., *willing, of one's own accord; often best rendered as an adverb, willingly, purposely.*
 ἔλασις, εως, ἡ (ἐλαύνω), *driving away, march; procession.*
 ἐλαύνω, ἐλῶ (ἐλάσω), ἤλασα, ἐλήλακα, ἐλήλαμαι, ἤλαθην, *drive, drive on; ride, march, charge, ride to the attack; march or ride in procession.*

ἔλαφος, ὁ, ἡ, *deer*.

ἐλάχιστος, ἡ, ον, *adj.*, superl. of ἐλάττων, *smaller*; *very small*; plur. with ὅτι, *as few as possible*.

ἐλέγχω, γξω, ἤλεγξα, ἐλήλεγμαι, ἤλεγχθην, *cross-examine*; *convict*.

ἐλευθερίᾱ, ἡ (ἐλεύθερος), *liberty, freedom*.

ἐλευθέριος, (ᾱ), ον, *adj.* (ἐλεύθερος), *acting like a free man*; *generous, liberal*; *free, honorable, noble*.

ἐλεύθερος, (ᾱ), ον, *adj.*, *free, independent*.

ἐλιγμός, ὁ (ἐλίσσω, *turn round*), *winding*.

ἔλκω, ξω, εἴλκυσα, εἴλκυκα, εἴλκυσαι, εἴλκυσθην, *draw*; *draw away, allure*.

ἐλλείπω [see λείπω], *leave behind*; *be wanting, lacking, or deficient*; *fall short, fail*.

Ἕλληγ, ηνος, ὁ, *Greek*.

Ἑλληνικός, ἡ, ὄν, *adj.* (Ἕλληγ), *Hellenic, Greek*.

ἐλπίζω, ἤλπισα, ἤλπισθην (ἐλπω, *make to hope*), *hope for, look for, expect*.

ἐλπίς, ἰδος, ἡ (ἐλπω, *make to hope*), *hope, expectation*.

ἐμαυτοῦ, ἡς, *reflex. pron.* of first person, only gen., dat., and acc. sing., *of me, of myself*.

ἐμβαίω [see βαίω], *go in*; *engage in, enter upon*.

ἐμβάλλω [see βάλλω], *throw in or upon*; *cause, inspire, w. dat.*; *bring forward or propose for discussion, introduce*; *burst or rush (into)*; *w. eis, invade*; *charge, attack*; *break through*.

ἔμβαμμα, ατος, τό (ἐμβάπτω), *sauce*.

ἐμβάπτω, ψω, *dip in*; τὸ ἐμβάπτεσθαι = ἔμβαμμα.

ἐμβλέπω, ψω, *look in the face, look at*.

ἐμβολή, ἡ (ἐμβάλλω), *breaking in*; *attack, assault, charge*.

ἔμμονος, ον, *adj.* (ἐμμένω, *remain in*), *abiding by*; *permanent, lasting, firmly established*.

ἐμός, ἡ, ὄν, *poss. adj.* (ἐγώ, ἐμοῦ), *my, mine*; τὰ ἐμά, *my affairs*.

ἔμπειρος, ον, *adj.* (πεῖρα), *experienced in, acquainted with*.

ἐμπίμπλημι, πλήσω, ἐπλησα, πέπληκα, ἐπλήσθην, *fill quite full*; *pass, be satisfied, have enough*.

ἐπίπτω [see πίπτω], *fall in*; *fall in with, chance upon, w. dat. or eis*; *fall upon, charge, w. eis*.

ἐμποδίζω, ἰω, etc. (πούς), *put the feet in bonds*; *hinder, impede*.

ἐμποδών, *adv.* formed like ἐκποδών (πούς), *at the feet*; *in one's way, a hindrance*; γίγνεσθαι, *w. gen., be an obstacle to, be in the way of*.

ἐμποιέω, ἡσω, *make in*; *bring to, inspire in, cause, give*.

ἔμπροσθεν, *adv.* of place, *before, in front*; ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, *in front, opposite*; οἱ, *those in front or preceding*; of time, *previously, before, beforehand*.

ἐμφαγεῖν, *infin.* of 2 aor. ἐνέφαγον, *used with ἐνεσθίω, eat hastily*.

ἐμφαίνω [see φαίνω], *let a thing be seen*; *mid., appear, be seen*.

ἐμφανής, ἐς, *adj.*, *showing in itself*; *visible, manifest*.

ἐμφανίζω, ἰω (ἐμφανής), *make manifest, put in evidence*.

ἐν, *prep.* *w. DAT., in, on*; *on ac-*

- count of; in the presence of, with, among; at, near; in accordance with, under; within, in, during; ἐν ᾧ (sc. χρόνῳ), while; ἐν τούτῳ, meanwhile, thereupon, then.
- ἐναγχος, adv. (ἄγχι, near), just now, lately, recently.
- ἐναντίος, ᾧ, ον, adj., opposite, over against; toward, to meet; οἱ, the foe, adversaries; τά (τάναντία), the opposite, contrary, reverse; ἐξ ἐναντίας, in front; τὸναντίον τούτου, on the contrary.
- ἐνδεέστερος, ᾧ, ον, adj., comp. of ἐνδεής, lacking; inferior.
- ἐνδεῖα, ἡ (ἐνδεής), want, need.
- ἐνδείκνυμι [see δείκνυμι], mark out; mid., declare, show; testify, exhibit, show, prove.
- ἐνδέω, δεήσω, be in want of a thing; be wanting or lacking; impers., there is need or lack; mid., be without, lack, need, want, w. gen.
- ἐνδηλος, ος, adj., manifest, visible; εἶναι, give evidence, show.
- ἐνδίδωμι [see δίδωμι], give in; give into one's hands, give.
- ἐνδοθεν, adv. (ἐνδον), from within; from home; οἱ, those within.
- ἐνδον, adv. (ἐν), in, within, inside; within doors, at home.
- ἐνδύω, δύσω, ἐδύσα, 2 aor. ἐδύν, go into; put on oneself; causal, put on another; mid., put on, dress oneself in.
- ἐνδρᾶ, ἡ, sitting in; ambush, place of an ambush.
- ἐνεδρεύω, σω, ἐνήδρευσα, lie in wait for; make an ambush.
- ἐνεῖμι (εἰμί), be in a thing or place.
- ἐνεκα (ἐνεκεν), prep. w. gen., usually after its case, on account of, for the sake of, because of.
- ἐνεργός, όν, adj. (ἐργον), at work; cultivated, worked.
- ἐνέφαγον, 2 aor., ἐνεσθίω used as pres., eat hastily.
- ἐνθα, adv. (ἐν), rel. of place, where, whither; of time, demons. w. δή, then, thereupon; accordingly.
- ἐνθάδε, adv., hither, here; in this matter, herein; immediately.
- ἐνθεν, adv. (ἐν), whence; ἐνθεν καὶ ἔνθεν, on both or all sides.
- ἐνθένδε, adv., hence; here.
- ἐνθενπερ, adv. (ἐνθεν περ), just whence, where.
- ἐνθουσιάζω (ἐνθεος, full of the god), be inspired; be seized with enthusiasm, be beside oneself.
- ἐνθυμέομαι, ἡσομαι, τεθύμημαι, εθυμήθην, lay to heart; consider, reflect, ponder.
- ἐνιαυτός, ό, year.
- ἐνίημι [see ἡημι], send upon; make an attack, rush.
- ἐνιοι, αι, α, adj. (= ἔστιν οἱ), some.
- ἐνίοτε, adv. (for ἐνι ὅτε = ἔστιν ὅτε), sometimes.
- ἐννοέω, ἡσω, etc., have in one's thoughts; consider, reflect; be conscious, know, notice, see; be at a loss, be in doubt; mid., consider, reflect.
- ἐννοια, ἡ, thought in the mind; reflection, notion, idea.
- ἐννομος, ον, adj., within the law; legal.
- ἐνοικος, ον, adj., indwelling; ό, inhabitant.
- ἐνοράω [see όράω], look at, gaze upon; see, know.

ἐνοχλέω, ἤσω, ἠνώχλησα, ἠνώχληκα, trouble, give disturbance; pass., suffer annoyance.

ἐνσημαίνομαι, ἀνοῦμαι, intimate, signify.

ἐνταῦθα, adv. (ἐνθα), of place, here, there, in that place; hither, thither; of time, at that time, then.

ἐντέινω [see τείνω], stretch tight; mid., bend one's bow.

ἐντέλλω, usu. mid., τελοῦμαι, επειλάμην, enjoin, command.

ἐντεῦθεν, adv. (ἐθεν), from here, hence, thence.

ἐντίμος, ον, adj., in honor, honored; οἱ, the nobles, men of rank.

ἐντολή, ἡ (ἐντέλλω), injunction, order, command.

ἐντός, adv. (έν), within, inside; as prep. w. gen., within.

ἐντριψίς, εως, ἡ (ἐντριβω, rub in), rubbing in.

ἐντυγχάνω [see τυγχάνω], happen on, meet, find, get.

Ἐνυάλιος, ὁ, Enyalius, an epithet of Ares.

ἐνυδρος, ον, adj. (ὑδωρ), with water in it, provided with water.

ἐξ, see ἐκ.

ἕξ, num. adj., indecl., six.

ἐξαγγέλλω [see ἀγγέλλω], send out tidings, report; take orders.

ἐξάγω [see ἄγω], lead out, take out; lead forth in procession; lead off, set out.

ἐξαιμάττω, ξω, make quite bloody.

ἐξαιρέω [see αἰρέω], take out; take apart, select, choose; mid., choose; set apart for the gods, consecrate, devote.

ἐξάιρω, ἀρῶ, lift up off the earth, raise into the air.

ἐξακέομαι, ἔσομαι, heal completely; make up for, satisfy.

ἕξακισμῦριοι, αι, α, num. adj., sixty thousand.

ἐξάλλομαι, ἀλοῦμαι, leap out of the ranks; of wheels, jolt, or perhaps start from the axle.

ἐξανίστημι [see ἵστημι], raise up out; start, rouse; mid., get up again, rise; leave one's position; start forward, move to the attack.

ἐξαπατάω, ἤσω, etc., deceive or beguile thoroughly.

ἐξάρχω [see ἄρχω], begin with; be the first in, take the lead.

ἐξεγείρω, ἐρῶ, ἐγρήγορα, ηγρόμην, awaken, arouse from slumber.

ἔξιμι (εἶμι), go forth, go away, leave.

ἐξέλασις, εως, ἡ (ἐξελαύνω), driving or marching out, procession.

ἐξελαύνω [see ἐλαύνω], drive out from; disperse; intrans., drive or ride out, march in procession.

ἐξεργάζομαι [see ἐργάζομαι], work out; bring about, accomplish, effect, do; work out, bring.

ἐξέρχομαι [see ἐρχομαι], go or come out of, leave; go out, take the field; pass from one condition or class into another, enter.

ἔξεστι, ἔσται, impf. ἦν, impers., it is allowed, it is in one's power or possible.

ἐξετάζω, ἀσω, ἤτασα, ἤτακα, ἤτασμαι, ητάσθην, examine; inspect, review, muster.

ἐξέτασις, εως, ἡ (ἐξετάζω), examination; review, inspection.

- ἐξευρίσκω** [see εὐρίσκω], *find out; invent, contrive, devise.*
ἐξηγέομαι, ἡσομαι, *lead out; conduct, manage.*
ἕξήκοντα, num. adj., indecl. (ἕξ), *sixty.*
ἐξήνεγκε, see ἐκφέρω.
ἐξικνέομαι, ἰξομαι, ἰκόμην, *reach, arrive at an object; reach.*
ἐξιλάσκομαι, ἄσομαι, *propitiate, appease.*
ἐξίστημι [see ἴστημι], *put out of place; mid., depart, go away, make off.*
ἕξοδος, ἡ, *going out; departure for war, expedition.*
ἐξόν, see ἐξεστί.
ἐξόπισθεν, adv., *behind, in the rear.*
ἐξοπλίζω, σω, *arm completely; accouter; mid., arm oneself, put on one's armor.*
ἐξορμάω, ἡσω, *send forth; mid., set out, start.*
ἔξω, adv. (ἐξ), *outside, without; w. gen., outside, beyond; βελῶν, out of range; τῆς αὐτῶν (χώρας), abroad; after, past; free from, apart or removed from.*
ἔξωθεν, adv. (ἐξω), *from without; from a distance.*
ἔοικα, pf. w. pres. force, *be like, resemble; partic., like; seem.*
ἐορτή, ἡ, *feast, festival.*
ἐπαγγέλλω [see ἀγγέλλω], *send word to; give orders, command, require; tell, state.*
ἐπάγω [see ἄγω], *drive or lead to; mid., take, receive.*
ἐπαινέω, ἔσω, οἱ ἔσομαι, ἤνεκα, ἤνεκα, ἤνημαι, ἠνέθην, *approve, commend, praise.*
ἐπαίρω [see αἶρω], *lift up; elate; rouse, excite, induce, encourage.*
ἐπαλαλάζω, ξω, *raise the war cry.*
ἐπανάγω [see ἄγω], *lead up to; intrans., lead back, withdraw, retreat.*
ἐπαναθεάομαι, *gaze at, contemplate again.*
ἐπαναχωρέω, ἡσω, *go back, retreat, return.*
ἐπάνειμι (εἶμι), *go back, return.*
ἐπανέρχομαι [see ἔρχομαι], *go back again, return.*
ἐπάρχω [see ἄρχω], *rule in addition; add to one's kingdom; rule, command.*
ἐπαφίημι [see ἴημι], *discharge at.*
ἐπεγγελάω, ἄσομαι, *laugh at, exult over, deride; w. dat.*
ἐπεί, conj., *after that; after (postquam), when (cum), since, of time or cause; strengthened, ἐπέπερ; τάχιστα, as soon as (cum primum). See also ἐπήν.*
ἐπέιγω, ξομαι, ἤπειξα, ἤπειγμα, ἤπειχθην, *press down; mid., press forward, make haste.*
ἐπειδάν, conj., for ἐπειδή ἄν, w. subj., *when, whenever; τάχιστα (cum primum), as soon as.*
ἐπειδή, conj., stronger form of ἐπεί (ἐπεί δὴ), *when, whenever, after, since.*
ἔπειμι (εἶμι), *come after; come upon; follow, come after, as partic., following, subsequent; partic., to come, future.*
ἐπεισπηδάω, ἡσομαι, *leap in upon.*
ἐπεισπίπτω [see πίπτω], *fall in upon; rush or burst in upon, w. dat.*

- ἔπειτα**, adv. (ἐπί, εἶτα), *then, next, besides*; **καῖπειτα**, by crasis with καί.
- ἐπέξειμι** (εἶμι), used as fut. to ἐπεξέρχομαι, *rush out to attack*.
- ἐπερωτάω**, ἦσω, *inquire of; ask again, question*.
- ἐπέυχομαι**, ξομαι, *add prayers or vows; pray besides, pray*.
- ἐπέχω** [see ἔχω], *hold upon; stop, pause, wait (or with δακρύων, hold in, check, repress)*.
- ἐπήν**, conj., for ἐπεὶ ἄν, *when, whenever*, w. subjunctive.
- ἐπηρόμην**, 2 aor., ἐρήσομαι, possibly from pres. ἔρομαι, but used as from ἐρωτάω, *ask, question besides or again*.
- ἐπί**, prep. w. gen., dat., and acc., *on, upon*; w. GEN., *on, upon; into, to, towards; in the time of; under the command of, under*; ἐφ' ἑνός, *one by one, in single file; with a depth of*; w. DAT., *in, upon, on; by the aid of; with, near, by, at; with, together with; in addition to, besides; with reference to, for; after, behind; in one's power; over, in charge of; on account of, for; on (the terms)*; w. ACC., *upon, up to, to, against; at, near; for, through; of extent, for, over; over (to place); for, to; ἐπὶ πόδα, on the foot, facing the enemy; ἐπ' ἀσπίδα, on the shield, to the left*.
- ἐπιβαίνω** [see βαίνω], *walk upon; set foot on, tread on*, w. gen.
- ἐπιβοήθεια**, ἡ, *coming to aid; aid, succor*.
- ἐπιβουλεύω**, σω, etc., *plan or contrive against, form designs or plot against*, w. dat.; *plan secretly, consider, scheme*.
- ἐπιβουλή**, ἡ, *plan against another; plot, design*.
- ἐπίβουλος**, ον, adj. (βουλή), *plotting against; tricky, treacherous*.
- ἐπιγαμίᾱ**, ἡ, *intermarriage; right of intermarriage*.
- ἐπιαυρόομαι**, *exult in anything; be proud*, w. dat.
- ἐπιγελᾶω**, ἄσομαι, *laugh to or with anybody; laugh approvingly, laugh*.
- ἐπιγιγνομαι** [see γίγνομαι], *be upon; come on, rise up*.
- ἐπιγιγνώσκω** [see γιγνώσκω], *look upon, see, perceive, notice*.
- ἐπιδεής**, ἐς, adj. (ἐπιδέω), *wanting, lacking*.
- ἐπίδειγμα**, ατος, τό (ἐπιδείκνυμι), *specimen, pattern*, w. ἐπιδείκνυμι, *lesson*.
- ἐπιδείκνυμι** [see δείκνυμι], *point out, show, display; set forth, declare, tell; mid. distinguish oneself*.
- ἐπιδέω**, ἦσω, *bind on; bind up*.
- ἐπιδιδάσκω**, ξω, *teach in addition or besides*.
- ἐπιδίδωμι** [see δίδωμι], *give in addition or besides; give a share, give up, increase, grow*.
- ἐπιέννυμι**, εσσα, εἰμαι, *put on besides; pass. γῆν, be put under ground, be buried*.
- ἐπιζητέω**, ἦσω, *seek after, desire, require*.
- ἐπιθυμέω**, ἦσω (θῦμός), *set one's heart upon an object; desire, wish*, w. gen. or infin.

- ἐπιθυμία, ἡ (ἐπιθυμέω), *desire, longing.*
- ἐπικαίριος, ον, adj. (καιρός, *fit time*), *in fit time or place; excellent, noble; oi, leaders, officers, important men.*
- ἐπικαλέω [see καλέω], *call upon, invoke.*
- ἐπικαμπή, ἡ (ἐπικάμπω), *bend; bending, flank movement, circuit.*
- ἐπικάμπω, ψω, *bend into an angle; move forward, wheel.*
- ἐπικαταμένω [see μένω], *wait longer, stay on the ground (after hunting).*
- ἐπικίεμαι, κείσομαι, *lie upon; rush against, fall upon, attack.*
- ἐπικουρέω, ἴσω (ἐπίκουρος), *act as an ally; help, bear aid.*
- ἐπικουριά, ἡ (ἐπικουρέω), *aid, assistance, reinforcements.*
- ἐπίκουρος, ό, *helping; aid, ally, support.*
- ἐπικράτεια, ἡ (ἐπικρατής, *master of a thing*), *mastery, power, rule.*
- ἐπικρατέω, ἴσω, *rule over; ό ἐπικρατῶν, victor, conqueror.*
- ἐπικύπτω, ψω, *bend or stoop over.*
- ἐπιλαμβάνω [see λαμβάνω], *lay hold of; overtake, catch.*
- ἐπιλανθάνομαι, λήσομαι, ελαθόμεν, λήσῃμαι, *forget, disregard, neglect.*
- ἐπιλέγω [see λέγω], *say in addition.*
- ἐπιλείπω [see λείπω], *leave behind; fail, be wanting.*
- ἐπιμαρτύρομαι, υροῦμαι, *call to witness, appeal to.*
- ἐπιμέλεια, ἡ (ἐπιμελής, *careful*), *care, attention, regard; diligence, carefulness.*
- ἐπιμελητέον, verbal of ἐπιμέλομαι, *one must take care.*
- ἐπιμελητής, οὔ (ἐπιμέλομαι), *one who has charge of a thing; governor, superintendent.*
- ἐπιμέλομαι and ἐπιμελέομαι, ἴσομαι, μεμέλημαι, εμελήθην, *take care of, look out for, attend to, w. gen.; be in charge, command.*
- ἐπιμένω [see μένω], *stay on, remain (on horseback).*
- ἐπιμιμνήσκομαι, μνήσομαι (μνησθήσομαι), μέμνημαι, εμνήσθην, *bethink oneself of; relate, mention.*
- ἐπινεύω, σω, *nod to; give the signal, make a sign.*
- ἐπινοέω, ἴσω, *think on; have in one's mind, intend.*
- ἐπίνοια, ἡ, *thought; inventiveness, invention, idea, ingenuity.*
- ἐπιούσα, see ἔπειμι.
- ἐπιπαρασκευάζομαι, *provide oneself with besides.*
- ἐπιπέμπω [see πέμπω], *send in addition.*
- ἐπιπέτομαι, πτήσομαι, επτάμην and επτόμην, *fly to or towards.*
- ἐπιπίπτω [see πίπτω], *fall upon, attack, assail.*
- ἐπίπονος, ον, adj., *painful, toilsome, laborious, difficult.*
- ἐπίσημος, ον, adj. (σήμα), *having a mark on it; stamped, coined.*
- ἐπισκέπτομαι, pres., *furnishing its tenses to επισκοπέω, σκέψομαι, εσκεψάμην, έσκεμμαι, consider, see, examine.*
- ἐπισκώπτω, ψω, *laugh at, quiz, make fun.*
- ἐπισπᾶω, άσω, *draw after; mid., draw on, persuade, cause.*
- ἐπισπερχῶς, adv. (ἐπισπερχής, *hasty*), *hastily, hurriedly.*

ἐπίσταμαι, *στήσομαι*, *ἠπιστήθην*, *κνωω*, understand, know how.

ἐπισταμένως, adv. (*ἐπίσταμαι*), with understanding, skillfully.

ἐπιστατέω, *ἦσω* (*ἐπιστάτης*), be in charge of, have care of; take care, see to it.

ἐπιστάτης, *ου* (*ἐφίσταμαι*), one who stands over; officer, commander, governor, overseer; one who stands behind.

ἐπιστέλλω, *στελῶ*, *ἔστειλα*, *ἔσταλκα*, *ἔσταλμαι*, *εστάλην*, send to; write in a letter, request by letter; enjoin, bid, command, by message; give orders, charge.

ἐπιστήμων, *ον*, gen. *ονος*, adj. (*ἐπίσταμαι*), knowing; acquainted with, skillful in, w. gen.

ἐπιστολή, *ἡ* (*ἐπιστέλλω*), message; missive, letter.

ἐπιστρατεύομαι, *σομαι*, take the field, wage war against somebody, w. dat.

ἐπιστρέφω [see *στρέφω*], turn back; 2 aor. pass., turn round, turn about.

ἐπισχών, see *ἐπέχω*.

ἐπιτακτήρ, *ἦρος*, *ὁ* (*ἐπιτάττω*), commander, taskmaster, overseer.

ἐπιτάττω [see *τάττω*], set over; enjoin, prescribe, order.

ἐπιτελέω, *έσω*, complete, finish, accomplish.

ἐπιτήδειος, *ᾶ*, *ον*, adj. (*ἐπιτηδές*, for a special purpose), made for a purpose; fit, suitable, adapted; convenient, useful, serviceable; *τά*, necessities of life, provisions, supplies.

ἐπιτίθημι [see *τίθημι*], set, place or

lay on, have placed on; mid., attack, assail, strike, cause, inspire.

ἐπιτρέπω [see *τρέπω*], turn to; turn over to, intrust to, w. dat.; allow, permit.

ἐπιτυγχάνω [see *τυγχάνω*], happen upon, fall in with, find, meet.

ἐπιφαίνω [see *φαίνω*], show forth; 2 aor. pass., present oneself, appear.

ἐπιφέρω [see *φέρω*], bear against; mid., bear down upon, rush against.

ἐπίχαρις, *χαρι*, adj., pleasing, agreeable, charming.

ἐπιχειρέω, *ἦσω* (*χείρω*), put one's hands to a thing; undertake, attempt; w. dat., make an attempt on, attempt something against, attack.

ἐπιχώριος, (*ᾶ*), *ον*, adj. (*χώρᾶ*), of one's country or countrymen; *τά*, institutions of one's country.

ἐποικέω, *ἦσω* (*ἐποικος*, settler), go as a colonist; settle in a place, dwell.

ἔπομαι, *ἔψομαι*, *ἔσπομην*, follow; obey.

ἐπόμῳμι and *ομνύω* [see *ὑμῳμι*], swear upon a thing, take oath.

ἔποχος, *ον*, adj. (*ἔχω*), mounted; having a good seat, able to ride.

ἑπτά, num. adj., indecl., seven.

ἑπτακαίδεκα, num. adj., indecl., seventeen.

ἔρανος, *ὁ*, meal to which each contributes his share, picnic; association.

ἐράω, only pres., and impf. *ἤρων*, love, like, be in love; desire, be eager for.

ἐργάζομαι, ἀσομαι, εἰργασάμην, εἴργασμαι, *work, labor; work, till, cultivate.*

ἐργάτης, ον, *workman; husbandman, farmer; as adj., hard-working, diligent.*

ἔργον, τό, *work, labor; act, action, deed; fact; practice, exercise; duty, task; business, undertaking; ἐστὶ, there is need (opus est).*

ἐρευνᾶω, ἴσω, *seek or search for, track.*

ἔρημος, (η), ον, *adj., desolate, lonely, alone, deserted; destitute of, wanting, w. gen.; free from; stripped of defenders, unprotected.*

ἔρις, ἴδος, ἡ, *strife, contention.*

ἔρομαι, ἴσομαι, ἠρόμην, *ask, inquire.*

ἐρρήθην, *see εἶπον.*

ἔρρω, ἐρρήσω, ἤρρησα, ἤρρηκα, *go slowly, limp, come to harm, so be clean gone, be lost or utterly ruined.*

ἔρρωμένος, η, ον, *adj. (pf. partic. of ῥώννυμι, be strong), in good health, stout, vigorous, brave.*

ἔρρωμένως, *adv. (ἔρρωμένος), stoutly, vigorously, bravely.*

ἔρρωσο, *pf. pass. imper. of ῥώννυμι, be strong; farewell.*

ἐρυθραίνομαι, *become red, blush.*

Ἐρυθρά, ἡ, *the Red Sea (sc. θάλαττα).*

ἔρυμα, ατος, τό (ἐρύομαι, defend), *fence; fortification, intrenchment; defense, protection.*

ἔρυμός, ἡ, όν, *adj. (ἐρύομαι, defend), fenced; strong, secure; τά, fortifications.*

ἔρυμότης, ητος, ἡ, *strength, security.*

ἔρχομαι, ἦλθον, ἐλήλυθα, *go, come, proceed, march.*

ἐρῶ, *see εἶπον.*

ἐρωτάω, ἴσω (ἔρομαι), *ask, interrogate, question.*

ἐρώτησις, εως, ἡ (ἐρωτάω), *asking, question.*

ἔσθής, ἦτος, ἡ, *clothes, dress, apparel.*

ἔσθίω, ἔδομαι, ἐδήδοκα, ἐδήδεσμαι, ἠδέσθην, ἔφαγον *used as aor., devour, eat.*

ἔσπερᾶ, ἡ, *evening, eventide; (sc. χώρα), the west.*

ἔστε, *conj., up to the time that, until.*

ἔστήκειν, *see ἴστημι.*

Ἐστία, ἡ, *Vester, daughter of Kronos and Rhea, guardian of the hearth.*

ἔστιάω, ἄσω, εἰστιάω, εἰστιάωκα (ἔστια, hearth), *receive at one's home; entertain, feast; mid., dine, feast.*

ἔσχάρᾶ, ἡ, *hearth, fireplace; altar.*

ἔσχατος, η, ον, *adj. (ἐκ), outermost; of punishment, extreme, most severe, worst.*

ἔταιρος, ό (ἔτης, clansman), *companion, fellow, friend.*

ἔτερος, ᾶ, ον, *adj., one of two, the other, a second; τῇ ἐτέρῃ, on the next day; ἔτερος . . . ἕτερος, one . . . another; another, other, different.*

ἔτι, *adv., yet, as yet, still; besides, furthermore; partly; longer, more.*

ἔτοιμάζω, ἄσω, etc. (ἔτοιμος), *make ready; mid., provide for oneself, lay up.*

ἔτοιμος, (η), ον, *adj., prepared, ready, at hand.*

ἔτος, ους, τό, *year.*

εὖ, *adv., well.*

- εὐδαιμονέω**, ἦσω (εὐδαίμων), *be prosperous, well-off, happy.*
- εὐδαιμονία**, ἡ (εὐδαίμων), *prosperity, good fortune, happiness.*
- εὐδαιμόνως**, adv. (εὐδαίμων), *happily*; superl. *εὐδαιμονέστατα.*
- εὐδαίμων**, ον, gen. ονος, adj. (εὐ, δαίμων), *blessed with a good genius; happy, fortunate; rich, wealthy.*
- εὐδηλος**, ον, adj., *quite clear, manifest.*
- εὐδία**, ἡ (εὐδῖος, fair), *calm, tranquillity.*
- εὐδοκίμέω**, ἦσω, ηὐδοκίμησα, ηὐδοκίμηκα (εὐδόκιμος, of good repute), *be of good repute, be in esteem.*
- εὐεπιβούλευτος**, ον, adj. (ἐπιβουλεύω), *exposed to treachery.*
- εὐεργεσία**, ἡ, *well doing; good service, kindly office.*
- εὐεργετέω**, ἦσω, εὐεργέτησα, etc. (εὐεργέτης), *do well; do a service, show kindness, bestow benefits.*
- εὐεργέτημα**, ατος, τό (εὐεργετέω), *service done, benefit.*
- εὐεργέτης**, ου, *well doer, benefactor*, used often as a title of honor of those who have done the state some service.
- εὐέφοδος**, ον, adj., *easy to come to; available, accessible.*
- εὐθεράπευτος**, ον, adj. (θεραπέυω), *easily won by kindness, easily pleased.*
- εὐθέως**, adv. (εὐθύς), *immediately, at once.*
- εὐθύμew**, ἦσω (εὐθύμος), *be of good cheer; mid. and pass., indulge in pleasure, enjoy oneself; be cheered or amused; be pleased or glad.*
- εὐθύμια**, ἡ, *cheerfulness, mirth,*
- amusement; alacrity; cheerfulness, calmness.*
- εὐθύμως**, adv. (εὐθύμος, of good courage), *cheerfully, zealously, with alacrity; bravely, courageously.*
- εὐθύνω**, οὐῶ (εὐθύς), *guide straight; direct, guide.*
- εὐθύς**, εἶα, ὕ, adj., *straight, direct*; comp. *εὐθύτερος*; as adv., *straightway, immediately, at once.*
- εὐπίπος**, ον, adj., *well horsed, well mounted.*
- εὐκαταφρόνητος**, ον, adj. (καταφρονέω), *easily despised, contemptible, despicable.*
- εὐκλεια**, ἡ, *good repute, glory.*
- εὐκλής**, ἐς, adj. (κλέος, fame), *of good report; honorable, glorious, famous.*
- εὐκοσμία**, ἡ, *orderly behavior, good conduct, regularity.*
- εὐκόσμως**, adv. (εὐκόσμος, orderly); superl. w. ὦς, *in finest dress, dressed as splendidly as possible.*
- εὐλήπτως**, adv. (εὐληπτος, easily grasped), *so as to be easily grasped; conveniently.*
- εὐμενής**, ἐς, adj. (μένος), *well disposed, favorable, propitious.*
- εὐμενίζομαι** (εὐμενής), *render propitious, propitiate.*
- εὐμίσητος**, ον, adj., *exposed to hatred; worthy of hate, hateful.*
- εὐνή**, ἡ, *bed, couch.*
- εὐνοέω**, ἦσω (εὐνοῦς), *be well disposed, bear good will.*
- εὐνοια**, ἡ (εὐνοῦς), *good will, favor, kindness.*
- εὐνοϊκῶς**, adv. (εὐνοϊκός, εὐνοῦς), *in a kindly manner, like a friend.* superl. *εὐνοϊκώτατα.*

- εὐνοος**, *ον*, contr. *εὐνοος, ουν*, adj. (*εὖ, νοός*), *well minded, kindly disposed, kindly, friendly.*
- Εὐξεινος**, *ὁ* (*εὐξενος, hospitable*), *Euxine Pontus, now the Black Sea.*
- εὐοπλος**, *ον*, adj. (*ὕπλον*), *well armed or equipped.*
- εὐπετής**, *ές*, adj. (*πίπτω*), *falling well; easy; convenient.*
- εὐπιστος**, *ον*, adj., *trustworthy, trusty, obedient.*
- εὐπορέω**, *ήσω, εὐπόρησα, εὐπόρηκα* (*εὐπορος, easy*), *be well off, be provided, have a plenty.*
- εὐποριᾶ**, *ή* (*εὐπορος, easy*), *easy way to do a thing; plenty, abundance of supplies.*
- εὐπόρως**, adv. (*εὐπορος, easy*), *easily, readily, without difficulty or confusion.*
- εὐπρόσодος**, *ον*, adj., *easy of access, readily accessible.*
- εὐρίσκω**, *εὐρήσω, εὐρον, εὐρηκα, εὐρημαι, εὐρέθην, οἱ πύρον, ἡύρηκα, etc.*, *discover, find, find out; discover, devise, invent.*
- Εὐρώπη**, *ή*, *Europe.*
- εὐσκοπος**, *ον*, adj. (*σκοπέω*), *far-seeing; far seen, commanding a wide view.*
- εὐστόχως**, adv. (*εὐστοχος, well-aimed*), *with good aim, accurately.*
- εὐσχημόνως**, adv. (*εὐσχημων, elegant*), *with grace and dignity, like a gentleman.*
- εὐτακτος**, *ον*, adj., *well-ordered; orderly, well-disciplined.*
- εὐτάκτως**, adv. (*εὐτακτος*), *in an orderly manner, in order; obediently.*
- εὐταξιά**, *ή*, *good arrangement; good order.*
- εὐτελής**, *ές*, adj. (*τέλος*), *easily paid for; cheap, frugal, simple.*
- εὐτυχής**, *ές*, adj. (*τυγχάνω*), *well-off, successful, lucky, fortunate.*
- εὐτυχιά**, *ή* (*εὐτυχής*), *good fortune, success.*
- εὐφημέω**, *ήσω* (*εὐφημος, uttering sounds of good omen*), *use words of good omen, avoid unlucky words; hush, be still.*
- εὐφορος**, *ον*, adj. (*φέρω*), *easy to bear; easy to wear, manageable.*
- εὐφραίνω**, *ανῶ, εὐφράνα* (*ἡϋφ-*), *εὐφράνθην* (*ἡϋφ-*), (*εὐφρων, cheerful*), *cheer; delight, gladden, please; pass., make merry, enjoy oneself, be pleased or happy.*
- εὐφροσύνη**, *ή* (*εὐφρων, cheerful*), *good cheer; cheerfulness, pleasure, delight.*
- εὐχάριστος**, *ον*, adj. (*χαρίζομαι*), *agreeable, pleasant.*
- εὐχομαι**, *ξομαι, ἡξάμην* (*εὐ-*), *εἰδγμαί, pray, offer prayers; wish, hope.*
- εὐώνυμος**, *ον*, adj. (*ὄνομα*), *of good name, euphemistic for ἀριστερός, left, on the left; τὰ (sc. μέρη), the left part or side.*
- εὐωχέω**, *ήσω, εὐωχησάμην, εὐωχήθην* (*εὖ, ἔχω*), *treat well; entertain; mid., feast upon, enjoy.*
- εὐωχιά**, *ή*, *good cheer; feasting, entertainment; viands, feast.*
- ἐφ'**, by elision for *ἐπί*, before a rough vowel.
- ἐφεξής**, adv., *in a row; in succession, one after another.*
- ἐφέπομαι** [see *ἔπομαι*], *follow after, follow.*

ἐφθβάω, ήσω, *come to manhood, grow up.*

ἐφθβος, ό (ήβη, *youth*), *youth, young man.*

ἐφτήμι [see τημι], *send to; give up to, allow, permit, w. dat. and infin.; mid., give oneself up to, be inclined to, desire, w. gen.*

ἐφικνέομαι, ίξομαι, ικόμην, ιγμαι, *reach, extend, come (to).*

ἐφίππιος, ον, adj. (ίππος), *for putting on a horse, riding-*

ἐφιππος, ον, adj. (ἐφ' ίππων), *on horseback; cavalry-*

ἐφίστημι, ἐπιστήσω, etc. [see ἴστημι], *set upon; set over, appoint; intrans. w. dat., stand near.*

ἐφοδεύω, σω (ἐφοδος, *visit*), *go the rounds, make a journey of inspection.*

ἐφοδος, ό (ἐφοδος, *visit*), *one who makes a progress or goes the rounds.*

ἐφοράω [see όράω], *look on, see, keep in sight.*

ἐχθρά, ή (ἐχθρός), *hatred, hate, ill will.*

ἐχθρός, ά, όν, adj. (ἐχθος, *hatred*), *hated, hateful, hostile (comp. ἐχθίων, superl. ἐχθιστος); ό, enemy, foe.*

ἐχθρώς, adv. (ἐχθρός), *with ill will.*

ἐχυρός, ά, όν, adj. (ἐχω), *firm, strong, fortified; secure, safe.*

ἐχω, ἐξω and σχήσω, ἔσχον, ἔσχηκα, ἔσχημαι, (ἐσχήθην), *have, possess, hold, keep; have in marriage; have with one, partic. often best rendered with; wear; take, seize; be able; with adv. or adv. phrases equivalent to εἰμί and adj.; simi-*

larly ἦπερ (ὥσπερ) εἶχεν, just as he was; know; ἐχόμενος w. gen., near, close to.

ἔως, ἔω, ή, *dawn, east.*

ἔως, conj., *until, till; as long as, while.*

Z

ζάω, ήσω, ἔζησα (contr. into η, not α.), *live, be alive.*

ζεύγνυμι, ζεύξω, ἔζευξα, ἔξευγμαι, ἐζεύχθην, ἐζύγην, *yoke.*

Ζεύς, Διός, *Zeus, used instead of the chief god of the Persians.*

ζηλώω, ώσω (ζήλος, *rivalry*), *rival; admire, envy.*

ζημίᾱ, ή, *loss, damage.*

ζημιώω, ώσω, ἐζημίωσα, ἐζημίωκα, etc., *cause loss or damage; hurt, injure; punish.*

ζητέω, ήσω, ἐζήτησα, ἐζήτηκα, *inquire for, seek after, search out.*

ζῶον, τό (ζάω), *living being; animal.*

H

ἤ, conj., *than; or; ή . . . ή, either . . . or.*

ἦ, adv., interrog., *pray, can it be?* (Lat. num), affirm., often strengthened by μήν, *in truth, surely.*

ἦ, adv. (dat. fem. of ὅς, sc. ὁδῶ), *which way, where, whither; how; as.*

ἦβάω, ήσω, ήβησα, ήβηκα (ήβη, *youth*), *be in the prime of youth; be a youth.*

ἡγεμών, όνος, ό (ή), *leader; guide, conductor; leader, commander.*

ἡγέομαι, ήσομαι, ήγημαι, ήγησάμην

- (ἀγω), *lead, be the leader, command, w. gen. or dat.; be a guide, conduct, lead the way; lead on, go ahead, proceed; think, regard.*
- ἡδέως, adv. (ἡδύς), *sweetly; with pleasure, gladly, cheerfully.*
- ἤδη, adv., *already, before now, now, at length; even; besides.*
- ἤδιον, ἤδιστα, comp. and superl. of ἡδέως.
- ἡδομαι, ἡσθήσομαι, ἡσθην, *enjoy oneself, take delight, be glad; w. partic., do gladly, be glad to do a thing; partic. like ἄσμενοι, willingly, gladly.*
- ἡδομένως, adv. (ἡδόμενος), *with joy, gladly.*
- ἡδονή, ἡ (ἡδομαι), *joy, pleasure, delight; flavor.*
- ἡδυπαθέω, ἡσω (ἡδυπαθής, *living pleasantly*), *enjoy oneself, be luxurious.*
- ἡδύς, εἶα, ὕ, adj. (ἀνδάνω, *please*), *sweet, pleasant, grateful; superl. ἡδιστος.*
- ἡκιστα, adv., superl. used w. κακῶς, *least of all, never.*
- ἡκω, ἦξω, pres. w. force of pf., *be come, have come, come, arrive; come back, return.*
- ἡλίθιος, ᾧ, ον, adj., *idle; foolish, stupid, silly.*
- ἡλικία, ἡ (ἡλιξ), *time of life, age.*
- ἡλικιώτης, ου (ἡλιξ), *equal in age, comrade.*
- ἡλιξ, ἰκος, ὁ, ἡ, of the same age; *equal, fellow, comrade.*
- ἡλιος, ὁ, *sun, worshiped by the Persians.*
- ἡμεῖς, ὦν, pron., *we, used as plur. of ἐγώ.*
- ἡμέρᾱ, ἡ, *day.*
- ἡμερινός, ἡ, ὄν, adj. (ἡμέρα), *of the day, by day, day-.*
- ἡμερος, ᾧ, ον, adj., *tame, tamed, domestic.*
- ἡμέτερος, ᾧ, ον, adj. (ἡμεῖς), *of us, our, ours.*
- ἡμισυς, εἶα, υ, adj. (prefix ἡμι-, *half*), *half; as noun, ἡ, τό, one half, the half.*
- ἡμιτελής, ἐς, adj. (τέλος), *half finished, incomplete, half perfect.*
- ἦν, contracted form of ἐάν, *if; whether, if; ἦν τε . . . ἦν τε, whether . . . or.*
- ἡνιᾶ, ἡ, *bridle; plur., reins.*
- ἡνίκα, adv., *at which time, when, whenever, as often as; when, since, seeing that.*
- ἡνίοχος, ὁ (ἡνιᾶ, ἔχω), *one who holds the reins; driver, charioteer.*
- ἦνπερ, conj., strengthened from ἦν, *if; if indeed.*
- ἦπερ, adv. (dat. fem. of ὅσπερ), *in the way in which; in the same way as, just as.*
- Ἥρᾱ, ἡ, *Hera, queen of the gods, daughter of Kronos and Rhea, sister and wife of Zeus.*
- Ἡρακλῆς, contr. Ἡρακλῆς, οὖς, *Heracles, son of Zeus and Alcmēna.*
- ἡρέμα, adv., *stilly, quietly.*
- ἡρεμιστέρως, adv., comp. of ἡρεμιστός, ἡρεμιστός, *quiet; more quietly; ἔχω, be more quiet or gentle, less inclined to disorder.*
- ἦρως, ὠος, ὁ, *hero, demigod.*
- ἡσυχαιτερος, ᾧ, ον, adj., comp. of ἡσυχος, *still; quiet, gentle, serious.*

ἡσυχία, ἡ, *stillness*; ἔχω, *stand still*, remain quiet.

ἤτοι, conj., for ἢ τοι, followed by ἢ, either in truth . . . or.

ἦττα, ἡ (ἦττων); *defeat, discomfiture*.

ἦττάομαι, ἡσομαι or ηθῆσομαι, ἦττημαι, ἦττήθην, *be less than another; be inferior, be outdone, be beaten; be overcome or vanquished in war*.

ἦττον, adv., used as comp. of κακῶς, less.

ἦττων, ον, gen. ονος, adj., used as comp. of κακός, worse or weaker, inferior.

ἦύ-, see αὐ- or εὐ-.

⊙

θάκος, ὁ (θάττω, sit), *seat, chair*.

θάλαττα, ἡ, *the sea*.

θάλπος, οὐς, τό (θάλπω, heat), *warmth, heat*.

θάνατος, ὁ, *death*.

θανατόω, ὠσω, etc. (θάνατος), *put to death, condemn to death*.

θάπτω, ψω, ἔθαψα, τέθαμμαι, ἐτάφην, *bury, inter*.

θάρρῶ, ἡσω (θάρρος), *be of good courage, take heart, have no fear; trust, have confidence in; be brave and full of courage*, partic., often best rendered as an adv., *bravely, boldly, confidently; cheer up*.

θάρρος, οὐς, τό (θρασύς, bold), *courage, boldness*.

θάτερα, by crasis for τὰ ἕτερα, *on the contrary, otherwise*.

θάπτον, adv., comp. of ταχέως, *more quickly, sooner*.

θαύμα, ατος, τό (θαύομαι, wonder at), *object of wonder and admiration*.

θαυμάζω, σομαι, ἐθαύμασα, τεθαύμακα, ἐθαυμάσθην, *wonder at, be astonished, marvel; wonder, w. indir. quest.; admire, honor*.

θαυμαστός, ἡ, ὄν, adj. (θαυμάζω), *to be wondered at; wondrous, wonderful, marvelous; strange, unusual*.

θεάομαι, ἄσομαι, ἐθεᾶσάμην, τεθεᾶμαι, *look on; gaze at with admiration or pleasure; look at, see; examine, reconnoiter; inspect, review*.

θεῖος, ᾱ, ον, adj. (θεός), *of or from the gods, divine; τό, divine manifestation, divinity*.

θεῖος, ὁ, *uncle*.

θέλω, θελήσω, shorter form of ἐθέλω, *wish, desire, be willing*.

θεμελιόω, ὠσω, *lay the foundations*.

θέμις, (ιστος), ἡ, *that laid down by custom; law, right*.

θεός, ὁ, ἡ, *god; ὁ θεός, Apollo*.

θεοσεβῶς, adv., *devoutly, religiously*.

θεραπειᾶ, ἡ (θεραπεύω), *service, attendance; suite, retinue*.

θεραπευτής, οὔ, *one who serves a great man; courtier, attendant*.

θεραπεύω, σω (θεράπων), *minister to, serve, care for, attend upon; obey; honor, reverence*.

θεράπων, οντος, ὁ, *waiting man, attendant, servant; companion in arms, of lower rank*.

θέρος, οὐς, τό, *summer*.

θεσμός, ὁ (τίθημι), *that established; (divine) law; decree, ordinance*.

θέω, θεύσομαι, *run*.

θεωρῶ, ἡσω (θεωρός, spectator), *look at, view, behold, inspect*.

θήγω, ξω, ἔθηξα, τέθηγμαί, *whet, sharpen, raise, excite*.

θήρ, *θηρός*, ὁ, *wild beast, beast of prey.*

θήρᾱ, ἡ, *hunting of wild beasts; hunt.*

θηράω, ἄσω, ἐθήρᾱσα, τεθήρᾱκα, ἐθηράθην (θήρᾱ), *hunt; catch in hunting.*

θήρειος, ᾱ, ον, adj. (θήρ), *of wild beasts; τᾶ, game.*

θηρεύω, σω, etc., *hunt, go hunting; obtain, gain, get, secure.*

θηρίον, τό (θήρ), *wild animal, beast.*

θησαυρός, ὁ, *store laid up; treasure.*

θιγγάνω, θίξιμαι, ἔθιγον, *touch, handle, w. gen.*

θνήσκω, θανούμαι, ἔθανον, τέθνηκα, *die; be slain, fall in battle; partic. as adj., dead.*

θορυβέω, ἦσω (θόρυβος), *make a noise or uproar, be disorderly.*

θόρυβος, ὁ (θοῦς, noise), *noise, din, uproar, confusion.*

Θράξ, κός, *king of the Thracians; οἱ, the Thracians.*

θρασεύς, adv. (θρασύς, bold), *boldly, confidently.*

θράσος, οὐς, τό (= θάρρος), *boldness, confidence, forwardness.*

θρασύτης, ητος, ἡ (θρασύς, bold), *overboldness, rashness.*

θρόνος, ὁ, *seat, throne.*

θυγάτηρ, τρός, ἡ, *daughter.*

θύμα, ατος, τό (θύω), *sacrifice, victim.*

Θύμβραρα, ἡ, *Thymbrara, a town in Asia Minor, possibly the Thymbrium of the Anabasis.*

θύμός, ὁ (θύω, rush), *soul; desire, wish.*

θύμῶ, ὠσω, etc. (θύμός), *make angry; mid., be angry.*

θύρᾱ, ἡ, *door, entrance, gate; the king's palace, court.*

θυσιᾱ, ἡ (θύω), *offering, sacrifice.*

θύω, θύσω, ξθύσα, τέθυκα, τέθυμαι, ἐτύθην, *sacrifice, slaughter for sacrifice; mid., sacrifice, cause to be offered.*

θωρᾱκοφόρος, ον, adj. (φέρω), *wearing a breastplate, a cuirassier.*

θώραξ, ἄκος, ὁ (θωρήσσω, arm with a breastplate), *breastplate, corselet.*

I

ἴδιος, (ᾱ), ον, adj., *one's own, pertaining to oneself; private; εἰς τό, personally, for oneself; ἰδίᾳ as adv., by oneself, privately, separately.*

ἰδιωτεύω, σω, *be a private person, be undistinguished.*

ἰδιώτης, ου (ἴδιος), *private person, private man; common soldier, private.*

ἰδρώ, ὠσω, ἰδρωσα, ἰδρωκα (ἶδος, sweat), *sweat, perspire.*

ἰδρῶ, ὑσω, ἰδρυσα, etc. (ἰζῶ, seat), *make sit down, seat.*

ἰδρῶς, ὠτος, ὁ (ἶδος, sweat), *sweat, exertion, exercise.*

ἰερίον, τό, *animal for sacrifice, victim; animal, cattle.*

ἱερός, (ᾶ), ὄν, adj., *superhuman, of the gods, holy, sacred; τᾶ, victims, offerings, sacrifice; omens, auspices.*

ἱημι, ἦσω, ἦκα, εἶκα, εἶμαι, εἶθην, 2 aor. εἶτον, *hurl, throw, send; mid., rush, charge, press.*

ἱκανός, ἡ, ὄν, adj., *enough, sufficient; able, powerful.*

ἱκανῶς, adv. (ικανός), *sufficiently, enough.*

- ἰκετεύω**, σω, ἰκέτευσα (ἰκέτης), *approach as a suppliant; beg, implore, pray.*
- ἰκέτης**, ου, *one who comes to seek protection; suppliant.*
- ἰλάσκομαι**, ἄσομαι, ἰλασάμην (ἴλαος = ἴλεως), *make propitious; appease, propitiate.*
- ἴλεως**, ων, adj., *propitious, favorable.*
- Ἰλλυριός**, ό, *the king of the Illyrians.*
- ἱμάτιον**, τό (εἶμα, garment), *outer garment, cloak; τά, clothes, garments.*
- ἴνα**, conj., *introducing final clauses, that, in order that, to.*
- Ἰνδός**, ό, *the king of the Indians; οἱ, the Indians, a people near Armenia and Chaldaea.*
- ἱππάριον**, τό, dim. of ἵππος, *little horse, pony.*
- ἵππαρχος**, ου, *general of cavalry, master of horse.*
- ἱππάσιμος**, η, ον, adj. (ἱππάσομαι, *drive horses*), *fit for horses, fit for riding.*
- ἱππέυς**, έως, ό (ἵππος), *horseman, rider, plur., cavalry.*
- ἱππεύω**, σω, ἵππευσα (ἱππέυς), *be a horseman, ride.*
- ἱππικός**, ή, όν, adj. (ἵππος), *of a horse, horse's; of cavalry, cavalry-; skilled in cavalry tactics or horsemanship; ή, horsemanship, riding; τό, cavalry.*
- ἱπποκένταυρος**, ό, *centaur, half horse, half man.*
- ἱπποκόμος**, ό (κομέω, *care for*), *groom, esquire.*
- ἱππομαχέω**, ήσω, *fight on horseback.*
- ἵππος**, ό, ή, *horse, mare; horse, cavalry.*
- ἱππότης**, ου (ἵππος), *driver or rider of horses, horseman, knight.*
- ἱπποφορβός**, ό (φέρβω, *feed*), *horse keeper.*
- ἱππών**, ὠνος, ό, *place for horses; posting house, station.*
- ἴσασι**, ἴσμεν, ἴστε, ἴστω, *see οἶδα.*
- ἴσηγορίᾱ**, ή (ἀγορεύω, *speak*), *equal freedom of speech, equality.*
- ἴσθι**, *see εἰμί, οἶδα.*
- ἰσόμοιρος**, ον, adj. (μοῖρα, *share*), *sharing equally or alike, w. gen.*
- ἰσόπεδον**, τό, *level ground, plain; (on) even ground, even terms or equality.*
- ἴσος**, η, ον, adj., *equal to (w. dat.), equal in size, quantity, etc.; alike, the same as; τό, equal share or rights; εἰς τό, on an equality; ἐκ τοῦ, in the same manner, just as before; ἐξ ἴσου, fair (start); ἐν ἴσῳ (sc. βήματι), at an even pace.*
- ἴστημι**, στήσω, ἔστησα and ἔστην, ἔστηκα, ἔσταμαι, ἑστάθην, *make stand, place, set; settle, compose; weigh; 2 aor., pf., plpf., act. intrans., stand, take or make a stand, halt; mid., cease, stop.*
- ἰσχυρίζομαι**, ἰοῦμαι, ἰσχυρισάμην (ἰσχυρός), *make oneself strong; contend stoutly, maintain obstinately.*
- ἰσχυρός**, ά, όν, adj. (ἰσχύς), *stout, strong; headlong, precipitate; strong, powerful.*
- ἰσχυρῶς**, adv. (ἰσχυρός), *strongly, extremely, very; scrupulously, carefully, strictly; severely.*
- ἰσχύς**, ύος, ή (ἴσχω, ἔχω), *strength of body, vigor; force, troops, army; full strength, main body of an army.*

ἰσχύω, ἴσω, ἰσχυῖσα, ἰσχυῖκα (ἰσχύς),
be strong or vigorous.

ἴσως, adv. (ἴσος), *equally; perhaps, probably.*

K

Καδούσιοι, ὠν, *Cadusians*, a people on the southern coast of the Caspian Sea.

καθαίρῶ [see αἰρέω], *take down, demolish; overtake, kill.*

καθαρείως, adv. (καθαρεύς, *cleanly*), *daintily, neatly, without spilling.*

καθαρός, ἄ, ὄν, adj., *clean; pure, clear; ordered, arranged.*

καθαρῶς, adv. (καθαρός), *cleanly; strictly, exactly.*

καθέζομαι, ἐδοῦμαι, *sit down, be seated; be quartered, encamp.*

καθεύδω, δήσω, *lie down to sleep; sleep, slumber.*

καθήκω, ξω, *have come down; come or belong to one, befit, beseem; τὰ καθήκοντα, one's duty.*

κάθημαι, *sit, be seated.*

καθίζω, ἰῶ, ἐκάθισα, *cause to sit down, seat, place; encamp; intrans., sit down.*

καθίστημι, καταστήσω, etc. [see ἵστημι], *set down; station, place in line of battle, draw up, form; appoint, choose; create, establish; order, arrange, settle; lead, conduct; mid. (and 2 aor. and pf. act.), place oneself, take one's place, stand; arrange, order, appoint; come up, succeed.*

καθοπλίζω, ἰῶ, *equip or arm fully.*

καθοράω, ὄψομαι, etc. [see ὄρω], *look down on; come in sight of, espy from a distance; see, observe.*

καί, conj., *copulative, and; with single words or clauses, even, also, too, besides; τε καί, or καὶ . . . καί, both . . . and, not only . . . but also; so, accordingly, then; καὶ γάρ, for truly.*

καινός, ἦ, ὄν, adj., *new, fresh, strange, unaccustomed.*

καίπερ, conj. (καὶ περ), *although, albeit, w. partic.*

καίριος, (ᾶ), ὄν, adj. (καιρός), *in the right place, effective.*

καιρός, ὁ, *due measure, proportion; proper time, suitable time; advantage, convenience, profit, service; εἰς τὸ καιρὸν, in the nick of time, seasonably.*

καίτοι, conj. (καὶ τοι), *and yet, still.*

κάκει, κάκεινος, by crasis for καὶ ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖνος.

κακολογία, ἦ (λέγω), *evil speaking, reviling.*

κακόνοος, ὄν, contr. κακόνους, οὖν, adj., *ill-disposed, disaffected.*

κακός, ἦ, ὄν, adj., *bad; cowardly, timid; τό, bad, evil, harm, misfortune.*

κακουργέω, ἦσω (κακοῦργος), *do evil to, harm, hurt.*

κακουργίᾱ, ἦ, *character of a κακοῦργος; wickedness, villany.*

κακοῦργος, ὄν, adj. (ἐργω, *work*), *doing ill; ὁ, malefactor, criminal, espec. thief.*

κακῶς, ὠσω (κακός), *treat ill; harass, annoy.*

κακῶς, adv. (κακός), *badly, ill; ποιέω, do ill (to), harm; πάσχω, suffer ill, receive harm; ἔχω, turn out badly; = οὐ, not (page 57, line 12).*

καλέω, **καλῶ**, **ἐκάλεσα**, **κέκληκα**, **κέκλημαι**, **ἐκλήθην**, *call, summon; call in, invite; call, name; partic., so-called.*

καλινδέομαι, *lie rolling about; be constantly engaged in, be diligently employed.*

καλλιερέω, **ἦσω** (**ιερόν**), *sacrifice with good omens, obtain good omens.*

κάλλιον, **κάλλιστα**, *comp. and superl. of καλῶς.*

καλλίων, **κάλλιστος**, *comp. and superl. of καλός.*

κάλλος, **ους**, **τό** (**καλός**), *beauty, pleasure.*

καλός, **ή**, **όν**, *adj., beautiful, fair, handsome; good, honorable, excellent; glorious, noble; suitable, proper, fit, becoming; favorable, fair; καλός κἀγαθός (καλός τε κἀγαθός), noble and good, good and true, honorable, a "gentleman"; valuable.*

κάλπις, **ιδος**, **ή**, *vessel for drawing water; pitcher, ewer, urn.*

καλῶς, *adv. (καλός), beautifully; well, rightly, fitly, excellently; ἔχειν, be suitable or convenient.*

Καμβύσης, **ου**, *Cambyses, king of the Persians, father of Cyrus; also, the elder son of Cyrus.*

κάμηλος, **ό**, **ή**, *camel.*

κάμοι, *by crasis for καί ἐμοί.*

καμπτήρ, **ήρος**, **ό** (**κάμπτω**), *bend, angle; turning point.*

κάμπτω, **ψω**, **ἐκαμψα**, **ἐκάμφθην**, *bend; wheel.*

κάβν, *by crasis for καί ἐάν.*

κάνδυς, **υος**, **ό**, *Median cloak with sleeves.*

κανθήλιος, **ό** = **κάνθων**, *a large sort*

of ass, used for carrying burdens, pack ass.

Καππαδοκαιοί, **οί**, *the people of Cappadocia, in Asia Minor.*

κάπρος, **ό**, *boar, wild boar.*

κάρδαμον, **τό**, *a kind of cress.*

καρπός, **ό**, *fruit, produce; profit, reward.*

καρπός, **ό**, *wrist.*

καρπῶω, **ώσω** (**καρπός**), *bear fruit; mid., gather fruit, reap the crops; reap, enjoy.*

κάρπωσις, **εως**, **ή** (**καρπῶω**), *use; profit, income.*

καρτερέω, **ήσω** (**καρτερός**, *strong*), *be steadfast, be patient, persevere.*

καρτερίᾱ, **ή** (**καρτερός**, *strong*), *patience, temperance, endurance.*

καρύκινος, **η**, **ον**, *adj. (καρύκη, a rich red sauce), dark red.*

κασῶς, **οῦ**, **ό** (*Persian word*), *saddle-cloth, cloak.*

κάτ', *by crasis and elision for καί εἶτα.*

κατά, *prep. w. gen. and acc., down, downwards; w. GEN., down over, down; under; w. ACC., according to; distributive, by, in; καθ' ἡμέραν, every day, daily; καθ' ἓν, one by one, singly; κατ' ἐνιαυτόν, every year, annually; along, in, into; with; to; by, near, in the presence of, among; down upon, against; after; κατά χώραν, in position; κατά κέρας, in column; κατά πρόσωπον, in front.*

καταβαίνω [*see βαίνω*], *go or come down, descend; alight, dismount.*

καταβάλλω [*see βάλλω*], *throw or cast down; strike down with a weapon, slay.*

- κατάβασις**, εως, ἡ (καταβαίνω), *going down, way down, descent.*
- καταβιβάζω**, βιβῶ, causal of καταβαίνω, *make or order to go down or descend.*
- καταγελάω**, ἄσομαι, *laugh at, mock or jeer at*, w. gen.
- καταγιγνώσκω** [see γιγνώσκω], *remark, discover, note*, espec. something to one's prejudice.
- κατάγω** [see ἄγω], *lead down*; mid., *turn in and lodge, take up one's abode.*
- καταδαπανᾶω**, ἥσω, *spend, consume, squander.*
- κατάδηλος**, ον, adj., *quite manifest, plain, evident.*
- καταδικάζω**, ἄσω, etc., *give judgment against, condemn*, w. gen.
- καταδρομή**, ἡ (καταδραμεῖν, κατατρέχω), *raid, inroad.*
- καταδύω**, δύσομαι, ἔδυν, *go down, sink.*
- καταθεάομαι**, ἄσομαι, *look down upon from above; observe, survey, examine; look over, examine.*
- καταθέω**, θεύσομαι, *run down for booty, make incursions, overrun the country, raid.*
- καταθωρακίζομαι**, *be armed at all points.*
- καταιτιάομαι**, ἄσομαι, *accuse, charge, reproach.*
- κατακαίνω**, ἔκανον, *kill, slay.*
- κατακάω** [see κάω], *burn down; burn completely, burn up.*
- κατάκειμαι**, κείσομαι, *lie down; recline at table, sit.*
- κατακλείω** [see κλείω], *shut in; inclose; mid., shut oneself up.*
- κατακλίνω**, κλινῶ, ἐκλίνα, κέκλικα, *εκλίθην, εκκλίην, make lie down; bid recline or sit down at table; mid. and 2 aor. pass., lie down, recline at table.*
- κατακόπτω** [see κόπτω], *cut down, cut in pieces.*
- κατακρημνίζω**, σω, *throw down a precipice, hurl headlong.*
- κατακρύπτω** [see κρύπτω], *cover over; lay away, consign.*
- κατακτάομαι**, κτήσομαι, *get for oneself entirely, gain possession of.*
- κατακυλίνδω**, κυλίτω, ἐκύλισα, κεκύλισμαι, εκκλίσθην, *roll down; pass., be thrown off.*
- καταλαμβάνω** [see λαμβάνω], *seize upon, lay hold of, secure, occupy; catch, overtake; surprise, come upon, find.*
- καταλείπω** [see λείπω], *leave behind; leave, bequeath; pass., be left, remain (to be fought).*
- καταλοάω**, ἥσω, *crush in pieces, make an end of.*
- κατάλυσις**, εως, ἡ (καταλύω), *disbanding, dismissal; dissolution, end.*
- καταλύω** [see λύω], *put down, dissolve; dismiss, disband; deprive*, w. acc. and gen.
- καταμανθάνω** [see μανθάνω], *observe well, perceive, see; learn, find out.*
- καταμέφομαι**, ψομαι, εμεμψάμην or εμέμφθην, *find fault with, blame greatly.*
- καταμένω** [see μένω], *stay behind, remain, stay, halt, stop; continue, endure, last.*
- καταμύω**, σω, ἐκάμμυσα, *shut the eyes.*
- κατανέμω**, νεμῶ, *divide, separate.*

κατανοέω, ἦσω, *observe well, remark, notice; consider, reflect; see, find out by seeing.*

κατανύτω, ὕσω, *bring quite to an end; make, accomplish (a distance).*

καταπαύω, σω, *put an end to; w. gen., deprive of, depose from.*

καταπετάννυμι, άσω, *spread out over; spread or cover (with).*

καταπηδάω, ἦσομαι, *leap down.*

κατάπλεως, ων, gen. ω, *quite full; w. gen., covered or stained (with).*

καταπλήττω [see πλήττω], *strike down; strike with consternation, astonish, amaze, frighten.*

καταπράττω [see πράττω], *accomplish, achieve in war.*

καταρρήννυμι, ρήξω, *break down; mid., tear in pieces, rend.*

καταρροφέω, ἦσω, *gulp or swallow down.*

κατάρχω [see άρχω], *make a beginning of; begin, be the first to do; w. partic., begin doing.*

κατασειώ, σω, *shake down; shake or motion with the hand, beckon, signal.*

κατασημαίνομαι [see σημαίνω], *seal up.*

κατασήπω, ψω, σέσηπα, εσάπην, *make rotten, let decay; mid., decay.*

κατασκέπτομαι, σκέψομαι, εσκεψάμην, *view closely, spy out; see, notice.*

κατασκευάζω, άσω, etc., *equip or furnish fully; effect, secure; construct, frame (a pretext); mid., prepare oneself.*

κατασκευή, ἦ, *preparation; fixtures, furniture.*

κατασκηνώ, ώσω, *pitch one's camp, take up one's quarters, lodge.*

κατασκοπή, ἦ, *viewing closely, spying.*

κατάσκοπος, δ, *one who keeps a lookout, scout.*

κατάστασις, εως, ἦ (καθίστημι), *institution, constitution.*

καταστατέον, verbal of καθίστημι, *one must appoint or choose.*

καταστρατοπεδεύω, σω, *encamp, order to encamp; mid., encamp.*

καταστρέφω [see στρέφω], *turn down; overthrow, subdue, conquer; mid., bring into one's power, subjugate, subdue.*

καταστρώννυμι, στρώσω, έστρωσα, έστρωμαι, εστρώθην, *spread down; lay low, strike down.*

κατατίθημι [see τίθημι], *put, place or lay down; pay down, pay; mid., have placed, deposit, lay up, put away; arrange, settle; lay up a store (of gratitude or favor).*

κατατρέχω [see τρέχω], *run down; rush out, make a sortie.*

κατατρώω, σω, τέτρῶμαι, *wear out, exhaust.*

καταφανής, ές, adj., *clearly seen, in sight; εν τῷ καταφανεί, in plain sight; clear, evident.*

καταφεύγω [see φεύγω], *flee for refuge.*

καταφιλέω, ἦσω, *kiss tenderly, press kisses on.*

καταφρονέω, ἦσω, *think down on; despise, scorn, disdain.*

καταχωρίζω, ιώ, *set in a place; place, arrange; have replaced, order to be restored.*

κατείδον, see καθοράω.

κατείπον [see είπον], *speak against; report, complain of.*

κατεργάζομαι [see ἐργάζομαι], *accomplish by labor; make an end of, bring down (game), kill.*

καυτευτρέπιζω, ἰῶ, *put in order again; correct, rectify.*

κατέχω [see ἔχω], *keep under one's control, preside over; hold, keep; occupy, get possession of; restrain, check, keep back; force, press upon; bring down.*

κατηγορέω, ἦσω (ἀγορεύω), *speak against; w. gen., charge, accuse; show, prove, betray.*

κατιδεῖν, see καθοράω.

κατίσχω, collateral form of κατέχω, *keep back, check, restrain.*

κατόπιν, adv. (ὕπισ, consequence), *by consequence; behind, in the rear.*

κάτοπτρον, τό (ὄψομαι, ὄρω), *mirror.*

κατορύττω [see ὀρύττω], *bury in the earth.*

κάτω, adv., *below, beneath; toward the sea; lower (Syria); τὰ κάτω, the bottom; ἄνω καὶ κάτω, up and down(wards).*

κάω, καύσω, ἔκαυσα, etc., ἐκάην, *light, kindle; burn, burn up.*

κείμαι, κείσομαι, *be laid; be in one's power, belong to one; be placed, lie.*

κελεύω, σω, ἐκέλευσα, κεκέλευκα, κεκέλευσμαι, ἐκελεύσθην, *urge or drive on; bid, command, order.*

κενός, ἦ, ὄν, adj., *empty, vacant, free, w. gen.*

κεντρίζω, ἴσω, *prick; goad or spur on, excite.*

κέντρον, τό (κεντρέω, prick), *any sharp point; goad, spur.*

κέρας, ἄτος or ως, τό, *horn of an*

animal; wing of an army; κατὰ κέρας, in column, on the flank.

κερδαλέος, ἄ, ον, adj. (κέρδος, gain), *having an eye to gain; gainful, useful, profitable.*

κεφαλή, ἦ, *head; highest part.*

κηδεμών, ὄνος, ὁ (κηδέω, care for), *one who is in charge; protector, guardian.*

κῆδομαι, δήσομαι, ἐκηδεσάμην, *be troubled or concerned; care for, w. gen.*

κῆρυξ, ὕκος, ὁ, *herald, messenger, ambassador.*

κηρύττω, ξω, ἐκήρυξα, κεκήρυγμαί, ἐκηρύχθην, *be a κῆρυξ, give notice, proclaim.*

κινδυνεύω, σω, etc., *be daring, dare; be in peril, risk one's life; be in danger of happening.*

κινδύνος, ὁ, *danger, peril, hazard, risk.*

κινέω, ἦσω, ἐκίνησα, κεκίνημαι, ἐκινήθην, *set in motion; pass., be moved, move, stir.*

κλάω, κλαύσομαι, ἔκλαυσα, κέκλαυμαι, ἐκλαύθην, *weep, bemoan, bewail, lament.*

κλείω, σω, ἔκλεισα, κέκλει(σ)μαι, ἐκλείσθην, *shut, close, bar.*

κλέπτης, ου (κλέπτω, steal), *thief, robber.*

κλήζω, σω, ἔκλησα, κέκλησμαι (κλέω, celebrate), *make famous, name, call.*

κληρώω, ὄσω (κληρῶς, lot), *appoint by lot; mid., cast lots, assign by lot.*

κλήσις, εως, ἦ (καλέω), *calling; summons, call.*

κλίμαξ, ακος, ἦ (κλίνω, lean), *ladder.*

κλίνη, ἡ (κλίνω, *lean*), *couch, bed.*

κλοπή, ἡ (κλέπτω, *steal*), *theft.*

κλύζω, σω, ἔκλυσα, κέκλυσαι, ἐκλύσθην, *dash over; wash or rinse out.*

κνήμη, ἡ, *leg* (between the knee and the ankle).

κνημίς, ἴδος, ἡ (κνήμη), *leg armor, greave; leg.*

κοιμάω, ἦσω, etc. (κεῖμαι), *put to sleep; mid. and pass., pass the night, sleep; go to rest, lie down to rest.*

κοινῆ, adj. (dat. fem. of κοινός), *in common, in concert, jointly.*

κοινός, ἡ, ὄν, adj. (ξύν = σύν), *shared in common, common, general; belonging to the state; τό, public services, public good; public council; ἐν κοινῷ = κοινῆ, in common, together.*

κοινών, ὦνος, ὁ (κοινός), *companion, fellow.*

κοινωνέω, ἦσω, κεκοινωνήκα (κοινωνός), *share, have a part of or in, enjoy; become a part of.*

κοινωνός, ὁ, ἡ (κοινός), *sharer, partner, fellow, companion.*

κοίτη, ἡ (κεῖμαι), *bed; going to bed, rest.*

κολάζω, ἄσω, ἐκόλασα, etc., *punish, chastise, correct; injure, harm.*

κολακεύω, σω (κόλαξ, *flatterer*), *flatter, fawn upon.*

κολαστέον, verbal of κολάζω.

κολεόν, τό, *sheath, scabbard.*

κολοβός, ὄν, adj. (κόλος, *docked*), *maimed, mutilated.*

κόμη, ἡ, *hair; κόμαι πρόσθετοι, false hair, a wig.*

κομιδή, ἡ (κομίζω, *care*), *gathering in, harvesting.*

κομίζω, ἰῶ, ἐκόμισα, etc., *take care of; bear, bring; mid., carry away, take or bear home.*

κομψῶς, adv. (κομψός, *well dressed*), *daintily, elegantly.*

κοπίς, ἴδος, ἡ (κόπτω), *broad, curved knife, cleaver.*

κόπτω, ψω, ἔκοψα, κέκοφα, κέκομαι, ἐκόπην, *strike, cut.*

κοσμέω, ἦσω (κόσμος), *order, arrange; deck, adorn, dress; adorn, honor; mid., dress oneself, have oneself dressed.*

κόσμος, ὁ, *order; decoration, ornament; dress, attire; honor.*

κοῦφος, η, ου, adj., *light, nimble; easy to bear, pleasant.*

κράζω, ξω, ἔκραξα, ἔκραγον, κέκρᾶγα, *cry out, bawl aloud.*

κρανείνος, η, ου, adj. (κράνον, *cornel tree*), *made of cornel wood.*

κράνος, ους, τό (κάρα, *head*), *head-piece, helmet.*

κρατέω, ἦσω (κράτος), *be strong; be superior, prevail; be master, be in power; overpower, overcome, conquer, master; excel.*

κρατήρ, ἦρος, ὁ (κεράννυμι, *mix*), *mixing bowl.*

κρατιστεύω, σω, *be best; be superior, outdo.*

κράτιστος, η, ου, adj., superl. of κρείττων (κράτος), *best, strongest, bravest; noble, excellent.*

κράτος, ους, τό, *strength, might, superiority; ἀνὰ κράτος, with all one's might, with might and main (= κατὰ κράτος); at full speed.*

κραυγή, ἡ (κράζω), *crying, shouting, clamor.*

κρέαδιον, τό, dim. of κρέας, a bit or morsel of meat.

κρέας, ως, τό, plur. κρέα, meat, flesh; pieces of flesh.

κρείπτων, ον, gen. ονος, adj., used as comp. of ἀγαθός (κράτος), better, stronger; more powerful, superior (to), w. gen.; more skillful; greater, stronger.

κρίνω, κρινῶ, ἐκρίνα, κέκρικα, κέκριμαι, ἐκρίθην, separate; judge; θανάτου, pronounce a sentence of death; pass judgment; judge, consider; ὁ κρίνων, judge, referee.

κριτής, οὔ (κρίνω), judge, umpire.

Κροῖσος, ὁ, Croesus, king of the Lydians.

κροτέω, ἤσω (κρότος, striking), clap the hands, applaud.

κρύπτω, ψα, ἔκρυψα, κέκρυμαι, ἐκρύφθην, conceal, hide, keep secret.

κτάομαι, κτήσομαι, ἐκτησάμην, κέκτημαι and ἔκτημαι, procure for oneself, get, obtain, acquire; mid., possess, have; render, make; treat, use; gain, win.

κτῆμα, ατος, τό (κτάομαι), possession, property.

κτῆνος, ους, τό (κτάομαι), beast; plur., flocks and herds.

κτῆσις, εως, ἡ (κτάομαι), acquisition; possession, property.

κτύπος, ὁ, any loud noise; crash, clash, din.

κῦαθος, ὁ, small cup for drawing wine from the κρατήρ.

Κυαζάρης, ου, Cyazares, son and successor of Astyages.

κυβερνάω, ἤσω, steer; guide, govern.

κύκλος, ὁ, ring, circle; κύκλω, in a circle, round about.

κυκλώω, ὠσω, etc. (κύκλος), encircle; mid., form a circle about; surround, encircle; form bands and go about, collect in groups.

κύκλωσις, εως, ἡ (κυκλώω), surrounding, outflanking.

κυνάριον, τό, dim. of κύων, little dog, whelp.

Κύπριοι, ων, the people of Cyprus, Cyprians.

Κύπρος, ἡ, Cyprus, an island off the southern coast of Asia Minor.

κύριος, ᾶ, ον, adj. (κῦρος, supreme power), having power over, w. gen.; ὁ, lord, master.

Κῦρος, ὁ, Cyrus the elder, founder of the Persian Empire.

κυρτώω, ὠσω, curve into an arch; pass., curve or bend, be bent.

κύων, κυνός, ὁ, ἡ, dog, hound.

κῶθων, ωνος, ὁ, Lacedaemonian drinking cup.

κωλύω, σω, ἐκάλῦσα, etc., hinder, prevent, keep; refuse admission, keep from one.

κωμάζω, ἄσω and ἄσομαι, ἐκώμασα, κεκώμακα (κῶμος), go about with a party of revelers, revel, make merry.

κωμαστής, οὔ (κωμάζω), reveler.

κῶμη, ἡ, village, country town.

κῶμος, ὁ (κῶμη), village festival; revel, carousal.

κωφός, ἡ, ὄν, adj. (κόπτω), blunt; deaf, dumb.

Δ

λαγχάνω, λήξομαι, ἔλαχον, εἶληχα, εἶληγμαι, ἐλήχθην, obtain by lot; fall by lot.

λαγῶς, ᾶ or ᾶ, ὁ, hare.

- λάθρῳ**, adv. (ἐλαθον, λανθάνω), *secretly*; w. gen., *without the knowledge* (of).
- Λακεδαίμων**, ονος, ἡ, *Lacedaemon*, capital of Laconia, *Laconia*, *Sparta*.
- λαλέω**, ἦσω (λάλος, talkative), *talk*, *prattle*.
- λαμβάνω**, λήψομαι, ἔλαβον, εἶληφα, εἶλημαι, ἐλήφθην, *take*; *take*, *receive*; *take*, *seize*, *carry off* as booty; *take possession of*, *seize upon*; *gain*, *attain*; *take*, *take up*; *receive*, *incur*; *demand*, *require*; *overtake*, *come upon*, *find*; mid., *grasp*, *seize*.
- λαμπρός**, ᾶ, ὄν, adj. (λάμπω, *shine*), *bright*, *brilliant*, *splendid*; *noble*, *glorious*.
- λαμπρῶς**, adv. (λαμπρός), *brilliantly*, *splendidly*.
- λανθάνω**, λήσω, ἔλαθον, λέληθα, λέλησμαι, *escape notice*, *be unseen or concealed*; *remain concealed*; w. partic. often best rendered as an adverb, *secretly*, *unawares*, *unseen*, etc., the partic. being translated as a verb.
- λατρεύω**, σω (λάτρης, *hired servant*), *work for hire*; *be in servitude*.
- λέγω**, ξω, ἔλεξα, εἴλοχα, εἴλεγμαι or λέλεγμαι, ἐλέχθην, ἐλέγην, *gather*.
- λέγω**, ξω, ἔλεξα, λέλεγμαι (δι-εἰλεγμαι), ἐλέγχθην, *say*, *speak*, *tell*, *declare*; *tell of*, *relate*; *tell*, *order*; τι, *say something to the point*, *speak to the purpose*.
- ληλατεύω**, ἦσω (λείᾶ, ἐλαύνω), *drive away as booty*; *make booty*, *plunder*.
- λείᾶ**, ἡ, *booty*, *plunder*, *spoils*.
- λείβω**, ἔλειψα, ρουρ; pass., *be shed*, *pour*.
- λειμών**, ᾠνος, ὁ (λείβω), *moist grassy place*; *meadow*.
- λείπω**, ψω, ἔλιπον, λέλοιπα, λέλειμαι, ἐλείφθην, *leave*, *quit*, *for-sake*, *abandon*; *neglect*, *fail to pay*.
- λεκάριον**, τό, dim. of λέκος, *dish*, *plate*.
- λεπτός**, ἡ, ὄν, adj. (λέπω, *peel*), *peeled*; *thin*, *lean*; ἐπὶ λεπτόν, *in a thin line*.
- λευκός**, ἡ, ὄν, adj., *white*.
- λέων**, οντος, ὁ, *lion*.
- λήγω**, ξω, *stay*, *abate*; intrans., *leave off*, *cease*, w. gen.; *come to an end*, *finish*.
- ληΐζομαι**, contr. for ληίζομαι, λήσομαι, ἐλησάμην, λέλησμαι (ληίς, *booty*), *seize as booty*; *plunder*, *despoil*.
- ληπτέον**, verbal for λαμβάνω, *one must take or choose*.
- ληστής**, οῦ (ληΐζομαι), *robber*, *pirate*.
- ληφθείς**, ληφθῆναι, see λαμβάνω.
- λίαν**, adv., *very*; *exceedingly*, *very much*, *fully*.
- λιθοτόμος**, ὁ (λίθος, *stone*; τέμνω, *cut*), *stone cutter*.
- λιμῆν**, ἐνος, ὁ, *harbor*, *haven*.
- λίμος**, ὁ, *hunger*.
- λίνεος**, ᾶ, ὄν, adj., contr. λινούς, ἡ, οῦν (λινον, *anything made of flax*), *flaxen*, *linen*.
- λιπαρέω**, ἦσω, *persist*; *keep asking*, *be importunate*.
- λιπαρός**, ᾶ, ὄν, adj. (λίπος, *fat*), *oily*; *sleek*, *fat*.
- λογίζομαι**, ιοῦμαι, ἐλογισάμην, λελόγισμαι, ἐλογίσθην (λόγος), *reckon*, *compute*, *count up*; *consider*.

λόγος, ὁ (λέγω), *word, words, speech, conversation; teaching, instructions; argument, reasoning; story, account, narrative; report, rumor; discussion, subject for discussion; affair, occurrence.*

λοιδορέω, ἤσω, etc. (λοιδορός, *abusive*), *abuse, rebuke, reprove; mid., find fault (with), reproach, w. dat.*

λοιπός, ἡ, ὄν, adj. (λείπω), *remaining, left, rest (of); τοῦ λοιποῦ, for the future, henceforth; τό, thereafter; for the future, henceforth.*

λούω, σω, ἔλουσα, λέλουμαι, *wash; mid., bathe oneself, bathe.*

λόφος, ὁ, *hill, mound, rising; crest of a helmet.*

λοχᾶγός, ὁ (λόχος, ἡγέομαι), *captain commanding 24 men.*

λοχίτης, ου (λόχος), *one of the company; fellow, comrade.*

λόχος, ὁ (λέγω, *lay an ambush*), *men in ambush, hence any armed body; company of 24 soldiers.*

Λύδιος, ᾧ, ον, adj., *of Lydia in Asia Minor, Lydian.*

Λυδός, ὁ, *a Lydian.*

λυμῖνομαι, ανοῦμαι, ἐλυμνήδην, λελύμασμαι, ἐλυμάνθην (λύμη, *outrage*), *maltreat; harm, injure.*

λυπέω, ἤσω (λύπη), *give pain to; pass., be grieved or distressed.*

λύπη, ἡ, *pain of body; distress, grief, care.*

λυπηρῶς, adv. (λυπηρός, *painful*), *painfully; in trouble, in distress.*

λύσιτελέω, ἤσω (λύω, τέλη), *pay what is due; profit, avail.*

λύω, σω, ἔλυσα, λέλυκα, λέλυμαι, ἐλύθην, *dissolve, break up, disband; free, separate.*

M

μά, particle used in strong protestations and oaths, followed by acc. of person or thing appealed to, in itself neither affirmative nor negative, but usually preceded by ναί or οὐ.

μάγειρος, ὁ, *cook.*

μάγος, ὁ, *one of the Magi, wise men of Persia, who interpreted dreams.*

μᾶζα, ἡ (μάττω, *knead*), *barley cake.*

μάθημα, ατος, τό (μανθάνω), *that learned; learning, acquirement.*

μαίνομαι, μανοῦμαι, ἐμηνάμην, μεμάνημαι, *rage; be mad, be frenzied.*

μακαρίζω, ἰῶ (μάκαρ, *blessed*), *deem or pronounce happy.*

μακάριος, ᾧ, ον, adj. (μάκαρ, *blessed*), *blessed, happy, fortunate.*

μακαριστός, ἡ, ὄν, verbal adj. (μακαρίζω), *deemed or to be deemed happy.*

μακρός, ᾧ, ὄν, adj., *long; distant, to be brought from a distance; ἐπὶ μακρόν, in a long train.*

μάλα, adv., *very, much, exceedingly, greatly; comp. μᾶλλον, more, rather, better; superl. μάλιστα, most, most of all, especially; for the most part, generally; certainly, yes.*

μαλακίζομαι, ἰσθῆσομαι, ἐμαλακίσθην (μαλακός), *be softened; show weakness, weaken, be remiss.*

μαλακός, ἡ, ὄν, adj., *soft; appealing to the senses, agreeable, restful.*

μαλακύνομαι, *weaken, give out, flag.*

μάλιστα, *māllon*, see *μάλα*.

Μανδάνη, ἡ, *Mandanē*, Cyrus' mother, daughter of Astyages.

μανθάνω, *μαθήσομαι*, *ἔμαθον*, *μεμάθηκα*, *learn*, especially by inquiry; *know, understand.*

μανός, ἡ, *όν*, adj., *loose in texture; few, scanty.*

μαντεῖα, ἡ (*μαντεύομαι*, *divine*), *prophetic power; response of an oracle.*

μάντις, *εως*, ὁ (*μαίνομαι*), *diviner, soothsayer, seer.*

μανῶς, adv. (*μανός*), *scantily; comp. μανότερον, less frequently.*

μάρτυς, *υρος*, ὁ, ἡ, *witness.*

μαστιγοφόρος (*φέρω*), *scourge bearer, a sort of policeman.*

μαστιγώω, *ώσω*, *ἔμαστιγώσα*, *whip, flog.*

μάταιος, (*ᾶ*), *ον*, adj. (*μάτη*, *folly*), *vain, void, useless.*

μάτην, adv. (*μάτη*, *folly*), *in vain, without reason.*

μάχαιρα, ἡ (*μάχομαι*), *saber or bent sword.*

μαχαιοφόρος, *ον*, adj. (*φέρω*), *bearing a saber, armed with swords.*

μάχη, ἡ, *battle, fight, combat; style or manner of fighting.*

μάχιμος, (*η*), *ον*, adj. (*μάχομαι*), *fit for battle; τό*, *the effective force, strength of the army.*

μάχομαι, *οὔμαι*, *ἔμαχεσάμην*, *μεμάχημαι*, *fight, contend with (w. dat.); resist.*

μεγάλα, adv. (*μέγας*), *greatly; severely.*

μεγαληγορέω, ἡσω, “*talk big*,” *boast.*

μεγαλοπρεπής, *ές*, adj. (*πρέπω*), *befitting greatness; magnificent.*

μεγαλοπρεπῶς, adv., *magnificently.*

μεγαλόφρων, *ον*, gen. *ονος*, adj. (*φρήν*, *mind*), *high-minded; confident, courageous.* [cially.]

μεγάλως, adv. (*μέγας*), *greatly, espe-*

μέγας, *μεγάλη*, *μέγα*, gen. *μεγάλου*, *ης*, *ου*, adj., *large, great; big, grown up, tall; of great weight, important; powerful, (superl.) highest, chief; influential; loud; μέγα* as adv. for *μεγάλως*, *greatly, much; τὸ μέγιστον*, *most of all, especially, comp. μείζων*, superl. *μέγιστος.*

μέγεθος, *ους*, *τό* (*μέγας*), *greatness, size; height, stature.*

μεθῆμι [see *ἔημι*], *let go, hurl, throw.*

μεθύσκω, *ύσω*, *ἐμέθυσσα*, *ἐμεθύσθην*, *causal of μεθύω*, *be drunken; make drunk; mid., be intoxicated, get drunk.*

μεθύω (*μέθυ*, *wine*), *be drunken with wine; be intoxicated.*

μείζων, *ον*, gen. *ονος*, adj., comp. of *μέγας.*

μειράκιον, *τό* (*μείραξ*, *young girl*), *boy, lad, youth.*

μείων, *ον*, gen. *ονος*, adj., used as comp. of *μικρός*, *small; smaller, less, fewer; τό*, *less; ἔχειν*, *be worse off, be at a disadvantage; ἀπέχων*, *at a less distance.*

μέλει, impers., see *μέλω*.

μελετάω, ἡσω and ἡσομαι, *care for; practice something or doing something.*

μελέτη, ἡ (*μέλω*), *care, attention; mode of practice, exercise.*

μέλλω, ἡσω, *ἐμέλλησα*, *think of doing;*

- be about to or going to do a thing ; be (expected or ordered) to do a thing ; be likely to do ; hesitate, delay ; partic., coming on, impending.*
- μέλω**, *be an object of care ; usually impers., μέλει, μελήσει, ἐμέλησε, μεμέληκε, be a care, care for, w. dat. and gen. ; wish, desire ; be concerned or anxious.*
- μεμπτός**, ἡ, ὄν, adj., verbal of μέμφομαι, *to be blamed or despised.*
- μέμφομαι**, ψομαι, ἐμεψάμην, ἐμέμφθην, *blame, censure, find fault with.*
- μέμψις**, εως, ἡ (μέμφομαι), *blame, censure, reproof.*
- μέν**, particle used to show that the word or clause with which it stands answers to a following word or clause, which is introduced by δέ. Often μέν and δέ may be rendered, *on the one hand . . . on the other, as well . . . as, not only . . . but also*, but usually μέν is best left untranslated ; οἱ μέν . . . οἱ δέ, *some . . . others.*
- μένος**, ους, τό, *might ; courage, spirit, zeal, ardor.*
- μεντᾶν**, by crasis for μέντοι ἄν.
- μέντοι**, for μέν τοι, conj., *yet, but, however, nevertheless ; indeed, to be sure.*
- μένω**, μενῶ, ἔμεινα, μεμένηκα, *stay, stand fast, abide ; stay (at home or where one is), not stir, tarry, linger.*
- μεριμνάω**, ἴσω, *care for, be anxious or concerned about.*
- μέρος**, ους, τό, *part, division, share ; part assigned, duty ; ἐν μέρει, in turn, in order.*
- μεσημβρία**, ἡ (for μεσ-ημερία), *mid-day, south.*
- μεσόλευκος**, ον, adj., *middling white ; shot with white, half mixed with white.*
- μέσος**, η, ον, adj., *middle ; τό, midst, middle ; middle of ; εἰς τό, in the assembly, in public, before all.*
- μεστός**, ἡ, ὄν, adj., *full, filled ; laden or loaded with ; full, satisfied.*
- μετά**, prep. w. GEN., *with, together with ; by means of ; near ; w. ACC., after, of time ; after, next to (in order).*
- μεταβάλλω** [see βάλλω], *throw into a different position ; mid., change, march, wheel or turn about.*
- μεταγιγνώσκω** [see γιγνώσκω], *change one's mind or opinion.*
- μεταδίδωμι** [see δίδωμι], *give a share, distribute, share.*
- μεταδιώκω** [see διώκω], *follow closely after.*
- μετάδοσις**, εως, ἡ (μεταδίδωμι), *giving a share, sharing.*
- μεταμέλει**, μελήσει, ἐμέλησε (μέλω), impers., *it repents one, w. gen. of thing and dat. of person.*
- μεταμέλεια**, ἡ, *change of purpose ; regret, repentance.*
- μεταμέλομαι**, ἴσομαι, ἐμελήθην (μεταμέλει), *feel repentance, regret.*
- μετανοέω**, ἴσω, *change one's mind or purpose, alter one's opinion.*
- μεταξύ**, adv. (μετά, ξύν = σύν), as prep. w. gen., *between.*
- μεταπέμπομαι**, ψομαι, *send for, summon.*
- μεταστρατοπεδεύομαι**, σομαι, *change or move one's camp.*

μεταστρέφω [see *στρέφω*], *turn about*; mid., *turn oneself about, turn round*.

μέτεμι (εἶμι), *be among*; impers., *fall to one's share, w. dat., have a share in a thing*.

μετέρχομαι [see *ἔρχομαι*], *go after, go to seek*.

μετέχω [see *ἔχω*], *have with others; have a share in, partake of*.

μετουσίᾳ, ἡ (μέτεμι), *participation, partnership, share*.

μετρέω, ἦσω (μέτρον, *measure*), *measure*.

μέτριος, (ᾱ), ον, adj. (μέτρον, *measure*), *within measure; moderate, middling, not too great; just enough, sufficient; few, considerable; moderate, temperate*.

μετριότης, ητος, ἡ (μέτριος), *moderation, temperance*.

μετρίως, adv. (μέτριος), *moderately; ἔχειν, be enough or sufficient; modestly, submissively*.

μέτωπον, τό (μετά, ὤψ, *eye*), *space between the eyes; forehead; front of an army; ἐπί, in a broad or extended line*.

μέχρι, adv., *to a given point; of time, w. gen., until, up to, till; of place, up to, at*.

μή, neg. adv., *in independent clauses w. subj. or imper., in dependent clauses w. subj., opt., and infin., not, lest*.

μηδαμῆ, adv. (dat. fem. of *μηδαμός*, none), *in nowise, not at all*.

μηδαμόθεν, adv. (*μηδαμός*, none), *from no (other) place*.

μηδέ (neg. particle), *but not, and not, not; not even, nor even*.

μηδείς, δεμῖᾱ, δέν, adj. (*μηδέ, εἶς*), *and not one; ὅ, none, no one; τό, nothing*.

μηδέποτε, adv., *never*.

μηδέπω, adv., *not as yet, nor as yet*.

Μηδιᾶ, ἡ, *Media*, a region of Asia south of the Caspian Sea.

Μηδικός, ἡ, ὄν, adj. (*Μῆδος*), *Median*.

Μῆδος, ὁ (*Μηδιᾶ*), *Mede, Median*.

μηκέτι, adv. (*μή, ἔτι*), *no more, no longer*.

μήκιστος, η, ον, adj. (*μήκος*), *used as superl. of μακρός, long; τό, as adv., farthest, as far off as possible*.

μήκος, ουσ, τό (*μακρός*), *length; distance*.

μήν, particle used to strengthen statements, *verily, truly; nevertheless, however*.

μήν, μηνός, ὁ, *month*.

μήποτε, adv. (*μή ποτε*), *never, on no account; lest ever, that never*.

μηπόποτε, adv., *never yet*.

μηρός, ὁ, *thigh*.

μήτε, conj. (*μή τε*), *and not, usually doubled, μήτε . . . μήτε, neither . . . nor*.

μήτηρ, τρός, ἡ, *mother*.

μήτοι, adv. (*μή τοι*), *stronger form of μή*.

μηχανάομαι, ἦσομαι, ἐμηχανησάμην, μεμηχάνημαι (*μηχανή*), *make by art; contrive, devise*.

μηχανή, ἡ (*μηῆχος*, means), *instrument, machine, engine of war*.

μηχάνημα, ατος, τό (*μηχανάομαι*), *contrivance, trick, art*.

μηχανοποιός, ὁ (*ποιέω*), *engineer, maker of engines of war*.

μῖᾱ, see εἶς.

μιαρός, ἄ, ὄν, adj. (μιάλω, *stain*), stained; brutal, coarse, disagreeable.

μίγνυμι, μίξω, ξμίξα, μέμιγμαι, ἐμίχθην, ἐμίγην, *mingle, mix*; pass., *interfere with, confuse*.

μικρός, ἄ, ὄν, adj., *small, little*; neuter as adv., *a little, a bit*; μικροῦ, *within a little, almost*.

μιμέομαι, ἴσομαι, ἐμιμησάμην, μεμίμημαι (μίμος, *imitator*), *imitate, follow*.

μνησκω, μνήσω, ξμνησα, μέμνημαι, ἐμνήσθην, *remind, pass., mention, say*; pf. μέμνημαι (like Lat. *memini*), *call to mind, recall, remember; think, think of, mention*.

μισέω, ἴσω, etc. (μίσος, *hatred*), *hate*.

μισθός, ὄ, *reward, wages, pay*.

μισθοφόρος, ον, adj. (φέρω), *receiving wages, serving for hire; mercenary, hired soldier*.

μισθώω, ὠσω, etc. (μισθός), *let out for hire; mid., hire*.

μνήμα, ατος, τό (μνάομαι, *be mindful*), *memorial; monument, tomb*.

μνήμη, ἡ (μνάομαι, *be mindful*), *remembrance, memory*; τυγχάνω, *be remembered*.

μνηστήρ, ἦρος, ὄ (μνάομαι, *be mindful, woo*), *suitor, wooer*.

μόλις, adv., *hardly, with difficulty; scarcely*.

μοναρχία, ἡ, *rule of one, monarchy*.

μόνιππος, ον, adj., *using a single horse; ὄ, single horse*.

μόνος, η, ον, adj., *alone, only*; τό, as adv., *only, alone*.

μόνως, adv. (μόνος), *only*.

μορφή, ἡ, *shape; figure, form*.

μουσουργός, ὄν, adj. (ἔργω, *work*), *cultivating music; ἡ, singing or dancing girl*. [men.]

μύριάρχος, ὄ, *commander of 10,000*

μυριάς, ἄδος, ἡ, *a number of 10,000, myriad*.

μύριοι, αι, α, num. adj., *ten thousand*.

μυριοστός, ἡ, ὄν, adj. (μύριοι), *ten thousandth*.

μυσάττομαι, αχθήσομαι, ἐμυσάχθην (μύσος, *uncleanness*), *feel disgust, show aversion*.

μύω, σω, ξμυσα, μέμυκα, *close, be shut; intrans., close (the eyes); partic. μύων, with one's eyes shut*.

μῶρος, ἄ, ὄν, adj., *dull*; ὄ, *fool, stupid*; τό, *folly*.

N

ναί, adv. of strong affirmation, *yea, verily, surely, I suppose*, usually with *μά, yea, by* —.

ναρθηκοφόρος, ον, adj. (φέρω), *bearing a νάρθηξ; wand bearer*.

νάρθηξ, ηκος, ἡ, *a tall plant with a hollow, pithy stalk, used for wands, etc.; wand, staff*.

ναῦς, νεώς, ἡ, *ship, vessel*.

νεᾶλής, ἑς, adj. (νέος), *young; fresh*.

νεᾶνιās, ου (νέος), *youth, young (man)*, w. ἀήρ; *stout, strong youth*.

νεᾶνισκέομαι, *pass one's youth*.

νεᾶνίσκος, ὄ (νέος), *youth; man, warrior*.

νεαρός, ἄ, ὄν, adj. (νέος), *young*; τό, *youthful spirit, childishness*.

νεκρός, ὄ, *dead body, corpse*.

νέμω, νεμῶ, ξνειμα, νενέμηκα, νενέμημαι, ἐνεμήθην, *deal out, distribute*;

assign, give; mid., feed on, feed, go to pasture, graze.

νεόγαμος, *ον*, adj., *newly married.*

νεός, (*ᾱ*), *ον*, adj., *young, youthful.*

νεότης, *ητος, ἡ* (*νεός*), *youth.*

νεωστί, adv. (*νεός*), *lately, just now.*

νεῶτα, adv. (*νεός, ἔτος*), *εις, for next year, in another year.*

νή, particle of strong affirmation (Attic for the Epic *ναί*), *by.*

νήφω, *ἐνησα*, *drink no wine; partic. νήφων, sober.*

νικάω, *ήσω*, etc. (*νίκη*), *conquer, prevail.*

νίκη, *ή*, *victory.*

νικητήριος, *ᾱ, ον*, adj. (*νικάω*), *belonging to a conqueror; τό* (sc. *ἄθλον*), *prize of victory.*

νομεύς, *έως, ὁ* (*νέμω*), *shepherd, herdsman.*

νομή, *ή* (*νέμω*), *pasturage, pasture.*

νομίζω, *ιῶ, ἐνόμισα*, etc. (*νόμος*), *hold as a custom; consider, regard, believe, think; pass., be customary; νομιζόμενος, customary, regular.*

νόμιμος, *η, ον*, adj. (*νόμος*), *conformable to custom; prescribed by law; right, legitimate; sanctioned by law; customary, usual; τό, institutions.*

νομίμως, adv. (*νόμιμος*), *according to law, legally, legitimately.*

νόμος, *ὁ* (*νέμω*), *anything assigned; law, custom, usage.*

νόος, contr. *νοῦς, νοῦ, ὁ*, *mind, perception; προσέχω, turn one's mind to a thing, be intent, listen, heed.*

νουθετέω, *ήσω* (*νοῦς, τίθημι*), *put in mind; advise, suggest (to).*

νυκτερινός, *ή, ὄν*, adj. (*νύξ*), *by night, nightly, night.*

νύκτωρ, adv. (*νύξ*), *by night.*

νυμφίος, *ὁ* (*νύμφη, bride*), *bridegroom.*

νῦν, adv., *now, at this very time; in attrib. position, present; just now, but now; soon, presently; now, as it is, as the case now stands.*

νύξ, *νυκτός, ἡ*, *night.*

νῶτον, *τό*, plur., *back.*

Ξ

ξενίζω, *ιῶ, ἐξένισα* (*ξένος*), *receive or entertain strangers; receive as a guest, entertain.*

ξένιος, (*ᾱ*), *ον*, adj. (*ξένος*), *belonging to a ξένος; τό, gifts of friendship.*

ξένος, *ὁ*, *guest friend* (a citizen of a foreign country with whom one has a treaty of hospitality).

ξηρός, *ᾶ, ὄν*, adj., *dry; τό, dry bed of a river.*

ξύλινος, *η, ον*, adj. (*ξύλον*), *of wood, wooden.*

ξύσπτον, *τό* (*ξύω, scrape*), *polished shaft; spear, lance.*

ξύστοφόρος, *ον*, adj. (*φέρω*), *carrying a lance; spear bearer.*

Ο

ὁ, ἡ, τό, definite article, *the; used often with ellipsis of its noun, as τὰ ἐν Βαβυλῶνι, affairs in Babylon; with participles, he, she, or they who, etc.; as demonst. pron., he; ὁ μὲν, ὁ δέ, the one, the former . . . the other, the latter* (plur., *some . . . others*); *τὰ μὲν . . . τὰ δέ, partly . . . partly; ὁ δέ, ἡ δέ, and he, but he (she).*

ὄδε, ἤδε, τὸδε, demonst. pron., *this*, referring to what can be pointed out.

ὄδοιπορίᾱ, ἡ, *journey, march*.

ὄδος, οὐ, ἡ, *way, path, track, road, highway; journey, march; course of a river; way, means; distance*.

ὄθεν, adv., *from which, whence*.

ὄθενπερ, strengthened from ὄθεν, *from the very same source, in the same way*.

οἱ, enclitic, dat. of οὐ, *himself*.

οἶδα, εἶσομαι, *know; χάριν, be grateful; remember, recollect*.

οἴκαδε, adv. (οἶκος), *to one's home, homeward, home, at home (= οἶκοι)*.

οἰκεῖος, ᾱ, ον, adj. (οἶκος), *of the house, domestic; τὰ, home or domestic affairs; of one's own, personal, private; related, near, dear; of interest, concerning*.

οἰκειότης, ητος, ἡ (οἰκεῖος), *relationship, kindred, union*.

οἰκεῖως, adv. (οἰκεῖος), *familiarly*.

οἰκέτης, ου (οἰκέω), *houseslave, servant; friend*.

οἰκέω, ἦσω, ᾤκησα, etc. (οἶκος), *inhabit, occupy; furnish, equip; pass. partic. as adj., inhabited, occupied*.

οἰκησις, εως, ἡ (οἰκέω), *dwelling, habitation*.

οἰκήτωρ, ορος, ὁ (οἰκέω), *inhabitant*.

οἰκῖᾱ, ἡ (οἰκέω), *building, house, dwelling*.

οἰκοδομέω, ἦσω, ᾤκοδόμησα (οἰκοδόμος, builder), *build a house; build; fortify*.

οἰκοθεν, adj. (οἶκος), *from one's house; from home*.

οἶκοι, adv. (οἶκος), *at home, in one's house or country*.

οἰκονομικός, ἡ, ὄν, adj., *capable to manage a household; τὰ, matters of the household, economy*.

οἶκος, ὁ, house, abode, dwelling, home; household.

οἰκτεῖρω, τερω̄, ᾤκτειρα (οἶκτος, pity), *pity, feel pity for*.

οἶνος, ὁ, wine.

οἶνοχόεω, ἦσω, ᾤνοχόησα (οἶνοχόος), *pour out wine for drinking*.

οἶνοχόος, ὁ (χέω, pour), *wine pourer; cup bearer*.

οἶομαι or οἶμαι, οἰήσομαι, φήθην, *suppose, think, deem, imagine*.

οἶος, ᾱ, ον, adj. (ὁ, ὅς), *such as, what sort or manner of nature, kind or temper; able; possible; οἶα δή, as, since; οἶον, as (for example)*.

οἶοσπερ, οἶᾱπερ, οἶονπερ, strengthened form of οἶος, *just such as; as, as if*.

οἶς, ὄϊος, ὁ, ἡ, *sheep*.

οἶσθα, see οἶδα.

οἶσω, see φέρω.

οἶχομαι, οἰχήσομαι, οἶχῳκα or ᾤχῳκα, *be gone, have gone, depart; be dead, die, perish*.

οἰωνίζομαι, ιούμαι, ᾤωνισάμην, *take omens from the flight of birds; take omens, seek auguries*.

οἰωνός, ὁ, large bird; omen (from birds), *augury*.

ὀκνέω, ἦσω, ᾤκνησα (ὀκνος, shrinking), *fear, dread, hesitate*.

ὀκνηρῶς, adv. (ὀκνηρός, shrinking), *hesitatingly, timidly*.

ὀκτακισχίλιοι, αι, α, num. adj., *eight thousand*.

ὀκτώ, num. adj., indecl., *eight*.

- ὀλιγαρχία**, ἡ, *government in the hands of a few, oligarchy.*
- ὀλιγοετία**, ἡ (ἔτος), *fewness of years, youth.*
- ὀλίγος**, η, ον, *adj., few, but few; small, short; ὀλίγη, a little, slightly.*
- ὀλοκαυτέω**, ἤσω (κάω), *offer whole as a burnt offering.*
- ὀλοπόρφυρος**, ον, *adj. (πορφύρα, purple), all purple.*
- ὅλος**, η, ον, *adj., whole, entire, complete; τὰ, the whole.*
- ὅλως**, *adv. (ὅλος), entirely, wholly, altogether.*
- ὄμμα**, ατος, τό (ὄπ-, ὄραω), *eye.*
- ὀμῦμι** or ὀμνῶ, ὀμοῦμαι, ὤμοσα, ὀμώμοκα, ὀμώομαι, ὀμῶσθην and ὀμῶσθην, *swear, take oath.*
- ὀμόγλωττος**, ον, *adj. (γλῶττα, tongue), speaking the same tongue.*
- ὀμογνωμονέω**, ἤσω (ὀμογνώμων, of one mind), *be of like mind, agree in opinion.*
- ὀμόθεν**, *adv. (ὀμός), from the same place; from near, close at hand, at close quarters; of the same blood.*
- ὀμοιος**, (ᾶ), ον, *adj. (ὀμός), like, resembling, similar, the same.*
- ὀμοίως**, *adv. (ὀμοιος), similarly, in like manner; alike, equally, without discrimination.*
- ὀμολογέω**, ἤσω, ὀμολόγησα, etc. (ὀμολογος, agreeing), *agree, admit; say the same things, agree with, confirm.*
- ὀμορος**, ον, *adj. (ὄρος, border), having the same borders, bordering on; ὁ, neighbor.*
- ὀμός**, ἡ, ὄν, *adj. (cf. ἄμα), one and the same, common.*
- ὀμόσει**, *adv. (ὀμός), to the same place; together, to close quarters, hand to hand.*
- ὀμότιμος**, ον, *adj. (τιμή), equally honored; οἱ, the chief nobles of the Persians, who were equals among themselves, peers.*
- ὀμοῦ**, *adv. (ὀμός), at the same place; together; near at hand, at close quarters; γίγνομαι, assemble.*
- ὀμόφυλος**, ον, *adj. (φύλον), of the same race or nation.*
- ὀμῶς**, *adv. (ὀμός), all the same; yet, still, nevertheless, notwithstanding.*
- ὄναρ**, τό (only nom. and acc. sing.), *vision, dream.*
- ὀνίνημι**, ὀνήσω, ὤνησα, ὀνήμην, ὀνήσθην, *profit; benefit, help, assist; please, delight.*
- ὄνομα**, ατος, τό, *name, honor, fame, renown.*
- ὀνομάζω**, ἄσω, ὀνόμασα, etc. (ὄνομα), *name, call by name.*
- ὀνομαστί**, *adv. (ὀνομάζω), by name.*
- ὄνος**, ὁ, *ass.*
- ὀξέως**, *adv. (ὀξός, sharp), quickly, soon.*
- ὄπη**, *adv., by which way; whithersoever, wherever; in whatever way, however.*
- ὄπισθεν**, *adv., behind, at the back, in the rear; τό, the rear of an army.*
- ὀπλίξω**, σω, ὤπλισα, ὤπλισμαι, ὀπλίσθην (ὄπλον), *arm, equip; mid., arm oneself.*
- ὄπλισις**, εως, ἡ (ὀπλίξω), *arming, equipment.*

ὄπλον, τό, *instrument, implement; τά, weapons, arms; for ὀπλίται, heavy-armed troops.*

ὀπλοφορέω, ἦσω, *bear arms, be armed.*

ὀπλοφόρος, ον, adj. (φέρω), *bearing arms; ὁ, warrior, soldier.*

ὀπόθεν, adv., *from what place, whence.*

ὅποι, adv., *to what place, whither, wheresoever.*

ὀποῖος, ᾶ, ον, adj., *of what sort or kind, which, what, whatever.*

ὀποσάκις, adv., *as many times as.*

ὀπόσος, η, ον, adj., *as much or many as, as great as, however much or many; interrog., how many? strengthened by οὖν, ὀποσονοῦν, how many or much soever.*

ὀπότε, adv. of time, *when, whenever; causal, when, since, because.*

ὀπότερος, ᾶ, ον, adj., *which of two.*

ὀπου, adv. of place, *where, (ἄν) wherever; when; in which, wherein; when, since.*

ὀπτήρ, ἦρος, ὁ (cf. ὕψομαι), *eyewitness, spy.*

ὀπως, conj. of manner, *as, how, in whatever way; in final clauses, = ἵνα, that, in order that; μὴ ὅπως . . . ἀλλ' οὐδέ, not only not . . . but not even; strengthened by οὖν, ὀπωςοῦν, in any way whatever, however; οὐδ' ὀπωςιοῦν, not in any way whatever, without the least bit.*

ὀπωςοῦν, for ὅπως οὖν, see ὅπως.

ὀπωςτιοῦν, for ὅπως τι οὖν, see ὅπως.

ὀραμα, ατος, τό (ὀράω), *that seen; sight, spectacle.*

ὀράω, ὕψομαι, εἶδον, ἐωράκα or ἐόρακα,

ἐωράμαι or ἄμμαι, ὠφθην, see, perceive, observe; discover; look, face; look with the idea of expecting something; have in view, aim at; take care, care for, regard; consider; see to it, beware.

ὀργή, ἦ, *impulse; anger, wrath.*

ὀργίζω, ἰώ, ὠργισα (ὀργή), *make angry; mid. and pass., grow or be angry, be wroth, feel resentment, w. dat. or prep. and acc.*

ὀρέγω, ξω, ὠρεξα, ὠρέχθην, *reach, stretch; mid., reach after, grasp at, desire (to reach).*

ὀρεινός, ἦ, ὄν, adj. (ὄρος), *mountainous, hilly.*

ὀρθίος, (ᾶ), ον, adj. (ὀρθός), *straight up; in straight lines or files.*

ὀρθός, ἦ, ὄν, adj., *straight; upright, erect, standing.*

ὀρθῶω, ὠσῶ (ὀρθός), *set straight; mid., stand erect or upright.*

ὀρθῶς, adv. (ὀρθός), *rightly, without mistake; carefully.*

ὀρίζω, ἰώ, ὠρισα, etc. (ὄρος, boundary), *bound.*

ὄριον, τό, = ὄρος, *boundary; τά, borders.*

ὄρκος, ὁ, *oath.*

ὄρμαθός, ὁ, *string, chain, line.*

ὀρμάω, ἦσω, ὠρμησα, etc. (ὀρμή), *set in motion; start, begin; start in flight; mid., set out, take the field, proceed; make an attack, charge; exert oneself; start, begin.*

ὀρμή, ἦ, *violent movement onwards; assault, attack.*

ὄρος, ους, τό, *mountain, hill.*

ὀρυγμα, ατος, τό (ὀρύττω), *place dug out; trench, pit.*

ὀρύττω, ξω, ὄρυξα, ὀρύρρυχα, ὀρύρρυγμαί, ὀρύχθην, *dig, excavate.*

ὀρφνίλος, η, ον, *adj., brownish gray.*

ὀρχέομαι, ἴσομαι, ὀρχησάμην (ὄρχος, *row of vines*), *dance in a row; dance.*

ὄς, ἦ, ὅ, *rel. pron., who, which, that; ἐν ᾧ* (sc. χρόνῳ), *while; ἔστιν ὅς* (εἰσὶν οἱ), *some one, some; as demons. (= ἐκείνος or οὗτος), he.*

ὄσιως, *adv. (ὄσιος, hallowed), religiously, scrupulously, duly.*

ὄσος, η, ον, *adj., how great, how much or many; whoever, whatever, (plur.) as many as, those who, all that; ὄσῳ, in proportion as; so with τοσοῦτῳ or τόσῳ, the . . . the; following τοσοῦτος, as.*

ὄσοσπερ, for ὄσος περ, *however great or much, as great or much as.*

ὄσπερ, ἦπερ, ὅπερ, *strengthened from ὄς, the very man who or thing which, or simply who, which.*

ὄστις, ἥτις, ὅ τι, *indef. rel., or indirect interrog. pron., any one who, anything which, i.e. whoever, whatever, whichever; of what kind; strengthened by οὖν, ὄστισοῦν, whoever, whatever; ὅτι-οὖν w. neg., any at all, even a little.*

ὄστισοῦν, for ὄστις οὖν, *see ὄστις.*

ὄταν, *conj., for ὅτ' ἄν (ὄτε), whenever, when; as often as.*

ὄτανπερ, for ὄταν περ, *whenever.*

ὄτε, *adv. of time, when, while; ἔστιν ὄτε, sometimes.*

ὅ τι, *neut. of ὄστις.*

ὅτι, *conj., that, in indir. disc.; w. superl., as . . . as possible; for that, seeing that, inasmuch that, because.*

ὄτιοῦν, *neut. of ὄστισοῦν, see ὄστις.*

οὐ, *see ὄς.*

οὐ, οἶ, ἔ, *reflex. pron., of himself.*

οὐ, οὐκ, οὐχ, *adv., not; οὐ, no.*

οὐδαμῆ, *adv. (οὐδαμός), in no place, nowhere.*

οὐδαμός, ἦ, ὄν, *adj. (= οὐδεῖς), no one at all.*

οὐδαμοῦ, *adv. (οὐδαμός), nowhere.*

οὐδαμῶς, *adv. (οὐδαμός), in no way.*

οὐδέ, *adv. (οὐ δέ), but not, and not, not ever; οὐδὲ (οὔτε) . . . οὐδέ, neither . . . nor.*

οὐδεῖς, οὐδεμία, οὐδέν, *adj. (οὐδέ, εἶς), not even one; no one, none, no; ὄ, no one; οὐδέν, nothing; adverbial, not, not at all.*

οὐδέποτε, *adv., and not ever; never.*

οὐδέπω, *adv. (οὐδέ πω), not yet.*

οὐδέπώποτε, *adv. (οὐδέ πώ ποτε), never yet, never before.*

οὐδέτερος, ἄ, ον, *adj. (ἕτερος), not either, neither of two.*

οὐκ, *see οὐ.*

οὐκέτι, *adv. (οὐκ ἔτι), no more, no longer.*

οὐκοῦν, *adv. (οὐκ, οὖν), not therefore, not indeed, so not.*

οὐκοῦν, *adv. (οὐκ, οὖν), = οὐκοῦν, but without negative force, therefore, accordingly, then; in questions, usually with irony, so then?*

οὖν, *adv., therefore, accordingly, so, then.*

οὐποτε, *adv. (οὐ ποτε), never.*

οὐπω, *adv. (οὐ πω), not yet; not at all, not, never.*

οὐπώποτε, *adv. (οὐ πώποτε), never yet, never.*

οὐρά, ἦ, *tail; rear of an army; κατ' οὐράν, in the rear.*

οὐρᾶγός, ὁ (ἡγέομαι), *leader of the rear guard.*

οὐράνιος, (ᾶ), ον, adj. (οὐρανός), *of or from the heavens, heavenly.*

οὐραϊνός, ὁ, *heaven; heavens, sky, upper air.*

οὖς, ὠτός, τό, *ear.*

οὔσα, fem. of ὄν, pres. partic. of εἶμι.

οὔσιᾶ, ἡ (οὔσα), *that which is one's own; property, fortune.*

οὔτε, adv. (οὐ τε), *and not; usually repeated, οὔτε . . . οὔτε (οὐδέ), neither . . . nor (even).*

οὔτος, αὐτή, τοῦτο, demons. pron., *this near one, that spoken of; καὶ ταῦτα, and that too, emphasizing the preceding words.*

οὔτοσί, αὐτηί, τουτί, *strengthened form of οὔτος, this man here.*

οὔτω, or οὔτως, adv. (οὔτος), *in this way or manner, so, thus; so much, to such an extent; under these circumstances, then.*

οὔτωσί, adv., *strengthened from οὔτως (cf. οὔτοσί), in this way, thus.*

οὔχ, for οὐ before a rough vowel.

οὔχι, Attic form of οὐ, *not.*

ὀφείλω, ἦσω, ὀφείλῃσα, ὀφελον, ὀφειλήθην, *owe; ὀφελε, as interj., would that, O that.*

ὀφελος, οὐς, τό (ὀφέλλω, *increase), advantage, profit, aid, help, good, value.*

ὀφθαλμός, ὁ (ὀπ-, ὀράω), *eye.*

ὀχέω, ἦσω (ὄχος, *that which bears), hold up, carry; mid., be carried, ride, go on horseback.*

ὄχλος, ὁ, *moving crowd; throng, multitude, mass.*

ὄχυρός, ᾄ, ὄν, adj. (ἔχω), *lasting; strong, stout (sc. χωρίον), strong-hold.*

ὄχυρόω, ὠσω, *make fast and sure, fortify, mid.*

ὄψιμαθής, ἐς, adj. (ὄψέ, *late; μανθάνω), late in learning, late to learn.*

ὄψις, εως, ἡ (ὀπ-, ὀράω), *sight, view.*

ὄψομαι, fut. of ὀράω.

ὄψον, τό (ἔψω, *boil), cooked meat; meat; sauce, relish, seasoning.*

ὄψοποιός, ὁ (ποιέω), *one who cooks meat; cook.*

II

πάγκαλος, (η), ον, adj. (πᾶς), *very beautiful or handsome.*

παγκάλως, adv. (πάγκαλος), *very beautifully or handsomely.*

πάθημα, ατος, τό (ἔπαθον, *πάσχω), anything that befalls; affection, emotion, condition.*

πάθος, οὐς, τό (ἔπαθον, *πάσχω), anything that befalls one; painful circumstance, affliction, misfortune.*

παιάν, ἄνος, ὁ (Παιών, *physician of the gods, later an epithet of Apollo), choral song, hymn, or chant, addressed to Apollo, war song.*

παιδάριον, τό, dim. of παῖς, *little boy, young boy.*

παιδεῖα, ἡ (παῖς), *rearing of a child; education, training.*

παιδεύω, σω, etc. (παῖς), *rear a child; bring up, educate, instruct, teach.*

παιδιᾶ, ἡ (παίζω), *childish sport; game, sport, merriment.*

παιδικός, ἡ, ὄν, adj. (παῖς), of or like a child, boyish; amusing, diverting.

παιδίον, τό, dim. of παῖς, little or young child; ἐκ παιδίου, from boyhood, from an early age.

παίζω, ξοῦμαι, ἔπαισα, πέπαικα, πέπαισμαι (παῖς), play like a child; play, jest, joke.

παῖς, παιδός, ὁ, ἡ, child; ἐκ παιδῶν, from boyhood, from childhood.

παίω, σω and ἡσω, ἔπαισα, πέπαικα, ἐπαίσθην, strike, beat; strike, hit, wound.

Πακτωλός, ὁ, Pactolus, a river of Lydia.

πάλαι, adv., long ago, in time gone by, previously, formerly; for some time, long; long before.

παλαιός, ἄ, ὄν, adj. (πάλαι), of long ago; old, of old date, ancient.

παλαμάομαι, ἡσομαι, manage, execute.

πάλιν, adv., a second time, again, back again; also, besides; also, again.

παλτόν, τό, light spear, used by Persian cavalry, javelin.

πάμπαν, adv. (πᾶς), like πᾶν, entirely, quite, wholly, altogether.

πάμπολυς, πόλλη, πολυ, adj., very great, very much or (plur.) many.

πανήγυρις, εως, ἡ (ἄγυρις = ἀγορά), general assembly; assembly, host.

Πάνθεια, ἡ, Panthea, the beautiful wife of Abradatas.

παντάπᾳσι, adv., all in all; utterly, entirely, completely, exactly.

πανταχῆ, adv. (πᾶς), everywhere, on each side.

πανταχόθεν, adv. (πᾶς), from every part, on every side.

πανταχοῦ, adv. (πᾶς), everywhere.

παντελῶς, adv. (παντελής, all-complete), absolutely, completely, entirely.

παντοδαπός, ἡ, ὄν, adj. (πᾶς), of every kind, of all sorts.

πάντοθεν, adv. (πᾶς), from all quarters, on all sides.

παντοῖος, ἄ, ὄν, adj. (πᾶς), of all sorts or kinds.

πάντως, adv. (πᾶς), altogether, entirely; by all means, certainly.

πᾶνυ, adv. (πᾶς), altogether, very, exceedingly; certainly, by all means.

(**πάομαι**), πάσομαι, ἐπᾶσάμην, get, acquire; pf. ἐπέαμαι = ἐκέκτημαι, have, possess.

πάππος, ὁ, grandfather.

παρά, prep., beside; w. GEN., from, from the side of; from, by; through, by means of; w. DAT., beside, with, among; with, at the home of; w. ACC., to the side of, to; alongside of, along by, near; contrary to.

παραβάλλω [see βάλλω], throw beside; mid., set upon a chance, hazard, stake.

παραβάτης (παραβαίνω, stand beside), plur., light troops, who ran beside the horsemen.

παραγγέλλω [see ἀγγέλλω], send word along; order, command; pass the word along.

παραγίγνομαι [see γίγνομαι], be by one's side; come up, come, arrive; befall, happen.

παράγω [see ἄγω], lead by; march from column into line; lead, bring, take along.

- παράδειγμα**, ατος, τό (παραδείκνυμι, *show side by side*), *pattern, example, model.*
- παράδεισος**, ό [Persian word], *park.*
- παραδίδωμι** [see δίδωμι], *give up, give over, surrender; transmit, pass along.*
- παράδοξος**, ον, adj. (δόξα, *expectation*), *contrary to opinion; strange, incredible.*
- παραθέω**, θεύσομαι, *run by or past.*
- παραινέω**, έσω and έσομαι, ήνεσα, ήνεκα, ήνημαι, *exhort, advise, recommend.*
- παραιρέω** [see αίρέω], *take from beside; take away.*
- παρακαθίζω**, καθιῶ, *set beside; mid., seat oneself beside.*
- παρακαλέω** [see καλέω], *call to one's side, summon; ask, invite; urge, spur on, encourage.*
- παρακατάκειμαι**, *lie down beside; recline or sit by one at meals.*
- παρακελεύομαι**, *stand by one and order; urge, exhort, encourage.*
- παρακελευσμός**, ό, *exhortation.*
- παρακλίτης**, ου, *one who reclines beside one at meals; companion at table.*
- παραλαμβάνω** [see λαμβάνω], *receive from, get by inheritance; take, receive, get again; take possession (of); find; take with one, take along.*
- παραλείπω** [see λείπω], *leave one side; pass over, neglect, omit.*
- παραλλάττω**, ξω, ήλλαξα, ήλλαγμαί, ήλλάχθην, ήλλάγην, *transpose; intrans., pass by, get beyond.*
- παραμείβω**, ψω, *leave one side; march by, go past.*
- παραμελέω**, ήσω, *pass by and disregard, pay no heed to, w. gen.*
- παραμένω** [see μένω], *stay beside; remain, stay, abide.*
- παραμηρίδιος**, ον, adj. (μηρός), *along the thighs; τά, armor for the thighs, thigh pieces.*
- παράνομος**, ον, adj., *contrary to law; τά, things contrary to law.*
- παραπίπτω** [see πίπτω], *fall near, fall in one's way.*
- παραπλευρίδια**, τά (πλευρά, *side*), *covers for the sides of horses.*
- παρασάγγης**, ου (Persian *farsang*), *parasang of thirty stades.*
- παρασκευάζω**, άσω, εσκεύασμαι, *get ready, provide; equip; make, render; mid., prepare oneself or for oneself.*
- παρασκευή**, ή, *preparation.*
- παράστασις**, εως, ή (παρίστημι), *standing near; post near the king.*
- παραστάτης**, ου (παρίσταμαι), *one who stands by one's side; defender, supporter, comrade.*
- παρατάττω** [see τάττω], *place side by side; draw up, arrange, form in line of battle; mid., stand or form in line of battle.*
- παραινέω** [see τείνω], *stretch out on the rack; torture, torment.*
- παρατίθημι** [see τίθημι], *place beside; set before, serve up.*
- παρατυγχάνω** [see τυγχάνω], *happen to be near, be with; come in one's way, meet.*
- παραυτίκα**, adv., *immediately, forthwith, straightway; in attributive position, present, momentary.*
- παραφέρω** [see φέρω], *bring to one's side; set before.*

- παραχρήμα**, adv., for *παρὰ τὸ χρέμα*, on the spot; immediately, on the spot; *ἐν τῷ*, for the time.
- παραχωρέω**, *ήσομαι*, go aside; step out of the way for another, yield one the way.
- πάρδαλις**, *εως, ή*, pard, leopard.
- παρεγγυάω**, *ήσω*, hand over; pass the word of command along the line, give command, order; cheer on, exhort.
- παρεία**, *ή*, usually plur., cheek.
- πάρειμι** (*είμι*), be by or present, be near or at hand; be present, come up, report or arrive (at); be prepared, be ready; *ἐν τῷ παρόντι*, for the present, at the time.
- πάρειμι** (*είμι*), go by, pass along or by, march past; leave behind, out-strip; pass into, go in, enter.
- παρελαύνω** [see *ελαύνω*], drive by; ride along or on, ride past.
- παρέπομαι** [see *επομαι*], follow alongside, follow close, w. dat.
- παρέρχομαι** [see *ερχομαι*], go by, pass, elapse; pass on, precede; escape.
- παρέχω** [see *εχω*], hold in readiness, provide, furnish; *εαυτόν*, show oneself, act; give; afford; make, render, produce; mid., make, render.
- πάρθενος**, *ου, ή*, girl, maiden.
- παριδών**, see *παροράω*.
- παρήμι** [see *ημι*], let go by; admit; let pass, fail to notice, overlook, neglect.
- παρίστημι** [see *ιστημι*], station beside; mid., present oneself, be at hand.
- παροξύνω**, *υνῶ*, urge on, stimulate, incite, animate.
- παροράω** [see *δράω*], look at by the way; look sideways, look around; look to or towards.
- παρορμάω** [see *δρμάω*], urge on, stimulate, excite.
- παρουσία**, *ή (παρών, πάρειμι)*, presence.
- παροχέομαι**, ride beside in a chariot.
- παροψίς**, *ίδος, ή (ὑψον)*, dainty side-dish.
- παρυφαίνω**, *ανῶ, παρύφασμαι (παρυφή, woven border)*, hem in like a border.
- πᾶς**, *πᾶσα, πᾶν*, adj., all, every, the whole; *περὶ παντός ποιέω*, consider of highest importance; *ἐπὶ πᾶσι*, rear; *τὸ πᾶν*, in the highest degree, altogether.
- πασσυδί**, adv., with all one's force.
- πάσχω**, *πέισομαι, ἔπαθον, πέπονθα*, suffer, receive good or ill; *τι*, come to grief, have something happen to one.
- πατέω**, *ήσω (πάτος, trodden way)*, tread or trample on.
- πατήρ**, *τρός*, father, sire.
- πάτριος**, (*ᾶ*), *ον*, adj. (*πατήρ*), of or belonging to one's father, from one's fathers; *κατὰ τὰ*, according to the customs or practice of the country.
- πατρίς**, *ίδος, ή*, fatherland; native land, country.
- πατρῶος**, (*ᾶ*), *ον*, adj. (*πατήρ*), of one's fathers, ancestral, hereditary.
- παύω**, *σω, ἔπαυσα*, etc., make cease; mid., cease or rest (from), stop; come to an end, cease.
- παχύς**, *εἶα, ὕ*, adj. (*ἐπάγην, πήγνυμι*, be solid), thick, stout.

πεδινός, ἡ, ὄν, adj. (πεδίον), of the plain, level.

πεδίων, τό (πέδον, ground), flat, plain.

πεζῆ, see πεζός.

πεζικός, ἡ, ὄν, adj. (πεζός), on foot; τά, exercises or evolutions of infantry.

πεζός, ἡ, ὄν, adj. (πούς), on foot, infantry; οἱ, foot soldiers, infantry; dat. fem. πεζῆ, as adv. (sc. ὁδῶ), on foot; by land.

πείθω, πείσω, ἔπεισα and ἔπιθον, πέπεικα and πέποιθα, πέπεισμαι, ἐπέισθην, prevail upon, win over, persuade; mid. and pass., allow oneself to be persuaded, comply, assent, obey.

πειθῶ, οὖς, ἡ (Πειθῶ, Peitho, Persuasion as a goddess), faculty of persuasion; obedience.

πεινάω, ἦσω, ἐπείνησα, πεπείνηκα, forms in εα contracting into η, not ᾱ (πείνα, hunger), be hungry, hunger.

πείρα, ἡ, trial, experiment; experience.

πειράομαι, ἄσομαι, πεπειράομαι, ἐπειράομαι (πείρα), try, attempt, endeavor.

πειστικός, ἡ, ὄν, adj. (πείθω), persuasive.

πέλαγος, οὖς, τό, sea, especially the high sea, open sea.

πελάζω, πελῶ, ἐπέλασα, ἐπελάσθην and ἐπλάσθην (πέλας, near), draw near, approach, come near.

πελταστής, οὐ (πελτάζω, serve as a targeteer), soldier with a light shield (πέλτη); targeteer, peltast.

πελτοφόρος, ον, adj. (φέρω), bearing a πέλτη; peltast, targeteer.

πεμπάδαρχος, ὁ, commander of five. **πεμπάς**, ἄδος, ἡ (πέμπε = πέντε), body of five.

πεμπτέον, verbal of πέμπω, one must send.

πέμπω, ψω, ἔπεμψα, πέπομφα, πέπεμμαι, ἐπέμφθην, send, dispatch; send forth or away.

πένης, ητος, ὁ (πένομαι, toil), one who works for his daily bread; day laborer, poor man; as adj., poor, needy.

πενθικῶς, adv. (πενθικός, in mourning), ἔχω, be in mourning.

πένθος, οὖς, τό, grief, sorrow.

πέντε, num. adj., indecl., five.

πεντήκοντα, num. adj., indecl. (πέντε), fifty.

πεπαίλω, ἐπέπαῖνα, ἐπεπείνην (πέπων, ripe), ripen; soften, assuage.

πέπλος, ὁ, woven cloth; robe, clothes.

περ, enclitic particle, adding force to the word to which it is added.

περαίλω, ανῶ, ἐπέραῖνα, πεπεράσμαι, ἐπεράσθην (πέρας), bring to an end, finish, accomplish, carry out, execute.

πέρας, ατος, τό (πέρᾱ, beyond), end; boundary, extremity.

περάω, ἄσω, ἐπέραῖσα, πεπεράκα (πέρᾱ, beyond), drive through or pass; (sc. βίον), live.

περί, prep., round about; w. GEN., about, concerning, as regards; on account of; for; w. DAT., around, near; w. ACC., in; in regard to, toward, about; οἱ, those about one, one's men, attendants, etc.

περιάγω [see ἄγω], lead or take about with one.

- περιαιρέω** [see *αίρέω*], *take off* something from around; *excuse* or *relieve* from a thing; *mid.*, *take away*.
- περιβάλλω** [see *βάλλω*], *throw* around; *surround*, *inclose*, *capture*.
- περίβλεπτος**, *ον*, *adj.*, *looked at from all sides*; *admired of all observers*, *conspicuous*.
- περιβραχιόνιος**, *ᾶ*, *ον*, *adj.* (*βραχίων*, *arm*), *round the arm*; *τά*, *armlet*, *arm piece*.
- περιγίγνομαι** [see *γίγνομαι*], *be superior to others*; *prevail over*, *overcome*, *w. gen.*; *excel*, *surpass*, *outdo*.
- περίειμι** (*εἶμι*), *go about*, *go around*.
- περιελαύνω** [see *ελαύνω*], *drive about*; *ride round* or *about*.
- περιέπω**, *ψω*, *έσπον*, *treat with great care*; *treat*.
- περιέρχομαι** [see *έρχομαι*], *go about* or *round*; of time, *come round*, *elapse*, *be ended*.
- περιέχω** [see *έχω*], *have about*; *encircle*, *surround*, *hem in*.
- περιήκω**, *ξω*, *have come round to one*, *fall to one's lot*.
- περίστημι** [see *ἵστημι*], *station about*, *place round*; *pf. system*, *stand round*; *mid.*, *encircle*, *surround*.
- περιμάχομαι** [see *μάχομαι*], *fight around*, *fight on all sides*.
- πέριξ**, *adv.* (*περί*), *round about*, *all around*.
- περίοδος**, *ή*, *going round*; *round*, *course*.
- περιοικοδομέω**, *ήσω*, *build round*; *wall in*, *inclose*.
- περιπατέω**, *ήσω* (*περίπατος*, *walking about*), *walk up and down*, *exercise*.
- περιπλανάομαι**, *wander about*.
- περιποιέω**, *ήσω*, *etc.*, *make over and above*; *mid.*, *save*, *keep*, *preserve*.
- περιπτύσσω**, *ξω*, *enfold*; *mid.*, *outflank*.
- περισπάω**, *σω*, *draw off from around*; *mid.*, *strip oneself of*, *take off*.
- περιστρατοπεδεύομαι**, *encamp round* about a place.
- περιτέμνω**, *τεμῶ*, *έτεμον*, *τέτμηκα*, *cut round about*; *cut off and hem in all round*, *intercept*.
- περιτίθημι** [see *τίθημι*], *put round about*; *bestow*, *confer*; *mid.*, *put on*.
- περιττός**, *ή*, *όν*, *adj.* (*περί*), *beyond the regular number*; *more than sufficient*, *superfluous*, *extra*; *more (than)*.
- περιφέρω** [see *φέρω*], *carry* or *pass round*.
- περιφορά**, *ή* (*περιφέρω*), *distribution*, *meats carried round*.
- Περσεΐδαι**, *οί*, *Perseidae*, *descendants* from *Perseus*.
- Περσεύς**, *έως*, *Perseus*, *son of Zeus* and *Danaë*.
- Πέρσης**, *ου*, *Persian*; as *adj.* (= *Περσικός*), *Persian*; *ό*, *a Persian*.
- Περσικός**, *ή*, *όν*, *adj.*, *Persian*; *τό*, *in the Persian manner*.
- Περσίς**, *ίδος*, *ή*, *Persian*; (*sc.* *γῆ*), *Persia*; (*sc.* *γυνή*), *Persian woman*.
- πη**, *enclit. particle*, *in some way*, *in any way*; *in any part*, *anywhere*.
- πηγή**, *ή*, *stream*, *fountain*; *αί*, *source*, *origin*.

πιέζω, έσω, έπίεσα, πεπίεσμαι ΟΙ πεπίεγμαι, έπίεσθην, *press; drive, press hard; oppress, distress.*

πιθανός, ή, όν, adj. (πέιθω), *actively, calculated to persuade, convincing; passively, easy to persuade; obedient, docile.*

πίλος, ό, *wool or hair made into felt; felt cloth, quilt.*

πίνω, πίομαι, έπιον, πέπωκα, πέπομαι, έπόθην, *drink.*

πίπτω, πεσοῦμαι, έπεσον, πέπτωκα, *fall, fall down or over; fall in battle, be slain.*

πιστεύω, σω, etc. (πίστις), *trust, trust to or in, put faith in, rely on, w. dat. and infin.; feel confident, be sure, hope; commit, intrust.*

πίστις, εως, ή (πειθω), *trust; pledge, promise, assurance.*

πιστός, ή, όν, adj. (πειθω), *to be trusted or believed, faithful, trusty, reliable; τό, pledge, assurance.*

πλάγιος, (ᾱ), ον, adj. (πλάγος, side), *placed sideways; in flanks; εκ πλαγίου, in or on the flank; τά, flank.*

πλανάομαι, ήσομαι and ηθήσομαι, πεπλάνημαι, έπλανήθην (πλάνη, wandering), *roam about, wander.*

πλάτος, ους, τό (πλατύς), *width, breadth.*

πλατύς, εία, ύ, adj., *wide, broad.*

πλατύτης, ητος, ή (πλατύς), *breadth, bulk.*

πλέγμα, ατος, τό (πλέκω, plait), *anything plaited; net.*

πλεθριαίος, ᾱ, ον, adj. (πλέθρον), *a plethron (100 feet) broad or long.*

πλέον, adv., neuter of πλέων = πλείων, *more.* See πολός.

πλεονεκτέω, ήσω and ήσομαι (πλεονέκτης), *have more than one's due; gain or have some advantage; take an advantage, defraud.*

πλεονέκτης, ου, = ό πλέον έχων, *one who has or claims more than his share; as adj., greedy, grasping.*

πλεονεξία, ή (πλεονέκτης), *disposition to take more than one's share; act of getting more than one's share; superiority, advantage.*

πλέω, πλεύσομαι ΟΙ πλευσοῦμαι, έπλευσα, πέπλευκα, πέπλευσμαι, έπλεύσθην, *sail; sail on; cross over.*

πλέωσ, ᾱ, ων, adj. (πίμπλημι, fill), *full, full of; soiled.*

πληγή, ή (πλήττω), *blow, stroke; wound.*

πλήθος, ους, τό (πίμπλημι, fill), *great number; crowd, multitude, host; number, numbers; main body.*

πλήν, prep. w. gen. (πλέον), *more than; except; as conj., except, except that, but.*

πλήρης, ες, adj. (πλέωσ), *full; filled or supplied with.*

πλησιάζω, άσω, πεπλησίακα (πλησίος, near), *draw near, approach, w. gen. or dat.; be near (to) or intimate (with), w. dat.*

πλησίον, adv. (πλησίος, near), *near, hard by.*

πλήττω, ξω, έπληξα, πέπληγμαι, έπλήχθην and έπλήγην, *strike, smite; wound.*

πλινθιον, τό, dim. of πλινθος, *brick; small brick.*

πλούσιος, *ᾱ, ον*, adj. (πλούτος), *rich, wealthy, opulent.*

πλουτέω, *ήσω* (πλούτος), *be rich or wealthy.*

πλουτίζω, *ῶ* (πλούτος), *make wealthy, enrich.*

πλούτος, *ὁ*, *wealth, riches.*

ποδάγρα, *ή*, *trap or snare for the feet.*

ποδήρης, *ες*, adj., *reaching to the feet.*

ποθεν, enclitic adv., *from some place;*

ἄλλοθεν, *from some other place or part.*

ποθέω, *ήσω* and *έσομαι*, *έποθε(η)σα* (πόθος), *long for; miss, regret.*

πόθος, *ὁ*, *longing, yearning, regret.*

ποι, enclitic adv., *somewhither; in some or any direction, anywhere.*

ποιέω, *ήσω*, *έποίησα*, etc., *make, produce, create; build; make, render, accomplish, perform, execute; bring about, effect, cause; give, grant; institute, ordain; imagine, suppose; prepare; treat well or ill (εὖ, κακῶς); do (to one); act, do, perform; τί ποιῶν, how? (by doing what?); mid., make, do, have made or done; declare; think, consider it a great thing (μέγα); of great importance (περὶ πολλοῦ); of greatest importance (περὶ πλείστου); above all (περὶ παντός).*

ποινή, *ή*, *quit money for blood spilt; penalty, punishment.*

ποιός, *ᾱ, ον*, adj., *of what sort? what? less definitely, w. τις.*

πολεμέω, *ήσω*, etc. (πόλεμος), *carry on war, fight.*

πολεμικός, *ή, ὄν*, adj. (πόλεμος), *of or for war, military; τά, matters of war, practice of war.*

πολέμιος, (*ᾱ*), *ον*, adj. (πόλεμος), *of*

war; hostile; τό (sc. στρατεύμα), *hostile army; οἱ, the enemy; ή* (sc. χώρα), *the enemy's country.*

πόλεμος, *ὁ*, *battle, fight, fighting, war.*

πολιορκέω, *ήσω*, etc. (πόλις, εἴργω), *hem in a city; blockade, besiege, storm.*

πολιορκητέος, *ᾱ, ον*, verbal adj. (πολιορκέω), *to be besieged or assailed.*

πολιορκιᾶ, *ή*, *besieging, siege.*

πόλις, *εως, ή*, *city, government, state.*

πολιτεῖα, *ή* (πολιτεύω), *condition of a citizen; government.*

πολιτεύω, *σω* (πολίτης), *live as a citizen; mid., enjoy citizenship, be governed.*

πολίτης, *ου* (πόλις), *member of a city or state; citizen, fellow citizen or countryman.*

πολλάκις, adv. (πολύς), *many times, often.*

πολλαπλάσιος, *ᾱ, ον*, adj. (πολύς), *many times as many, many times more or greater.*

πολλαχού, adv., *in many places; ἄλλοθι, on many other occasions.*

πολυδωριᾶ, *ή*, *openhandedness, generosity in giving.*

πολύευκτος, *ον*, adj., *much wished for, much desired.*

πολυλογιᾶ, *ή*, *much talking; loquacity.*

πολύλογος, *ον*, adj., *talkative, loquacious.*

πολύς, *πολλή, πολύ*, adj., *much, many; numerous, in abundance; great, vast; οἱ, the many, the majority, most; the people, the crowd; ὡς τὰ πολλά, for the most part; ἐκ πολλοῦ, from a distance; from a very great (πάνυ) dis-*

- tance; of time, long before; πολύ οἱ πολλῶν, as adv., much, very, greatly, far, by far; a long way, far; a great deal, often; ἐπὶ πολύ, over a great space; ἐπὶ τὸ πολύ, for the most part; comp. πλείων οἱ πλέων, greater, more numerous, more, rather more; πλείον οἱ πλέον, as adv., more; πλείον ἔχω, have the advantage, be superior; superl. πλείστος, very much or many, most; as adv., πλείστα, most; ὡς, as much as possible.
- πονέω**, ἴσω, etc., work hard, toil, labor; undergo fatigue or hardships; labor, be in distress.
- πονηρός**, ἄ, ὄν, adj. (πονέω), toilsome; painful, dreadful, sad; poor, wretched; bad, evil, wicked; τὰ, bad practices.
- πόνος**, ὁ (πένομαι, work), labor, task, hardship.
- πόντος**, ὁ, sea, open sea; the Euxine Pontus.
- πορείᾱ**, ἡ (πορεύομαι), walking; journey, march.
- πορεύομαι**, σομαι and θήσομαι, πεπόρευμαι, ἐπορεύθην (πόρος), go, walk, march, proceed, take the field.
- πορεύσιμος**, (η), ον, adj., that may be crossed, passable.
- πορίζω**, ἰῶ, ἐπόρισα, πεπόρικα, πεπόρισμαι, ἐπορίσθην (πόρος), bring; provide, procure; mid., provide for oneself; secure supplies.
- πόρος**, ὁ (περάω, pass across), means of passing; way, path, passage; way, means.
- πόρρω**, adv., = πρόσω, at a distance, far, away.
- πορσύνω**, υνῶ, offer, present, give what is prepared; provide, prepare.
- πορφύρεος**, η, ον, contr. οὖς, ᾶ, οὖν, adj., dark red, crimson, purple.
- πορφυρίς**, ἴδος, ἡ (πορφύρα, murex), purple garment.
- πόσις**, εως, ἡ, drinking; drink.
- πόσος**, η, ον, interrog. adj., how great or much? how many?
- ποταμός**, ὁ, stream, river.
- ποτέ**, adv., at one time, once; τί (τίς) ποτε, why in the world? whoever?
- πότε**, interrog. adv., when?
- πότερος**, ᾶ, ον, interrog. adj., whether of the two? which? neut. sing. or plur. as adv., whether.
- ποτέρως**, adv. (πότερος), in which of two ways, whether.
- ποτός**, ἡ, ὄν, adj. (πίνω), fit for drinking; τὸ (τά), drink, drinking.
- ποῦ**, interrog. adv., where?
- που**, enclitic adv., anywhere, somewhere, anyway, perhaps.
- πούς**, ποδός, ὁ, foot; ἐπὶ πόδα, backwards, with ἀνάγω, slowly.
- πράγμα**, ατος, τό (πράττω), thing done, deed; thing, matter, affair, circumstance; πράγματα ἔχω, have trouble, be in trouble; παρέχω, furnish or cause trouble.
- πράκτικός**, ἡ, ὄν, adj. (πράττω), fit for doing; able, effective, serviceable.
- πράξις**, εως, ἡ (πράττω), doing; action, undertaking, exploit, achievement; business, affair.
- πρᾶος**, ον, adj., mild, gentle, tractable.
- πράότης**, ητος, ἡ (πρᾶος), mildness, gentleness.

- πράττω**, ξω, ἔπραξα, πέπραχα, πέπραγα, πέπραγμαι, ἐπράχθην, *pass over; bring about, accomplish, effect, do; treat, do (good or ill) to; w. adv., fare, be or do, succeed.*
- πρᾶως**, adv. (πρᾶος), *mildly; gently, patiently.*
- πρέπω**, ψω, ἔπρεψα, *be clearly seen; become, beseem, fit, suit; impers., be fit or proper; be fitting or worthy, w. dat.*
- πρεσβεῖα**, ἡ (πρεσβεύω, *serve as ambassador*), *embassy, body of ambassadors.*
- πρέσβυς**, εως, ὁ, *old man; as adj., πρεσβύτερος, advanced in age, on in years; elder, eldest; ambassador.*
- πρεσβύτες**, ου, *old man; as adj., aged.*
- πρίασθαι**, see ὠνέομαι.
- πρίν**, adv. (πρό), *formerly; as conj., πρὶν ἢ (with πρίν often omitted), sooner (than), before, until, w. infin., or in neg. sentences a finite verb; often preceded by πρόσθεν or πρότερον.*
- πρό**, prep. w. gen., *before; of place, in front of; of time, before.*
- προαγγέλλω** [see ἀγγέλλω], *announce beforehand, foretell.*
- προαγορεύω**, σω, etc., but in Attic Greek προερώ, εἶπον, εἶρηκα, *tell beforehand; declare, proclaim.*
- προάγω** [see ἄγω], *lead ahead, move forward; go on, advance.*
- προακούω** [see ἀκούω], *hear beforehand, hear.*
- προανύτω**, ύσω, *accomplish beforehand.*
- προβαίνω** [see βαίνω], *go on, advance.*
- προβάλλω** [see βάλλω], *throw before; mid., hold before oneself as a defense, hold before.*
- πρόβατον**, τό (προβαίνω), *anything that walks forward; plur., flocks of sheep; sheep.*
- προβουλεύω**, σω, *plan before; plan for the future; mid., plan, contrive (beforehand).*
- προγίγνομαι** [see γίγνομαι], *be born or live before.*
- πρόγονος**, ὁ, *forefather, ancestor.*
- προδίδωμι** [see δίδωμι], *give up, betray, assert, play false; desert, flee.*
- προδιερευνᾶω**, ἡσω, *discover by searching, explore.*
- πρόειμι** (εἶμι), *go before, precede; go ahead or forward, advance; of time, advance, go on.*
- προεἶπον** [see εἶπον], *say beforehand, tell before, warn; command before; mention beforehand, specify; proclaim, order.*
- προεισπέμπω**, ψω, *send in before.*
- προεπίσταμαι**, *know or understand beforehand.*
- προέρχομαι** [see ἔρχομαι], *go before; go forward or ahead, advance.*
- προέχω** [see ἔχω], *have before; hold before; get before; τῆ κεφαλῆ, beat by a head.*
- προηγέομαι**, ἡσομαι, *go first and lead the way, lead forward, be the leader.*
- προθυμέομαι**, ἡσομαι and ηθήσομαι, προϋθμήθην (πρόθυμος), *be ready, willing, eager, zealous, or desirous.*

προθύμια, ἡ, *readiness, eagerness, zeal, alacrity, spirit.*

προθύμος, ον, *adj., ready, willing, eager, zealous.*

προθύμως, *adv. (πρόθυμος), readily, willingly, zealously, earnestly, ardently; faithfully; freely, bravely, without fear.*

προΐημι [see ἔημι], *send before; send on, advance.*

προκαλέω [see καλέω], *call forth; mid., challenge.*

προκαλύπτω, ψα, *hang before as a covering; cover, protect.*

πρόκειμαι, κείσομαι, *lie exposed (used as pass. of προτίθημι), be set before, lie open, stand exposed, be open to competition.*

προκινέω, *move forward.*

προκρίνω, κρινῶ, *choose before others; prefer, select.*

προλαμβάνω [see λαμβάνω], *take beforehand, anticipate.*

προμαχέω, ἴσω (πρόμαχος, *fighting in front*), *fight in the first rank or in front.*

προμετωπίδιος, ᾶ, ον, *adj., (μέτωπον), before the forehead; τά, frontlet for horses.*

προνοέω, ἴσω, *perceive or observe before, foresee; take care, heed; take forethought, provide or care (for), w. gen.; provide, contrive (that).*

προνομή, ἡ (προνόμω, *assign beforehand*), *foraging; plur., foraging parties.*

πρό-οδος, ον, ἡ, *onward course, advance.*

προ-οράω [see ὀράω], *foresee; see (before one), see.*

προ-ορμάω, ἴσω, *drive forward; go forward, advance.*

προπέμπω [see πέμπω], *send before, send out; attend, escort, wait upon.*

προπετώσ, *adv. (προπετής, headlong), rashly; thoughtlessly.*

προπομπός, όν, *adj. (προπέμπω), escorting; ό, conductor, escort.*

προπονέω, ἴσω, *work beforehand; labor, toil.*

προρρηθῆ, see προείπον.

πρός, *prep., w. GEN., in oaths or prayers, before, by; w. DAT., near, against; near, by; besides, in addition to; on, towards; w. ACC., to, towards, upon, against; with respect or regard to, relating to, regarding; according to; in answer to; with; with a view to; πρὸς πάντα, on the whole; as adv., besides.*

προσαγορεύω, σω, ηγόρευσα, but more commonly εἶπον, ἐρώ, etc. [see εἶπον], *speak to, address.*

προσάγω [see ἄγω], *lead to or against, w. dat., or prep. w. acc.; take or bring to; lead in, introduce; set before; bring or carry up; mid., draw to oneself.*

προσαιρέομαι, *choose in addition; take as a companion.*

προσάλλομαι, *jump up at one.*

προσαναγκάζω [see ἀναγκάζω], *compel, oblige.*

προσαποκτείνω [see ἀποκτείνω], *kill in addition.*

προσαρμόζω, όσω, *fit to; fix, attach to; agree with, suit.*

προσβάλλω [see βάλλω], *fall upon, beset, attack.*

προσβλέπω, ψω and ψομαι, *look at; see.*

προσβοηθῶ, ἦσω, *come to aid, support.*

προσγίγνομαι [see γίγνομαι], *come to; come up, come in addition; be added or acquired; come (from), belong (to), depend (upon).*

προσδεῖ, ἦσει, impers., *there is still need (of), w. gen.*

προσδέομαι, ἦσομαι, ἐδεήθην, *need in addition; want besides one's own share; lack, want.*

προσδέχομαι [see δέχομαι], *receive in addition; expect, await.*

προσδραμεῖν, see προστρέχω.

προσεθίζω, *accustom or inure one to a thing.*

πρόσειμι (εἶμι), *come to or against, advance against; approach, advance; go to, visit; advance to attack.*

προσελαύνω [see ἐλαύνω], *drive to; ride forward, advance, ride to or towards; set forward.*

προσεντέλλομαι, *enjoin or command besides.*

προσεπιστέλλω, στελῶ, *notify or enjoin besides, espec. by letter (ἐπιστολή).*

προσεργάζομαι, ἄσομαι, *work besides; make or earn in addition.*

προσέρχομαι [see ἔρχομαι], *come or go up to; accost; approach, draw near, go to; advance (to attack).*

προσέτι, adv., *over and above, besides; sometimes written πρὸς δ' ἔτι.*

προσεύχομαι, ξομαι, *offer prayers or vows, pray.*

προσέχω [see ἔχω], *hold to; νοῦν, turn . . . to, pay attention, be intent, take heed.*

πρόσηβος, ον, adj. (ἦβη, youth), *near manhood, young (man).*

προσήκω, ξω, *have come to; belong to, befit; be joined; be right or just, proper or necessary; οἱ προσήκοντες, relatives.*

προσημαίνω [see σημαίνω], *foretell, make known before.*

πρόσθεν, adv., *previously, before; w. πρῖν, sooner (than), until; w. article, in front.*

πρόσθετος, (η), ον, verbal adj. of προστίθημι, *put to; put on, false (hair).*

προσιδεῖν, see προσοράω.

προστήμι [see ἵημι], *let come to one; mid., admit; allow or approve in oneself; submit to, incur; be inclined to, desire.*

προσίστημι [see ἵστημι], *place near; pass., stand near, go to, approach.*

προσκάθημαι *be seated by or near; sit down before a town, besiege.*

προσκαλέω [see καλέω], *call to, summon, invite.*

προσκομίζω, ἰῶ, *bear or carry to a place.*

προσκοπέω, σκέψομαι, προσκευάμην, *see beforehand; observe, notice.*

πρόσκοπος, ον, adj., *seeing beforehand; οἱ, reconnoitering party.*

προσκτάομαι [see κτάομαι], *gain, get, or win in addition.*

προσκυνέω, ἦσω, ἐκύνησα, κεκύνηκα, *fall down and worship, adore.*

προσλαμβάνω [see λαμβάνω], *take in addition; take with one; receive in addition.*

- προσμάχομαι**, οὔμαι, *fight against; assault, storm.*
- προσμίγνυμι** [see *μίγνυμι*], *mingle or join to; go close to, approach, draw near; attack, make assault.*
- πρόσoδος**, ου, ἡ, *going to; access; income, revenue, supplies.*
- προσοράω** [see *οράω*], *look upon.*
- πρόσορος**, ου, adj., *adjoining, bordering (cn).*
- προσπέμπω** [see *πέμπω*], *send to.*
- προσπίπτω** [see *πίπτω*], *fall against; throw oneself at one's feet; fall on, attack, make an attack; go up to, join the company of.*
- προσπλέω**, πλεύσομαι, *sail to (on the way to).*
- προσποιέω**, ἤσω, etc., *make to; mid., pretend, make believe.*
- προστατέω**, ἤσω (*προστατής*), *stand before; ὁ προστατῶν, commander, chief.*
- προστάτης**, ου (*προσθήναι, προϊσθημι*), *one standing before; president, chief, leader.*
- προστάττω** [see *τάττω*], *assign, bid, enjoin, command, give orders.*
- προστερνίδιον**, τό (*στέρνον*), *covering for the breast (of horses).*
- προστίθημι** [see *τίθημι*], *put to, add to; give to, assign; bring to bear (on); mid., add or join to oneself, take in addition; add to.*
- προστρέχω** [see *τρέχω*], *run to; make a sally, attack.*
- προστυγχάνω** [see *τυγχάνω*], *meet by chance, be on the spot.*
- προσφέρω** [see *φέρω*], *bring or take (to); present, offer; mid. and pass., come towards, advance; go to, put into, make (a harbor); act, conduct oneself.*
- πρόσχωρος**, ου, adj. (*χώρᾱ*), *lying near, neighboring; οι, neighbors.*
- πρόσω**, adv., *onward; far off, at a distance, afar; w. gen., far from; comp. προσωτέρω, farther, more distant; superl. προσωτάτω. [tance.*
- πρόσωθεν**, adv. (*πρόσω*), *from a distance.*
- πρόσωπον**, τό (*ὤψ, face*), *face, countenance, features, looks; κατά, in front, facing.*
- πρότερος**, ᾱ, ου, adj. (*πρό*), *former; first, ahead; elder; τό, as adv., sooner (than), before.*
- προτίθημι** [see *τίθημι*], *set forth, offer, propose, determine.*
- προτιμάω**, ἤσω, *honor one before or above another.*
- προφαίνω** [see *φαίνω*], *show forth, manifest; mid., appear before one, be seen.*
- προφασίζομαι**, ιούμαι, *προῦφασισάμην, set up as a pretext or excuse, allege, pretend.*
- πρόφασις**, εως, ἡ (*προφαίνω* or *πρόφημι*), *pretext, excuse; pretense, fiction, falsehood.*
- προφύλαξ**, ακος, ὁ, *advanced guard, outpost.*
- πρόχοος**, contr. ους, ου, ἡ (*προχέω, pour out*), *pitcher, ewer.*
- προχωρέω**, ἤσω, *go or come forward; of time, advance, go on; carry out, bring to a decision; go well, suit, be convenient.*
- πρῶ** or *πρωί*, adv., *early in the morning, early.*
- πρώην**, adv. (*πρῶ*), *lately, recently.*
- πρωτεύω**, σω (*πρῶτος*), *be first, be superior.*

πρώτος, η, ον, adj., *first, foremost, chief; in the front rank; πρώτον*, as adv., *in the first place, before all, first, at first, before.*

πρωτοστάτης, ου (ἴστημι), *soldier in the first rank or in the chief place.*

πτερόν, τό, *feather; plur., wings.*

πτηνός, ή, όν, adj., *feathered; winged.*

πτωχός, (ή), όν, adj. (πτώσσω, *crouch*), *one who crouches; beggar.*

πύλη, ή, plur., *gate.*

πυνθάνομαι, πέύσομαι, έπυθόμην, πέπυσμαι, *hear, learn, ascertain (by asking).*

πύρ, πυρός, τό, *fire.*

πύργος, ό, *tower.*

πυργώω, ώσω (πύργος), *fence with towers; mid., build towers.*

πυρπολέω, ήσω, *light and keep up a fire.*

πω, enclitic particle, *up to this time, yet.*

πωλέω, ήσω, έπώλησα, *exchange or barter goods; sell.*

πώμα, ατος, τό, *drink, draught.*

πώποτε, adv. (πω, ποτέ), *ever yet, often written as one word, as ούπώποτε.*

πώς, interrog. adv., *how? in what way or manner?*

πως, enclitic adv., *in some or any way, somehow; perhaps.*

P

ράβδωτός, ή, όν, adj. (ράβδος, *wand*), *striped.*

ράδιος, (α), ον, adj., *easy; comp. ράων, superl. ρᾶστος.*

ράδιουργέω, ήσω (ράδιουργός, *doing things easily*), *act carelessly or without restraint.*

ράδιως, adv. (ράδιος), *easily, readily; comp. ρᾶον.*

ράων, ρᾶστος, see ράδιος.

ρέω, ρεύσομαι, έρρευσα, έρρύηκα, έρρύην, *flow.*

ρήθεισα, ρηθέντων, see ειπον (έρρηθην).

ρήμα, ατος, τό (έρω, ειπον), *word, saying.*

ρίγος, ους, τό, *frost, cold.*

ρίς, ρινός, ή, *nose.*

ρύθμος, ό (ρέω), *measured motion; rhythm, time.*

ρύμη, ή, *force, rush.*

ρύμη, ή (ρώομαι, *rush*), *strength, vigor (of body), stoutness, courage (of mind).*

ρώννυμι, έρωσα, έρωμαι, έρρώσθην (ρώομαι, *rush*), *strengthen; pf. partic. έρωμένος, in good health, stout, vigorous, brave; imper. έρωσο, farewell.*

Σ

Σάβαρις, ιος, *Sabaris, younger son of the Armenian king.*

σάγαρις, εως, ή, *single-edged ax or bill.*

Σάκας, ου, *Sacian; οι Σάκαι*, a tribe north of Persia, but the name often used of Scythians.

Σαμβαύλᾱς, ου, *Sambaulas, a Persian captain.*

Σάρδεις, εων, αι, *Sardis, capital of Lydia.*

Σαρδιανός, ό, *inhabitant of Sardis.*

σατράπης, ου, *satrap, viceroy, governor.*

σαυτοῦ, see σεαυτοῦ.

σάφα, adv. (σαφής), *clearly, well*;
w. οἶδα, *be assured*.

σαφηνίζω, ἰώ, *make clear or plain, point out plainly, explain*.

σαφής, ἐς, adj., *clear, plain, unmistakable, sure*.

σαφῶς, adv. (σαφής), *plainly, manifestly, clearly; certainly, surely, without doubt*.

σαώτερος, (ᾶ), ον, adj., comp. of (σᾶος), *safer*, see ὠς.

σεαυτοῦ, τῆς, contr. σαυτοῦ, τῆς, of *thyself, of yourself*.

σεμνότης, ητος, ἡ (σεμνός, *revered*), *dignity, majesty*.

σεμνῶς, adv. (σεμνός, *revered*), *with dignity; magnificently*.

σημαίνω, ανῶ, ἐσήμηνα (-ᾶνα), σεσημασμαι, ἐσημάνθη (σῆμα, *sign*), *show by sign; give a sign or signal; give notice, announce; tell, declare; signify; seal*.

σημεῖον, τό (σῆμα, *sign*), *sign, mark; ensign, standard; badge; sign, signal; portent, omen*.

σθένος, ουσ, τό, *strength, force*.

σιγάω, ἤσομαι, σεσίγηκα, etc., *be silent or still*.

σιγή, ἡ, *silence*; dat. as adv., *in silence, silently*.

σιδήρεος, ᾶ, ον, contr. οὐς, ᾶ, οὖν, adj. (σίδηρος, *iron*), *made of iron or steel*.

σιμός, ἡ, ὄν, adj., *snub-nosed, flat-nosed*; (stomach), *flat*.

σιμότης, ητος, ἡ (σιμός), *snubbiness*.
σίνομαι, ἤσομαι, ἐσινάμην, *do harm or mischief*.

σιτέομαι, ἤσομαι, ἐσίτηθην (σίτος), *take food, eat*.

σίτος, ὁ, plur. σῖτα, τά, *corn, grain; food, provisions, bread*.

σιωπάω, ἤσομαι, ἐσιώπησα, σεσιώπηκα, ἐσιωπήθην (σιωπή), *be silent, keep still; keep secret, not speak of*.

σιωπή, ἡ, *silence*; dat. as adv., *in silence, silently*.

σκαρδαμύττω, ξω, *blink, wink*.

σκέλος, ουσ, τό, *leg*.

σκεπτέον, verbal of σκέπτομαι, *one must consider*.

σκέπτομαι, ψομαι, ἐσκεψάμην, ἔσκεμμαι, *look about; examine, inquire into; find out, ascertain; consider*.

σκεῦος, ουσ, τό, *vessel, implement; accouterment, equipment; baggage*.

σκευοφορέω, ἤσω, *carry baggage, be a baggage carrier*.

σκευοφόρος, ον, adj. (φέρω), *carrying baggage*; ὁ, *baggage carrier*; τά, *baggage train, baggage*.

σκηνέω, ἤσω (σκηνή), *dwell in a tent, encamp*.

σκηνή, ἡ, *tent; assembly (in a tent), entertainment, banquet*.

σκηνώω, ὠσω (σκηνή), *pitch tent, encamp*.

σκηπτούχος, ὁ (σκήπτον, *staff*; ἔχω), *wand bearer, chamberlain, eunuch*.

σκήπτρον, τό (σκήπτω, *prop*), *staff, wand, scepter*.

σκοπέω, used only in pres. system, the other tenses supplied from σκέπτομαι (σκοπός), *look at; consider, look to, examine; take care, see to it; think over, deliberate; mid., consider; look out for, care for*.

σκοπή, ἡ (σκοπέω), *lookout place; watch, scout.*

σκοπός, ὁ, ἡ (σκέπτομαι), *watcher, scout, sentinel; mark, target.*

σκοταίος, (ᾱ), ον, adj. (σκότος), *in the dark, under cover of night.*

σκότος, ὁ, *darkness of night; metaphorically, gloom, darkness; ὑπὸ σκότου, concealed.*

Σκύθης, ον, *king of the Scythians, a people north of the Caspian; οἱ, the Scythians.*

σκυθρωπός, ὄν, adj. (σκυθρός, angry; ὤψ), *of sullen countenance; sad, melancholy-looking.*

σκυλακώδης, ες, adj. (εἶδος, form), *like a young dog, doglike.*

σκύλαξ, ακος, ὁ, ἡ (σκύλλω, rend), *young dog, whelp, puppy.*

σκῶμμα, ατος, τό, *jest, joke.*

σκώπτω, ψομαι, ἔσκωψα, ἔσκώφθην, *jeer; jest, joke (at).*

σός, ἡ, ὄν, poss. adj. (σύ), *thy, your.*

Σούσα, τὰ, *Susa, capital of Susiana or Shushan.*

Σούσιος, ὁ, *the king of Susiana.*

σοφία, ἡ, *skill in handicraft and art; wisdom, intelligence.*

σοφιστής, οὔ (σοφίζομαι, instruct), *wise man, philosopher, sophist.*

σοφός, ἡ, ὄν, adj., *skilled in any handicraft or art; wise, clever.*

σπανίζω, ιῶ, *be rare; w. gen., lack, be in want (of).*

σπάνιος, ᾱ, ον, adj. (σπάνις, lack), *rare, scarce; τό, w. infin., a rare thing, seldom (that).*

σπάω, ἄσω, ἔσπασα, ἔσπακα, ἔσπασμαι, ἔσπάσθην, *draw; mid. (of a sword), draw.*

σπείρω, ερῶ, ἔσπειρα, ἔσπαρμαι, ἐσπάρην, *sow, scatter.*

σπένδω, σπείσω, ἔσπεισα, ἔσπεισμαι, *pour or make a drink offering, make a libation.*

σπέρμα, ατος, τό (σπείρω), *that sown; seed.*

σπεύδω, σω, ἔσπευσα, ἔσπευκα, ἔσπευσμαι, *set going; seek eagerly, strive after; hurry, hasten.*

σπονδή, ἡ (σπένδω), *drink offering to the gods, libation.*

σπουδάξω, ἄσομαι, ἐσπούδασα, ἐσπούδακα, etc., *make haste; be busy or engaged, be earnest; be eager, desire greatly.*

σπουδαίος, ᾱ, ον, adj. (σπουδή), *serious, grave.*

σπουδαίως, adv. (σπουδαίος), *seriously, gravely.*

σπουδή, ἡ (σπεύδω), *haste, speed; zeal, alacrity; dat. as adv., with seriousness, seriously.*

στάδιον, τό, plur. στάδια or στάδιοι (ἴστημι), *stade, a Greek measure of about 600 feet.*

στεγάζω, ἄσω, cover, defend, protect.

στέγη, ἡ (στέγω), *roof (= tent).*

στενός, ἡ, ὄν, adj., *narrow.*

στέρνον, τό, *breast, chest.*

στέρομαι, pres. system only, = στερέομαι, *be deprived of; be wanting in, be without, lose.*

στέφανος, ὁ (στέφω), *crown.*

στέφανώω, ὠσω (στέφανος), *crown; mid., crown oneself, wear a wreath.*

στέφω, ψω, ἔστεψα, ἔστεμμαι, ἔστέφθην, *put round; crown.*

στιβάς, ἄδος, ἡ (στείβω, tread), *bed of straw; mattress, mat.*

- στῖφος**, *ous*, τό (στείβω, *tread*), *close-pressed body; body of men in close array, mass, column; main body.*
- στοῖχος**, ὁ (στείχω, *walk*), *row, file.*
- στολή**, ἡ (στέλλω, *equip*), *equipment; dress, clothing; robe.*
- στόλος**, ὁ, *expedition, army.*
- στόμα**, *ατος*, τό, *mouth, lips; entrance.*
- στοχάζομαι**, ἄσομαι, ἔστοχασάμην, ἔστόχασμαι, *aim, shoot at.*
- στρατεία**, ἡ (στρατεύω), *expedition, campaign, military service.*
- στράτευμα**, *ατος*, τό (στρατεύω), *army in the field.*
- στρατεύσιμος**, *ον*, *adj.*, *fit for service; of military service.*
- στρατεύω**, *σω* (στρατός), *undertake an expedition, take the field; mid., take part in a campaign, serve as a soldier; make an expedition, take the field in war.*
- στρατηγέω**, ἡσω (στρατηγός), *be general, command the army.*
- στρατηγία**, ἡ (στρατηγός), *office of general, command.*
- στρατηγικός**, ἡ, ὄν, *adj.* (στρατηγός), *of a general; skilled in generalship, acquainted with military affairs.*
- στρατηγός**, ὁ (στρατός), *leader of an army, general.*
- στρατιά**, ἡ, = στρατός, *army, force.*
- στρατιώτης**, *ου*, *common soldier.*
- στρατιωτικός**, ἡ, ὄν, *adj.* (στρατιώτης), *of or for soldiers, of the army, military; τά, military affairs, matters of war.*
- στρατοπεδεύομαι**, *σομαι*, *encamp, bivouac, take up a position.*
- στρατόπεδον**, τό, *camp ground; camp, encampment; army in camp.*
- στρατός**, ὁ, *encamped army; army, soldiers, men.*
- στρεπτός**, ἡ, ὄν, *verbal adj.* (στρέφω), *flexible; ὁ, collar of twisted metal, necklace.*
- στρέφω**, *ψω*, ἔστρεψα, ἔστροφα, ἔστραμμαί, ἔστρέφθην, ἔστράφην, *turn about; pass. and mid., turn oneself, turn about or round.*
- στρώμα**, *ατος*, τό (στρώννυμι, *spread*), *bedclothes, coverings of a dining couch.*
- στρωμνή**, ἡ (στρώννυμι, *spread*), *bed spread; mattress, bedding.*
- σύ**, *σοῦ*, *σοί*, *σέ*, *plur.* ὑμεῖς, *pron.* of second person, *thou, you.*
- συγγενής**, ἔς, *adj.* (συγγίνομαι), *born with; ὁ, kinsman, relative.*
- συγγίνομαι** [see γίνομαι], *be with; be acquainted or intimate, associate with.*
- συγγιγνώσκω** [see γιγνώσκω], *think with; agree or concur with.*
- συγγνώμη**, ἡ (συγγιγνώσκω), *feeling with another; pardon, indulgence.*
- σύγγραμμα**, *ατος*, τό (συγγράφω), *writing, book.*
- συγγράφω** [see γράφω], *write or note down.*
- σύγε**, *strengthened form of σύ, thou at least, you for your part.*
- συκαλέω** [see καλέω], *call to council, convoke, assemble; invite with others to a banquet.*
- συκαταθῶ**, *make an inroad with another, join in a raid.*
- συκαταίνῶ**, ἔσω, *agree with, favor, approve; assent.*

- συγκαταστρέφομαι**, ψομαι, *conquer together, help overthrow.*
- συγκεράννυμι**, άσω, κέκρᾶκα, κέκρᾶμαι, εκράθην, *mingle with; mid., associate with.*
- συγκεφαλαιώω**, άσω, *bring together under one head, sum up.*
- συγκλείω**, σω, κέκλειμαι οἱ κέκλεισμαι, εκλείσθην, *shut; άσπίδας, lock (shields).*
- συγκομίζω**, ιώ, *carry or bring together; mid., assign to, confer upon.*
- συγκόπτω** [see κόπτω], *break up; thrash soundly, pound well.*
- συγκροτέω**, ήσω, *strike together, clasp (the hands).*
- συγχωρέω**, ήσω and ήσομαι, *come together; concede, yield, allow, comply, assent to.*
- συλλαμβάνω** [see λαμβάνω], *bring together; take with one; take captive; undertake, perform.*
- συλλέγω** [see λέγω], *collect, gather, assemble; hoard; contract, acquire.*
- σύλλογος**, ό (συλλέγω), *muster, assembly, place of assembly.*
- συμβαίνω** [see βαίνω], *go with; fall out, happen; be achieved or accomplished in war.*
- συμβάλλω** [see βάλλω], *throw together; bring together as foes, make quarrel; join forces to fight; mid., contribute.*
- συμβοάω**, ήσομαι, *shout together with, join in shouting; shout to one another.*
- συμβουλευώ**, σω, etc., *advise, counsel; mid., consult; talk over, deliberate.*
- σύμβουλος**, ό (βουλή), *adviser, counselor.*
- συμμαχέω**, ήσω (σύμμαχος), *fight with one, be a support or ally.*
- συμμαχιά**, ή (σύμμαχος), *alliance, defensive and offensive.*
- συμμάχομαι** [see μάχομαι], *fight with one; be an ally in war, support.*
- σύμμαχος**, ον, adj. (μάχη), *allied with; helpful, useful; ό, ally, auxiliary, helper.*
- συμμίγνυμι οἱ έω** [see μίγνυμι], *mix with; have intercourse with, be with; meet in close fight, come to blows.*
- συμπαρακαλέω** [see καλέω], *invite together with others; invoke at same time.*
- συμπαρέπομαι**, ψομαι, *go along with.*
- συμπαρομαρτέω**, ήσω, *follow together with, accompany closely.*
- σύμπᾶς**, πᾶσα, πᾶν, adj., *all together, all in a body.*
- συμπέμπω** [see πέμπω], *send with or at the same time.*
- συμπέπτω** [see πίπτω], *fall together; fall in with, happen on.*
- συμπονέω**, ήσω, *work together, endure the same labor.*
- συμπορεύομαι**, *go with.*
- συμπόσιον**, τό (συμπίνω), *drinking party, banquet, entertainment.*
- συμπράττω** [see πράττω], *join in doing; act in concert, cooperate with.*
- συμπροθύμιομαι**, *have equal desire with, join zealously.*
- συμπροτέμπω**, ψω, *join in escorting, accompany.*
- συμφέρω** [see φέρω], *bring together; bear with, help carry; assist, benefit, be for one's interest or good.*

σύμφημι, φήσω, ἔφησα, *assent, approve, agree fully.*

συμφορά, ἡ (συμφέρω), *event; misfortune, calamity.*

σύμφωρος, ον, adj. (συμφέρω), *happening with; useful, profitable, advantageous.*

συμφύλαξ, ακος, ὁ, *fellow guard or watcher; joint guardian.*

συμφύω, στω, *make grow together; pf., grow together, be made one.*

σύν, prep. w. DAT., *with, together with; with the help of, by the aid of; with, against.*

συναγείρω, ἐρῶ, ἡγείρα, *gather together, collect, assemble.*

συναγορεύω (συνηρῶ, εἶπον, used as fut., aor., etc.), *join in advocating, advocate, support.* See also *συνείπον.*

συνάγω [see ἄγω], *bring together; call together, collect, assemble.*

συναινέω, ἔσω, *join in praising; agree to, approve.*

συναίτιος, (ᾱ), ον, adj., *being cause of a thing with another; contributing to, accessory to, having a share in.*

συνακολουθέω, ἴσω, *follow closely, accompany.*

συναλλίζω, ἤλισα, *bring together, assemble; pass., come together, assemble, be incorporated.*

συναξιῶ, ὠσω, *join in requiring; grant, allow.*

συναποπέμπω, ψω, *send off together.*

συναποστέλλω, στελῶ, *dispatch or send with another.*

συναρμόττω or ζω (ἄρμόσω, ἤρμοσα, ἤρμοκα, ἤρμοσμαι, ἤρμόσθην), *fit together; agree with, suit.*

συναρπάζω, ἄσω and ἄσομαι, ἤρπασα, *snatch up, possess oneself of.*

συναυξάνω (αύξω), ξήσω, *join in increasing; increase, enlarge, contribute to.*

συνάχθομαι [see ἄχθομαι], *be troubled with, grieve with.*

συνδειπνέω, ἴσω, *dine or sup with one or at one's house.*

σύνδειπνος, ὁ (δείπνον), *table companion.*

συνδοκέω, ἴσω and ξω, *seem alike; seem (to another) also, seem good or best to several.*

συνειδέναι, see *σύννοια.*

σύνειμι (εἶμι), *be or associate with, converse with or together; οἱ συνόντες, associates, companions, friends.*

συνείπον [see εἶπον], *speak with; agree with, support.* See also *συναγορεύω.*

συνείρω, *string together; ἀπίοντες, go on without pausing.*

συνεισβάλλω [see βάλλω], *join in making an attack upon the enemy.*

συνελαύνω [see ἐλαύνω], *drive together.*

συνενέγκοντα, see *συμφέρω.*

συνέξειμι (εἶμι), *go out with one.*

συνεξορμάω, ἴσω, *help urge on; rush forward with one.*

συνεπηχέω, ἴσω, *join in (a song or chorus).*

συνεπιστόμενος, see *συνεφέπομαι.*

συνέπομαι [see ἔπομαι], *accompany, go with.*

συνεργάζομαι, ἄσομαι, *work with; πρὸς, contribute towards, help, assist.*

- συνεργός**, *όν*, adj., *working together*; *ó*, *co-worker, coöperator, assistant.*
- συνέρχομαι** [see *έρχομαι*], *come together, assemble.*
- συνερώ**, see *συνεῖπον*.
- σύνεσις**, *εως*, *ή* (*συνίημι, learn*), *coming together; quick comprehension, intelligence.*
- συνετός**, *ή, όν*, adj. (*συνίημι, learn*), *intelligent, sagacious.*
- συνεφέπομαι** [see *έπομαι*], *follow together or at the same time.*
- συνήδομαι** [see *ήδομαι*], *rejoice or sympathize with, be pleased (at), congratulate.*
- συνήθης**, *ες*, adj. (*ήθος, habit*), *dwelling with; intimate.*
- σύνθετος**, *ον*, adj., *put together, united.*
- συνθήκη**, *ή* (*συντίθημι*), *composition; agreement, compact.*
- σύνθημα**, *ατος, τό* (*συντίθημι*), *anything agreed on; watchword, countersign.*
- συνθηράω**, *άσω*, *hunt together, join in hunting.*
- συνθηρευτής**, *οῦ* (*συνθηρεύω = συνθηράω*), *companion in hunting.*
- σύνθηρος**, *ον*, adj. (*θήρᾱ*), *joining in hunting; ó*, *companion in hunting.*
- συνίστημι** [see *ίστημι*], *set together; give in charge, intrust; mid. w. 2 aor. and pf. act., stand together or in the same place; combine, conspire, unite.*
- σύνοιδα**, *είσομαι*, *share in knowledge; w. dat. and acc., be conscious of a thing.*
- συνοικέω**, *ήσω*, *live or dwell with.*
- συνοικτιζώ**, *σω*, *have compassion on.*
- συνοίσω**, see *συμφέρω*.
- συνομολογέω**, *ήσω*, *say the same with; consent, agree; agree to do, promise.*
- συνουσιᾶ**, *ή* (*συνών, σύνειμι*), *a being with; social intercourse, society.*
- σύνταξις**, *εως, ή* (*συντάττω*), *putting together; organization, muster; order, discipline.*
- συντάττω** [see *τάττω*], *draw up in a body, muster; appoint, direct, order; mid., draw up (one's men), muster.*
- συντίθημι** [see *τίθημι*], *put together; mid., arrange, agree, stipulate.*
- συντρέφω** [see *τρέφω*], *feed together; bring up with or together.*
- συντρέχω** [see *τρέχω*], *run with one.*
- συντυγχάνω** [see *τυγχάνω*], *meet with, happen upon; meet, go into the presence of.*
- Συρία**, *ή*, *Syria.*
- Συριστί**, adv., *in the Syrian tongue; επίσταμαι, understand Syrian.*
- Σύροι**, *οί*, *Syrians.*
- σῦς**, *σός, ό, ή*, *wild swine, wild boar.*
- συσκευάζω**, *άσω*, *make ready by putting together, pack up, get together baggage; mid., pack up; prepare oneself, get ready; fit out, equip.*
- συσκευοφόρῶ**, *ήσω*, *help carry baggage.*
- συσκηνέω**, *ήσω*, *live in the same tent with another; mess with one, invite to one's tent.*
- σύσκηνος**, *ό*, *of the same tent; messmate.*
- συσκοτάζω**, *άσω*, *grow quite dark.*
- σύσσιτος**, *ό*, *one who eats with one; messmate.*
- συστεγάζω**, *άσω*, *cover entirely with a thing.*

- συστρατεύω**, *σω*, *take the field with one, join in an expedition.*
- συστρατοπεδεύομαι**, *encamp along with one.*
- σφαδάζω**, *struggle, plunge.*
- σφάλλω**, *αλῶ*, *ἔσφηλα*, *ἔσφαλμαι*, *ἔσφαλλον*, *trip up; pass., reel, stagger; be disappointed; come to grief.*
- σφάπτω**, *ξω*, *ἔσφαξα*, *ἔσφαγμαί*, *ἔσφάγην*, *slay, slaughter, sacrifice.*
- σφεῖς**, *σφῶν*, *σφίσι*, *σφᾶς*, *pron. of third person, they, themselves.*
- σφενδονήτης**, *ου*, *slinger.*
- σφέτερος**, *ᾶ*, *ον*, *poss. adj. (σφεῖς), their, theirs; οἱ, their men, their party.*
- σφόδρα**, *adv., very, very much, greatly, strongly, exceedingly.*
- σφοδρός**, (*ᾶ*), *όν*, *adj., vehement; strong, robust.*
- σχεδόν**, *adv. (σχεῖν, ἔχω), near; nearly, almost.*
- σχολάζω**, *ἄσω (σχολή)*, *have leisure, have opportunity to devote oneself to anything; have a chance, be able; wish, care.*
- σχολή**, *ή*, *spare time, leisure, rest, ease; dat. as adv., leisurely, slowly.*
- σῶζω**, *σω*, *ἔσωσα*, *σέσωκα*, *σέσω(σ)μαι*, *ἔσῶθην*, *save, preserve; keep, retain.*
- σῶμα**, *ατος*, *τό*, *body of a man, person; dead body; περι τὸ σῶμα, to fit one's size.*
- σῶος** and *σῶς*, *acc. σῶν*, *n. plur. σᾶ*, *safe and sound, alive and well, all right; comp. σαώτερος (from σᾶος).*
- σώρευμα**, *ατος*, *τό*, *heap, pile.*
- σωτήρ**, *ήρος*, *ὁ (σφίζω)*, *deliverer, savior.*
- σωτηριά**, *ή*, *saving, deliverance, safety.*
- σωφρονέω**, *ήσω (σώφρων)*, *be wise, act with discretion, be moderate, show self-control.*
- σωφρονίζω**, *ιῶ (σώφρων)*, *recall to one's senses, correct, humble; mid., become discreet, return to one's duty.*
- σωφρόνως**, *adv. (σώφρων)*, *with control, discreetly.*
- σωφροσύνη**, *ή*, *soundness of mind; moderation; self-control, sobriety; modesty, discretion.*
- σώφρων**, *ονος*, *ὁ, ή (σῶς, φρήν, mind)*, *of sound mind; sensible, discreet, wise; self-controlled, temperate.*

T

- τακτικός**, *ή*, *όν*, *adj. (τάττω)*, *fit for ordering; τά, military tactics.*
- τακτός**, *ή*, *όν*, *verbal adj. (τάττω)*, *prescribed, ordered.*
- τάλαντον**, *τό*, *balance; talent, a weight of about 57.75 lbs.; of money, the amount represented by the weight of silver, about \$1080.*
- τάλας**, *αινα*, *αν*, *adj. (partic.), suffering; wretched, miserable.*
- τάλλα** or *τᾶλλα*, *by crasis for τὰ ἄλλα.*
- τάμά**, *by crasis for τὰ ἐμά.*
- ταμίας**, *ου (τέμνω, cut)*, *one who carves and distributes; steward, treasurer.*
- Ταναοζάρης**, *ου, Tanaocharēs*, *younger son of Cyrus.*

ταξίαρχος, ὁ, *commander of a τάξις, officer.*

τάξις, εως, ἡ (τάττω), *arranging; good order; order in the ranks, place in the lines; line, squad, company; grade, rank; plur., ranks, lines; military science; ἐν τάξει, in line, in order.*

ταπεινός, ἡ, ὄν, *adj., low; abject, humble, mean.*

ταπεινῶς, *adv. (ταπεινός), humbly, modestly.*

ταράττω, ξω, ἐτάραξα, τετάραχα, τετάραγμαί, ἐταράχθην, *stir up; throw into confusion, disturb; trouble, frighten.*

τάραχος, ους, τό, *trouble, disorder, confusion.*

τάττω, ξω, ἔταξα, τέταχα, τέταγμαί, ἐτάχθην, ἐτάγην (rare), *arrange in order; draw up, form in battle order; turn, face; appoint, arrange, order; assign, commission; mid., keep oneself in order, remain in one's position, stand.*

ταῦρος, ὁ, *bull.*

ταυτά, ταυτό, *by crasis for τὰ αὐτά, τὸ αὐτό.*

ταῦτα, *see οὗτος.*

ταύτη, *adv. (dat. fem. of οὗτος), in this way, thus; ἢ . . . ταύτη, place in which, where, wherever.*

τάφρος, ου, ἡ (θάπτω), *ditch, trench.*

τάχα, *adv. (ταχύς), quickly; soon, presently; perhaps.*

ταχέως, *adv. (ταχύς), quickly, rapidly.*

τάχος, ους, τό (ταχύς), *speed, quickness, nimbleness; ἐν τάχει = ταχέως, quickly.*

ταχύ, *adv. (ταχύς), quickly, read-*

ily, at once, soon; comp. θάττον, superl. τάχιστα, ὡς or ὅτι, as quickly as possible; ἢ ἂν δύνωμαι, as soon as possible; ὡς, as soon as; ἐπεὶ (ἐπειδάν, ἐπειδή, ὕταν), as soon as.

ταχυεργία, ἡ, *quickness in working.*

ταχύς, εἶα, ὄν, *adj., quick, speedy, swift; comp. θάττων, superl. τάχιστος; τὴν ταχίστην (sc. ὁδόν), as soon as possible, with the greatest dispatch.*

τε, τ', *enclitic particle, corresponding to Lat. -que, and; τε . . . τε, τε . . . καί, both . . . and, and also, and as well.*

τείνω, τενω̄, ἔτεινα, τέτακα, τέταμαι, ἐτάθην, *stretch.*

τειχίζω, ιῶ, ἐτείχισα, τετείχικα (τείχος), *build a wall; wall in, fortify; mid., build (a fortress).*

τείχος, ους, τό, *wall, espec. wall about a city; fortification, rampart, fort.*

τεκμαίρομαι, αροῦμαι, ἐτεκμηράμην (τέκμαρ, *fixed mark*), *fix by a mark; judge (from signs and tokens), conjecture; make out or discover objects.*

τέκνον, τό (τίκτω), *child.*

τέκτων, ονος, ὁ (τίκτω), *worker in wood, carpenter.*

τέλειος, (ᾶ), ον, *adj. (τέλος), complete; full grown.*

τελεστήριον, τό (τελέω), *thank offering for success.*

τελευταίος, ᾶ, ον, *adj. (τελευτή), last; τό, as adv., finally, in the last place.*

τελευτάω, ἡσω (τελευτή), *complete, finish, end; with or without βίον.*

- end one's life, die*; partic. as adv., *at last*.
- τελευτή**, ἡ (τελέω), *end*; *death*.
- τελέω**, τελῶ, ἐτέλεσα, τετέλεκα, τετέλεσμαι, ἐτελέσθην, *complete, fulfill, accomplish*; *pay out, expend*.
- τελέως**, adv. (τέλειος), *completely, perfectly, altogether*.
- τέλος**, ους, τό, *fulfillment or completion of anything*; *end, issue*; ἔχω, *have an enā, be over*; *end, aim*; *officer, magistrate*; as adv., *at last, finally*; διὰ τέλους, *continually*.
- τέμενος**, ους, τό (τέμνω, *cut*), *piece of land cut off*; *sacred precinct*.
- τέρμα**, ατος, τό, *end, boundary*; χωρίου, *a bit of land*.
- τεταρταῖος**, ᾱ, ον, adj., *on the fourth day*.
- τέταρτος**, η, ον, adj., *fourth*.
- τετρακισχίλιοι**, αι, α, num. adj., *four thousand*.
- τετράρρῦμος**, ον, adj., *with four poles, i.e. eight horses*.
- τέτταρες**, α, num. adj., *four*.
- τέχνη**, ἡ (τίκτω), *art, craft, skill, science*; *art, in bad sense, trick*.
- τεχνίτης**, ου (τέχνη), *artisan*; *one skilled in a thing*.
- τηλικούτος**, αὐτη, οὔτον, adj., *of such or this age*.
- τήμερον**, adv. (ἡμέρᾱ), *to-day*.
- τηνικαῦτα**, adv., *at that time, then*.
- τιάρᾱ**, ἡ, *tiara, the Persian head-dress*.
- Τιγράνης**, ου, *Tigranes, elder son of the Armenian king*.
- τίθημι**, θήσω, ἔθηκα and ἔθετον, τέθηκα, τέθειμαι, ἐτέθην, *put, place, station*; *deposit, bury*; *make, render*; mid., *make, gain*; *give*.
- τιθηνόμαι** (τιθήνη, *nurse*), *nurse*.
- τίκτω**, τέξομαι, ἔτεκον, τέτοκα, *bring into the world*; *produce, make*.
- τιμᾶω**, ἤσω, etc. (τιμή), *esteem, honor*; *bestow rewards, present gifts*; mid., *honor*.
- τιμῆ**, ἡ (τίω, *pay*), *honor, esteem, reward*; *office, duty*.
- τίμιος**, (ᾱ), ον, adj. (τιμή), *valued*; *honored, worthy*.
- τιμωρέω**, ἤσω (τιμωρός), *avenge, take vengeance*.
- τιμωρίᾱ**, ἡ, *help*; *revenge*; *punishment*.
- τιμωρός**, όν, adj. (τιμή, ἀείρω, *uphold*), *upholding honor*; *avenger*.
- τινώ**, τίσω, ἐτίσα, τέτικα, τέτισμαι, ἐτίσθην, *pay a price*; *pay, suffer*.
- τις**, τι, gen. τινός, *some one, any one, a man, anything, something*; as adj., *some, any*; neut. as adv., *in any respect, at all, any*.
- τίς**, τί, gen. τίνος, interrog. pron., *who? which? what?* τί, as adv., *why?*
- τιτρώσκω**, τρώσω, ἔτρωσα, τέτρωμαι, ἐτρώθην, *wound, injure*.
- (τλάω), τλήσομαι, ἔτλην, τέτληκα (w. force of pres.), *take upon oneself*; *venture, dare*.
- τοι**, enclitic particle, *let me tell you, surely, truly* (like Lat. *et enim*, used to express belief in an assertion).
- τοιγαροῦν**, for *τοι γὰρ οὖν, so for example*.
- τοίνυν**, adv. (νυν), *therefore, accordingly, moreover, then*.
- τοιόσδε**, ἄδε, ὄνδε, stronger form of τοῖος, demonst. pron., *of such a kind, of this kind (the following)*;

- ἐν τῷ, *on such an occasion, in such a case.*
- ΤΟΙΟΥΤΟΣ**, αὐτή, οὗτο, stronger form of τοῖος, demonstrative pron., *such as this; such, of such a kind; ἐν τῷ, in such a case, on such an occasion.*
- ΤΟΛΜΑΨ**, ἦσω, ἐτόλμησα, τετόλμηκα, *undertake; be brave, not fear, dare.*
- ΤΟΞΕΨ**, σω, *shoot with the bow.*
- ΤΟΞΙΚΨ**, ἦ, ὄν, adj. (τόξον), *of a bow; skilled in shooting with a bow.*
- ΤΨΞΟΝ**, τό (τυγχάνω), *bow.*
- ΤΨΞΨΤΗΣ**, ου (τόξον), *bowman, archer.*
- ΤΨΠΟΣ**, ὄ, *place, locality; station, position.*
- ΤΨΨΟΥΤΟΣ**, αὐτή, οὗτο or οὗτον, demonstrative pron., stronger form of τόσος, *so much or great, such, plur. so many, only so many; ὅσον, so great as; ὅσῳ . . . ᾧ, so . . . as, the . . . the; τό, as adv., so much, so far, such a distance.*
- ΤΨΤΕ**, adv., *at that time, then.*
- ΤΨΨΔΕ**, see ὅδε.
- ΤΨΨΤΟ**, τούτου, see οὗτος.
- ΤΨΨΜΨΝ**, by crasis for τὸ ἐμόν.
- ΤΨΨΜΨΠΡΨΘΕΝ**, by crasis for τὸ ἔμπροσθεν.
- ΤΨΨΝΑΝΤΨΝ**, by crasis for τὸ ἐναντίον.
- ΤΨΨΝΟΜΑ**, by crasis for τὸ ὄνομα.
- ΤΨΨΝΤΕΨΘΕΝ**, by crasis for τὸ ἐντεῦθεν, *then, henceforth.*
- ΤΡΑΨΞΑ**, ης, ἦ (for τετραΨ-πεξα, *four-legged*), *table; board, fare.*
- ΤΡΑΨΨΜΑ**, ατος, τό, *wound, injury.*
- ΤΡΑΨΗΛΟΣ**, ὄ, *neck, throat.*
- ΤΡΕΨΣ**, τρία, num. adj., *three.*
- ΤΡΕΨΨ**, ψω, ἔτρεψα, τέτροφα and τέτραφα, ἐτραπόμην, τέτραμμαί, ἐτρέφην, ἐτράπην, *turn; mid., turn or betake oneself; turn aside; apply oneself; turn in flight, put to rout.*
- ΤΡΕΨΨ**, θρέψω, ἔθρεψα, τέτροφα, τέτραμμαί, ἐθρέφην, ἐτράφην, *make grow; breed, raise; support, maintain; bring up, educate; mid., live.*
- ΤΡΕΨΨ**, δραμοῦμαι, ἔδραμον, -δεδράμηκα, -δεδράμημαι, *run.*
- ΤΡΙΑΨΨΟΨΟΙ**, αί, α, num. adj., *three hundred.*
- ΤΡΙΑΨΨΟΨΨ**, ἦ, ὄν, adj., *thirtieth.*
- ΤΡΨΒΟΣ**, ὄ, ἦ, *worn path; footpath.*
- ΤΡΨΣ**, adv. of τρεΨς, *thrice; εἰς, up to three times, thrice.*
- ΤΡΨΣΜΨΡΨΟΙ**, αί, α, num. adj., *three ten thousands, 30,000.*
- ΤΡΨΣΧΨΛΨΟΙ**, αί, α, num. adj., *three thousand.*
- ΤΡΨΤΟΣ**, η, ον, adj. (τρεΨς), *third; τό, as adv., thirdly; τῇ, on the third day.*
- ΤΡΨΨΟΣ**, ὄ (τρέψω), *turn; way, manner, style, fashion; custom; manners, character, disposition.*
- ΤΡΨΨΗ**, ἦ (τρέψω), *nourishment; food, provisions, maintenance.*
- ΤΡΨΨΑΨ**, ἄσω (τροχός), *run like a wheel; run quickly.*
- ΤΡΨΨΟΣ**, ὄ (τρέψω), *anything that runs round; wheel.*
- ΤΥΧΑΨΝΩ**, τεύξομαι, ἔτυχον, τετύχηχα and τέτευχα, *hit, strike; get, receive, obtain; be, happen to be, partic. often best rendered as adv., by chance, as it happened.*
- ΤΨΨΨ**, τυπτήσω, ἐτύπησα, ἐτύπην, *strike.*
- ΤΥΡΑΝΝΕΨ**, ἦσω, ἐτυράννησα, *be a tyrant, become absolute ruler.*
- ΤΨΨΡΨΗ**, ἦ, *disorder, tumult.*

τύρσις, *ιος, ἡ, tower.*

τυφλός, *ἡ, ὄν, adj. (τύφω, raise a smoke), blind.*

τύχη, *ἡ (τυγχάνω), fortune, chance; good fortune; ill luck, disaster.*

Υ

υακινθινοβαφής, *ἑς, adj. (βάπτω, dip), dyed hyacinth color.*

ὑβρίζω, *ἰῶ, ὕβρισα, ὕβρικα, ὕβρισμαι, ὕβρισθην (ὕβρις), act wantonly or arrogantly, be rebellious; be arrogant or ostentatious.*

ὕβρις, *εως, ἡ, wantonness; insolence, offense; arrogance, presumption.*

ὑβριστικός, *ἡ, ὄν, adj. (ὑβρίζω), given to wantonness, insolent.*

ὑβριστος, *η, ον, adj. (ὑβρίζω), wanton, insolent, outrageous.*

υγιαίνω, *ανῶ, υγιᾶνα, υγιάνθην (υγιής, sound), be sound, be in health.*

υγιεινός, *ἡ, ὄν, adj. (υγιής, sound), healthy.*

ὔδωρ, *ὔδατος, τό, water.*

υϊκός, *ἡ, ὄν, adj. (ὔς), of or for swine; coarse, rude.*

υἱός, *ὁ, son.*

ὑμεῖς, *ὑμῶν, ὑμῖν, ὑμᾶς, pron. used as plur. of σύ, thou, you.*

ὑμέτερος, *ᾶ, ον, adj. (ὑμεῖς), your.*

ὑμνέω, *ἦσω, (ὑμνος, hymn), sing.*

ὑπακούω [see ἀκούω], *listen under one; hear, give a hearing; listen or submit to, obey; be moved by, regard.*

ὑπανίστημι [see ἵστημι], *mid., ὑπανίσταμαι, rise up under; start up, be sprung.*

ὑπαντάω, *ἦσομαι, ἤντησα, go or march to meet.*

ὑπαντιάζω, *ἄσω, come or go to meet, meet.*

ὑπάρχω [see ἄρχω], *begin; be at hand, be ready, be.*

ὑπέικω, *ξω, ὑπέϊξα, retire; give way (to), yield, submit.*

ὑπεκκομίζω, *ἰῶ, carry off secretly, mid.*

ὑπεναντίος, *ᾶ, ον, adj., set over against; οἱ, the enemy.*

ὑπεξάγω [see ἄγω], *lead away secretly; withdraw, retire.*

ὑπέρ, *prep., w. GEN., over, above; for, in behalf of; for, on account of; about, concerning; w. ACC., above, beyond, more than.*

ὑπέραισχος, *ον, adj., very ugly.*

ὑπερβάλλω [see βάλλω], *throw over; act. and mid., go beyond, exceed, surpass.*

ὑπέρδασυς, *υ, adj., very hairy.*

ὑπερεκπλήττω, *ξω, frighten beyond measure; pass., be in amazement.*

ὑπερεπιθύμew, *ἦσω, desire exceedingly.*

ὑπερέχω [see ἔχω], *hold over; be or reach above.*

ὑπερήδομαι [see ἤδομαι], *rejoice greatly, be overjoyed.*

ὑπερίσχυρος, *ον, adj., exceedingly strong.*

ὑπερμεγέθης, *ες, adj., exceedingly large; very deep.*

ὑπερπληρώω, *ώσω, fill overfull.*

ὑπερφαλαγγέω, *ἦσω, extend the phalanx so as to outflank the enemy, outflank.*

ὑπερφιλέω, *ἦσω, love beyond measure.*

ὑπερφοβέομαι, *ἦσομαι, fear exceedingly, be overfrightened, be in great fear.*

- ὑπερχαίρω**, ἦσω, rejoice exceedingly, be greatly delighted.
- ὑπήκοος**, ον, adj. (ἀκοή, hearing), obedient, subject; οἱ, subjects, dependents.
- ὑπηρέτω**, ἦσω (ὑπηρέτης), serve as rower; serve, minister, help.
- ὑπηρέτης**, ου (ἐρέτης, rower), under-rower; underling, attendant, assistant, servant, follower.
- ὑπισχνέομαι**, ὑποσχέσθαι, εσχόμην, ἐσχημαι, promise or engage to do a thing, undertake.
- ὑπό**, prep., under; W. GEN., of agent, by, at the hands of; through, by means of; from, on account of; W. DAT., under, under the command of; W. ACC., under, subject to; in; right up to, close up to.
- ὑποβάλλω** [see βάλλω], throw under; spread.
- ὑποβολή**, ἡ* (ὑποβάλλω), throwing under; ἐξ, by admonition.
- ὑπογραφή**, ἡ, painting under one's eyes.
- ὑποδέχομαι** [see δέχομαι], receive under one; accept, undertake.
- ὑποδραμεῖν**, see ὑποτρέχω.
- ὑπολαμβάνω** [see λαμβάνω], take up a discourse; continue, reply, rejoin; interrupt; take up a notion, suppose, think.
- ὑπολείπω** [see λείπω], leave remaining; pass., stay behind, not go with others; fall or be left behind; be in the rear.
- ὑπομένω** [see μένω], remain behind, remain, wait; stand (one's ground), face (the foe), meet, endure.
- ὑπομιμνήσκω**, μνήσω, ἐμνησα, remind one of a thing, mention; mid., keep in memory, remember.
- ὑπόμνησις**, εως, ἡ, reminding, admonition.
- ὑπονοέω**, ἦσω, think secretly; suspect, imagine.
- ὑποπέμπω** [see πέμπω], send secretly, dispatch privately.
- ὑποπίνω** [see πίνω], drink a little.
- ὑποπτεύω**, σω, be suspicious, suspect, mistrust.
- ὑποπτήσσω**, ξω, crouch beneath; fear; bow before, pay deference; be shy or bashful.
- ὑποπτος**, ον, adj. (ὑπόψομαι, ὑφορώ, look at from under), viewed with suspicion.
- ὑπόσχεσις**, εως, ἡ (ὑπισχνέομαι), undertaking, promise, fulfillment of a promise.
- ὑποτέμνω**, τεμῶ, ἐτεμον, τέτμηκα, τέτμημαι, ἐτμήθην, cut away under; mid., cut off, intercept.
- ὑποτίθημι** [see τίθημι], place under, put below.
- ὑποτρέχω** [see τρέχω], run under; run after, intercept.
- ὑποφαίνω** [see φαίνω], bring to light from under; begin to break (dawn).
- ὑποφέρω** [see φέρω], bear away under one; bear, carry.
- ὑποφθονέω**, ἦσω, feel secret envy at.
- ὑποχείριος**, (ᾱ), ον, adj., under the hand; in one's power, subject.
- ὑποχωρέω**, ἦσομαι, go back; fall back, retreat.
- Ἕρκάνιοι**, ον, Hyrcanians, a people near the Caspians; δ, the Hyrcanian king.
- ὑς**, ὑός, ὄ, ἡ, boar.

ὑσγίνοβαφής, ἐς, adj., *died scarlet*.
 Ὑστάσπας, ου, *Hystaspas* or *Hystaspes*, a friend of Cyrus.
 ὕστατος, see ὕστερος.
 ὑστέραιος, ᾶ, ον, adj. (ὕστερος), *next; following; ἡ, the following day*.
 ὕστερος, ᾶ, ον, adj., *latter; following, next; last, in the last place; superl. ὕστατος, last, latest*.
 ὑφαρπάζω, ἄσσομαι, *snatch or steal from under*.
 ὑφηγέομαι, ἡσσομαι, ἡγημαι, *go just before; lead, show*.
 ὑφηγίολχος, ὄ, *charioteer, driver* (as subordinate to the warrior in the chariot).
 ὑψηλός, ἡ, ὄν, adj. (ὑψι, *on high*), *high*.

Φ

φαγεῖν, see ἐσθίω.
 φαιδρός, ᾶ, ὄν, adj. (φάω, *shine*), *bright; beaming with joy, joyous*.
 φαιδρύνω (φαιδρός), *brighten up with joy; pass., be delighted*.
 φαιδρῶς, adv. (φαιδρός), *gladly, joyfully*.
 φαίνω, φανῶ, ἔφηνα, πέφαγκα and πέφηνα, πέφασμαι, ἐφάνθην, ἐφάνην, *bring to light; give information; mid. and pass., show oneself, appear, be seen; take place, happen; show or prove oneself; appear, seem*.
 φάλαγξ, γγος, ἡ, *line of battle, battle array, column; center, main body*.
 φάναι, see φημί.
 φανερός, (ᾶ), ὄν, adj. (φαίνω), *open to sight; in sight, exposed, seen; manifest, plain, evident; ἐκ τοῦ, openly*.
 φαρέτρᾶ, ἡ (φέρω), *quiver for arrows*.
 φάρμακον, τό, *drug, medicine; poison*.
 φάσκω, used to supply parts of φημί, *say, declare, allege; pretend*.
 φαῦλος, (η), ον, adj., *slight; of no importance, weak, contemptible; poor, common, coarse*.
 φαυλότης, ητος, ἡ (φαῦλος), *meanness; plainness, simplicity*.
 φαύλως, adv. (φαῦλος), *slightly; carelessly, negligently*.
 φείδομαι, σομαι, ἐφεισάμην, *spare, use mercifully; be sparing, grudge*.
 Φεραύλας, ου, *Pheraulas*, a Persian.
 φερνή, ἡ (φέρω), *dowry, portion*.
 φέρω, οἶσω, ἡνεγκα and ἡνεγκον, ἐνήνοχα, ἐνήνεγμαι, ἡνέχθην, *bear, bring, carry; endure; βαρέως, χαλεπῶς, bear impatiently, take it ill; lead; pay; mid., take, bear or have with one; carry off; rush; lead*.
 φεύγω, ξομαι or ξοῦμαι, ἔφυγον, πέφευγα, *flee, take flight, run away, flee from*.
 φήμη, ἡ (φημί), *voice from heaven, omen*.
 φημί, φήσω, ἔφησα, *declare, make known by voice; say, affirm, assert; think; conjecture; οὐ φημι, say no, deny*.
 φθάνω, φθήσομαι and φθάσω, ἔφθασα, ἔφθην, *come or do before others; overtake, outstrip, anticipate; w. partic. often rendered as adv., sooner, before, first*.
 φθέγγομαι, ξομαι, ἐφθεγάμην, ἔφθεγμαί, *utter a sound; sound; cry aloud*.

- φθονερώς**, adv. (φθονερός, ενvious), *enviously, jealously.*
- φθονέω**, ήσω, έφθόνησα, έφθονήθην (φθόνος), *bear ill will or malice, bear a grudge, be envious or jealous.*
- φθόνος**, ό, *envy, jealousy; φθόνω, partially.*
- φιάλη**, ή, *broad, flat bowl.*
- φιλανθρωπία**, ή, *humanity, benevolence, kindness.*
- φιλόανθρωπος**, ον, adj. (φίλος, άνθρωπος), *loving mankind, humane, benevolent.*
- φιλέω**, ήσω, έφίλησα, πεφίληκα, etc. (φίλος), *love, regard with affection; embrace, kiss.*
- φιλία**, ή (φιλέω), *friendly love, friendship; love.*
- φιλικός**, ή, όν, adj. (φίλος), *of or for a friend, of friendship; τά, proofs of friendship.*
- φίλιος**, (α), ον, adj. (φίλος), *of or from a friend, friendly; ή (sc. γή or χώρα), friendly land, friendly ground.*
- φιλόκαλος**, ον, adj., *loving the beautiful or elegant.*
- φιλομαθής**, ές, adj. (μαθείν, μαθάνω), *fond of learning, eager for knowledge.*
- φιλονεικέω**, ήσω (φιλόνεικος, *loving strife*), *be fond of strife; engage in rivalry, vie.*
- φιλονεικία**, ή, *love of strife; eager rivalry.*
- φιλονικία**, ή, *love of victory; eager rivalry, ambition.*
- φιλονικώς**, adv. (φιλόνικος), *loving victory), in eager rivalry; έξω, be ambitious or emulous.*
- φιλόπονος**, ον, adj., *loving labor, industrious, diligent.*
- φίλος**, η, ον, adj., *loved, beloved, dear; friendly; friend (sc. άνήρ).*
- φιλοστοργία**, ή, *tender love; affectionateness.*
- φιλόστοργος**, ον, adj. (στέργω, *love*), *affectionate, loving.*
- φιλοτιμία**, ή, *love of honor or esteem, desire for praise.*
- φιλότιμος**, ον, adj. (τιμή), *loving honor, ambitious, emulous.*
- φιλοφρονέομαι**, ήσομαι, έφιλοφρονήσάμην and ήθην (φιλόφρων), *treat affectionately, show kindness or favor.*
- φιλοφροσύνη**, ή (φιλόφρων), *friendliness; affection, love.*
- φιλόφρων**, ονος, ό, ή (φρήν, *heart, mind*), *kindly minded, friendly.*
- φλαύρος**, α, ον, adj. (= φαύλος), *petty; displeasing, offensive.*
- φλυαρέω**, ήσω (φλυαρος, *silly talk*), *talk nonsense, trifle.*
- φοβερός**, ά, όν, adj. (φόβος), *fearful; act., causing fear, dangerous, terrible.*
- φοβερώς**, adv. (φοβερός), *so as to cause fear, terribly.*
- φοβέω**, ήσω, έφοβήσα, πεφόβημαι, έφοβήθην (φόβος), *put to flight; pass. and mid., be frightened, fear, dread; be in fear or doubt, not know from fear.*
- φόβος**, ό, *fear, alarm, terror, fright.*
- Φοίνικες**, οί, *the Phoenicians.*
- φουνικίς**, ίδος, ή (φοϊνίξ), *red or purple cloth.*
- φουνίκεος**, α, ον, contr. ούς, α, ούν, adj. (φοϊνίξ), *dark crimson, purple.*

- φοῖνιξ**, ἴκος, ὁ, purple-red, crimson; palm tree, date palm.
- φοιτάω** (φοῖτος, constant going or coming), go to and fro; eis, go to, attend, frequent.
- φονεύς**, ἔως, ὁ, murderer.
- φονεύω**, σω, murder, kill, slay.
- φόνος**, ὁ, killing, slaughter.
- φορά**, ἡ (φέρω), carrying; payment, tribute.
- φόρημα**, ατος, τό (φορέω, bear), load, freight, burden.
- φορτίον**, τό (φόρτος, load), load, burden.
- φράζω**, άσω, ἔφρασα, πέφρακα, πέφρασμαι, ἐφράσθην, point out; tell, show.
- φραστήρ**, ἦρος, ὁ (φράζω), informer; guide, adviser.
- φρονέω**, ἡσω, ἐφρόνησα (φρήν, mind), think, have understanding, be discreet or prudent; be disposed, know, think; plan, meditate; know how, have skill, be able; μέγα, be presumptuous or conceited, be confident; μετρίως, be humbly or submissively disposed.
- φρόνημα**, ατος, τό, mind; spirit, courage; power, ability.
- φρόνησις**, εως, ἡ (φρονέω), thinking; thoughtfulness, prudence, sagacity.
- φρόνιμος**, ον, adj., in one's right mind; knowing, intelligent, prudent, clever, experienced.
- φρονίμως**, adv. (φρόνιμος), understandingly; ἔχω, be discreet or prudent.
- φροντίζω**, ιῶ, ἐφρόντισα, πεφρόντισκα, think; be concerned, be anxious, care; think of, regard.
- φροντίς**, ἰδος, ἡ (φρονέω), thought, anxiety, care, concern.
- φρούραρχος**, ὁ, commander of a watch or fortress.
- φρουρέω**, ἡσω, ἐφρούρησα, ἐφρουρήθην (φρουρός), keep watch or guard.
- φρούριον**, τό (φρουρός), fortified place, fortress, guardpost, garrison.
- φρουρός**, ὁ, watcher, guard.
- Φρύγες**, ων, the Phrygians, in western Asia Minor.
- Φρυγιά**, ἡ, Phrygia.
- φυγή**, ἡ (φεύγω), flight.
- φυλακή**, ἡ (φυλάττω), watching; guard, protection; watch, guardpost.
- φυλακτήριον**, τό (φυλάττω), guarded post; outpost, fort.
- φύλαξ**, ακος, ὁ (φυλάττω), watcher, guard, sentinel.
- φύλαρχος**, ὁ (φύλη), leader of a tribe or clan, phylarch.
- φυλάττω**, ξω, ἐφύλαξα, πεφύλαχα, πεφύλαγμαι, ἐφυλάχθην, keep watch and ward; watch, guard; keep safe, protect; protect with a guard, garrison; be on guard; keep; defend; mid., be on one's guard, be watchful or careful.
- φύλη**, ἡ (φύω), tribe, clan, order, class.
- φῦλον**, τό (φύω), people, tribe, clan, division.
- φύρδην**, adv. (φύρω, mix), mixedly; in utter confusion.
- φύσις**, εως, ἡ (φύω), nature, character, constitution.
- φύω**, φύσω, ἐφῦσα and ἐφῦν, πέφῦκα, ἐφύην, produce; pass., w. pf. and 2 aor. act., be produced, grow; be born, spring, arise; be by nature.

φωνή, ἡ (φάω, give light), sound, cry; voice, tone.

φῶς, φωτός (contr. for φάος, οὐς), τό, light, daylight; fire, πρὸς φῶς, at a fire.

X

χαίρω, ἦσω, κεχάρηκα, κεχάρημαι and κέχαρμαι, ἐχάρην, rejoice, be glad, be delighted; salute, greet; imper. as greeting, farewell.

χαλάω, άσω, ἐχάλασα, κεχάλασμαι, ἐχάλασθην, loosen; intr. be or stand open.

Χαλδαῖοι, οἱ, the Chaldeans, south of Babylonia.

χαλεπαίνω, ανῶ, ἐχάλέπηνα, ἐχαλεπάνθην (χαλεπός), be severe; be very angry, be provoked or enraged.

χαλεπός, ἡ, όν, adj., hard to bear; hard, difficult; troublesome; savage, refractory; unkind; heavy, grievous; τά, difficulties, dangers; punishment, reverses.

χαλεπῶς, adv. (χαλεπός), hardly, with difficulty; φέρω, take it ill, be vexed.

χαλιῶς, ό, bridle, bit.

χάλκεος, (ά), ον, contr. οὐς, ἦ, οῦν, adj. (χαλκός), made of copper or bronze.

χαλκεύς, έως, ό, worker in copper, smith.

χαλκός, ό, copper.

χαρά, ἡ (χαίρω), joy, delight.

χαρίεις, εσσα, εν, adj. (χάρις), graceful; τό, in irony, a fine or pretty thing.

χαρίζομαι, ιοῦμαι, ἐχαρισάμην, κεχάρισμαι, ἐχάρισθην (χάρις), show

favor, please, oblige, gratify; confer benefits, grant favors.

χάρις, ιτος, ἡ, grace; benefit, favor; good will, gratitude; οἶδα, be grateful.

χαριστήριος, ον, adj., of or for thanksgiving; τά, thank offerings.

χαρμονή, ἡ (χαίρω), joy.

χειμών, ὠνος, ό, winter; storm.

χείρ, χειρός, ἡ, hand; deed, act; εἰς χεῖρας, to close quarters, hand to hand, closely; ἐκ χειρός, hand to hand, at close quarters.

χειρίς, ἰδος, ἡ (χείρ), covering for the hand; loose sleeve.

χειρόμακτρον, τό, towel, napkin.

χειρόω, ὠσω (χείρ), bring into hand; mid., overcome, subdue, master; kill, slaughter.

χείρων, ον, gen. ονος, adj. (used as comp. of κακός), worse, meaner, inferior.

χιλιαρχία, ἡ, office or post of χιλιάρχος.

χιλιάρχος, ό, commander of a thousand men.

χιλίοι, αι, a (or χίλιος, with collective noun), num. adj., a thousand.

χιλιοστός, ἡ, όν, adj. (χίλιοι), thousandth.

χιλιοστύς, ύος, ἡ (χίλιοι), body of a thousand.

χιλός, ό, green fodder for cattle; forage.

χιτών, ὠνος, ό, shirt, tunic.

χοή, ἡ (χέω, pour), drink offering, libation.

χορός, ό, round dance; band of dancers.

χράομαι, ἦσομαι, ἐχρησάμην, κέχρημαι, ἐχρήσθην, use, make use of,

- employ, enjoy; do with, treat; have, keep; find; do.*
- χρεῖα**, ἡ (χράομαι), *use; need, necessity.*
- χρή**, impf. ἐχρήν or χρῆν, *it is fated; it is necessary, one ought.*
- χρηῖω**, σω, *need, want; wish, desire.*
- χρήμα**, ατος, τό (χράομαι), *thing which one uses; creature, monster; plur., goods, property, money.*
- χρηματίζω**, ἰω, κεχρημάτικα (χρήμα), *negotiate; mid., enrich oneself, make money.*
- χρήσιμος**, (η), ον, adj. (χράομαι), *useful, serviceable.*
- χρηστέον**, verbal of χράομαι, *one must use or have.*
- χρηστήριον**, τό (χράω, direct by oracle), *oracle.*
- χρῖω**, σω, ἐχρίσα, κέχρι(σ)μαι, ἐχρίσθην), *touch on the surface; rub, anoint, paint.*
- χρόνος**, ό, *time, while.*
- Χρῦσάντας**, ου, *Chrysanτας, a Persian, friend of Cyrus.*
- χρῦσσεος**, α, ον, contr. οῦς, ἦ, οῦν, adj. (χρῦσός), *made of gold, golden.*
- χρῦσιον**, τό (χρῦσός), *gold, money.*
- χρῦσοειδής**, ές, adj. (εἶδος, appearance), *like gold.*
- χρῦσόζυγος**, ον, adj. (ζυγόν), *with yoke of gold.*
- χρῦσός**, ό, *gold.*
- χρῦσοῦς**, see χρῦσσεος.
- χρῦσοχάλινος**, ον, adj., *with gold-studded bridle.*
- χρῶμα**, ατος, τό, *surface of the body; skin; complexion; paint, color.*
- χωλός**, ή, όν, adj., *lame, halting.*
- χώρᾱ**, ή, *place, position, station; quarters; order, rank, condition; land, country.*
- χωρέω**, ήσω, ἐχώρησα, κεχώρηκα (χωρος, field), *give way; go on, advance; pass, go; of water, run off.*
- χωρίζω**, ἰω (χωρίς), *separate; pass., be divided, separate.*
- χωρίον**, τό (χωρος, χώρᾱ), *place, spot, land; field; place, fortified post, stronghold.*
- χωρίς**, adv., *separately, apart, asunder, in two places, divided; w. gen., besides, beyond.*

Ψ

- ψέλιον**, τό, *armlet, bracelet.*
- ψευδής**, ές, adj. (ψεύδομαι), *false, lying.*
- ψεύδος**, ους, τό (ψεύδω), *falsehood, untruth.*
- ψεύδω**, σω, ἔψευσα, ἔψευσμαι, ἐψεύσθην, *cheat by lies, deceive; mid., be false or wrong, be untrue, deceive.*
- ψηφος**, ου, ή (ψάω, rub), *pebble; vote, decision, opinion.*
- ψιλός**, ή, όν, adj., *bare, uncovered; without other arms.*
- ψιλώ**, ώσω (ψιλός), *strip bare; strip (of men), leave defenseless.*
- ψυχή**, ή (ψύχω, breathe), *breath; soul, spirit; life; plur., spirit, mind; appetite; courage, spirit.*
- ψυχος**, ους, τό (ψύχω, breathe), *cold.*
- ψυχρός**, ά, όν, adj. (ψύχω, breathe), *cold.*
- ψωραλέος**, α, ον, adj., *mangy, scabby.*

Ω

ὦ, interj., *O! oh!*

ὦγαθε, for ὦ ἀγαθέ.

ὦδε, adv. (ὄδε), *thus, as follows, in the following way.*

ὦδή, ἡ (for ἀοιδή, ἀείδω), *song, lay.*

ὠθέω, ὠθήσω and ὠσω, ἔωσα, ἔωσμαι, ἔωσθην, *push, shove, force on-wards, drive.*

ὠμος, ὁ, *shoulder with the upper arm.*

ὠμός, ἡ, ὄν, adj., *raw; savage, inhuman, violent.*

ὠμότης, ἡτος, ἡ (ὠμός), *severity, cruelty.*

ὠνέομαι, ἡσομαι, ἐώνημαι, ἐωνήθην, ἐπριάμην (ἄνος, price), *buy, purchase.*

ὠνιος, (ᾶ), ὄν, adj. (ἄνος, price), *to be bought; τὰ, goods for sale, wares.*

ὠρᾶ, ἡ, *time, season; proper time (= καιρός); age.*

ὠραῖος, ᾶ, ὄν, adj. (ὠρᾶ), *produced at the right season; ripe, of the proper age (for marriage).*

ὡς, adv. and conj., *as; how; that, so that; when; w. partic., to give the reason or motive of the action expressed by the verb; w. superl., as . . . as possible; almost, about; as prep. w. acc., to.*

ὡς, adv., = οὕτως, *thus.*

ὡσαύτως, adv., *in like manner, just so.*

ὡσπερ, adv., *like as, even as, just as, as.*

ὡσπερ, adv. and conj., *so that, so as, (so) that.*

ὠτακουστέω, ἡσω, *listen attentively, watch covertly.*

ὠφέλε, *oh that!* see ὀφείλω.

ὠφέλεια, ἡ (ὠφελέω), *utility, use, profit.*

ὠφελέω, ἡσω, etc. (ὄφελος, aid), *aid, help, benefit; mid., derive profit, be benefited.*

Text-Books in Geometry and Trigonometry

ELEMENTARY

Campbell's Observational Geometry	\$0.80
Eclectic School Geometry60
Hunter's Elements of Plane Geometry60
Hornbrook's Concrete Geometry75
Spencer's Inventional Geometry35

ADVANCED

Crockett's Plane and Spherical Trigonometry—with Tables	\$1.25
Crockett's Trigonometry—without Tables	1.00
Crockett's Logarithmic and Trigonometric Tables	1.00
Davies's Legendre's Geometry and Trigonometry	1.60
Milne's Plane and Solid Geometry	1.25
Milne's Plane Geometry—separate75
Milne's Solid Geometry—separate75
Phillips and Fisher's Plane and Solid Geometry	1.75
Phillips and Fisher's Elements of Geometry, Abridged	1.25
Phillips and Fisher's Plane Geometry—separate80
Phillips and Fisher's Geometry of Space—separate	1.25
Phillips and Fisher's Logarithms of Numbers30
Phillips and Strong's Elements of Plane and Spherical Trigonometry—with Tables	1.40
Phillips and Strong's Trigonometry—without Tables90
Phillips and Strong's Logarithmic and Trigonometric Tables	1.00
Robinson's New Geometry and Trigonometry	1.60
Robinson's New Geometry—separate90
Robinson's New Trigonometry—separate90
White's Elements of Plane and Solid Geometry	1.25
White's Elements of Plane Geometry—separate75

Copies of any of the above books will be sent, prepaid, to any address on receipt of the price.

American Book Company

New York

Cincinnati

Chicago

Milne's Geometry

By WILLIAM J. MILNE, Ph.D., LL.D.,
President New York State Normal College.

MILNE'S PLANE AND SOLID GEOMETRY \$1.25

This new text-book in Geometry embodies many original methods of treatment, which while novel are based on sound mathematical and pedagogical principles. The author's aim throughout has been to combine the valuable features of inventional and concrete Geometry with the forms of rigid deductive reasoning, which is one of the chief objects sought in the study.

In this book the student is introduced to Geometry through the employment of inventional steps, supplemented by demonstrations of the fundamental propositions of the science. He is trained to draw proper inferences from the study of accurately drawn figures and by logical deductive reasoning to arrive at the right conclusion. Every theorem is preceded by questions designed to lead the student to discover the geometrical concept clearly and fully before a demonstration is attempted.

The author has endeavored to make the book distinctly practical, and with this in mind has introduced the laboratory method at the beginning and continued it to the end. There has also been supplied a great abundance of undemonstrated theorems and of unsolved problems which are so necessary to the development of the student's faculties in deductive reasoning.

The work is the result of many years' special preparation, and it is confidently believed that it will meet the wants of teachers and schools for a satisfactory text-book in this branch of mathematical science.

MILNE'S PLANE GEOMETRY—Separate 75 cents
MILNE'S SOLID GEOMETRY—Separate 75 cents
MILNE'S KEY TO PLANE AND SOLID GEOMETRY . . . \$1.25

*Copies of Milne's Geometry will be sent, prepaid, to any address on receipt
of the price by the Publishers :*

American Book Company

New York

Cincinnati

Chicago

Graded Work in Arithmetic

By S. W. BAIRD

Principal, Franklin Grammar School, Wilkesbarre, Pa.

	IN CLOTH	IN BOARDS
FIRST YEAR. Numbers 1 to 20	\$0.20	\$0 18
SECOND YEAR. Numbers to 10020	.18
THIRD YEAR. Numbers to 1,000,00025	.20
FOURTH YEAR25	.20
FIFTH YEAR25	.20
SIXTH YEAR25	
SEVENTH YEAR		
EIGHTH YEAR		

Practical Arithmetic for Grammar Grades. Cloth . . . \$0.65

The books of the series have been prepared to meet the large and increasing demand from teachers and schools for a systematic collection of problems and examples in Arithmetic which should be: (1) arranged in a series of parts, each adapted for use in a separate grade; (2) ample in quantity and variety for the fullest course in Arithmetic; (3) carefully graded both in advance and review work for each grade.

The books represent the latest and best methods of teaching Arithmetic. They abound in combinations of slate and oral work and in copious examples for drills and reviews. The problems throughout are simple, practical, and progressive. The illustrations, type, and arrangement of problems have been selected with a view to render the books serviceable and attractive.

Copies of Baird's Graded Work in Arithmetic will be sent, prepaid, to any address on receipt of the price.

American Book Company

New York

Cincinnati

Chicago

PA
4494
C6
G54
IMS

Xenophon.
The Cyropaedia of Xenophon

PONTIFICAL INSTITUTE
OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK
TORONTO 5, CANADA

